

په نجه کان یه کتری ته شکینین

دیوی ناوه‌وهی روداوه‌کانی کوردستانی عراق ۱۹۷۹-۱۹۸۳

نه‌وشیروان مسته‌فا ئەمین

توته، برای توته، بالآ‌بەرزه، دۆشاومرّه، ئەسپیکوژە، پینچ برا برون.

توته وتی: بابچین بۆ دزی!

برای توته: له‌کوی؟

بالآ‌بەرزه وتی: له‌مالی خوا!

دۆشاومرّه: حەرامە.

ئەسپیکوژە وتی: له‌دینی ئێمەدا هیچ شتی حەرام نیە.

له‌ناو خزیان دا بو به‌شەریان، چواریان یه‌ك کەوتن بۆ راوانانی پینجەم.

ناوهرؤك

۱. نېوى يەكسى ۷۹ (ل ۷ - ۳۴)
 پىنكى ناوژىنگ. كۆمىلە و كارى لىكرى. كۆمىلە و كاروبارى رىكخراوېى.
 كۆپونى كۆمىتى سىركردايتى. ئىران لە دوا قىزاقى ئىنقىلاب دا. گىرانىوى حدكا.
 گىرانىوى ئىمام خومەينى. پادگانى مىھاباد. تىمورۇزى سىنە. شىرى نەقىدە. حىش: ئاردى
 ناو درى. جىياپونىوى بۆرتىمە. سىروان و زىرىنچۆ.

۲. يە بۆنى مىردنى مىلا مىستىفاو: مىلايى و جەلالى لە تىمرازدا. (ل ۳۵ -

(۱۱۶)

۳. نېوى دومى ۷۹ (ل ۱۱۷ - ۱۴۵)
 خۇدزىنە. كۆچى عىروپ. تىلەوى ئىرانى. بۆردومان. رىگى حىشىشە.
 سىفەرى مامجەلال بىز تازان. ھاتى مىددام. «دوھە» ى سوربا و عىراق. كىلىكى بارىكى.
 شىرى ۳ مانگى كوردستان. دادگانى خالخالى. ناوۋى مامجەلال. ھىيەتى نومايندەگى
 خىلىكى كورد. خواستەكانى كورد. پىكەيتانى حىك. گىتوگىزى حىك - پەس. شىفىق
 و قوردەبىرازە. كىتلى سىچىن. كۆنگرى نۆھى پارتى. دەپىد ھىرست لە ناوۋەنگ.
 كارى پەرى.

۴. سالى ۸. (ل ۱۴۷ - ۱۸۰)
 لە تىرمىنالى فرۆكەو بىز چايرى سىتور. كۆنگرى چوارەمى حدكا. كۆپونىوى
 سىركردايتى يەكەتى. يەكەتى و حدكا. سىفەرى مامجەلال بىز دەرە. «علاقانى امى».
 داسىزاندى رادىو. نەخشەخانە. بۆردومان. زىندان. دوستكردى خانوى تازە. گىرتى
 پىگانە. گروھى ھىوت نەفىر. جىنگى عىراق - ئىران. شىرى راگىياندىن. ھاتى لىشكرى
 پارتى بىز دولەتو. جوقد و جود. جىمىل رەھبەر و پىرانە رىش. ستارى سەيد خىلىف.
 پەرىونە لە چلەمىن قىرەن دا.

۵. سالی ۸۱ (ل ۱۸۱ - ۲۳۲)

بۆچی چوم و توشی چی بوم. کاروباری کۆمەلە. بەکەمین کۆنفرەنسی کۆمەلە. حدک و پدک. لاک. گەل. نیکچونی بەکیتی و نهران. پەشیوانی هەلومەرچی کوردستان. بەکەمین شەری جود - بەکیتی. پاسۆک و. بەکیتی. حەسک و بەکیتی. حشع و بەکیتی. لەشکرکەشەبەکە سەید کاکە. گەلە کۆمەکە ی چوار قۆلی جود. ناکۆبەتی. هەندی و شەری چوگرانی. وەرنی.

۶. سالی ۸۲ (ل ۲۳۳ - ۲۷۷)

شەڕکۆ و چلورەفرۆشەکان. دوەن بە تاش. مەستەزۆلۆجی. هەولی تاشتەنەو. ئەنوەر حەسەن و قازان. بەکەتیی نوسەرانی کوردستان. هەولیکێ سەرنەکەوتە لە گەل حەسک. مەیدانی نازاد. خۆپەشاندانی شەرەکان. قاسملو و ناوێزی. خواستەکانی بەکیتی. شۆرشیی بی مۆسیقا. ریککەوتنی پەنگ - پدک. دوەمین کۆنفرەنسی کۆمەلە. پیکەپەناتی بەکیتی شۆرشگیران. هەزی پەشتەوان. پیکەپەناتی مەلەبەندەکان. بەکیتی و حکومەت. سۆشیال دیموکرات. تۆری پەپەرەندی پەتەل. تەفسیری ئورئان.

۷. سالی ۸۳ (ل ۲۷۹ - ۳۳۵)

ریککەوتنی ۱۹ قۆلی. سەید صادق و بالاتەپەران. کەمینیکێ کۆیر. دارەکەمی حەسک. شەمسال و باداوان. شەر لە شارەباژیر. شەری بەکەمی جود. تەفسیری جود بۆ روداوەکان. ئیتەپامەکانی حشع. خۆشناوەتی. سەماقۆلیەکان. حەسەن مارگەر. رقی ئافەت. ناواوی ناو ئەدیپان. شەڕکۆ بیکەس. حەسز لە جاسوسان. هاتنی مامجەلال بۆ خۆشناوەتی. جەمسال تاپەر. شەری دوەمی جود. هەتگەوانی. شەرە چەپەر بە هۆکی تۆکی. حەسز لە کۆنەکووتر. گەپانی پارزانەکان. پەرە تاسۆس. پەری مەرگە. مەلەبەندی پەک لە ناو شەری عێراق و نهران دا. شەر لە ۳ مەیدان دا. نازادکردنی پەتواتە. مفاوضە لە گەل بەعس.

۸. پەلگە (ل ۳۳۷ -)

کورتکراوه کان

پاسۆک: پارتی سوسیالیستی کورد

پدک: پارتی دیموکراتی کوردستان

توع: التجمع الوطني العراقي

جود: الجبهة الوطنية الديمقراطية

جوقد: الجبهة الوطنية والقومية الديمقراطية

حاع: الحركة الاشتراكية العربية

حدکا: حیزب دیموکراتی کوردستانی ئێران

حسک: حیزب سوسیالیستی کوردستان، سەرەتا ناوی:

حیزب سوسیالیستی پەڤگرتوی کوردستان بو.

حشع: حیزب شیوعی عێراق

کاڤیک: کۆمەڵەی نازادی و ژيانمە و پەڤگرتنی کوردستان

سازکا: سازمان انقلابی زەحمەتکشان کوردستان ایران، پە کوردی:

کۆمەڵەی شۆرشگیری زەحمەتکشانانی کوردستانی ئێران

قم: قیاده مەوقەتە (سەردەمی پارتی پەم ناوه ناسرا بو)

کۆزەک: کۆمەڵەی رەڤەدرانی کوردستان

لاک: لەشکری ئیسلامی کورد

م: مەڵبەند

م س: مەکتەبی سیاسی

م ع: مەکتەبی عەسکەری

م ق ت: مجلس قیاده الشوری

ه: هەرەم

پنک: پەڤگرتنی نیشتمانیی کوردستان

بنکمی ناورهنگ

ناورهنگ تا نعتات ناودهانت و قهرهالخر نبر. زلی و قهرهلمرمی بارهگایان تی دا دانرا.

له ناورهنگ، جگه له مامجهلال له نعتامانی سرگردایهتی؛ سالار، مهلاپهختیار، عومری حاجی عبدالللا، فاضیل کرم، هیره‌ها د. محمود علی عوسمان و قادر جمباری و ژماره‌یک له کادره‌گانی کومله ره‌کو سمد کرم، نبراهیم جهلال، ریماز کز برونه. رسول ماسندیش هات بوه زلی. بهلام بهشداری کویونه‌گانی سرگردایهتی نه‌کرد. رستم کاره‌کان ریک بهینه‌وه. من کاروباری کوملم هه‌کسوراند. سالار و جعفر له گیل مامجهلال کاروباری مکتبی سپاسیان نه‌کرد. د. محمودیش له زوری کویونه‌کان دا بهشداری نه‌کرد. له میژ بو مکتبی سیاسی نوینری بزوتنه‌وی تی دا نساو، قادر عزیزیان دانا بو به نوینری بزوتنه‌وی م. س. بهلام قادر نه نعتامی سرگردایهتی بزوتنه‌وه بو. نه هی سرگردایهتی به‌کشی. له زوری کویونه‌کان دا بهشداری نه‌کرد، بهلام له همیان دا ره‌کو پی یان وت بو کیشی دروست نه‌کرد و، زورجار له گیل مامجهلال قسبان له پدک نه‌گیرا.

کاروباری پیشمرگه به ملازم عومر و راگیانندن به فاضیل سپردا.

ناورهنگ ناودهانی تی دا نبر. هوسمان له خیسوت دا بون. خیره‌ته‌کان زور قهره‌الخ بون. له بهر نه‌وه هم مشوری خیره‌تی زورترمان نه‌خوارد و، هم هی خانبو دروست کردن. پیشمرگه لادیه‌کان شاره‌زاتر و گورجوگولتر بون له خانو دروست کردن دا. هر زو توان هندی نوایان بژ خزان ساز کرد.

من و، ملازم عومر، حمید سعید، هاری جمبار.. خیره‌تیکی گورمان هه‌لدا و، له تایلوفان گرت. تایلوفانیکی مستورمان راخست بو له سمری نه‌نوستین پدکی پدک به‌تانیسان هبو. چرای غازمان له تیرانه‌وه بژ نعتات. خیره‌ته‌کمان له پال شاخه‌کدا هه‌لدا بو، زوری پی نه‌چو ئیره‌کمی بو به ناوه‌زی، کانیه‌کی تی دا تقی بو، به جیوگا ناوه‌زیه‌کمان بژ دهره‌وه بژ کرد.

له ناورهنگ چمند جیگاهه‌کمان دهاری کرد خانه‌گانیان تی دا پکری. سالار و فاضیل مان راسپارد بو خیره‌کی دروستکردنی خانو بن. خانه‌کان ته‌گریی له همان ناوه‌دا بون، بهلام له ۳ لای جیواوزدا دروست نه‌کران. دسته‌به‌کیان فاضیل بژ خوی و مامجهلال و د. محمود و، دسته‌به‌ک سالار، بژ خوی و عومر و من و، دسته‌به‌ک علی نامبخان بژ پیشمرگه‌کان. هندی له فرماندهی کهرته‌گانی هیری پاریزگارش له نزیک نر باره‌گایانه‌وه خیریک بون. شوینه‌کان به ناوی سیریشته‌بکوه‌گانه‌وه ناو نرا بون؛ سالارناو، جعفرناو، عه‌لشواو... تم ناوانسان بژ خوشی لی نابون. بهلام سالار و جعفر (فاضیل) پیمان ناخوش بو، له بهر نه‌وه وازمان لی هینا. خانه‌کان، له گیل

خانوی تنگ و تاریک و دواکتوی جوتیارکان دا هیچ جیوازه‌کپیان نهر، به هسان
کمرسته و همنده دوستکرا یون.

*
من نعو ساویده کارم زود بو، نویسن و سهرپرستی چاپ و پلاو کردنوعی
پلاوکاروکان، به تاییدی و مرزنامی «کومله». ولاندانوعی زوری نعو نامانی له
ریکتراره نهینه‌کان و، له هیرم و لقه‌کانوه نه‌گه‌بشتن. بپنن و گفتوگو له گیل نعو گادر
و پشمرگه و هاوولاتیانی بژ نیشوکار نهانن. تاپ و رونیوکه‌بشی حمده سهید و
هاوری جهار نهان کرد.

به لاسوه گزنگ نهر له کوی بم، گزنگ نعو بو نوایه‌کم هیمی ستاری تی دا بگرم
و نیشه‌کانی تی دا بگرم. له پیر نعو نمونده گویم نه‌ده‌ایه شویی ژهان و نموندیش کام
نهر خمریکی دوستکردنی خانو و، گهر و گهرتی رژیانی پیوسته‌کانی پاره‌گا و،
پشمرگه‌کانی بم. راسته‌کدی نمرکی پاره‌گا لهو شاخه چوله زود بو، داپنکردنی نان و
خواردمنی، سوتمنی، رایخ و پیخف، پیری کردنی میوان. من هیزم نه‌کرد، بژ نعو
لهو دهره‌سهریانه دور بم، خانوی به کزسلان هیمی پیکره بژین. پلام سهر نعو بو
زوری برادره‌کان، تمنانت هندی له لهرسراوه‌کانیش، خوندنوه و نویسن و چاپیان به
کاری ماندوکر دانمنا، لاپان واپر نمیش سهرگرمیه‌که بژ خوخلاکندن وکو دامه و
نیزنیف و تاوله!

که خانوه‌کسان: زوریکی دویژ و دالاتیک، سهری گپرا، هیشتا تر بو چونه
ناو‌په‌وه. شونه‌کسان تنگ و میوانان زود بو. نعو زستانه پفر زود باری، من له پیر
دبرگای دالاته‌کدا ننوسم.

*
ساراک له نهران دهسلاتی نسا بو، خمریک بو ههله‌وشا. به ناسانی به نهران دا
هاترچ نه‌کرا. نیمه ندرسی هندی له دوسته‌کانی ناو نهرانان نارد بو بژ هه‌لالانی دهره
بژ نعو به ریگای نعاون دا، بژ پشکاری له کزینوعی کزیمستی سهرکردایتی دا،
بگرمینوه کوردستان. سالار به هسان ریگدا گهرا به‌وه. زستانی ۷۸ - ۷۹ عومر
شیخوس، عومر مستفا، د. قوناد معصوم، د. کمال خورشید، عادل موزاد گه‌بشته
ناوزنگ. کمال و عادل هاتنه لای نیمه. نوانی تریش چونه لای مامجه‌لال.

*
کومله و کاری فیکری
نعو ساویده‌ی له قه‌ندیل بوین چند و تاریکم نویسه به ناری کومله‌وه چاپ و
پلاومان کردنوه له‌وانه:

- دهراره‌ی پیوستی بونی ریکتراری تاییدی چینی کریکار و ره‌جهدرانی
کوردستان (۲۲ ل)

- مسله‌ی نندامنی (۹ ل)

- ریکستنی ینگ به‌هیز بکمن!

ریکستنی کملک به‌هیز بکمن و، به‌گیتی به‌رورا، ویت، ریکستنی و کردوه له

ریژدکانی دا، به دی به‌هین!

- فرمانه‌گانی قزناغی نیستای خیماتان

نم زنجیره وتاره، که هر یه‌گمیان نامیلک‌یه‌ک بو، له ماوه‌یه‌کی کورت دا به دوا یه‌ک دا پلاو کرانه‌وه، کارکی باشی له کادره‌کان و، تیکرای ریک‌خستن کرد. بوژانه‌وه‌یه‌کی تی دا به دی هیشان و، ریزه‌گانی یه‌ک و یه‌گگرتو کردن. پلام نهمانه بهس نهمون نهمو پلاوکرانه‌وه‌یه‌کی دوری دهریکمین. بژ نه‌وی «کومله» باشتیر پناسی له ناو خملک دا بره‌امان دا پلاوکرانه‌وه‌یه‌شمان ره‌کو ریک‌فراده‌گمان ناری «کومله» بی و، هر وهرزه ژماره‌یه‌کی لی دهریکمین.

وهوالنامه» که بژ ده‌نگوباس ترخان کرا بو، من وتاره‌کانهم ناماده نه‌کرد و، سهریوشتی له چاپدانهم نه‌کرد، بژ نه‌وی دهستم بژ کومله به‌تال بی، تیشتر دهستم لهو هملگرت و، خوم بژ دهرکردنی کومله ترخان کرد.

*

ژماره‌ی یه‌کمی کومله له وهرزی پایزی ۱۹۷۸ دا دهرچو. پاس و به‌ته‌گانی برتی بو له:

سروتار: به بژندی وهرزمانی کومله‌وه (ل ۱ - ۲) فاشیسته‌کان سوپاکه‌یان بژ کوی نهمین: بژ (جه‌یه‌ی شیمالی و بانی جولان) پاخود بژ چپاکانی کوردستان؟ (ل ۳ - ۵) خیماتی گلان: نهران: جزیره‌ی نارام یا گرمی خوی؟ (ل ۶ - ۱۲) به‌تی جزاوجور: به سهر تاوی حصارمیشوه پیاویتی وها ناگری. خوصه‌ینی دهرته‌گمن و پیشوازی له شاهانو نه‌گمن. رژی عیراق چمند مرؤف ده‌سته. دهرگاکانی توتوتومبه درؤزته‌که نه‌و ده‌سه‌لاتانی دراویتی که نین. (ل ۱۴ - ۱۵) له ده‌لستیری سهروری دا: جه‌مه‌اله رهش، به‌لگی قارمانه‌تی (ل ۱۶ - ۲۳) پاسکی تیوری: چۆن مارکسیزم - لینینیزم غیر بین؟ (ل ۲۴ - ۲۹) نازادی بژ تیک‌نوشترانی کوردستان. بژنباخی ستولیبین، بژنباخی به‌عیسی (ل ۳۰).

*

بو شارما بون له ریمازی گۆناره‌که و، مه‌هست له دهرکردنی لیردا سهروتاری یه‌کمین ژماره‌ی وه‌کو خزی نه‌نوسمه‌وه:
به بژندی وهرزمانی کومله‌وه

له رۆژه‌لاتی ناوه‌راست دا نه‌نوه‌یه‌ک نه‌زی که نه‌شتمانده‌کی له دوا یه‌کیم جه‌نگی جه‌هاتیه‌یه‌وه به پی ی قازانجه سترانه‌چی، سیاسی، تابوری و په‌ترولییه‌گانی نه‌مپیرالیزمی جه‌هانی و گۆنهمهرستی تورک، عهرهب، فارس و کورد، بی گوی دانه نارنجوی دانه‌شتوانی ناوچه‌که، به سهر ده‌وله‌ته‌گانی تورکیا، نهران، عیراق و سوریا دابهش کراوه.

نه‌گهرچی نم نه‌نوه‌یه‌هه‌می به سهر یه‌گمیه‌وه، به ژماره، له هملدیک مه‌للت و نه‌نوه‌ی تری رۆژه‌لات زۆرتره و نه‌شتمانده‌کی له کۆن دا مه‌لمه‌ندی شارستانیتی بو و، خاکیکی به پیت و فیری هه‌به و خنیشی له زۆر کۆنوه له پیناوی رزگاری دا له خیماتیکی بی وچانی خویناوی دایه به جه‌ریکی نه‌وتز که به‌شیکی گهری میژوی جه‌نگی ناوچه‌که پیک دیت له پیکادانی نم و مه‌لله‌تانی دراوسی و له‌شکره‌گانی به‌گانه و داگهرکر، بی نه‌وی سهرکوتنه‌کی نه‌وتزی به دس هینا پیت و گه‌به‌شته‌یه‌یه‌ک له

نامانجه ندموه بیه کانی.

په لام سهره‌ای چوساندنوهی سختی ندمواپتی و داهشکردن و پچرپچر کردنی سیاسی و ټاپوری و زمان و نمره‌نگ، سهره‌ای سیاستی فراموش کردنی ټاپوری و کومه‌لایتی، سیاستی راگويزان و جی پی گوزین و دهریدر کردن و جنسیه لی سمندنوه، برسی کردن و هژار خستق و ملک و مال زوت کردن، په نیازی له ناو بردن و تفروتوناکردن و تواندنوهی... هیشتا:

- له سر زوپیه کی پېکوره پستراودا نژی که مېلېندی کونجی و په درېایی میو تیا جېگیر بوه و گشېی کرده و پی گهپشته.

- چکه له جېاوازیپه کی کمې نیوان له هجده کانی، پنچینی زمانېکی پدگرتوی ناخافتن و له پدک گهپشتی هیده، که نشی بیته زمانی ندموهی نویسن و ناخافتن.

- میو په کی شارستانی و جنگی و سیاسی ناوکزی هیده.

- خاوهی خورموشتی کومه‌لایتی، نمریت و دای له پدکچوی شېوهی ژبان، فزولکلور و بېرو... که خزی له پېکھانتی سایکلوجی له پدکچودا نمنوینتوه.

- سهره‌ای ستوری سیاسی و له پدک دایرې ټاپوری و پستراوندی په چنده رژی جېا جېاوه پنچینی ټاپورپه کی پدگرتوی هیده که تا نیستاش خزی له بازوگانی قاپاخی سر ستورده‌کان و هاتوچی خیل و هوزه رمونده‌کان و هاتوچی کریکارانی لادی دا نمنوینت.

نم میللمتی که رنگه له دنیای نمرودا، تنیا ندموهی گموره بیت که هیشتا ناک په مافی سهرستی چاره‌ی خونسپن و رزگاری ندموهی ننگهپشته، پلکور له نیستمانه کی خزی دا په بېگانه و ناحض تفرسدریت و مافی سان و خسلاندن و گشه‌کردنی نیه، میللمته پش پش و دېله کی تمه په که ناوی: کرده.

گملی کورد له خاکه کی خوی دا بېگانه په، پی پشه له همو مافیکې ندموهی و دیموکراتی، پگره له همو مافیکې موزی نم سردمه، ولایکی په پیت و جوان و دولسمندی هیده که شونیکې جوگرافی گونگی هیده و داهشکراوه و له چنده سهرده نچوسینریتوه:

- چوسینره‌کانی هاونه‌توه: دهره‌گ، بورجوازی کوسموپولیت و کوسمیرادوری کورد.

- چینه کونه‌پهرست و چوسینره‌کانی ندموه دسه‌لانداره‌کان، په تاییه‌تی بورجوازی بېروکراتی.

- نیپریالیزم و کولونیا لیزمی نوی.

له پور ټوپی گمل و نیستمانه کسان همره‌کو له ریزی ولاته هره دواکوتوه‌کانی دنیا دپه، همره‌ها له ناو هر پدکېک لو دوه‌لته‌تانی په سهرشیان دا داهش کراوه له ریزی ناوچه هره دواکوتوه‌کانی نو ولاتش دایه.

تیمه گموره‌کسانه و خبات نکه‌پن بز گوزینی نم دواخه ناله‌باره. خبات نکه‌پن بز نمېشتی چوسانوه په همو شېوه‌کانیموه: هی ره‌گزی، ندمواپتی، چپناپتی، دینیی، مازیی...

خبات نکه‌پن بز گوزین و نمېشتی پدپوهندی زالمانی نیوان کورد و کورد، هی

نیوان کورد و حکومت ده داگیر کرده گانی کوردستان، هی نیوان کورد و نیمپه رالیمزی جیهانی.

نیمه نمانوی به خنژی و تهری و کور مرؤف، به سمریستی و نازادی دور له چوسانوه و نازار و زورلپکران له سر خاکی باوریا پیرانان به تاشتی بژین. خنجاتی کۆمەڵەسان له پیناوی ئهم ئامانجه رها و پسرۆزانه ده، که ئامانجی گهله کمانه..

خنجاتی و مرزنامهی «کۆمەڵه» پش که گۆنونهوی فراوانی کادراوی کۆمەڵه له تشرینی دوهمی ۱۹۷۸ دا بریاری دهرکردنی داوه، بهشیکه لهم خنجاته رها و پسرۆزی کۆمەڵەسان و گهله کمان.

و مرزنامهی کۆمەڵه له قۆناغهکا دهته کۆری خنجاتوه که خنجاتی گهله کمان گهیشته بهرزترین و بالاترین پلوی، واته پلوی خنجاتی چه کدارانه، واته لایهلا کردنی ناگرکی سروشت دۆژمانانه و سهرگی نیوان بورجووازی پسروراکانی رهگزیهرست و شوژینی عهرهیی ههیراق و نهتوهی کورد له ریگای به کار هینانی زههروژنگی شورشگیرانو چه کوه.

کۆمەڵەسان، لهم قۆناغه گرتگ و باهه خداری میژوی کوردستانی عیراق دا که روهیری فرمانه میژویه گانی سهرشانی بو، له مه دهانه جهاجیاکانی خنجات و تیکۆشانی سیاسی، ئایدیولوژی، پیشمه رگهیی، ریک خراوبی.. دا ههول نهدات بژ تو او کردنی ئهم تهرکانه له ریگای دهرکردنی و مرزنامهی کۆمەڵه که نهیبت نوینه روهی ریازی سیاسی، فیکری، پیشمه رگهیی کۆمەڵه و هه لگري مشخصی پسروراکانی ئو بهت و ههول نهدات له بهر تیشکی چرای مارکسیزم لیننیزم دا ریگای سهرکوتنی خنجاتی گهله کمان روشن بکاتوه و بهشدار بهت له گهیا نندی مریجه گانی سهرکوتنی دا.

دهرکردنی و مرزنامهی کۆمەڵه سهههین تهقلای کۆمەڵه به بژ دهرکردنی پلاو کراوه بکی دهوی ریکوپیک، که بهیته زمانی حالی کملک و بهیروا و ههلوسته گانی ئو دهرهیرت له روداو ه گانی کوردستان و ههراق و دنیا دا.

تهقلای په کهم - دهرکردنی ئالای سور بو له سالی ۱۹۷۳ دا که شههیدی نهر هاورێ شههاب شیخ نووی دهوی سهرگی گهرا و له دوا یی دا به هۆی ههلو سهرجی ئو کاتوه هر ۳ ژماره ی لی پلاو کراپوه.

تهقلای دوهم - دهرکردنی ئالای شورش بو که له ئهیلولی ۱۹۷۷ دا ژماره ی په کهمی به دهس پیشگیری و رهنجی شههیدی نهر هاورێ شاسوار جهلال (ئارام) چاپ و پلاو کراپوه، پلام شههید بونی هاورێ ئارام په کی دهرچونی پلاو کراوه کیشی خست.

تهقلای سهههم - دهرکردنی و مرزنامهی کۆمەڵه که ئهمه ژماره ی په کهمه و، ئوممیدمان وایه به ههول و خنجاتی ههسو لایه کمان پترانین هیچ نهی ههروزی ژماره ی کی لی دهریکین.

ژماره ی دوهمی کۆمەڵه له وهری زستانی ۱۹۷۹ دا دهرچو. پاس و باهه ته گانی برتی بو له:

سهرواتار: له یادی قارمانهکی نهردا (ل ۳۱) چند رواله تیکی نری ی پیلانه گانی

۵۵. یزد به گواچونی شورشی کوردستانی عراق (۳۲ - ۴۰) بزجی و مرزنامه گمان ناری لراوه «کؤمبله» (ال ۴۱ - ۴۴) ره گزیره گشته گانی عیراق پیشکوتن و تاوعدانی دهننه کوردستانهوه (ال ۴۴) گرتنی هیلای راست و دروستی سیاسی و تایدیهولوبجی سرکوتن نههینته دی (ال ۴۵ - ۴۶) روله قارمانه گانی کوردستان به خوینی گمش میژوی نوی ی گله گمان نههینتهوه (ال ۴۶) له دهفتیری سروروی دا: نههینه گرش شیخ نوری، لوتکی بلندی بیریاور (ال ۴۷ - ۵۳) فاشیسته گانی عیراق چزین رهتار له گدل هادیهانده گانیهان نه گمن؟ (ال ۵۳) نهی کی له کی بیوریت؟ (ال ۵۴ - ۵۵) کارهدهسته فاشیسته گانی عیراق حورمندی پیمان و ریککوتنه جیهانیدکان ناگرن (ال ۵۵) ورن به دنگ نازادپخوازانی عیراق و کوردستانهوه (ال ۵۶ - ۵۹) بانیکه و دو هوا (ال ۵۹) خبانی گلان: نیران - چاره نوی شورش (ال ۶۰ - ۶۴)

*

ژمارهی سهیمی کؤمبله له وهرزی زستانی ۱۹۷۹ دا دهرچو. پاس و بابهته گانی بریتی بو له:

سروتار: گلاتی قارمانی نیران! پدکمین سرکوتنتان پروز و همو وژیکتان هر سرکوتن بی (ال ۶۵) بهرو پیکهینانی چیزی پیشروی کریکاران و رههیدرانی کوردستان (ال ۶۶ - ۱۱۷) بابهتی جزاوجز: نازار و بهار (شیر). نمی نازادپخوازانی دنیا ورن به دنگ نازادپخوازانی کوردستانهوه. روله قارمانه گانی کوردستان به خوینی خزان میژوی نوی ی گله گمان نههینتهوه. سروروی بژ هوری د. بهختیار خالید. خرنی شهیدان خانای مرهینی و محمد حسن کریمی به لهری ناچیت (ال ۱۱۷ - ۱۱۸)

*

ژمارهی چوارهمی کؤمبله له وهرزی بهاری ۱۹۷۹ دا دهرچو. پاس و بابهته گانی بریتی بو له:

سروتار: ناشهتالی ۱۹۷۵ - بهرومیهدکی تال بهلام پر تهریمی هیزا (ال ۱۱۹ - ۱۳۱) له سالرؤزی شهید بونی هوری محمد محمد نهمین پولا (ال ۱۳۲ - ۱۳۴) فروغیه گانی شورشی چهرشه شارفا بن (ال ۱۳۵ - ۱۴۰) هندی له گپروگرفته گانی نیستای چنگی پارتهزانی (ال ۱۴۱ - ۱۴۶) له دهفتیری سروروی دا: هیزی بیریاور له بهرا بهر باروت و قورقوشم و پولا دا (ال ۱۴۷ - ۱۵۴) شهید بونی ماسوستا عزیز محمودی قارمان (ال ۱۵۴)

*

پشی زؤوی بابهته گانی تم چوار ژماره به (به ناوی جوامهر یان به بی ناو) من نویسومه یا من تصادم کرده. د. جعفری شفیع (به ناوی پوشو) له ژمارهی پدکمی و دومی دا در وتاری دریتی له سر راهینه گمی نیران و، ماسجلال (به ناوی توانا) هندی پاسی تهری و، د. محمود (به ناوی هوا) هندی کورته تعلیقی نوی. تهر کؤمبله بهردوام دهرنچو. هندی له هاوریکانی ترش، لوانه: فاضیل کریم (به ناوی ج. صادق). ملا بهختیار (به ناوی هاوکی ناواره)، دایبیر فیرهیدون عهدلقادش بهنداری نویسین بون.

به کارهینانی وشعی «ومرنامه» شتیکی تازه بو. نههینته هندی وشه و

تېگېشستنی دپارېکړاوه کړو: «وژنامه» یز پلاوکر او دې وژوانه، «حسیننامه» یز پلاوکر او دې حسینانه، «مانگنامه» یز پلاوکر او دې مانگانه، «وهرزنامه» یز پلاوکر او دې مانگه و. «سالنامه» یز پلاوکر او دې سالانه له وژنامه وانی کور دې دا پچسپېښن. نه پاره کان وهرزنامه کېمان ناو ناپوین: وهرزنامه.

کومېله و کاروېاري رېکخراوېي

دوای نوهی نارام هات یوه شاخ همو رېکخستنیان پدې خست یو له ژیر ناوی «کومېتهی هملت» دا. چمند خمتی تر و کسی گمش په جیا لسان همېون. جمال تایو (سرکوت) دپنمزی کومېتهی هملت یو. پاش ماوه پدېک تم کومېته پیمان کرد په «کومېتهی سرگرداېتهی رېکخستنی ناوړه».

جگه لم کومېته په دو رېکخستنی گمور دې ترمان همو په کېکېان «کومېتهی راپهرین» یو که حسین کویستانی لېوېسراوېان و. نوهی تریان خه تېک یو د. خسرو خال (زړاب) لېوېسراوېان یو.

کومېتهی راپهرین توپکی فراوانی رېکخستنی له چومان، قسری، گه لاله، رمواندز، شمللاوه، هولېو.. همېو.

کومېته کسې زړاېش توپکی رېکخستنی فراوانی له نندازیار و پزیشک و ماموستا و نفسور و موچنخوری گمور له سلیمانی و هولېو و پدغاده دامعزاند یو.

رېکمان داپو په همو گادو سیاسي و پشمرگه پدېکاتی پدېکیتی هر کس له لای خویوه، چمندې له توانای دا یی، کسانې دلسوز رېک پخا و. پرمو روی ناوه د یا دوزگا رېکخراوې پدېکاتی پکاتوه. نو رېکخستنه تازانه ماوه پدېک له ژیر سرپهرشتی خومان دا نساېوه، نډگر په تواری دلنیا پوینا په له خاوی ریزه کانی ټینجا پرمو روی پدېکې له رېکخراوې کانی شار نډکرانوه.

سالانې ۷۶ - ۷۹ هزاران تېکوشمې تازه هاتنه ریزی رېکخراوې کانی کومېله په دهیان شانه، شانې سره کي و رېکخراوی تازه پان له سرانستری کوردستان دا دامعزاند. سرگرداېتهی پزوتنوه و، لڼه کانی پدېکیتی پش هر پدېکېان له لای خویوه چمندین توری رېکخستنیان پېکوه نا یو. پدېکیتی رېکخراوېکې سیاسي یو زیاتر لوهی پشمرگه یی و، خېاته کدېشی ناخالجی سیاسي همو نډک عسکری. هر له سره تاوه پاورمان راپو که نېی خېاته چېکدار یو پشتموانی یی له خېاته سیاسي، چونکه خېاته سیاسي نډگر پشتموانېکې چېکدارې نېی پدېس په ناسانی ورد و خاشی نډکات. هر له پهر نوه ترسی داوودوزگا سرگوتکېره کانی پدېس له رېکخراوې نه پېنېه کانی شار زوړتر یو و که له رېکخراوې ناشکراکانی پشمرگه. پو پری درنده پتېنوه سوزاخی نډکېردن و. له هرچېپدېک سوسې پکرده په گرتن و نښکېه و کوشان هولی نډا له ره گورېشوه دمریان پېنې.

*

سالی ۷۶ رېکخراوېک له سلیمانی گېرا ۱۲ کسېان لی تبعدام کردن لوانه: یاسین محمد حسین، نېساعیل قاسم علی، محمد قاسم علی، خسرو عبدالللا، نصره پدین نېساعیل، مستفلا قادر، صلاح مجید، نصره پدین عبدالقادر.. نمانه

پهوندیپان له گڼل فرهادی ملا رفا کرد بو. فرهاد زمانی لی داپون.

سروتهای ۷۷ عبداللا حسن گهرا و په تشکله کوژا.

سالی ۷۷ ریکخواویک له هویلر گهرا چنند کمسیکیان لی نهمدام کردن لغوانه: هوسان گچکه که په تشکله کوژا. پهوندیپان له گڼل موختاری یدکی له گهره گه کانی هویلر کرد بو. موختار زمانی لی داپون.

سالی ۷۸ ریکخواوی «هلفزی سوز» له پغدا گهرا و چنند کمسیکیان لی نهمدام کردن لغوانه: جوامیر سیامیر، سلطان داود، عبدالسلام عبدالرفاق، سلام، شهرز. پهوندیپان له گڼل کاوه فانیج کرد بو. کاوه زمانی لی داپون.

سالی ۸۰ ریکخواویک له هویلر گهرا لغوانه: کرم رسول، طمعا فنیج یوسف، نهمساعیل حسن، کرمیمان په تشکله کوشت و توانی ترپان نهمدام کرد. نهمانه پهوندیپان کرد بو په جدال کاکو. جدال زمانی لی داپون.

جگه له مانهی که به کومل نده گران، په سدان کسی تر په بیانی هوارکاری له گڼل ریکخستن و هوارکاری له گڼل پشمیرگه تده گران و زرد چار له سیداره ندران.

*
دوای لیکولنموی همو نو روه اوانه بزمان دمرکوت که هزی تم ناشکراپونانه چنند شتیکه:

۱. پهوندی کردن په نژکفرانی داوودزگا سرکوتکمره کانی بهص.

۲. تیکه لاوکردنی کاری ریکخواوی و کاری پشمیرگهیی.

۳. شپوی همرهیی ریکخستن.

بز نموی تپتر ریکخواوه کان له لیدانی دوژمن و قوریانی دانی بی هوده بیارین، ریشونی نهمان دانا بز کارکردن.

*
جیاکردنموی کاری پشمیرگهیی له کاری ریکخواوهیی ریکخواوه کانی کومله بو کاری سیاسی ترخان گرا بون. نمرکی سوره کپیان بلاوکردنموی پیرپاوهی کومله و پروپاگانده بو بز یدکیتی و جولانموه که و، راکیشانی کسانانی تازه بز ریزی تپکوشان. بز نموی نوشی لیدان نهم، نهمانه تپکه لاو تده گران په پشمیرگهیی ناو شار.

ریکخواوه کانی ناوشار سرچاوه یدکی گرنگی پیگه پاندنی کادر و پشمیرگه بون. همره ها سرچاوه یدکی گرنگی ناگاداری جزواو جزور و زانیاری په نرخ بون له سر هلمو صرچی سیاسی، ناویری، کومله پدیتی، سپاهی عراق. پشمیرگهیی ناوشار له مغفره ی تاییدی دا ریکخوا بون. راستموخو بهسترا بون به لپهرسرای سرگردایدی ناوخو پان به ناوهدی کومله وه.

*
گورینی شپوی همرهیی په تزییح و هیشو ریکخستن کومله ش وه کو ریکخستن حیضی شپوی له سر پنجیندی داپشپونی نهماری و ریکخستن همرهیی له سهره بو خوارموه دامسزرا بو. تم جزوره ریکخسته که پیر لیدانی داوودزگا سرکوتکمره کانی بهص تده کوتن، تازاری زفیان بی

نهگه‌بشت به تاييدهتی نهگه‌ی دهکی له گه‌پراوه‌کان پا زیاتر خزی له بهر نه‌شکله‌جیدا پی نه‌گه‌پراوه و لسه‌ی به‌گه‌راپه، له سۆنگی نه‌مه‌وه زۆر له ره‌که‌پراوه تازه‌گانی کومه‌له، به تاييدهتی له هه‌ولهر، بهر لیدان کتوت.

ره‌که‌خستنی «هه‌رمی» مان گۆزی به ره‌که‌خستنی «هه‌شوی» و «ته‌زی‌هی» له ره‌که‌خستنی هه‌شوی دا به‌ز نه‌ونه:

أ له سه‌لمانی داننه‌بشت چهند کسه‌یکی ره‌که‌خست بهر به‌که‌کیان ب به.

ب له هه‌ولهر چهند کسه‌یکی ره‌که‌خست بهر به‌که‌کیان ج به.

ج له ئوردوگاکانی گه‌رمیان چهند شانه‌به‌کیان دامه‌زواند بهر.

له‌م‌جۆره ره‌که‌خستنه چهند هه‌شوی جه‌وازی لی نه‌که‌مه‌وه بهی نه‌وی هه‌چیان نه‌وانی تر به‌ناسی. له‌م ره‌که‌خستنه‌دا ره‌که‌ی نه‌شه‌دراپه شوین و شار، گۆی نه‌شه‌دراپه کار و به‌شه و، ژن و په‌ار. ته‌که‌لاو بهر له به‌شه‌ی جه‌واز و ته‌مینی جه‌واز و داننه‌شتوانی ناوچه‌ی جه‌واز.

له ره‌که‌خستنی ته‌زی‌هی دا چۆن ده‌نه‌که‌گانی ته‌زی‌به‌که‌یه‌که به‌که به به‌که‌وه به‌ستراون، له‌بیش دا شانه و کۆمه‌ته نه‌ی و، زه‌لامی ته‌نیا له گه‌ل دو کس په‌وه‌ندی هه‌به به‌که‌یک له سه‌رو خزی و به‌کی له خواره‌ی خزی.

هه‌ندی جه‌ار له ناو هه‌شوه‌گانی ره‌که‌خستنه‌دا به‌ز سه‌لامه‌تی زیاتر په‌هه‌وی ره‌که‌خستنی ته‌زی‌به‌ش نه‌که‌را و، هه‌ر دو‌کیان ته‌که‌لاو نه‌که‌ران.

هه‌رچنده په‌به‌وه‌ندی کهره‌ن دژوار و زۆری نه‌خایاند به‌لام له جه‌او هه‌سه‌و شه‌یره ره‌که‌پراوه‌به‌گانی ترا سه‌لامه‌ت تر بهر، کسه‌تر دو‌مین زه‌هه‌ری بهی نه‌هه‌ر.

* گۆبه‌نه‌وه‌ی کومه‌ته‌ی سه‌رکه‌راپه‌تی

دوا‌ی کارسه‌انی هه‌کاری سه‌رکه‌راپه‌تی توشی جه‌وری له هه‌له‌وشان به‌وه، په‌وه‌ستی به ره‌که‌خستنه‌وه هه‌به. له سه‌پ بهر کومه‌نه‌وه‌ی سه‌رکه‌راپه‌تی به‌که‌ستی نه‌که‌را بهر. داوا له ته‌منا‌مه‌گانی ده‌ره‌وه که‌را به ئه‌ران دا به‌که‌نه‌وه به‌ر کومه‌نه‌وه. ئه‌ران بهی سه‌رو به‌ری تی کتوت بهر به ناسانی هاتوچه‌ری بهی دا نه‌که‌را. دۆسته‌که‌فان له ئه‌ران هه‌ندی ئاداره‌سیان به‌ر نارد به‌وهن به‌ر نه‌وه جه‌وره هاتوچه‌زانه به‌که‌ریان به‌هه‌ین. به‌ر ره‌که‌په‌دا عومه‌ر مه‌سه‌له‌فا، عومه‌ر شه‌خه‌وس، که‌مال خه‌شناو، عه‌دل مه‌واد، فه‌واد مه‌عصوم... گه‌به‌شته ناو‌زه‌نگ.

به‌ر و دۆخی به‌که‌ستی په‌یاچه‌نه‌وه‌به‌کی هه‌مه لایه‌نه و قو‌لی گه‌ره‌که بهر، کاروباره‌گانی به‌که‌ستی له‌سه‌وه‌ی زه‌ریان لی کتوت به‌وه‌وه و، ئه‌ره‌که‌کان زۆر و جه‌وراو‌جه‌ور به‌وه، ده‌زگا سه‌رکه‌راپه‌ته‌به‌کان په‌وه‌سته‌یان به‌ر کردنه‌وه و به‌هه‌زکردن هه‌به.

له ناو سه‌رکه‌راپه‌تی به‌که‌ستی دا دو قه‌یلی به‌خه‌یانی، هه‌به‌دوله‌زاق مه‌ی‌زا عه‌زه‌ز، عه‌دل مه‌واد... تی دا‌به. عه‌به‌دوله‌زاق نه‌هات به‌وه‌وه، عه‌دلیش له‌م کومه‌نه‌وانه‌دا زه‌ر بهر رو‌شته تاران.

*
که‌ره‌که‌ی به‌که‌ر په‌هه‌وت
شا وه‌که‌و دوا جه‌اره، که‌که‌مه‌ته‌که‌ی جه‌نه‌وال نه‌زه‌اری لی خه‌ست، له ۹ ی کانه‌ونی
دومه‌ی ۷۹ دا شاه‌په‌زی به‌خه‌یاری کرد به سه‌رۆکی وه‌زیران.

شاپور، تهمینی ۶۳ سال و، سرؤکی هیزیی تهران بو، که بدهکی له هیزیه‌گانی «جبهه‌ی میلی» بو. له وه‌زاره‌ده‌کمی موصددق دا چپگری وه‌زیری کار و، به توه‌می سوکاپه‌تی به «معلای سلطنت» ۳ سال زندانی کرا بو. شاپور بملینی گوه‌نی زود شتی دا، چونکه له لایهن شاره دانرا بو خومعه‌نی دژی وه‌ستا و، داوای کرد دروزه به قیام بدری. هیزیی تهران و جبهه‌ی میلی حاشایان لی کرد. «قیام» تا نه‌هات زه‌تر تشه‌نی نه‌کرد و، گه‌بشت بوه نه‌و کهرتانی خملک که له ژانی کومهل دا کاربگر بون، وه‌کو مانگرتی کریکارانی نه‌وت و، له نه‌فهامی نه‌وش دا کسمه‌سونه‌وی دهره‌نانی نه‌وت و دهره‌نه‌ی دارایی تهران. مانگرتی کارکهرانی پانکه‌کان. مانگرتی رۆژنامه‌وانه‌گانی تاران و، راه‌ه‌ستانی هه‌سو رۆژنامه‌کان. مانگرتی کارکهرانی رادپر و تله‌فزیون. سره‌رای مانگرتی بازار.

له‌و سرده‌مه‌دا ولاخ بژ راه‌براندنی کار و په‌یوستی باره‌گاگانی په‌شمه‌رگه و ره‌به و سده‌گره‌گانی هیزه‌گانی حکومت هیزه‌کی په‌نرخ گوزانه‌وی که‌لوپهل بو. باره‌گاگانی به‌کر په‌رژت له نزیک گوزمه‌ر بو. به‌رزایه‌گانی گوزمه‌ر هیزیی ته‌رانی لی بو. که‌ره‌کی به‌کر په‌رژت په‌لمسه به‌و هملی ته‌زان بو بژ گوزمه‌ر. سه‌ریاره ته‌رانه‌کان که‌ره‌که‌یان وه‌کو ده‌سکه‌وتیکی به‌ نرخ، گل دا‌بووه بژ خزیان. به‌کر جوابی بژ ناره بوژ که‌ره‌کی بده‌نوه. گوه‌ریان نه‌دا‌په‌د. له سه‌ر نه‌و چه‌ سه‌ریان سه‌ریاره‌گانی گرت و که‌ره‌کی لی سه‌ندنوه. پاش چند سه‌هاتی سه‌ریاره‌گانیان نازاد کرد بو.

به‌ختیار به‌یانیکی ده‌رکرد مامجه‌لالی تاران‌هار کرد به‌ ده‌سوره‌انه کاروباری ناوخوی ته‌ران. حکومتی عیراق جولانه‌وه‌گه‌سانی له «تعتم اعلامی» به‌هیزدا خنکانه بو. له مه‌ژ بو ده‌زگاگانی راگه‌باندن هه‌چ پاسیکی جولانه‌وی کورده‌ان نه‌کرد بو. هه‌رچونی پاسیان به‌کرده‌ناپه هه‌ر په‌سان خۆش بو تعنات نه‌گه‌ر به‌ هژی ره‌که‌وتیکی وه‌ها‌په‌شوه به‌واپه. له بۆنه‌ده‌کی وه‌ها دا شیخ ره‌زا وه‌وته‌ی:

بژ که‌ری نه‌علاتی هه‌ری کرد له سه‌رمان شیخ حسن
سه‌یری که‌ن یاران! چ گه‌ه‌ندیکی گه‌را نه‌م که‌وه؟

* ته‌ران له دوا قۆناغی ئه‌نقیلاب دا

له کاتی قیام دا، شار و ناوچه‌گانی کورده‌ستان، هه‌ندیکیان نارام و هه‌ندیکیان جه‌سوجولیکی که‌می تی دا بو. له کاتیک دا له سه‌رانه‌ری ته‌ران دا ساواک کرا بونه کونه‌وه و، له هه‌ندی جی داووده‌زگاگانیان پی پیچه‌ا بونه‌وه، که‌چی له زود شه‌ری کورده‌ستان ساواک هه‌روه‌کو چاران هوکهرانی نه‌کرد.

کورده‌ستانی ته‌ران بۆشایی سیاسی و ره‌که‌راوه‌یی تی دا بو. که‌اده‌گانی ده‌کا هه‌شتا له عیراق و ولاتانی ته‌ری نه‌وره‌ا بون. که‌ومه‌لی شه‌رشگری زه‌مه‌نه‌که‌شانی کورده‌ستانی ته‌ران (سازمان انقلابی زه‌مه‌نه‌که‌شان کورده‌ستان ایران: سازکا) ژماره‌ده‌کی که‌م که‌ادری هه‌بو، نه‌په‌شه‌یست خۆی ناشکرا به‌کات و هه‌ندی په‌روه‌ای سه‌ه‌ریان هه‌بو ده‌ره‌ری کاری جه‌ماوه‌یی و سیاسی و ره‌که‌راوه‌یی. ره‌که‌راوه ته‌رانه‌گانی وه‌کو هیزیی توده، جبهه‌ی میلی، چریکی فه‌دایی و موچه‌هه‌دینی خملک له کورده‌ستان نه‌بون. چند

ملاهدک له مصلهانی سیاسي دا چالاک پون و، خملک، لموان کز پوښتووه، وهکو شیخ عیزه دینی خوسهینی له مهاباد، ملا شیخ جلالی برای له پاته، نعمه دوی موفقی ژنده له سنه... کاتی غمینی پلورپان و هندلی له گیراوه سیاسیه گان، دوی پوردانیان، گرانووه مهاباد، ملا شیخ عیزه دین رهبری گروڼووهی پیشوازی گروگانۍ کړه.

په هلمو شاندنی سازاک و روپشتنی شا و، دانانی شاپوری بهختیار په سرومزیان و، گرانووهی خوسهینی و تیکچونی وزارت ده گمۍ بهختیار، په کردهوه له کوردستانی نیران دا دسه لاتی حکومت نسا بو. له زوری شاره گانی کوردستانی نیران دا «شورا» یان له پیاوه ناسراوه گانی شاره که پیک نهینا بو پرموهردنی کاروباری شاره که پان.

* گرانووهی حدکا

کادره گانی حدکا دهستان کرد په گرانووه بز کوردستان، د. نوره حماني قاسلو، سکرتیری حیزب، گرايووه. زوریان له قهلا دزوه نهاتن و، په نژیک نسلدا تی نه پرمین، بی نوهی خزیان له نیمه پگهینن.

نمنا کسبان که له گرانووه دا له ناوړه ننگ سردانیکی کورنی کردین «هین» بو. نوه پدگمپین جار و دواجار پو من هینم پینم. له گمل سامجده لال و هاوریکانی تر پیشوازییه کی گراگان کرد. هینم لو سردانه کورته دا له گمل من لوتنی نواند، له ناو قسه گانی دوشتی پاس کرد: پدکیکیان پاسی نو وتاری کرد که له ۱۹۷۲ دا دمراره ی زارواوه گانی کوری زانیاری کوود له قهپه ناوه بز حفته نامی هاوکاریم نارد بو. وای پیشان دا که بزچونه گانی په دل پون. هینم نو کاته له کوری زانیاری کاری نه کرد. پېگومان نمه نیشانه ی زیره کی بو نو هسو ساله نسمی له پیر ما بو. دوه میان وتی: «شپه ریکم بز شهاب و، شپه ریکشم بز لهیلا قاسم نوسپوه» شپه ریکم یو شهابی دانا بو پدتیکیان تپه لیکش بو له گمل نپوه پدتیکی نالی که تلی: «نمستورگانی راده کشین وک شهابی نوره» نوهی بز لهیلا پسی دانا بو، چوارینمیک بو. نازانم بز مروجامسلدی نیسمه «تیرتجالی» دای نابون، یان پیشتر دای نابون و له پیر هلمومرجی سیاسي عیراق بلاوی نه کرد پوښتووه، چونکه له هیچ پرمه مکی تری دا بلاوی نه کرد پوښتووه.

لو وتارده که له سر «زاراوه گانی گۆږ» نوی بوم، پیشنیارم کرد بو پیر له داتاشینی وشه تازه کوره و، پیر له ویرگرتنی وشه پېگانه، وشه خومالییه گان کوزیکرېنوه و ریز پکړین و پراورد پکړین له گمل زارواوه زانسته گانی زمانه گانی گدا. نوهی هپو له جی ی داپری و، نوهی نپو تینجا وشه یو دپاشری یا پخوازی. وهکو نمونه پدک له جپه جی کردنی نم منته ده بز کوزکرده نوهی وشه کوردي لیرده په پادی ماسوستا هینم هندی زاروی جوتیاری که نهچته خانمی زانستی کشتورکالوه تومار نه کم.

گنم له داچاندنوه تا هاپین

گنم، په ساده پکی ستراتیجی داننری بز ژبانی مرؤف و، هپونی له ولات دا په نندازه ی کافی ژبانی دانیشوران، پدکپکه له موجه سره که پدگانی داپنکردنی «ناسایشی خوراک» که نموش کوله که پکی پتو ته بی «ناسایشی نه تودی».

پیش نوهی مکه پنه ی جوت و دروینه و ناشی ناگر دای. پرمه م هینانی گنم

کایه کی سخت بو. زموی بؤ ناماده تئگرا. ئه‌رز تئگهر چهند سالی بی نه‌کیلرا بی پنی ئهلین: «به‌یار» خالصی به شیخ محمود ئه‌لی:

به‌یار کیلان و گای لهر، پهر و کچ خواست، ژن و تدبیر،
سه‌گ و جز، نهمپ و ئه‌سقان، جرج و ناو کانی
تئگهر به‌ک سال بی نه‌کیلرا بی: «هور» و، تئگهر به‌ک‌چار کیلرا بی «شیف»
په‌شینان وتویانه: «شهر له شیف و ناشتی له خهرمان»
تئگهر دو چار کیلرا بی: «هور».

ئه‌رز به دو گاجوت یان به دو ئه‌ستهر تئگیلرا. دزگای جوت پیک هات بو له
«گاسن» که له تاسن دروست تئگرا بؤ کیلان و، به «هموجار» ئه‌یسترا به «مژان» و
مژانه‌ش به «ویژانه‌ش» ئه‌یسترا به «ئه‌یهر» وه. نیجر (نهمیل، ئه‌له) «که‌له‌مه» ی ملی
گاکانی به به‌کوه ئه‌یست. جوتیار به «نهمیز» گاجوت‌کانی لی تمخوری و بؤ هاندانیان هؤ
هؤی لی تئگهر. په‌شینان وتویانه: «هؤ هؤ حساب نه‌ه، کؤ کؤ حساب»
داچاندنی گهنم پشت به یاران ئه‌یست. په‌شینان وتویانه: «چی به‌چینی، نه‌وه
تدروسته‌وه». دوی «وه‌شاندنی تۆ» چاره‌روانی یارانی به‌له نه‌هین. نه‌نجا گهنم «چه‌کهر»
تئگا و سهر دهر نه‌هینی. په‌ش ئه‌وه‌ی گول به‌کا پی ی ئهلین: «تئهرسیل». هندی چار
کارۆوله و به‌رخۆله‌ی بؤ له‌ور تی تئگهن. گهنم «هنج» ی له خاک دایه و «سهرت»
لاسه‌که‌به‌تی و «گول» تئگری. په‌شینان وتویانه: «به هؤی گوله گه‌فیکوه چهندما گوله
مروژ ناو نه‌خواتوه». سهری ههمو دهنکیکی «داسو» به‌کی په‌وه‌ه.

تئگهر یاران به تهننازی په‌یوست به‌یاری و خاکه‌کی «روژن» و به «په‌ت» بی،
ئوساله «هات» نه‌ی و گهنم به «په‌شت» نه‌ی. په‌شت له به‌ین دانا‌شراوه، گهنم به‌کوه یا
زیاتری به‌یوه. تئگهر یاران له تهننازی په‌یوست زیاتر به‌یاری «ژه‌نگ» له به‌نجه‌کی نه‌دا.
تئگهر له تهننازی په‌یوست که‌تر به‌یاری، یا ناهتی بؤ بی وه‌کو سون و که‌سه‌له «شهر»
که‌ی نه‌هین نه‌ی به «کوهر» و یان گولله که ههمی نه‌خوا، ئوساله «نه‌هات» نه‌ی.
تئگهر ژو داچینرا بی و، ژو گه‌وره به‌ی «هه‌راش» و، تئگهر دره‌نگ داچینرا بی
و، دره‌نگ گه‌وره به‌ی «کۆبه» به.

بؤ ئه‌وه‌ی له چاره‌زار به دور و، له زه‌موی ناهمز و نه‌یار پارێزوا بی لورن‌ان له ناو
په‌له‌ی گه‌فه‌که‌دا هه‌له‌سواسرا و، بؤ ئه‌وه‌ی چۆله‌که و سه‌لی زیاته‌خوری لی دور به‌خه‌نه‌وه
«داهۆل» یان دانه‌نا. داهۆل زه‌لامه‌که له په‌رو دروست تئگری.
که پی تئگه‌ی دره‌نه تئگرا. بؤ دره‌نه خاوه‌نی گهنم هندی که‌سی به کری تئگرت
په‌یان نه‌وت: «پاله» یان «مژور» په‌شینان وتویانه: «له بی که‌سی دا ره‌جبه سه‌ره‌په‌له‌ها».
یان له گه‌ل به‌کبکا ریک تئگه‌وت تا له هه‌لگرتنی خهرمان نه‌هه‌وه کاری تی دا به‌کا
به‌راسه‌هر به به‌شیکی به‌هه‌مه‌که‌ی په‌یان نه‌وت: «سه‌پان». په‌شینان وتویانه: «شا به
سه‌پانی خۆی راناگری»، هه‌روه‌ها: «داس له سه‌پان نه‌شاره‌وه»، هه‌روه‌ها: «خهرمی
خهروری سه‌پانی له‌تکه ههرمی ی مالی شه‌خا»

گوله گهنم که تازه پی تئگات و هه‌شته‌ها فهریکه، هه‌ندیکی لی تهورن و به ناگر
هه‌لی نه‌په‌روژین، نه‌ی به «گوله‌په‌روژه» (قهره‌خهرمان).

«دروینه» به کزمل «گله درو» پاڼ به تنیا نکرا. «درو» به دس و به «داس» نکرا. دروینه کمر یز نموی دستی بریندار نمبی «قهپان» ی له دس نکرد و، یز نموی خور کاری تی نکا «کلاوقزی» له سر نکرد. قهپان له تاسن و کلاوقزی له لباد دروست نکران. له کاتی درویندا سپان هر لولی گنم که به داس نموی له شونی خویا له سر نمرز دانمی، پپان ثبوت: «گولم» پاڼ «سواله» دوی نموی چمند گولمکی نموی کزی نه کرده نموی به «سلز» و چمند سلزیدکی کز نه کرده نموی به «شارا». گولم چپکچه به دس و سلز به پامش و شارا به کزل هلمه گیری. له شارا گانه به کزل «کیشه» نکری یو سر «خرمان». له هندی ناوچه به خرمان تلین: «جوخن».

جیگای خرمان له سر نمرزیکي رفق ناماده نکرا و خاویڼ نه کرایوه «کرشه» هکان به خری هلمهچران.

«گیزه» به گا پاڼ به نیستر پاڼ به جهمپر نکرا. جهمپر به نیستر راته کیشرا. نکمر گیزه به گا پکرایه سی تا چوار گاپان به تنیشتی په کموه نیستوه و «گیزوان» به نقیسه لی ی نخورین. نور گایه له ناوهراستی خرمانه کدابه به کزله کمپه کوه به ستراوه نموی، پی ی تلین: «گای بنه».

حاجی قادر له پاسی سولتان عهده لخمیدا تللی:

حاکمی ریگری معموره به، قازی دزی رفز،

وزرا و وکلا گورگن رمعیبت گله به

یز رمعیبت ننه، نم گیره و دهره کی داناوه

زمر و توپیخی مکه، چونکی خدای «گای بنه» به

گای بنه نکمر راهانو پی باش گیره نکا و، نکمر خراپ پی گیره که نشپوینی.

«گیزه شپوین» له نموه داکوتوه.

شوکری فزلی به شیخ محمود تللی:

گیزه شپوینی که کای کونی به پادا له کنت

چاکه هر لی ی خوری، سمیری دم و کاونوی نه کی

به زلامی زورخورد و پمیز، به لام پی پهرهم تلین: «تللی ی گای گیزه کده»

کیشه و گیزه دو کاری سخت و نالوز و مانوکورن. یزه نکمر کاری دوزار پی

تلین: «گیزه و کیشه زده»

دوی نموی خرمان کوترا و، دان و پرشه کی له پدک جیبا پوهوه، نکری به

«تارم» نیواران به فینکی که «پای شمال» هلی کرد «شن» نکرا. پشینان یز پیاری

هلمپرست وتویانه: «له هر لاپه کموه پا پی، نمر شن نکا»، شن وکو پدجده کانی دس

له شولی دار پاڼ له تاسن دروست نکرا و، دسکیکی دریی همر. کوتراوه که ندرابه پهر

پا. دانه کی قورسه له شونی خزی دا پهرنموه و خرمانه که «سور» نموی و، «کا» په کی

سوکه پا نمپر و دور نه کورتوه، پشینان وتویانه: «له سوری دوزاندوه، نموی له لپای

تی هلمپه نیستوه». «لاپا» نور گنمیه که پا به توپکده پردویمتی.

گنم به جیبا و کا به جیبا خرمان نکرا. گنمیه که یز نموی نکمر دزی لی پکری

دهار پی تا نه گیزواپوه به تخمه کی لوسی پاڼ «شمقل» نکرا.

هر له سر خرمانه که له پیش دا به «کمو» (گلگیر، سمرن) گیزواپوه گلمتک

و نهگوتراوهگنی لی چیا نهگرایوه، نینجا جاریکی تریش به «پیژنگ» (تدلیسیر) تمپوزرایوه پز نموی «سوکوزور» دهکی بگرن. پیشینان وتوبانه: «قسه بیگپزه، بیبپزه، نینجا پیوزده». گلگیر شاشتره له پیژنگ. پیشینان وتوبانه: «هری روژ به پیژنگ ناگهرت»

حریق له ستایشی شیخی بورهان دا نعلی:
پز گناری سموزهی دوری گولی روت شین ددکم
خاکی کزی عیشت به پیژنگی سورم پیژایوه

دوای پاکگردنی تمپوزا. گنم به «ره» و «تغار» تمپوزا. پز نموی به چاوهوه
نمی له کاتی پیوان دا ژمارهکانیان له گیل ناویکی پیروزدا لیک ئدا. پز نمونه له رمی
پدکم دا نمانوت: «پدک هر خوایه» و، له رمی چوارم دا نمانوت: «چوار یاری
پهلههر» نهر به مجوره.

گنم به «تپ» و «هژ» و «جسوال» نهگسوزایه پز سال و، کا به «روشکه»
نهگسوزایوه پز «کادان» و ترخان نهکرا پز نالیکي ناژول و ولاخ. پیشینان وتوبانه:
«نموی له مشک بی جسوال ندری». پز زلرخزی هوانتمچی نعلین: «نهگمر کاکه می
خزوت نیه کادانهکه می خوتما». پز کاری بی هوده نعلین: «کا له پوش تمپوزی». پز
هنگرسینمیری شعر و نینته نعلین: «ناگری بن کا» یه. پز پدکی شتی خلیکی که به
خزایی بهخشی نعلین: «خلمهر له کا ئدا»

گنم هندیکی هلههگسرا پز «بنمتوز» ی وهری داهاتو و، هندیکی نهکرا به
«ساور» و هندیکی پز خواردنی خزیان نهکرایه «کمندو» یا «چال» و هندیکی
نطروشا.

پز هاپن تمرا پز ناش. ناش به تاو نهگسرا. ناشوان له نرخی هاپنی دا پاری
نمشند، پدکو «مزه» ی ورنهگرت. مزه پشیکی «پاریکاری» «پاراش» «که بو گلی
ندایوه. پیشینان وتوبانه: «ناش له خمیالیک و ناشوان له خمیالی». هروها: «ناشی
نمزان خوا نهگپزی». هروها: «ناش به نوره نهگپزی».

نارد به «هبلهک» تمپوزایوه و «کهپهک» (سوس) ی لی نهگیرا.
نالی نعلی:

دورانیه، وهک هبلهکی سودا، سهری گیزم

پزه به دهلیقی مهشکه هرچی دهیزم

نارد پز نان و کهپهک ترخان نهکرا پز ولاخ. له ناردی «به پیز» نانی باش و له
ناردی «بی پیز» نانی خراب دروست نهکرا.

* گهرانهوی تیمام خومهینی

خومهینی له پارسیره تارانی هژاند بر، گرنگی دیزگای راگهپاندنی نمزانی. وهکو
همیکل نعلی: نمو کاتی له نوقیل لا شانو بو، زوری کاتی له پهر عددهسی تملیزون دا
به سمر نهبرد، روژی ۴ تا پنج گشتوگزی روژنامسوانی نهکرد و، له ۳ سانگدا تا
گهرایوه تاران زیاتر له چوار سمد گشتوگزی روژنامسوانی له گیل هزکانی راگهپاندن:
راپو، تملیزون، روژنامه.. کرد بو، بی بی سی، پدکی بو له گرنگسینی نمو دیزگایاندی

رای گشتی نبرانی دژی شا و، به قازانچی شورش نوروزان.
نو تاکتیکمی خومینی بز پدگختنی همو خلک دژی شا و، بز بیلاپشکردنی
نورتمش به کاری هینا، تا نندازه‌یه‌گی زور سرکوتو بو. دسلائی شا و داوودزگاگانی
پروو هملوشتان نمپون. خومینی خزی ناماده کرد بز گوانوه.

که رهختی گوانووی هات، خومینی له گیل چندن کسی له دسوپه‌موندگانی
لوانه: نهورمسنی پنی صدرا، نهورهم یزدی، قوطیزاده.. و نزیکمی ۱۰۰ روزناموان
به فروکده‌کی «نهر فرانس» پروو تاران به ری کوتن. کس نهمیزانی چیمان لی به سر
دی: فروکده‌کیان پر ندریتوه، یان به سلاستی له تاران نهمیشیتوه؟ خومینی له
نهمی سرمودی فروکده‌که دوی نهمی نوپزی کرد، دوشه‌کیان بز راخست، تیرت نوست و، تا
گمشته ناسانی تاران هملنستا. چندن ملیون کس چو بون بز پیشوازی.
هندی شتی سهر لم سفیره نگیرنوه، وگو:

— لور کاتندا که له فروکده داهیزی و پی ی نایوه سر نهمی نیران پدگی له
روزناموانه‌کان لی ی پرسی: «دوی نو همو ساله دوریه که نیستا هاتیتوه بو
نیشتانه‌کی خوت و بدمجوره پیشوازی لی نه‌کن، هستت چیه؟» له وهلام دا وت پوی:
«هیچ»

— موحسینی ره‌فقدوست، که دواپی بو به وزیری پاسداران، توتومیله‌کی نیمام
خومینی لی خوروه بز نهمی له فروکده‌خاتوه بیجا بز شونی خوی. له ریگا زهیللاهییک
قولی خوی هملکردوه و، به خال و میل نمفشانده‌تی، دپته پورده‌یمان چندن جاری دست
نمائی به چامی پیشووی توتومیله‌کی خومینی دا و، به خیر هاتنوهی نیمام تیکا و
جنبو به داپک و ژن و گچی شا نندا، چندن جاری نمه دوباره نده‌گاتوه، ره‌فقدوست
جاسه‌کی لای خوی دانداتوه و، بز نهمی دوری پختنوه به توره‌پسوه پالی به کاپراوه
نمی. نیمام نمی: «بز وای لی نده‌کی؟». ره‌فقدوست نمی: «بی نده‌بی نده‌کا». نیمام
نمی: «لی ی گفتری با قسمی خوی پکا، هر کسی به زمانی خوی عبادت نده‌کا»

*

له هر قسره‌ی ریگا نه‌پانتسوانی به نرتومسزویل دویوه به رؤیشانی پدن. به
هالیکزیتسر چو بز «بهمشتی زهرا» و، دوی نهمی بز «حوسه‌نپسه» پدگی تاران.
لویوه کاروباری شورسه‌کی پریزه نهمد. به گوانووی پیشوای شورش حکومت‌ده‌کی
بختیار هومسی هینا و، مهنی بازوگان ووزارتیکی تازه له سر داوای نو دام‌مزانده.

سردانی وفدی پدگیتی له خومینی

دوی سرکوتنی شورش به چند روزی، له کوتایی شوبانی ۷۹ دا دسستی
نویترایدنی پدگیتی که پیک هات بو له: عومر مستفا، د. فوتاد موصوم، فاضل
کیرم له ناوره‌نگوه چون بز تاران بز سردانی نیمام خومینی، د. جعفری شفیعی یش
بز ترجومه له گلیان چو.

پیشتریش له پاریس وفدیکی پدگیتی که پیک هات بو له: د. فوتاد موصوم،
عادل مراد، محمد باقرنی له تشرینی دومی ۷۸ دا سردانیان کرد بو. نهمچاره‌پان
عادل نخرا بو، نم وهندوه، نمه ناراحت بو.

وهنده‌که، له دیناره‌کدا پشتیوانی پدگیتی نیشتمانی له شورش نیران دهرنهم،

دیدارگانی پارسی به پور نهیینه، داوای لی نهکمن که پشچروانی پکا له خهبانی گلی
عبراق به گشتی و خهبانی گلی کورد به تایهتی و، پیوسته‌گانی جولانه‌گهی نه‌فنه
پیش چار.

خومبینی نلی: «من کاپرایه‌کی روحانیم پاش چهند روژیکی تر نه‌مسهه بز قوم،
نو شتانی نیوه داوای نهکمن کاری ده‌وله‌ته»

نوانیش تکی لی نهکمن دستور به دولت پدا کاره‌گانان بو جیبجی پکا.
خوسه‌ن نلوی خوسه‌ن، نو زه‌مانه زور نزیکه پاپسری بو، نلوی له
دانسته‌گدا تهی، تیمام به حسین نلی: ناگاداری ده‌فتری بازوگان پکا کاره‌گانان
جیبجی بکمن. لو کاتدا موه‌ندیس مهنی بازوگان سروریزی نیران بو.

روژی داوای ناگاداریان نهکمن، که ده‌فتری بازوگان کاره‌گانی پورو روی داروش
فروهر کردونه سردانی نو بکمن. فروهر ره‌زی کار و سروکی هیزی میلیتی نیران
بو. وه‌فده‌که سردانی فروهریان کرد. په‌موندی له نیران حکومتی نیران و ده‌گیتی دا
دروست بو.

قسه‌گانی خومبینی وه‌کو «فتوا» حساب نه‌کران، له پور نلوه نه‌شیر قسه له
قسه‌گانی دا پکری و، سونا‌قشمی قسه‌گانی پکری. بزیه نلوی نه‌چر بو لای و، په‌روسته‌یه
باسیکی له پاری سونجی خویمه بز روژ پکاتوه، نه‌چر دس پیشکمری پکرایه له قسه
کردن دا، په‌روژگانی و خواسته‌گانی پاس پکرایه، داوای نو که خومبینی قسه‌ی نه‌کرد،
باسه‌که کوتایی پی نه‌هات و دانخوا. زور کس نه‌میان نه‌شزانی.

*

جولانه‌وی کورد له عبراق دا لو کاتدا داپش بوو. لایه‌کی بنمالی بازانی و،
لایه‌کی تری ده‌گیتی بو. بنمالی بازانی و، سمرانی پارتی، تاوانار بون پلوی دۆستی
شا و هاوکاری ساواک بون، له ناو نیران دا پدناو بون. مالا مستحیلا له نه‌سریکاوه
پروسکه‌یه‌کی په‌روژایی و پشتیوانی بز خومبینی نارد، پلام هیچ روژنامه‌یه‌کی نیرانی
پلاوی نه‌کردوه، ناچار خویان به پاره وه‌کر «نیلان» له هندی روژنامه‌ی تاران دا پلاریان
کرده‌وه. زوری نه‌خایاند بنمالی بازانی له گمل سمرانی شورش و، کاره‌دمستانی تازه‌ی
نیران دۆستاپه‌تپان تازه کرده‌وه.

تازه کارستانی هکاری قوما بو، ده‌گیتی و پارتی به خونی سمری ده‌گتری تهر
بون. همدولایان له لای کاره‌دمستانی نیران همدولان تدا، نیران به لای خزی دا رابکشی
و لایه‌کی تر له لای نیران پدناو پکا. زوری نه‌خایاند لایه‌ی سپه‌میش، که حسک بو،
پیدا بو. نوانیش، به هزی محمده‌محمد رحیم (خاله حاجی) بو، گمشته‌ی لای سمرانی
شورش و، دره‌خپیان نه‌کرد له همدولان بز پدناو کردنی همدولای ناکزک، به داوای نوان
دا هندی کس و تاقی ترش هاتنه کاپوه.

له ناو ریکخواه کوردیه‌گانی عبراق دا، ده‌گیتی دو نو‌قشمی لاوازی هبو،
نهاره‌گانی به تاسانی تپانتوانی لای نیران بو دژایه‌ی ده‌گیتی به کاری به‌هین: ده‌گمیان،
هاوکاری پیشه‌مرگه‌گانی ده‌گیتی بو له گمل حدکا و کزومله‌ی زحمه‌تکیشان دژی
داوودزگاکانی نیران. لم پاره‌پوه همر ناگادار په‌کیان هپوایه، داوای لی زیاد کردن و زل
کردن، تپان گه‌پانده کاره‌دمستانی نیرانی. دوه‌میان، ده‌گیتی چمپ بو، له ناو نلوی دا

ریکخراویکی مارکسی - لنینی تی دا بو، تاوانبار کردنی یه گهستی به کومونیزم، که سمرانی شورش له تهران دا به دوزمنی دین و نیسلامیان دانغا، گاریکی ناسان بو. ندهگر ریکخراوه کوردیگانی عیراق، له لای تیرانیهکان دژی یه گتیری قسیمیان نه کرده و، نهیمیگه گانی یه گتیریان بز تیران ناشکرا نه کرده و، به دنگیچی یه گگرتی داواگانی خزیان به خستایه به پردمیان، بیگومان ریزی کوردی عیراق زیاتر نهو، لوانیش بو زوری داواگانیان که بریتی بو له پشتیبانی سیاسی و یارمیتدانی مادی دژی یه عس، جیهیچی بویه. بهلام همرزو پارتی، بز نموی باومری کارمیدستانی تهران به دس بهینی، بو ژاندمنوی ریکخراوهکان و هیزه گانی، خزی خسته خرمه تی تهرانوه.

*

خلکی کوردستانی تهران، بو یه کمسین چار بو، هست به نازادی یکن. چندین تاقی سیاسی له شاره گانی کوردستان دا گمونه هملی پیکومانی ریکخسختن. کادره گانی حدکا که تازه گهرا برنوه، خبریکی کز کرده نوه و سازدانی خسلک و پیکومه نانی ریکخراوی ناشکرا بون. کادره گانی کومملی شورشگری زحمه تکیشانی کوردستانی تهران (سازکا) یش خبریکی پیکومانی «ریکخراوی چدر» بون به ناوی جیا جیاره. چریکی فیملی و، حیزبی توده و، دهیان ریکخراوی تری وهکو: سازمانی موحاهدین، پیکار، وحدتی کومونیست.. خبریکی خز ریکخسختن بون. نمیش رننگدانموی هلمو مریجی سیاسی تاران بو.

له ناو تم ریکخراواندها، سازکا، له چاو نموانی تردا له همیریان زیاتر کادری خوشناو و ناسراوی هبو، هر له ناو تهران دا مایونوه، ناوکیچی پچوکی ریکخراوه بیان هبو. زمینی گمشه کردن و پرستندنی نمان له همیریان له پارتی بو، بهلام به هوی جزوی بیرگردنوه بیان و شسوی کارگردنیهانوه نیماقتوانی بون به گسوره ترین هیزی کوردستانی تهران. له کاتیک دا حدکا به هوی نو ناویانگوه که له سرددهسی قازی محممد و جمهوریتی مهاباده به میرات بویان به جی مایو، له مایوه کی کورت دا هزاران گسپان کو کرده و، هزاران چه کداریان ریکخسخت و، توانبیان بون به هوکمرانی راستمقننی زور شار و ناچه. تم زلیونه کتوپره سمرانی حدکای غمورا کرد بو.

*

قازی و مهلا

حدکا له لایمن قازی محممد و پ د ک له لایمن مهلا مستمفاوه دامسزینراوه. قازی محممد دوی تهمدام کرانی نهر حیزیه کی مایوه ک کز بو، تا سرگومتی شوری تهران خزی بز ریک نمخراپوه. بهلام کس له کادره گانی حدکا هدرگیز بیریان لهو نه کرد بومه که یه کیچ له بنصالی قازی یکن به سرزکی حیزیه گه بیان، نه گمرچی زور کسی ناسراویان تی دا بو. به پیچموانی پارتی که هر له سردتاوه مهلا مستمفا و، دوی مردنی نمیش کوره گه بیان کرد، به سرزکی خزیان، بیگومان نهمه نیشانی پیشکورتی لیکری حدک ی تهران بو له چاو پدک ی عیراق دا.

*

له زماندها پهنبارمان بز سازکا و بو حدکا کرد که:
- رنژانمیه کی کوردی - فارسی رنژانه له تاران دویکن. بهلنمان پی دان بز

کاریکی وها نیمش هاوکاره‌بان بکمن.
- په کیستی پېشېی بڼ خوښکاران، لوان، نافرستان، ساموستان... دروست بکمن.

- له ناو خویان دا تمبا و گونجاو بڼ و، له گڼل کارمېدستای نازوی نیران هېول بڼ په زمانې نرم بدوین و، په گټورگو کپشه‌کانیان چارمېر بکمن.
هېرودولایان گالتیمیان په پېشنیاره‌کانی نیمه نه‌هات. لایان واپو، چونکه نیمه له پاش چمنډین سال خیمات هېچ سرگومونیکمان په دمن نه‌هناوه، تنجرویدی کوردستانی عیراق بڼ نموه ناشی چاوی لی بکری یا سودی لی وروگیری و، تډگېره‌کانېشمان په کملکی کوردستانی نیران ناپن.

* سازکا په پېناوی نموی کادره‌کانی ناشکرا نېن، له پاتی نموی ریکختستیکې سمرانسری، په ناوی خویوه، له همرو شاره‌کانی کوردستان دا داپنرینی، له هېر شاره په ناویکی جېواوازه، ریکخراویکی دامنزانده له گڼل ریکخراوی شاره‌کانی تر پېه‌پوندی نموی. ناوه‌کان دریځ و، له ژپانی سیاسي دا پلگکی توندری بڼ. وه‌کو:

- جمعیت دفاع از حقوق خلق کرد، له ووسی.
- جمعیت دفاع از حقوق زحمتکشان و حقوق ملی خلق کرد، له سمن.
- جمعیت مبارزه برای آزادی و حقوق ملی خلق کرد، له بڼ‌کان.
- جمعیت دفاع از آزادی و حقوق زحمتکشان، له نموده.
- جمعیت راه رهایی زحمتکشان در کردستان ایران، له مه‌هاد.
- جمعیت دفاع از آزادی و انقلاب، له سته.
- اتحادیه دهقانان مریوان.

* کیمال نوئاد دهرپاری نم همرو ناوه دریځ و جېواوازه قسده‌کی خوشی گېراپوه؛ کاپراپه‌کی رهپوار له ریگپه‌ک توشی کاپراپه‌کی ستمی نېی، لی ی نمپرسی: «هرا ناوت چپه؟» نلی: «په نملفازگڼل صېبو و نملفاوگڼل شېرنموه، مېروم چمنای پاوکم نامی نیاگم موللا محمد نسیمی شدکمری؟» کاپرا په توره‌پیموه تی ی نمخوپی: «نېژم نامت چس» په کسر نلی: «حمده»

حېکمت له جېواوازی ناوه‌کان و، لم ناوه دریژانه چس پرا تډگمر بڼ نموی که خلک نم گومېتانه په سرېخو له سازکا و، کاری جېماور بڼانی، سمرانی سازکا لوه‌دا په هله چوپن، همرو کس نمو گومېتاندی په دسکردی سازکا نغانی.

* یادگانی مه‌هاد

روژی ۵۷/۱۲/۱ ی نیرانی، سرکردایتی حدکا پلاتیکې دانا په هاوکاری چمنډ نمفسرېکی کوره دستې په سر یادگانی مه‌هادا گوت. ۱۸ تانک و ۳۶ توپې سمنگین و هزاران پارچه چکی تی دا بو. حدکا هېشتا زوړ لاوز بو نمپترانی په ریکوپېکی دهست په سر کملوېلی نار یادگانه‌کدا بکری. خلک رژانه ناوی تالانېان کرد و، نموی بڼ حدکا مایه‌وه تمنا نمو شتانه پو که خلک پېهان نمه‌گنېزراپوه. حدکا، وه‌کو حېزب،

کملکچکی نموتزی له چەک و دەسکوتەکانی ناو پادگان و مەزنەگرت، بەلام نەم کارە کە تەنیا ۸ رۆژ دواى سەرکوتنى شورش روى دا، دەلاقەیکى گەورەى کردە نەوان سەرانى شورش و کۆردەوه، بە تاپەتەى حدکا کە، وەکو کاربەدەستانى نەران ئەمانوت، هیچ دەورەیکى نەبوو لە «قیام» دا دژی شا، کەچى دواى سەرکوتنى «قیام» راستەوخۆ کەوتە دووژمنایەتى «ئەنقىلاب».

*

نەورۆزى سنە

ئەحمەدى موفتى زاده، کە لایەنگرەکانى خۆى بە «عەللامە» ناویان نەبرد، لە سنە بەهێزترین کەسایەتى گوى لى گەراو بو. دژی رەڤخراوە چەمەکان بو بە گشتى، بە تاپەتەى دژی رەڤخراوە مارکسەکان بو، لە گەل حدکایش نەوانى نەبو، خۆى لوان بە زەلر ئەزانى. تاپەتەستەیکى سوننى شارەزا بو، کەشەى نەتەواپەتەى کوردی بە لاه گرتگ نەبو. لە دواى سەرکوتنى شورش بو بو بە ناوەندىکى دەسلەت لە ناو شارى سنە و دەورەپشتى دا. ژمارەبەگى زۆر تاپەتەستى لە دەورى خۆى بە ناوى «مەکتەبى قورئان» ەو گۆ کرد بۆهوه، کاربەدەستانى شورشى نەوانیش هەندى ناخۆندى شەعەبان بە نوێنەراپەتەى خەیان نارد بو بۆ سنە، ئەوانیش «دەفتەر» یان دانا بو دەسلەتەکانەشان لە سەر و هەمىو «دەسلەتەیکۆ» بو، کابرایەک سەرپەرشتى ئەکردن ناوى سەفەدرى بو.

حدکا، سازکا، چەریکى فەدايى، پەیکار، تودە و زۆر رەڤخراوى تەرش لە ستە بارەگاىان دانا بو چالاکییان ئەنێاند.

لە نەوان لایەنگرانى موفتى زاده و لایەنگرانى سەفەدرى دا هەندى کەشە روى دا، بو بو بە هێزى تەڤکەلچۆنى چەنگدار. ئەمە تەشەببى کرد. خەلک هەلیان کوتاپە سەر داوودەزگاگانى حکومەت، «شەهەربانى» یان چەک کرد و، چۆنە سەر «پادگان» ی سنە ئەوێش بگرن. پادگانى سنە گەورە و قەرەبالخ بو. هێزى پەلاماردەهەکانیش نارەڤکەیک و تەڤکەل و پەڤکەل بو. زۆرى بۆ تالان چۆ بو. پادگانەکە خۆى ئەدا بە دەستەوه بەوگەرى کرد و، لە کەرماشانەوه بە هالەڤکۆتەر هێزى پشتەوانییان بۆ هات و، ئەڤگەرا. بەلام شار کەوت بۆ دەس خەلک و، خروشانەکە نە نەشت بۆهوه. لە تارانەوه دەستەبەگى نوێنەراپەتەى پاپەمەرز کە پەڤک هات بو لە: ئایەتوللا سەید مەحمودى طالقانى، ئەبوالەسەنى بەنى سەدر، هاشمى رەڤسەنجانى.. چون بۆ سنە بۆ لیکۆلینەوه لە هوى شەهەکە و، گەشتوگۆ لە گەل نوێنەرانى رەڤخراوە سیاسەکان.

نوێنەرانى رەڤخراوە سیاسەکان لە ناو خەوان دا بەگەرتو نەبون. بەرنامەبەگى سیاسى هاوێشان نەبو، هەر پەڤکەیان شەبکی ئەوت و شەبکی داوا ئەکرد، هەموشان دژی سەرگەراپەتەى دینیى شورش بو. ئەمانویست لە سنەوه نەوان بگۆرن. سەرەڤام پەڤکەیان لە سەر ئەوى کە دانێشتوانى سنە خەوان شۆرایەک هەڵبۆین بۆ بەرپەرەندى شارهەڤان و، لە تارانەوه کەسیان بە سەردا نەسەپەن.

لەو رۆژاندا چەندین گۆڕنەهوى جەمەامەرى فراوان گەرا بو، نوێنەرانى رەڤخراوە سیاسەکان قەسە، یان وەکو خەیان ئەمانوت «سوخەنرانى» یان تی دا ئەکرد، لە پەڤکى لەو گۆڕنەواندا کە دەیان هەزار کەسى تی دا ئەساده بو، غەنى بڵورەیان قەسەى کرد بو. غەنى بڵورەیان زیاتر لە ۷۰ سال لە زیندانى شادا بو بو، لە رۆژانى قیام دا نازاد بۆبو، ئەڤەچى

له سرگرداېدنی حدکا یو بدلام په پېړیو اوږد توده یی بو، په هوی سالانی دروژی زندانوه له دنیا دابراو و یی ناگیا بو له گورانه کانی هلمو مرجی کوردستان. قسه کانی پېچلواندی چاودر وانیپه کانی خملک و، خواسته کانیان نهی. هزاران کس په پک دمنگ قسه کانی یی تهرن و هاوار نه کمن: «مامه غمی پلوریا، بچزوه یو زندان»

*

شمېری نغصده

حدکا ویستی په خوږېشان دانیکی سیاسي - چکدار پاره گاکمی له نغصده پکاتوه. یو نمو مېسته له هغو شاره کانی کوردستانی تهرانه چکداره کانی خوی بانگ کړد یو کوزنوه له شاری نغصده. زلواپتی دانشتوانی نغصده نازمین و، کورد کسایه تیپه له ناو شاره کیدا. نم خوږېشان دانی حدکا یو په هوی ترس و وروژاندنی نازمیه کانا. چکداره کانی توانیش داموزان. خوږېشان دانه که یو په شمېری کورد و نازمې. شم چمنه روژیکی خپاند و، سدان کسی تی دا کوژا و، سدان مال و دوکانی تی دا تالان کړا. زوری کورده کانی نغصده ناوړه یون.

نم روداو شمېری منی راگېشا. کموقه لیکولینموی پمپورندی کورد و نازمې. کمرسته پکی زورم له لا کو بوهو. کتیبی «کورد و عجم» ی لی پمپدا یو.

*

گرتنی پادگانی مهاباد له ۵۷/۱۲/۱ و، گمارو دانی پادگانی سنه له ۵۷/۱۲/۲۷ و، هملگېرسانی شمېری نغصده ۳۱ فروردین ۵۸ (۷۹/۴/۲۴) نم روداوانه په دوی پک دا که هېشتا حکومتی شورش خوی نه گرت یو، پېړوپه کی زور خراپی له لای سمرانی شورش و کارم دستانی تهران دروست کړد.

پشدارانی قېام، سمرمای جېاوازی پېړیو اوږد و پایهی کوزملاپتیبیان، تمنا له سر پک مسئله ریک یون، تموش: دوزمناپتی شا یو، نه گیتا پمرناپه پکی پیشه کی یا ناماده کراویان نهو یو قوناشی دوی شا. تمنا کس که پمرچای روڼ و نه یزانی چی نوعی خومه یی یو، خومه یی یش له همویان په دمسلاتر یو. ملسلاتی له سر دمسلات له ناو پالی دینیی دا، ملسلاتی له نیوان پالی دینیی و پالی نغصده، له ناو سرگرداېدنی شورده کیدا هېشتا په لادا نه گوت یو. جوړی رژیم داهانوی تهران و، جوړی دارشتنی پمپورنده پکانی له گیل دنپای دوهو، گرنگترینی کپشه کانی ناو سرگرداېدنی یو. توهی خومه یی و سمرانی تری شورده که پیران لی نه کړد بوهو: مسطلی نغصده پتی یو.

شوره کانی مهاباد و سنه و نغصده، خواسته سیاسیه کانی کورد که دران په نوینموانی حکومتی شورش و خومه یی، کارم دستانی تهرانی هوشیار کړدوه.

*

حشع: ناردی ناو درک

له ۹ ی نیسانی ۱۹۷۳ دا حکومتی بعض «پیمانی دوستاپتی و هاوکاری» له گیل پکیتی سؤلیت نیسزا کړد. نم هنگاوه بعض په لای سمرانی حشعوه نغصده گرنک یو، نهتر همر جزوه هاوکاریه کی یو حلال نه کړد. بعض یو پتومو کړدنی ریزه کانی ناوختی ویستی «جبهه» پک له گیل پارتی و حشع نیسزا پکا. لم جبهه پدا:

۱. بعض له پیرادانی سیاسی ناو جبهه و دولت دا، «حزبی قاتید» و،

حزب‌دگانی تر حزبی دوم نبود. هم‌رود خنمدک له داوودزگاگانی حکومت و حزبی دمه‌لادار نبود له ناو چوارچوبی جبهه‌دا تهرینه دمه‌لاد.

۲. ریکه‌ستنی سیاسی له ناو هیزه چه‌کنداره‌کان دا: جبهش، جبهشی شمعی، شورطه، نمین. په تمنا پوانی بمس نبود، هیچ حزبیکی که بوی نبود حزبه‌ایه‌نیهان تی دا بکا.

۳. ریکه‌خراوه پیشیمی و دیموکراتیکه‌گانی کربکاران، جوتیاران، قوتایان، مامزستانان.. نبود یک بخرین.

۴. حوکمی عیراق له ریگای «مجلس قیاده الشوره» وه په تمنا له دمس خوی دا نبود.

له ناو سرگردایه‌تی پارتی دا نبود، په تاییده‌تی هندی لوانی وزیر بون، به‌شدار بونی لم جبهه‌ده‌دا په چاک نژانی، به‌لام مدلا مستعفا بی سیودو رهنی کرده‌وه. حشع بدو مدرجه قورسانه په تمنا له گمل بمس چوه جبهه‌ده‌وه، به‌لام «همه‌یکسی سیاسی ناپرامبر» بو.

* سالی ۱۹۷۴ که شمیری بمس و کورده‌ده‌ستی بی کرده‌وه، دوسال زیاتر پر حشع هاوپیمانی بمس بو. چالاکي قانونی دمس بی کرد بو: ریکه‌خراوه‌گانی باوه‌گای ناشکرایان له شاره‌کان دا دامزواند بو، رؤن‌نامی «طریق الشعب» و حفت‌ن‌نامی عمره‌بی - کورده «الفکر الجدید - بیری نوی» ی له به‌غدا دهرنه‌کرد و، له به‌ردها بویون به‌تمندام و، په دو وزیر: عامیر عه‌بدوللا و موکبروم تالمانی، به‌شداری له وزارت دا و، په چند تمندامی: یوسف حفتا، شیروان عطی نمین، محمد حامید قادر، محمد دلزار، نیراهیم حاجی محمود، حمه سعید حمید، قادر رشید، خه‌یری عه‌بدولخمدید قازی، محمود فقی خدر، سامیه شاکیر، له داوودزگا کارتنه‌گانی حوکمی زاتی بمسی دا (مجلسی تمیزی و مجلسی تشریحی) دا، به‌شداری کرد بو.

حشع له سهرتادا هسوی زوریان له سر هاوکاری خویان و بمس هیلچنی بو، «پیمانی دوستایه‌تی و هاوکاری» له گمل یه‌کیتی سؤلیت و، «ریگای ناسرمایه‌داری» بمس و دروشمه پریمه‌داره‌گانی، په جوری سوری له سرانی حشع شهواند بو، کسکی خاوم نغزونی دروی وه‌کو عزیز محمده‌دی سکرتری یه‌کیمی کومیتیمی ناوه‌ندی حیزه‌که، چاه‌روانی نموه بو صمدام حسین به‌یته «کاسترو» ی عیراق و، سهره‌نجام حزبی شپوعی و حزبی بمس ته‌کلای بون و، بون په یک حزب.

له مللاتی ی بمس و کورده سالی ۱۹۷۴، حشع هم‌رود قورسای خوی خست بوه لای بمس. له سر ناستی دنیا، هولیکی زوری دا، شورش کورده به‌دناو بکا و، له هم‌رود حیزه کومونیتی و سوسیالیستی‌گانی دنای داهیری، له سر ناستی ناوخوش، هرچه‌یک بی کرا له بوری سیاسی، راگماندن، چه‌کدار، تنانیت کورده‌نموی دنگواس و هوال بوی حزبی بمس و دزگا تمه‌نیه‌گانی کروی.

* حشع سالی ۱۹۳۴ دامزراوه. له ۱۹۳۴ مه تا سالی ۱۹۷۹، کاتی جیه‌بونموی له بمس، تمنا ۲ جار کژنگری گرتوه.

کونگره‌ی سیمینتی حیزب، له تهمینی ۷۲ سالی حیزب دا، له ژیر دروشتی: «دس له ناو دس یز پیشوه پهری دامزواندن سوشیالیزم له عهراق دا» له ناوهراسنی ناپاری ۷۶ دا له پاره‌گای، حیزب له گهرکی مسیح له بغداد په ناماده پونی ۳۰۰ تئدام بهسترا. پلگنانه‌کانی کونگره‌که په زوری ترخان کرا یو یز پها هللانی دسکوت‌کانی هوکم و، پهره.

عزیز مسعود لور تفریردا که په ناوی کومیت‌سی ناوهندپسوه له پهرده‌سی کونگره‌دا خړندپسوه له چند جیگایه‌کی دا پمجزره پاسی جولانوهی کوردی کرد: «ووقف فی مقدمة منجزات الجبهة وضع قانون الحكم الذاتي لمنطقة كردستان وتصلية التمرد اليميني الرجعي فيها»

«ان انهيار التمرد الرجعي المسلح خلق امكانية موضوعية افضل لتطبيق الحل السلمي - الديمقراطية للمسألة الكردية»

د. مسکروم تالپانی، که نموسا پدکی یو له دو وزیرده‌سی حشع له ناو وزارتده‌سی پمیس دا، له ستایشی نو عفرودا که پمیس یز پشدارانی جولانوه‌کی دهرکره، سر وتاریکی په عمری له ژیر ناویشانی: «اشلاء علی الکفار رحما، پینهم» یز گوزاری «روژی کوردستان - شمس کردستان» نوی. له وتاریکی کدا که په کوردی یز همان گوزاری نوی یو په پوندی گرتنی دو کونگره‌ی جیوازی کوملی خړندکارانوه په هزی ناگزکی پدکیتی و پارتسوه، نم دو لایندی شوهاند یو په سده‌کانی لپلان و تپلو.

پخوش‌حالی ناشکرای حشع په تیشکانی یزوتنوهی کورد و، پش‌تیوانی له ریککوتنی جزاتیر، له لایه‌ک یز رازی کورنی سرکردایه‌تی پمیس، په تاپه‌تی صددام حسین و، له لایه‌کی تروه له پهر توه یو وای نوزانی تهر یز شاپه گوره‌پدی له نغیاسی ناشبه‌تالی سرکردایه‌تی بازانی دا دروست یوه، همان پر نه‌کریتموه. نمه خه‌پالکی پتال دهرچو. پمیس تهریست خزی یز شاپه‌که پر پکاتوه. که له مسملی کوردا پدک چاو یوه و، تیر تیشکی په حشع نما، کوته تنگ هلچنین په پنکه‌کانی حیزب و، نازاردانی نندامه‌کانی پله‌کانی خواروه.

کومیت‌سی ناوندی له نازاری ۱۹۷۸ دا کزیزنوهی تواری نندامه‌کانی کرد و، راپورت‌کی درېزی له سفر هلموسرجی جیهانی و، عمری و، ناوخو بلار کردوه. مانشتی راپورته‌که نمه یو: «صيانة التحالف الوطني وتعميق المسيرة الثورية مهمة كل قوى شعبنا التقدمية».

سهرتا راپورته‌که پمجزره دس پی ته‌کا:

«شهد العالم خلال السنة المنصرمة - منذ انقضاء الاجتماع الكامل الاعتيادي للجنة المركزية فی ۱۸ / شباط ۱۹۷۷ - استمرارا لعملية تغير ميزان القوى لصالح القوى الثورية العالمية، وفي طبيعتها المنظومة الاشتراكية».

فقد تحققت فی بلدان المنظومة الاشتراكية، وفي مقدمتها الاتحاد السوفيتي، انجازات كبيرة فی تنفيذ خطط تطوير الاقتصاد الوطني على طريق تعزيز اسس المجتمع الاشتراكي المتطور، وبناء القاعدة المادية والتکنیکی للشعبوية، وازدادت منجزات ضخمة فی مبادئ العلم والتکنیک، وتعزيز القدرة الدفاعية، وتوطد التلاحم والتعاون الوثيق بين الاحزاب الشعبوية

فی بلدان المنظومة الاشتراكية، ویتعزز التكامل الاقتصادي فيما بينها.»

له پاسی هیلومرچی تاوخرزا دواي نعووی ستایشی سیاسهتی عیراق نیکا له دوژمنایهتی پیلاندهکانی ئیمپریالیزم و سوسیالیزم و کۆنهپرسی دا، پاسی خۆش بونی گوزهرانی زور له کهرتهکانی گهلا و، بهدییهکانی صافی شارستانیی ناغرهتان، نهکا، ئهینجا ئهغوسی: «دواصل العراق سياسته المعاديه للامبريالية، على الصمد الدولي، وساند سياسة التعاضد السلي والاتفراج الدولي ونزع السلاح، و عارض بحزم سباق التسليح وانتاج القنبله النووترونیه. وقدم الدعم السياسي والمادي لحركات التحرر الوطني في اسيا وافريقيا وامريكا اللاتینیه. وكان موقف العراق في منظمة الامم المتحدة ووكالاتها والمنظمات العالمیه بارزا في الدفاع عن مصالح الشعوب والتصدی للسياسة الامبريالية.

ان مسيرة العراق التقدمية هذه تثير حقد الدوائر الامبريالية والصهيونية والرجعية، التي راحت تخطط، ضمن الهجمة الشرسة على حركة التحرر الوطني العربية للتأمر على العراق. واصبح العراق هدفا مباشرا لهذا التأمر، خاصة بعد التطورات الاخيرة، في اوضاع المنطقة، اثر زياره السادات للقدس المحتلة وتزايد المساعي لاحياء الاحلال العسكري الرجعية - الامبريالية، وتوريد السلاح الامريكي بكميات هائلة ونوعيات متطورة الى الانظمة الرجعية في المنطقة.

وما له دلالتة الخاصة، بهذا الصدد، اتساع الحمله الفكرية والاعلاميه الامبريالية - الرجعية ضد العراق. اذ دأبت وسائل الاعلام، بشكل ملحوظ مؤخرا، في بعض الدول الرجعية في المنطقة والقوى الرجعية واليمينية في الداخل، على السعي لشنق الصف الوطني، واثارة الخلافات بين اطرافه، ومهاجمة الجبهه الوطنيه والقوميه التقدميه، والتحالف بين حزب البعث العربي والحزب الشيوعي العراقي، وتسعير العداء للشيرعيه والتشكيك بعلاقات الصداقه والتعاون مع الاتحاد السوفيتي، ومهاجمة تعزيز القدرات الدفاعيه للعراق، والتهديد باثارة المصاعب الداخليه وتقديم المساعدات للعناصر المعاديه للسلطه الوطنيه.»

هیرکسی به چاوی بهراورد و رهخهوه لم راپورته ورد بهیتوه پهزیی به جمعاویری حشع دا دیتوه، چ سرگردایهتیکی ههوه، و، چونی سرگردایهتی کردوه، دهیارهی حیزی بهس ههمر بۆچونهکان پهچموانه دهچون:

- عیراق له چوارچهویی سیاسهتی ئهسهریکی دا پهیمانی جهزاتیری له گهلا شا مور کرد بو، بۆ نعووی کیشی کوردی له کول بهیتوه و، دهستی بهتال بی بۆ دوژمنایهتی سووریا، چونکه سووریا لهو کاتدا دژی ریککوتنی «فصل القوات» ی ئیسرائیلی - عهرهی بو.

- عیراق خهریکی دروستکردنی چهکی کوشتنی به کۆمهل بو: چهکی ناوکی،

کیمیایی، بایولوجی.

- عیراق سیاسهتی پهکوه ژبان به ناشتی نهگرت بو، له گهلا دراوسپکانی: سووریا و ئهیران ناگهوک بو، زووی نهخایاند هیرشی کرده سهر ئهیران جهنگیکی خونیادی درووی ههنگیرساند له ههروو سبیللت سهدان ههزار کس کوزرا و، سهدان ملیار دولاړ زیانی ماددیهان لی کهوت.

- ستایشی بهکبهتی سزقیت و پهشکوتنی ناویری و تهکنولوجی به راست دهر نهچو، چونکه نعویش ههرمی ههنا و، که حشع بهر لهدان کهوت نه سزقیت و، نههچ

ولایتکی تری «منظومه» ی ولاتانی سوسیالیستی له سهری ههلا نهاده و، له سهری نهکردوه.

*

بەعس لێو کاتێو هات پێوه سەر کار دەستی بە سەر ههسو رۆژنامهکانی عێراق دا گرت بو:

- الشۆره، رۆژنامەی سەرکردایەتی حیزبی بەعس بو.
- الجمهوریه، رۆژنامەی وەزارەتی ئیسلام، واتە رۆژنامەی حکومەت بو.
- الشاخی، رۆژنامەی پارێی، دواى دەس یی کردنەوی شەر بەعس خۆیان بە ناوی حیزبە کاردۆنێبەکانی کوردەوه دەریان ئەکرد. دواپێتر ناوەکیان گۆزی بە العراق.
- طریق الشعب، رۆژنامەی حیزبی شیوعی بو.
- حەفتەنامه و مانگنامەی عەرەبی، ئینگلیزی، کوردی، تورکمانی کە له عێراق دەرنەچو، ههسوان سولکی دەولەت بون، رۆژنامه و گۆناری تازاد یا سولکی تایبەتی نهما بو.

- الراسد، کۆلکە رۆژنامەبەکی عەرەبی بو له پاشماوەی رۆژنامهکانی سەردەمی عارف، کاپراپەکی قەلەمفرۆش بە ناری: مصطفى عبداللطيف الفکيکي، ناو بە ناو بە فەرمانی بەعس، بۆ پاسی بابەتیکی تایبەتی، پلاوی نهکردوه.

دواى پلاوکردنەوی راپۆرتەکی حشع، «الرأسد» هەر چوار لاپەرەکی ژمارەی ٤٢٨ ی رۆژی ٢٩ ی نیسسان - ١٢ ئایاری ١٩٧٨ ی بۆ بەڕێڕەبەکانی ئێم راپۆرتە تەرخان کرد بو. بە مانشتیکی گەورە نوسی بۆ: «نەج غیەر موضوعی علی حساب الحقیقه: مناقشه تقدیه للتقیرر السياسی للجنه المركزيه للحزب الشیوعی العراقی». ديار بو بەعس ئیتر نیشی بە حشع نهمابو، گەری یی ئەکرد، حشع ئه‌بو له فیکەکی خۆی تی بگه‌شتایە.

ههسو ئێم مەدح و سەناهە، حیزبی بەعسی رازی ئەکرد، له مانگی مایس دا ٣١ ئێندامی حیزبی شیوعی، بە توانی ئەوی له ناو ریزی هیزە چەکنارەکانی عێراق دا ریکخستیان دروست کرد بو، بە ئێندام حوکم دا و ئێندامی کردن و، کەوتە گرتن و راوانانی ئێندامەکانی. سەرکردایەتی حیزب چاوەروانی هیرشی وەهای ئەنەکرد له بەر ئەوه ههچ پلاتیکی نه‌بو بۆ خۆپارستن. ههسو ههولەکیان ئەوه بو عەزیز محەممەد چو بۆ بێنێنی سەددام بۆ ئەوی تکیای لی پکات ئەگەر هەر ئێندامیان ئەکات، له رۆژی دامەزراندنی حشع دا ئێندامیان ئەکات، بەلکۆ جیجەبی کردنەکی چەند رۆژی دوا پخت، بۆ ئەوی ئه‌بو یادەیان لی تیک نەچی و سوکاوەتییان بە سەردا نەیت. ئێندامانی سەرکردایەتی بە دواى بەک دا چۆنه دەرەوی عێراق. بە ولاتانی سوشیالیستی و پەمەن و لوبان و سورەدا پلاو پونەوه. چەند کەسێکیان له پەغداد و کوردستان ماپونەوه. دەرگاکی ئێمەن شیوعیەکانیان زەلیل ئەکرد، ئیمان گرتن و پاکانەیان یی ئەکردن و، ئه‌تەرانیان یی ئه‌نوسین.

لێو ههلوومەرجه سەختەدا کە شیوعیەکانی تی کەوت بو، مەلا محەممەدی بانێخیلاتی: ئێندامی کۆمیتەیی ناوەندی حشع، له شوباتی ١٩٧٩ دا گه‌یشتە ناوژەنگ. مامجەلالی بێنی. مەلا محەممەد نەچەزانی حیزبەکیان بە ئەمای چیه و چی ئەکا. لێو کاتەدا دەسلاتی حکومەتی ناوەندی له کوردستانی ئێران دا نه‌ما بو. حەگنا خەریک بو دەسلاتی پەیدا

نەکرد. چو بۆ ئێران لەوی سەردانی حدکای کرد، بە تەعای تەو بە کادر و ئەندامە راوێراو و لایقەموارەکانیان لە کوردستانی ئێران دا نیشتهجی بەکا تا ناسوی سیاسی رۆن ئەبێتەو، وەرتهکەوی کە پەرەندەکانی ئێران ئەوان و حیزبی بەعس بە کۆی ئەکا. وا دیار بو حدکا بە دەنگەموه ئەعات بو. مەلا ئەحمەد گەراپەرە ناوژەنگ بارەگایەکی پێچوکی دانای. سەرکردایەتی بەکیتی هەندی چەکیان بە دەاری دا، و، خەرجی ژێانی بارەگایەکی وەرکو هەمو بارەگایەکی تری بەکیتی دا، و، تاک و ئەرا شێوعیەکان ئەگەشتە پێکەکی خۆیان و، بەکیتی «تەعلیمات» ی دا، و، هەمو رێکخراوەکانی و پێشسەرگەکانی لە هەر کۆی بەک هەر شێوعیەک پێوەستی بە پارمەتی بو کۆمەکی بەکن، بە تاپەتی بۆ دەریاز بۆن لە چنگ داوودزەگایەکی بەعس. لە ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی حشع: فاتح رسول و تورما توماس و، هەندی لە کادەرە ناسراوەکانیان گەشتە ناوژەنگ. بەمجۆرە سەدان شێوعی دەریاز کران و، زۆری پێ نەچو ژمارەیان گەشتە چەند سەد کەسی.

مەسجەدلال و هاوڕێکانی تر بە خۆشەبەکی زۆرەو جیاپەرەو بەعس و حشع پان وەرگرت. بەکەم، چونکە لایان وەر بە هاتی حشع بۆ شاخ، پێشتوانی بەکیتی سۆلیت و هەمو حیزە شێوعیەکانی دەرە لە گەل خۆی ئەهینی بۆ شاخەکانی کوردستان. دوهمیان، بۆچوونەکانیان سەبارەت بە حیزبی بەعس و سەروشی ژێکەکی و، پێشڕۆژی هاوڕێمانی شێوعی - بەعس، بە راست دەچر بو.

لە مانگی نێسان دا بەهائەدین نوری و کەرم ئەحمەد بە دواي بەک دا گەشتە ناوژەنگ. هەردوکیان لە سوریاو بە رێگای تاران دا هات بۆن. ئەوان هاوڕێکانی خۆیان و ئەهەمان ناگادار کرد کە حشع پێری داو هەتانی چەکدار بەکا بۆ روخاندنی رۆهی بەعس و، ئەمانەوی پەرەکی سیاسی فراوان لە هەمو هیزە عێراقیەکانی ئەیری بەعس پێک بهێنن. بەهائەدین و کەرم زۆر ئەمانەو گەراپەرە بۆ ئێران لەوێرە چوئەو بۆ سوریا. مەلا ئەحمەدیش زۆری وختەکە لە ئێران بو، بە زۆری فاتح رسول لە ناوژەنگ بو. تا ئەو کاتە جگە لە ناوژەنگ لە هیچ جێگایەکی تر نەکیان نەبو، و، هێشتا مەفرەزی چەکدارەشان دروست نەکرد بو.

سەرائی حشع بە بەک چاو سەیری بەکیتی و پارتییان ئەکرد. لە ناکوکی ئێوان بەکیتی و قەم دا، ئەمانەست دەوی ریش سەی بهێنن. کەوتە هەولەکان بۆ ئەوی لە گەل قەم پش دوستایەتی دا، و، قەم ئەو کاتە هێزەکی سیاسی بەنداری دا، و، بۆ لە هیزەکانی تر، پێوەستی بە دوستایەتی حشع هەبو، بۆ ئەوی ناویانگی خۆی چاک بەکا لە ناو کۆرە پێشکەوتنەخراوەکان دا، حشع پش چونکە لە گەل بەعس هاوکاری کرد بو دژی شورشی کورد و پارتی، ئەوەست ئەو راپۆرەو ناخسێرنەیی خۆی لە گەل پارتی پاک بەکاتەو، راستەبەهێشی حشع پێوەستی بە زۆریان بە پارتی هەبو، چونکە ئەوان لە بەدیان ئەمانەتوانی بۆ کاری حیزبی و هاوچەری سوریا، رێگایان بەدین یا رێگایان ئی بەگرن. سەرائی حشع پەرەسەر بەعس باوەریان وەر؛ بەعس لەو رۆژەو خراپ بو کە لە مانی داو.

لە هەمو سەیرتر ئەو، حشع ئەوسا و ئەستایش خۆی بە نوێنەری (تیار) ی دیموکراتی داننا. کە هیزەکانی موعارەضی عێراقی پۆل پۆل ئەکران بۆ (تیار) ی قەومی

عربی، دینی، کوردی... نو خوی به نوینتری تمییزی دیموکراتی داننا. له کاتیک دا گومونیزم، په تاپهتی لمر زمانه دا، باوری به دیکتاتوریت پوښتاربا هېو نه که به دیموکراسی.

من خنوم پیشتیر هیچ تیکلاویه کم له گڼل سمرانی حشع نهو، کسم له سرکرده گانیان له نیکوه نمدی بو، و، نمناسی، بهلام له سردهمی «اتحاد الشعب» و «ثا زادی» هوه تا سردهمی «طریق الشعب» و «الفکر الجدید» و «الثقافه الجدیده» پردوام روژنامه و بلاو کراوه ناشکرا و نهینه کاتم خویند پرونه و، چاودیری روتی سیاسی و ناکوکیه کانی ناو ریزه گانیانم کرد بو. زور له هاوریکانم که پیشتیر ناوی هندی له سرکرده کانی حشعی بهست بو، که دهیان سال نمدامی گومیشمی ناو هندی و، مه کتیمی سیاسی یون و، له سؤیت خویند پویان و، سردانی چنندین کونگره جیهانیان کرد بو، وایان نمرانی نمانه سیاسی زانا و، پلیست و، فیلوسوفی هملکوتون، تین و، توژمیکی سیاسی و، ناپدیولری به چولانوه که نمدن. دوا ناسین و، تاشنا یون، وه کو تلین: «دنگی دهزل له دور خوشه» دمرکوت زوری نمانه کسانتی بی ناگا یون له روداو کانی کوردستان و، عراق و، ناوچه که و، دنیا. سرچاوی سره کی روشنی پویان هندی له نامیلکه و، کتیه کانی «دار التقدیم» و، سرچاوی ناگاداری و، زانیاریه گانیان پشی عربی راهیوی موسکوز بو.

* جیابونوهی بزوتنوه

نیمه له خوشی روخانی شا و سرکوتنی گلاتی نیران دا یون، هزار و پدی هیوای سوز و سورمان له سر هملچنی بو، له پر پدکیتی دهلقیه کی تی کومت. نوروزی ۷۹ رسول مامند پاره گاکنی خوی له زلی وه گویزایوه بز گوزمشیر و، د. محمدر علی عوسمانیش له ناوژنگوه چو بز لای. به مجوره بزوتنوه جیابونوهی خوی له پدکیتی راگه یاند و، د. محمدریش دورکوتنوهی خوی ناشکرا کرد و، «بزوتنوه» و «کومیشمی ناماده کردن» پیکوه کومته هملی دروستکردنی هینیکی تازه. چنند روژی بو حازم له سورپاره هات بو. حازم نو زمانه «امین سر» ی «قیادهی قطری» ی حینسی به عسی سر به سوریا و، لیسرسرای «مکتب شون العراق» بو له «قیادهی قومی» له شام. هملیکی زوری له گڼل دا یون، جیابونوه کعبان دوا بهن و، نو پکوتیه ناوژی بز چاوسرکردنی ناکوکیه کانی نیوان پدکیتی و، نیوان. همله کی سیری نه گرت بو.

نم تاقه نم جیابونوهی به تمای چنند شتی یون:
- لایان واپو نکهتر له پدکیتی جیا بهنوه و، سرنه خوی سیاسی و، ریکخواهیی و، پیشمرگه یان هبی، زورتر گشته نکهتن و، زیاد نکهتن و، بهیز نهن.
- لایان واپو نتوانن خمتی سپهه له نیوان جلالی و، مه لای دا دروست پکن و، هارسنگی نیوان نم دو حیزه تیک بدن. زوری پیشمرگه کانی هردولا و، نمدام و، کادره گانیان که له ناکوکی نم دولا یه و، شیری براکوژی بهزار یون، له حان کوز نهنوه.

- لایان واپر حکومتی عهراق ناماده به په ریگای گشتوگزی سیاسی چاروسری
 کپشوی کورد بگا، بهلام په کیتی بز رازی کردنی سوریا و توج دریزه به شهر نندا، نه گبر
 نعمان سره پور بن په چیا له په کیتی نه توانن له گدل په بعض ریگ بکمون.
 بز جیابونوه که پشیمان چمند بیانی به گیان نه پناپوه:
 - مامجدلال تاکرموه، گوی ناداته سرگرداپتی به کرمسل، بیروراکائی خوی
 نسمپنی، توره نمیی و ریزی شعوری هاوریکائی ناگری.
 - مامجدلال به لای کز مملدا داتشکینی، کومه له له سر حسابی بزوتنوه به هیژ
 نکا. له دایشکردنی چدک و پاره د زورتر پشی کومسله نندا، کومسله پش «ماوی» و
 «مطر» ن. دژی دین و ملان و، دژی ناغا و سروک عهشیره تن.
 هیچ مول و تمه لایه ک بز پشیمان کردنوه پان لم هنگاوه سری نه گرت. سور
 پون له سر هلوپستی خزیان. حدگایش، به تایبه تی د. قاسلو، که نو کاته پرون به
 هیزکی گسرتگ له ناچه کدا، هائی داپون و پهلینی داپونی یارمه تپیان پدات و
 کارناسانپان بز پکات.

رسول مامند له سره تادا که چوه گوره شیر و جیابونوهی بزوتنوهی له په کیتی
 راگه پاند، له تمدنسانی سرگرداپتی: تایمیری عملی والی، حاجی حاجی نپسراهم، سهد
 کاکه، قادر عزیز، ملا ناصیح و، د. محمود پش، قادر چهاری و عدنان موفتی له گدل
 روپشت بو. به همویان ۱۵۰ کسیک نمبون. جیابونوهی رسول شتیکی چاوه روانکراو
 بو، بهلام روپشتی د. محمود بز همومان کتوپر بو، چونکه هیچ کائی باسی شتی وای
 نه کرد بو. بهلام دواپی دهرکوت د. محمود دستیک پای هیو له هاندانی رسول و
 هاوریکائی دا بز نم کاره. نیمه که دانیشتین بز لیکولینوهی کپشه که و، دیارکردنی
 هلوپستی په کیتی لموان، گپشتینه نو پاوروی مادهم نموان به هاوخیاتی نیمه رازی نین
 خواحافیزیان بی و، هرکسیکی کش نموا بز لایان ریگای لی نه گرین خرا حافیزی بی.
 نم کاره هیزه کائی په کیتی و ریکخواوه کائی بزوتنوهی له سروانسری کورستان دا
 لعت کرد و، پشیوی و ناژاوهی قولی خسته ناو ریزه کائی پشمرگهوه. پاش چمند روژی
 همدی له فرمانده کائی پشمرگه پش جیابونوهی خزیان راگه پاند. به کردهوه پشی
 هرمنزوی سرکرده کائی بزوتنوه و، ریکخواوه کائی و کادره کائی و پشمرگه کانیان لیسان
 چیا پونوه. عومر مستفا مایوهوه، نموش کسی له بزوتنوه به دهرهوه نمبو.
 مامجدلال حفزی نه کرد نو راستیه پهلینی که: بزوتنوه له په کیتی جیا بزتوه،
 پدکرو نمبون نیمه پالیکی بزوتنوه به و بزوتنوهی راستیقینه له گدل په کیتی ماون. له گدل
 کاک عومر قسسی کرد بز نموی بزوتنوه دروست بکمنوه. نامهان بز همدی له
 کادره کائی شار نوسی که له ریزی بزوتنوه دا کاریان نه کرد و، زوریان کونه جهلالی پون
 پینه دهرهوه. به دواپی په ک دا هانن. له راستی دا بزوتنوه کئی نعمان له چاو نموی رسول
 دا لاواز و، تا راده په ک دروستکراو بو، نه پتوانی کادو و فرمانده کائی بزوتنوه
 راهکپشتنوه بز لای خزی، هرگز نه پتوانی نو بز شایبه له ناو په کیتی دا پر پکاتوه که
 به جیابونوهی رسول و هاوریکائی دروست بوو.

شوی ۲۹ - ۳۰ ی نیسانی ۷۹ جاشه‌گانی زیرینچر، به سرکردایتی حمزه خانی حاجی دارا، بؤسه‌مکی گموره‌بان له نزدیک ناوایی زیرینچر له دشتی شاره‌زور داتا. سپروان (فیه‌بصل ره‌شید تالیهانی) و، تاقسی له پیش‌مرگه‌گانی همری کمرکوک که له سرکردایتموه نه‌گمرانمده بؤ همری قهره‌داخ کموتنه ناوی. پیش‌مرگه‌گان له ناو همره‌بان‌ی تراکتوریک دا سوار بوون. له بؤسه‌مکه‌دا ۵ پیش‌مرگه: سپروان (فیه‌بصل تالیهانی)، صدیق تیراهیم (حاجی چاوشین)، حسن محمد خاوی بی، علی چلبی، نجات رحیم کریم و، دوه‌اولاتی: کوژان و، نموانی ترهان زور به زحممت دهره‌از بوون. حمزه‌خان وکوردوایی درکموت جاش - پیش‌مرگه‌ی پارتی بو، که قم لهو ناوچه‌مکه‌دا چاند بو.

سپروان، هابری ی کومله و، بهکی بو له پیش‌مرگه‌گانی مفرزه‌گانی سهره‌تای ده‌سپهره‌نموی خیماتی چه‌گدار. له پیش‌مرگه‌گانه‌تیموه دشتی پی کرد بو، بوو به فرمابندی مفرزه و، کموت و، نه‌نجا فرمابندی همری کمرکوک. بهکی بو له باشترین فرمابندی پیش‌مرگه. شاره‌زاییکی زوری له ناوچه‌که و دانیشتموانی و، هیزه‌گانی دوژمن دا پیدا کرد بو. سرکردایتی ده‌بان چالاکي کرد بو. داوودزگا سرکوتکوره‌گانی رژیم به تایمستی جهیش زور به داخ بوون لی ی. له مایسی ۷۹ دا هاته ناوژمنگ. ساره‌په‌ک مایمده، چند روژکی میوانی من بو. لهو بی سمر و همره‌دا که تیرانی تی کموت بو، زوری پادگان و پاسگاهان تالان کرا بوون. چه‌ک و تفاسی جهنگ له بازاری شاره‌گان دا نفروشان. هندی چه‌کی سرک و ناوچی و نارنجوک و مین و هوکی توکی مان بؤ همره‌مکی کری و، گمراه‌مده بؤ ناوچه‌ی قهره‌داخ.

سپروان له ناو پیش‌مرگه و خلک دا خزش‌مویست بو، کوژانی زورمکی گموره بو له کومله و به‌گیتی. تم خیمانه تیکوشمده له شورش دا زورمکی زوریان لی کموت. جکه له سپروان، براکانی تری: نه‌بوب و غریب و عومر، همره‌که‌بان له مه‌بده‌تیکي تیکوشان دا کوژان.

*

به پهنای مردنی ملا مستفاره:

مه‌لایی و جه‌لایی له ترازودا

روژی ۱ ی مارتی ۱۹۷۹ ناژانسه‌گانی ده‌نگوهای پلاویان کرده‌ه که مه‌لا مستفای بارزانی له نمخوش‌خانه‌یه‌کی واشتتون گزچی دواپی کرده‌ه. ئهم هه‌واله چاوهر وانگراو بو، چونکه له مه‌لا مستفای توشی سهرتانی سی بو، هه‌ر به‌و بیانه‌وشه له ئیرانه‌وه چو به‌و ئهم‌مه‌ریکا و له‌وی مابه‌وده. رۆژنامه‌ی «ده‌یلی تله‌گراف» ی لهندنی له ژماره‌ی رۆژی ۳ ی مارت دا نوسی به‌وی که بارزانی له سهر حسایی «سیا» تیمار کراوه. به‌لام ق م ئهم هه‌واله‌ی به‌ درۆ خستیه‌وه و، نوسی که خۆیان خه‌رجی نمخوش‌خانه‌که‌مان داوه، داوايان له رۆژنامه‌که کرد به درۆ خستیه‌وه که‌مان به‌لاو به‌کاتمه‌وه، رۆژنامه‌که پشت گوی ی خست.

گزچی مه‌لا مستفای له کوردستان و، له ناوچه‌که و، له ناو حیزه‌ کورده‌یه‌گانی کوردستان دا، به جزیری جیا جیا ده‌نگی داپه‌وه.

ناو‌بانگی مه‌لا مستفای و پارتی له ئیران دا باش نه‌بو. به‌ نۆکهری شا و ساواک ناسرا بون. له ناو کوردا به‌ به‌هریسی خوینی سلبسانی موعینی و چهندین کس له کورده‌گانی ئیران ناسرا بو. هه‌ر ئه‌به‌ر ئه‌وه‌ش له خه‌په‌شاندانی شاره‌گانی کوردستانی ئیران دا، به‌کی له‌و هه‌تافانه‌ی دواپه‌وه‌یان تکه‌رده‌وه:

قه‌اده‌ی موه‌قه‌ته - گورگه‌ له‌ ناو مه‌للەتا.

کی به‌ر گاک سوله‌بانی گوشت؟ بارزانی به‌ بارزانی

له‌ کۆپونه‌وه‌ی نوینه‌راتی شورای شاره‌گانی کوردستان دا له‌ مه‌ه‌هاد به‌کی له‌ داواکاتیان له‌ نوینه‌راتی حکومه‌تی ئیران ده‌رکردنی سه‌راتی قیاده‌ی موه‌قه‌ته‌ بو.

مردنی مه‌لا مستفای له‌ ناو ئیران دا به‌ جزیری جیا‌وازه‌ ده‌نگی داپه‌وه. رۆژنامه‌گانی تاران، به‌ تابه‌یتی نه‌وانه‌ی لای چپ بون، به‌ خه‌راپی له‌ سه‌ریان نوسی. قسه‌که‌ریکی حدکا له‌ رۆژنامه‌گانی تاران دا دژی قسه‌ی کرد و، کۆمه‌له‌ی زه‌مه‌ت‌کیشان به‌هانیکی درۆی له‌ سه‌ر ده‌رکرد کرده‌گانی مه‌لا مستفای په‌رامه‌هر کورده‌گانی ئیران به‌ به‌ر هه‌نا به‌وه‌ه. به‌لام هه‌لو‌یه‌ستی ره‌سمی حکومه‌تی ئیران جیا‌وازه‌ بو. ره‌گه‌یان دا ته‌رمه‌که‌ی له‌ ئهم‌مه‌ریکاوه‌ به‌هه‌تیه‌وه‌ به‌ز تاران و، حکومه‌تی ئیران خۆی به‌ هه‌ل‌به‌کۆپه‌تر گوزایانه‌وه‌ به‌ز شۆ و، ره‌گه‌یان دا به‌ پارتی ته‌مه‌ به‌کا به‌ مه‌ناسه‌به‌تیک به‌ز خه‌په‌شاندانی سیاسی و چه‌نگدار.

به‌مه‌مالی بارزانی و سه‌راتی پارتی وسته‌یان ئهم‌ روده‌وه‌ به‌کن به‌ پهنای کرینه‌وه‌ی ئابوری خزان. سالی ۱۹۴۵ که‌ بارزانه‌گان چونه‌ته‌ ئیران به‌ هزی نمخۆشی تهنوسه‌وه‌ چهند سه‌د کسه‌کیان لی مه‌رد بو، له‌ شۆ ئه‌وزا بون. ته‌رمی مه‌لا مستفایان به‌ قه‌روه‌که‌ هه‌ناپه‌وه‌ تاران و، حکومه‌تی ئیران به‌ هه‌ل‌به‌کۆپه‌تر گوزایانه‌وه‌ شۆ. پارتی هه‌ر دۆسته‌کیان له‌ کورده‌ستانی ئیران دا هه‌بو نامه‌یان به‌ز هه‌مه‌یان نوسی، هه‌روه‌ها هه‌مه‌و بارزانه‌گان و نه‌فاده‌گانی پارتی و چه‌نگداره‌گانیان پانگ کرد له‌ شۆ که‌ به‌هه‌تیه‌وه. مه‌راسیمی ناشتنی ته‌رمه‌که‌یان به‌ جی هه‌نا. چهند کسه‌ی به‌م پهنه‌یه‌وه‌ شه‌ه‌ریان خۆنده‌وه‌ و مه‌سه‌ودیش له‌

نعمانه شهنی تهرشادی تعریفی نقشش بون له بارزان. لئو سردمه سدا سدان خانقا و
 تکیه له گوردستان دا هېره. شهنی بارزان تعریفیان له شهنی نهری وروگرته و،
 خانقاي بارزان سر به خانقاي نهری بوه. دوی روداوکانی ۱۸۸۰ که خانقاي نهری
 تېکچو. شیخ هوبېدولای نهری و کوره کانی دور خزانوه پر حېجاز، خانقاي بارزان
 نېتر نازادېه کی زورتی هېره. پلنگه کی نوسراو له سر شهنی بارزان و خانقاهېان،
 که بگيريموه پر سردمي پېش شیخ هېدولسلاام، ژبانی کومعلايه تي، سياسي،
 فرهنگيان روڼ پکاتوه، له پر دس دا نېه. عوسمان صبري، نديپ و سکرتهري
 پارتی دېموکراتی کورد له سوریا، چيروکي له سر مردنی شیخ محمد نوسېوه، نېی
 له خويانی بېست بی، چونکه ماوهېه ک له ناو بارزانېه کان دا ژباوه.

عوسمان صبري له ژماري ۱۷ ی دومین سالی گزقاری «روڼاهی» ریکوتي ۱
 ی تاي ۱۹۴۳ که له شام له لایمن «میر جملادت بندرخان» وړه چاپ و پلاو کړاوه توه،
 نم چروکي پلاو کړو توه.

*

شیخی بارزانیان چون هملفراند؟

نعمرو له ناو کورده کانی خوارودا کانی باسی شهنی بارزان نکمن، پېار شیخ
 محمدی پر تکیه توه که به خودانی بارزان ناسراوه. نم شهنی که هملفرانوه، شیخ
 محمدی خودانی بارزان نېه، پلگو شیخ محمدی پاوکیتی. دهریق خودانی بارزانیش،
 له ژماره کانی تر دا، من زانېنی خوم نفوسم.

نم چيروکي که تعموی بېگيريموه، شهنی خهالی نېه، پلگو شهنی قومواو
 و راسته. له پېشوه من نم چيروکم له دمې شهنی گارسی شیخ نورهمان بېست،
 پاشان دورودوړ پرسیم و دوايی که چومه پنجویناوانی، قسه کانی شهنی گارسی رحمتی
 به توادری راست دېچو.

شیخ محمدی بارزان پدکی پر له شهنی کانی تعریف، لئو شهنی که نازان
 شهنی و مورده پېته چیه، به تمنا له نوزانی میللت کدک ورنه گرن و، خویان له
 ژر ناوی شهنی دا به سر کوردي هزاروه نکمن به گموره و رگای دهریارکی
 شاهانه پو خویان و رگای موزانېتی پو کوره کانی خوش نکمن. سرموای تعمش شیخ
 محمد مرؤفکی پرادای نېو له زور شیخ چاکتر و باشتو پر. وهک شهنی کانی ترمان
 ری ی بی فرمانی خویان نه گرتوه، نکمر گوناخېکشی هېوی، نوه پر بی نوه
 هېزکی معنوی هېی، خوی به خاوهن معنویست پېشان دابو و له قسزای زیهار دا
 زور کسی به مورید له دهری خوی کو کرد بوهوه، هر نم گوناخش پو که پو به هزی
 هملفراندنی.

له سردتای سدهی بېستم دا له قسزای زیهار شیخ محمدی بارزان له ناو
 عمشېرته کانی مزوری، شېروان و پروزیان دا ناوېانگیکی باشی پمېدا کرد پو، خلکی
 نوی نوه ندهیان خوش نویست، له پناوی شیخ و داخوآزیه کانی دا، مردنیان به
 پختیان پدکی گموره داننا. سرموای دلهاکي خلکی، دلچاکي و روخوشی شیخ نم
 خوشویستې رڼ به رڼ زیاد نکرد. همو رڼی دوی نوی نوی تیراری، شیخ ناموزگاری
 دېنی مورید کانی نکرد و، دژواوی رڼی قیامت و ناگری دوزخی به پر تعینانوه.

شیخ، رژی له رژژان له نار ناموزگار به کانی دا پاسی راهونی چهنایی مهدهی نهکا، لهوی دا بهکی له موریده به سالاموهرگان نار و سیفدهتهکانی مهدهی و چونهستی و دهمی راهونی له شیخ نهپرسی، شیخ بهم جزره وهلامی موریدهکی نهکاتهوه:

- مهدهی، له دوی پیغههر چاکترین پیاری خوا به، ناوی محهمده، ملی له هی همو کس درهژتره، گونای روصتی نوری لی نهباری، ههروهک شمشهر ناییری تفنگش کاری تی ناکا، کاتی ههلسانی زور نزیکه، رهنگه تهره هاتهیهته دنیاوه. نو رژژی که خوا فرمائی پی نهکا دهرتهکوی..

موریدهکی تر ههلسستی و نهپرسی:

- قوریان! بهو شهوهی که نهسه له شهخمان بهست، چهجالش وهک مهدهی ههلسستی و کهرهکههشی زور خهبار به، نهتوانی به رژژی ریگای سالیک بهری. گهلز، چهنایی مهدهی چۆن لم زاله رزگار نهی؟

بهگرممان نو کاتی شیخ پاسی چهجال و کهره خهراکی به موریدهکانی کرد به، شهوهی رزگار بهی مهدهی به بهردا نههات به، بهلام وا بهکی له موریدهکان نهپرسی و پرسهارهکههش نهی وهلامی بهرتهوه. نهزان به لای شهخان نهکا کاتی شیخ بهی همو گرهرهکان چاویان تی بهره و چاوهروانی وهلامیک، شیخ بی راحان نیلی:

- نهفری، نهفری کورم نهفری...

له ههچ کتهبهیک دا هیکایهتی فرنی مهدهی نهه. بهلام به نهوی شیخ خزی به نهزان بهشان نهکا نههمی وت موریدهکانهش باوهریان پی کرد، بهلام نازانم خواهش نم درو بهی له شیخ قبول نهکرد یا نه. نهسه له سهرهلهجایی شیخ دا نهپهین. دوی نهوی شیخ ناموزگار بهکانی تهاو نهکا له مزگوت دهرتهی و نهی به دیوهخان.

نهواندی که مالی شهخی بازوانیان بهنیره نهزان شونی دیوهخانی شهخ چهند بهرز. قاتی خوارهوی مزگوته، هی دوم خانمقایه (تهکی) و، هینی سهیمیش دیوهخانه. کاتی شیخ له مزگوتوه نهی به دیوهخان، موریدهکان له ناو خزیان دا له سهر ناموزگار بهکانی نو رژژی شیخ (سیفدهتهکانی مهدهی) نهوین. تهپانیهست بهزان که نم سیفدهتانه له کی دا ههیه. له بهر نهوی نو سیفدهتانهی شیخ پاسی کرد بهن هموی له خزی دا ههیرن، هندی له موریدهکان نهلین: ههیی و نهی شهخی نهسه خزی مهدهیه. ههندیکی تریان نهلین: کدی شیخ راستی له نهسه شاردهتوه تا نهرو لیمان بهشارتهوه، نهگهر نو مهدهی بهایه خزی پی ی نهوتین. له سهر نم قسهیه بهی گهره نهلی:

- نهی نایهته بهرتان که شهخ وتی: دهمی راهونی زور نزیکه، لهوانیه نهمرز هاتهیهته دنیاوه و نو رژژی که خوا فرمائی پی نهکا دهر تهکوی.. بهلی شیخ، مهدهی خزیتهی، بهلام به فرمائی خرا دهرتهکوی.

بهی دوم له سهر قسهکی سهوه که شهخ مهدهی نهه. نم گفتوگزههیمان دروه تهکیشی و له ههرو لا کهسیان ناتوانی نهوی تر بهنیهته سهر قسهی خزی. نهوسا ریش سهههیک له موریدهکان به ههرو بهی نهلی:

- که عهقل ههیی بهیهست ناکا بهم شهوه به گو بهکتری دا بهچن. نایهته بهرتان شهخ وتی: تفنگ کار له مهدهی ناکا. ورن بهچن به دیوهخان بهیهته بهر تفنگ، نهگهر مهدهی بی گولله ناییری.

نم ناقلی بارزان بیری لهو نه کړه پروه که نه گډر شیخ مهدی نښی، پمه نمری.
نمه په بیری همدو پراښ دا نه مات. قسمی همویان له سر نم تډگپیره نښی په پدک.
شمش پهوار تښنگه کاتیان هلته گرن و نچنه دپوه خان. له پر همر شمشبان لوللی
تښنگه کاتیان له شیخ نکمن و پښه نښته سر پلمپتکه.

له دمنگی تښنگان و راچله کښی دوی نو. شیخ تښگپشت که نمانه په بی
بدختی نښکون. بویه پدکسر هلته سستی و را نکا. مورده کان له پمر درگا نښگرن.
سمر نکمن همو گولده کان په جله کانی کوتون و په لشی نډکوتون. دوی نم تجرویه په
نښتر گومانیان نمانی که شیخ مهدیه.

پلام هندیک له مورده کان دېسان ناپانوی پاور پمه پښن، بزه له نیوان
نمان و نوانی تر (نوانی پاوریان په مهدیتی شیخ هیناره) نښی په دمهقالی. نوسا
نو ناقلی که ریگای تښنگ په شپږوه نانی پښانی مورده کان دابر نډکویته پښیان و
نملی:

- نایا نم قسانمی نیوه پویست پم دمهقاله په نکا؟ نایده پیرتان شیخ وتی:
مهدی نمتوانی پفری؟ ورن یا تاقی پکهنوه.

نم قسمیه نښی په میشکی همویان دا و پکوه نچنه لای شیخ و پم شپویه
داواکښانی پی تلین:

- قوریا! زورمان پاورمان وایه که شیخ مهدیه، پلام هندی پی نیمان له ناو
نیمدا هین پاور پمه نمان. نمانوی شیخ نم گومانه پان له دل دورکا!

- من چن نمتوانم نم گومانه پان له دل دورکم و کی پی ی وتون که من
مهدیم؟

- قوریا! دلی نیمه همو نملی تو مهدیت. نملی شیخ نښتوره دلی چل موسلمان
له سر همر شتیک پی په پدک نو شته راسته و درو نیه؟ همر گومانی له دلی هندی له
مورده کان دا هښی نمتوانی تو پم فرینه له دلیان دورکی.

- کوره نیوه چن نمتوانم، من چن نمتوانم پفرم؟
نوسا ناقله کښی بارزان، نو مورده کی که پښتر ریگای تجرویه تښنگه کښی
پښانی هاوړیکانی دابر، نملی:

- گملی موریدان! له پمر نومی دمی راهونی مهدی هښتا نه ماتوه، بزه شیخ
خزی ناشکرا ناکا، پلام نیمه نمتوانن تاقی پکهنوه. ورن یا دست و قاچی شیخ پگرن
و له سر خانقاوه پفری پده پنه خوار، نو کاته ناچار نښی پفری!

هښتا ناقله کښی بارزان قسمه کښی تواو نه کړه پر مورده کان دست و لنگی شیخ
نه گرن و پی نومی گوی پدنه داد و هاواری نو رهښته له سر خانقاوه نه پهاوړن بز
خواری.

شیخ محمد که زلامیکی کده هو په سلامتتی ناکاته حوشه. همدو دست و
قاچیکی و ملی و پشتی له شمش جیگاهه نښکی و شیخ په راستی نښی په مهدی
دوی نومی وقان پشت و ملی شیخ شکا بو، نښتر پویست ناکا پلن روژی دواپی گیانی
په گیانکیش سپاره و و لشی په گورا نو کاته نم شیخ نمتوده کی که په خودانی بارزان
ناسراوه نملنی شمش سال بو. عوسان صبری

*
 نم چپروکه هندی لایه‌نی پاورمی بارزانه‌گان و شیخه‌گانیان رون نه‌کاتوره.
 عوسمان صبری وکو به‌لینی دا بو له ژماره‌گانی ترا زانباریه‌گانی خوی له سر خودانی
 بارزان بتوسی، به‌لینه‌گانی به جی نه‌پناوه. هزکی چی بوه، دیار نه.
 نم چپروکه راست بی یان هله‌ستراو، توپاله‌گانی له مستوی عوسمان صبری دایه،
 که به دروایی ژبانی و هدنا مردیش دلسوزی مدلا مستفا بو.

*
 شیخ عبدالسه‌لام
 له دوی مردنی شیخ محمد، شیخ عبدالسه‌لامی کوری له جیه‌گی دانیهشت.
 عبدالسه‌لام برا گه‌روی شیخ محمد، محمد صدیق، شیخ باقر، مستفا بو. بارزان
 گوندیه‌که گوتوته نیوان رواتندز و ناگری و سنوری تورکیا و له به‌نی هردو رویاری زی
 ی بادینان و روکوچک دایه.

شیخه‌گانی نموی توانی بو‌یان هندی له عه‌شیره‌ته‌گانی ده‌وری خویان له‌وانه:
 شیروانی، دوله‌میری، مزوری، به‌روزی، نزاری و، به‌شیکی گه‌ردی و همرکی به‌نجی، به‌پهنه
 سسر پاورمی خویان. ئه‌وانی چوپونه سسر ری و ره‌وشتی شیخی بارزان، خیریان به
 «میلله‌ت» یک داننا که دلسوزی و گوهرایی بو شیخی بارزان به‌که‌وی ئه‌ستان، لئاو
 خویان دا هاوکاری په‌کتره‌یان نه‌کرد، به‌دنگ په‌که‌وه نه‌چون و ژن و ژنخوازیان تنیا لئاو
 خویان دا نه‌کرد. به شیخی «بارزان» به‌شیان ئه‌وت «خودان» که به‌رزترین ده‌سه‌لاتی دینی
 و دنیایی ئه‌وان بو. «خودان» واتمی خاوه‌ن و، جوهری که «صاحب الزمان» ی شیعه.

شیخ عبدالسه‌لام پی‌اوکی هه‌لکه‌وتو بوه. له سهرده‌می ئه‌ودا بارزان نه‌هه‌یه‌تی
 په‌پداکرد، نفوزی زیادی کرد، «خودان» بو نه‌هه‌شتی زولی کومه‌لایه‌تی لئاو میلله‌ته‌که‌می
 خوی دا هه‌ندیک ره‌فرمی نا‌ه‌وری، کومه‌لایه‌تی کرد، مولکیه‌تی زه‌ویاری هه‌له‌شاندوه
 کرده‌ خاوه‌نیه‌تی گه‌شتی هه‌سوان، ژن و ژنخوازی ئاسان کردو ماره‌یی هه‌لگرت، هه‌ولی دا
 عه‌شیره‌ته‌گانی ژیر ده‌ستی خویان چه‌گداو کهن، بارزان به‌وه په‌ناگای زورلێکراوان.
 شیخ عبدالسه‌لام نیوانی له‌گه‌ل مسیحیه‌گان خوش بو، خوهرمه‌تی نه‌گرتن و،
 له‌گه‌ل مسیحیونیره‌گانی ئینگلیزیش براین: «ویگرام» دوستایه‌تی خوش بو. له کتیه‌که‌یان
 دا: «کووردستان: به‌شکی شارستانیه‌تی» پاسی نم دوستایه‌تی نه‌کهن.

شیخ عبدالسه‌لام په‌هه‌ندی له‌گه‌ل ره‌خواوه سیاسیه کورده‌گانی نه‌سته‌مول هه‌وه،
 که دوی ئه‌تیلائی عوسمانی (۱۹۰۸) دامه‌زایه‌ن، به تابه‌تی له‌ گه‌ل شیخ عبدالقادی
 شهمزینی، که ناشناپه‌ته‌کی دیرینه‌ی به‌مه‌اله‌یه‌یان هه‌وه. به‌لاو کراوه‌گانی نم ره‌خواوانه
 نه‌گه‌یه‌شته خانقاکه‌یان له بارزان.

په‌کی له هه‌وله نه‌شته‌تیه‌گانی شیخ عبدالسه‌لام ته‌له‌گرافیه‌که که بو کاربه‌ستانی
 عوسمانی تارده‌ ده‌ریای هندی مافی روشنبیری و به‌ره‌به‌رایه‌تی و دینی کورد، پی
 نه‌چی ئه‌می به هاتنان و به‌ پشتیروانی له شیخ عبدالقادی شهمزینی به‌می، که ئه‌وسا
 په‌شوای به‌زوتنه‌وی نه‌توه‌یی کورد بوه له نه‌سته‌مول.

دالده‌دانی زورلێکراوان له بارزان و ره‌فتاری خه‌ردان له‌گه‌ل میلله‌ته‌که‌می و،
 ره‌فرمه‌گانی که به‌هه‌ن به‌ هوی په‌زاری سه‌وکی عه‌شیره‌ت و شیخه‌گانی ده‌وریشتی و،

گازانندی پرمهرامی نوانه لرهفتاری خودانی بارزان له لای کاربدهستانی تورک، هیرهوا ناردنی نم تلهگرافه و کمپونوی دهسلاتی عوسمانی لئاوچهکه، کاربدهستانی عوسمانی له موسل توره نکهار، بیرار نمدن شیشی بارزان تمی بکنن و ناوچهکه بهشیننوه ژیر دهسلاتی حکومت، فترق محمد فاضیل پاشای داغستانی سرگرداینتی هیزیکی گهرومی عوسمانی نکها بو هیرشی سر بارزان. عیشیرهتگانی دراوسیمی بارزان نکه هاوکاری عهبدولسلاام ناگمن، بدلکو تالباری عوسمانی نکهن بو داگیر کردنی ناوچهکه. بارزانهدکان چمن روژیک پهرنگاری هیرهکه نکهن، سرهفجام خویان پی راناگیری. شیخ عهبدولسلاام خوی نشارننوه پنا نهاته پهر مارشمعون له ههکاری. مارشمعون دالدهی نهدا. داغستانی بارزان داگیرنکها، هندی له گوندهگانی تالان نکهاو نوسوتینی و، هر کسی پرمهرس نکهروی به دلی تمیبا بو موسل. لئاو دهلکان دا مالا مستملا و دایکی نهگیرن.

شیخ عهبدولسلاام به نهینی گهراپوه بارزان چهکدارهگانی لهچهای شیرین کوکردهوه، گهوته پلاماردانی هیزهگانی عوسمانی، ناچاری کردن له ناوچهکه بکشیننوه. والی نوی ی موسل به نهرمی لهگلی جولاپوه، گهوته گتتوگو لهگلی، دهلکانی پهردان، هندی زمهری بو بزاردن، ژبانی ناسایی گهراپوه پر ناوچهکه.

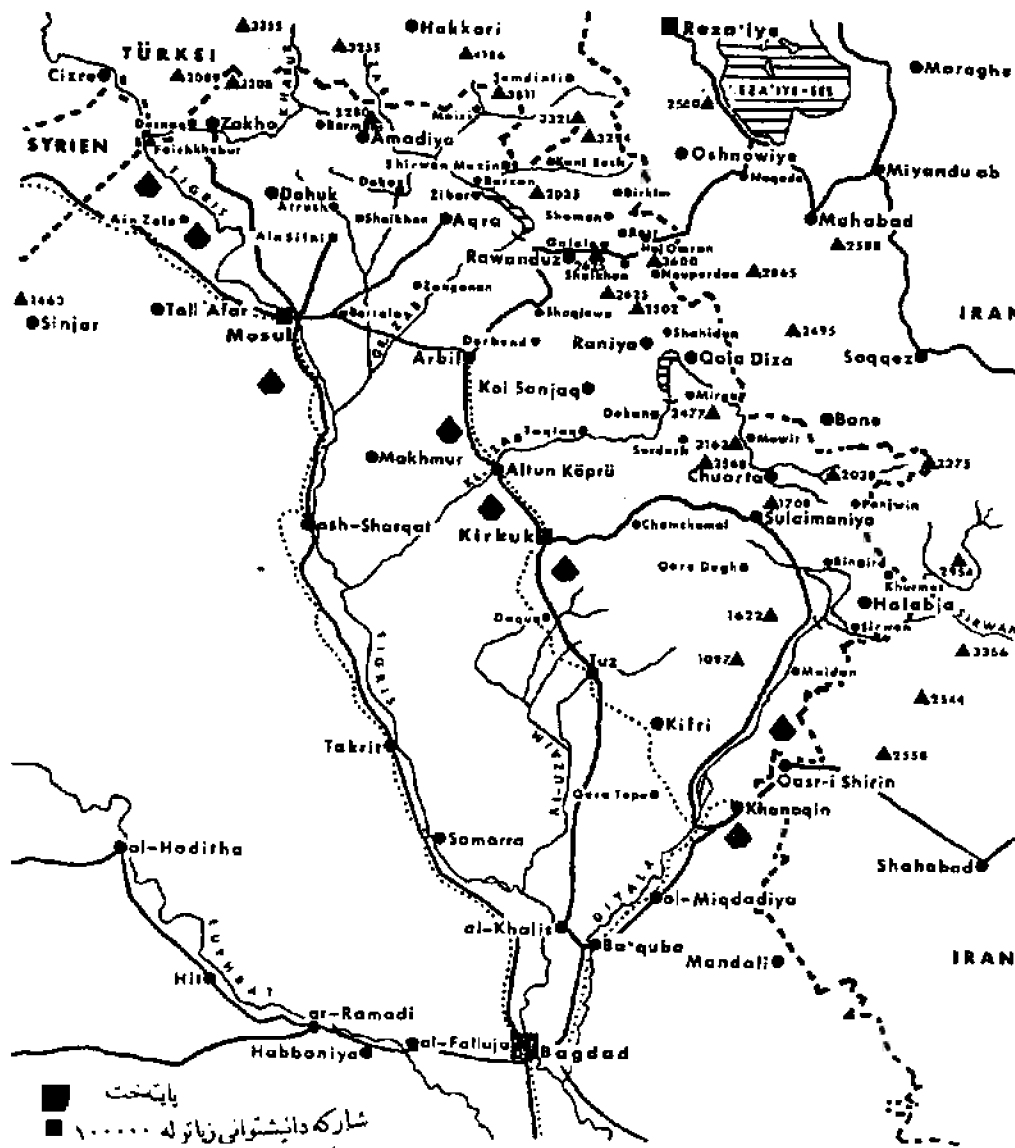
له ۱۹۱۳ دا والی موسل سولهیمان نهظیف، که روشنپهریکی کوردی «نیتیحاده» ی بو، هیزیکی گهرومی نارد سر بارزان بو گرتنی شیخ عهبدولسلاام. سرخهلهگانی کورد، به تابهنتی فارس ناغای زیباری، هاوکاری لشکری تورکیان کرد. شیخ تمجارهش خوی نهدا به دستنوه و سرلغنی خوی شاردهوه، به نهینی چو بو رازان بو لای سید طهای شمزینی و، سرداتی سمکوی کرد و، پیکنوه چون بو تفلیس بو دینتی جیشینی قیسیری روسها، بو نهوی داوای پشتیوانی لی بکنن. کاربدهستانی تورک خفلاتیکیان دانا بو پو نهر کسی شیخ عهبدولسلاام به زندوبنتی یا به مردوبنتی بگری. شیخ له گهراپوهدا له گوندیکی ناوچی سوزا برادوست له لاین کاپراپهکی شوکاگهوه لهگلی ۳ پاسهوانی دا به قیل له خمو دا گهران، و له پایزی ۱۹۱۴ دا له «سپرو» تصلیمی کاربدهستانی عوسمانی کردن. لهپوه به گهراوی براته زندانی موسل. پاش محاکمههکی روکش له ۱۴ کانونی بهکسی ۱۹۱۴ دا شیخ عهبدولسلاام و هاوویکانی له دار دران.

* شیخ محمد

لهپاش هلواسینی شیخ عهبدولسلاام، شیخ محمدی برای جیگای گرتنوه. شیخ محمد دومین کوری محمد و، براگهرومی محمد صدیق و شیخ باهز و مالا مستملا بو.

شیخ محمد سالی ۱۸۹۶ له بارزان له دایک پوه، سالی ۱۹۱۴ که عهبدولسلاامی برای له موسل هلواسرا، شیخ محمد له جیگای نهر بو به «خودانی مهلهنتی بارزان».

شیخ محمد خوندواری نهر، بهلام له پهرهبردنی کاروباری بارزانهدکان دا شارهزا بو، جیگای پروای همویان بو، گهراپهلی پی چمن و چونیان نکهرد، تنانتت مالا مستملاو براگاننشی که نهچون بو زیاردنی نهر لهپردهمی دا به «چوک» دا بین. بهلام

- پایتخت
- شارکه دانیشتوانی زیاتوله ۱۰۰۰۰۰
- شارکه دانیشتوانی کمتر له ۱۰۰۰۰۰
- شاروچکه
- ▲ شاخ
- دیوار
- == دیوارچکه
- سد
- جاده
- ختی شمسندهر
- ◆ بری نوت

کوردستانی عیراق

1 : 2 500 000

0 100 km

کرد. شیخ محمد چونکه له کزنهوه له حکومت بدگومان بو، همدو ها گومانی نه کړه که قانینقام بهلای دوژمنه گانیان دا داپشکینی، خوی نهجو، پلکو پدکی له براکانی له جیگی خوی ناره. له بهیاتی ۹ ی کانونی پدکیمی ۱۹۳۱ دا هیزکی جیمشی عسراتی که پاره گاکانی له «پله» یو به سرگردایه تی عقید برلی المسکری دوری گوندی بارزانی گرت و داوای له شیخ محمد کرد خوی بدستوه پدا. شیخ محمد ناماده نهو خوی بدستوه پدا، بارزانیه گان هیلانکوتایه سر هیزه گانی عیراق و شکانه یان.

جموجولی سپایی به هوی زستانهوه راوستا. له ۱۲ ی کانونی دومی ۱۹۳۲ دا نفوسمنی وهیران به بهمانی پاخی هونی شیخ محمد و پداواردانی شو عشمیره تانی سمریان یز دسهلاتی حکومت دانموانوده و، به بهمانی ندانی پاچوه... یو دامفراندنی «آداره مدنیه منظمه» که مېهستی منظمی پولیس و دزگای مدیری ناحیه یو بریاری دا جیمشی بنویسته سر بارزان، جیمشی گره نیشی سپارد به وزاره تگانی دیناق و کاروباری ناوخر.

له ۱۰ ی ماری ۱۹۳۲ دا وزاره تی داخلیه نینزاری شیخ محمدی کرد که له ساووی ۴ روژدا یو دورینی گویراپلی و دلسوزی یو حکومت له پدرومی قانینقامی زیباردا ناماده بی، همدو ها حاکی سیاسی نینگلیزش هسان داوای لی کرد. بهلام شیخ محمد ناماده نهو پچی چونکه نترسا پېگرن، پلکو خوی یو پهرگی ناماده کړه. له ۱۵ ی ماری ۱۹۳۲ هیزی زمینی عیراق به پارمندی فروکه گانی بهریتانیا هیلان کوتایه سر بارزان، ناوایه گان زهری زوربان لی کسوت، بهلام نیمانترانی شیخ محمد پگرن، وه نیمانترانی پدترانوی دست پسر ناوچه کدا پگرن، دو فروکی بهریتانی کوتنه خواری، پدکیکیان فروکوانه گانی تی دا مرد و، نوی که یان دو فروکوانی به پورموت لی داپزی و گېران. کاپتن هولت یو پردانی فروکوانه گان چو یو دپدنی شیخ محمد، لمرصهر تازه کوردنی ۲۵ بارزانی گسراودا بهردان. دواي شو شیخ نوو دپنی بریفگانی به نرینترایه تی حکومتی عیراق چو یز گفتوگوز له گیل شیخ محمد. شیخ محمد هیچ خواستی سیاسی یا نه توهی له حکومت نهو، پلکو نه بوست: «عفو» پکری و وزیران لی بهیئن له شونی خویان پوین، حکومت دست ورنه داته کاروباری ناوچه که پانوه، له ناکوکی نهوان و عشمیره تگانی تر دا بهلای دوژمنه گانی دا دانمشکینی. بهلام حکومت هیچ پدکی له خواسته گانی قبول نه کړه و، داوای خوپدستوه دانی بی صبرج و، ریگه ندگرتن له دامفراندنی دزگاکانی پولیس و نیداریان لی کرد.

دواي چند پیکادانیک جیمش له ۱۸ ی مایی ۱۹۳۲ دا به بی شهر بارزانی گرت و پیشروی کرد یز چند شونیکی تر. شیخ محمد بریاری دا حاکی عیراق بهی بهیلی و بهیته تورکیا. نامه پدکی مالانواپی یز قانینقامی زیبار نوی. له گیل ۴۰۰ خیزان رژی ۲۲ ی حوزه برانی ۱۹۳۲ پرنهوه گوندی گرانه لئاو تورکیا که سربازگه پدکی تورکی لی بو، لوی چدکه گانیان دانا. کار بهدستانی تورک شیخ محمدیان برده نمنسره، چمن مالیکیان گویزانوه نوزوم، پاش ماوه پدک مهلا مستغفار بارزانیه گانی که یان ریگه دا پگرنهوه ناوچی شمعزبان.

لشکرکشی جیمشی عیراق دژی شورش بارزان ۳ مانگ و ۵ رژی خایاند. ۶ فوجی پیاده و ۲ بطریه یی چپایی و که تیه پدک سواره بهشار یون که همدی نه پکړه:

۲۰۵ نفر و ۴۴۳۷ سرباز. به همی ۴۸ کسبان لی کوژا (لوانه ۳ نفر) و ۷۸ کسبان برنار بر. له شورشگيرانی بارزانیش ۱۹ کس کوژاوه.

*

لیبورنی گشتی و دور خزانوهی شیخه‌کانیان

تورکیا و عیراق و پرتانیسا کتوتنه گشتوگو بو دیاریکردنی چاره‌نوسی بارزانیه‌کان. سهره‌لجام عیراق له ۱۳ ی نیسانی ۱۹۳۳ دا «لیبورنی گشتی» بۆ درکردن. مه‌لا مستفا و شیخ محمد صديق و نوله‌گ له گیل ۲۰۰ کس که له ۲۹ ی حوزه‌برانی ۱۹۳۳ دا له شیروانی معزن خزان به دستوه دا. دواي توانیش شیخ محمد گمراهوه.

عیراق شیخ محمدی له موسل دس به‌سیر دانا و پاش ماوه‌یک ریگهان دا بگمراهوه بارزان. تاقمیک له بارزانیه‌کان به‌سیرکردایتی خلیل خوشوی به چه‌کداری له ناوچه‌کدا ماوه‌نوه، تسلیم نه‌بون، چونکه بهر لیبورن نه‌کوت بون، عیراق نه‌ترسا سهرله‌نوی راه‌نیه‌کی چه‌کدار به‌نوسی. شیخ محمد و پراکانیان بانگ کردنه موسل له‌وی ده‌سیر گل درانه‌وه، بو راه‌نیکردنی ژانیان حکومت موچه‌یه‌کی کس بو پرینه‌وه. له کوتای ۱۹۳۹ دا گوژرانوه بو به‌فداد و له یوه برانه ناصریه. که چی‌نگی جیهانی دوم هه‌لگیرسا، پرتانیسا نه‌یوست کورد نارام یکه‌توه و له‌گه‌لی نهرم بی، شیخ محمد و پراکانی لهر داواي خزان له ناصریه‌وه، که شاریکی عهره‌بی بو، گوژرانوه بو سلیمانی، که شاریکی کوردی بو (۱۹۳۹)، نه‌وسا دورخراوه‌کان به ژن و پیار و، گموره و منالوه ۸۶ کس بون.

*

بارزانیه‌کان له سلیمانی

مه‌لا مستفا به منالی نه‌خرا بوه بهر خویندن. هه‌رگیز خویندنی مه‌لایتی نه‌خویند بو و، لای هیچ کس و له هیچ مزگوتیکیش دا «نه‌جازه» ی مه‌لایتی وهرنه‌گرت بو. مه‌لایته‌کئی له نازناویک زیاتر نه‌بو. نه‌ر ماوه‌یه‌ی له سلیمانی بو هه‌ندی دهری لای مه‌لا عه‌بدوللای چروستانی و هه‌ندی دهری‌شی لای مه‌لا مستفای صه‌فوت خویند.

مه‌لا مستفا ناتومید بو له‌وی ریگای به‌دن بگمراهوه سهر چه‌گاوریگای خوی له بارزان، خزان ته‌صین کرد بو به «تزلجی غابات» و هه‌ندی له خزمه‌ده‌کاتیشی به «حس‌حسی شه‌وه». نه‌و موچه‌یه‌ی به‌یان بری بونه‌وه به‌شی ژانی نه‌نه‌کردن. به‌یری له‌وه کردوه به بی موافقه‌تی حکومت به نه‌یه‌ی بگمراهوه بارزان و، زور بۆ حکومت به‌یه‌ی ریگای شیخ محمد و بارزانیه‌کان بدا بگمراهوه ناوچه‌کانی خویان. شیخ له‌تفی حه‌فید له مه‌لا یارمه‌تی دا. چهند کسبکی بۆ هاوده‌نگی و شارزایی له گیل نارد، لوانه محمی ساله سور، مه‌جیدی قالعی حه‌مامچی، تا به لای پنه‌جین دا، به نه‌یه‌ی به‌گه‌هه‌نه‌ بانه له دیوی نه‌ران.

مه‌لا مستفا رۆی ۱۲ ی ته‌موزی ۱۹۴۳ سلیمانی به‌ی هه‌شت به‌رو بانه و مه‌هاباد و به لای نه‌ه‌ده‌دا بۆ ناوچه‌ی شنۆ و، له یوه چه‌روه ناوچه‌ی برادۆست له دیوی عیراق و رۆی ۲۸ ی ته‌موز گه‌هه‌شته بارزان.

مه‌لا مستفا له ریگای گمراهوه‌ی دا بۆ بارزان، چهند کسبکی له‌و بارزانیه‌نی له

گرفته‌گانی نزدیک نموده و شش دانگ بون، له گمل خزی برد بوموه و، له برادرستیش تا قس پارزانی له حکومت قاچاخ بون نوانیشی دؤزیبموه. نمانه هسو پدکیان گرتوه. مەلا مستەفا، به هوی نامیر مەخفەری شەپتەنوه خزی هوایی بز حکومت نارد گوا: گەشتەنۆه ناوچەکە و، له پەر خراپی هەلومەرجی ژانیان و، رەفتاری کارەدەستان هەلاترە، نیازی شەر و خراپی نە و، نامادە به گەفتوگۆ هسو گەروگرتەکان چارەسەر پکا. حکومت خراستەگانی مەلا مستەفای پشت گوی خست و، شیخ محمد و پارزانیەگانی له سلیمانپۆه دور خستوه بز حەللە.

به دروایی مانگی تاب و تەپلول به ناوچەکەدا گەرا، تا نەعات هیزەکی زیادی ئەکرد. مەلا مستەفا کە زانی حکومت گری ناداتی کەوتە گوشاوەردن. له مانگی تشرینی پەکم دا کەوتە پەلاماردانی مەخفەرەگانی ناوچەکە. هەندی له پارزانیەکان بو بون به پۆلیس، لەم مەخفەرەکاندا پلاو بومۆه، تەمەش کارەکی مەلا مستەفای ئاسان ئەکرد. مەخفەرەگانی: شانەمەر، خەرەزۆک، بەرەکەر، زیت، چەمی، سەلکی، مەرز، نەرگوس، خەیل، شەگیل، کانی پۆت، پەیدال، شەروان، ریزان، شەپتە، پەندارون، کانی رەش.. گەران. پارزانیەکان پر چەک بون و هیزەکیان گەورە بو. پەلام مەخفەرەگانی: مەرگە سور، بارزان، پەلە، کە له وانی تر گرنگتر بون نەگەران. عیراق لپوایەک سەربازی چەشی نارد بز مەرگە سور. نەم لپوایە رۆزانی ۶ و ۸ و ۱۰ ی تشرینی دوومی ۴۳ به پشتیوانی فرۆکە، چەند هەرشیکی کرد، پەلام له هەمیان دا شکا، راستەکی چەند ئەفسەریکی کوردپەرۆەر لەم لپوایەدا بون، لپوانە: نوری مەلا مارف، ئەورەحمان قازی، نوری مەلا حەکیم، نوری ئەحمەد طەفا.. به نەینی هاوکاریان له گەل مەلا مستەفا ئەکرد.

*

پومندی و گەفتوگر له نەوان مەلا مستەفا و کارەدەستانی عێراقی و پەریانی دا دەستی پی کرد. داواکانی مەلا مستەفا له سنوری گەروگرت و خراستەگانی هەشپەرەکی دەرنەنەپۆ. داواي ئەکرد: رەگای شیخ ئەحمەد و پارزانیەکان بەدی پەگەرنۆه شوینەگانی خەیان و، لەر سەردەمدا کە خوراگ به هوی جەنگی جەهانپۆه به «کاری تەمەین» داپەش ئەکرا، پەشی ئەمانیش ئازوقەیان بز داپەن پەری. فەرمانبەرائی تەمەین لەر کاتدا پارەیان به قوتی هەزاران ئەکرد.

*

حیزی هیوا و شورشی بارزان
حیزی هیوا، گەورەترین رەشخراوی سیاسی ئەوسای کورد، وستی گەشە به جولانۆه کە پەدا له پزوتنۆه پەکی خەڵەکی داپراووه پەگوری بز پزوتنۆه پەکی سیاسی نەتەویی. پەپەندی له گەل مەلا مستەفا دامەزراند. بز پشتیوانی له شۆرش و تاوانبار کردنی حکومت له پەلەدا پەپانی دەوتەکرد و، پەرخرەوی به سفارەتی دەوتە گەورەکان ئەدا.

جولانۆهی کورد له و زماندا پی پەشەوا بو. پزاشی سەرکرەپەتی ئی دا دروست بوو. شیخ مەحمود له کوردستان دور خراپووه و، دەستی له کاری سیاسی هەلگرت بو. رەهق حەلی کە بو بو به سەرۆکی حیزی هیوا، له ناو حیزەکی دا جەگای پی لێژ بوو، حیزەکیشی خەریک بو هەڵسەوێشا. کەسبکی وا هەلە کەوت بو نەم پزاشپە پر

پکاتوده. لئو کاتهدا کورد پیوستی به پدکی بو، پان وهکو ئبو زمانه وتوبانه به «زمعیم» ههبر، رهبری پکا. حزبی ههوا و ئهفسر و روشنبیره‌گانی کورد ئیم «زه‌هامت» دهان به شیاوی مه‌لا مستمفا ئه‌زانی و، هه‌ر ئبو زمانه به «زمعیم مه‌لا مستمفا» ناوبان ئه‌برد.

*

لئو کاتهدا هه‌شتا دوهمین چهنگی جهانی به لادا نه‌گه‌وت بو. پشه‌وی و ناتارامی به قازاچی پهرتانیانیا نه‌بو. پهرتانیانیا داوای له مه‌لا مستمفا کرد، ده‌س له شورش هه‌لگری، هه‌رمه‌شی لی کرد، که دره‌زدان به شورش دژی عه‌سراق، واته دوژمه‌ناپه‌تی پهرتانیانیا و ده‌وله‌تانی هه‌وهریمان و، داوای له حکومه‌تی عه‌سراقیش کرد کهشه‌که به خوشی چاره‌سهر پکا.

*

نوری سمعید، له ۲۵ ی کانونی پدکمی ۴۲ دا وه‌زاره‌تیکی نوی ی پیک هه‌نا. ۲ کورد له وه‌زاره‌ته‌کی دا بو. دوانیان: ئه‌حمهد مرختار پاهان و عومهر نه‌هشی، په‌وه‌ندیان به جه‌ولانه‌وی کورده‌وه نه‌بو، به‌لام سی پهمیان، سیاسی ناسراوی کورد؛ ماهید مستمفا بو، که ماهه‌په‌کی دره‌ز هه‌وکاری شه‌خ مه‌حمهد بو له شورشه‌گانی دا و، دواپه‌تر پاش کونایی شورشه‌گانی شه‌خ مه‌حمهد چو پوه نار ده‌زگای په‌وه‌هه‌راپه‌تی عه‌سراقه‌وه. کرایه وه‌زیری ده‌وله‌ت. چاره‌سهرکردنی کیشه‌ی کورد به‌م سه‌په‌ردا.

*

ماهید سه‌ردانی شه‌خ ئه‌حمه‌دی کرد له هه‌بله. داوای لی کرد پدکی له کورده‌گانی به‌نیری به‌ز لای مه‌لا مستمفا به‌ز راگرتنی شه‌ر و دانانی ره‌وشه‌ینی گه‌شوه‌گو. شه‌خ ئه‌حمهد، مه‌حمهد خاله‌دی ناره و، دواي موافقه‌تی مه‌لا مستمفا، ره‌ژی ۲۹ ی کانونی پدکمی ۴۲ گه‌راپه‌وه. به دواي ئه‌مه‌دا ماهید مستمفا ره‌ژی ۷ ی کانونی دوهمی ۴۴ چو به‌ز سه‌ردانی مه‌لا مستمفا له مه‌رگه سور. ماهید دواي پدک ره‌ژی گه‌راپه‌وه به‌ه‌ف‌داد.

ماهید مستمفا له ده‌دنی به‌رزانی دا هانی دابه‌و، که له باتی خواستی ناوچه‌یی داوای مانی نه‌توه‌یی پکا و، ئه‌فسه‌ره‌گانی په‌وه‌ندی پش هه‌مان ناموزه‌گاری و داوایان له مه‌لا مستمفا نه‌کرد و، به‌ل‌ه‌نیان ته‌داپه هه‌وکاری به‌کمن و، له جه‌وه‌جولی جه‌یش و حکومه‌ت ناگاده‌اریان نه‌کرد.

دواي ئه‌مه نه‌ه‌تر، ناوه‌روکی شورش به‌رزان خه‌ریک بو نه‌گه‌ورا. نه‌گه‌ر تا ئه‌وسا شورشیه‌کی خه‌له‌کی بو، دژی زولی کومه‌لاهه‌تی و، له پش‌اوی چه‌سه‌پانه‌ندی دادی کومه‌لاهه‌تی دا، بو به شورشیه‌کی کورده‌ی خاوه‌ن داوای سیاسی.

*

له سه‌ر داوای ماهید وه‌زاره‌ته‌کی نوری سمعید له دانه‌شته‌تی ره‌ژی ۲۵ ی کانونی دوهمی ۴۴ دا به‌راری دا چه‌ند ئه‌فسه‌ریکی کورد، که تا ئه‌وسا له ره‌ژی جه‌یش دا بو، دانه‌ی به ئه‌فسه‌ری په‌وه‌ندی له ناوچه‌گانی کورده‌ستان دا. ئه‌مانه زوریان ئه‌ندامی جه‌زی هه‌وا بو، کران به ئه‌فسه‌ری په‌وه‌ندی؛ به‌هادین نوری به‌ز سه‌لمانی، ئه‌م‌ه‌ن ره‌واندزی به‌ز ره‌واندز، عه‌زه‌ت عه‌زه‌ز به‌ز به‌رزان، مستمفا خوشنار به‌ز به‌له، مه‌هراج ئه‌حمهد به‌ز ناگه‌ری، مه‌جید عه‌لی به‌ز ئامه‌دی، سمید عه‌زه‌زی شه‌عه‌زی به‌ز مه‌رگه سور، فه‌واد عارف به‌ز پشه‌هر. حکومه‌ت ده‌سه‌لاتی سه‌پایی و شارستانی دابه‌ونی به‌ز چاوه‌دیری جویری دابه‌شکردنی ئازوه‌یی

تعمین و، رفتاری کاربردستان و، تمهیل فرمانبرانی حکومت رفتاری خراب بکن. نم تفسرانه بستره یز به وزیری دولت، ماجید مستطافه.

*

روزی ۱۲ ی شویاتی ۴۴ شیخ محمد و خیزانه کمی و دستوپهونده گانی گرانوه یز بارزان.

روزی ۲۲ ی شویاتی ۴۴ ملا مستطافا گمیشته بغداد. لم سفیردها وهی، نوری سمعید، سفیری پورتانی، وزیری پهوندهدار، سرانی چیزی هیا و، گنلی کسایته کورد و عمری... پنی. سردانه کمی حفته به کی خایاند و گنایوه بارزان. بیگومان نمده سرکوتیکی سیاسی گوره بر له زانی ملا مستطافا گزینیکی گمروه به دی هتا. له کاربردکی خیلده کی ناواره و دس به سری موحتاجی موچی حکومت بر به پیشوایه کی ندموهی، چیگی تزمیدی کورد و، چیگی پابه ی دانی حکومت گانی عراق و پرتانیا.

*

نوری سمعید گشتیکی یز کوردهستان کرد. له کمرک له گنل سرانی خیلده گانی کورد کز پوره، پلینی سلانلی ماله ندموایه تپه گانی کوردی پی دان. وزارت، سهارت به ماله گانی کورد، له نار خوی دا ناکوک بو. له دمروهی وزارتیش له ناو هندی له گزوه ندموه پورسته گانی عسرب دا نارزایی هبو. له ۳ ی حوزهرانی ۴۴ دا نوری سمعید دهستی له وزارت هلگرت و، حمیدی پاچی وزارتیکی نوی ی پیک هتا.

نم وزارتیش دو کوردی تی دا بو؛ محمد موختار و توفیق وهی، بهلام ماجیدی لی دور خرایوه. کاری تفسرانی پهوندهیش تروا بو، داواپان لی کرا بگرنهوه شینه گانی خویان له ناو جهیش دا.

هسو لایان رابو که حکومتی تازه پلینه گانی حکومتی پیشو سهارت به ماله گانی کورد جیجی ناگا.

*

تفسره گان چالاکي سیاسی زویان دس پی کرد. هندیکیان له بارزان مانوه یز هاوکاری ملا مستطافا و، مستطافا خوشنار و میراج چون یز کوردهستانی تیران و، عیزت عزیز چو یز سوریا یز پهوندی له گنل چیزی خوین، یز به دسهینانی پشتوانی یز جولانده کیان.

ملا مستطافا له نپوی درمی سالی ۱۹۴۴ دا، له گنل هندی له تفسره گانی هاوکاری، گشتی سیاسی دس پی کرد یز سردانی هسو سرانی تیل و پساوه دس ریشته گانی زیاری، سورچی، هرکی، خوشنار، شملاره، دشتی هولیر. هر لم گشتیدا سردانی سمعید قواز، موتمنری هولیری کرد.

حکومتی عراق له گشته کمی ملا مستطافا و، چالاکي تفسره گان کموته گومان و پزاره. هیزه گانی جهیش و شورطی ساز ندا.

*

له ۱۷ ی تشرینی به کمی ۱۹۴۴ دا ملا مستطافا پادداشتیکی دا به وزیری

کاروباری ناراض. کورده‌کشی نهمه بو؛

۱. یه‌گه‌خستنی ناوچه کورده‌نشینه‌کانی کمرکوک، سلیمانی، ههولیر، دهوک، خانقین.

۲. دانانی وزیریکی کورده له وزارت دا که به‌مرسی کورده‌ستان بی.

۳. له هه‌ر وزارتیک دا جیگریکی وزیر له کورده دایه‌ری.

۴. کاروباری روشنبیری، ئابوری، کشتوکال، جگه له کاروباری جه‌بش و شوره‌له، له دمه‌لاتی نهم وحده اداره بی.

بۆ یه‌که‌مین جار خواسته‌کانی مه‌لا مستمفا له داوای تابه‌تی و خه‌له‌که‌پوه گورا بو بۆ خواستی سیاسی و، له پاتی کورده ئه‌دوا. کار به‌دستانی حکومت نهم گۆزینه‌پان به فیتی ئه‌فسره کورده‌کان دایه‌نا.

عیراق گه‌وته راوان و گرتن و دورخستنه‌وی ئه‌فسره‌کانی گومانی لی ئه‌کردن. به‌لام نه‌وان له چالاکی نه‌که‌وتن و، عه‌زمت عه‌یز، مستمفا خوشناو، مه‌رحاج ئه‌حمه‌د، مه‌حمه‌د مه‌حمود، جه‌لال ته‌مین به‌گ.. دایانه پال مه‌لا مستمفا.

له ۱۵ ی کانونی دومی ۴۵ دا ئه‌فسره‌کان ریکه‌راویکی تازه‌پان به سه‌روکایه‌تی مه‌لا مستمفا به ناوی «هه‌ینه‌تی تازادی» وه دایه‌زاند. به‌رنامه‌که‌پان به کورنی بو‌تی بو له:

۱. یه‌گه‌خستنی عه‌شیره‌ده‌کان.

۲. رزگار کردنی کورده‌ستان به ریکای سیاسی.

۳. دایه‌زاندنی په‌په‌ندی له گه‌ل حه‌یزه سیاسی‌ه‌کانی کورده.

۴. دانی خواسته‌کانی کورده به نوبته‌رانی سیاسی ده‌وله‌تانی بیگانه.

۵. کاری راگه‌پاندن و به‌لاز کراوه.

۶. خه‌بات دژی سیاسی ئه‌سته‌مه‌اری عیراق.

۷. ریکه‌خستنی هه‌زی چه‌کدار.

*

نهم هه‌ینه‌ته، وه‌کو له نامه‌کانی دا بۆ سه‌رکه‌راپه‌تی حه‌یزه هه‌وا و له‌ده‌کانی دا ده‌رنه‌که‌وی، ته‌بو سه‌رکه‌راپه‌تی شوره‌ش بکا. له‌و کاته‌دا حه‌یزه هه‌وا هه‌بو، نهم ئه‌فسره‌انه‌ش هه‌م‌ه‌وا ئه‌ندامی هه‌وا بون، بۆچی ریکه‌راویکی تازه‌پان دایه‌زاندوه. ره‌نگه‌ به‌کی لهم دو هه‌م‌ه‌وا هه‌بو: یان له توانا و یه‌ستی حه‌یزه هه‌وا ناوهمید بون سه‌هارت به په‌شداری و سه‌رکه‌راپه‌تی شوره‌ش، یان نهم هه‌ینه‌ته‌پان دایه‌زاندوه پاسکی جه‌نگی شوره‌که و، حه‌یزه هه‌وا پاسکی سیاسی جه‌ولا‌ته‌وه‌که بی.

*

له نامه‌ده‌ک دا که له ۳ ی کانونی دومی ۴۵ به ته‌م‌زای سه‌روکی حه‌یزه هه‌وا بۆ مه‌لا مستمفا نو‌سراوه، ئه‌لی: «هه‌مو بۆ‌وته‌وه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی نه‌گه‌و به ریکه‌په‌کی به بی ی به‌رنامه‌به‌کی ورد ریک نه‌خه‌ری، به‌گومان ئه‌نجامه‌ده‌کی سه‌رکه‌راپه‌تی و ماله‌رانی و سه‌رنه‌که‌وتن ته‌بی. هه‌روه‌که شه‌ره‌ش ته‌زان بۆ‌وته‌وه‌یی نه‌ته‌وه‌یی نه‌بی سه‌رکه‌ده‌که و دو ده‌ستی به‌هه‌زی هه‌بی: ده‌سته‌کی سیاسی و ده‌سته‌کی چه‌کدار.»

*

نم تالوگزانه هیزیی هیوایان شلمقاند و. توشی تنگرجیللمسبدکی ناوخوی قولیان کرد. ناژاوی تی کموت و یه کیتی ریزه کانی تیکچو. له سر دو مسملی سمره کی له ناو خزیان دا ناکزک بون: یه کمسیان، پشتیجوانی له شورش بارزان پکری یا دوستی لی هلیگپری، دای نموی دهر کموت ینگلیز دوژمنایهتی نه کات؟ دوهسیان، کورد له خیماتی روزگارخواری دا پشت به ینگلیز یان به یه کیتی سزقیت بیستی.

نوسا و نهستایش، بی نموی هیچ هلیگبیک به دستمه یی، زور کس ماجید مستفا تاوانبار نه کین به نوکمرایهتی ینگلیز و، به پیلانگیران بۆ تیکدانی هیزیی هیوا.

*

نه گهرچی هیمهتی نازادی له گیل هیزیی هیوا پهروندی به هیزی هیمو و، داوای لی کرد نامه و پهرخهروه پدا به سفارتهی دهرله ته گهوه کان، به لام خویشی کموته چالاکی: پهرخهروهی بۆ حکومتی عیراق نوسی، داوای لی کرد کۆبونموی هیزه کانی پلاوه یی پکا و، مافه کانی کورد پسملینی. نامه یی بۆ سفارته کان نوسی. بهیانی ئاراسته یی گلی عیراق کرد دهراره یی رهوایی خیماتی کورد. نه شوکاری به سر نهمامه کانی دا داهیش کرد.

*

به دروایی ۳ مانگ له مارتومه تا حوزه بران چنن یه دکتربهین له نیوان مهلا مستفا و نهفسه رانی بهرستانی و کارمه دهستانی عیراقی دا و، له نیوان هندی له نهفسه رکان و، نوینرانی بهرستانی و عیراقی دا یی. لم دده نهیاند داواپان له مهلا مستفا نه کرد: رهگه له موناوهره و لهشکرکیشه کانی جهیش نه گری. نهفسه ر کورده کان بهنهرتومه سر گاره کانی خزیان له ناو جهیش دا.

نیهستمانه پروانی کورد ههواره کی زوهران له سر مهلا مستفا و جولانهوه کی ههلیچنی یی.

*

وهگو له نامه یی رۆژی ۳ ی مارتی ۱۹۴۵ دا که به نهسزای سمرۆکی ههپهتی نازادی بۆ هیزیی هیوا نوسراوه، ههپهتی نازادی بهرنامه یی بۆ شورش ناماده نه کرد، کورتهی خاله سهره کیه کانی:

- مانگی مارت به مانگی شورش داهین.
- هیزیی هیوا دمهلاتی ههیی نامه و بهیان و یادداشت به ناوی «زهیم» وه پلاو پکاتومه.

- پهروندی له گیل نوینرانی دهلتهانی. بهیگانه پکن.
- دای دس یی کردنی جولانهوه که، به ناوی ههپهتی نازادیهوه بهیانیک بۆ گلی عیراق دهریکن ناماچه کانی رون پکاتومه.

- توانه یی نهیانوی بهشار بن له نهفسه ر و روشنیر بهنهرن بۆ لاهان.
- له گیل دس یی کردنی شورش دا نم کارانه پکری: مانگرتی قوتابیان له شاره کان. خنپهشانندان و بهیان دهرکردن له ههسو شاره کانی کوردهستان دا. تیکدانی رهگاویان و بهینی تلی تلگراف و تهقه له ناوهنده کانی حکومت. هاوکاری نه کردن له گیل حکومت و، له ناوهره یی نهوانه یی هاوکاری نه کین.

*

حیزی هیوا به ناوی خزی و زمعیم و دهکیستی لاوانوه بهیانی بز گهلی عیراق و،
نفیسرائانی جهیش دهرکرد و، پادداشتی بز سفارته‌گانی نهمیرکا، فخرنسا، دهکیستی
سؤقیست و چین نارد.

*

پارزانیه‌گان به چه‌گداری هاتوچوی داوردزگاکانی حکومتیان نه‌کرد. رۆزی ۸ ی
نایی ۴۵ له ناو مخفری میرگه سورددا له مشعوریک دا له سر نازوقی تمسین و ملی
به‌گ کوژرا. و ملی به‌گ خزی نزیکی خودان و، ده‌کی له پیاده ناسراوه‌گانی بارزان بو. له
ناو مخفره‌گدا بو به شهر و چند پولیسیک کوژرا و، مخفره‌که گیرا. پارزانیه‌گان، له
تولی خونی و ملی به‌گ دا، له چند جیگای تر هملیان کوتایه سر مخفره‌گانی
ناوچه‌که. نیرانی پارزانیه‌گان و عیراق تیک چو.

حکومت نهنزای مه‌لا مستفایان کرد تاواناره‌گان تسلیم بکا و، خزی له
پرده‌می کاربدهستانی حکومت دا ناماده بی. له هسان کات دا حوکمی عورفی له ۱۹ ی
تاب دا له موصل و هولیر راگه‌بندرا و، جهیش خزی تاماده کرد بز لشکرکشی.
رۆزی ۲۵ ی نایی ۴۵ ده‌کمین پیکادان له قولی رواندز روی دا.

سر له نوی شهری پارزانی - عیراقی هملگیرسایمه.

مه‌لا مستفایا همره هیزه‌گانی و نفیسرائه‌گانی هاوکاری له دوری بارزان کو کرد
بومه و، جهیه‌به‌کی لی دامنزاند بو بز به‌رنگاری هیرشی گوروی جهیش عیراق. پی
نهی تاماهی سرده‌کی پاراستنی ناوچی بارزان بوی، نه‌گینا نه‌بو: هیزه‌گانی له سنگمردا
دانم‌سوزینی بز شهری جهیه‌بی له گه‌ل جهیش عیراق، هیزه‌گانی و هاوکاره‌گانی له
سراسری کوردستان دا بلاره پی بکا. چالاک پیشمه‌رگه‌بی له همره شینه‌گان بنوین.
عیراق همره هیزه‌گانی خزی به پشتیروانی هیزی تاسمانی له سر بارزان کو
کرده‌وه. بیگومان هیزی خه‌له‌کی ناریکوپیکی بی پشتیوان و پارمعی، چند نازا و
له خز بورده بی، له پرده جهیشکی نه‌زامی دا، له شهری جهیه‌بی دا، خزی پی
راناگیری.

*

کشانه‌وی پارزانیه‌گان بز نیران

دانوسندنی پارزانی - عیراقی تیکچو، جهیش عیراقی لشکرکشی دهس
پیکرد (نایی ۱۹۴۵ - تشرینی ده‌کمی ۱۹۴۵). پارزانی بریاری دا بهر له باری به‌فر
و گیرانی ره‌گاکان بکشتیموه کوردستانی نیران (تشرینی ده‌کمی ۱۹۴۵) که نموسا له
ژیر دسه‌لاتی سؤقیستی دا بو. رۆزی ۱۱ ی تشرینی ده‌کمی ۱۹۴۵ له کبله‌شین ناوا
بون.

*

لیم لشکرکشی‌مانی جهیش عیراق دا ۵ جه‌فیل لپوا: لپواکانی ۱ چکه له
فوجیکی، لپواکانی ۲ و ۴ و ۵ و لپوا ۱۵ چکه له فوجیکی، فوجیکی لپوا ۱۴ و
۵ لپوچی شورطه و، هیزی عشایری کورده، به‌شداد بون. به همنوی ۳۷۴ کوژراو و
برنداریان همر. له شورشگیرانی بارزان ۲۲ کس کوژراوه.

*

مهلا مستمفا له کوردستانی ئیران

پارزانیه‌کان چونه ئیران له ناوچه‌کانی شێر، نەفسە، تەرگومەر و مەرگومەر بلای پرتووه. کارمەدستانی سۆاییتی ناگادار بون له ئالوگزی نامە و هاوچیزی نوێنەرانی پارزانی و پەڕتانیای پێ لای پەگرتی. پاورمیان به مهلا مستمفا نهبو. گومانپان لی نهکرد به نهی ئهنگلیز چو بیهته ئیران پێ ناواوه نانهوه. له بهر ئهوه داوایان لی کرد هاوهههک خزی ون پکا و، له بهرچاران نهیستی. قازی محهمهد و سهرانی دهرسکراتیش گوویان نهانی. مهلا مستمفا چوه مهراوای سهردهشت دانیهشت.

مهلا مستمفا خهڕیک بو ناتومید بی. دونامی پێ ئهبراهیم محهمهد نارد په‌که‌پکان پێ خزی و نهوی تریان پێ باهه‌علی شیخ محهمهد. داوی لی کرد بو نامه‌کمی به باهه‌علی په‌که‌پانی. ئهبراهیم محهمهد و هاوڕه‌پکانی له ژ ک لقی کوردستانی عه‌راق نامه‌که‌پان کرد بوهوه. مهلا مستمفا داوی له باهه‌علی کرد بو قسه له گه‌ل کارمەدستانی عه‌راق پکا له‌پان خوش بیی پێ نهوی به کۆمه‌ل په‌گه‌رنهوه و ته‌سلیمی حکومه‌تی عه‌راق بیهوه. ئه‌گه‌ر هه‌ر له‌سه‌ردنیه‌شیان پێ ده‌رناکه‌ن وا ئاماده‌ن په‌گه‌رنهوه عه‌راق و به‌چته زنده‌انهوه به‌و مه‌رجی حوکمی ئه‌دامه‌که‌پان پێ په‌گه‌رن به مونه‌به‌د. ئهبراهیم محهمهد نامه‌که‌ ناگه‌پنی به باهه‌علی له هاتی ئهوه به پارمه‌تی شیخ له‌تیه‌تی شیخ محهمهد مه‌زه‌ته‌یه‌ک ئه‌نوسن به ناوی کورده‌کانی عه‌راقه‌وه، به زۆر سه‌روکی عه‌شیره‌ت و په‌یوی ناسراوی کوردستانی عه‌راقی ته‌مه‌زا نه‌که‌ن، که‌وا مهلا مستمفا نوێنهری کورده‌کانی عه‌راقه و ره‌زگه‌رن و پارمه‌تی دانی وا ته ره‌زگه‌رن و پارمه‌تی دانی کورده‌کانی عه‌راقه. داوی گه‌یه‌شتنی ئه‌م مه‌زه‌ته‌یه‌ ته‌مه‌زا ته‌مه‌زا قازی محهمهد لا له مهلا مستمفا نه‌که‌توه و، پانه‌کی نه‌که‌ن پێ مه‌هاه‌د و، پارزانیه‌که‌پان کرد به په‌شهره‌گه و پله‌ی «جینه‌ره‌ل» یشیان دا به مهلا مستمفا.

چوار لک له پارزانیه‌کان پیک هه‌نرا و، نه‌فسه‌ره کورده‌کان بون به فهرمانده‌پان و، پارزه‌گاری لای سه‌فزه‌پان پی سه‌په‌رده‌را. ئازاپانه‌و به دله‌سوزی تا روخانی حکومه‌تی کورده‌ستان ناوچه‌که‌پان له هه‌رشه ئه‌ره‌شی ئیران پاراست.

*

دامه‌زاندنی پارتی

ئهو هاوه‌پیی له مه‌هاه‌د بون به چاوه‌لیکهری هه‌یه‌ی دهرسکراتی کوردستانی ئیران. مهلا مستمفا و نه‌فسه‌ره‌کانی هاوکاری له گه‌ل هه‌مه‌زه عه‌بدوللا قه‌سه‌پان کرد به په‌ک پێ دامه‌زاندنی هه‌یه‌یکی له‌و هاوه‌ته که چیه‌کی هه‌مو ره‌که‌خراوه کورده‌کانی عه‌راق په‌گه‌رنهوه. پێ ئه‌م مه‌هه‌سته هه‌مه‌زه عه‌بدوللای ناردوه پێ کوردستانی عه‌راق. هه‌مه‌زه په‌وه‌ندی له گه‌ل سه‌ره‌که‌رايه‌تی هه‌یه‌یه‌کانی؛ شوره‌ش، ره‌زگاری، لقی کوردستانی عه‌راقی ژ - ک.. کرد پێ په‌که‌گه‌رن له‌م هه‌یه‌یه‌ نوێ به‌دا. له ١٦ ی ئای ١٩٤٦ دا له به‌غدا په‌که‌سه‌په‌ن کونه‌گه‌ی دامه‌زاندنی «پارتی دهرسکراتی کورده» به‌سترا. له‌م کونه‌گه‌یه‌دا پروژهی ئهو په‌روه‌گرامی هه‌مه‌زه له ئه‌رانه‌وه هه‌نا بوی په‌سه‌ند که‌را و، کومه‌ته‌یه‌کی ناوه‌ندی پێ هه‌له‌په‌وره‌دا و، مهلا مستمفا پێ به سه‌روکی هه‌یه‌یه‌ داته‌را. زۆری سه‌ره‌که‌ره و ته‌ندامه‌که‌پانی شوره‌ش و ره‌زگاری چونه ئه‌م هه‌یه‌یه‌ تازیه‌یه‌وه. ئهبراهیم محهمهد ته‌گه‌ره‌چی له‌م کونه‌گه‌یه‌دا به‌شه‌داری کرد، به‌لام له‌و کاته‌دا ئاماده نه‌بو ره‌که‌خراوه‌کمی خزی؛ ژ ک هه‌له‌په‌شه‌نه‌وه و ته‌که‌لاوی پارتی بی.

که جه‌سه‌ره‌یه‌تی مه‌هاه‌د روخا پارزانیه‌کان خه‌پان نه‌دا به‌ده‌سته‌وه، که‌وته‌ گه‌شه‌گه‌ره‌

له گیل نهران، مەلا مستەفا چو بۆ تاران، شا و سەروەزیران و، گەورە ئەفسەرانی ئەرەش و، سەفیری ئەمریکای بێنی. داوای لە سەفیر کرد بو کە خۆی و هەموو عەشیرەتەکی بە پەناوەر لە ئەمریکا وەرگیرێن. سەفیر داواکەی چۆڵی نەکرد بو. نهران داوای لە مەلا مستەفا کرد: چەک داوەن و، لە نزیک هەمەدان نیشتمانی بکڕین. مەلا مستەفا بە روایت رەزامەندی خۆی بۆ دەری بۆن، بەلام وت بۆی دوا بپار لە دەس شیخ ئەحمەد داوە، ئێمە ئێمەش موافەقەت بکا، بێم بەهاتەبە گەراپەو ناو بارزانەکان.

شیخ ئەحمەد رازی نەو بچی بۆ هەمەدان، برباری داو بروتەو بۆ عێراق. نهران پەلای بو ئەم هیزە چەکدارە، کە بە مەترسی نەزانی بۆ سەر خۆی، هەلبەشینی، ئەوانیش ئێمانیوەست کات بە سەر بێن تا زستان تی ئەپەری و ریگە بەفراوەکانی کەڵەشین - دالانەر نەکرینەو، بو ئەوێ بە خوشی لە ئەقباسی ریکوتن لە گیل عێراق یاخود بەشەر بکڕینەو ناوچەکانی خێران. کانی دەستانێ نیرانی ئەمەیان لی وەرەگرتن، داوایان لی کردن: یا دەسبەجی چەک داوەن و بچە ناوچە هەمەدان خەریکی کشتوکال بێ، یاخود دەسبەجی بکڕینەو بو عێراق.

بارزانی ئەگەریتمەو بۆ کوردستانی عێراق

ئەرەشی نیرانی وستی بە زوو چەکیان بکا و بەتەنگەریتمەو بو دەروەدی کوردستان، چەن تەیکەلچونی چەکدار لە نیران هیزەکانی بارزانی - نیرانی دا روی دا. بارزانەکان بەرگری بەکی نازاوەنەیان کرد و، بە دەم شەروە پەرە ستوری عێراق کەشانیو (نێسانی ١٩٤٧). وەکو جەلالی ئەمەین بەگ چەند جەار تەیکەراپەو: هەندی لە ئەفسەرەکان زوو لە گیل مەلا مستەفا خەریک بو بۆ ئەوێ قاتیعی بکەن نە بێر لە خو بە دەستەوێدان بکاتەو و، نە بێر لە پەناوەر بۆ بەکیتی سۆقیت، بەلکو درۆ بە شورش پدا. مەلا مستەفا گۆی ی لی نەگرتن. لە میوزی نوی ی کوردا چونی مەلا مستەفا بو سۆقیت بە قارەمانتەبەکی بی وێنە دائەنری، کەچی هیچ کەس ناپرسی: بۆچی مەلا مستەفا نەماپەو و، هیزەکانی بە نار کوردستان دا پلاو نەکردەو و، درۆی بە جەنگی پارتیزانی ئەدا، لە کاتیەک دا زیاتر لە ٥٠٠ چەکداری گەلەبی گیانیاز و گوراپەلی لە گیل بو و، هەموو هیزە چەکدارەکانی عێراق لەو کاتەدا نەتەگەبشتە ١٠ هەزار کس!

عێراق تامادە نەو لێوێردنی گشتی «عفو عام» یان بو دەریکا، زۆری لی نەکردن بی قەیدو شەرت تەسلیم بێن. مەلا مستەفا ٥٦ چەکداری لی هەلبەزاردن و کۆتە ری پەرە ناوچەیی بارزان، شیخ ئەحمەدیش لە گیل هەموو بارزانەکانی کە دا بە خاوەنخێزانەو خویان دا بە دەست عێراقەو. بە پی ی «بەپانی رەسمی» حکومەتی عێراق: ژمارە ی نوو بارزانەکانی لە روژانی ١٧ و ١٨ ی نێسانی ١٩٤٧ دا بە پی قەید و شەرت بە دو کاروان خەیان بە دەستەوێ دا بیتی بو لە ١٥٥٠ پیاو و، ١٦٨٦ تافەرت و، ١٣٢٩ مەل. بارزانەکان پۆل پۆل کەران. هەندەکیان لە دەشتی دەپانا، شەوێکی دور لە بارزان، نیشتمانی کەران. شیخ ئەحمەدو هەندەکی تریان درانە دادگەر حوکی جیا جیا دران. شیخ ئەحمەد خۆی حوکی ئەندام درا.

مەلا مستەفا ٣ ژنی هەبو. هەمویان گەرانەو عێراق. دوانیان لە گیل کوردەکانیان تا ماوە بەک گەران و دواتر دەس بەسەر دانران. سی یەکیان کە کچی مەحمود ناغای زەبیری

بو له گډل مسعودی کسری چوپوه مالی پاوکی له موسل. له کاتی شورشی بارزان دا محمود ناغا جاشی چدکداری حکومتی عیراق بو.

*

چونی بارزانی یز سؤقیټ

ملا مستفای نهپترانی عیراق والی پکا «لیپوردنی گشتی» یان بو دهریکا، پاش نووی ناتومید بو په ناو سنوری تیرانی - تورکی دا کموته ری پورو پدکیتی سؤقیټ. ثم ری پسوانه دریوه ۵۲ رژی خیایاندوه. کارپدهستانی سؤقیټی چدکیان لی ودرگرتن و، پهرش و پلاویان کردندوه په ناو کوماره‌کانی سؤقیټی دا. دهریاری ژبانی ملا مستفای له سؤقیټ زور کم نغزانی، خزیشی زور کمسی پاس کردوه. سهرانی پارتی وایان پلاو نده‌کده‌وه که جمنتراله له لشکری سورد، پلام تلپن تا سردنی ستالین قصابی کردوه، دواي مردنی تو نینجا گوزهرانیان نهختی باشر بو و، نازاده‌کی کمیان دراوته‌تی.

*

نیمدای نیمسره‌کان

شیخ محمد نیمدای نده‌کرا، پلام په حوکمدراوی له زندانی بهسرا گلدرایوه تا شورشی ۱۴ تهریزی ۱۹۵۸. ۴ لو نیمسهرانی هاویشی شورشی بارزان یون، هیزمت عبدالعزیز، خیروللا عبدالکریم، مستفای خزشار، محمد محمود هملواسران. پهر له هملواسرانیان په چمند سمعانی په کومل نامه‌دکیان یز میله‌تی کورد نویسه. نامه‌دکیان ۴ پنده، له پدکپکیان دا داوا له گلی کورد نده‌کن: «دواي جهالت نده‌کوی». همر ثوانی شارمزی بیروچونی ثم ۴ شهیده یون، تلپن: «میهستان له - جهالت - سرکرده‌ای ملا مستفای بارزانی بو».

*

سروکایدتی پارتی

پارتی دواي نووی له کونگری پدکمی دا ملا مستفای هملپژارد په سروکی خوی، له دو کونگری تریشی دا: کونگری دوم (مارتی ۱۹۵۰ له بغداد) و کونگری سیهام (کانونی دومی ۱۹۵۳ له کمرکوک)، سروکایدتیه‌کی نوی کردوه. په دریایی نو ساوه‌یی ملا مستفای له پدکیتی سؤقیټ بو (۱۹۴۷ - ۱۹۵۸) پی نووی سرکرده‌ای پارتی و ملا مستفای ناگایان له پدکتری پی. پارتی پروپاگانده‌کی پهریلاوی یز ملا مستفای نده‌کرد، وه‌کو فارمسانی نهشتسانی کورد و، کاوی سدهی بیستم و، جمنترالی لشکری سوری سؤقیټی، له پدیان و وتاره‌کانی دا په شان و شکوی بارزانی دا هملندا و، وینه‌کانی پلاو نده‌کده‌وه. همزه عبداللای نامیلکپیه‌کی په عمری له سر شورشی بارزان نوی، هر نو زمانه پارتی پلاوی کردوه و محبروم محمد تمین کردی په کوردی. ملا مستفای لای خلک کرا بو په سرکرده‌کی نفسانه‌ی له شکان نه‌هاتو و، پگره په «پتکی پهرستراو». بیگومان نعه نیشانی لاوازی کسایدتی سرکرده‌کانی نوسای پارتی بو، که هپچیان په خزیان دا رانته‌پهرمون سروکایدتی پارتی و، سرکرده‌ای جولانوی کورد پگره دس و، یز کسایدتیه‌کی نه‌خویندواوی خپله‌کی دور ولای چارموس نغزانویان په جی هشت بو.

*

۱۶ تهموز و بارزانی

بز پسرزانی له شورش ۱۶ تهموزی ۱۹۵۸ مەلا مستەفا له رۆژانی یەکمەم دا تەلەگرافیککی بز سەرکردهی شورشەکه نارد. لایەنگری و پشتیوانی خۆی دەری بو. داوای کرد بز رێگای بێن بگریتەوه بز عێراق بز خزمەتی جەمسەریت. رۆژنامە کۆرەپەکانی ئەو کاتە بروسکەکیان بلۆ کردەوه. نوێنەرەکانی پارتی: ئیبراھیم ئەحمەد و عەلی عەبدوللا له سەردانی کارمەستانی عێراق دا داوای بەردانی بارزانە گێراوەکان و گێرانەوی ئەوانەیی دەروەیان کرد بو.

شورش ۱۶ تهموز لیبوردنی گشتی بو هەموو بارزانەکان دەرکرد، چ ئەوانی له زیندان بون و چ ئەوانی لەدەروە پناهر بون. شیخ ئەحمەد ئازاد کرا له ناو خەلک دا وەکوو قارەمانی نیشتمانی سەیری ئەکرا. رۆژنامە کۆرەپەکان لەسەریان ئه‌نۆوسی، وێنەیان بلۆنەکرەوه، گفتوگۆیان لەگەڵ ئەکرە. شیخ ئەحمەد هیچ ئارەزووی سیاسی نیشان نەئەدا. تا نیشتمانی وا پاره عەبدولکەریم قاسم مەلا مستەفای هیناوەتەوه و، عەبدولسەلام عارف موافیق نەوه له سەر گێرانەوی. عەزیز عوێهەلی پش له بێرخەرەوه گەیی دا وا ئه‌نلی. بەلام ئیبراھیم ئەحمەد، که ئەوسا سکرێتری پارتی و، خۆی چو بە داوای بارزانی دا بز هیناوەی روداوەکه بە جزیکی تر نەگێرتەوه.

مەلا مستەفا در جەر بە بروسکە داوای له سەرکردهی شورش تهموز کرد بو: رێگای بێن بگریتەوه عێراق، بەلام هیچ وەلامیکیان لی نەگێرا بۆوه. ئەسانیش بە بابەستی شیخ مەحمود ئه‌لین، که ئەوسا وزیر ئەبی له وەزارەتەکی قاسم دا، داوا له کارمەستانی بکا کارناسانی گێرانەوی بکەن، ئەویش هیچ دەنگیککی نای. مەلا مستەفا تەلەگرافیک بز ئیبراھیم ئەحمەد ئەکا، داوای لی ئەکا: ۳ پاسپورت، بز خۆی و میرحاج ئەحمەد و ئەحمەد خۆشەوی پەیدا بکا و، موافقەتی کارمەستانی عێراقیان بز وەرگیرن بز گێرانەوهیان.

ئیبراھیم ئەحمەد بە هۆی کەریم قەرەنییەوه ئەچی بز لای تاهیر یەحیا، که ئەوسا بەروەجیری گشتی پۆلیس ئەبی، داوای لی ئەکا لەو رۆوه پارمەتی بێن. ئەویش پێشیاریان بز ئەکا که سەردانی ئەو ئەحمەد بکەن، ئەو ئەتوانی کارەکیان بز جیبەجی بکا. مەبەستی له ئەو ئەحمەد عەبدولسەلام عارف ئەبی، که ئەوسا جەگەری سەروکی وەزیران و وەزیری کاروباری ناوخر بو. بە تەلفون دەدەنەکیان بز رێک ئەفا. مەسلەکه له گەل عارف باس ئەکەن. بە روی خۆشەوه گۆریان لی ئەگری و، بەلێیان ئەداتی کارەکیان بز جیبەجی بکا. بە تەلفون له گەل دزگای پەنۆرەندێدار قەسە ئەکا بز راپەراندنی کارەکیان. ئاسۆگاریشیان ئەکا که له رێگای گێرانەوه دا بە قاهیرەدا بێنەوه بز ئەوی عەبدولناصریش بێن، بزانی بەروزی ئەو چە له سەر کیشی کۆرە. ئیبراھیم ئەحمەد بە داوای کارەکا ئەچی و پاسپورتەکانی بز ئامادە ئەکەن. رۆژی ۱۷ ئەیلول، ئیبراھیم ئەحمەد سکرێتری پارتی و، نوری ئەحمەد طەفا بە نوێنرایەتی کۆمیتەیی ناوەندی پارتی و، شیخ صادقی بارزانی، بە فروگە ئەگەشە پراگ: پایتەختی چەکوسلواکیا.

مەلا مستەفا له سەر داوای خۆی له روسپاوه بەری کرا بو بز پراگ لەوی چاوێوانی گێرانەوی ئەکرە بز عێراق. له کۆشکەک دا له گوندیککی نزیک شاری پراگ دانرا بو. ئیبراھیم ئەحمەد و هاوڕێکانی له میوانخانەیی پارتی کۆمۆنیست دانەبەزێن. پاش چەند

روژی به فروکه چرته قاهره. لئو کاتندا فایهق سامعوانی سفیری عیراق ئهیی له میصر، به هژی ئهوه لهوی سهرگ عهبلولناصریان بهینی. ناصر رشی وا ئهیی که شیوهی بهرینه بردنی «محافظات» له میصر بهکری به غونه بۆ چارهموی کیشمی کورد له عیراق دا. له قاهرهوه به ری کۆتون، روژی ۶ ی تشرینی یهکهمی ۱۹۵۸ گهشتنه بهغداد. مهلا مستعفا وهکو قارهمانی سهرگهوتو پیشوازی کرا.

مهلا مستعفا له کۆشکهکهی نووی سعید داترا. قاسم مانگی ۵۰۰ دیناری بۆ خزی و ۱۵۰ دیناری بۆ عوبیدوللای کوری و ۵۰ دیناری بۆ لوقمان بهرسوه. مانگی نهبانی ۵۹ بارزانیهکان، ئهوانی له یهکیتی سۆفیت بون، به گهشتی گهشتنهوه بهصره. پیشوازی حکومهتی و حیزبیان لی کرا. بۆ ئهوانیش مانگی ۳۵ دینار بۆ سەلت و ۵۰ دینار بۆ خهزاندار موچهیان بۆ بردایهوه. ههروهها بۆ شیخ محمد ۱۵۰ دینار و ههسو ئهوانی له گهلی گهرا بون له نیوان ۳۰ تا ۵۰ دیناریان بۆ بهرسوه. زاتر له ۶۰۰ تهنهگهشیان دانی بۆ پارێزگاری خهزان.

* گهراڤهوی بارزانی له شیهری کوردی دا

له ژیر تهنسیری ئه پڕهپاگانه زورهدا، که چهندین سال بو سهرانی پارتی بۆ مهلا مستعفايان کرد بو، که گهراپهوه خهلیک وهکو قارهمانی نهتووی کورد پیشوازی کرد. روژنامه و گوڤارهکانی ئه سهردهمه: ژین، ههتاو، پیشکۆتون - التقدم، خهبات، نازادی، روژی نوی، بلیسه، نهروژ... بهت و پاسی زوریان له سهر نوسی. تهگهرچی زفری ههلبانه به شان و بالی بارزانی دا، بهلام بۆ یهکی که بهسوی له سهر ئه ماوهیه پکۆلستهوه کهوستمی به ئرخهیان تی دایه. شاعیره ناوآوارهکان: کامهوان، دهلان، کاکهی فلاح، ههزار، قهدری جان و، شاعیره لاوهکان: شهرکو بهکس، جهمال شاربازی... شیهری درهیان له ستایشی بارزانی و به بهندی گهراڤهوه دانا. تهنانت بهشی کوردی رادهیری بهغداد که ههندی لهم شیهراندی به دهنگی شاعیرهکان بهلا نهکردهوه، شیهریکی دروژی کهراپهکی فیهلی، ناوی مهلا نامدار بو، بهلا کوردیه له دواي ههسو بهندیکی شههرهکهی دا ئه دهری دواره نهکردهوه: «هاتمه خوش هاتمه، شیر و شهکر هاتمه، تهکیر و طهنچی هاتمه»

* میرحاج محمد که یهکی له تهنسهره چالاکهکانی حیزبی هیوا بو و، بهشداری شورشێ بارزان بو، له گهلیان چو بۆ مههاباد و، لهوش فهرماندی یهکی له فوجهکانی هیزی بارزانیان بو، له گهلا مهلا مستعفا چو بۆ یهکیتی سۆفیت و، ههر له گهلا ئهوش گهراپهوه بۆ عیراق، پارتی کردیان به ئهندامی کۆمیتهی ناوهندی، بهلام میرحاج ههتا مرد توختی کاروباری پارتی نهکۆت و، تهیکهلاوی سیاسیت نهبو، وهکو ئهتاتوت له گهراڤهوی دا وت بوی: «کاری سیاسی له گهلا مهلا مستعفا ناگری».

* دواي شورشێ ۱۴ ی تهموز به ماوهیهکی کهم ناکۆکی له نیوان نهتوه بهرسهکانی عهرهب و شیوهی و دیموکراتهکان دا له سهر کیشمی «وهحده» له گهلا کۆماری عهرهبی یهکگرتو (سوریا و میصر) دروست بو. مشهوریکی توند دامهزرا که تاخو عیراق «وهحده» یان «ئیتحاد» بکا. شیوهیهکان به توندی دژی ههروهکیان بون. قاسمیش زفوتر

عراقی بر تا عرب. ثم مشغوره بر به کیشیه کی گموره. ندموه پهرسته گان وستان له ریگای پیلانگیرانوه ثم گاره بکن. له ۸ ی مارتی ۵۹ دا له موسل یاخپهونیکي سپاهی به سرگردایتی عقید شواف روی دا. یاخپهونکه به توندی سرکوت کرا. بارزانیه گان لم سرکوت کردها بهشدار بون و، هندی چهکیان له «مقاومه شعبی» ودرگرت. ریکفراوی «مقاومه شعبی» هیزکی چهکنار بر له خلک دروست کرا بر بون سرکوت کردهی نهباردانی حکومتی قاسم و، له ژیر نفوز و دسملاتی حشع دا بر.

* کونگره ی چوارمی پارتی

له چین و تلمسانهای دیموکرات له پال پارتی کومونیست دا هندی وده پارتی سیاسی تر هبون، وه کو قنواره به کی روکش و دروستکراو، بر سلطانندی هاروپسانیتی پرولتاریا و بورجوازی پچوک له قونای دامنزانندی سوشیالیزم دا، هیلرا بونموره. له دوی شورشی ۱۴ ی دیموز حشع به جزویکی چاوری ندرکراو پوری سند و گموره بر، زله لوانتی چپ بون لایان و ابر دوری حیزه سیاسیه گانی تر نساوه و، ندرکراو مایی نهی بون به قوتابخانی پیگمانندی دوستی شیعوی، وه کو له چین و تلمسانهای دیموکراتی کراوه. همزه عیلوللا، سرکوتیری پارتی و هندی له هارویکانی لم باوردها بون. به ناشکرا به لای حشع دا دایان ناشکاند.

له رژی ۱ ی تاباری ۵۹ دا «خبات» ی تورگانی پارتی به مانشیستی گموره نوی: «سلوا له چینی کریکار و پشروه کی». مبعیت له پشروه کی چینی کریکار: حشع بر. په کیشیه گانی: لاوان، قوتابیان، نافرستان، کریکاران، جوتیارانی کوردستان، هلو مشنرانوه و چونه ناو ریکفراوه عراقیه گانموره که به دس حشع ووه بون. پاسکی ندموه ی ناو سرگردایتی پارتی له گمل ثم پاسکدا له پشروه گانی و مملاتی دا بر، بدلام توانای په کلای کردنموی نمور. ملا مستفا (له ۳۰ ی حوزه برانی ۱۹۵۹ دا) قاقی چهکناری ناره سر باره گای حیزب له شقاسی «موتنهی» له بهشدا، دستان به سر باره گاکدا گرت و، همزه و هارویکانی: نمؤاد محمد، خسرور توفیقپان.. به زور ودرگرت و، نهبراهیم محمد و هارویکانیان له جیگا دانان. تنمش په کمین جبار بر زله به کار بهیتری بز بهلاداخستنی ناکوکیه نایدبولوی و ریکفراوه به گانی ناو حیزب.

دوی نموه کونگره ی چوارم (تشرینی په کسمی ۱۹۵۹ له بهشداد)، همزه و هارویکانی به په کجاری له پارتی ودرگرت. سرگردایته بهک هیلو ودردا جیگای رزمافندی بارزانی بر. ملا مستفا همیشه بایدخیک تاییدی ندها بر کساندی گومانی جاسوسی په کی له دولتته گموره گانی لی بکرایه. لم کونگره بهدا ملا مستفا د. موراو عزیز، که کوردیکی نیرانی بر، دانا به ننداسی م س چونکه گومانی لی ندرک جاسوسی سؤلیت بی.

* کونگره ی پینجیمی پارتی

سالی ۱۹۹۰ که پارتی نهجازهی کاری قانونی درا کونگره ی پینجیمی له ۵ - ۸ ی مایی ۹۰ دا له بهشدا به ناشکرا هست. ملا مستفا بز نموی بهشدار کونگره نهی

پان خزی قورس راهگری گمرا برهوه بارزان. دستمهک له نوینمرانی کونگره چون به دوی دا بز بارزان و، به هزار تکا و پارانهوه نینجا رازیان کرد بهته کونگره، که هات پویش وت بوی: «حزب نهکم سه یوکی قهعبه بم و سروکی نپوه نیم! حزب نهکم پیم پلین: حزب به و، حزب ناکم پیم پلین حزبی به». نمر روژ، مهلا مستمفا نه پویش گمورهی خوی و پچوکی نوان بهملینی، سمرانی پارنی نم سوکایهتی پی کردن و جنبوانهیان قبول کرد و، کونگره پینجم به تیکرای دنگ مهلا مستمفا هملواردهوه به سروکی پارنی. بهمانهکمی قبولکردنی نم سوکایهتیهش نومهو: قاسم حزبی شیوعی و وطنی دیموقراطی لت کرده، گرهکیتی پارنی پش لت پکا، بز نوهی پهکیتی ریزهکاتی حزب بهارین و نهمیلن پیلانهکمی قاسم سر بگری، نهمیلن کرد.

بیگومان نهمه ناتوانی به نیشانهی ههشکردنی سرکردهکسانی پارنی به لپهسراوهتی حزبی و نهشتمانی دهنی، هملکو هملگی لاوازی کسایهتیهیان پوه. نهگر سرکردههتی پارنی نوسا نم سوکایهتیهی قبول نهکردهوه، خوی به پی بارزانی ملی رنگای خباتی بگرتابه، با حزبیکی پچوگتریش پویه لهوهی که ههجو، لهوانه بر روتی روداوکانی کورستانی عیراق به پارکی کدا پرویشته. لهو سردهمهلا چنده حزبی تر له عیراق دا ههبرن، به قهواره و نفوز و دمهلات له پارنی بههیزتر بون، ههسوشیان کسایهتی شارستانی رهبریهیان نهکرد نهک شیخی عهشیرت، لهوانه: محمد محمد حسین رمضی (ماموستای سهرتایی) رهبری حزبی شیوعی عیراق و، کامل چادرچی (مهندس) رهبری حزبی وطنی دیموقراطی و، صدیق شهنشهل (محامی) رهبری حزبی نهستقلال و، فرهاد ریکابی (مهندس) رهبری حزبی بهمس.

مهلا مستمفا لم کونگرههدها وتی: من نهیا ۲ (مشرح)م ههیه بز کزمبتهی ناوهندی: ناهیدهی شیخ سلام، هاشم عهفرای، نهماعیل عارف. ههسکیان ههلقوردان. لهمش دیسان مههستی سوکایهتی بو به حزب و کزمبتهی ناوهندی.

*

رؤژنامهی «الشوره» بهفادهی که سر به قاسم بو وتاریکی نوسی داوای تواندنوهی کوردی کرد بو. رؤژنامهی «خیمات» نم پاسی زل کرد و نارغایهکی زوری له ناو کوردا خولقاند. مادی دوهی «دستوری گاتی» عیراقی به بشی له نهتوهی عهروپ دانغا، خیمات له وتاریکی دا لم مادههدهی کولی برهوه. نوسی بوی عهروپی عیراق بهشیکه له نهتوهی عهروپ و، کوردی عیراق بهشیکه له نهتوهی کورد. له سر نهمه نهبراهیم نهمه که سرنوسری خیمات بو درآ به دادگا.

*

تیکچهونی قاسم و مهلا مستمفا

مهلا مستمفا له دواي گمرا نهوههوه هملیکی زوری نهدا قاسم له خوی رازی پکات و، کاریکی وهان نهکات دلی برهغی، له خوپیشاندانیکی گموردها که له بهردوکی سهرای سلیمانی بز پهشوازی له هاتنی بارزانی کرا، له شونی وتار دانوه توره بو لهو کسهی وینهی نوهی بهرز کوردهوه. به توره بونهوه داوای له کابراکه کرد وهنهکی راهگری و، وتی: «من سهریازی زعمیم عهملوکهیم». وهکو بههادین نوری له پادهاشتهکاتی دا نهگهیهتوه له بونههکی تودا به قاسمی وتوه: «من لهبتانی قوندهرهکانتهم». نهوانخوشی قاسم و مهلا

مستفا درویش کیشا تا محمد ناغای زیاری کوژرا.

عبدالکریم قاسم له کاتی ههروکاتی بارزان دا له چلهکان دا سهروهرشتیکری چهکداره بهکرهگیراوهکانی عهشیرهته کوردهکانی سهرو به حکومت بوه. که مهلا مستفا وهکو قارهسانی نهموهی کورده گهراپوه به عهراق سهردانی قاسمی کرد. قاسم له ناو ناموزگارپهکانی دا به بارزانی داوای لی کرد بو: «عفاالله عما سلف» واز له دوژمنایهتی کون بهینی. به دواي تولدا نهگهوی. سهردانی مالی ههرو نهو سهروک عهشیرهتانه پکا که کاتی خوی شهریان له گهلا کردوه. ههرویان ناشت پکاتوه و دوستایهتیهان له گهلا پکا.

شیخ محمد خودانی بارزان حزبی نهتهکرد مهلا مستفا تیکهلاوی سیامست بی. بهلام مهلا مستفا «طهروح» ی زل و زوژی ههرو. مهلا مستفا نههرست «طهروح» و سیامستهکانی خوی (گهروبی کورده بی) و «طهروح» عهشیرهتیهکانی خوی (گهروبی بارزان بی) پیکوه بهگهههینی. به رازی کردنی شیخ محمد، مهلا مستفا چهند بارزانپهکی ناره محمد ناغای زیاری یان له جادهپهکی موسل دا به ناشکرا کوشت. نههه پیچهروانی ناموزگارپهکانی قاسم بو به مهلا مستفا. نهوهش پهکهمین دروژی کورده پهوهندی مهلا مستفا و قاسموه.

شهری تولهستندنوهی بارزانپهکان له گهلا عهشیرهتهکانی دراوسیهان دهستی بی کرد. شهر له گهلا ریکانی، نهرویی، برادوست، زیاری، ههلهگهرا، ریکهراوهکانی پارتی پشتیوانیهان له بارزانپهکان نهکرد. بهروسکی پشتیوانیهان به خهلاک تیهرا نهکرد. رهزانامی خهلات بهلاوی نهکردوه. شیوعهکانهش پشتیوانیهان له بارزانپهکان کرد و، خست بهوانه بهوارپهرویی شهری کونههرستی و دهرههگهوه. هندی لم عهشیرهتانه به کومهل پهنايان به تورکیا و تهران برد. تهر ههلوهرجی کوردستان بهرو گهژی و دهسپهکردنی شهر نهروشت.

*

مهلا مستفا به بهشداری له تاههنگهکانی شوزشی نوکتههر له ۶ ی تشرینی درهه ۱۹۹۰ دا به به یهکیتی سزفیت تا ۱۳ ی کانونی دوهمی ۱۹۹۱ ماههوه. هندی نهلین بارزانی لم سهروهدا بهلینی پشتیوانی له سزفیت وهرگرتوه و، هندیکیش نهلین سزفیت ههچ جووه بهلنیکیان بی نهداوه، بهلکو داوايان لی کورده کیشهکانی له گهلا قاسم به ناشتی چارهسهر پکا.

مهلا مستفا که گهراپوه ههراق، دواي ماههپهک به ناوی سهردانی شیخ محمدوه تیهتر به بهکجاری بهفکدهی به جی ههشت و گهراپوه بارزان دانیهشت. به روالهت «گزهگهیری» ههلهوارد بو، بهلام له راستی دا کهوت بوه پهپهوهندیکی فراوان له گهلا ناغا و بهگزهادهکانی کوردستان. هانی نهدان خویان چهکدار بهکن و، به چهکداری له جاده گهشهکان دا خویان پهشان بهمن.

*

وهفدی ناغاکانی کوردستان

ههراو هورپای شوزشی ۱۴ ی نهموز نیشت بهروه. شیوعهپهکان دهسلایان کم بهروهوه. له هندی جی کهوت بهنه بهر ههرشی قاسم. ناغا و بهگزهادهکانی کوردستان خهریک به خویان نهگرتوه و، له ناو خویان دا کهوت بهنه هاتوچو و بهگتر بههین.

و همدیگی گموره‌یان پیکوه نا بز سردانی به‌غداد و به‌بنی مسئوله‌کانی حکومت. مه‌بستی سوره‌کی تم و همدی ده‌سکاری قانونی نیسلاحی زهرای بو. به‌لام تم خواسته‌یان له ژیر هندی خواستی سیاسی و کو مانی نمتوانیته‌ی دا داپوشی بو.

و همدی که چوه به‌غداد. سسرانی پارتی و روژنامی «خبات» تم و همدی و چالاکیه‌کانی پشت گری خست. روژنامی «اتحاد الشعب» ی حشع هیرشی کرده سمریان. نمانه‌یان به کزنه‌پرست داننا. به‌لام روژنامی عربی - کوردی «صوت الاکرا» - ده‌نگی کورد «روژانه ناری نندامانی و همدی که و چالاکیه‌کانی به‌لام نکرده‌وه. روژنامی «ده‌نگی کورد» عومیر جلال حمویزی دهری نکرده که پاریزه‌یکی گزیی بو.

و همدی که شتیکی به شت نکرده و. قاسم تاماده نه‌بو به کومل به‌بانینی و. گوی ی له خواسته‌کانیشیان نه‌گرت. چوژن هات بون بهو جزره گمرانوه بز کورده‌ستان. له ناز نه‌واندا تنبا صدیق به‌گی میران توانی به تنبا دهنی قاسم بکا.

*

هملگیرسانی شورشی نه‌لول

په‌هندی نه‌وان مه‌لا مستفا و قاسم ساردی و گزری تیکوت بو. مه‌لا مستفا نه‌پوست قاسم ناچار بکا په‌هندی له گمل چاک بکا. سالی ۱۹۶۰ له کزبونوه‌به‌کی فراوانی کز مه‌بستی ناوه‌ندی و نه‌بستیانه‌کانی و لجنی تفتیش و سوراچه‌دا. که مه‌لا مستفایش به‌شار بو. لم کزبونوه‌به‌دا مه‌لا مستفا هیرشی کرده سمر قاسم و. داوای له حیزب کرد خزبان بز به‌رنگاری تاماده بکمن و. هندی کار بکمن، و کو: به‌نی خه‌تی تهلغون و کارها، تیکدانی ریگا و پرد.. بز نه‌وی قاسم ناچار بکا خواسته‌کانیان جیهی بکا. هندی له نندامانی م س وت به‌یان کاری وها نه‌بسته هوی هملگیرسانی شهر بی نه‌وی نه‌مه خومان بو شورش و به‌رنگاری تاماده کرد بی.

*

مه‌لا مستفا هندی له کاوانییه‌کانی راسپارد هوسه‌بکیان بز صدیق میران دانا، له نه‌وان کوری - شعلاره‌دا کوشتیان. دوی کوشتنی نه‌محمد تاغای زیباری، نه‌مه دوه‌مین سمرۆکی عیشیرت بو. به به‌رمانی مه‌لا مستفا بکوژی. صدیق به‌گی میران گموره‌ی تاغاکانی خوشناو و. له سوره‌می پاشایه‌تی دا نایب و. ماوه‌یک بو خزی له گمل قاسم ریک خست به‌وه و. دهنی کرد بو. له سمر کوشتنی تمو به‌رمانی گرتنی سکرته‌ری پارتی نیراهیم نه‌محمد دهرچو، به سمری دا روژنامی عربی «خبات» و همدی نامی کوردی «کورده‌ستان» داخران. چونکه سمرنوسری به‌کیم و. خاوه‌ن نه‌بستیازی دوم بو.

مه‌لا مستفا له پستی سمرکرده‌تی پارتیه‌وه کوهه هاندانی سمرۆکی خپله‌کان بز خوبشانندانی چه‌کدار. نمانه خویان به هوی «قانونی نیسلاحی زهرای» و. ده‌لته‌کاندنی ره‌می دهره‌بگی له قاسم و شورشی ۱۴ ده‌موز به داخ بون. له زور جی عیشایر به چه‌کداری کوپنوه. و کو تلین: پارزانی له «دول» یک و مه‌کتبی سیاسی، لمو کاتدا، له «دول» یکی تر بو. نه‌وان کوپنوه‌ی چه‌کداری خپله‌کانی کورد و. همرسو جسرره پیکادانیه‌کی چه‌کداریان بی کاریکی زیانه‌خش بو. نه‌بشیان نه‌زانی تم خوسازدان و خزه‌پشانده مه‌لا مستفای له پشتعه‌به، نه‌وانیش و کو شووعیه‌کان وایان نه‌زانی نه‌مه پیلانی نیمه‌ریالیزم و نوکیره‌کانیتی، پیلانی تیرانه بز نانه‌وی ناژاوه.

م س ماسجیدالای نارد بز هلمسنگاندنی هلمومرجی کوردستان و، خاوکردنوهی
 گرزی. که گهپشته کوردستان و کوپونوهی چهکداری هوزه کوردهکانی دی و، چاوی به
 نامنی مەلا مستفای کەوت، که بو عیسانی ماسجید ناغای ناکیوی نویسی بو، دهواری
 سازدانی خیلەکانی ناوچهکە، نموش تیرت بیردای خوی گوری و، پشتیوانی له داواکمی
 مەلا مستفای کرد و، هاته سەر پاوری نووی تیرت کاتی دسپیکردنی شورش هاتوه.
 ماوهپەک تی پەری ماسجیدال هوالی نهبر. به دواي ماسجیدال دا، م س عومەر
 مستفای نارد، که تازه له کانی گویزانوهی دا، له گسراوی هلات بو. نموش که
 هلمومرجی شورشگهراونی کوردستانی بینی مایهوه و، شون ههلاکه کەوت.
 چهکدار له ههس شونە گرنهکەکانی کوردستان کوپونوهی، پارتی دهستی له
 کوکوردنوه و هاندان و ریکخستنیهان دا نهبر. ناریکوپیک و بی سهرههه بون. مەلا
 مستفای هانی داہون. وای ئیزانی ئههه قاسم ئهترسینی و، سهرهههجام ناچاری ئهکا، بز خا
 کوردنوهی هلمومرجی ئالوزای کوردستان داوای پارمەتی لی پکا، ئوسا نموش
 مەرجهکانی خوی به سهردا ئهسهپینی.

حکومەتی قاسم له ۹ - ۱۱ تەمبۆلی ۶۱ دا قەرزانی دا به کەوتەکانی جەیش له
 جادەکانی دەریندیخان و دەریندی پازیانوه بهرو سلیمانی پکشین. فوکی جەنگی پش
 کەوتە فەین به سەر خۆپیشاندانی چهکداری عەشائەردا. پاش تەقوتزۆبکی گەم هیزی
 عەشائەر کەوتە چۆلکردنی سەنگەرەکانی و هەلاتنیکێ ناریکوپیک. جەیش پەشەرەوی کرد
 و، شونەکانی گرت. کادرو و ئەندامەکانی پارتی پش که تەجربەوی شەریان نهبر، به
 شوبەهکی عەسکەری ریک تەخرا بون، ئەوانیش هەریان به هیزی عەشائەر بو. که عەشائەر
 شکا ئەوانیش شکان و پەرەوازه بون. ئەندامانی مەکتەبی سەاسی و کۆمیتەیی ناوەندی
 پارتی وهکو ناردی ناو درکیان لی هات بو، هەر یەکیهیان کەوت بوو شونیکۆه: تەیراهیم
 ئەحمەد و نوری شاوهیس له پەنداد، ماسجیدال له چەمی ریزان، عومەر مستفای له
 دەورەری پەتۆتە، مەلا عەولە له سەفین و، محەممەدی حاجی تاپەر له له نزیک ماوت،
 حەلمی عەلی شەریف له دەریند پیلۆله، عەلی حەمدی، عەلی عەسکەری، ئەحمەد عەبدوللا
 له بادەتان بون. هەندی ناومی پچوکی تەیش به سەوانسەری کوردستان دا پلاو بوونوه.
 پارتی شیرازە له بەر بەک ههلوشتا. بارەگاکانی داخران و ژمارەیهکی زۆر له
 ئەندام و لاینگەرەکانی گسراو، له سلیمانی بارەگای حەیزەکەیان کردن به زیندانی
 ئەندامەکانی.

کۆزی رۆژنامەوانی قاسم
 له ۲۳ تەمبۆلی ۱۹۶۱ دا قاسم لەو کۆنفرەنسە رۆژنامەوانیەدا که به پونە
 هەلگیرسانی شورش کوردیه بەستی، وتی: .. له زمانی منوه به رۆلەکانی گەل
 راپهگیرین، ئەم بزوتمەیه جیابونوه خوازه، ئەنگلیز له پشتیانوهیه و ئەمریکاش دوايان
 کەوتە. هەلگەیی بێتەرەوهمان هیه تەو رۆن ئەکاتەو کی له پشتی ئەم چولانۆههیه...
 چولانۆهه که له ناویرا، هەندی تاوم و دەستی راگردو ماون، سەرەکانی ئەوانیش لەناو
 ئەمین.. سەپت بو حکومەتی پەتستانی و لایینی تر له پشتی ئەم چولانۆهههون..

سفارتی بریتانی دایکانه و آمریکائی هارویشی...
 قاسم لو کاتند دو کیشی گوری له گیل ولاتی وژناوا هبو: کیشه له گیل
 کومپانیاکانی نوت و، کیشه له گیل کویت. دوی کشانوی هیزهکانی بریتانیا قاسم
 کویتی کردبو: قزازهکی بصره و شینی کویتی به قانحقام داناو، هیزیشی تاماده
 کرد بو پو گریتی. تمیش ناکوکهکی تری لهنیران قاسم و بریتانیا و هسود دولهتانی
 عربی و دولهتانی ناوچهکه لوانه نیران و تورکیا دروست کردبو... قاسم نهریست وای
 دهرضا بزوتنوی کورد به هاندانی ینگلیز و آمریکا له تولی ۱۴ تهوژو دهرچن له
 پهمانی بهغدا و ناوکی له گیل کومپانیاکانی نوت و داواکردنوی کویت ... دا دستی
 پی کرده.

لو سهرهسدا وا باو بو، پردیک له ناسان پکوتایته خواری، نهریالیزی
 جیهانیهان پی تاوانهار نهکرد. له پر توه هلی بر گومانیهان لی پکا. بهلام نهریکا
 قازالچیکی له دستانهتی کوردا نهو، بگره دستانهتی کورد دلی دو دوستی گرنگ: نیران
 و تورکیای، لی تهرهچاند، که هردوکیان نندانی سنو و، بهکیکیان به پالیکی گرنگی
 ناتو دانهرا.

نهریکا و ینگلیز زور قاسمان به درو خستوه.

* هلوستی سزفیتی له شورشی کورد

که شورشی تهلول دستی پی کرد. بهکیتی سزفیت لپی بی دنگ بو، نه
 هلوستی دوژمانهتی بهراسهر بزوتنوی کورد دهری، وه نه پشتپوانی لی کرد. لم
 مستطیدا نه پشتپوانی له قاسم کرد و ندژی راوستا، بهلکو گوی خوی لی خواند،
 پهلاماری توندوتیژی کار بهدستانی عهراق بو دامرکاندنوی شورشی کورد و، بو
 سرکوژکردنی چالاکیهکانی حشع دستی پی کرد بو، له گیل نهوش دا پشپورهکانی
 سزفیت له عهراق دا خبریکی کاری خویان بون، پهپوندی ناسایی سوختی - عهراقی
 پردوام بو، بهکیتی سزفیت به ناوی بهجیهانی گفتهکانی خویوه هسو چدک و تفاتی
 جنگی پهوستی شوری نهری و ناسمانی دژی کورد بو جهیشی عهراقی داین نهکرد،
 قاسم به چدکی سزفیتی دروی به جنگی کوردستان نهدا.

* شیخ محمد و شورش

گورهترین تاوانی شیخ محمد نهو بو لی ی بگزمین بهچتهوه ناو عهشیرههکی
 خوی و سرپرشتهیهان پکا، نهویشی پز لوا بو. حکومت موچی مانگاندی بو خوی و
 هسو دست و پهپوندهکانی بری بووه، له بارزان خانوی بو کرد بوئو، پهپزوه سهری
 نهکردن. نهگهرچی مهلا مستطفا سهرکی پ د ک بو، بهلام شیخ محمد نهپههیش نه پ
 د ک و نه هیچ پارتیهکی تر له ناو «میللت» ی بارزان دا چالاکی سیاسی بنویان و له
 هیچ بارزانیهکی قبول نهکرد بهچته هیچ هیزیکوه. لهرچادی خلک نارهزایی خوی له
 مهلا مستطفا نهشاردهوه، که نهپوی سر له نوی بارزانی و کورد له بهلاوه بگلیتی، شیخ
 محمد ههپشه دلسوزی و گورایلی خوی بو کار بهدستانی عهراق دهرنهری.
 که شورشی تهلول دستی پی کرد (۱۹۶۱) شیخ محمد له بارزان دانشتهو،

پشداري هېچ خو ناماده كړدنېكي نه كړه يو. بېلام هيزي ناساني عيراق بارزاني بودومان كړه. له گڼل نموش دا شيخ محمد پروسكېدېكي يو عبدالوكريم قاسم ناره. دلسوزي خوي و عشيپره تي بارزاني يو نمور حكومتي عيراق و، نارهزايي توندي پيرامېر مېلا مستمفاو دسپېكړني شورشي دميري. همروها په دنكي خوي له نېستگي رادپوي پغدادهره داواي له گملي كورد كړه: «نالوز بالوز» نه كمن، دواي مېلا مستمفا نه كمن و پگمونهوه ناو «عبل و عهالي خو» پان. همولي دا نهپلي زورابه تي بارزانېه كان له جولا نموكدا پشدار پن و، ناوچي بارزاني له روي چالاكي و هاتوچوي پېشمېرگدا داخست يو نموي كارمېدستاني عيراق رازي پكا. كاتېك عيراق كمونه دروستكړني «وحدات غير نظاميه» له عشيپره ته كورده كان دژي شورشي نېلرل، شيخ محمد دپش موافقې تي كړه بارزانېه كان «ومعه» په ك پېك پېتن په سمروكا به تي شيخ محمد خالېدي كوري. تم «ومعه» په له همدې شمري گزنگ دا پشدارپوون لوانه گرتنې گملي عدلي بدگ و چپاي كوروك.

شيخ محمد جوامېرېكي راستگوز و سرراست يو. دلسوزي پاوره كانې خوي يو. گوي ي نموده مالي دنيا، تفانت پاري كاغېزي له په كسري چپا ننه كړدوه، يو «مېللت» ي بارزان پي نمندازه دلسوز و، له رفعتار و پيراهه كانې دادپروپو يو، لمانو بارزانېه كان دا پامېدكي پېروزي همبو، سمروراي نموي گهليك كارساتي پسر هاتېو، توشي گران و سوزانكي زور پوو، بېلام پياړيكي ساويلكه پو، روشنېرېي گشتي نمبو، دمستي ورنمېداده كاروباري سياسي گشتيپوه. دوا سالدكانې تمېني خوي په گوشه گيري له ناو بارزانېه كان دا پسر برد و، له سمروراي سالي ۱۹۶۹ دا نمخوشي تېني پو هېنا. حكومت په هاليكزېتر گوزايپوه پز نمخوشخاني نېن سينا له پغداده. رژي ۱۱ ي كانوني دوهمي ۶۹ له نمخوشخانه گزچي دوايي كړه و حكومت ترمېدكي په هاليكزېتر هېناپوه پز بارزان و لموي ناشتېان.

پانگوازده كي شيخ محمد كاريكي گموري له بارزانېه كان كړه. زوريان وازيان له مېلا مستمفا هېنا. مېلا مستمفا ناوچي بارزاني په جې هېشت. روي كړده چپاكانې پادېنان. لمو كاتدا عدلي جمدي و محمد عبدالولا و عدلي عسكري (كه هوسپكيان نمندامي كومېتي ناوهندې پون) له پادېنان پون. له گڼل مېلا مستمفا په كيان گرتهوه. مېلا مستمفا عدلي جمدي و عدلي عسكري ناره پز توركي «صافي پناپېري» پز ورسېگرن. توركي ناماده نمبو په پناپېر وريان پگري. عدلي جمدي تم رازي مېلا مستمفاي دركاند. له پير نمور رقي لي هملگرت، له پدكسين همل دا كوشتي.

شيخ محمد قبولي ننه كړه مېلا مستمفا له ناوچي بارزان پي، مېلا مستمفا له ژر گوشاري شيخ محمدې براي و چهپشي عيراق دا په ناچاري روي كړده ناوچي پالده كاهېتي. «دوري مستمفي رايات گيرا. پاش تابلوقعدانېكي درېو گيرا. نممه ناوچه پدېكي فراواني تازاد كړه.

*

خاموشي پالي په سمر ناوچه كانې سلېماني و كركوك و هولېردا كېشا پو. هېچ چالاكېدې پېشمېرگېي، سياسي، رېكخراوه پي گزنگي تي دا نمما پو. مېلا مستمفا تم خاموشيپي په «موتامرېدك» دائمنا كه سمراني پارتې رېكيان خستهوه پز نموي چهپشي

دستی به تال یی بز تیکشکاندنې شو. د محمد توفیق، رهبري حېزې دیموکراتي کوردستان و هاوریکانې، د نني مېلا مستفيان نه دا دژي حېزب. کمونه دهرکردني پلاوکراوهېک په ناي «دېسان بارزاني» نم پلاوکراوهېه ترخان کرا هو بز ستايشي سرکردايېتي بارزاني و، شکاندنې سرکردايېتي پارتي و، قولکردنوي ناکزکېه گانېان. هوالې چالاکي پېشمېرگه گاني بادېتاني کېه نه کرد و، توانج و پلاري له پارتي نه گرت. راستېه گي هزي نم خاموشېه تېکشکاني رېکخراوه گاني پارتي هو، نهک مونامېري سرکرده گاني.

* کږبونوي کږمېتي ناوه ندي

له مانگي کانوني پدکسي ۱۹۶۱ دا زلوايېتي نمنداياني کږمېتي ناوه ندي پاش چمند مانگ له پدک دابران له گوندي همودالان له نړېک چمني ريزان کږ بونوي. لم کږبونويهدا بريان دا:

- جولانويکه له باوش پگرن، رېکي پخمنوي و سرکردايېتي پگن.
- دروشي دېموکراسي بز عېراق و نوتونومي بز کوردستان بهر پگننوي.
- پاره گاي م س دابنېن و، رېگوشوني دهرکردنوي خېات و پلاوکراوه گاني پارتي دابنېن.

لم کږبونويهدا بريان دا دستېه گي نوېنرايېتي په سرکردايېتي عېلي عېدوللا بنېرن بز لاي مېلا مستفيان بز نمېشتني گلېه گاني و، پشو کردنوي پېدوندي نيوان سرزک و سرکردايېتي.

مېلا مستفيان بز پاريزگاري عېلي عېدوللا له گرانويهدا تاقې بارزاني له گېل نمېري. دمو بهانيېدک له ناوچي برادوست توشي چمند جاشېکي سرفېه گان تېن. نېس په تقيوتوق. عېلي عېدوللايان لي دائېري دواي دو رژو تېنچا ندي دوزنوي. مېلا مستفيان له سر نم روداره وت پوي: «تاوا داوا نه گن حېزب قېادهي شوشي پکا؟ که توشي شېر بون له پاتي نوي قېادهي شويکه پکا، خزي پيس کرده»

* پارتي دواي شو کږبونوي کږمېتي ناوه ندي کموته خورېکخستنوي و خز سازداني پېشمېرگي و رېکخراوهي و راگېانندن و، لق و ناوچه گاني رېک خستوي. رېکخراوي شاره گانيشي به تېنې زېشو کرده و، له هندي شار پېشمېرگي ناوشاري دامېزانند.

پارتي له ناو پزليسه گاني هولېر و سلېماني دا رېکخستنې زوي دامېزانند هو. له دهرورېري نودوزي ۱۹۶۲ دا په پارمېتي توان دهان مخفېري له قزاکاني چوارتا، پېنجوين، قمرېداخ نازاد کرد. سدان پارچه چدکي دس کورت و، دهان عريف و سدان پزليس و، چمندين نمېسر هاتنه رېزي جولانوي کسوي. ناوچيېکي فراوان له هېزه گاني حکوميت نازاد کرا. نم نه گېرېتويه بز نازايېتي و دلستزي پزليسه گان، نه گينا کسالي شېخ عسېب له پېنجوين و عېدولوهاب نه توشي له چوارتا، که دواي بون په دسلا تداري ناوچه گي، قاماده نمېن به خوشي مخفېره گان تسلېمي پېشمېرگه پگن، پلگو له ژېر گوشاري پزليسه گان دا تسلېم بون.

جولانموده که تا نجات پهنه‌تر نبود. پارتی له سر شه‌وی جهیش له دسته (۱۰) پېشمهرگه، پهل (۳۰) پېشمهرگه، لق (۱۲۰) پېشمهرگه، ریکی خستق و، چمند هیزکی پېک هینا: هیزی رزگاری به سرگردایه‌تی مامجدهلال له چمی ریزان، هیزی کاره به سرگردایه‌تی عومر مستغفا له پستواته، هیزی خبات به سرگردایه‌تی عدلی همسکری له چوارتا، کمرتی ۳ و ۴ ی قهرده‌اخ به سرگردایه‌تی کسمال موغتی، کموته کاری پېشمهرگانه.

ملا مستغفا لور کاتدا به ناوچه‌کانی باله‌کاپه‌تی، خوشناو‌ه‌تی، ناکزی‌ه‌تی... دا، نه‌گه‌را. نه‌په‌پشت نئو جزوره ریگ‌خستنه پېشمهرگه‌پیه پخړته ناوچه‌کانی ژیر دسه‌لاتی نهموه. خیزی به همسر هیزه‌کسی نموت لمشکر و، هر لمشکرکی کرد بو به چمند قولیکموره، سرکولی بو دانا بون.

*

ناره‌زایی ملا مستغفا له م س

ملا مستغفا له همسر جه‌گاه‌دک و له همسر کوز و کوزملیک دا به ناشکرا دژی مه‌کتی سیاسی، به تاپه‌تی دژی نېبراهیم محمد، قسمی نه‌کرد. قسمی لای رزؤ‌ناموه‌نگانیش باس نه‌کرد. زؤر باسی لم بایته له کتیبی: «گهرانی به ناو پیاره نازاکان دا» ی رزؤ‌ناموه‌نی نمهریکی دانا تادم شمیت و، کتیبی: «شمیری گورده‌کان» ی رزؤ‌ناموه‌نی پهرتانی ده‌پقید تاده‌مسن دا هیه. جینوی ناشیرنی پی نلادان و توه‌می ناروای نخلگهی به پال نلادان.

له ناو جولانموده‌کدا به کرده‌وه دو سرگردایه‌تی و، دو شه‌وی جپاواز له ریگ‌خستان و پهری‌هردی جولانموده‌کدا هیهو:

په‌کسپکان، سرگردایه‌تی ملا مستغفا بو، که شه‌پنکی دپار‌یک‌رای نهمو، له ناوچه‌کانی باله‌کاپه‌تی، خوشناو‌ه‌تی، ناکزی‌ه‌تی نه‌گه‌را و، لویوه سرگردایه‌تی همسر هیزه‌کانی پادپناتی نه‌کرد.

نوی تریان، مه‌کتی سیاسی بو، که پېک هات بو له نېبراهیم محمد، نوری شاه‌میس، عدلی عه‌دلوللا.. که پاره‌گاکسی له نمشکونی مالومه بو، لویوه سرگردایه‌تی همسر ریگ‌خستنه‌کانی پ د ک و پېشمهرگه‌کانی سلیمان و کمرکوک و هیلیری نه‌کرد. کموت پوه دهرکردنی «خبات» و به‌پان و پلاو کراره.

ملا مستغفا، پم گهرانه، جگه له ناوچه‌کانی پادپنات، چزمان، ره‌واندز، شفقلاوه و تاراده‌دک قلادزه و رانیه‌ی هینا پوه ژیر دسه‌لاتی خزی، له شونیک دانمهمزرا گبروک بو. له مشق دو مه‌پستی هیهو: په‌کسمیان، خنپاراسن له هیرشی تاسمانی عیراق. دوهمیان، نمهرست به شته‌یی و هنگاو به هنگاو تنگ به م س هیلچنی و، ناوچه‌کانی ژیر دسه‌لاتی نمواتیش به‌پننه ژیر دسه‌لاتی خزی‌موره.

پوچونی ملا مستغفا پز حزب، وه‌کو پوچونی بو پز عه‌شیرت، چون نلندامانی عه‌شیرت نیی پی چمن و چون گورپایلی فرمان و نامزؤ‌گاری و قسه‌کانی سرؤکی عه‌شیرت پ، نیی نلندامانی هیزه‌پش به هسان دلسوزی گورپایلی فرمان و نامزؤ‌گاری و قسه‌کانی سرؤکی حزب پ، لوه‌تی گه‌راپوه‌وه پز عیراق، له چمند کوز و کزونه‌موردا نمهرت: «من شای پهرتانیان نیم وه‌مزیکی پی دسه‌لات پم، یا سرؤکی حزب ناپم یا نه‌گه‌را

سمرقانی حیزب بوم نهی سمرقانی راستنینه بم» له معیش مهستی نوو هو همو دهسلتهکان له دس خوی دا بی و، هیچ کاری بی ناگاداری و رزمه‌بندی نو نه‌کری. له ولاتیکی دواکوتوی وځو. کوردستان دا، هیچ سنوریک نیه بڼ دهسلتهکانی دسمرقانی راستنینه».

* م س لمر ماوه‌یدا تشکوتی مالومی کرد بو به پاره‌گای خزی. سرگردایه‌تیه‌کی ناوهندی سیاسي، پیشمهرگه‌یی، ریک‌خواه‌یی، راگه‌باندنی دامه‌زاند بو. به دزگای پیتل له گیل همو هیزه‌گانی پیشمهرگه و لقه‌گانی پارتی پیوه‌ندی روژانه‌ی همو. نه‌په‌راهم نه‌مهد، به پیچموانه‌ی مه‌لا مستمفا، له شوی خزی نه‌م‌جولا، به دریایی نو ماوه‌یه سردانی هیچ ناوچه و هیز و لقیکی نه‌کرد.

* روژنامه‌ی «الشوره» ی به‌غدادی که سر به قاسم بو، نه‌م‌ریکا و نه‌لانیای روژناوای تاوانبار کرده‌بو به‌وی نه‌بانوی مسئله‌ی شورش کوود له کووری گشتی نه‌توره‌ پد‌گرتوه‌کان دا پاس بکهن، روژنامه‌که سلفیری نه‌م‌ریکی کهله به‌غداد ده‌رک‌را‌بو، نه‌تیهام نه‌کرد به‌وی له کونفرنسی دیپلوماته‌گانی نه‌م‌ریکا له نه‌لنا خیریکی پیوه‌نده‌ بو نم مسئله‌یه. سلفیری نه‌م‌ریکی له حوزه‌پیرانی ۶۲ دا هواله‌که‌ی به‌ توندی به‌ درو خستوه، وتی: «ولاته پد‌گرتوه‌کان پاه‌خ به‌ شورش‌که‌ی مه‌لا مستمفای بارزانی نادا و هیچ نیازیکی نیه نم مسئله‌یه پخاته به‌رومی نه‌توره‌ پد‌گرتوه‌کان»

* پیوه‌ندی له گیل ئیران
صالح یوسفی له به‌غداد له گیل سفارته‌ی ئیران پیوه‌ندی دامه‌زاند. به‌ دوی نه‌م‌دا شمس‌الدین موقتی له‌ خانقینه‌وه به‌ نه‌ینی چوه قسری شیرین و گه‌را‌پوه به‌غداد. زه‌مینه‌ی دروستکردنی پیوه‌ندی له گیل ئیران ساز بو. سالی ۱۹۶۲ عوم‌هر مستمفا و علی عسکری نامه‌ی مه‌لا مستمفایان برد بڼ ئیران. ئیران به‌ نه‌ینی پیوه‌ندی له گیل م س دامه‌زاند و، نه‌م‌س‌ریکیان بڼ پیوه‌ندی تارده لایان. نه‌مانیش نه‌وره‌حسان روتیمان کرد به‌ به‌رپرسی پیوه‌ندی‌گانه‌یان. پیوه‌ندی‌گانه‌یان ژۆ به‌ نه‌ینی و له گیل ساواک بو. ئیران چاوپزنی لی نه‌کردن تازوکه و داوود‌هرمان و که‌رسته‌ی چاپ له‌ بازاری ئیران بکرن و، له سنوریکی تسک و نه‌زان‌او‌دا هاتو‌چنی ده‌روه بکهن. بڼ به‌که‌مین چار که‌مال فوئاد لم ریگا‌پوه سردانی کوردستانی کرد.

مه‌لا مستمفا نه‌می پی خوش نه‌بو، نه‌پوست پیوه‌ندی له‌ ریگی خۆمه‌وه بی.

* پیوه‌ندی به‌عس و شورش
به‌ری حیزبه‌ قومی‌گانه‌ی عه‌ره‌ب له‌ عه‌راق دا له‌ ژیر دروشمی: «با اعداء الشيوعيه اتحدوا» ریک که‌وت بون عه‌بدولکه‌رم قاسم به‌روخه‌ن. نه‌گه‌رچی به‌ تاشکرا له‌ به‌یان و بلاو‌گه‌راوه‌گانی خویان دا هه‌رشیان نه‌کرده‌ سر شورش کوود و، به‌ پاخیبه‌وتیکی که‌ژنه‌په‌رست و شعیبی ده‌ستکردی قاسسیان دا‌ئغا بڼ دوورخستنه‌وه و له‌بانی نه‌م‌س‌ره نه‌توره‌په‌رسته‌گانی عه‌ره‌ب، به‌لام له‌ هسان کات دا به‌ نه‌ینی پیوه‌ندی‌یان له گیل دامه‌زاند

بو. تاهیر بهیا به رنگی کرم قرنی له گل م س پیوندی کرد بو. پیک هات بون له سر نهوی: که بزوتنهوی نتهوه پرسه کانی عهروپ هر کاریکیان کرد بز روخاندنی قاسم، جولانهوی کورد له دایان رانوستی و. نهوانیش له به کسمین بهیان دا دان به مافی نتهوهی کوردا بنین له سر بنچینهی نوتونومی.

* مانگرتنی خویندکارانی زانستگای بهغددا

له دوا حفته کانی ۱۹۶۲ دا هندی گبروگرفت له بهکی له قوتابخانه کانی بهغددا روی دا بو، بهمهیه کان، که لهو کاتدا خبریکی دانانی رهوشینی روخاندنی قاسم بون، نهیهان قزستهوه بز ریکه خستنی مانگرتنیکي گهوهتری خویندکارانی زانستگای بهغددا. سرکردایهتی پارتی له چوارچیهی نو په پیوندیهدا که له گل بهری نهتهوهی، به تاییهتی بهس دایان مسزاند بو، دایان له «بهکیستی قوتابخانی کوردستان» کرد: لهو مانگرتندا دژی قاسم به چالاکی هاوکاری له گل «الاتحاد الوطنی لطلبه العراق» بگا. بهری نهتهوهی عهروپ تم بهکیستیهیهان بز کزکردنهوی خویندکاره کانی خزان له ریکه خراویکی تاییهتی دا، دژی «الاتحاد طلبه العراق» که له دس شیوعیه کان دا بو، دامسزاند بو. حشع دژی تم مانگرتنه راوستا و، خویندکاره کانی لایهنگری، لهو شوینانهی نهیهانوتانی، دریهان به دوام نندا. نو کاته من خویندکاری پزلی به کسمی بهشی زانستی سیاسی بوم له زانستگای بهغددا و، تمندانی ریکه خراوی قوتابخانی پارتی و لیژنهی بهغدای بهکیستی قوتابخان بوم.

مانگرتنه که تا روخانی قاسم به نهقیلابی شویات دریهی کیشا.

* نهقیلابی شویات

له ۸ ی شویاتی ۶۳ دا قومیهیه کانی عهروپ به نهقیلابیکی خزانوی هاتنه سر کار، عهینولسسلام عارف بو به سرکوزمار و نهمحمد حسسن بهکر به سروهزیرو. بهیانی بهکسمیان خویندنهوه، بهلام یاسی نوتونومی تی دا نهبر، له گل نهوهیش دا صالح یوسفی لهپرسراوی پارتی له بهغدا و، تمندانی م س، به ناوی پارتیهوه بروسکه بهکی پشتیوانی بز سهرانی نهقیلابه که لهدا سهره تاکه به: «تلاحمت ضربات ثورتنا بضریات ثورتکم...» دس پی کرد بو. لهو کاتدا سهرانی نهقیلاب خبریکی پاکتاوکردنی شیوعیه کان بون و، هیشتا چاره نوسی نهقیلابه که بهیان به لادا نهکوت بو.

روخانی قاسم و هاتنه سرکاری بهس له لایه من همس ناخهزانی رژیمی قاسمعه به خوشیهکی زوریهوه پیشوازی کرا، لهوانه نههمریکا. کار بهدستانی بهس له رژمی بهکسمی جولانه که بهانهوه بانگوازی کوشتاری شیوعیه که بهیان دهرکرد، په پیوندی نهوان عیراق و بهکیستی سؤلیت به توندی گرز بو، بهکیستی سؤلیت و پارتیه کومونیستیه کانی دنیا ههرشیکی پروپاگاندی فراوانیهان دژی کار بهدستانی نهقیلابی شویات دس پی کرد. سرکرده کانی نهقیلاب بهر له جولانه که بهیان له گل سرکردایهتی بزوتنهوی کورد ریک کوبتون لیسر نهوی له بهیانه کانی بهکسمین جولانه دوا مافی نهتهوهی گلفی کورد لیسر بنچینهی نوتونومی بهملین بهراه بهر به پشتیوانی جولانهوی کورد له کوده تاکه تی نهوان.

شهر له نیوان کوردو عیراق دا راوستا گفتوگوی سیاسی بو دوزینهوی چارهسیری ههمنانه دهستی پی کرد.

ئهمهریکا په لاهره گزنگ بو دمهلاتی بهمنی بیتی، چونکه سنوری دانا بو نفوزی سوزبیتی له سیاسیتی دهروهی دا لاهیر نهوی بزوتنهوی کورد، پهکپک بو له هو گزنگهکانی روخانی عبدالکهریم قاسم و نهگهر درزه پکیشی پهکپک نهی له هو گزنگهکانی روخان یا ههچ نهی لاوازکردنی ههر رژیمیکی له عیراق دا دمهلاتدار بی، لاهیر نهو وهزیری کاروباری دهروهی ئهمهریکا دین رسک نامهپهکی ئاراستهی حکومتهی بهمنی کرد که ههول پهن پگنه لاهلاکردنی ههمنانه، ههروهه راسپاردهپهکی دهمنی بو بارزانی نارد که شهر دس پی نهکاتوه، ههول پنا ناگوپهکانی خوی لهگهل دمهلاتدارانی بهندا په ریگهی دانوستان پهلاو بهخت.

*

گفتوگۆی کورد - بهمنی دهستی پی کرد.

په نوینهراپهتی مهلا مستهفا و سهركردهتی پارتی مامجهلال چو بز بهندا، سهرانی نهقیلاپهکی بهنی و، بز په دههبنانی پشتیوانی عهروپ چو بز قاهره بز بهینی سهروك عبداللهناصر و، بز جهزائیر بز بهینی سهروك ئهممهه بن پهلا- مهلا مستهفا ئهم سهفهری پی خوش نهو.

رۆژی 5 ی مارت وڵدی حکومەت کە پێک هات بو له: ظاهر بهنیا (سهروکی ئهركانی جهیش) و ئهوانه عارف (وهزیری دهولەت) و عهلی حههدیر سهلهمان (سهفهری عیراق له واشینگتن) چون بز نزیک زانیه بز دهتی مهلا مستهفا و سهرانی شورش. خراستهکانیان دانی. گهرانهو بهندا.

حکومەت ئهمجاره «وهقدی شهمنی» نارد. رۆژانی 7 و 8 ی مارت وهنده شهمنیهکی حکومەت له چوارقورنه له گهل مهلا مستهفا و سهرانی شورش چهند جاری گزیهوه. له سه ههندی شتی سهههاتی ریک گهوتن.

بهمنی نهو پهلینهی په کورهپان داهر سهبارهت په مانی ئوترونومی په بهیانوی ئالهاری ههلمهههی سیاسی و، ئارازی بهنی ناصر و ناصیهکان نههناپه دی. ئهمش پهکهمین پههانشکینی بو. جمال الاتاسی لهو پهشهکهیدا که بو کتیهکی مندر موصلی: «عرب و اکراه» نوسیریتی له زمانی سهرانی بهمنیهوه، په تابهتی عهلی صالح سههدهوه، دان هم پههانشکینهیدا نهی.

بهمنیهکان، له مارهپهکی کورت دا: شهعهکانیان پاکتاو کرد و، قومیهکانی هاوخهباتی خزیان له کار دور خستهوه. نهانویست تا په تهوای جیهگر نهن و هیزهکانی خزیان ریک نههمنوه گهچهلای کورد پهلاپهن بکن، په تابهتی په هیوای نهو بون له سورپاش بهمنی کاروبار بهگریته دس.

له 10 ی مارت دا «المجلس الوطنی لقباده الشوره» پهیانیکی دهکرد بز لهیوردنی تهوانی «.. قاموا بالحركة المسلحة الكرديه فی المنطقة الشمالیه..» و، رۆژی 11 ی مارت پهیانیکی دههاری کیشهی کورد بهلا کردوه، مانی نهتهوهی کوردی له سهر بهنچینهی «لامهركهزی» سهماند «.. یقر الحقوق القومیه للشعب الكردي علی اساس اللامهركهزیه، وسوف یدخل هذا الیذا فی المستور الوقت والدائم عند تشریعهما..».

*

حشع چمزومیهکی کوشندهی بهرکسوت. سکرتههکی و ژمارههکی زور له
نمناصانی سرکردههتی و کادره ناسراوهکانی گهران و کوژران. تنها جیگای که نهیانتوانی
خزیهانی تی دا بهرمنوه کوردهستان بو. زوریان رویان کرده کوردهستان. له کوردهستان به دو
جور پیشرازیان کردن:

- مهلا مستملا به خزیشیهوه بهروو پیریان چو، دالدهی دان و، ماهوی
خزیکهخستنهوهی دان و، پیوستیهکاتی داپین کردن.

مهلا له منش چند مهستیکی ههرو: یهکسیان، له ناکزکی دا له گهل م س حشع
به لای خوی دا راهکشی. دوهمیان، لهو ریگاههوه پشتیوانی بهکیتی سزگیت و حیزه
شیوعیهکان به دهن بهینی.

- م س کوهه تنگ پی ههلچنن و چهک کردن و گرتنیان و، له چند جیگاههک
که به چهکداری لی ی کو بهونهوه چوه سریان.

*

کونگره له کزیه

مهلا مستملا نهیوست دهسلاتی م س لاواز بکا. بز نم مهسته ژمارههک له
سمرانی خیل و کسایهتی کوردی بانگ کرد بز کوبونهوههک له رزانی ۱۷ تا ۱۹ ی
مارت له کزیه. هندی له سرکردهکاتی پارتی پش بهشار بو. له کوبونهوهش دا مهلا
مستملا نارهزایی خزی له سمرانی پارتی دهیری. ناکزکبهکه که تا موسا شارداروه بو نیش
ناشکرا بو.

له کوبونهوهدا خواستهکاتی کورد پاس کرا و، وهلههک له چند کسایهتههکی
ناسراوی کورد به سرکراهتی مامجدهلال پیک ههرا بو گفتوگۆ له گهل بهغداده. نم وهده
چونهوه بو بهغداده. پادهاشتیگان ناماده کرد و، مافهکاتی کوردیان له روانگی کوردوه
رون کردهوه.

چند جاری له گهل وهلهی حکومعت دانهشتن. باری سهرنجیان جیاواز بو. بهعس
پرزوهی لاهرکیزی نهرداری ناماده کرد بو، نهسانیش پرژهههکیان ناماده کرد بو به ناوی
حوکمی زاتیهوه که له راستی دا حوکمی فیدرالی بو. دهار بو نم دو لایهنه ناگهنه بهک،
به تابهتی دواي نهوهی بهعس له سورپاش کاروباری گرت دهست.

بهعس خزی ناماده تهکرد بز ههرشیکی فراوان بز سهر کوردهستان. هوالهکاتی نم
خزنامادهکردنه تهگههشتهوه سرکردههتی شورشی کورد. مامجدهلال بز نم مهسته سهرانی
نحمدهد حهسن بهکر و طاهر بهمها و سمرانی بهعسی کرد بو. لای بهکر پزاروی خزی
دهیری بو. بهکر نهنگاری کرد بو، بز نهوهی دلنهای بکا به مامجدهلالی وت بو: «اخون
عرضی زما اخونکما»

بهعس خزی به حیزههکی وهندوی دانمنا. ههر بهو بهانوشوه کوهه دژیهتی قاسم
و بهلاتگهران و ههولی کوشتنی. دواي نهوهی کاروباری گرت دهست پاسی وهلهی عبراق و
مهر و سوریا گهرم بو. بز نو مهسته چند کوبونهوههکی ۳ قزلی له قاهره کرا. لهو
کاتدها مامجدهلالیش له قاهره بو که گهراپوه له گهل چند خرندهکاریکی هاوریم له بهغدا

چوین بۆ سردانی مامجەلال. ئىمانىست بزانىن رووتى ومەلدى عەربىي بە چى گەشتو
و چارەنوسى كورد لىو ومەلەدا چى نەبى؟ لە مامجەلالان پەرسى. مامجەلال وتى: ونە
نەستا و نە پاشەروژى نەيك ومەلدى عەربىي ناى! «قان: «نەگەر بو؟» ئىو بە دلنەپەو
سوز بو لە سەر ئووى ناى.

مامجەلال ئەزىنى لە بەعسىەكان ومەگرت بەچى بۆ سردانى عەبدولناصر. رەگەبان
دا. مامجەلال ناصرى بونى و چو بەسوت كۆنگرەيكى رۆژنامەوانى گەرت. خەركى
گەرانو بە بۆ بەغداد. جەنەرال تەيسورى بەختيار. سەركى پەيشوى ساواك، كە تازە لە
شا جەبا پەروو بە سەسوت نەبى. مامجەلال هوشيار ئەكانو و، ئاگادارى ئەكا كە
نەگەرتو بەغداد چوئە بەعس نەيازى گەرتى. عەبە. دواى ئەم هەوالە بە چەند رۆژىكى كەم
بەعس لە ئاكا و پەلامارى كوردەستانى دا و هەمو ئىندەكانى دەستى نوێنەراپەتى كوردى
گەرت...

ئەم كاردى بەعس لە كارى دەولەت نەنچو، بەلكو لە كارى پەندى مافيا نەچو. ئەمە
بى پەرووێكى قولى لە لاى سەسەپەكانى كورد دروست كەرد. واى كەرد سەوانى كورد پەو
بە پەلنەكانى بەعس و گەشتى سەركەدەكانى نەكەن و، گومان لە هەمو هەنگار و بەرار و
رەكەتوتەيكەيان بەكەن.

*
هەلگەرسانەوى شەڕ
بەپەنەى ٩ ی حوزەیرانى ١٩٦٣ بە بەپەنەیکى دەرژ «المجلس الوطنى لثیاده الثوره»
ی بەعس شەرى لە گەل كورد راگەپاند. مە لىو كاتەدا هەشتا لە بەغداد بوم، لە ترس
گەرتن لە گەل هەندى لە هاورىكانم چوم بۆ هەولەس و، لىو بە بۆ بەنكەى پەشەمەركە لە
پەلەكانەى دەشتى هەولەس پەرو مەلومە. هاورىكانم كە لە بەغدا مەپونەو زەپەيان گەران،
بەگەپەيان: مەمەمەد سەدەق عەبدولەحمان، كە پەپەكەو خەپەندەكار و، لە كاروبارى
رەكەترووێ پارتى و قوتابەيان دا هەوکار بوین، دواى گەرانى بە ئەشكەفە كوشتیان.

*
كارەدەستانى بەعس لە بەپەنەى رۆژى ٩ ی حوزەیران دا لە ئاكا، هەرشى زەمىنى
و ئاسمانى گەورەيان بو سەر كوردەستان دەس پەكەرد. لىو كاتەدا هەشتا نوێنەراپەتى كورد
لە بەغدا بو دانۆستان مەپونەو، بەعس نوێنەركەكانى گەرت، لە پەنەى گەشتوگو بو دوزەنەوى
چارەسەرى هەمانە ئەزىر ئەشكەفە و ئازاردا نامەى پەشیمانى لە بۆرتەنەوى كورد و نەزەپە
دۆى پەرزەنى بە صالح پوسفى و عەبدولحەسەین فەبەلى نوسى و، هەندەپەكانى بۆ قەسە كۆرد
هەپەه سەر تەلفەزەبون. لە كوردەستان پەپەروى سەپەستى ئەزى سەتەوى كەرد، بە هەزاران
كەسى گەرت و بە سەدانى كۆشت، چەند گەروەكى كوردەنەشەنى لە ئاو شارى كەركوك تەخت
كەرد، كەسێرەنە پەردەمەنى سەدان گەرنەى كەرد، بە كۆرتى شەركەى هەلگەرسانەو،
كەمەزگەكانى راگەپاندنى سۆقەپەى بە شەرى «جەنۆسەد» پان دا ئەفا. كەپى ئەمەسەكا ئەك
گوشارى بو سەر بەعس نەهەپا بو راگەرتنى شەرو لاپەلاكۆردنى ئاكوپەكانى لەگەل بۆرتەنەوى
كورد بە نەشتى، بەلكو پەشیمانى لە حكومەتى بەعس كەرد. تەركەپا رەگەى دا بە فرووگەى
عەیرانى بەچەتە ئار خاكى ئەوانەو بو راوانانى پەشەمەركە.

*

هملگيرسانه‌ی شهر و، توندوتیژ هیرشه‌کانی به‌عس ناگوریه‌کانی ناوخی کرد به ژیره. مه‌لا مستغنا لهو هملوهرجه‌دا، که ناوچه‌ی بازوان گهوت پوه بهر هیرشیکی سمخت. هر ئه‌پتوانی بهرگری بکا، نه‌پته‌توانی شمیری به‌عس و، له هسان کات دا شمیری م س بکا.

*

به‌عس و سۆفیت

ده‌سلانی به‌عس له ناوه‌ گهوته قه‌تلوه‌های شیوعیه‌کان، ته‌گهرده‌ان له کاری پسپور و شاره‌زاکانی سۆفیتی و، راگرتنی ریکوتنه‌ ناویری، بازوگانی، ته‌کنیکی، روشنیه‌کانی سۆفیتی - عیراقی سالانی ۱۹۵۹ - ۱۹۶۰ و، هه‌ولانی گرینی چه‌ک و تفاتی جنگی له به‌شانی و، کردنه‌ی دهرگای کار بهر کومپانیاکانی به‌ریتانی، ئه‌مریکی، ئه‌لمانی و ژاپونی.

له‌ده‌روه‌ش، هیرشیکی فراوانی پرده‌یاگنده‌ی دژی «تبه‌تیه‌سازی شیوعی» سۆفیتی و ولاتانی ئه‌وروپای روه‌لات ده‌س پی کرد، هه‌ولی دا په‌یوه‌نده‌کانی له‌گه‌ل ئه‌یران و تورکیا و ده‌وله‌تانی ئه‌وروپایی روه‌تاوا باش بکات، دانی به‌ کریت دا نا و، به‌ینی له‌گه‌ل میسر تیکچه‌.

په‌کیتی سۆفیت خه‌ریک بهر هه‌مو ئه‌و جیه‌که‌ پهیانی له ۱۹۵۸ - ۱۹۶۲ له عیراق دا دا‌یه‌زاند بهر له‌ده‌س بدا، عیراق له روی هه‌لو‌سته‌وه‌ به‌رامبه‌ر سۆفیت به‌چیتوه‌ دوخهانی سه‌رده‌ی نوری سه‌عه‌ید.

موسکوش گهوته:

- ده‌سپه‌کردنی فراوانترین هیرشی پرده‌یاگنده‌ی دژی رژی به‌عس.

- که به‌عس جنگی کورده‌ستانی ده‌ست پی کرده‌وه، هانی مه‌نگولهای دا داوا له ریکه‌خزای نه‌تبه‌ه‌ په‌گه‌رتوه‌گان بکا، بهر لیدوانی جینه‌سایندی کورد له ژیر سایه‌ی رژی به‌عسی عیراق دا، له خولی ۱۸ کوه‌ونه‌ی گه‌شتی دا، به‌لام پاش چمن روژی داراکی خوی کیشه‌یه‌وه، چونکه‌ میسر بهر ته‌وی مه‌سه‌لی کورد دهرایه‌کی ناوه‌وله‌تی په‌یدا نه‌کا، داوا له سۆفیت کرد بهر ئه‌م داوا به‌ بکیشه‌تبه‌وه.

- کاتیک سوریا «له‌وای به‌رموک» ی نارد بهر یارمه‌تیدانی جه‌یشی عیراق له دژی کورد، په‌کیتی سۆفیت توتیکی دا به‌ سوریا و ئه‌یران و تورکیا دهراری گه‌له‌کومه‌کیی چوار قولی دژی گه‌لی کورد له عیراق دا.

- هه‌روه‌ها مامجه‌لالی، سه‌روکی نوینه‌رایه‌تی کورد بهر دانوسندن له‌گه‌ل رژی به‌غشاده، که له‌و کاتدا له ئه‌وروپا بهر بانگ کرد بهر گه‌ستوه‌گو بهر موسکو. نوینه‌رایه‌تی سۆفیتی له گه‌توه‌گه‌دا له‌گه‌ل مامجه‌لال، پشتیوانی خویان له خه‌باتی ره‌وای کورد له په‌ناوی به‌ده‌یه‌تانی عیراقیکی ده‌موکرانی و کورده‌ستانی توتونم دا دهری، داواپان لی کرد کورد دهره‌ به‌ خه‌باتی شورشگه‌رانه‌ بدا، ئه‌وانه‌ش یارمه‌تی مادی و مه‌عنوی نه‌دن، هه‌روه‌ها ده‌سته‌یه‌کی نوینه‌رایه‌تی پ د ک پان به‌ سه‌روکایه‌تی سه‌رتیری پارتی ئه‌براهیم نه‌حمه‌د بانگ کرد بهر سه‌ردانی په‌کیتی سۆفیت، ئاموزگاری به‌زوتنه‌ی کورده‌یان کرد، که په‌یوه‌نده‌کانی خوی له‌گه‌ل دنه‌ا فراوانتر بکا، به‌لام په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل ئه‌سرائیل دروست نه‌کا، هه‌روه‌ها داواپان لی کرد یارمه‌تی هه‌ش به‌دن بهر ته‌وی له‌و کارمه‌ساتی تی ی کسوتوه‌

دولت و سرزمین خوی ریکه پختاوه.

وزیری کاروباری دهرودی سؤلفیتی گرومیکو، لور نوتهدا له ۹ تهموزی ۱۹۶۳ که داپوری به سفیره‌کائی دولتانی ئیران و تورکیا و سوریا نویسیوی: «پدکیتی سؤلفیت ناتوانی دستموسان رابرمستی پیرامبر پوروداوانی له لای خواروی سنوریموه تهمومین...»

دیزگاکانی راگه‌باندنی سؤلفیتی و دولتانی سوسپالیست و حوزه کومونستیه‌کائی دنیا لیسر ئیم ناوازه هواله‌کائی چنگی کوردستانیان پلاو نه‌کرده‌وه، حیژی پدعسیان به جینوساید دؤی گتلی کوره تاوانبار نه‌کرد، و ئیمانوت جینوساید و پیشیلکردنی مافه‌کائی مسروق پیرامبر گتلی کورده له عیراق دا ناشی به مسئلهی ناوخو داپیری، چونکه کارمهدستانی عیراق پهمانه جیهانیه‌کائی نهموه پدگرتیه‌کان و راگه‌باندنی جیهانی ی مانی مروف و... شکاندوه.

هاوزمان له‌گئل تیکچونی پهبندی عیراقی - سؤلفیتی، پهبندی ئیرانی دوی چمندی سال گزوی هلمبرونگانیکي گرنگی تیکوت، خاوبونوی چنگی ساری سؤلفیتی- نمیریکی لیسره‌تای شمسه‌کان دا به تایبتهی دوی «تنگرچله‌مندی ساروخنی کوبا» که نمیریکاش ساروخه‌کائی خوی بهی رزمه‌مندی تورکیا له تورکیا کیشاپیه - پیرامبر ساروخه‌کائی سؤلفیتی له کوبا، هاوپهمانه روزه‌لاتیه‌کائی نمیریکا به سیاستی خویان دا چوموه، شا به ناری «سیاستی مستقل ملی» پوه هوالی دا جوریک له هاوسنگی له نیوان پهبندیه‌کائی له‌گئل نمیریکا و له‌گئل پدکیتی سؤلفیت دروست پکا، وه کتوت همولدانی دروستکردنی پهبندی نابوری، بازارگانی، ته‌کنیکی، له‌گئل پدکیتی سؤلفیت . له ۲۷ ژوئیهی ۱۹۶۳ دا پدکسمین ریکوتنی نابوری ئیرانی- سؤلفیتی نیمزا کرا بو دروستکردنی بنداو و، دو نیستگهی کارها و، پروژیه‌کی ناودیری.

*

سامجهدال که چوپو یز دیتی ناصر، دوی سردانی لوئنان و نوروپا و پدکیتی سؤلفیت، به ریگای ئیران دا گهراپوه کوردستان.

ژماره‌پدک سوناتور و کونگرسمان له نمیریکا داوایان له کامیران پددرخان کرد بو که ملا مستفا سردانه‌کی نمیریکا پکا، نه‌گهر ئو نه‌توانی کارمهدستیکی شورده‌که پچی، ئیبراهیم محمد و سدید حمزهی شمسزینی به ریگای ئیران دا چونه نوروپا.

ئیبراهیم محمد به نیازی گشتیکی سیاسی بو له نوروپا و نمیریکا. ئیبراهیم محمد لم گشتهدا، بۆ پدکسمین جار له گئل کارمهدستانی ئیرانی، به تایبتهی ساواک، دانیشیت. سردانی موسکوی کرد و، نویندیریکی نیسرائیلی بینی و، هوالیکی سرنه‌کتوتی سردانی نمیریکا دا.

ئیبراهیم محمد و سدید حمزهی شمسزینی، که موسا تهمانی م س بو، چون بو پدکیتی سؤلفیت، نویندیرانی سؤلفیتی داوایان لی کرد بون، له گئل شه‌رحیه‌کان نهم بن و هاوکاریمان پکن. به‌لام ئیبراهیم محمد به توندی ره‌خنهی گرت بو له هلموستی حشع پیرامبر مسئلهی کوود و، له پشتیوانی حشع له لاسم. پدکیتی سؤلفیت بملینی هندی یارمهدستان دا به تایبتهی چهره‌پدکی کم پاره و، نیستگه‌پدکی رادیو، به‌لام سردانه‌که پدگشتی سسرکه‌وتنکی زوی پدمست نه‌هینا، به تایبتهی چونکه زوری پی نه‌چر

هلمومرچی ناوخوی عهراق سەرلەنوی بە قازانجی یەکیستی سۆڤیت گورایەوه.

*

ئەنقیلابی عارف

لە ۱۸ ی تشرینی یەکی ۱۹۶۳ دا بەسی روخا. موشر عەبدولسەلام عارف و تاقی لە جەنەرەلەکانی جەیش دەستیان بە سەر کاروباری عهراق دا گرت. حکومەتی نوی ی موشر عارف هەمو لاوازی و گەروگرەتەکانی حکومەتی پێشووی بەسی بە میرات یز بە جی ماو، پگەر لاوازتر بوو. ئەنقیلابی بەک لە دوا ی بەک ریزەکانی جەیشی کلۆز کرد بو، جەنگی کوردستان بوو بەرکی گران بە سەر ئابوری عهراقەوه. لە هەمان کات دا هلمومرچی کوردستانیش بە هزی سیاسەتی ئەرزی سوتینراوی بەهەموه خراپ بو، ئابولەقی ئابوری و رەشگەر و رەشکووی و ویرانکردنی ژمارەبەکی ژێر دێهات و سوتاندنی هەمو خەل و خەرمانی کوردستان، خەلکی پەرشان کرد بو.

جەیشی عهراق ئەگەرچی شەری رانەگرت بو لە گەل یزوتنەوی کوود، بەلام بە هزی نالوگزی سەرکەوتەکانی و گەروگرەتەکانی ناوخۆیەوه جاری لە هلمومرچیک دا نەبو بە توندوتیژی چارەن درۆه بە شەر بەدا. پەروەندی لە نیوان مەحافلی سەیسانی و مەلا مستەفا دا یز راگرتنی شەر دەستی پی کرد. ناصر ئامۆزگاری موشر عارفی کرد بو کەشی کوود بە ناشتی چارەسەر بەکا و، یەکیستی سۆڤیت و ئەمریکایش، هەر یەکیان لە لای خۆیەوه، لە هەردو لایان راسپارد بو، کەشەکانی نیوانیان بە ناشتی بە لا دا پەختن. لەم کاتەدا ئیبراھیم ئەحمەد و سەید عەزیزی شەمەزنی لە گەشتی سیاسی یون لە ئەوروپا. دوا ی ئیم روداوە ئوانیش گەرانەوه کوردستان. تەنیا دەولەت، کە ناشتی پی ناخۆش بو، ئیران بو.

*

پیکهاتنی موشر - بارزانی

لە ۱۰ ی شوای ۱۹۶۴ دا رادەوی بەغداد بەیانیکی موشر عارفی خویندەوه و، بەیانیکی پشێوانی مەلا مستەفاشی بە دودا خوینرایەوه. بەیانەکی موشر عارف ۹ خال بو ئەمە کورتیەکیەتی:

۱. اقرار الحقوق القومیة لاهواننا الاکراه ضمن الشعب العراقي فی وحده وطنه واحده متاخبه وتثبت ذلک فی الدستور.

۲. پەردانی گەراوەکان و دەرکردنی ئیپورەتی گشتی.
۳. گەرانەوی پەروەپرایەتی یز ناوچەکانی ژێر.
۴. گەرانەوی فەرمانبەرەکان.
۵. لاپردنی کۆتەپەرەش لە سەر گوزارەوی خواردەمەنی.
۶. دەسکردن بە ئاوەدانکردەوی ناوچەیی ژێر.
۷. پەردانی زەور و زانی ئوانی زوپیەکانیان بو بە ژیر ئاوی دوکان و دەرپەندەخانەوه.

۸. دانانی رێگە شوینی گەرانەوی تاسايش و ئارامی یز ناوچەیی ژێر.

۹. وەزارەتە پەروەپدارەکان ناوەرێکی بەیانەکە جیبەجی بەکن.

مەلا مستەفايش لە بەیانەکی دا نوسی یی:

«... بز به جبهه‌یانی تارموی سرکومار... سهاروت به پاراستنی یه‌کشی زنی
 نیشتمانی و، ریگرتن له ژوانی خونی بی تاوان و، بز کوتایی به شعری براکوی و، به
 هزی ماییت پونی پاکي نیازی دسه‌لانی حوکمران، بریارمان دا دس پیشکیری بکمن بز
 راگرتنی شعر و، دارا له براکام بکم بگم‌نمونه سر جیگاوی‌گی خفیان و بکومنه سر
 کاری نازاد و سمریزانی پیشویان، به معیش هواری دسه‌لانی نیشتمانی نداری دس
 پیشکیری بکا بز .. گیرانموی ژمانی ناسایی و ناسایش و نارام بز ناچه‌که و، همدستی
 هملی دانسان به مافه نه‌نمونه‌کشی هاوولاتیانی کوردا له ناو گلی عیراق دا له یدک
 یدک‌گرتنی نیشتمانی دا...»

لور کاتدا که نم پیمانانه خوندانمونه من له گمل نزیکمی ۱۰۰ قوتایی له چوخاخ
 له کونگره «یه‌کشی قوتا‌هانی کوردستان» بوم. عملی حمیدی، لپرساری تواسی لقی
 ی سلیمانی، له گردنموی کونگره‌که و هندی له کاره‌کشی دا به‌شار بو. که پرسارمان
 لی کره دهره‌ری راگرتنی شعر و گفتوگزی کورد و حکومت، بی ناگایی خزی پشان دا.
 مالا مستمفا بی ناگاداری و پرس م س شعری راگرت بو و، لم گفتوگزی‌میش
 چند مه‌مستیکی هبو:

۱. نه‌یوست دس‌نی به‌تال بی بز به لاداخستی ناکزکی له گمل م س و، یه‌کلایی
 گردنموی ململانی ی دسه‌لات له ناو بزوتنموی کوردا به قازانچی خزی.
 ۲. کوردستان له چند مانگی هیرشی به‌عسی دا کبوت بوه ژیر گوشاری سختی
 تابلوقی نابورمونه. خوارد‌مندی و سوت‌مندی زرد گران و به زحممت دس نه‌کوتن.
 به‌عس خمله و خرم‌ان و پوش و پاوانی کوردستان سوتاند بو، زرد شونی ویران کره
 بو. خملک به گشتی له ژبانیکی سخت و دژواردا بون. نه‌یوست خملک پشویه‌کی پیا
 بیتمونه. هملومرجی ژبان له بارزان زرد سخت بو، لم روموه گوشاری شیخ نه‌حمیدی له
 سر بو.

مه‌یستی سهره‌کی مالا مستمفا له گفتوگزی یه‌کلایه‌گردنموی ململانی ی دسه‌لات
 بو له گمل سکریتیر و سرگرد‌ایدنی حیزب. مالا مستمفا وای له کاره‌دستماني عیراق
 گه‌پاند بو، که نمو: هیچی ناوی، نه‌یوی ناسایش بگم‌نمونه ولات و، نموش بگم‌نمونه
 به‌رزان خمریکی شوانی بی، به‌لام نه‌براهیم نه‌مسه و نموان به هیچ رازی نابن، نه‌گمر نم
 کوسپه لاهری گهر و گرفته‌که چار‌سهر نه‌کری.

*

مالا مستمفا به همر شیوه‌یه‌ک نه‌یوست، له ململانی دا له گمل م س حکومت
 به لای خزی دا رایکشی و، باوری موشر عارف به دس بهینی. مالا مستمفا بز به
 جبهه‌یانی مه‌یسته‌کشی خزی له هیچ قسه‌یه‌ک نه‌مسله‌میه‌مونه و، له هیچ به‌لنیک
 نه‌میه‌ی‌نگامونه. زرد چار نم قسه و به‌لنانه لای چاود‌بریکی به‌لایمن به شتی تابه‌جی
 دائنران، به‌لام همیشه هاوکاره‌کشی بزبان به فلسفه و حکمت و، تاکتیکی زیه‌کانه
 ژماردوه. مالا مستمفا خزی تفسیریکی تری هبو بز نم مسئله‌یه، نه‌پرس: «قسه
 چیه؟» خزی وه‌لامی نه‌داپوه، نه‌یوت: «قسه پایه! نمیان له قون و نمیان له دم
 دهرنچی!» بم تیکه‌بشته هیچ درخی نه‌کرد له ستایش کردنی موشر عارف و رازی
 کردنی دا.

- عارف دژی ژبانی حیزبایدتی بو، به چار لیکبری ناصر «الاتحاد الاشتراکی العربی» دامزواند بو. نهمیش دژایدتی خزی بؤ حیزبایدتی راگه باند.

- عارف نهمیوست داووده زنگای پیریو بمرایدتی و پزلیس بگمرنمویه ناوچه نازاد کراوه کان، نهمیش فمرمانی بؤ فمرمانده کانی پیشممرگه دمرنکرد کارناسانی گمرانمویه بان بکمن.

- عارف نهمیوست پیشممرگه پلاوی لی بکمن و بگمرنمویه سر کاره کانی خزیان، نهمیش داوای ههمان شتی لی ندرکدن.

- نوینمره کانی حکومت جاریک پاسی نوروزیان کرد بو که بیکمن به جمعی رهمی، مولا مستطفا هملی داویه که پهمیوست به نوروز ناکا چونکه وه کو به عهرهی وت بوی: «لنا عیدان، عید رمضان و عید قوریان»

- بؤ پیریو چندانموی پرویگاندهی نمایره کانی که: «پارزانی کوردی به پرتقال فروخته» بهمانیکی به کوردی دمرکرد بو له چاپخانهی کاممرانی چاپی کرد بو تپی دا نوسویتی:

«له گزبونموی یدکسی بهینی نسه و نوینمرانی مبری دا که نوینمرانان بریتی بون له نوینمری پارتی و عیشایر و سربمخزکان، حکومتی عیراق دانی ناوه به هملی میللمتی کوردا و له بهیانی سمره کومار سیادهتی مشیر الرکن عهیدالسلام محمد عارف دا پلاو کراوه نمویه و بهیاری تهاوی حکومتیش نمویه که هملی مشروعی گملی کورد و دکر شمعیبک به تهاوی پدات له ناو چارچیوی کوماری خوزمیریستی عیراق دا، وه نهمیش گلتی سیادهتی سمره کومار به راست نمزانن و لامان وایه که همرگیز له گفتی خزی که داویتی پمشیمان نهمیومیه چونکه همرگیز پیاریکی پیاو و موسلمانیکی پاک و جی ی پروایه و (المؤمن و مؤمنه) وه که له حدیشی شریف دا فمرمویانه.

.. نهمیش نیستنا چاومروانی نهمیامی نهم داوایدی خزمانن و لیشمان رونه که حکومتمان نهمتی باشه و دست دروژ ناکاته سر حقوقی مشروعی میللمتی کورد..

له نهمیاما به پهمیستی نهمزانم که پستان پهم.. که کارویارتان که سودی گملی کورد و به دستیکی پاکی نهمینمویه همتا همتایه هملی میللمقان نفروشراره و نهمفروشری وه له ری ی نهم هملی پاززانی له پیش ههمو کسبکویه گسانی له سر دست بوه و ههمیشه خزی فیدا نکات بؤ گملی کوردی قارمان.»

پهم قسانه نهمیوست حکومت لئو مللاتیهیدا به لای خزی دا داهشکینی.

مولا مستطفا له نهمشکسی دا سمرکومتو بو: حکومتی به لای خزی دا داشکانه و، خزی و دکر ناشیخراز و، نهمیراهیم نهممد و هاوریکانی وه کو شمروخاز نهماتنه پمرچاو.

*

لیوا عشرین

له دوی دمی پیکردنی شورشمویه لپوای عشرین به سمرکردایدتی زهیم صدیق مستطفا هیمرا بوه سلیمانی. نهم لپوایه له درندهترین کمرته کانی جهشی عیراق بو. زؤر کسی به بی تاوان کوشت و زؤر کسی بهی تاوان گرت و، چندین گوند و ناوایی ویران کرد. له هیر شمیریک دا که تشکا نهمگرایوه تزللی له دانیشترانی سلیمانی نهمکردمویه. ناو به ناو له ناو شاردا پلاو نهمونمویه و کویرانه نهمکوته گرتن و لپیدانی خملک. که نهم هیزه

پلار نه‌یوه خه‌لک بز نه‌وی له گچ‌پدل و شعری پاریزاو بی دوکانیان دا نه‌خت و ره‌وار دهستی ته‌کرد به را‌کردن. خه‌لک راهات هون که نه‌سه نه‌ور همرکس به‌پرس‌سپاه چه‌سه؟ نه‌پانوت: «نه‌رز قلیش‌اوه‌نه‌وه». نه‌ویش دهستی ته‌کرد به را‌کردن و خه‌شارده‌نه‌وه له ناو کو‌لانه‌گان دا.

به‌پانی ۹ حوزه‌یران تم لی‌وايه «منع التجول» ی را‌گه‌باند. زؤد کس نه‌پانزانی بو وه‌کو ره‌ژانی تر چه‌ونه بازار، پا له ده‌پاته‌گانی ده‌وری سلیمانیه‌وه هات هون بز ناوشار، زؤدی نه‌مانه کو‌ژان. هه‌لوم‌رجی نه‌و ره‌ژانه نه‌ونده سه‌خت بو کس نه‌پته‌توانی کو‌ژاو و مردو به‌ا بز گورستان به ناچاری له ناو حموشی ماله‌گانی خه‌یان دا نه‌یان شارده‌وه. له نه‌پاسی تم مه‌نده ته‌جه‌وله‌دا همرکس‌پکیان به‌ر ده‌س کموت گرتیان. چند هزار کس گه‌ران. زی‌تر له سه‌د کسبان کوشتن و هه‌ندیک‌پشیان زنده به چال کردن و، نه‌وانی تره‌پشان له ناو ته‌وله‌گانی «تاولدی سوری» دا گرت و ۵۲ سه‌عات نان و تا‌ویان نه‌دانی. سالی ۶۶ تم لی‌وايه گویزیه‌وه بز شو‌نیک‌ی دور له سلیمانی. زم‌عیم صدیقی فرماندهی لی‌واکه به‌ست هوی له نزیک عه‌ریه‌ت کهمه‌پان بز دانا‌وه. مه‌لا مسته‌فا شه‌یقی نه‌محمد ناغا و چند به‌شمه‌رگه‌په‌کی له گیل تاردن بز نه‌وی به سه‌لامه‌تی ره‌پان به‌کن.

*

نیه‌راهم نه‌محمد و سه‌ید عه‌زیز گه‌ران‌وه کورده‌ستان، له گیل نه‌ندامانی تری م س: نوری شاه‌پس، علی عه‌بدوللا، عوم‌ر مسته‌فا، جه‌لال تاله‌پانی، چه‌ونه رانیه بز ده‌دی مه‌لا مسته‌فا و گه‌توگ‌ز له سه‌ر جه‌زی ریک‌کو‌تنی له گیل ده‌کومه‌تی عه‌راق.

م س له مه‌لا مسته‌فایان په‌سی که ناخ‌جگه له‌و دو به‌پانه هه‌ج ریک‌کو‌تنیکی نه‌پنی ده‌پاره‌ی سه‌لاندنی مانی نه‌نه‌ویی کورده له به‌ین دا هه‌په؟ مه‌لا مسته‌فا پی ی داته‌گرت که جگه له‌و دو به‌پانه تاش‌کرایه، شه‌یکی تر له به‌ین دا نه‌ه.

م س لای وابه که نه‌و به‌پاندی عارف خواسته‌گانی کورده ناهه‌پته دی، ده‌کومه‌تی عارف له هه‌لوم‌رجیکی ناوه‌کی و ده‌ره‌کی لاواز دایه، کورده ته‌گه‌رجی به هزی شعری ۵ مانگی به‌عسیره‌وه وه‌عی خراپه، به‌لام هه‌پشته هه‌لوم‌رجی تم به‌اشته نه‌توانی گوشار بز سه‌ر عه‌راق به‌پنی نه‌تو‌نومی به‌سلیمانی. باززانی به‌س سه‌ر به‌و له سه‌ر نه‌وی که وه‌عی خه‌لک خراپه و مانده‌ن، ناتوان دره‌وه به شه‌ر به‌ین، هه‌روه‌ها نه‌مه‌ریکا و روس نه‌پانه‌وی نه‌و ده‌کومه‌ته نه‌روخی و له گیلی ریک به‌کون.

م س نه‌به‌یست مه‌لا مسته‌فا قانیع به‌کا: پادداشتیک ده‌پاره‌ی مانی نه‌نه‌ویی کورده ناماده به‌کن و، وه‌له‌پکی خاوه‌ن ده‌سه‌لات دروست به‌کری بز گه‌توگ‌ز له گیل ده‌کومت. مه‌لا مسته‌فا نه‌چه ژیر پاری تم دا‌واپانه‌وه.

له‌و هات‌چه‌پانه‌دا که نه‌پنه‌وانی ده‌کومت نه‌پان کرد، نه‌ندامانی م س مه‌حافظی سلیمانی عه‌بدال‌رزاق مه‌مودیان به‌نی. به‌لام گه‌توگ‌زکه‌پان بی نه‌پام بو، چه‌ونکه به‌رورای مه‌لا مسته‌فا له گیل نه‌وان به ته‌وای جه‌پا‌واز بو. ناچار خه‌یان له ۲۰ ماری ۶۶ دا پادداشتیکی دره‌پان ده‌پاره‌ی خواسته‌گانی کورده دا به ده‌کومت، مه‌لا مسته‌فا ناماده نه‌ور نه‌پزای به‌کا، به وه‌دی ده‌کومه‌ت‌پشی وت که نه‌و له سه‌ر نه‌و پادداشته موافق نه‌ه.

*

گه‌توگ‌زک‌انی به‌رزانی - عارف نا‌به‌کوپیک و بی سه‌روبه‌ر بو. هه‌ره‌ولایان

په پوستان به کات و، په راگرتنې شم و، هر لایه کښیان مېهستی تاپه تی خوی هېر.
 م س له هلسنگاندنې پنکې سیاسي و پېشمېرگمې و رېکخراوه یی خوی دا به
 هلدا چیر. تا چنډ حفتېمېک لویو پېش همو پمان و پلاوگراوه کانیان بم ډېره
 کوتایې پی نهېنا: «نېتر پز پېشموه له ژېر نالای پارتی مان دا به سروکاپه تی پارزانی»
 و. له همو شمروکاني ۶۳ دا به شانازپېدکې زوروه پاسي کاره مانېدې «کاوه سدهی
 پېستم» مان نویس یو. لایان واپو چونکه «خویان له سر هق» ن و، نوو نېتر پسه پز
 روکړد نووی پارزانی له دهسلاته کانی و، سازدانی خلک له دژی.

*

پز چار سرگردنې ناگزېد کانی نیوان سروک و سکر تېر، چنډ کسی له
 کاوه کانی پارتی کموت پونه ناوېزی لوانه: د. محمود عظمی عوسمان، حبیب محمد
 کرم، د. فوئاد جلال، جمال شالی. مغربی سروکې ملا مستفا پز پېکانت له گډل م
 س نوو پز: نېهرامې محمد له سکر تېری حېزب لا پېری و، مامجېلال له جېگای دا پری.
 لوانه پو قوبولگردنې تم داوایې ملا مستفا. ناگزېد کانی کسی خاو پکړد پته و،
 روداوگان پو ناچاره خویناوېد دا نروېشتنایه که روېشن. پلام نېهرامې محمد و،
 نئداسانی تری م س په لاسارپېدکې زوروه تم پېشنیاره مان به پمانی «شعر عېدېتی
 حېزب» موه رمت کړدوه، له کاتېک دا زور له مېز پو خویان رېگان دا پو به ملا
 مستفا، کاتېک همزه و هاوړیکانی له سرگردانې حېزب ډرکړد، تم شعر عېدېته به
 تفنگ پشکېنې.

کونفرېنسی ماوت

م س له ۴ - ۹ ی نیسانی ۶۶ دا له ماوت کونفرېنسیکی هست. نزېکې ۷۰
 کس له نوېنرانې لږ و ناوچه کانی پارتی و نوېنرانې رېکخراوه کانی قوتاپېان و
 ماموستاپان نامه بون. فوئادی ملا محمود و من به نوېنرایدې پدکېتی قوتاپېانی
 کورستان پشدار بون.

له فېرماتد کانی پېشمېرگه: مامجېلال، عومر مستفا، حېلمی عظمی شریف،
 پشدار نېون، له ناو هېز کانیان دا ما پونه، چونکه مدتوسې هلېگراونه و پاخی پونمان
 لی نه کړدن. صالح یوسفی و، حسین فېلی، که تازه له زېندان ډر چر بون، نووانېش
 نهات بون.

نېهرامې محمد، نوری شاولېس، ملا عېدوللا نېسماعیل، له «هلو» کانی ناو
 کونفرېنس بون. نوری شاولېس له وهلامې پدکېک دا که نه گمر ملا مستفا هېرشې پز
 هېنان چی نه گم؟ وتی: «له سر پرده کې قشان رهشایې داتېستم شریان له گډل نه کم
 مېگمر په سر لاشه کم دا تی پېرن.»

هندی کس پېشنیار مان کړد وه کړدوا تېمېلا پز په لاداخستنې سیاسي
 ناگزېد کانی وېدېکې کونفرېنس پېی پز لای ملا مستفا، «هلو» کان به نابدلی و له
 ژېر گرشاری زوراپېتی نئداسانی کونفرېنس دا قوبولیان کړد. وېدېکه که پېک هات پو
 له: محمد خېلانی، عېدوللا زبیری، عظمی سنجاری، چو و گراپوه. هېچ نه خېامېکې
 نېو. ملا مستفا له ناو نواندا نېهرامې محمدی به عظمی ته گېرکړ داتنا، نېوېست
 له پېشموه لوبدا و، مامجېلال له جېگای دا پې. هر پز نېر مېهسته نامه پدکې پز

مامجدلال نوسی بو، داوای لی کرد بو بچی بز لای نو، واته بز لای «حق» و له گمل «باطل» نیی و تابه‌تیکی قورانی بونوسی بو که نوح له کانی توفانه‌گدا به کوره‌کی نیی، «یا بنی اربک معنا ولا تکن مع القوم الکافین».

کونفرانس بریاری دا مەلا مستەفا له دەسلاته‌کانی روت بکاتمه: دەسلاتی گشتوگۆ و ریککتوتن له گمل حکومه‌تی عیراق، دەسلاتی لاهردنی فەرمانده‌کانی پیشمهرگه، دەسلاتی گرتنی کۆنگره‌ی پارتی.. بدلام نه‌وش به بروسکه‌گه که تیی دا نوسی بوی: «بهو سیفندی ره‌یسی حزب و قاتیدی عامی پیشمهرگه و وه‌کیلی میللته» بریاری دا: «عوممر مستەفا له هیزی کاوه و، عەلی عسکەری له هیزی خهبات و، کەمال سوفتی له هیزی قهره‌داخ و مامجدلال له هیزی رزگاری لایهات و، له جبهگای ئهوان کانی نه‌وی، نوری معروف، رشید سنلی، نوری مەلا حدکیم.. داهنی».

وه‌کو داوای تهمان گیرایمه: ئهوانی له ناو پیشمهرگدا بون، به تابه‌تی مامجدلال و هه‌لی و عوممر مستەفا، ئه‌یانزانی نفوزی مەلا له ناو پیشمهرگدا به هیزه، له بهر نه‌وه نییان نه‌وست پیه‌ندی پارتی له گمل مەلا مستەفا تیک بچی، بدلکو له گمل نه‌وه بون ههرچونی بی له گملی بسازین.

بریاره‌کی کۆنفرانس بری نه‌کرد و، فەرمانه‌کی مەلا مستەفا جبه‌جی بو.

*

به داوای کۆنفرانسی ماوت دام س له رۆژی ۱۹ ی نیسان دا، به‌یانیکی دوو‌درۆی ده‌رکرد به ناویشانی: «اتفاقیه‌ المشر - پارزانی: اصلح ام اسلام»
لعم به‌یاندا به درۆی ناوه‌زکی به‌یانه‌کانی مارشال عارف و مەلا مستەفا شی کرا بومه و، هه‌ندی ئه‌وه‌یان له بروسکه‌کانی بز فەرمانده‌کانی پیشمهرگه هینا بومه و، هزکانی نا‌کۆکیبه‌کانی خه‌یان له گمل نه‌و به درۆی رۆن کرد بومه و، هه‌ندیکی‌ش به‌یان له بریاره‌کانی کۆنفرانس ده‌یاره‌ی رۆتکرده‌نه‌وی مەلا مستەفا له دەسلاته‌کانی نوسی بومه. هه‌مسر کاره‌که‌یان به «خه‌بده‌ستوه دان» دانا بو نه‌ک به «ریککتوتن»

سهرناوی به‌شیکی به‌یانده‌که تهم پرسیاره بو: «لماذا لا نتراجع امام البارزانی هذه المرة؟» به‌یانوه‌که‌ش به‌یان بز نه‌کشانه‌وه‌ی ئه‌مجاره‌یان نه‌وه بو: مەلا مستەفا ته‌به‌وی کۆتایی به شۆرش به‌ینی، بدلام ئه‌وان ئه‌یانوی درۆ به شۆرش به‌ین. هه‌مسر نه‌و جارانه‌ی نه‌شه‌و له به‌رده‌می مەلا مستەفا دا بکشینه‌وه کشا‌پونه‌وه، ئه‌مجاره‌یان که نه‌و بکشینه‌وه نه‌کشانه‌وه، نه‌مش هه‌له‌به‌کی کوشنده بو کردیان زه‌وه‌ی گه‌وه‌ی دا له جولا‌نه‌وی کسوره و له پاشمه‌روژی خه‌یان.

داوای تهمیش به‌یانیکی تهمان ده‌رکرد ده‌یاره‌ی ده‌ستوری تازه‌ی عیراق.

*

عارف له ۴ ی نیسانی ۱۹۶۶ دا ده‌ستوری کاتیی ۲۷ ی تهموزی ۱۹۵۸ ی هه‌له‌وه‌شانه‌وه و ده‌ستوریکی کاتیی تازه‌ی به‌لا کرده‌وه. له سه‌رده‌می جمه‌وری دا نه‌مه دو‌هه‌مین جار بو حکومه‌تی ئه‌نقیلاب ده‌ستوری کاتی داتنا و، بی پرس خه‌لک و هه‌له‌واردنی نوینه‌رانی گمل، پاشه‌ رۆژی عیراق و مانی کوردی ده‌باری نه‌کرد. ده‌ستوره‌کی عارف له چار نه‌وی قاسم دا، نه‌گهرچی درۆتر بو، بدلام بز داوه‌ چو‌نکی گه‌وره بو، به تابه‌تی له به‌اری مافه‌ نه‌تعمیه‌کانی کوردا.

دەیارە عەواییەتی عێراق دەرستورەکی عارف لە ماددە یەکیەکی دا ئێڵی: «... والشعب العراقي جزء من الامة العربية هذه الوحدة العربية الشاملة وتلتزم الحكومة بالعمل على تحقيقها في القرب وقت ممكن مبتدئة بالوحدة مع الجمهورية العربية المتحدة» لە کاتێک دا ماددە دووەمی دەرستور قاسم وت بۆی: «العراق جزء من الامة العربية»

دەیارە مافە کاتی کورد ماددە نۆزدەهەمی دەرستورەکی عارف ئێڵی: «العراقيون لدى القانون سواء، وهم متساوون في الحقوق والواجبات العامة لا تمييز في ذلك بسبب الجنس او الاصل او اللغة او الدين ويتعاون المواطنون كافة في الحفاظ على كيان هذا الوطن بما فيهم العرب والاكراد وقرر هذا الدستور حقوقهم ضمن الوحدة العراقية» لە کاتێک دا ماددە سیهەمی دەرستورەکی قاسم نوسی بۆی: «يقوم الكيان العراقي على اساس من التعاون بين المواطنين كافة باحترام حقوقهم وصيانة حرياتهم ويعتبر العرب والاكراد شركاء في هذا الوطن وقرر هذا الدستور حقوقهم القومية ضمن الوحدة العراقية»

هەندێ لە هەڵە کاتی م س

م س لە ماوەی چەند سالی رابورددا هەندێ هەڵە ناکتێکی کرد بو، یز چە کدار کردنی هیزە کانی چەکی لە خەلک سەند و، هەر کەس چەکی هەوایە لی ی وەر نەگرت، ئەمەش تۆڕەوێکی زۆری خۆڵقاند بو، لە هەموو دێهاتەکان دا زە کانی لە جوتیاران ئەسەند و، ئابوونە و پارەتی لە سەر دا نا بو. لە هەموو گوندەکان دا داوای لە خەلک کرد بو «هیزی ئۆهەدار» پێک بهێنن کە تەوێ ئێرکی پێشمرگایەتی بە دی بهێنن.

م س لە گەڵ هیزە کانی خزیشی رەفتاری باش نەبو، بە پێچەوانەیی مەلا مستەفاوە کە هەمیشە لە گەران دا بو بە ناو خەلک و پێشمرگەدا، نەوان لە ئەشکەوتی مالمو و داوایتر لە عێسای دایان کوتا بو، فەرمانیان یز پێشمرگە دەر نەکرد، بی ئێوی تیکە لاوان بێن و لە گێڕ و گرت و سکاڵا و گەڵبە کانیان تی پگن و هەولی چارەسریان بەدن. وەر کە پێوەست ریزی فەرماندە کانیان نەگرت، بە تاپەتی هەندێ لێو ئەفسەرانی لە ژبانی پێشمرگایەتی دا لێهاتویی زۆریان نەواند بو، لە پارە تێدانی پێشمرگەدا کەموکۆری زۆر هەبو، بە چەند مانگ چاریک پارە تێدکی کەم نەدران.

نەیارە کانی م س

مەلا مستەفا زێرە کانه توانی نارەزایی خەلک و پێشمرگە و هەندێ لە ئەندامانی پارتی و، نارەزایی حەش و گازیک و حیزبی دیموکراتی کوردستان و سەرۆکی عەشیرە تەکان و، مانێو بونی خەلک لە شەر و ئابووقە ئابووی... بۆقۆزێتووە. سەرکردایەتی ئێهراهم ئەحمەد جگە لە مەلا مستەفا، لە ناو کوردستانی عێراق دا، چەند دۆزینی تری هەبو:

– نارازیبە کانی ئاو پێشمرگە، بە تاپەتی هەندێ لە ئەفسەرەکان کە پێکۆه بە نەینی «تکتل» پکیان دۆست کرد بو.

– حەش. ناکۆکی پارتی و حەش کۆن بو. حەش پارتی بە حیزبیکی بۆرجوازی نەتووی داننا، پارتی هەش چەند جاری داوای هەلووشتاندنەوی لقی کوردستانی حەشی کرد بو. لە دەسپێکردنی شۆرش دا حەش هەلوستی سەلیی بو. لایەنگرە کانیان لە هەندێ

شرینی کوردستان چەکیان بۆ حکومەت لە دژی شۆرش هەلگیرت. کە ئێنقیلابی شریات
فەرمانی قەلاچۆ کردنی بۆ دەرکردن، وستان لە کوردستان بنگە داوین و هیزی چەکیار
پێکوه بێن. هەلوێستی مەلا مستەفا و مەکتەبی سیاسی لێم مەسەلەیدا جیاوازی بو؛ مەلا
مستەفا دالەدی دان و، کارناسانی بۆ کردن، بەلام ئیبراھیم ئەحمەد رێگی نەدان،
بەنگەکانیان داخست و چەکیارەکانیان چەک کردن. لە هەندێ شوێن شەڕ و پێکادان روی
داو، لە هەردو لا کوژران.

- کاژیک، لەوێ دایمەزرا بۆ پارتی بە حیزبکی ناندەوێی فەریکە مارکسی و،
پارتی پش ئێوانی بە «کورد کوژ» داننا. لاپان واپو هەلیکی لە بار هاتۆتە پیشەو بۆ زال
بونی پالی ناندەوێی و تیکشکاندن پالی مارکسی لە جولانەوی کوردان.
- حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران. ئەحمەد توفیق و گادرو و پێشەوگرەکانیان
زۆر بە گەرمی پشتیانپێیان لە مەلا مستەفا کرد. هەندێ لە ناسە و بەیانەکانی مەلا
مستەفا ئێمان تێیاننوسی. لە سەنگەسەر ئێمان بون بە تیکشگری گێراوێ سیاسیەکانی سەر
بە ئیبراھیم ئەحمەد.

*
لە عێراقیش دا حکومەت لێو مەلەلەیدا پشتیانوی لە پالی نەرمی مەلا مستەفا
ئەکرد دژی پالی توندرووی ئیبراھیم ئەحمەد و، لە ناستی عەرەبی دا هەبەلناس و، لە
ناستی جێهانیی دا یەکیستی سۆفیت و ئەمریکاش پشتیانپێیان لە چارەسەری ناشتی ئەکرد
و، هەنگاوێکانی بارزانپێیان پێ باش بو.

*
هەلوێستی سۆفیتی لە ئێنقیلابی عارف
دەسلاتی بەعس تەنیا ۹ مانگ ژیا. لە ۱۸ ی تشرینی دووەمی ۱۹۶۳ دا مارشال
عەبدولسەلام عارف کە سەرکۆماری عێراق بو ئێسەردەمی دەسلاتی بەعس دا، خۆی
ئێنقیلابیکی ساز کرد، حیزبی بەعسی دور خستەو، رژێمی نوی دەستی لە دوژمنایەتی
سۆفیت هەلگیرت، پەرەندەپەکانی عێراقی لەگەڵ مەبەسەر باش کردەو، هەروەها پەرەندە
عێراقی - سۆفیتی پرەووە ناستی سالاتی ۱۹۵۹-۱۹۶۳.
ئێو گرێکەندی سۆفیت بو پشتیانوی بزوێنەوێ کورد لە عێراق دا دەستی پێ کرد
بۆ بە تەواوی نێشتەو و، ئێو پشتیانپێ ئاشکراپێ لە حەش ی ئەکرد ئێوش سنوویکی بو
دانرا. سۆفیت ئێبەوێست رژێمی نوی بێنی و جێگیرەبێ، یەکیک لە گەرنگترین
گێڕوگرەکانی حوکمی عێراق مەسەلە کورد بو. سۆفیت لە بارزانی راسپارد کێشە
خۆی لەگەڵ عێراق بە خوشی لایەلا پکات و، شەڕ لەگەڵ عێراق رابگری، هەروەها لە رێگی
ناصریو لە موشیر عارفیان راسپارد کە کێشە کورد بە ناشتی چارەسەر پکات و شەڕ
لەگەڵ کورد رابگری. تەنانەت ئامۆژگاری حەش یشەیان کرد ریکخستەکانی خۆی
هەلوێشینێشتەو، پێشە ناو «الاتحاد الاشتراکی العربی» یەو کە موشیر عارف لە سەر
شەڕی مەبەسەر خەریکی دووستکردنی بو. کەوتەو چەکیارکردنی جەیشی عێراقی و،
کەوتەو جێبەجێ کردنی ئێو پرۆژانە تەواو نەبوون، جگە لە سۆفیت، ئەمریکاش لە
بارزانی راسپارد بۆ شەڕ لەگەڵ عێراق بوستنی و کێشە کورد بە ناشتی چارەسەر پکا.
خروشوف پرۆسکەپەکی کوردی بۆ موشیر عارف لێدا سەبارەت بە راگرتنی شەڕ

له‌گه‌ل کو‌ود. بو ئه‌وه‌ی تای ته‌رازوی مه‌مه‌لاتی ی ناو‌خوی ئه‌م دو ه‌الی ناو یه‌ک جه‌لان‌وه به قازانجی په‌ره‌وه‌نده‌کانی خوی، واته جی‌گه‌یر ه‌ونی ئارام و ئاسایشی رۆم له عی‌راق دا، په‌لادا په‌خت، له‌باتی ئه‌وه‌ی ه‌ولی ریک‌ه‌ستنه‌وه‌ی ه‌وه‌و ه‌ال په‌دا، به ئاشک‌را له ده‌زگا‌کانی را‌گه‌یه‌اندنی سۆله‌تیه‌وه پشتی‌وهانی له گ‌اره‌کانی بازانی کردو دۆی ه‌اله‌کی تر دوا که به قسه‌ی ئه‌وان: «ناویان نه‌کرده ئاشی ته‌په‌ریاله‌زمه‌وه».

پشتی‌وهانی سۆله‌تی له بازانی ده‌باره ه‌هر قسه به، ئه‌وه‌ش بو ئه‌وه بو ه‌الی پی‌وه به‌ین په‌ره‌و ریک‌ه‌وتن له‌گه‌ل ع‌ارف، ئه‌م پشتی‌وهانی بازانی به دره‌زایی ۲۰ سال ته‌ج‌ره‌وه‌ی کرد بو ه‌یچی لی سه‌وز نه‌بو، له ه‌مان سال دا بازانی له په‌رامه‌یه‌ر «پاره» و «چه‌ک» دا به ئه‌ران و ئی‌سرائیلی فره‌شت. بازانی له سه‌وره‌یکی ده‌پ‌ار‌یک‌راودا ریک‌گی د‌او به ه‌ونی سه‌یاسی و چه‌که‌اری ح‌شع له ناوچه‌کانی ژیر ده‌سه‌لاتی خوی دا، له‌وه‌ش چه‌ن مه‌مه‌ستیکی ه‌یه‌و، یه‌که‌یه‌کان بو ئه‌وه‌ی به‌انه‌که ده‌سه‌له‌ی ه‌هره‌شه له ئه‌ران و ئه‌مه‌ریکا، یه‌که‌یکی ته‌یه‌ان بو ئه‌وه‌ی ح‌شع ده‌نگ‌ره‌یاسی په‌یه‌وه‌نده‌کانی ده‌ره‌وه‌ی بازانی له‌گه‌ل ولاتانی نا‌ه‌ه‌زی سۆله‌ت به‌که‌یه‌نه‌وه به یه‌که‌یتی سۆله‌ت. به‌ه‌یه‌نه‌ونی په‌یه‌وه‌ندی بازانی له‌گه‌ل ئه‌ران (۱۹۶۴) و له‌گه‌ل ئی‌سرائیل (۱۹۶۵) وه ه‌ول‌دانی ئاشک‌رای بو دره‌وست‌کردنی په‌یه‌وه‌ندی له‌گه‌ل ئه‌مه‌ریکا، سۆله‌تی وا لیک‌رد که ئی‌تر بازانی وه‌کو سالانی ۱۹۶۱-۱۹۶۴ فه‌راموش نه‌کا. به‌ل‌که‌ر که‌سان‌یک ته‌رخ‌ان به‌کا په‌یه‌وه‌ندی په‌ره‌وه‌ی له‌گه‌ل ه‌یه‌ی، ج‌اره‌یه‌ار واسپ‌ارده، نامه، پاره ... به‌یه‌نی و به‌ات.

*

کۆنگره‌ی ش‌ه‌شم

مه‌لا مسته‌فا یز ئه‌وه‌ی «شه‌ره‌یه‌یت» ی چه‌زی به به‌ی‌اره‌کانی خ‌زی په‌دا په‌یه‌ستی به پشتی‌وهانی سه‌ره‌که‌ده‌یه‌ته‌کی تازه بو، یز ئه‌ر سه‌ره‌که‌ده‌یه‌ته‌یه‌ش په‌یه‌ستی به گ‌رتنی کۆنگره‌ی چه‌زب بو. په‌ره‌وه‌ی ناو‌خ‌زی پ‌ارتی ه‌مان په‌ره‌وه‌ی کۆنگره‌ی ئاشک‌رای پ‌ه‌نج‌ه‌م بو له په‌خ‌دا، که تا ئه‌وه‌یاسی گ‌اری یی نه‌ک‌را. له‌و په‌ره‌وه‌دا ده‌سه‌لاته‌کانی سه‌ره‌زک، سه‌کرته‌ر، کۆم‌یه‌تی ناو‌ه‌ندی، کۆنف‌ره‌نس، کۆنگره، ده‌پ‌اری ک‌را بو. به‌ستی کۆنگره‌ی په‌یه‌ستی به ه‌ندی ده‌سه‌پ‌ه‌لین و ره‌وش‌ه‌نی نه‌زاس‌یه‌ی بو، په‌لام مه‌لا مسته‌فا ته‌یه‌وت: «ئه‌گ‌ه‌ر به‌دی ته‌ه‌ره‌ش ی‌توانی په‌ره‌وه‌ی ناو‌خ‌ز د‌ا‌یه‌نی، من که سه‌ره‌زکی چه‌زب ی‌زی ناتوانم به‌گ‌ۆدم؟»

مه‌لا مسته‌فا یی ئه‌وه‌ی گ‌وی په‌داته مه‌رجه ده‌پ‌ار‌یک‌راوه‌کانی ناو «په‌ره‌وه‌ی ناو‌خ‌زه» یز به‌ستی کۆنگره‌ی ش‌ه‌شمی پ‌ارتی، له ۷ ی ته‌مه‌وزی ۱۹۶۴ دا فه‌ره‌به‌ته‌یه‌کی تیک‌ل و په‌یک‌لی ۴۰۰ که‌سی له قه‌ل‌اده کو کرده‌وه. ه‌ندیک‌یه‌کان ته‌ندامی پ‌ارتی بو، په‌لام زۆریان ته‌ندام نه‌بو، یا مه‌رجه‌کانی به‌ش‌دار‌یه‌نی کۆنگره‌یه‌ان تی دا نه‌بو. له ناو ته‌وان‌دا ته‌ندامی کا‌زه‌ک و ح‌شع ه‌یه‌و.

له‌م کۆنگره‌یه‌دا له ته‌ندامانی کۆم‌یه‌تی ناو‌ه‌ندی په‌شو ته‌نیا: ه‌اشم ع‌ف‌ق‌رای، صالح یوس‌نی، ع‌به‌ده‌له‌سه‌ین فه‌یلی، نه‌ه‌مان ع‌یسا بازانی، ئی‌سه‌ماعیل ع‌ارف، به ش‌دار بو. صالح و ع‌به‌ده‌له‌سه‌ین تازه له ق‌ه‌ندان ده‌ره‌و بو، مه‌علوم نه‌بو م‌افی ته‌ندامه‌تیه‌یان ساوه یا نه. ۱۴ که‌س له سه‌ره‌که‌ده‌یه‌تی په‌شو چه‌زب به تاوانی خ‌ه‌انه‌ت ده‌ره‌کان، له‌وانه: ئی‌براه‌یم ته‌مه‌ده، نوری شاه‌وه‌یس، ع‌لی ع‌به‌دول‌لا، ع‌وه‌به‌ر مسته‌فا، جه‌لال ت‌اله‌یه‌انی، ح‌یه‌لی ع‌لی ش‌ریف، مه‌لا ع‌به‌دول‌لا. سه‌ید ع‌زه‌زی ش‌ه‌مه‌زی و ع‌لی ع‌به‌دول‌لا که له‌و ناوچه‌یه‌دا بو

هردو کپان دوس به سر داتران. سرکردا پته کی تازی بز حیزده که دانا له: حبیب کرم، د. محمود علی عوسمان، صالح یوسنی، یسماعیل عارف، عبدالولی سوزان، صدیق تمین، عومر شعریف، شیخ محمد مدی هوسین، عزیز عسقرای، هاشم عسقرای، د. قوئاد جلال، علی سنجاری، یدوللای قهلی..
همروه ها بریاران دا بچنه سر «نیمپراتوری مایوت» وکو مهلا مستفای پی ی ثبوت.

حبیب محمد محمد کرم، له نامه ده که له ۱۱ / ۵ / ۱۹۹۴ دا بز شمس دین موفقی دهراری هلمو مریی نو روژانه نویسیوتی: «غان البارزانی ومن یتبعه من البسطاء والمتأخرین عقلاً والانتهازیین فی واد الحزب والعناصر المدركة الواعیه فی واد اخر، وهو بقلیته الفردیه المشائیه الاقطاعیه متفق علی مجموعه من الاجراءات الملتویه مع الحکومه، وان قواته تهاجم مقرات الحزب وفروعه وتمتثل الاعضاء البارزین وتجرده الکوادر من اسلحتهم ويشکل فی بعض المناطق لجنا محلیه - داود صائفيه - وفق خطه تهدف الی تکیون حزب مطیع له طاعة عمياء یكون اداة فی یدیه یستعملها کما یشاء ویرید...»

حبیب خزی یو به سکرتریی تم حیزده
دوای تم کونگره به دهسلاتهکان به تواری کئوته دس مهلا مستفای و، دمژکا
سرکرده بیهکانی پارتی، نگهرو لومو پیش وکو دا: دمژکا (مؤسات) کمی دسفلات و
نرخیان ههیری، نووا یون به قواری بوش و کارتونی، مهلا مستفای به نارغزی خزی
نمیکورین و، هلی تیسوراندن و، بز گفتوگوش توانی نغیردران وکو نویمیری مهلا
مستفای ندوان، نده وکو نویمیری حزب یان گلی کورد.

*

مهلا مستفای به دروایی سالانی ۶۴ - ۶۶ له گهران دا یو. ناوچهکانی رانیه،
قسهلادزه، دوکان، چوارتا، پنجسورین گهرا. به روژ نموست و، به شو دانهیشت بز
تعلیحاتی کارهکانی.

خزی وا پیشان نندا پهاویکی خاوم پاوریری نیسلامه. ریزی زوری له مهلا ندهگرت
و، لاپهنگری نوه یو شر و کیشه و ناگزکی له سر پنچینی «شعر» چارسر بکری. له
هیمان کات دا به دزی خهلیکوه «مشروبات» یسی نهواردوه.

ناوی ههچکام له کورهکانی، چکه له دلشاد، کوردی نیه. هاسرهکی نیدریس دو
کوری پیکره نیی، تیانهوی مهلا مستفای ناویان لی بنی. مهلا مستفای داوا ندهکان ناویان
بنین «ذوالکفل» و «نيسرافیل». نیدریس تهترسی متالهکانی له پاشمرزو دا یون به گالتهچی
متالان. له تاوا پنا بز یهکی له هاوکاره نزیکهکانی مهلا مستفای نیا که بلیکو تکای لی
پکا ناویکی تریان بز بدوختهوه. دوای رجا و تکا ناوهکانیان نهگورن.

نو کاته هیشتا زور کس نهشارهزای مهلا مستفای یون، له کاتی گفتوگودا که
پهاترناوه: «ماموستا». مهلا مستفای توویر جنیوی قورسی به کاپرا نندا و، نهینجا نهوت:
«من ماموستا نیم، علی سهردان ماموستایه، نیبراهیم محمد ماموستایه» زور کس
جنیوی پیسیان خوارد تا فیر یون له پاتی وشعی ماموستا «تغزغنی» یان «تغز خولام» به
کار بهیان.

له دانهشتهکانی دا همیشه چنقز و هسان و داری له لا یو. به دم قسه کردنوه

خبر یکی تاشینی داده که نمبو. دارچگمروی لی دروست نکرده و، ناو به ناو نم دارچگمروانی
بز یادگار به دپاری نددا بم و بمو.

زور شاردزا بر اء ژبانی لادی و، دل و دیرونی دانیشستوانی دبهات و کاروباری
عمشیره دهکان دا. تمیزانی چمپیان له گدل پاس نکا و چونیان تدوینی. خنوشی زور
سدرگروشته و چیروک و قسمی پیشینانی تفزانی. خنزی له سواری و، له راگرتنی نمسپی
رسمن و سرداری بر. رموی نمسپ و رانمیری گمروی نمبو. خنوشترین رابواردنی راوی
بمراز و راوی خمدگرو بو. خمد گرو گیانداریکی خشوکه و دکو قوری و بزغوزه. لای همسو
پارزانیهکان گروشتنی و دکو نمروکیکی ثانی و بو.

که بییستایه ناخایهک پان پیاویکی دسرویشتیوی ناوچهکه نابوت یکا، هیزیکی
گمروی له گدل خنزی نمبره و، به ناوی دوستایه تمبو نمبو به میوانی. چمند رفژی خنزی و
هیزهکمی نانی کاپریان نمخواره تا نابوتی نکرده.

خنزی نکرده هاوکارهکانی بشکینی و همویان کسموکروریان هیس و، چار بمرو
ژیری نمبو. که شکاتیان له لای نمبو له بدکی بکرده له سدر دزی، له باتی نموی
بیگوری، پان بانگی یکا بو لیپرسیمروه. نمبوت: «باشه نممپیان بدشی خنزی دزیوه، کمسی
تیر بوه نیتز کمتر دزی نکا. نکرده بدکیکی تازه داپنیم نمبو له سدرقاوه دس پی نکا و
زورتر نمدزی.» زور چار نموانی تاوانیار بون به دزی بانگی نکرده بز لای خنزی، له باتی
نموی حسابیان له گدل یکا، نمبوت: «نز قسمیهکی واپان به پال داوی، دیاره موحتاجی.»
همندی پارهی به خللات نمدايه. نموی پارهی لی ورنهگرتایه بمو غمزیی له برانمروه نمهانوی
نمکوت.

گومانی له هر کس هموپایه که چاسوسی روس، تینگلیز یا نممیریکیایه ریژی
زیادی نکرده و نریکی نمخستومه له خنزی، به تمعای نموی راپورتی باشی له سدر بنوسی.
له همسو کوز و کومسلیک دا به ناشکرا نمبوت: «کورده پیاوی تی دا نیه.» زور
چار هیرشی نکرده سدر قازی مسمعه. بز نموی دسفلاتی خنزی بنوینی، زورچار پاس
نازایدنی خنزی و شاردزایی و بلیسمهتی له دانانی پلاتی جمنگی دا، به جوریکی پر
«موهالغه» ی له پاورو نمهانو، نکردهاپوه. تمنا مسمهتیشی لم موهالغهیه نموه بو که:
به دانیشستوهکانی بسملینی له روی خنزی دا کس ناویری پلی وانیه. له دانیشستنیک
نمرومالغ دا نملی: «توپهیکان له حکومت گرت بو داوام له عیزمت کرد مسمکمرهکمی
پی توپساران بکات. توپیکی تی گرت سدری کرد. توپیکی تری تی گرت کورتی کرد.
گورللی توپهکان کم بون. به عیزتم وت تز لاچر خنوم توپهکم داسمزان و گوللمهکم
گرت مسمکمرهکه له ناودراستی مسمکمرهکمی دا.» نوری نممسمد طمعا له کوزدهکه دا
نمبی. ملا مستفا روی تی نکا نملی: «نوری وانیه» کاک نوری نملی: «پلی نمزینی
لمو کاتدا که تو توپهکمت پیوه نان قزعمپان داپش نکرده هر مسمفل و قاپ و قاچاخ بو
نمبو به ناسمان دا.» عیزمت عمیز بدکی له نمفسمه هملکوتروکانی جمدشی عیراق بوه
و، دپوری له پمیتانیا دی بو.

همندی چار به مسمعناوه هاوکارهکانی خنزی نمشکاند. چاریکیان له دانیشستنیک
گمروه رو نکرده کوزدهکه و نملی: «من و نم پیاوه همدروکمان ناومان مستفایه و، به
همردوکان به تمدر چولهکمهک میشکان همدا»

گزینگرین پیوانه لای مدلا مستغفا بز هلسنگاندنی خلک، راده‌ی دلسوزی نو
کسه بو پدراصبر به خزی. نویدی دلسوزی خوی بز بسلاندا به نیشتر گوی ی نغدها به
رفتار و، هلسوگموتی. هرچه کی بگردا به لی ی نغدها به.

*

داهینانی نمریتی دزیو

سال ۱۹۶۴ له میژوی بزوتموئی سیاسی کوردستانی عیراق دا نوختی
وهرمه‌رخانیکی شومه، شوینواره‌گانی وکو ره‌گی گولی له جولانوی کوردا جیگیر بو.
ناکۆکی نیوان سمرۆکی حزب و سکرتری حزب شۆز بومه ناو ناخی ریکه‌خواره سیاسی و
پیشمرگه‌گانی پارتی و، له نهمام دا ناو خلک و جولانوی کورد و، بو به سهره‌نای
شمریکی ناوخزی له برانوه نهاتو.

مدلا مستغفا چهند نمریتیکی دزیو له جولانوی کوردا داهینا، وکو: پنا بردن
بز چه‌ک بز به لاداخستنی ناکۆکی سیاسی، پنا بردن بز دوژمن بز به به‌لاداخستنی
ململاتی ی دسه‌لات له گملا نه‌باره‌گانی، کوشتنی نه‌باری سیاسی، له پانی گفستوگزی
سیاسی شمره جتیوی ناشیرین..

۱. شمری ناوخزی له برانوه نهاتو.

مدلا مستغفا هیزکی گفوری کو کردوه له بارزانی و، عشانیری ناوچه‌که و،
پیشمرگه‌گانی پارتی و، له مانگی تهموزی ۱۹۶۴ دا چوه سهر پاره‌گای م س له ماوت.
لوقمانی کوری سهره‌رشتی راستموخزی لشکرکشییه‌کی نه‌کرد. دوا ی تموتوژنکی کم
هیزه‌گمی م س شکا. کشاپوه نه‌ران. نه‌ران چه‌کی کردن و پیشمرگه‌گانی برد له همدان
له نوردوگانه‌کی کردن و، چهند کسی له کار به‌دسته‌گانی: نه‌براهیم نه‌هند، عومر
مستغفا، هلمی علی شریف، جلال تالهبانی، نوری محمد طه‌های برد بز تاران. نوری
شاه‌پس که له سهر پردی قه‌شان ره‌شاشی دانه‌بست، لور کاتمه له سلیمانی بو، له رگی
به‌غدادوه بز تداوی چو بز نه‌دوپا.

۲. پنا بردن بز دوژمن بز به‌لاداخستنی ململاتی ی ناوخز.

لور هیرشه‌دا که سمرۆکی پارتی ریکی خست، هیزه‌گانی به نازوقی حکومت تیر
و، به تهمسینی حکومت پزشته کردو، به ناگاداری و به نار حکومت دا گواستوه بز
سهر ماوت.

سکرتری پارتی و هاوریکانیشی که هرگی هیرشه‌که‌یان نه‌گرت پنا‌یان برده بهر
نه‌ران.

پنا‌بردن بز عیراق و پنا بردن بز نه‌ران، له نیوان تم دو لایدا دژی پدکتری بو به
نمریتیکی جلال له لای هردوکیان.

۳. تیکچونی به‌ها پلرز و پهرزه‌گانی کورده‌پانی.

چهند پاندی، به ناوی «لیژنی پیشمرگنی ناوشار» له کانی ماسی دروست کرا،
«کانی ماسی» گارزیکه کهوتوته خواری سلیمانی نزدیک گوندی قهره‌تو‌شان. ناوشاری
سلیمانی به ناو له ژیر دسه‌لاتی حکومتی عارف دا بو، به‌لام کانی ماسی شونپکی نازاد
و له ژیر دسه‌لاتی شورش دا بو.

پهرسه‌گانی تم لیژنه‌به بریتی بون له: حمزه‌شی نحه‌شانه، محمودی شا

محمد، و مستأ گزرونی گمباجی.. ثمنانش چند باندیکان له سرسره هره
 بدناوه گانی سلیمانی دروست کرد، لوانه: عوسدی نامه، ساله سیک، حمده عملی فیرهج،
 حسینی فارس، ثمنی فارس، سلاهی فاته قیسور، ثمنه سی سر، بهکری خانم،
 عومری ماری.. نامزگاری و قهرمانی راستوخویان له باره گای بارزانی، یا راستر له
 ملا مستفا ورتدگرت، دمسلاهیکی بی سنوریان داپونی. نرگی سره گیکان پلاوکردنوهی
 ترس و ترقاندن و سرکوتکردنی تیاره سپاسه گانی بارزانی بو.

چالاکیه گانی ثمن باندانه بریتی بو له:

- پلاماردان و پشتکینی سدان مال، لوانی ثمناسی پارتی بون و، گرتن و
 فراندن و راوانی سدان ثمناسی پارتی له لاینگرانی م س و، کوشتنی هندیکان.
 - سمرانه سندن و راوروت و برنی شوانی به ناشکرای مالی کسانیی بی
 دسلات.

- پلاماردانی ثمنده ناسراوه گانی حشع و گرتن و فراندنی هندی له کادر و
 ثمنده گانان و، کوشتنی هندیکان بهویری درندایه بیه لوانه: توره حمانی سالی خله
 پنجو، که به زندوبتی سوتاند بویان.

- له مانیش سیرتر ناشینی بری هندی لو گه لمانی قژیان درو کرد بو، یا
 پانتولی جوانیان له بهر کرد بو، رنگ کردنی قاج و نژونی نو کچانی کراسی کورتیان
 له بهر کرد بو.

کاره گانی پاندی گانی ماسی له همو لایهک دهنگی داپوه. زور کس هاواریان بو
 ملا مستفا برد و شکاتیان له لا کرد. ملا مستفا بو پاککردنوهی خزی لم تاوانانه
 بهمانیکی درکرد بی ناگایی خزی دهری و، به ناو چند کسبکی کسمی له هره
 بدناوه گانان درکرد. بهمانه گمان به شونه گشتیدکان دا هلواسی. پلام بهمانه که بو
 خاوکردنوهی توردهون و نارزایی خلک بو، نه گینا هیچ کس لمانه نه به راستی له
 پشمرگایهتی درکران و، نه لیکولینوهیان له گیل کرا. خنیشیان به شاتازیهوه نهانوت
 توران چکه له سروک بارزانی کسمی که ناسن و، کاغزی کس ناخه بینهوه.

4. داهینانی و اغتیاال ی سیاسی

ملا مستفا محمد ناغای زیباری و صدیق میرانی خوشنای به هزی ناکوکی
 عیشانییهوه کوشت. له سالاتی شورش دا به هزی ناکوکی سپاسیهوه ناکمیکي له
 کادره گانی پارتی کوشت. عملی حمده، ثمناسی کزیمیشی ناومندی و لپهرسرای لقی
 سلیمانی و محمودی حاجی توفیق، ثمناسی لقی سلیمانی، دواپشتر عوسمان عوزیری و
 معجد شوانی له زندان دا کوشت و، ساله گانی دواپش به فرمانی نو محمد عهبدوللا،
 ثمناسی کزیمیشی ناومندی و، محمد رشوانی ثمناسی لیژنی ناوچه له ناو شاری هویلر
 و، خالیدی حاجی فیرجی کزکزی له ناو هیلجه دا کوژدان..

«نفعتیال» برهنگی قوی کرده ناو کزملی کوردهوه. سربرای توهی دوژمنایهتی
 له ناو حبزه گان دا قوشر نه کرد، دوژمنایهتی خوناری له نیوان هندی عیشیریت و
 بنمالمدا دروست کرد. لیره دا دو ژمنه یان پاس نه کم؛

- ملا مستفا، عوسمان عوزیری کوشت، عوسمان کادری راگیانندن بو. ثمناسی
 پارتی بو. له رادیوی بهغداد کاری کرد بو. شاعیر و نوسر و روناکیر بو. چو به ریزی

پیشمرگه‌ها را رادپوی کوردستان به دلسوزی کاری نکرد. له سر نه‌وی پرازای حاجی برایشی چهره‌گا بو گرتیان و له زندان دا کوشتیان. سال و مرگه‌ها پاسکی م س دستیان به سر چند ناوچه‌یک دا گرت و، چند کسپکیان له کادوهرگانی پاسکی مه‌لا مستعفا گرت. له‌وانه: سپاسند و ملکو که بارزانی و، عومر شریف کمرکوکی بو. نمانه له کرزه له زندان دا بون. خره‌گانی عوسمان چونه سر زندانده‌که و به زور دهریان هینان و له تزلوی خونی عوسمان دا هوسپکیان کوشتن. مه‌لا مستعفا نهم داخنی له دل گرت. دوی ۱۱ ی بازار هوسر خیلی چهره‌گای بو میوانی بانگ کرد بو پاره‌گانی خوی له ناوهردان. له سلیمانیه به ری گوتن بچن بو لای. له ریگای خله‌گان بوسه‌یکی بو دانان. هوسریان له نژومویل دایزاند و، له هیمان شوین دا هوسریان کوشتن.

- چوای علی کاتب له هله‌بچه خالیدی حاجی فخری کوشت. له تزلوی نهمدا کوزکیه‌گان له سلیمانی نازادی برای چوایان کوشتوه.

۵. داهینانی موهاضرات له گفتوگزی سیاسی و حزبیایتی دا

مه‌لا مستعفا پاریکی جنورفرش و دم پیس بو، وشی «قوندرو» ی له قسه‌گانی دا به زوری به کار نهمنا، لای وا بو له ناو کوردا تومسی دزی و داوین پیسی کاربگرتیه له تومسی سیاسی، بو شکاندنی دوژمنه‌گانی نهم ریگایه به کار نهمنا. که پاسی ناگوزکیه‌گانی خوی نکرده له گیل تهرامیم محمد و هاوریکانی له ناو خدک دا تاوانباری نکرده به‌وی: «سواری زنی خدک نهم، سواری پیشمرگه نهم و، سواری پدکتری نهم ..» بان «له کاتیک دا پیشمرگه و خیزانه‌گانیان نان نیه بیخون، نهمان دزبان له مالی میللت و شورش کرده ..»

نهم قسانه شهادی سرکرده‌ی جولانیه‌یک نهم، هندی کسی نزهکی که پی ی تلپن نهم قسانه نه‌کا، مه‌لا مستعفا تلی: «کورده له‌وه تی ناگات که پلیم من ناگوکی سپاسیم له گیل تهرامیم محمد هیده، به‌لام له‌وه تی تگیا که پلیم دزبان کرده و، خدکبان گاو و گانپان داوه .. من دوژمنه‌گانی خوم بمر ریگاهه نشکیم.»

هردولا گوتته داهینانی ناوونانوره له پدکتری. له نوسینه‌گانیان دا پدکتریان به خیانت و جاشایهتی تاوانبار نکرده. زارای «جهلای» و «مه‌لای» و «ناقه‌کی جله - پله» و دایتر «جاشه‌گانی شستوشش» و «مه‌لا چومی» بون به وندی سوزار. هوارای موکریانی، شیخ محمدی هوسین، سعید ناگام له داهینان و خوشکردنی ناگری نهم شمره چنبردا ده‌وی سرده‌کیان هوسر. سهر نهمیه نمانه هوسپکیان به ریچله‌ک تهراتین. له کوردستانی عراق دا جگه له خیزانه‌گانی خیزان کسوکاری تر و خریمان نه‌بو دلپان بو کوزدانپان بوسنی. نهم نهمیه ناشیرنه بو به پیشی له چالاکی حیزه‌گان.

هردولا که پدکتریان به جاشایهتی تاوانبار نکرده، هردوکیان دو حیزی خاوهن برنامه و ریازی سیاسی و ریخ‌خستن و بنکی جهمادوری بون. هر پدکته‌بان هواران روشنبر و چوتبار و کریکاری لی کز بو‌بووه. هریه‌کیان به‌هانه و بیانی خوی هوسر، شمری ناوخوی نهم دو بالی پارتی و دکر شمری ناوخوی نیوان دو عیشیره‌تی بارزانی و زیباری، یا نمانت هوسر جولانیه‌یک و عیشیره‌ته کورده‌گانی سر به حکومت نه‌بو. نهم‌چی بارزانی و لاینگره‌گانی هویکی زوریان داوه بو سوک گردنی مسئله‌که به‌خفته قالی ناگوزکی شورش و جاشی ۶۶ بو و، جاشی ۶۶ بش و دکر هوسر جاشه‌گانی تری

کوردستانی عراق له قلم پدن. بلام تمه شوهاندنیکي نامعقول بو، هر له لای لاینگره کمله رههگانی خویان نهپخواره.

*

ملا مستفا دوی نومی م س ی دمر کرد بز نیران ریگای بز تخت بو. خزی به تنیا بو به دسهلاتناری یکسم له براردانی شعر و ناشتی دا، له دامفراندن و برنی پهپوهندی سیاسی دا، له دانان و لاهردنی کاربدهستانی شورش دا. هندی داوودهزگای به ناوی: مجلسی قیادهی ثوره، مکتبی سیاسی، مکتبی تنفیزی، مکتبی عسکری، دروست کرد. مکتبهکان شتی کارتونی و روالهت بون. دسهلاتهکان همدو له دس خوی دا کز بروه.

حکومتی عراق هندی هنگای هایش: گهراوهگانی پهدا، مرچدخورهگانی گهراپوه سر کارهگانیان، خوندکارهگانی گهراپوه زانستگا، زهره و زبانی هندی له زهره لی کتوهگانی دوکان و دهنديخانی بژارد، مسعود محمدي دانا به وزیری کاروباری سهر... بلام هیچ هنگایکی له مبدانی سلانندی مافه نتهوپههکانی کوودا نغنا. تمش له ناو خلک و سرکردهای تازیدا مقومیزی دروست کرد بو. چهند نامیهک له نیوان ملا مستفا و حکومت دا تالوگوز گرا. بز به دژ خستتومی رهغه سیاسیگانی م س یادداشتی دهری مافهگانی کوودا به حکومتی عارف، هیچی کمتر نهو لو یادداشتی پیشتر م س نامادهپان کردبو. تم یادداشته صالح یوسنی و شوکت عفرای و عهگد صدیق بردهان بز بغدا، بلام ملا مستفا به عهگیدی و ت بو: «له لاره به کاربدهستانی عراق بلی، ملا مستفا پوهری پو یادداشته نه، بلکه له ژر گوشاری دهریشتهگانی دا نهزای کرده، بز نومی نلین کوردی فرشته».

عبدولسلام عهههکی سوننی نتهوپهستی پراوتنگ بو، رقی له کوود و شیهه بو. به تمای سلانندی هیچ مافیکی کوود نهو، بلکه ههوهگر صهی عههههید، یکی له وزیره نیکهگانی له بیروههههگانی خزی دا نویستی: عارف به هیچ جزیری پوهری به مافی کوود نهوه.

*

ریکخواه سیاسهگانی پارتی به زوری له گیل م س بون. دوی کشانهوی نیوان بز نیران، چهند کسبکی کومشی ناوهندی که له کوردستانی عراق ما بون، لهوانه: عیلى عبدالللا، نوری شاههس، زهیچی له بغدا مکتبی سیاسیهان پیک هیناپوه و، گوزاریکیان به ناوی «پشروه» به کوردی و، لقی بغدایش به عهههی «باهرز» ی دهرنگرد. محمد عبدالللا له پادپان و، محمدي حاجی تایر له سلانی و، ملا عبدالللا نیهاسیل له ههولر. دریهپان به کاری ریکخواهی دا، له کوردستانی عراق دا دو ریکخواه به ناوی پارتیهه گریان نکرده و، ههوههکیان خزیان به «شهری» نوانی.

*

دوی شکاندنی م س، ملا مستفا دستی گراپوه بز دامفراندنی پهپوهندی له گیل دنهای دهرمهه.

*

له گڼل شمېرېکا

مېلا مستنفا لای واپو دنيا په پنځمې شمېرېکا و روسيا نډگمری و، پز داېنکړدنې سرکمون، نېسې پشتېوانی پدېکې لم دو زلمېزانه په دېس بهېنری. لمر کاتېوه که له سؤفیت گمراېوه هېچ هېوادکې په پشتېوانی سؤفیتی نېما پو. هېولی نېدا پشتېوانی شمېرېکې په دېس بهېنری. شمېسې نېننشاردوه و، هر له سېره تاي دېس پې گردنې جولانېوه کوه هېولی پز داپو. له سېره تادا نېمېد توفېقی راسپارد تم کاره په نېنېام پگېنېنې. نېمېد توفېق دوجار، پز تم مېهېسته، هېولی دا. چارېک چو پز بېروت و چارېک پز تاران. هر تمېش پو رۇژنامېوانی شمېرېکې دانا تادم شمېتی هان دا سېردانې کوردستان پکا و، له گڼل خزی هېنای.

مېلا مستنفا له گفتوگوانې دا له گڼل شمېت (۱۹۶۲) چنډ چار داوای پارمېتی شمېرېکې کرد. شمېت له گمراېوې دا په زلمېره چنډ وتارېکې له رۇژنامې «نېورک تاپېس» ی شمېرېکې دا پلاو کړدوه. نوسې پوې مېلا مستنفا داوای پارمېتی له شمېرېکا نډکا. عېراق شمېسې کرد په کمرېسې پروپاگانډه دؤی جولانېوې کورد و، رۇژنامېوانې پېنډا هېرشېان کړده سېری. مډکتېبې سېاسې له «خېبات» دا نېمېان په درؤ خستوه و، گفتوگويکې کورتيان پلاو کړدوه که گواه پاززانې لېوه زياتو هېچې تری نموتوه و، نېوی تری هېلېستراي رۇژنامېوانډکه خزیېتی. مېلا مستنفا تم په درؤ خستېوېې پې ناخوش پو، چونکه خزی تم داوایې پې شېرم نېرو، حاشاېشې لی نښه کړد.

تا سالاتېکې زؤر شمېرېکا هېچ باېنېکې په جولانېوې کورد و په مېلا مستنفا نښدا و، تاساده نېو هېچ چؤره پېوهنډېېکې له گڼل داېنېرېن. پېلام هر کؤلی نېدا و، له رېگای شای نېران، گامېدستای نېسرائېل و، شای نوردونوه هېولی نېدا دېرگای شمېرېکای لی پکړېتوه.

* له گڼل نېران

نېران له ۱۹۶۴ په دواړه پېوهنډې راستموخېان له گڼل مېلا مستنفا، وهکو دېسلائی شمېری واقېع، دامېزوانډ. دواي نېمه پېوهنډېان تا نېعات په هېزتر نېو. شېمسېدېن موفقی له تاران پو په نوېنېری مېلا مستنفا. پز پدکېمین چار سالی ۱۹۶۵ سېرمېای نېوې چنډ هېزار دانې تېننکې برنېوان داېه، هېنډې چدکې قورېشېان داېه له شمېرېکای دا په کارېان بهېتی. نېمه عېراقی ترسانډ و، تېنکړچېلېسېېکې دېپلوماسې له نېوان هېرو دولت دا دروست کړد.

نېران هېمېشه پز جولانېوې کورد له عېراق دا گرنکېېکې تاپېدنې هېوه. لېو کاتېدا که مېلا مستنفا نېنښتوانې ککېک له سېره کانی تورکېا و سورېا وېرېکې، نېران پز نېو وهکو تېنېا دېروازې دنېا پو. حېزې دېموکراتې کوردستان که له ناکوکې سېروک و سکرېتېرېدا پشتېوانې پې چن و چوېنېان له سېروک کرد پو، کموته بېر گوشار و تېنک پې هېلچنېن. مېلا مستنفا نېنښتوانې هاوسنکې له نېوان شا و دېموکرات دا راپکړې. نېو لاپدکېان هېلېرې. دېموکرات پز نېو ککېکېکېان نېما پو، شا و ساواکې هېلېوارډ.

*

له گڼل نېسر اټيل

نېسر اټيل له گڼل حكومتخانه كاني عمره پ له شورا يو، كوردش له عراق دا له گڼل حكومتخانه كاني عمره پي دا له شورا يو. نېسر اټيل نېسر است نو «دوژمني دوژمنه» پكا به دوستي خزي. يډكم چار له گڼل نېسراهم محمد له نوروپا قسپان كړد يو، پلام نعماني دسلائي نو له سر نوري كوردهستان، پسوندي له گڼل نو پي سود كړد يو. سالي ۱۹۶۵ نېسر اټيل چمند نوښتو كني نارد پز كوردهستان پز ديدني مولا مستمفا. نېسر پيوښتو كني هميشه پيان دامزانده. مولا مستمفا لاي واپو: چوله كه نوري كني گوروپان همپه له همرو دنياوا، په تاييدني له نېسر پكا، په هېوا يو نېسر اټيل دهرگاي دوستايدي له گڼل نېسر پكا پز پكاتمه.

*

هېلگېرسانموي شمر

نو گروهې م س كړد پوي له سر نوي مولا مستمفا تاقدي دريږه پي داني شورشي نموده و، له گڼل عارف ريك كوتو پز نوي كزتابي په شورش بهيني راست دهرنمېو. بگړه مولا مستمفا كه خزي له «دي» له داپك و، له «دي» گورو و، له ناو شاخ و عهشېره تدا پي گمېشت يو، هېرگېز لو ژبانه ورس نغېو كه له گڼل سروشت و تېگېشت و تارمزي نو تگولېا. تگېر هر پاسي ورس پون پكرايه «سياسيه كاني نېشكوت» كه رزو ناصواني پميتاني دپنځيد نادمسن ناري لي نا پون، كه همرو شاري و خويندواري ناخزي نديو پون، لو ژبانه هزار پرون.

ورده پېكادان لم لاو تولا دستي پي كرده و، شري كورد - حكومتي عراق له ۱ ي نېساني ۱۹۶۵ دا هېلگېرسانموي.

په هېول و تمللاي ناوخو و، ناوژي نېران، مولا مستمفا له حوزه پراني ۶۵ دا ريگي دا په لايښكراني م س - چكه له نېسراهم محمد و سېد علفزي شمسزني - هميران بگړي نوره كوردهستاني عراق. پشمېرگه كانيان نارد پو مېدان كاني شري رواندز و، سرگرده كانيان: عومر مستمفا، حېلي علفي شريف، مامجېلال، علفي عسكري دس په سر نارد پز دولا رهقه و، پاش ماوهېدك نوري شاورېس، علفي عېدوللا، نوري محمد طمايش، چونه لايان.

*

مولا مستمفا ناماده نېو هېچ نومي و لېوونديكي راستمقېنه پراخېر پاسكي م

س پتوني:

- نې نېشت په ناوي پارتېوه كار پكن.

- نې نېشت پارتېكي تازه دامزويان و دريږه په كاري سياسي پدن.

- له ناو حيزېدكي خزي و داوودزگاكانيشي دا جېگي نغته كرده.

تسماني له دولا رهقه دس پسر پي نېشوكار دانا يو، ريگي نماندان پي نېچازه پم لاو تولا پرون. له پاتي نوي سر له نوي له داوودزگاكاني شورشي دا كار و نمراتيان پي پسرې هولي ندا سوک و رسوايان پكا. شيخ محمد علفي هرسين له وتاره كاني دا په «گېجر و گوجمر» ناوي نېردن. هلفيستي مولا مستمفا لم دس پسرانده پم گتوگنېدا دهرتو كوي:

چمتون دېته پېښوره. نورمحمدان روته. که دوستي نعمان و نزيكى ملا مستغفا نهي. نميرن بډ لای ملا مستغفا نيجازدهيان بډ ويريگري. په بډني چمتونه بچن بډ بهيني ژنگانتيان. نورمحمدان نچي بډ لای و په ناتوميدي تهگريتموه بډ لایان. هر له دوروه که روته درتهگموي. عملي عبداللای ی نپرسې: «ها روتدا شېريت پان روي؟» روته لوت نندا په پدکا و قسه ناکا. سري تهگفته سر نلپن: «چی وت؟»

روته نلای: «وتی نيجازدهيان نادم.»

نلپن: «نميوت بډچی نيجازدهيان نادا؟»

روته نلای: «قسهپدکی ناشيريني کرد بډ گيرانغوه ناشي؟»

زوري لی نهگمن روته ناچار نهي بډيان پگيرتموه. نلای: «وتی نيجازدهيان نادم

بډ نموي ژنگانتيان حيز بډان؟»

عملي عبداللای ليو کاتندا پپاسه نهکا له پير خزيموه نلای: «پدکو که پياويکی یی

نمديه؟»

نوري شاوريس پهکسر هلی دابويه وت بډی: «گواوه خزی تجرويدي هپد. پانزه

سال له سؤقت بډا؟»

نور کاته نوري شاوريس. عملي عبداللای. عملي عسکري. نوري محمد طحا

ژنيان هپو. نورانی کهيان هيشتا ژنيان نعيئا بو.

بډ نموي نوري شاوريس پشکيني ناردي له ناوشاري سليحاني تقيمان له ناهيدي

شيخ سهلام کرد. ناهيد له گيل دژگا نمينيهکاني حکومت تپکلاوي پمدا کرد بو.

ناهيد پرندار بو نمرد. پلام ملا مستغفا له کوزه گشپيهکاني خوی دا نهپرت: «من

ناردومه تنقه له.. پکمن کهچی پير قولی کموتوه.»

*

سالی ۱۹۶۵ منيش وهکو خويندکارهکاني تري زانکزی پمغداد گرامنوه پمغداد بډ

نموي دوروه په خويندن پدم. هپو نور خويندکارانهي چوپونه وزي شورشوه له زانکځ

دورکرا بډن. منيش پدکی بوم له دورکراوهکان. ملا مستغفا ليستهپدکی دابو په حکومت.

ناوی زياتر له ۶۰ خويندکاری تی دا بو. هندیپکیان هچ پهپورندهکسيان په

پشميرگا پدتيهوه نمبو. خزيان له پير تمعلي پا هزی تر له خويندن په جی مابون. کهچی

ناوی من و چمند خويندکاریکی تري. که له شورش دا بوين پلام له گيل ملا مستغفا

نهيون. تی تمخرا بو. نور کاته د. عبدالعزیز دوري سترکی زانکځ بو. هوليکی

زورمان دا تا ویرگيرانموه.

له ۱۶ ی نپلولي ۱۹۶۵ دا جنرال عارف عبدالرزاق هولي تنيقلايی دا پلام

سدرکوتو نمبو. په سواړی لږوکه هلات بډ ميصر. ليو کاتندا من له «نمعي عام» له

پمغداد گپرا بوم. رشيد موحسين. که نوسا هاوکاري عارف عبدالرزاق و. دوايی بو په

پدکی له داسيزنمړهکاني توي (التجمع الوطني العراقي) پيروپيري گشتی «نمن» بو.

دواي تم روداوه مشير عارف. نورمحمدان پيازای راسپاره وزارت پیک بهيني. له «دای

۱۴ ی تموزوه نموه پدکمين جار بو کسيکی «مدهني» يی په سترکی وزيران. پياز

سامؤستاي قانون و. باوري په رومي پارلماني هپو. لای واپو کاتي نموه هاتوه

دهسلاتي سوايی کزايی یی بهيني.

«نمن» مسئله کمی حوالی «محکمه امن الدوله» کرد بو. لمانه بو حوکمی گرانم به سورد ابدن. هاتنی بهزاز بز من خیری پیو بو، چونکه به بزنی جیژی ۱۸ ی تشرینوه چند وجهه یک گروای سیاسی بهردا، بهکیگان من بوم که به کفالتیکی زور قورس به بوم.

*

بهیونموه ی موشر عارف
روزی ۱۳ ی نسانی ۶۶ موشر عارف له هالیکز بهردا سوتا. جعفراله کانی جبهش کزبونموه بز دانانی بهکیکی تر له جیگی ئو. نوره حسانی برهان هلهوارد به سر کزمار و، ئویش نوره همان بهزاز دانا به به سرزکی وزیران.
جولانموه کورد سهرای گبروگرفته کانی ناوخوی پیو به فاکتریکی گزنگ له سیاستی ناوکی و دهرکی عیراق دا. پشتهوانی تهران له مولا مستفا زبای کرد بو به شیوه یکی ئوتز که عیراقی نترساند و، پروتستی رسمی داپوه. بهزاز لای واپو که گبروگرتی کورد به شهر چارمهر ناگری و، له کزنفرنسیکی رزناموانی دا وتی: نه گبر چل پهلپا کورد به شاخموه پیلن گبروگرفته که هر نمیشی، چند جار پاسی ریگی گفتزگی کرد بز چارمهری کیشی کورد. له همان کات دا په پوهندی و تالوگوری بهردا له نیوان سهرکردا بهتی بازانی و حکومتی بهزاز و، له نیوان مکتبی سیاسی و حکومتی بهزازدا کرا.

*

له ناستی لاساری و رفی مولا مستفادا ئبو تاقه کمی م من نومی بنویان و، بز نومی مولا مستفا له خویان نوروژین و، ناچاری نهکن له سر حسانی مافه کانی کورد (تنازل) بز دوژمن بکا، قازانچی خویان و جولانموه که کورد لهودا بو: چالاکسی سیاسی حیزه کیمان راپگرن. بهلام نمانیش تاماده نیون مبدان بز مولا مستفا چول بکن.
ریکشاره کانی نمان له شاره کان و له ناو پیشمهرگدا دروژی ئدا به کار کردن. مولا مستفا گومانی لی نه کردن و، به متریسی دانغان، خمی بو له گیل حکومت هاوکاری بکن و دژی نم راپوستن. له ناو لده کانی نم حیزه دا نیستفتا به کرا بو که نوانه بهو جوره بی نازادی و بی کار بهننوه، بان هملین بز لای حیزه کمی خویان. زوزایهتی دنگی داپو نه گبر متریسیان هاته سر هملین.

*

مولا مستفا روژیک مفریزه بهکی بازانی نارد بو بز دوله رفقه به دوی: مامجهلال، حبلی، عوممر مستفا، علی عسکری دا بز نومی بهانگیزنموه بز لای تهریسی کوری. بازانیان که پیش دا سوردانی هپاس ناغا نهکن و ناگاداری نهکن که بز مبهستی و بها هاترن. هپاس ناغا تی تگا نهانیم بز کوشتن. مامجهلال و هاویرکاتی له مبهستی هاتنه کیمان ناگادار تگا. ئوانیش له ناو خویان دا قسه نهکن و، وا ریک نهکون جاری ئوانی متریسیان له سهر هملین و، ئوانی تریش له زیرکترین همل دا خویان دهر باز بکن. مامجهلال، عوممر، علی، حبلی به ۴ قولی له ۲۸ ی کانونی دومی ۶۶ دا هملتن و، له پیشموه له ناو سلیسانی دا، له چند جیگایه که بو خوجمهشاره انبان تاماده کرا بو، خویان شاردموه. پاش ماوه بهکی حبلی بز بهفداد و علی

بۆ گمركوك چون.

نوماندی له دۆله رفته مابونوه: نوری شارهیس، نوری محمد، طهبا، عیسی عهبدوللا، له ژیر مهترسی ژبان دا نامهیهکیان بۆ مهلا مستهفا نوسی، نارهزایبان له راکردنی هاوریکانیان دمیری و، نامادهیی خزیانیان دمیری بۆ هاوکاری له گهلیان. نامهکه زۆتر له پاکانه نهچو، له گهله لهدوانیکی درێدا له خهبات دا پلاو کرایهوه. دواي نهمه مهلا مستهفا کموته راوان و گرتی ههمو نهماندی گومانی لی نهکردن. هندی له پشمرگهکان و فرماندهکانیان که سر به مامجهدال بون و مهلا مستهفا فرمانی گرتی بۆ دهرنهکردن، خزیان نهئدا به دستهوه. پاخی بون له نار پشمرگهدا دستي پی کرد.

راکردهکانیش کموته چالاکی: سرکردهتی ههمو ریکهراوه نهپشیدکانیان گرتو دست. دهستان کرد به دهرکردنی «خهبات» به عمری و، «خهباتی کوردهستان» که نورگانی جهزب و «زگاری» که گۆفاری پشمرگه و «پشروه» که گۆفاری تهوری بو به کوردی. له گهله جهزه عمریهه قومیههکانی عیراق و، له گهله تهورهههسان بهزازی سهرهزیرانی عیراق پهڕهندیان دامهزواند. دواي چهند مانگی ئیبراهیم محمد، که لهو کاتدا له تاران بو، گهرايهوه بهفهدا.

له ۱۹۶۴ هه ئامانجی یهکمی مهلا مستهفا له ههمو گهشگۆکانی له گهله حکومهتی عیراق له ناوهرنی نهپارهکانی بو. نهمه به جۆری به سر بهیرکرتیهوی دا زال بوو، بهدیهانی مانه نهتمهوهپههکانی له لا بهو به مهسللی دوم. چهند جار و له چهند گۆر و کۆمهله دا که ئامۆزگاری فرماندهکانی نهکرد نهپوت: نهگهر کموته به پهلایاری دوژمن، ده سهریازی عیراقی له لایهکهوه و، یهک جاشی جهلال له لایهکی تهوره هیرشیان بۆ ههنايت. تۆش تهنا یهک گوللعت پی بو، نهگهر بهو گوللهیه به مسۆگهری پتوانی هه ده سهریازهکه بهکۆزی، بهلام به مسۆگهری نهتوانی جاشهکمی جهلال بهکۆزی، نهوا نهمی بهنی ی به جاشهکمی جهلالهوه.

*

بهیانی ۲۹ ی هوزهیران

جهیشی عیراق له ۲ ی مایسی ۶۶ دا پهلاماری چپای هندیانی دا و گرتی. بهلام له ۱۴ ی ههسان مانگ دا هیزیکی تهکهلاو له پشمرگهی پارقی و حشع، ههرشی پیچوانهیان بۆ کرد و گرتیانوه. شهوهیهکان له شهمهرا، بۆ یهکهمین جار و دوایین جار، دمیری سهرهکیان ههيو.

له کاتدا له ناو هیزهکانی قهرهباخ، زگاری، کاوهدا هندی له فرماندهکانی: کهمال موختی، نهوشهروانی فوئاد مستی، محمدی محمدمهین دهیی و، هندی لهو پشمرگانهی سر به م بون له مهلا مستهفا ههنگهزانهوه. مهلا مستهفا ترسکی زۆری لی نهشت و، نهمی به پهلان دانا.

له ۱۳ ی هوزهیران دا حهیب محمد کهریم، عیسی عهبدوللا، صالح یوسفی، نافهز جهلال حمویزی بۆ گهشگۆ له گهله حکومهتی بهزاز نارد بۆ بهفهدا. له ۲۹ ی هوزهیرانی ۶۶ دا دو بهیان خونهرايهوه: یهکیکیان تهورهههسان بهزاز، سهرهزیرانی عیراق، به ناوی حکومهتوه و، نهوی تریان حهیب محمد کهریم، سکرتیری تازهی پارقی، بۆ

پشتیوانی له بهمانه‌کسی به‌زاز په ناوی مدلا مستفاوه.

بهمانه‌کسی به‌زاز پېک هات يو له ۱۲ ماده، نه‌گسړچي بهمانه‌که دان په ماني نتموه‌يي کوردا نغښ، ولام هيچ چوارچېوه‌يکي پز دپاري نه‌کرد يو. لم بهمانه دا پاسي چندين کيشي گرنگ کړا يو لوانه: کړدني زماني کوردي په زماني رسمي خويندن و داتېره‌کان و، بهندار کړدني کورده له پايه به‌زده‌کاني حکومت دا، دمرگرتي قوتايي کورده يو خويندن له دېرووه. فرمانه‌يران له ناوچه‌کدا کورده پښ، هيلېژاردني گشتي و ريگه دان په حېزب و رڼونامي سياسي. لېسوردني گشتي. گېوانموي گريکار و فرمانه‌يري دمرگراو يو سمر گساره‌کانيان، ترخانکړدني پاره پز ناوهدانکړدنموي کورده‌ستان. گسره‌انموي جوتياره‌کان پز شونه‌کاني خوينان.

پاسه‌کاني په شپوه‌يکي ومها لاستېکي دارېژوا پښ، هر لايه نتمه‌تواني بهو جوړه لېکي پدا‌نموه که خزي نه‌يوست.

*

هندي گسښ نملېن، حکومتني عيسراق له نملجاسي نملو شکاندا نمل بهمانی خويندوه که له هندين توشي هات. رنګه نمله جزي له خن هملکېشاني هندي تاقم يي. په تايپنتي شپوه‌يکي، که هنديکيان لم شمرده بهندار پښ، نه‌گينا نه شمري هنديږين و نه هيچ شمريکي تر له ميژوي شوري نملول دا نتمونده کارېگر نېوه کار له برپاري سياسي حکومت پکا، په تايپنتي شم له شاخېکي سخت و دور و داپراوي وه‌کو هنديږين که له همر شاريکي گوروي کورده‌ستان دوره. له دواي ۱۶ ي تهموزي ۱۹۵۸ هوه، به‌زاز په‌کسمين سرومزيړاني مده‌ني يو، تا نملو کاته هر له جمنه‌ره‌کاني جهميش هملکېږدراڼ. به‌زاز روميزي ۳ نروکي قورس پوهوه: دورخستنه‌موي جهميش له ژماني سياسي و، گېوانموي ولات پز ژماني پارلماني و، چارمسرکړدني تفنگچېلمه‌ي ناپوري. نمانه‌پش همر پسترا پښ په چارمسرکړدني کيشي کورده‌موه. به‌زاز لاي واپو کيشي کورده نېي په گفتوگو چارمسر پکري و، نه‌گير چنند چه‌کداري په شاخوه پيښ کيشه‌که هر نملني، شکاني جهميش له هنديږين پشتيواني يو له پاري سمرلېکي نمل.

*

به‌زاز له ژېر گسوشاري جمنه‌ره‌کاني جهميش دا له تايي ۶۶ دا وازي هينا. وډاره‌تېکي نوي په سروکاپه‌تي جمنه‌ره‌ل ناجي طالب دامزوا. حکومتني تازه خزي په بهمانی حوزه‌يرانموه نه‌پستېموه. به‌زاز پښ وتي نملوه به‌رنامي حکومته‌کي نمل پوه، حکومتني دواي نمل نتمواني جېمې ي پکا و نتمواني دمتي لي همل پکري.

*

عيسراق ريگي دا په پارتی له پغداده رڼونامه‌په‌کي عېره‌يي په ناوي: «التاخي» دهرېکات. نمله دومين چار يو له سردمي جمهوري دا ريگا په پارتی پدري له پغداده رڼونامه پلاو پکاتمه پز رنکړدنموي پېروپژونه‌کاني خزي پز رای گشتي عيسراق. «التاخي» له چار همر رڼونامه ناشکراکاني ترده، زلوتر دواي ژماني دېسوکراتي و، داپښ کړدني نازادي حېزه‌پمې، رڼونامه‌پمې، دېس پي کړدني ژماني پارلماني نه‌کرد. هېروها پامېني په ميژو و نمدې و فېرهنگي کوردي نملدا. دواي ماوه‌پک پاشکزيه‌کي حملتانمېني په کوردي پلاو کورده‌موه.

*
وزارتدكان چهند جاري گوزان. نهمه پيش نيشاني ناكزكي ناو چمنرال هكاني چميش
بو له سر هاسه سياسي هكاني عيراق. نوره حسان عارف، په پيچوانه كاكهوه كارپه كې
در و تونوتوژ نهو، زوري حيزه سياسي هكان له سرده سي نم دا بوژاپونه و خزيان ريك
خست بوهو. بژ زور كږونوهي گرنك كسايته جهنگيه هكاني نر زمانه، وهكو: نهمه
حسان په كړ، عهبدولعزيز عوقه پلي، ظاهر پيچا، ناجي طالب، ي پانگ نه كړد و،
پرسې پي نه كړدن و، رضې ودرته گرتن. هندي له مانه، په تايه تي پيچس، په تسي
نينقلاب بون، له پير نوه حيزان نه كړد كيشه و گيروگرفته هكاني چمنرال عارف، لهوانه
كيشي كورد، تالوزتر و زلوتر پي.

له ۲۹ ي حوزه يراني ۶۶ دوه، مولا مستفا شري له گيل عيراق راگرت بو، پلام
شري له گيل باسكي م س راگهياند بو. له هر جياكه پي بزي پلواپه هري نه كړده سر
پنكه و پاره گا و هيزه كانپان. حكومتي عيراق زلوتر تماشا ي نم شري نه كړه پي نوي
ريگي پي پگري. حالتي «نه شر و نه ناشي» پالي په سر هلو مبرجي كوردستان دا
كيشا بو. مولا مستفا له روي پيشمرگه پيچوه خريكي خو پهيژ كړدن و، له مديني
په پوهندي دهره كې دا خريكي داميزاندي په پوهندي تازه بو.
دواي نوي تيريس سردهاني پيچندي كړد و، سر كوزمار و هندي له
كسايته هكاني كورد و عيربي پيچداي پيچي، سر كوزماري عيراق، چمنرال عارف له ۲۶
ي تشري پيچمي ۱۹۶۶ دا هاته كوردستان و، چو بژ سردهاني مولا مستفا. لم
كږونوه پيش دا چه كړدنې جاشه كاني ۶۶ (۱) پيچم داواي بو.

*
شر و ناشي و، كليلي چاره سر كړدنې كيشي ناوخي جولانوي كورد له دس
مولا مستفا دا بو، نويش په هچ شتي رازي نهمو په تسليم پوني پي قهيد و شري
نمان نهي، نمانش تاماده نه پون تسليمي پي.
باسكي م س له ۸/۲۸ - ۶۶/۹/۲ دا كږنفره نسپكي پست، راكردوه كان
پپانوه هكاني خزيان و ناكزكيه كانپان له گيل مولا مستفا رن كردهوه. كږنفره نسپكي پشپوانې
له پماني ۲۹ ي حوزه يران دهرې و، ستايشي حكومتي كړد، پلام له پاتي نوي
هولي دوزينهوي ريگي په لاداخستني هپمانه ناكزكيه كان پدا، ناكزكيه هكاني قولتر
كرد و، پياني سياسي و نايدپولوجي بژ تاشي و، سر كرده تي بارواني په خپانت و
جاشا پي نران تاوانبار كړد.

له پرامسر نهمه كږنكرې حوتم له ۱۵ - ۶۶/۱۱/۲ دا پسترا. نم
كږنكره پيش له پاتي نوي هولي دوزينهوي ريگي په لاداخستني هپمانه
ناكزكيه كان پدا، ناكزكيه هكاني قولتر كړد و، پياني سياسي و نايدپولوجي بژ تاشي و،
لاپنځه كې تري په خپانت و جاشا پي عيراق تاوانبار كړد. هندي له دهر كراوه هكاني
كږنكرې ششم، لهوانه: نوي شاره پي و علي عهبدوللا هليقيردانه په ننداسي
كږمپتي ناوندي و، كرانوه په ننداسي مكنسي سياسي.

*

کۆنگرەى شەش

پاسكى جەلالى خۇى بە حەيزەكى تازە دائىمىشنا، بەلكو خۇى بە خاۋەنى مەۋەى و شەرى پارتى دائىمىش. لە كۇتايى مارتى ۱۹۶۷ دا كۆنگرەى لە كەلار بەست. وەكو نىشانى درۆدان بە كۆنگرەكانى پەيشى ناۋى نا كۆنگرەى شەشم. نەپراهم نەمەد كە لە كۆنگرەى پەنجەمەدە سكرەتەرى حەيزەكە بو. ھەر بە سكرەتەرىش ماہومە، كۆنگرەكەى كەردەو.

نەم كۆنگرەبە بىرەركەنى كونفرەنسى ماوەت، كە نەو ھەمو كەشە و گىروگرفتەنى لە ناو چولانەوى كوردە خولقاند بو، بە پاش نرڤاند و، پەشتەوانى لە ھەلوستى سەركردەپەتى نەپراهم نەمەد و، ھەمو ھەنگاۋەكانى كەرد. مەلا مستەفاى لە حەيزەكە دەركەرد. بۇ خۇ چىا كەردەو لە حەيزەكەى مەلا مستەفا پروگرامىكى تازەى دانە، دامەزواندى سوشالەزمى لە عىراق دا كەرد بە تاماچى ستراتەجى خۇى.

بە كەردەو دەر حەيزەى دوۋم بە بەك بە ناۋى پارتى دەسەكراتى كوردستانەو كە ئورگانى ھەردوگىيان «خەبات» بو، لە ناو كوردستانى عىراق دا كارى رەكخراۋەى، سىياسى، پەشمەرگەى، راگەماندەنەن ئەكەرد و، ھەر بەكەيان خۇى بە خاۋەن و مەيراتەگرى مەۋەى حەيزەكە دائىمىش.

*

كورد و جو

لە رۆژانى چەنگى شەش رۆژەى عەرەب - ئەسرائەل (ھەزەپرانى ۱۹۶۷) دا مەلا مستەفا، بە ئاشكرا، بەيانى دەركەرد بۇ پەشتەوانى لە عەرەب و، تامادەى دەپەرى بۇ ناردنى چەند ھەزارى پەشمەرگە بۇ پەشدارى لەو شەردەا دۆى ئەسرائەل.

دەواى شكانى عەرەب بە چەند رۆژى لە رەگەى تارانەو، بە نەپەنى، چو بۇ ئەسرائەل بۇ پەشەزەيانى لە سەركەوتەكەيان. گولدا ماتەير و موشى داھان و، چەند كەسى تر لە كارەدەستە گەورەكانى ئەسرائەل بە گەرمى پەشەزەيان كەرد. لەو سەردەندەا وت بوى: «كورد و جو تامۇزان، ھەردوگەيان نەوى ھەزەرتى نەپراھەم، لە ھەر نەو نەپى ھاۋكارى بەكتر پەكەن». شەينى شەردەكانەيان لە سەنا پەشان دا و، ھەندى لەو چەكە روسپەنانى لەو شەردەندەا لە چەيشەكانى عەرەبان گەرت بو بە دەپارى پەشكەش كەرد.

*

ھالەتى «نە ئاشتى و نە شەر» پەلى بە سەر پەوئەندى كورد - ھەكۆمەت دا كەشەا. بەلام شەرى كورد و ھەكۆمەتى عىراق تەپەر بو بە شەرى كورد - كورد، بە تاپەتەى دەواى چەنگى شەش رۆژەى عەرەب - ئەسرائەل، كە عىراق ۴. ھەزار سەربازى نارد بۇ توردەن.

*

بەكەيتى سۆڧەت پەمەنى بە چولانەوى كورد نەشەا لە ھەچ پەشەيكى دا جەگە لە عىراق، بەلكو خەرىكى دامەزواندىن و قولكەردەوى پەوئەندى ئاھەرى - بازەگانى بو لەگەل ئىران و توركىيا و خەرىكى قولكەردەوى پەوئەندى ئاھەرى - سەپەى بو لەگەل عىراق و سورەا.

لە عىراق جەگە لە پەوئەندى ئاھەرى، بازەگانى، روشنەپەرى .. نەپەكى ھەمو چەك و تەفاى چەنگى ھەزە چەكدارەكانى عىراق لە بەكەيتى سۆڧەت تەمەن ئەكەرا، كە ھەر بو

جنگی کوردستان به‌کاری نداشت. نمونی عراق که گرنه‌گیکی جهانیه هده، له کانونی
 یه‌کمی ۱۹۶۷ دا عیراق و سولیت ریکوتنیکی سهره‌تاییان نه‌جرا کرد بر یارمه‌تیدانی
 «کرمپانیای نمونی عیراق» بر دهره‌تانی نمونی په‌تروپجاری رومبیله. جنگی شمش روژی
 عیروب - نیسراتیل ۱۹۶۷ بر به هوی برینی په‌یومندی عیراقی - نصیریکی و عیراق

ناچار بر بر خو پرچمک کردن زیاتر پشت به یه‌کیتی سولیت به‌ستی.
 له تیران، جگه له ریکوتنی نابوری ۱۹۶۳، سالی ۱۹۶۶ تیران و سولیت لیسر
 دروستکردنی دام‌مزاوی توانده‌ی ناسنی ناصه‌هان و، راکیشانی لولدی گوزاندوی گازی
 سروشتی تیرانی بر یه‌کیتی سولیت ریکوتن، پاش ۴ سال تیران کموته ناردنی گاز.
 له تورکیاش، ناکوکی یونانی - تورکی لیسر قسیرس په‌یومندی نصیریکی -
 تورکی گرز کرده‌بو. تورکیا په‌یو چاکردنی په‌یومندی خوی له‌گدل یه‌کیتی سولیت نه‌جو.

*

سردانی چینه‌وال عارف له تیران
 پشتیرانی تیران له مەلا مستفا دزی عیراق گمبشت به‌ر راده‌یه‌کی خه‌تیرناک.
 کارمده‌ستانی عیراق گمبشت به‌ر نه‌ر باوره‌ی «کوله‌کی روح» ی جولانده‌ی کورد له
 تیرانه. سرزکی عیراقی، نه‌وره‌هان عارف، سردانی رسمی له تیران کرد و، شای به‌نی.
 عارف، پشتیر سردانی بارزانی کرد بر، بارزانی پی رازی نه‌کرا بر، لم سرداندا وستی
 تیران رازی بکا و، نه‌ر کوله‌کیه بشکینی که روحه‌کی تپا به.
 هشتا لم سردانه به‌ نه‌لجام نه‌گمبشت به‌ر عارف روخا.

*

نیق‌یلایی به‌عس ۶۸
 حیزبی به‌عس بر جاری دوم له ده‌موزی ۱۹۶۸ دا به‌ نه‌نقیلابیکی دو قوناشی
 ده‌سلانی گرتوه دست. واته واتیکی زوریان به‌ دواوه بر که به‌ هاوکاری نصیریکی -
 به‌رتانی هاتون، به‌لام رژیم به‌عس کتلیکی له تهره‌یه‌کانی ۱۹۶۳ وهرگرتیر، له به‌یانی
 یه‌کمی نیق‌یلاب دا به‌لینی به‌هیزکردنی په‌یومندی دایو له‌گدل یه‌کیتی سولیت.
 راسته‌یکشی ده‌سلانی به‌عس له سیاسه‌تی دهره‌ی دا هولی به‌هیزکردنی په‌یومندی
 نابوری، سیاسی، دیپلوماسی، جنگی له‌گدل یه‌کیتی سولیت و ولاتانی سوسالیه‌تی دا،
 دانی به‌ملانیای دیموکراتی دا ناو «سهره‌تای هولشتاین» ی شکاند، دانی به‌ جهوریه‌تی
 سووه‌قمتی لیختام دا نا، له ناوه‌ش هولی سوداگردنی دا له‌گدل حشع و قومیه‌کانی
 عیروب و هولی چارمه‌گردنی گیروگرتنی کوردی دا.

*

به‌عس وستی هردو پاسکی جولانده‌ی کورد: جدلایی و ملایی، رازی بکا و به
 لای خزی دا رایانیکشی. له وه‌زاره‌یه‌کیان دا دو وه‌زیران بز ملایی و، وه‌زیرکیان بز
 جدلایی ترخان کرد بر. وه‌زیره‌کی له باتی جدلایی دانرا بر، طمعا محیدین بر،
 راسته‌یکشی طمعا زیاتر له‌یو جدلایی بی، دلسوز و گویایلی به‌عس بر.
 نم کاره‌ی به‌عس مەلا مستفای ورزاند. صهری پشه‌کی مەلا مستفا
 چه‌ککردنی جاشی ۶۶ (۱) بر. مەلا مستفا له هور ریکوتنیک دا له‌گدل حکومت،
 نه‌گبر کوژاندله‌یو کسه‌به‌تی و حیزه‌کانی تری کورد و، ناسینی خزی وه‌گبر پشه‌یوای

تاقانه دابین نه کرده‌ایه، ناماده نهو قبولی پکا. لو کاتدا پمیس ناماده نهو بهیسته ژیر
باری تم مبرجانهوه، به تاییدی خزیان لاواز یون و، له تاو خزیان دا مملاتی ی دسللات
له نیوان پالده‌گانی پمیس دا، هیشتا به لادا نه‌گموت یو. بارزانی و وزیرگانی خزی
کیشاپوره و، پیروندی له گمل پمیس گریزی تی گموت و، سره‌لجام گمیشتهوه شمر.

*

پمیس هیشتا پمشیکی گمورهی هیزه‌گانی له نوردون یو، هیشتا خزی چیگیر
نه‌کرده یو، نه‌یشتوانی، یا نه‌یشتویست هیزه‌گانی خزی به شمیری کوردستانهوه خسیک پکا،
خزی تمعاشای نه‌کرده و، یارمستی جلالیسی ئندا یز شمیری بارزانی، شمیری کورده و کورده
گمیشته یوه نه‌یشتوی توندوتیژی.

هیزه‌گانی مەلا مستفا له زور چیگا شکان و راوئران. یارمستی ئیران یز بارزانی
لیم قزاقاندا زور زیادی کرد، تمناوت گمیشته نه‌یوهی هیزه‌گانی خزی به جلی پشمیرگهوه
تغارد یو مەیدانه‌گانی شمر. له گمل نه‌یشت دا هیر له کشانیه‌دا یو، هندی له هاوکاره
نزیکه‌گانی بارزانی پشتمباریان کرد یو مال و پاره‌گامی یگوزیتسهوه دیوی ئیران، مەلا
مستفا قبولی نه‌کرده یو. تغیا پک شت مەلا مستفای لیم چورقه رزگار نه‌کرده تویش
راگری شمر و گفتوگو و ریگموتن یو له گمل پمیس.

*

باسکی م س چاره‌نوسی خزی به پمیس‌هوه پست یو، خزی به هاوپیهمانی ژبان و
مردنی پمیس داتنا. پمیس له مملاتیسی تم دو هیزه‌دا، به چەک و پاره و هیز، یارمستی م
س ی ئندا. هندی پایهی پیریوه‌یاریستی به ئه‌ندامه‌گانی ئه‌مان سپارد یو. ریگی دابون له
بەغداد رۆژنامه‌ی «النور» به عمری ده‌ریکن، له شاره‌گانی کوردستان دا پشکه و پاره‌گاپان
دامه‌زواند یو، له هندی شوین ئه‌مانیش له پال ده‌زگاکانی حکومست دا هوکمرانیان نه‌کرده.
جوزی له ازده‌یشتی سلطه‌ دروست یوو، له یواری مافه‌گانی کوردا هندی هه‌نگاوی نا یو،
وه‌کو: دروستکردنی محافظتی ده‌وک له قه‌زاقانی ده‌وک، زاخو، تاسیدی، شپخان.
دامه‌زواندنی زانکزی سلیمانی و کۆری زانیاری کورده و، په‌کیستی نوسمرانی کورده. کردنی
نوروز به چوونی رسمی. ده‌رکردنی مانگنامه‌ی به‌یان و، حقیقنامه‌ی هاوکاری.. پلام تم
پریارانه، که زۆتر لایینی پیریوه‌یاریستی و روشنبه‌ریان هه‌بو، پس نه‌بون یز راژی کردنی
گملی کورده و چاره‌سهرکردنی کپشه‌کشی، که پیوستی به چاره‌سهری سیاسی یو. سهره‌ری
نه‌و هه‌سەر دلسوزیسی باسکی م س یز رۆسی تازه له خزیان نیشان دابو، پمیس هه‌چ
ده‌سکوتیکی سیاسی وای نه‌دانی، له پوره‌سی گملی کوردا سهره‌ریز و قسه‌یان سوار یی.

*

گۆزقاری رزگاری

«مجلس قیاده النور» موافقه‌تی کرد له سهر ده‌رکردنی هه‌فته‌نامه‌ی «رزگاری».
ناوه‌کشی ماحه‌لال هملی یژارد یو. مین خاوه‌نی ئه‌ستباز و شازاد صاتیپ سهرنوسری یو.
نوسا عه‌بدوللا سلطوم ساممرانی و نه‌یری ئه‌یلام و حه‌سین عه‌لبوی مدیر الصحافه یو.
لو کاتدا هه‌چ گۆزار یا رۆژنامه‌یه‌ک له عه‌راق دا به کوردهی ده‌رنه‌یچو.
نوسا نه‌وانی «رزگاری» مان ده‌رنه‌کرد و، له رزگاری گۆ یووینه‌وه، مه‌هه‌ستیکی
ده‌په‌یکرومان هه‌بو. ئه‌مان و‌ست «ته‌په‌ر» یکی تازه له جولانه‌ی نه‌یشتوه‌ی کوردستانی

عراق دا دابهین جیواز بی له رهباری همدو پالی: جهلالی و مهلابی پارتی و. همدو پالی قهادهی مرکززی و لوجینی مرکززی جیزی شیوعی. له کاره کمان دا سرکوتو بون: بهری دامیزاندنی «کومله» مان گهاله کرد و زهینمان بز خوش کرد.

هیچ کس له نیمه گادری پیشیی و مرچه خوری مهکتیی سیاسی نهی. مهکتیی سیاسی نه بز ژبانی خزمان و نه بز چاپ و بلاکردنوعی زرگاری هیچ بارمهتیهکی ماده بیان ندادین. بز ژبانی خزمان و ژبانی گزفاره که پشتمان به خزمان بهست بو.

چاپخانهی «ژین» ی یادگاری پهره مردمان به همدو دهزگا و کمرسته کزنه کانهوه کریمهوه، تفنانت ژمارهی تلهفونیه کیشتی که ژماره ۱ ی سلیمانی بو. له بهغنادیش دهزگایهکی نئیشوتایپ مان کری، نومرا تازهترین دهزگای دارشتنی رستنی نویسن بو. پارهی کرینی همدو نهمانه خزمان پهمان کرد. م س فلسفیکی نندا، بهلام چونکه له نیمه دلنیا نهمون مولکیهتی رسمیی چاپخانه کهمان خسته سر ناوی گاک عومر مستفا.

ژماره بهکی زور نویسی گهچیی لی کز بهرهموه، ژماره بهکیش له نویسه ناسراوهکان و تاربان بز نموسی، لهوانه: نبراهیم نهممه، به زهمیره «ژانی گدل» و، زهمیی، هندی و تار لهوانه: «سوسیالیزم به زمانی ساده» و، شاکیر فتاح، به زهمیره چنده بهمشیکی له

کتیبی بهزیدهکان بهلاو کردوه. محمد مستفا کوردی، به زهمیره شیعیکی سالمی لیک دایهوه. نهممه خواجه، هندی ورده بهادتی بز نویسن. محمد صالح دهلان، و تاریکی له سر نیزامی گهچیهی و، چنده شیعیکی و، جمال شاریزیری، چنده شیعیکی بز ناردین. جگه لهوان نیمهیش خزمان بهمالدی گزفاره که چندهین و تارمان بز نموسی.

من به ناوی خهموه و، به ناوی خواستراوهوه زورم بهاس و بهادتی نموسی. بهکی لهو و تارانه: «هزارهی موکیهانی شایهیری دههیری بارزانی» بو، که لیکولینهوه بهک بو له سر چاپی بهکمی دهواتی: «بهز کوردستان» ی هزار. هزار بهم و تاره زور نارهعت بو، وای زانی بو نبراهیم نهممه نویسی. له سر نهمه چنده شیعیکی «همجو» ی بز دانوه. له سر پیشی خزی شهردکانی هموی جیزی سوک و قسبی ناشیرینه.

نیمه لهوانه بهین له سیاسهتی سرگردایهتی پارتی رازی نهمون، به تاییدهتی شهر له گدل بارزانی و هاوکارهیان له گدل بهعس، چیز بهک فسادی تی کیموت بو، زوری سرگرده کالمان به دل نهی، خزمان له ناو خزمان دا جوری له (تکتل) مان دروست کرد بو. نهمانویست به ریگای نویسی ریکخراوهیی رهباری چیز بهک راست بهکینهوه و، سرگردایهتیهکی بهگزین. لهو هلبوارندها که له کزنفرسه نارچه بهکانهکان دا کرا، بز هلبواردنن نهممانی لیژنی ناوچه و، نویهرانی کزنگری چیزب، ژماره بهکی زوریان لهوانه بون، که له تکتل یا تیارهکی نیمه بون. م س گومانی لی نهگردین بهلام هیچ بهلگه بهکمان به دستوره نهی. نهممانی هلبوارنده کانیان به دل نهی. به بیانوی جزواو جزوهوه کزنه ریهان دواخت و نهمان هیش بهستری تا ریککوتنی نازاری به سردا هات.

*

سرگردایهتی بهعس له ناو خزمان دا له ملیلاتی دهسلات دا بون. له سر جوری رهفتار کردن له گدل جولانوعی کورد ناکوک بون. صدام حسین، تازه خریک بو له ناو بهعس دا جیگه به هاویرکانی لیژ بهکا و دهسلات بهگریته دس. نهیوست کاردی

گورده بۇ يە ھېزگوردنى شويى خۇي بەگار ھېيى.
 بەئىس موئىسمىرى پىست. بەكى لە پاسدگانى موئىسمىر كورد و، جزوى
 چارمىرگوردنى كېشەكەي بو. داوايان لە پاسكى م س كرد بو پرۇژەبەكبان بە نوسراوى بۇ
 نامادە پكا لە سر بوچونى خۇيان دىيارى چارمىرى كېشى كورد.
 لەم پرۇژەبەدا نوسى بويان چارى بىرەتى كېشى كورد بىرە ئەكرى دان بە مافى
 نەبەيى كوردا بېن لە سر بىنچىنى نازادى بىرەدانى چارنوس، كە لە قۇتاغى ئىستادا
 كورد بە شويى ئۆتۆنۆمى بەگارى ئىھىنى.

بەكى لە بەئىسەكان كە پرۇژەكەي دى بو، وت بوى، وئىمانە بە چەك و پارە و
 نازوكەي ئىسە شىر ئەكەن داراى مافى چارنوس ئەكەن، ئەگەر سىرچاوبەكى تىرى
 پارمەتەدانان ھىوايە، نەبو داواى چىيان بەگراپە!«
 لەو ماوۋەبەدا:

- پاسكى جەلالى نەيتوانى بە شىر كېشەكە لە گىل سىرگراپەتى بارزانى بەكلايى
 پىكانتو، ھىزەكانى بارزانى لە مەيدان دا مانو، و، پەرەنگارى سەختيان كورد.
 - ئىران بە تاشكرا ھاتە ناو شىرەكەو بۇ پارمەتى دانى بارزانى و، سىرەكانى بۇ
 كوردو و ھىزى داپە و، عىراق تواناى رەبىرەبەنەوى راستوخۇي ئىرانى نەبو.
 - سەددام ئىبىسەت كارتى كوردى لە دەس ئىران دەمەبىنى و، لە مىسلاىى
 دەسلەتى ناو پالە جىارازەكانى خۇيان و، نىوان بەئىس و نىمارەكانى دا بە كارى ھېيى.
 موئىسمىرى بەئىس بىرەرى گىتوگۇي دا لە گىل سىرگراپەتى بارزانى و، دواى ئوۋە
 بە ماوۋەكەي كورت كوتتە پىوئەندى و تالوگۇزى نوپەر و نەرداۋ.

*
 بەئىس بۇ ئوۋە زەمبىنى رىككەوتن لە گىل مەلا مستەفا خۇش پىكات، لە
 ھىوتەمىن موئىسمىرى قوطرى دا بىرەرى لى دا و، لە گۇلشارى «الشوۋە العربىيە» ى دا
 وتارىكبان نوسى بو، ھىزە كوردەبەكبان ھەلسەنگاند بو، پاسى جەلالىيان كورد بو كە لە
 گىل ھىمىر ھىكومەتەكان دا ھاۋكارىيان كوردو، پاسى بارزانىيان كورد بو كە ھىزى سىرەكەي
 لە بىزوتتەوى كوردا و، بىانويان بۇ پەيۋەندىبەكانى لە گىل ئىران و ئىسرائىل دۇزى بوۋە.
 لە رۇۋنامەى «الشوۋە» ى ئورگانى بەئىس دا سىروتارىكبان بە ناۋىشانى: «كيف السبيل
 الى حل المشكله الكرديه» دا پلار كوردو، ژىر بە ژىرىش لە گىل مەلا مستەفا كوتتە
 پىوئەندى و ھاتوچۇ.

*
 بەكەيتى سۇڧىت ئىبىسەت دەسلەتى بەئىس و بىزوتتەوى كورد و ھىش بەكەيتەتە
 بەك، قىورسايى خوى خىستەو سىر بارزانى. لە كوتامى ۱۹۶۹ و سىرەتايى ۱۹۷۰ دا
 دانوسىلەن لە ھېيى سىرگراپەتى بەئىس و سىرگراپەتى بارزانى دا لە ناۋەردانەو دەستى
 پى كورد و، گىتوگۇر براپە بەئىلاد. دواى ھىمىر كىۋەنەۋەكەي گىرەنگ سىمىرى سۇڧىتى
 ئەندامانى ھىرەد نوپىراپەتى ئىدى، ھولى ئىدا بىرە بىرەنەكانىيان لە بەك نەزىك پىخاتەو،
 چارە بو ناكوكەبەكان بىزوتتەو، تەنانت كاتى كە نوپىراپەتى كورد پىى داگىرت لىسەر
 پىشداربۇنى نوپىرى ھىش لە گىتوگۇدا وە نوپىراپەتى بەئىس ئىمەى رەت كوردو بە
 بىانوى ئوۋە ھىش ھىزىبىكى كوردى نەب و ھىزىبىكى ھىراقە، كارەدەستانى سۇڧىتى

داوایان له نوښتواینتی کورده کرد دس لهو خروسته هملېگرن بو تودوی نهیښه کوسپی بو
پېشموه چونی روتی دانوسندن.

*

پارزانی پېوېستی په پشودانی بو پز تودوی نغیاره‌ګانی، که بېون به هینکی
سیاسی و چه‌ګداری ګموره، پاکتاو پکا. نهمجاره‌پش له گفتوګودا له ګډل حکومت چه‌ک
ګردنی جاشده‌ګانی ۶۶ (۱) ګوت پوه پېش سلماندنې مافه‌ګانی کورده‌وه.

دستمی نوښتواینتی بمص و سرګرداینتی پارزانی له پغداد چندین ګزپونوه‌پان
ګرد، پز دیارپکردنی مافه‌ګانی کورده له سر پنچینې حوکمی زاتی و، که روتی دانوستان
تدګمړی تی ګوت، صددام خزی چو پز سردانی مهلا مستفا و، پوجزوری شو داوای
ګرد، داواګانی قبول و، ټپزایان کرد.

بمص همسو تمعی له پشنتی باسکی م س وه نه‌کړه، بګره پز تفسردان و
چاره‌پسته‌کی نمان، همیشه پزبان دیواره نه‌کردنوه که توان هرګیز دس له درسته‌ګانیان
هملناګرن و نمانوت: «احنه ما نطرط باصداقتنا وحلفاتنا». له ګاتیک دا خبریک بون
نه‌ګه‌پشته په‌ک تعلیماتیکان نوسی بو پز جهمیش که گفتوګو له ګډل پارزانی
سر نه‌کوتوه، خزیان پز شسر ګز پکمنوه. له هسمان ګات دا له تلفزیونی پغداده‌وه
کاریکاتیری مهلا مستفایان په «رداء المساله» وه پلاز نه‌کړده‌وه. له پر دزګاګانی
راګه‌پاندنی عیراق هوالی ریککوتنی بمص - پارزانپیان پلاز کورده‌وه و، پدپانی نازریان
خوننده‌وه. مهلا مستفایان وه‌کو پېشوای جولتودی کورده و، حین‌دګه‌پان وه‌کو
هاوپیمانی خزیان ناسی و، مانی نتمویمی کورده‌پان له سر پنچینې نوتونوسی سلماند.
لو ګونګره روتانوسوانپېده‌دا که په‌کر پستی، له وهلامی پرسپاریک دا سپاربت په
چارنوسی جهماعه‌تی م س، په‌کروتی: «همسو هېزه غه‌پره نیزامیپه‌ګان
هملنوشپش‌نمده».

نمه سرکوتنکی ګموره بو پز مهلا مستفایان، پلام خیانه‌تیکي ناشکرا و
غددریکی ګموره بو له مامجه‌لال و حین‌دګه‌کی. نمه دوم جار بو له پشته‌وه خنلجیری
غددری لی پدن جاری په‌کم: سالی ۱۹۶۳ و جاری دوم: سالی ۱۹۷۰. نمه کاریکی له
مامجه‌لال کرد تا هتاپه پاوریری په صددام حسین و حینزی بمص نهمینی و، هرګیز
لیبان نهمین نه‌بی.

*

ګان‌دستماتی عیراق له پدپانی نازاری ۷ دا مانی نتمویمی کورده‌پان لسم
پنچینې نوتونوسی سلماند. پ د ک له عیراق ګرنګه‌کی ګموره‌ی پېدا کرد و، په ناشکرا
کوته چالاکي، روتانوسی «النور» داخراو له پانی شو «التاخی» کوتوه دپوچ، ۵ کورده
خرانه ووزاره‌توده و پدن کورده تر کرانه وه‌کیلی ووزارت، چندین فرمانتیری ګموره له
نمندانسی پارتی دانرا لوانه ۳ محافظی سلیمانی، هولیر، دهوک، هروده‌ها ۶ فوجی
«حدرس حدود» له پېشمهرګه پیک هنرا. چندین قوتایی کورده له کرلیه‌ګانی
عسکیری و شورطه وهرګیران. چند کسبک په سفیر دانران.

پدکشی سولیت و همسو حیزه کومونستبه‌ګانی دنیا نم هوالدپان په خوشپوه
وهرګرت و، هندپکیان پروسکه پا نامی پیروزپیان بو ناردن. سبروکی دستمی

سروکایه‌تی نه‌جومه‌نی به‌ری سۆلێت نه‌کولای پوه‌گورنی و سه‌روکی نه‌جومه‌نی وه‌زیاری
 یه‌که‌تی سۆلێتی ته‌لکێسی کوسه‌جین له‌ به‌وسکه‌به‌ک دا که‌ روژی ۱۷ ی تازاری ۱۹۷۰
 به‌ سه‌رگوماری عه‌راق به‌که‌ریان ناره‌ به‌ نوسی به‌یان: «نحن واثقون من ان تنفذ هذه
 الاتفاقية الهامة سيساعد على تعزيز الوحدة الوطنية والصداقة بين شعبي الجمهورية
 العراقية الشقيقين - العرب والاکراد، على نجاح تحقيق التحولات الاقتصادية -
 الاجتماعية في البلاد لصالح الشعب العراقي بأسره ورفع مستوى حياته ورفاههم»

به‌یانی تازاری ۱۹۷۰ تین و ته‌وژمه‌کی زوێی دا به‌ به‌زوتنه‌وی که‌ورد له‌
 سه‌رانه‌ری کوردستان دا. پاش نه‌یله‌ی توکیا (۱۹۷۱) ژماره‌یه‌کی زوێ ته‌که‌شهری
 کوردی توکیا په‌هه‌وازه‌ به‌ن، یه‌که‌تی سۆلێت دالده‌ی نه‌دان له‌به‌ر نه‌وه‌ له‌ ولاتانی ته‌وژه‌ی
 خه‌رتاوا به‌نه‌ پنه‌مه‌ر. یه‌که‌تی سۆلێت په‌یه‌ه‌ندی له‌گه‌ڵ پارتی به‌هیز که‌رده‌وه‌، په‌یه‌ه‌وام
 نه‌یه‌ه‌یه‌تی پ و ک و به‌زارانیان نه‌دی و به‌انگیان نه‌که‌ردن به‌ گونگه‌ری پارتیه‌
 کومونه‌سته‌کان، «زه‌ماله‌» یان نه‌دا به‌ خه‌نده‌کاره‌کانیان، سه‌رده‌انی به‌ره‌گای به‌زارانیان نه‌که‌رد،
 ده‌زگاکانی راگه‌یه‌اندنی سۆلێتی له‌ سه‌ر ته‌جربه‌ی نۆی ی عه‌راق نه‌به‌اتنوسی.

په‌یه‌ه‌ندی ئاوه‌ری و به‌زنگانی و روشنه‌ری له‌ نه‌وان عه‌راق و ولاتانی سه‌یالیستی
 دا له‌ ژیر سه‌په‌ی ده‌سه‌لاتی به‌ه‌س دا له‌ جاران زیاتر گه‌شی که‌رد. ره‌که‌وته‌یک به‌ هاوکاری
 راه‌ده‌ ماسی (کانونی دوهمی ۱۹۶۹)، ره‌که‌وته‌یک به‌ هاوکاری ئاوه‌ری و ته‌که‌تیکی
 (ته‌ه‌وژی ۱۹۶۹) به‌ یاره‌مه‌تیه‌انی کومپانیای نه‌شته‌یانی نه‌وت به‌ ده‌یه‌یانی نه‌وت و
 گازی رومه‌یه‌ و راگه‌شیانی لوله‌به‌ک له‌ شوینی ده‌یه‌یانییه‌وه‌ به‌ سه‌ر مه‌ینای فاه‌، وه‌
 چاکه‌ردنی مه‌ینای فاه‌ به‌ په‌شه‌وازی نه‌وته‌کیشی گه‌وره‌، په‌وته‌که‌ریک به‌ هاوکاری له‌
 به‌که‌اره‌یه‌یانی ته‌توم به‌ مه‌به‌ستی ناشته‌یخه‌وازانه‌، ره‌که‌وته‌یک به‌ هاوکاری له‌ راده‌ی و
 ته‌له‌فزیون (۱۹۶۹)، له‌ نه‌سانی ۱۹۷۰ دا ره‌که‌وته‌یک عه‌راقی - سۆلێتی نۆی نه‌مه‌زا
 که‌را به‌ به‌ هاوکاری ئاوه‌ری و ته‌که‌تیکی. نه‌وه‌ قه‌ه‌زانه‌ی یه‌که‌تی سۆلێت داوه‌ی به‌ عه‌راق تا
 نه‌سانی ۱۹۷۱ گه‌یه‌سته‌ ۴۲.۳ ملیون رۆیل. هه‌روه‌ها په‌یه‌ه‌ندی به‌زنگانی عه‌راق له‌ گه‌ڵ
 نه‌لانیای دیموکراتی، پهلونیا و ولاتانی تری ته‌وژه‌ی روژه‌لات په‌ره‌ی سه‌نده‌.

*

به‌یانی تازار دانی به‌ مافی نه‌تونه‌یی کوردا نا به‌، به‌لام چه‌نده‌ که‌مه‌کوژی به‌نه‌رتی

تی دا به‌:

زوێ له‌ میژ به‌ پارتی تۆتۆنۆمی به‌ کوردستان و دیموکراسی به‌ عه‌راقی که‌رد به‌ به‌
 دروشتی سه‌وه‌کی خۆی. له‌م گه‌فتوگۆیه‌انه‌دا وه‌فدی کوردی له‌ هه‌ره‌و مه‌سه‌له‌دا: تۆتۆنۆمی و
 دیموکراسی دا به‌ازی به‌ سه‌ر چه‌نده‌ سه‌وه‌تیه‌کی به‌نه‌رتی دا داوه‌.

له‌ به‌اسی دیموکراسی دا به‌ه‌سه‌یه‌کان به‌ راشکاوی وت به‌یان: «ئێمه‌ هه‌یه‌یه‌کی
 شه‌ره‌شگه‌یه‌ن به‌ شه‌ره‌ش هاته‌یه‌ته‌ حوکم. به‌هه‌رمان به‌ دیموکراسی ره‌ژتاواهی و دیموکراسی
 له‌به‌رالی نه‌یه‌. هه‌له‌یه‌ه‌اردنی گه‌شتی واته‌ ته‌سلیم که‌ردنی حوکم به‌ گۆنه‌یه‌سته‌یه‌کان» وه‌فدی
 کورده‌ی به‌ نه‌وه‌ی گه‌شتوگۆیه‌یه‌کان له‌ سه‌ر نه‌وه‌ نه‌په‌یجی وازی له‌ به‌اسی دیموکراسی و
 هه‌له‌یه‌ه‌اردنی گه‌شتی و ژمانی پارله‌مانی هه‌نا به‌. به‌ پاساودانی ته‌مه‌ش وت به‌یان ته‌مه‌ش
 هه‌یه‌یه‌کی شه‌ره‌شگه‌یه‌ن به‌هه‌رمان به‌ دیموکراسی له‌به‌رالی نه‌یه‌.

له‌ به‌اسی تۆتۆنۆمی دا به‌ه‌س دانی نا به‌ مافی کوردا له‌ سه‌ر به‌نچه‌یه‌ی تۆتۆنۆمی

بسلام مسئله گرنه‌گه‌کائی هملگیرا یون بز سالاتی دواپی، لئو گفتوگونی‌دا پاسی قانونی نۆتۆنۆمی و ناوچه‌ی نۆتۆنۆمی نه‌کرا بو. دمه‌لاته‌کائی حکومتی نۆتۆنۆم له‌ کوردستان دا چه و دمه‌لاته‌کائی حکومه‌تی ناومندی له‌ ناوچه‌ی نۆتۆنۆم دا گامانه‌ن؟ کوردستانی عه‌راق کسری به و له‌ کسری دا تمواو نه‌بی. ده‌باریکردنی ناوچه‌ی نۆتۆنۆم دانرا بو بکسوته‌ دواپی سهرۆمه‌ری گشتی تا به‌و پی به‌ زۆرایه‌تی ههر چه‌گایه‌ک کورد به‌ به‌خه‌سته‌ ناوی. ده‌باری کردنی چاره‌نوسی ناوچه‌کائی کهرکوک، خانه‌قهن، سنجار و زۆر شوینی تر هملگیرا یون بز دواپی دهرکوتنی نه‌لجاسی سهرۆمه‌ره‌که. کیشی فیه‌لییه‌کان (که به‌عس به‌ ئیرانی دانه‌نان) و کیشی به‌زیده‌یه‌کان (که به‌عس به‌ عه‌ره‌ی دانه‌نان) به‌ چاره‌سهرنه‌کراوی هه‌لرا به‌وه.

مه‌لا مستمفا لئو کاتدا تهن‌گاو بو. په‌رسه‌تی به‌ پشودان هه‌بو، دیموکراسی و نۆتۆنۆمی و شتی لئو به‌هتانه‌ لئو کاتدا نه‌وه‌یان نه‌هه‌یتا شه‌ریان له‌ سهر بکات، به‌ تایه‌تی چونکه‌ ره‌ککه‌وتنه‌که‌ دوومه‌کائی ئه‌وی تمواو نه‌کرد و، دمه‌کوتی زۆری بز دا به‌ن نه‌کرد.

* کۆنگره‌ی هه‌شتم

کۆنگره‌ی هه‌شتمی پارتی له‌ ته‌مه‌زی ۱۹۷۰ دا به‌سترا.

ئهم کۆنگره‌یه‌ش وه‌کو کۆنگره‌کائی تر قه‌مه‌ه‌ه‌لغ و، جۆری له‌ خه‌به‌شاندانی سیاسی بو بز تازه‌ کردنه‌وه‌ی گوهره‌یه‌لی گوهرانه‌ بز سهرۆک. هه‌لومهرجی سیاسی ئهم کۆنگره‌به‌ له‌ چاو هه‌موو کۆنگره‌کائی که‌دا چه‌پاواز بو، سهرکهرده‌تی به‌رزانی و سهرانی پارتی به‌ هوی به‌هانی ئازار و، په‌شته‌واتی فره‌وانی ناوه‌وه‌ و ده‌روه‌، هه‌سته‌یان به‌ سهرکوتنه‌کی گه‌وره‌ نه‌کرد و، له‌ خه‌یان به‌ی به‌وه‌ن.

نۆینه‌ری زۆر له‌ حه‌یزه‌ نه‌ه‌اره‌کائی به‌عس، له‌وانه‌ حه‌شع، به‌ه‌نگ کرا بو، نه‌وانه‌ کۆنگره‌که‌به‌یان کرد به‌ دوانه‌که‌ دژی به‌عس.

پارتی بز ئه‌وه‌ی په‌شانی به‌عسی به‌دا که‌ هه‌بشتا په‌شته‌واتی ئیرانی ماوه‌، کامه‌هران به‌درخان که‌ له‌ به‌غداد په‌شوازی ره‌سمی لی کرا بو و، وه‌کو مه‌وانه‌کی به‌رز و ده‌وانی لای مه‌لا مستمفا کرا بو، بی ئه‌وه‌ی سه‌ری به‌غداد به‌داته‌وه‌ له‌ ره‌گای تارانوه‌ گه‌را به‌وه‌ نه‌وره‌یا.

ئهم کۆنگره‌به‌ بی به‌وه‌ری له‌ نه‌وان به‌عس - به‌رزانی دا قولتر کرد.

بز کۆمه‌یتی ناوه‌ندی هه‌ندی ته‌ندامی تازه‌ دانرا. کورانی مه‌لا مستمفا: ئه‌درس و مه‌سه‌مه‌وه‌، به‌ن به‌ ته‌ندامی کۆمه‌یتی ناوه‌ندی و، دارا ته‌وه‌یق که‌ هه‌تا چه‌ند ره‌ژی په‌ش کۆنگره‌ ته‌ندامی پارتی نه‌بو، له‌ سهر داواپی مه‌لا مستمفا ته‌وه‌ش کرا به‌ ته‌ندامی کۆمه‌یتی ناوه‌ندی، چونکه‌ به‌ جاسوسی سۆقه‌تی ته‌زانی، سهرمه‌رای چه‌ند کسسی له‌ فه‌رمانه‌ده‌کائی په‌شه‌ره‌که‌ که‌ هه‌ندیکه‌یان نه‌هه‌ینه‌ه‌واز بو.

* به‌عس داوا به‌ن له‌ مه‌لا مستمفا کرد به‌کی له‌ کورده‌کائی به‌نهری بز به‌غداد به‌ی به‌ چه‌گه‌ری سهرکۆمار. بز ئهم مه‌هه‌سته‌ عه‌یز شه‌ره‌به‌یان ناره‌ه‌ لای. مه‌لا مستمفا بز ئه‌وه‌ی ره‌تی به‌کاته‌وه‌ وت به‌ی: «ئهم شه‌و خه‌وانی به‌رزان هاته‌ خه‌موم وتی نای هیچ به‌رزانه‌که‌ کار به‌اری حکومت وه‌هه‌گه‌یا» پاش پی داگرتنه‌کی زۆری حکومت، په‌شه‌ن به‌اری حه‌به‌ب مه‌هه‌ده‌ی کرد. به‌عس ره‌ه‌زی کرد چونکه‌ حه‌به‌ب به‌ ره‌چه‌له‌ک ئیرانی بو. مه‌لا مستمفا

نعمی تغزانی، به تنقست نوعی پیشنهاد کرد بود، بز نوعی رفتاری بکمن.
 بدعس جاریکی تر لوند عارفی نارد بز لای بز نوعی به کیکی که دابنی. فوناد
 عارف زوری بز وت بو که دانانی جیگری سرکوزمار چند گرتکه. ملا مستغلا پی ی وت
 بو: «کواته خوت بیکه! له تز باشرمان دس ناگویی».
 هسو ریگکوتنیکی راسته قینه له گیل هر حکومتیکی هراق بوابه، له نهمام دا
 نمبو ملا مستغلا پیروندی له گیل دهولتانی دهره بهری و، لشکره کی بلاره پی بکا با
 بیخاته پتر لمرمانی دوزگایه کی حکومتونه و، پاره له هیچ لایه ک ورنه گری و، زندانی
 نبی و هیچ کس نه گری و نه کوژی و، خویشی وکو هسو هاوولایه ک له جیگایه ک دا
 دابنیشی.. نمانش له گیل تیگه پشتن و بیرکردنوه و قازانچی ملا مستغلا نشه گونمان.
 ملا مستغلا خزی به پوزتر دامن له دهولت و داوودوزگا قانونه کانی. له پتر نوه له گیل
 هیچ حکومتیک، به راستی، ریک نشه کسوت و، هولی ندا پارودخی ناتاسایی پتر
 جزری خزی نمبوست بمبتهوه.

*

نیستیهاب یان تیکه لاوونوه؟

ریگکوتنی نازاری بدعس - بارزانی سرکوتنیکی گسوره بو بز بارزانی و بز
 کورد، بهلام تیشکانیکی سیاسی گورنده بو بز جلالی. وری هیزه کانی دابنیشی و له پتر
 بهک هلوهشا، ریکخراوه سیاسیه کانی مابو نموش کسوت بو زیر گوشاری ملایی و
 خلیک.

ملا مستغلا له بدعس نمبو نهو، هر له سهرتاره بز مهبستی تاکتیکی له
 گیلی پیک هات بو، بهکی له مهبسته کانی له ناویردن جلالی بو، که ندرسا له هر
 روهروپونوه بهکی تازیدا له گیل بدعس، دسان نمان بنهوه لایمن. فایهر میرگسوری له
 سلیمانی پیروندی له گیل چند کسسیکی جلالی کرد بو، ناردوزی پششان دابو بز
 ناشتهونوه و به گرتنوه. نم پیرونده گشتی کرد و، گه پشته نوهی مام جلال خزی
 سردانی ملا مستغلا کرد.

نمان نهانوبست قهواره حیزه که بان بیارین، ناوه کی بگوزن و له گیل پارتی
 دوست و هاوکار بن و، سرگردایه تی حیزه که بان لای ملا جیگیر بی و، سرزکایه تی
 بارزانی قبول بکمن. بهلام بارزانی قبولی نشه کرد نمان وکو حیزه کی جیواوز و
 سریمخو بمین، چونکه گومانی نه کرد جاریکی تریش لی ی هلبیگرنهوه. له پتر نوه
 تنیا بهک ریگی بو دانان نموش تیکه لاوونوه بو به پارتی.

*

نم بیروزیانه له ناو ریزه کانی جلالی دا پاس نه کرا. دو رمی هسو: به کیکیان،
 لای واپو که هولی ناشتهونوه پتری له گیل بارزانی، بهلام پاریزگاری سریمخوی حیزه که
 بکری. نوعی ترمان، لای واپو که هر دو حیزب له روی بیرویاور و پیکهاتی چنایه تی و
 ریازی سیاسیه له گیل بهک جیواوز نین و، مانوهی حیزه که له دواروژدا نمبتهوه به
 هزی شری ناوخو و، پالدانوه به حکومتونه. له پتر نوه هلوهشاندنوهی حیزه که و
 تیکه لاوونوهی به چاک تغزانی.

نمانی رمی دهمبان هسو، به زوری لوانه بون که به تسای داسیزاندنی کوزمه

هون، چيگه لهوېش ثوانه لاپان واپو تا ندم حېزه بوشايېدكي سياسي به چي نهيلي.
ېواړي گمسه كړدني ريكفرايكي تازه نايي.

*
نو كونگرېدي كه پېش ۱۱ ي نازاري ۷ به سالېك تېور بېستري و، نهېسترا
ېو، نېمجاره تېور كز بېستېوه بژ لېدونې چارنوسې حېزهكه، چونكه نېتر گورنې
سرگرداېدني و راستكردنوي رېنازي سياسي، هېچ پاېنېكي نهماېو.
كونگره بېسترا، نېندامهكانې ثوانه هون كه له كزفرنېسه نارچېدېدكان دا پېش ۱۱
نازار هېلوېدرا هون. زورېان له نارازېدكانې ناو حېزې و، لاپنكرانې (تېار) دكې نېسه
هون، نېمېش پېشتر هېمو قسمان كړد يو به پدك، كه له نرځي ناشتېونودا له گېل مېلا
مستفعا ندم حېزه هېلوېشېنېنود و تېكهلاوي حېزهكې نوي بكمېنود. كونگره به
زوراپدېدكي دېار برېاري: گورنې ناوي حېزهكه و، هېلوېشاندنوي و پدكگرتنوي دا له
گېل حېزهكې بارزاني.

سرگرداېدني بارزاني هېلېني داپو به سرگرداېدني جېلالې كه سېدكي نېندامانې
لق و ناوچدكان له كادېرهكانې نېمان داپري و، له هېلېكي نرېك دا كونگرې نوهېسې
پارتي بېستري و، نېندامانې سرگرداېدني كارېان پې سپېردې. پېلام نه كونگرې نوهېم
بېسترا و، نه نېندامانې كومېتېي ناوېندي كارېان پې سپېردا، هېلكو بژ پې ترڅكردني نو
هېنگاوه گرنگه، سرگرداېدني بارزاني ناوي لم تېكهلاو هونوېه نا، «نېستېهاب». له زور
چېگاش له لېوندي ناوچه و لقهكان دا چېگهپان نهكردنود.

*
پدكي له مېرجهكانې مېلا مستفعا نودو ېو، كه نېبراهيم نېمېد و هېنديكي تر له
سرگردوكانېان لاي نو چېگېر هېن، مانگې شوپانې ۱۹۷۱ نېبراهيم نېمېد، مامجېلال،
عومېر مستفعا، عېلي عېسكېري، به ري كوتن بژ بارهگاي بارزاني. نېمانه چېند كسېكي
كېمېشيان، لېواندي تاوتېار هون لاي سرگرداېدني بارزاني، له گېل خېوان برد بژ نوي،
لېوانه حامېد قادر، حمېدي فېروج، مام طېعا خېوشناو، قادر كوكنې، كېمال مېلود..
نېشې كه فېرمانې گرتن و حوكمې «محكمه الشوره» ي عېراقم به دواوه ېو له گېل ثوان
روېشتم، مال و خېزانېكې مېلا مستفعا له دېلمان و، شوپنې كاركردنې رېژاندي نېدرېس
و مېسعود له قېسر و ماکۇسان ېو. نېمېشيان له خانوېدك دا له قېسر و ماکۇسان دانا. تا
چېند مانگې من له گېل نېبراهيم نېمېد له ژورېك دا ېوم.

بژ پدكېم چار كه له گېل عېلي عېسكېري چوم ېو سردانې نېدرېس. كاك عېلي
منې پې ناساند، نېدرېس به پېكېنېنودو وتې: «ناي چېند هېلمان دا تېمېدام بېكري ي
ېوردېس نهكوتېا» وتم: «وا به پې ي خېزم هاتومېته ېورههتېان»

له رېژانې ۱۱ ي نازاردا شوكرې حمېديشې سورجاقېلې سلېمانې ېو. شوكرې
بېعېسې ېو، له سېرودېسې حكرمېتي عارف دا گېرا ېو، پېرگېي نېشكېنېبې نېگرت ېو،
هاورېكانې خېي به گرت داپو، له ېور نودو له ناو بېعېسېدكان دا به چاوي سوك سېرېان
نهكرد و خېوېشې نوي لي ېوو به «عقده». پدكېم گېراي بېعېسې له سلېمانې دا نو داي
نا و، هېندي كېسې كړد به بېعېسې، نېسه به نوندي دژې ندم هېنگاوي راوستېان. من
رېزم نېشهگرت و نېوانم له گېلې تېور و، نويش حمېزي له چاوي من نشكرد و، قېلېي له

من بو.

نمو روزی بهمانی ۱۱ ی بازار خوندرایوه من یز نیشورکاری گزفاره کسمان له بغداد بوم. پاش نموه به چمند روزی گرامنوه سلیمانی. لهو ماوهیدا نارنجوکیک خرا بوه حوشی سانوی کچانی سلیمانیه.

له سهر نموه حکومت کوریکی گرت بو به ناوی: جمال محمد و، فرمانی گرتنی چمند کسمیکیان دبرکرد بو، یهکیکیان من بوم. جمال و نموانی فرمانی گرتنیان یز دبرجو بو حرمی پاره‌گای گزفاری «رزگاری» بون.

روداوه که بزم جزوه بوم: مالی جمال به تمنیشت سانوی کچانیه بو. جمال لهو نالوگزانیه به هزی بازاروه بوم، زور ناراحت نیی، له گیل چمند هاوریهکی دا یز سهر گهرم کردن له داخ و خفت دا تچن یز خواردنوه. به سرخوشی نموانیه یز مالی خزیان. له ریگا توشی تاقسی پولیس نیی که له پردمی سانوی کچان دا یز میبازی راوستا بون. پولیسکان مفوض یکیان له گیل نیی به ناوی جمال چاوشین برازی پدکری حاجی قهرچ بو، پدکر لهپرسراوی پیشمرگه‌کانی پارتی بو له سلیمانی. کاپرایکی هلپهرست و خۆ پهره‌پیشروی سهر به پارتی بو. جمال چاوشین و پولیسکان، جمال محمد نماسن، یز نموی سوکایدنی پی بکمن، بانگی نکهتن بپته پیشوه. جمال محمد نمرسی بازار ی بدمن و دستلری یز بکمن. یز دیفاح له خزی نارنجوکیکیان لی رانه‌کیشی. پولیسکان تی ی نموروکین و نارنجوکیکی له دس دمرنشین، یز نموی به خزیان دا نتمقلیتوه هلی نمدنه نمو دیو دیواره‌که، که حوشی سانوی کچان بو. کسی نه‌کوش و کسی بریندار نه‌کرد بو.

* هسان تاقم پولیس پیش نم بزمه چوبونه سهر «چاپخانه ی ژین» که گزفاری رزگای لی چاپ نه‌کرا، هندی دزگیان شکاند بو و، هریچی ورده و پرده‌یکیان پردس کومت بو برد بویان له ناو نمواندا: «کلشه» ی نمو روژنامانی له سردمی «پیشکوتن» وه له چاپخانه‌یدا چاپ کرا بون، کلشه‌کان له داری گویز هلیکئرا بون و، تا نموسا وه‌کو یادگاری چاپخانه‌که هلیکئرا بون. هیره‌ها چوبونه پاره‌گای گزفاره‌کش کتیبخانه‌که و قاپله‌کانیان تالان کرد بو. سدان کتیبی به نرخ و وتاری دستخونی نوسرانه‌کانیان برد بو.

* پولیسکان نم روداوه‌یان به سهر جمال محمددا هینا. شوکری حیدیشی روداوه‌کی قوستوه و زلفری کرد. بهس نمهرست نعه بکا به مونسبه‌تیک یز چاوشکاندنی جدالی و، پارتی نمهرست بیکا به مونسبه‌تیک بو توله کسردنوه. همودولان نمهانویست روداوه‌که به سهر من دا بهین. شوکری حیدیشی تولی لیدانی به‌عسبه‌کانی سلیمانی و پارتی تولی وتاره‌کانی رزگاری له من بکمنوه.

نمو زمانه تبه‌گه‌بشتم ترخی قسه‌کردن چمند گرانه. نم روداوه رهوتی ژمانی له بنه‌رتوه تیک دام و، بو به سهره‌ای دمره‌دیری هتا هتاییم. لهو ساره نهتر نمترانی له پرسوی هیچ خزمیکم و له شای هیچ پدکی له کسورکارم دا بهشار بم و، نمترانی له هیچ چمن و خزشه‌ک و، له هیچ لیقومان و ناخوشه‌ک دا له گلیان بم.

جمال گبرا و، فرمانی گرتن یز نموانه‌پش دبرجو که نمو روزه له گیل جمال

خوارده‌پریانوه، فرمانی گرفتن بز منیش، به ترمه‌سی دروستکردنی «شبهکاتی تخریب»
 دهرچو. همره دراین به «محکمه القوه» له بغداد.
 جیسال حوکر، نیشلام درا و، هیتایانوه له همره دهرکی سهرای سلیمانی له
 سیداره‌یان دا و، هاوریکانی نو و منیشیان به «غیابی» به ۱۰ سال زندانی حوکر دا.
 من خوزم نهدا به دستنوه، له بغداد خوزم شاردهوه.
 من له ژبانی سیاسی و پیشمرگه‌یی خوزم دا سمدان کار و کرده‌وم دژی حکومتی
 عیراق و داوودزگا سرکوتکهره‌کانی و سرکردایه‌تی پارزانی کردهوه، لای هندی به کاری
 شورشگیرانه و، لای هندی به جاشایه‌تی و، لای حکومت به خیانه‌تی نیشتمانی داتنری.
 له همره توهه پیوستم به پاکانه نیه، بهلام له دور و له نزدیکوه دستنی من لم مسله‌پیدا
 نهوه.

* ناکوکی ناو بنمعالی پارزانی

توه ماوه‌په‌تی نیمه له قسری بوین ناکوکیه‌کانی ناو بنمعالی پارزانی تمقیبوه
 چهند رودایان لی قهوما:

- مهلا مستهفا ماوه‌په‌کی بو له ناو کوره‌کانی دا نیدریس و مسجودی پیش خست
 بو، همره‌وکسانی کرد بو به نندامی م س و کاروباری پاره‌گای پارزانیمیان رانه‌پیراند.
 سهره‌رای تهره‌ش مسجودی دانا بو به لهرسراری دزگای پاراستن و نیدریس به هی
 مدکته‌یی عسکری. عوبید و لوقمان که به تمعن گه‌وره‌تر و، له سهرده‌یی پاشایه‌تی دا
 «حسین و تیه‌للدان» و له سهرده‌یی شورش‌ی تیه‌لول دا شعر و ناخوش‌نیمیان دی بو،
 فیراموش کرا بون. عوبید دهن به سهر بو له گوندی وه‌لزی له هسان ناوچه‌یی باله‌ک. له‌و
 ماوه‌پیدا عوبید هلات و چوه ناو حکومت.

نیشتم رهنگداننوه‌ی ناکوکی ناو ژنه‌کانی بو. مهلا مستهفا ۳ ژنی هه‌ره. دوانیان
 پارزانی و په‌کیکیان زیباری بو. له ژنی په‌کمه‌یی: عوبید و لوقمان و صابهر و، له ژنی
 دوه‌یی: نیدریس و، له ژنی سه‌یمه‌یی، که کچی محمود ناغای زیباری بو: مسعود،
 دلشاد، نیهاد، سیداد، وه‌جیه‌یی هه‌ره. نهم ژنه‌یان له لای مهلا مستهفا له هه‌مه‌یان له
 پیشتر بو. ناکوکی ناو ژنه‌کانی کاری له پاشه‌روژی کوره‌کانی کرد. له همره توه‌ی له گهل
 ژنی په‌کمه‌یی تاریک بو، عوبید و لوقمان و صابهری پشت گوی خست و، له همره توه‌ی له
 گهل ژنه زیباره‌کده‌ی ریک بو، مسعودی پیش خست.

- شوخ محمد خالید و شیخ عوسمان، که همره‌وکیان کوری شیخ محمد بون،
 له ناو خزیان دا له سهر توه‌ی کامه‌یان جیگای «خودان» به‌گرتنوه تیک چو بون. مهلا
 مستهفا پشتبوانی له محمد خالید نه‌کرد و دژی عوسمان بو. حکومت وستی دهن
 به‌خانه ناو نهم ناکوکیه‌یه. کهرته لاشکرکشی له په‌کتری. سهره‌لجام محمد خالید زال بو
 به سهر عوسمان دا. عوسمان لیخرا بهلام خزی و کوره‌کانی دایانه پال حکومت.

- همر له‌و ماوه‌پیدا پاره‌گای پارزانی په‌کی له پراکانی فاخهر میرگسوری کوشت.
 نوانیش په‌کیکیان له سهر کوشتنوه. فاخهر گیرا و هندی له پراکانی هلاتن بو ناو
 حکومت. دوا‌ی ماوه‌په‌ک فاخهر همره‌را. له گهل ماسجیدال چوین بو سهردانی
 په‌شیمانییه‌کی زوری دهری له‌و ناوچه‌یی کرد بوی بو ناشتکردنوه‌ی پاسکی م س و مهلا

مستففا. فاخير تم ناکۆکی به بارزانی و زیباری لیک ندادیوه. له قسه‌گانی دا وتی: «من چهند هه‌له‌یه‌کم کردوه پدکێکیان نه‌وه بو مسعود داوای لی کردم له گه‌لی بچم بۆ پیشوای زه‌هر ناغان خالی و چاشه زیباریه‌کان که نه‌مانیست بچن بو سهردانی مه‌لا مستففا. من نه‌چوم و لۆمهی مسعودیشم کرد، که نه‌وانه دوژمنی نه‌یمن نا‌هی بچی به پیشوایانه‌وه» وه‌کو خۆی نه‌یوت له سهر نه‌مه مه‌لا مستففا غه‌زه‌یی لی گرت و ناکۆکیه‌کانیان له‌یوه ده‌ستی پی کرد بو.

زۆری نه‌مخایانه ناکۆکی نه‌وان فاخیر و باره‌گای بارزانی هه‌لی دا‌یوه. کۆتاییه‌کی یوه هات هه‌مه‌یان گرتن و له تاشه‌تال دا هه‌مه‌یان کوشتن. فاخیر خالۆزای مه‌لا مستففا بو.

*

سه‌ده‌دام له‌و (تنازل) ه‌گه‌وه‌یه‌ی بۆ مه‌لا مستففا‌ی کرد بو به‌ تما بو:

۱. کارتی کوردی له‌ ده‌می شای ئه‌ران و دوژمنه‌گانی ده‌یه‌ینی و، به‌ قازانجی خۆی له‌ دژی ئه‌ران و، دوژمنانی نا‌وه‌وه و ده‌رووی به‌ کاری به‌ینی. له‌و کاته‌دا ناکۆکی ئه‌ران و عه‌راق له‌ جاران توندوتی‌تر بو‌وه.

۲. نه‌و بۆ‌تانه‌وه چه‌نگه‌اری نزیکه‌ی ۱۰ سال بو، شاخ و لادیکانی کوردستانی کرد بو به‌ مه‌یه‌ندی خۆی و، بو‌وه به‌ کێشێ سیاسی، ئابو‌ری، سه‌پایی گه‌وه‌وه، چه‌ک دا‌ینی و، به‌گه‌یه‌تیه‌وه سه‌ر ژانی ئاسایی نا‌وشار.

سه‌ده‌دام زۆر زو‌تی گه‌یه‌شت له‌ هه‌ردو ته‌ماکه‌ی دا به‌ هه‌له‌ دا چوه. مه‌لا مستففا هه‌ر له‌ سه‌ره‌تاره‌وه بۆ چه‌یه‌جی کردنی هه‌ندی مه‌یه‌ستی تایه‌دی خۆی له‌ گه‌ل به‌عس پێک هات بو، نه‌ک بۆ ره‌ککه‌وتنی ته‌واو و راسته‌قینه. مه‌لا مستففا ده‌وله‌تیه‌کی له‌ ناو ده‌وله‌ت دا دروست کرد بو، ئاماده‌ نه‌بو ده‌ستی لی هه‌له‌گری له‌ به‌ر نه‌وه:

۱. مه‌لا مستففا نه‌ک هه‌ر په‌یوه‌ندی له‌ گه‌ل ئه‌ران نه‌ه‌ری، به‌لکه‌و به‌هانی تازاری وه‌کو ده‌سکه‌وتیه‌کی گه‌رنگ فرۆشته‌وه به‌ ئه‌ران، بۆ به‌هه‌زکردنی په‌یوه‌ندیه‌کانی له‌ گه‌ل ئه‌ران، ئه‌سرا‌ئیل و ئه‌مه‌ریکا و، هه‌م‌و دوژمنه‌کانی به‌عس.

۲. مه‌لا مستففا نه‌ک نیازی به‌لاوه‌ پی کردنی هه‌زه‌کانی و، گه‌رانه‌وه بو ژانی ئاسایی شاری نه‌بو، به‌لکه‌و هه‌زه‌کانی به‌ ژماره‌ زۆ‌تر و به‌ چه‌ک پزۆ‌شته‌تر کرد. «ده‌زگای پا‌واستن» ی زیاتر به‌هه‌ز کرد.

سه‌ده‌دام به‌ ئاشکه‌را درۆی به‌ سیاسه‌تی دوستانه‌ی بارزانی دا، به‌لام به‌ نه‌یه‌نی که‌وته چینی په‌هلانی له‌ ناو به‌ردنی. ئاقسی مه‌لا که‌ بۆ نا‌وه‌زی چو به‌ون بو سهردانی، پدکێکیان ره‌ککه‌زدیه‌کی مه‌لوم له‌ سکی قایم کرا بو، له‌ گانی دانیه‌شته‌که‌دا به‌ ره‌مۆت کۆنشه‌ول ته‌قه‌یرایه‌وه. چهند کسێ کوژدان به‌لام مه‌لا مستففا به‌ ره‌که‌وت به‌ر نه‌که‌وت. مه‌لاکان، پیش نه‌وه‌ی لیکوله‌نه‌وه‌یان له‌ گه‌ل به‌ری، هه‌مه‌یان له‌ هه‌مان شوێن دا کوژدانه‌وه.

*

ده‌رکردنی فه‌له‌یه‌کان
به‌عس، پی نه‌وه‌ی گوی به‌دانه‌ نارمه‌زایی سه‌رکه‌ردایه‌تی بارزانی، ۱۸۵ هه‌زار کوردی فه‌له‌یی ده‌رکه‌رد بۆ ئه‌ران و، سال و دا‌رای زه‌وت که‌ردن به‌ به‌هانه‌ی نه‌وه‌ی نه‌وانه ئه‌ران. ره‌وژنامه‌ی «التاخی» له‌ سه‌ری نو‌سه‌ین، به‌لام پارتی هه‌یج هه‌نگاره‌یه‌کی جیه‌دی نه‌فا بۆ

ریگرتن لدم تاوانه و. ریگرتن له دوباره بونموی.

*

پرکردنموی بوشایی خلیج
عیراق و نیران لسم پرکردنموی نمر بوشایی کشانموی هیزه‌گانی بمرتانی له
روژهدلاتی سوس، به تابهتی له خلیج دا دروستی نکرده، له ململاتی دا بون. نممیریکا
نیرانی راسپارد بو نمرکی پاراستنی تاسایی خلیج بگریته نمتو، شا به پله نیرانی پر
چدک نکرده و، پیروندیه‌گانی خوی له‌گئل دموله‌تانی عمره‌بی و شیخ نشینه‌گانی خلیج
باش نکرده، هولی نهدا له ریگی زیاد کردنی قسوامی دسکوتی نابوری و بازوگانی
سؤقیته‌سوده له نیران دا، پشت‌سوانی یا هیچ نبی بی لایینی نمیش به دس به‌سینی.
عیراقیش نمریست دمووی سمره‌کی هبی له خلیج دا، به تابهتی که دولت و شیخ
نشینه‌گانی خلیج جگه له نیران همیران عمره‌بن، عیراق ترسی له خو چدکار کردنی به
پله و قبه‌بی نیران هبو، بو نموی ترازوی خوی له‌گئل نیرانی پشت تستور به نممیریکا
راست پکاتنوه، روی کرد بوه پدکشی سؤقیته.

*

له ۹ ی نیسانی ۱۹۷۲ دا عیراق و پدکشی سؤقیته «پهمانی دوستایهتی و
هاوکاری» پان بو مادی ۱۵ سال نیمزا کرد. کوسپگین بو نیمزا کردنی هاته بهشداد. تا
نمر گاته پدکشی سؤقیته پهمانیه‌کی لهو پاهته‌بی له ناو ولاتانی عمره‌بی دا تمنا له‌گئل
مبصر بو مادی ۱۵ سال (۱۹۷۱)، وه له دنپادا تمنا له‌گئل هینه بو مادی ۲۰ سال
(۱۹۷۱) نیمزا کرد بو.

پدکشی سؤقیته پیروندی نابوری، بازوگانی، ستراتیجی گرنگی له عیراق دا
پیدا کرد بو، دمستی له پترولی عیراق گهر کرد بو، کملکی گموره‌بی لی ویر نه‌گرت،
همروها نزیکه‌بی همو چدک و تفاتی چنگی عیراق لهو نکرده، ژماره‌پدکی زور پروژی
نابوری له عیراق دا دس کموت بو، پاپوره جنگیه‌گانی سؤقیته دمرگای خلیجیان بو
کراپوره، نهمانته‌وانی سردانی مینای ام القصر پکن، لهر نموه پشوی له ناو عیراق دا به
قازانچی نمر، گژی نیوانی کوره - به‌س پیروندیه‌گانی نوانیشی نمخته مدرسیوه،
حش و به‌س پیرو پیکه‌ناتن نه‌چون. به‌س ریگی کاری قانونی نهدان و بهشداری
نکردن له وزارت و لهو «جبهه» پدا که خهریکی پیکه‌ناتی بو. به‌س نه‌پوست پ د
که بش بهشداری جبهه بی. باری سرنجی همرولا لمر مافه‌گانی گملی کورده جووری
پیروهردنی ولات و جووری پیکه‌ناتی جبهه جباواز بو، لهر نموه دور بو پ د ک
بهشداری پیکه‌ناتی جبهه بی.

*

چند جاری له نیران رۆژنامه‌بی «التاخی» و رۆژنامه‌گانی به‌س دا: «الشوره» و
«الجمهوریه» مشتمری توندلوق دروست نمو. پاروی و به‌س له دو نامی تالوگور کراودا
هندی له گازانده‌گانی خویان له پدکتری و هندی له ناکزکیه‌گاتیان رون کردنموه، نمر
دم له کتبه‌کی تابهتی دا پلاو کراپوه.
پیر له نیمزا کردنی پهمانی ۱۹۷۲ نیوانی به‌س - پارزانی گور بو. همرولا
گرماتیان له پدکتری پیدا کرده‌بو. پدکشی سؤقیته بو نموی پارزانی قانع پکا، نیوانی

خوی له گدل عیراق باش پکاتنوه، ناگوکهدکانی چارسمر پکا، پشنداری جبههیی خواستراو بی، لهپش نیمزا کردنی پهمانی دوستایهتی و هاوکاری دا نوینراییهتیکی بسمروکایهتی نیچکن، لپرسراوی کاروباری روزهلاتی ناوهراست له وزارهتی دهرهوی سؤقیته، له گدل هندی کاریدهستی سفارعت له پهلنا نارد لای بارزانی.

نوینراییهتی سؤقیته یو بارزانیان روځ کردهوه که توان نالین بعمس باشه بهلام ریگی له پدک گه پشتن له گدل بعمس باشته له ریگی هاوکاری له گدل نیران. هیرهوا پی یان راگه یاندن که توان پهوهندی به ناسایی داتنن چرنکه سنوری هارپشیان له گدل کوردستانی عیراق هیده، بهلام زود روشتن له پهوهندی دا باش نیه، هیرهوا پهوهندی له گدل نیسراوئل و نصیرکاش به باش نازانن... نوینراییهتی سؤقیته نیویست وا له بارزانی پکا، کهدکانی خوی له گدل عیراق به ناخافن چارسمر پکا و، پشنداری جبهه بی شان به شانی شخ.

نوینراییهتی سؤقیته گوشاری یو کورد نهینا له گدل بعمس ریک بکوی، بهلام گوشاری یو بعمس نشهره خواسته کانی کورد بسلین، نمیش نموی نه گماند که نهی کورد به مرجه کانی بعمس رازی بی، بی نموی بعمس مرجه کانی کورد بهی بهینی. بارزانی خوی به پشت تستور نوزانی به بملنه کانی شای نیران، لپهر نموه گوی ی نهدا به قسه کانی نیچکن.

له کاتی نیمزا کردنی پهمانه کدا له بغداد کاریدهستانی سفارتهتی سؤقیته که نوینرانی پارتیبان دی یو، هیرهوا کوسجین و گرشکو که وزیره کورده گانیان دی یو، داوایان لی کردهون: پارتی پش پشنداری جبهه بی و پشتیوانی خوی له پهمانه که دهری.

*

دوا به دواي نیمزا کردنی پهمانه کمش سمر له نوی هندی له لمرمانهیرانی سفارتهتی سؤقیته، له گدل عزیز شریف سردانی بارزانیان کرد له پاره گاکمی خوی و داوایان لیکرد بروسکمی پشتیوانی یو کاریدهستانی عیراقی لی پدا. بهلام بارزانی نهک ناماده نیمر پیروز یایان لی پکا، بملکو ناره زایی قولی خوی دهری، چونکه لای واپر سردنجام نمو پهمانه دژی گملی کورد پدکار نهینی، له سؤقیته چدکی پی ورنه گیری و کورده پی لغار نهیات و بوشی دوباره کرده نموه که پارتی له جبهه دا پشندار نایی. بارزانی بملنی له شا وهرگرت یو، که پشتیوانی تمواوی پکاو هولی بدهسهینانی پشتیوانی نصیرکاش پدا، بارزانیش نیمزا کردنی پهمانه کمی کرده بهانه یو دوباره کرده نموی داوای یارمتهی له نصیرکاو بهیز کردنی شونی خوی له لای نیران و نصیرکا.

وهکو راپوتی پایک نهیگسرتنوه: نیکسون و کسنگر لمر سردانددا که له مایسی ۱۹۷۲ دا یز تارانان کرد بملنیان دا به شا، له گمرانوهدا به نیجایی له مسئلهی یارمتهیدانی بارزانی بکولنوه. له راستی پش دا که گمرانوه یو نصیرکا له ناستیکی بهرزدا به نهینی له ۱۶ ی حوزهیرانی ۷۲ بهراری یارمتهیدانی بارزانیان دا به تاپهتی دواي نموی عیراق له ۱ ی حوزهیران دا بهراری «تأمیم» ی نموی دا یو. یارمتهیدکمش بریتی یو له توخانکردنی ۱۶ ملیون دولار یو کرنی چدک یو بارزانی. جون کوناللی یان نارد یو نموی نیم بهراره به شا راگه بملنی. دیاره شایش به بارزانی راگه یاندوه. لپهر نموه

پارزانی هستی به پشتبکی نستور نکرده له زورانبازی دا له گدل پمعی، له هلولسته کانی دا نومی نغنوناند.

شا هیچ جور، دسکوتیکی له ریکوتنی کورد - پمعی دا نمبو، پملکو پیوستی به کورد بو له مللانی دا له گدل عیراق بو نموی خواسته نعرزی و سیاسیه کانی خوی پامردا پمپینی، لمبر نموه هولی ندا هانی پارزانی و بزوتنموی کورد بدا بدگز پمعی دا بچن و، بو نموی زانی پهرنگاری یان پشاته پور دریمنی نندکورد له گفنی زوری یارمه تیدانی «چهک» و «پاره» که به لای پارزانیموه له ریزی پمیشیموه پیوسته کانی دا نغنان.

پمپوندی کورد و پمعی تا نغمان تیزتر نمبو، پمپوندی پارتی و حشع پش تا نغمان خراپتر نمبو تا گمبشته رادهی پمکادانی چهکدار و، پملانبازی کراوهی نیوان روژنامه کانی «التاخی» و «طریق الشعب».

سالی ۱۹۷۳ نوینمواپتیه کی سزقیتی به سرورکایدتی رومان سیف سردانیکی تایپه تی مالا مستغفایان کرد له پاره گاکمی خوی، سکرتری حشع عزیز محمد و زمیزی دولت عزیز شریف پشی له گدل چو بون. رومان سیف لیم سرداندا به راشکاو ناگاداری پارزانی کرد، که ننگور له گدل پمعی شمر پکاتموه، پدکیتی سزقیتی ناتوانی پشتیوانی لمو پکا چونکه له گدل عیراق «پیمانی هاوکاری و دوستایه تی» ان هدیه، پملکو نمبی پشتیوانی له عیراق پکا، لمبر نموه چاکتر وابه له گدل عیراق شمر ننگاتموه، پشداری جمبهه بی، نیوانی خوی له گدل حشع چاک پکا، ناگوکبه کانی خوی له گدل پمعی به گفتوگوی هیمنانه چارمسر پکا. پارزانی ننگور چاره کانی پشو به تنیا به گفنی شای نیران پشت نستور بو، نمبچاره به پملینی نمسکاش زیار مغرور بوو، لمبر نموه لسه کانی رومان سیف ی به همد ننگرت.

*
مالا مستغلا لای نوینمواپتیه جیواز قسبی جیوازی نکرده. به نمسکای ثوت: «ننگور یارمه تیم بدن کوردستان ننگم به ولایتی پمپاو دری نمسریکا» و، به سزقیتی ثوت: «ننگور یارمه تیم بدن کوردستان ننگم به قدلای کومونیزم». به نیرانی ثوت: «نیمه همسرمان له ره گیزی نارین» و، به عیراقی ثوت: «من عیباسیم». به عهری ثوت: «من موسولانم نامادم پیشمرگه پنیرم بو شمیری جو» و، به جوله کبه پشی ثوت: «کورد و جو ندموهی حمزه تی نپراهیمن نمبی پیکوه هاوکاری پکن».

گراپه پم قسانه تفره یان ندا. سره فقام هیچ لایه کیشانی پی تفره نندرا. بز پمپز کوردنی پمپونده کانی خزی له گدل نیران و نیرانیل و نمسریکا، خزی سفتری کرد بز تاران بز پمینی شا و، بز تملنیمب بز پمینی کارمدهستانی نیرانیلی. تیریس و د. محمود پشی ناره بز واشنتون. نوینمواپتیه پارزانی له گدل رشارد هیلز، سیزکی سیا دانشتن. لیم دانشتندا هیلز به راشکاو پی ی وت بون که نمو له پور خاتری شای نیران له گدلیان کو نمپیموه، ننگینا نمسریکا نایموی پمپوندی راستموخو و ناشکرایان له گدل دایموزنی.

ملیک حسین که نمپی بز نیران، مالا مستغفاش نمپی بز نموی پمپینی. داوا له شا ننگا که دپداریکی له گدل ملیک حسین بز ریک پخا. شا تملی: «چ نیشیکت به شا

حسین همده سوال له سوالکتر ناکری!»
مسئله‌ی شاره بوه حسین خزی هاتره داوای پارمندی له نیران نه‌کا، تژ نه‌چی
داوای پارمندی لی نه‌کری، هه‌چی نه‌ پنداتی. مه‌لا مستعفا ویت بوی حسین بهینی بز
نهمی داوای لی هکا لای نهمریکا قسمی بز هکا پارمندی بدن.

*
به‌کیتی سؤنیت له مملاتی ی کوردی - عیراقی دا نیرت قورسای خسته پال
حکومتی عیراق و، له نازاری ۱۹۷۴ دا کاتیک جهنگی کوردستان هیلگیرسایه‌وه،
پشتیمانی سیاسی و جهنگی ناشکرای له حکومتی عیراق کرد دژی بزوتنموی کورد.
هولی دا ناکوکی عیراقی - نیرانی به تاشتی چارمسر هکری، به‌تایه‌تی سؤنیت له‌گه‌ل
همرو دولت پیدوندی باشی هه‌رو، قسمی له لای همرو لا نهموشت، دیاره ریککوتنی
عیراق - نیران لو کاتیدا که بزوتنموی کورد گره‌یکی چارنوسمی لیسر ناکوکیه‌که‌یان
کرد بو، جه‌زده‌یه‌کی کوشندی لی تدا.

له‌گرمی شه‌ه‌کانی ۱۹۷۴ ی نیران جه‌ه‌شی عیراقی و شوری کورد لو
سورداندا که شای نیران له سانگی تشرینی دوم دا بو موسکوی کرد، به‌کیک له
باه‌ته‌کانی گفتوگوی سؤنیتی - نیرانی دا مسبدلی ناکوکی عیراقی - نیرانی بو، که
لایمی سؤنیتی هه‌نا به پیشه‌وه. پودگورنی داوای له شا کرد به تاشتی کبه‌ه‌کانی له‌گه‌ل
عیراق چارمسر هکا.

*
له‌گرمی جهنگی کوردستان دا، حشع که په‌یردی بی چمن و چونی له سیاستی
سؤنیتی نه‌کرد هم به‌چدک و هم به‌ریگی سیاسی و پروپاگنده به‌توندی دژی
بزوتنموی کورد راوستا. به‌کیتی سؤنیت یش سمرهای نموی سرچاوه‌ی هه‌کی دژی
پهلانی جهنگی بو حکومتی عیراق دایین کرد، له‌دمزگاکانی راگه‌باندنی خویه‌وه دژی
بزوتنموی کورد دوا و پشتیمانی له حکومتی عیراق کرد. به‌دوی نموش دا هممو
دولماتی نموی‌های روه‌ه‌لات و پارتیه کومونیسته‌کانی دنیا دژی راوستان، که
ریکوتنی ۶ نازاری جه‌زائیش له نیوان صددام - شادا بو، نه‌گه‌چی نم ریکوتنه له
زیر ناوی لاه‌لکردنی کبه‌ه‌کانی سورد بو، به‌لام له راستی دا سوردایه‌ک بو بو
لناوردنی بزوتنموی کوردو سینه‌ته‌کی نموی‌های گموره‌ی به‌سمره‌نا، له‌گه‌ل نموش دا.
به‌کیتی سؤنیت به‌خوشه‌وه ویری گرت و، حشع به‌گرمی پیشوازی لی کرده له روژنامی
«طریق الشعب» دا چمن وتاری بو لیکه‌نموی لایمه باشه‌کانی نم ریکوتنه تعرض کرد.

*
فسادی مالی و نه‌داری له ناو‌دمزگاکانی جه‌زب و پیشمهرکه دا په‌ری سندن.
واسطه و خزماه‌تی، نه‌ک توانا و لیسواوه‌یی، گرنگترین پیوانی دام‌ه‌زاندن بون له
دایره‌کان دا، بازوگانی قاپاخ له‌گه‌ل نیران بو به‌سمرچاوه‌یکی گرنگی دوله‌من بونی
کاربه‌دسته‌کانی پیشمهرکه. «قوتنترات» ه‌کانی وزاره‌تی کاروباری سورو و، قوتنترات‌کانی
تر کاربه‌دسته‌کانی پارتی و پیشمهرکه نیان گرت، پاره‌کاتیان و نه‌تگرت پروژه‌کان، که بز
ناوا کوره‌نموی کوردستان بو، یا هه‌رو نه‌ه‌کسان، یا نه‌گه‌ر به‌کرانایه زور خراب و پر
که‌م‌گوری بون. زور جار خلک نم گله‌باندیان نه‌گه‌باند مه‌لا مستعفا. نموش نه‌پوت:

*

مانگی نازاری ۷۴ گفتوگزی نیران بهمن - بارزانی چوه کولانیکی داخراوموه. بیرونچونی هردولا سهارت به ناوموژک و سنوری ناوچی توتونومی چیاواز بو. هر لایهکیان پرژدهیکی تاماده کرد بو. هیچ لایهکیان به پرژده لایهکی تر رازی نهبو. نیدریس و دارا تزفیک چون بؤ بهغده بؤ نموی قسه له گیل صددام بکهن و، پلاوکردنموی پرژدهکه دوا بخا. صددام سور بو له سر نموی له کاتی دیارکراوا، وکرو له بهمانی نازاری ۱۹۷ دا نوسرا بو، پرژدهکه پلاو بکرتنموه. همرشمی لی کردن که نهگر شر بکتموه به شر دهرهقیان نمیت له گیل شا تماسی.

مانگی نازار دهیان هزار کمی چونه ریزی شورهکهموه. دزگای پاراستن هانی خلیکیان ئندا شارهکان به جی بهیلن. بهمن ریگای لی ننهگرتن. لای واپو لیشای خلیک نمیی به هاریکی قورس به سر جولانموهکهموه. نمیش هندیکی دهرکه. شر هلیگهسایموه. لیرده به ژماره له سر داوودزگاکانی شورش و تواناکانی، که له کاتی خزی دا به پارمندی دهیان کمی ناگادار کزکراوتموه و، له پنجمهین ژماره کزملدا پلاو کراوتموه، ئنوسموه:

۱. داوودزگاکانی شورش

- بارهگای بارزانی

پیک هات بو له مالا مستفعا خزی و، نیدریس و مسعود. سرکردایتی و سرپرستی همو کاروبارهکاتی شورش تهکرد: کاروباری پیشمرگهیی، سیاسی، راگهپاندن، پارو پول، پهنوئیدیکاتی دهرمه، کزکردنموی زانیاری و دهنگهاس..

- پدک

مالا مستفعا سرژک و حبیب محمد کمریم سکرتهیر و، سرکردایتی پارتي پیکهات بو له ۲۱ ئندانی کرمیتهی ناوئندی، لوانه حوتبان مکتشی سیاسی بون: د. مسعود، نوری شاههیس، عیسی عبدالللا، سامی سنجاری، صالح بوسنی و، نیدریس و مسعود.

لیژنهکاتی لقی ۱ ی موصل، لقی ۲ ی هویلیر، لقی ۳ ی کمرکوک، لقی ۴ ی سلیمانی، لقی ۵ ی بهغدا، لقی ۶ ی ئوروپا، لقی ۷ ی ریکختنی ناو پیشمرگه. هر لایهیک ۱ لیژنی ناوچه و، هر هیزیک ۱ لیژنی ناوچه و، هر ناحیهیک

۱ ریکخراوی تی دا بو. ریکختنی لق و ناوچه و ریکخراو به پی ی دایهشپونی ئیداری محافظهکاتی عیراق ریکخرا بو.

۷ کارگیری لیژنی لق و. ۴ کارگیری لیژنی ناوچه و، سیدان کارگیری لیژنی ریکخراو، که به دفتیر ۴۵ هزار ئندانی ریکخراو و، ۷ هزار پالیورا و لاینگری ریکخراوی هبو.

- سوپای شورشگیری کوردستان (س ش ک)

مکتشی عسکری (۷ ئندام) راستوخز بستر بو به بارهگای بارزانموه. س ش ک پیک هات بو له ۱۸ هیز. لوانه: هیزهکاتی بالهک (هیندین و

زوزک)، شیخان، زاخو، ناگری، سفین، دهشتی هویلیر، کمرکوک، خنات، زمناکو،
کاره، بیتواته، حمصین، نزمیر، هلمگورد، رزگاری.

همر هیزیک پیک، هات پر له چمند بهتالیونیک و، همر بهتالیونیک له ۳ - ۴
لق، همر لقیق له ۳ - ۴ پهل و، همر پهلک له ۳ - ۴ دسته و، همر دستمهک له ۹
- ۱۲ پیشمرگه.

جگه لو ۴ بهتالیونی به ناوی زوزک که له سر شیروی جبهشی عیراقی له
سریاز و نفیسر پیک هینرا بو و، جگه لو چمند قوهتی که به ناوی تلمهعفر و سنچار
و کوسرت پیکهینرا بو وه له لق زوتر و له بهتالیون کسمتر بو، له سدرانسری
کورستان عیراق دا ۶۵ بهتالیون هبو.

سدرای پیشمرگه داتیسی که وه کو جبهشکی نهزامی ویکهرا بو، بژ
پشتیوانی لم سپاه «هیزی بهگری میلی» دامزورنا بو.
ژمارهیکی زوری فرماندهی هیزهکان و بهتالیونکان بهزانی بون. ژمارهیکی زور
لو فرماندانه نمهندوار یا عریفی شورطه و جبهش بون.

- دزگای پاراستن

پاراستن دزگایهکی جاسوسی بو. کادرهکانی له لاپهن ساواک، مرساد، سپاه
مشتق دا درا بون. تهرکهکانی تمیش وهکو تهرکهکانی هم دزگایهکی موخا بهرات بو.
بشی جیاجیای هبو پر کزکردنوهی دنگیاس و هوالی جزاوجر و، کوشتن و تیکدان.
لهپرسرای پدکمی تم دزگایه مسعود بو.

پاراستن جگه له خست و توره نهینهکانی، نوینهریکی ناشکرای به رسمی له
پارهگای همو هیز، بهتالیون، لق، لیژنه لی، لیژنه ناوچه، ئهسانهتیک دا هبو، که نهبر
چاودیری روداوهدکانی دهووپشتی خویان و جموجولی خملک و پیشمرگه و لهپرسراوهکان
پکمن و، راپورتیان له سر بنوسن.

پاراستن دزگایهکی نهینی بو ژماره راستهقیینی نازانی.

- ئهسانهتکان

بهواسهر بهو مجلسه تمهیزیمی بهمن دروستی کرد بو سرکردهایهتی شورش
چمند ئهسانهتیک دانا بو، وهکو: ئهسانهتی مالیه، کشتوکال، ناوخو، اشغال و اسکان،
تمندروستی، عدلیه، اعلام، تربیه.

همر پدکی لم ئهسانهتانه سدان فرمانهیری هبو.

۲. تواناکانی شورش

- توانای مرئی

۶. هزار پیشمرگه داتیسی

۴۳ هزار هیزی بهگری میلی

۴۷. نفیسری جبهش و شورطه به پهلای جیاواز

۹۸ پزیشک

۷ پزیشکی دان

۷ دهرمانگر

۲۲. مهندس

۶. ماموستای زانکو
۲۱۲. ماموستای سمرقانی و سانبوی
۷. خویندکاری زانکو و ماموستا
۴۵. قوتایی ناهندی و دواناوندی
- هزاران عریف و برهنهچ و کارمندی حکومتی
- دارایی

سمرچاوه‌گانی دارایی شورشی که برقی بر له:

۱. پارمندی تهرانی و تهمریکی و نیرائیلی و هندی دولتی تر.
۲. ناپرونی نمدامان. شو پاره‌پس له سمرانسری کوردستان دا به نای مانگانهوه

له همر کس ویرته‌گیرا.

۳. داهاتی فروشگاگانی شورش.

- چدک و تقاتی شمر و داوودمرمان له دهموه تمعات و به پاره نمته‌کردوا.
- بودجی شورش له ۱۹۷۰ - ۱۹۷۵ نریکی ۴۸ ملیون دیناری عیرانی بر. له
- کاتی ناشبه‌تال دا ۲۵ ملیون دینار له خنزمندی پاره‌گای بارزانی دا مابر.

- راگه‌باندن

- دزگابه‌کی ۸ کیلواتی رادپر له مسمی خسلان بر. دو دزگای بهیژکردنی له
- خانمقین و سوسونگ دانرا بر. پرنامه‌گانی به کوردی، عربی، تورکمانی، نینگلیزی و
- فرمنسی و جاوریار به هندی زمانی تریش پلاو ته‌کردوه.
- پاره‌گای همو لن و پمتالیون و هیژگانی پیشمرگه دزگابه‌کی پیشلی همر بر
- په‌پوندی راستموخز له گیل دزگاگانی سورو خوی.
- دزگای چاپی نیتنر تاپ و هایدلبرگ و، دزگای چینی تپ و، سدان تاپ و
- رژنیو. سدان نوسر و رژناموان له دزگای راگه‌باندن دا گاریان ته‌کرد و، ده‌بان رژنامه
- و گوفار و چاپکراو دمرته‌چو.

- چدک

- چکه لمر تفنگگانی به دس پیشمرگه و به‌رگری میلیونه بر ده‌بان هزار برنرو و
- کلاشینکوف و ۱۵ ملیون تیشک و ۵ هزار گولله توپی تیه‌تیا له ده‌بو دا بر.
- به سدان هاومنی گری ۲، ۸۲، ۱۲، ۱۲، توپی ۲۵ ردتل، ۱۲۲، ملم،
- ۱۳۲، ملم، ۱۷۵، ملم.

به سدان ۱۴۵، ملم، ۳، ملم، ۳۳، ملم، ۵۷، ملم ی دوی فروکه.

به سدان رمناشی دوشکا، برنرو، گریوف و دیکتاروف.

به سدان ساروخنی ستریلای دوی فروکه و ساگری دوی تانک.

به هزاران تایی جی ۲ و ۷ و لوغسی جی‌واو‌جور.

*

- له دوانزه سانگی شمردا (تازاری ۱۹۷۴ - تازاری ۱۹۷۵) مالا مستمفا نم
- داووددزگا و هیژ و توانایی له به‌ر دس دا بر. ره‌کوتنی شا - صددام له جمنزایر
- کوتایی به شمرکه هینا. مالا مستمفا نه‌توانی به‌کی لم ره‌گاپانه هیلپزیری:
- دریوه به شورش پنا.

- واز له سرکرداېتى شورش بهېنى بڼه کې له کوره‌ګانې يا بڼه کېسېکې تر له سرکرداېتى پارتې. خږې پېچته نوروپا يا نيميرکا داېنېشې.
چېکې داخه مېلا مستمفا هېچ کام لڼم دو ريکايې نه‌گرت، ريکايېکې تړې هېلوارد که خلک نارېان لې نا ناشېه‌تال. ريکايې به هېچ کېسېکېش ندا درېزه به شورش پدا و، هره‌شې لېدانې لې گردن. ناشېه‌تال مېنه‌تېه‌کې نه‌توېې به سر‌گورد هېنا. سره‌تا نږېکې ۱۷ هزار کس چونه نېران. مېلا مستمفا هېزې نه‌کرد هېمو کوردي عېراق له گېلې بېن بڼه نېران، چونکه وای نږانې نېران و نيميرکا ناچار نېن شتيکې وړکو پانگلادېش له کوردستان دوپاره پکېنوه، نوره جاري چوارم بو مېلا مستمفا کوردستاني عېراق به جې بهېلې.

نېران پنمالي پارتانې و هېندي له هاوکاره نږېک‌ګانې مېلا مستمفاي له عظيمېهې کمره‌ج له نږېک تاران نېشته‌جې کرد. نوانې تړې به ناو نېران دا پلاوگرده‌وه. هېنديکېشيان چونه ولاتانې نوروپې و نيميرکې پونه پېناهېري سياسي. پشکېشيان گرانوه عېراق و به ناوېه‌ګانې جنوب دا پلاو گرانوه.

مېلا مستمفا لاي نيميرې طاهېري سرنوسېري کېهېانې تارانې و، لاي مېهېد حسېنېن هېکېل وتې: نېتر دهوړې نو له ناو جولانوهې کوردا تېوار بو و به تعصاي سرکرداېتى جولانوهې کورده نساوه. پېلام نېم قسېهې نېرده سر. گواپه نيمې بڼه تفرده‌انې شا بو. دواي داسفزاندي پکېتې نېشته‌انې کوردستان، نويش کورتوه جولان. به موافقه‌تې ساواک نېدرېس و مسعود قباده موافقه‌انې پېک هېناپوه. مېلا مستمفا به سرزکې مایوه. سامې چوه نوروپا کورتوه گران به ولاتانې نوروپې دا بڼه داسفزاندي ريکخراوه‌ګانې پارتې و، نېدرېس له نېران کورتوه چالاکې و ناردي ګادره‌ګانې بڼه تورکېا، مېلا مستمفا و مسعودېش چونه نيميرکا. مېلا مستمفا نېخوږشې سره‌تانې گرت بو له واشېنتون چېگر بو.

ق م له پېش دا واپان تېدها نه‌کرد که مېلا مستمفا نېتر دهوړې له سرزکايې پارتې دا نساوه، سرکرداېتى به کومېل حېزه‌که پېرپوه نېبات و، نو نېتر رهزکې نه‌توېې کورده نې. پېلام زوړې نېخاېاند به ناوې سرزکې پارتېوه له نيميرکا دهستې کرده‌وه به چالاکې و، به نوندي کورتوه دوژمنايې پکېتې، به تايېستې مامجېلال. راپوړتې پاېک و نامه‌ګانې مېلا مستمفا بڼه سرزک کارتر و سېنازړه‌ګان، نېنې زوړ ګورنګيان له پېوهندي ژېر به ژوړې کورده و نيميرکا دا ناشکرا کرد، که تا نوسا کس نه‌پشتانې.

مېلا مستمفا وای نږانې پکېتې چېکه پو و به پنماليه‌کې لېو نه‌کا و بڼه دوژمنايې نو داسفزاوه. له پېر نوره تا خږې زېندو بو نه‌پېشت هېچ جږوه ريککورتېکې سياسي يا مېدانې له گېل پکېتې سر پگري. نو ريککورتېه مېدانېې له شام له نېوان مامجېلال و مسعودا به شاهېتي سورپه‌ګان تېرا کرا بو هېلوامانده و، له وژانې کارساتې هېکاري دا فېرمانې دا به سروانې قباده موهده‌ته، عېلي عسکېري و خالېد سعېد و شېخ حسېن، به ګوره‌ترېن چوک پکوژن. جنګې له ناوېردنې پکېتې به مېرات بڼه کوره‌ګانې به جې هېشت.

*

نیستا که به راپوردودا نمچموره پیم وایه. نمبو نموسا نیمه: سرگردایهتی بهکیتی،
 هلوستیمکی تورمان هپوایه. سهره‌رای هلمو دوژمنایه‌تیبیه‌کی له گهل بهکیتی و. سهره‌رای
 هلمو گاره خراپه‌کانی، مه‌لا مستملا به گهوره‌ترین سرکرده‌ی کورد داتمنرا. نمبو نیمش
 لمو رلژده‌ا له باتی نموی هسرشی بکه‌بنه سهر. په‌یامی پرسه و سهره‌خوشی مان بز
 بنمصاله‌ی بارزانی و نندام و لایمنگره‌کانی پارتی بنارده‌ایه و. نه‌گه‌ریچی به ده‌نگسانموره
 نم‌هاتن، به‌لام نیمه نموسان بگردایه به یزنه‌پدک داواپان لی بکه‌بن لاپه‌ره‌پدکی تازه بز
 په‌یوهندی بهکیتی و پارتی بکه‌بنموره و. بانگیان بکه‌بن بز «ناشتیونموی نه‌نمویه‌ی». به‌لام
 نیمه نموسان نه‌کرد چونکه هیشتا له ژیر تیشیری روداوه‌کانی هه‌کاری دا کاس و تاسا
 برین، به‌رمان له هیچ نه‌نم‌کردموره «توله» نمبی. له ناو نیمدا هه‌یون نم مردنمیان لمو
 کاتیدا به «انتقامی الهی» داتمنرا.

•

نیووی دوه می ۱۹۷۹

خوژدزینموه

کشتی کوزمه لایه پدیو نډیبه کانی ناو خوژمانم په دل نېمو. ململانی له گڼل
حسکه، پاره کانی دوینی سان و نهماره کانی تازه مان. سمرهای نموش، ململانی ی ناو
ریزه کانی کوزمته و، له خوژایی پونی هندی له سرگرده کانی، تا ثغات توندتر نېمو. په
توازی ورس پویم. هسستم نه کړه خبر که نېپویم، په تاییه تی ۳ سال زیاتر پو به بی
وچان و پشودان به شاخوه پوم و، همو کات و ژبانم پز مسله که ترخان کړد پو. ویستم
ساره پک لو کشته ناسازه سیاسیه دور پکوموه. پریارم دا سفیریکی دریوی دمرده
پکم. نېزم له مامجهلال و هاوریکانم خواست.

تاران

له گڼل نازاد حمه غریب پدی کومتین پرمو تاران. ناو نیران هیشتا شلوا پو،
ململانی ی دمسلات له نیران ناومنده کانی هیز دا له نیران پالی مذهبیی و پالی نندینی
و، له ناو دامغزوی دینی دا هیشتا په لادا نه کومت پو. سدان ریکخراوی سیاسی گوره
و پچوکی جوراوجور دامغزا پو، په سدان روژنامه و حذفتنامه دمر تچو. نو روژه ی
نیمه گمپشتنه تاران سره تایی مانگی ثاپار پو، تازه «موطه هری» کوژا پو. موطنه هری
پدی له تریکه کانی نیمام خومینه ی و، پیرکوره و نوسنریکی په توانای پیری شیخ پو.
تاران پونی خونی لی ثغات، سدان هزار ناینسیرستی تنگتیلکه رزا پونه سر
چاده کان، هرتافیان دوی نیمیریکا، تیسرا تیل، شوروی، کومونیزم.. نه کیشا.

هیشتا پدیکتی له تاران «نوینر» و «دعشر» ی نېمو. مامجهلال هندی ناسی
نوسی پو پو فیلستینیه کان و سوریه کان. دوا ی سرکومتی شورشی نیران، سفارته ی
تیسرا تیل له تاران کرا پو په سفارته ی ریکخراوی رزگاری فیلستین. هانی الحسن نوینری
فیلستین پو. من سمری سفارته ی سوری و سفارته ی فیلستینم دا. هلموسبرجی
کورستان و عیراقم پز پاس کړدن و، هلموستی پدیکتی م پز روڼ کړد نېمو له روداوه کانی
نیران. ناسیوه کانی «سازمان انقلابی» م پونی، پشتیوانیه کی بی نمدازه بیان له ریسی
تازه، په تاییه تی له ریبازی خومینه ی، نه کړه. بدلام هیزیکی پچوک و نفا سراو و بی
دمسلات پون.

*

کوچنی عرب

کورده فیلپه کانی عیراق له پنچیندا له پشتکز و هاتون. خانه قین و مندلی و
پدیره و جیسان کومتونه ده دامینی چپا کانی پشتکز و، له کونموه نم ناوچانه له روی
جوگرافیه ی پشیری و تبیه پوه په پدکوه پستراون، بدلام ریککومتی زهار ناوچه کی
داهش کړده و، کړدویتی په سوری هوسانی و نیرانی.
لو کاتره که بغداد ناوهدان کراوه نېمو و، پوژه پایتخت، داتپشتوانی لورستان،

به تاییدی کرده فلیپه‌گان، بز زیارونی پیرزگاکانی شیعه، بز بازرگانی و، گریکاری...
هاتوچویان کرده و، لری جیگیر بون. تمانت جاریکیان دستیان به سمر بغداد
گرتوه.

بمبس کرده فلیپه‌گانی به دوژمن داتفا و، خست بونیخ خانمی و تهدیدات الامن
الداخلی» موه، له پهر نمویی:

- له روی دینپوه، مزیمی دسهلاتی سیاسی له عیراق دا سورنه بو، ثوان شیعه
بون.

- له روی سیاسپوه، گومانیان لی نه‌کردن، که دلسوزیان بز نیران بهیتر بی
وهک له دلسوزیان بز عیراق، به تاییدی چونکه همدکیان بز نمویی نمپن بز سربازی،
جنسیدی نیرانپان ماو.

- له روی نابوریوه، دستیان گرت بو به سمر «شوریجه» دا که گرنکترین بازاری
بغداد بو. بمصبه‌گان نهماتوست نم بازاره پر قازانجه بدم به پیاوه‌گانی خزیان.

بمبس به چمند وهجیه فملی له عیراق دمر کرد. وهجیهی پدکسیان له کانونی
دومس ۱۹۷۱ دا دوی ریککوتنی بازار دمرکرا بون. نم دمرکردنه دریوی هبوت
سالانی دویی به تاییدی دوی هلمگیرسانی جنگی عیراق - نیران. له تاران و نیلام و
کرماشان.. نیشتهجی بون. ژماره‌یان له ۳۰۰ هزار کس تی نهمری.

بمبس بز راستکردنمویی هواسنگی «نمرازی مزیمی شیعه - سورنه»
فملیه‌گانی به پسانوی «نیرانی بون» موه دمرکرد، بلام زورایندی فملیه‌گان هیچ
په‌په‌ندیکیان به نیرانوه نمو، خزیان و چمند پشیمان له عیراق له دایک بون.

فملیه‌گان به راستی لیتوصاو بون. حکومتی عیراق همو سال و داریی و
کملویدی زهوت و، به سلتی و روتوقوتی دمری کرد بون بز سمر سنوری نیران، نیرانش
وه‌کر هارولانی خوی تماشای نه‌کردن، ناوی نا بون «موعاوندن» وه‌کر عیراقی رفتاری
له گیل نه‌کردن. له تاران له گره‌کیک کوپونمونه ناویان نا بو: «کوچی عروپ».

له نار دستمی دامفرزیمری پدکشی دا دو فملی تی دا بو: عه‌پدورمزاق میرزا،
عادل موراد. عادل زیز بو روشته تاران. شمیری سوری سالی ۷۱ نوزوم‌پلیکی «نمن»
له پاوکی دایر کوشت بوی. کسورکاری له بغداد دمرکرا بون. دایکی له تاران تمژیا.

بز ناشتکردنمویی له تاران چوم بز ماله‌کهمان. عادل، وه‌کو خوی ته‌پوت دلی له
ماسجیدال و د. فرناد ره‌لجا بو، ژبانیشی له ناوزه‌نگ پی خوش نمو. چمندی له گملی
خفریک بوم سوری نمو. چوه به‌روت ماوه‌پک تمرجومی عمرمی - فارس بز رزؤنامی
«السفر» ی بیرونی نه‌کرد. له مایس ۷۹ دا له پدکسین کزنگری حسک دا هملی‌پدرا
به تمانمی کومیتمی ناومندی و، بو به نویمریان له لوبان و سوریا.

*

تمقومی نیرانی

نیرانیه‌گان تمقومیکیان داهیناوه، نه‌گریچی خزیان به هیجری دانمین، بلام نه له
میلادی بار نمپی، نه له هیجری باو.

- تمقومی میلادی به گویری خولانمویی نمز به دوری خوزدا داتراوه و،
تمقومی هیجری به گویری خولانمویی مانگ به دوری نمزدا داتراوه.

- تقویمی میلادی له دایکپونی مسیح و، تقویمی هېجری کږچی محمدی له مدککوه پز مديته کرده به سهرتای دس پی گردنی.

نیرانیسه‌کان همدوکیان تیکه‌لاو کرده. خولاتوئی نوزبان به دوری خنډ دا کرده به پنچینهی تقویمه‌کیان، بهلام پز تقویمه‌کیان له باتی سالی له دایکپونی مسیح، سالی کږچی محمدیان کرده به سهرتای دس پی گردنی و، له باتی رڼوی کږچی محمد رڼوی نوزبان کرده به سهرتای نوی یونوی سال. ۶ مانگی بهکم هسوی ۳۱ روژ و، ۶ مانگی دوم هسوی ۳۰ روژه، له پیر توه به تقویمه‌کی خویان تلین: «هېجری شمسی یا هېجری خورشیدی» و پوی که «هېجری قمری».

محمد رضا شا تقویمی میلادی و هېجری هلموشانوه و، تقویمیکي کدی دانا، جلوسی کږچی گهوهی گرد یو به سالی دس پی گردن. له کاتی «گیام» دا دېسان کردپوه به «هېجری خورشیدی».

ثم تقویمه جهاوازانه، پز پدی که شارزا نهی، ثبتته هوی سر لی تیکچون.

*

سفارته‌ی سوری «پاسپورت» پکی نوی یان دامی پز نموی سفتری پی بکم، بهلام له پیر نموی نعمتوانی «دخولیه» ی نیرانی پنجمه سر نعمتوانی به کاری بهیم و سفتری پی بکم. گراموه پز سته لموی چاوه‌ری بکم تا چاری پز کیشه‌کم نمدوزمده، لموی نامی پدی که له هاوریکانم پی گمبشت داوای لی کرد بوم بگرمده پز کورده‌ستان، چونکه نیوانی مامجدهلال له گمل سرگردایه‌تی کومله تیکچوه و، پدیه‌ندییه‌کان خمریکه له پدک تفترازی. بېگومان نمده هوالیکي ناخوش بو. زږو نمو پزوتنوه له پدکیتی جیا پوروه، نعمتی به سرا پی، پدکیتی ندموته مدرسیه‌کی گوروه.

گراموه پز باره‌گاکانی سرگردایه‌تی له توژله. هاوریکانی خنډ و، مامجدهلال و سوران پزوتنوه - توانی له گمل پدکیتی ما بون - پنی. کیشه‌که له سر جوری دروستکردنوی مه‌کتبی سیاسی بو. توانی پیشیار کرا بون پز نمدامه‌تی م س له کومله: سالار و فاضیل، له هیل گشتی: د. فواد معصوم و د. کمال خوشنوا، له پزوتنوش: جمال ناغا و علی حمویز.. نوینره‌گانی کومله وت پویان: «نیمه‌علی حمویز ناناسین. تازه هاتوژه دهرهوه. له پیر توه قبول ناکمین دایری به نمدامی م س».

مامجدهلال پز پزاس کرد بون که توه تیک‌زشریکی دیرنه و، لېسر‌وای ریک‌خواه‌گانی پزوتنوه پوه له کویه و.. هوالیکی زوی داپو پز نموی به خوشی قانعیان پکا که علی قبول بکمن. نوینره‌گانی کومله سور بون له سر هلموستی خویان. کوتاپه‌کی پوه هات بو کږونوه‌که تیک چو بو، مامجدهلال سویدی خوارد بو که ندمر علی ندمری به نمدامی م س، نو له نار پدکیتی دا نامینی و، کورده‌ستان به جی نهیلی و، به‌پانیکیان له سر دهره‌کا. کږونوه‌که تیک نمچی و پلاوی لی ندمکمن. مامجدهلال به همان نادروک و، به تورپونوه، نامیه‌کی بو سرگردایه‌تی کومله نوی بو.

هوالیکی زردم دا گرږه‌که خاو بکسموه. له گمل سرگردایه‌تی کومله کږوموه. له سر کیشه‌که زږو دواپن. هولان دا چاره‌پدی ناوچی پدوتنوه. مامجدهلال به هیچ جوری ناماده نمو له پریاره‌کی خری بکشیتموه. له تنجام دا کوبینه هلمسنگاندنی نموی مامجدهلال پز پدکیتی پیوسته و مرجه نارواکی له پیناوی پاراستنی ریزه‌گانی پدکیتی

دا قبول بکړې، پان مېرجه کې قوبل نه کېږي و پهبوېندی خومانې له گڼل ټيک پډه پي؟
مامجېلال گروهه کې پرډيوه: مېرجه کې قبول کړا.

*

پوردومان

ټيکه له ناوړه ننگه ګواستېرمانه پز تمختابه کې روت له ټريک توږه له.
چادرېکمان هل دا يو له ټپري دا داتيشټ پوين و، هندی له پېشمرګه کان خمرېکي
داره پښان و چيشټ لېنان پوين، دو فروګه کې عېراقې به پمزي به ناسمانې ناوچه کېدا چنند
جاري هاتن. ديار يو فروګه کې نژوين (استطلاع) پوين.

پز روږي دوهم ۴ ي حوزې پراتي ۷۹ ټيکه به ريګاو پوين به لای کاني زوردا
نچوپين پز مالموس له دسمو نه پورېدا پزلي فروګه پېدا پوين، له پمزيابه ګوه چاومان
لي يو چنند پزمياپه کې پرداپوه و دوکڼل پمزي پمروه.

نېلپامي پزوردمانه که چنند مالمېکي له گونډې ګزوشپړ وېران کړد يو. چنند
کسبېکي کوشت يو. هندی داري ګوره پيشي له کاني زوردا شکانډېو.

کاني خزي هندی نوسپن و کاغېز و پڼګه گونګم دابو به نېو شهاب له
جېګاپه کې نعيمين دا پزم هلېګري، نېو شهاب نېوګانه لېسرراوي لقي په کېتي يو،
پنګه کې له زلمې يو. نېو شهاب کاغېزه کاني له ګزوشپړ هلېګرت يو. له گڼل
پزوردمانه کېدا نېو مالش به ترواي وېران پويو. شته کاني منښ تي دا چو. پدکېکيان
باسېکي دريو يو له سر عېشېره ته کاني ګورده له سورپاوو دستم کړد يو به نوسپني.
زانپاري نژوي مېدانېم ګز کړد پمروه له سر عېشېره ته ګورده کاني سورپا و، له سر
عېشېره ته کاني ګوردستاني عېراق به تايېتي: برادوست، هرکي، سورچي، ګردي، پالک،
ناکز، منګور، مامش.. له زماني پېاوې کاني نېم عېشېره تانېوه.

مېنېستي عېراق لېم پزوردمانه ترساندنې ناوېده کاني ټېران يو، که ټېپان پګه پښي
هرکوپېک دالدي پېشمرګه کې ګوردستاني عېراق پدا پېر هېرش نه کېوي.

*

ريګاي حېشېشه

نېو ماوېه نېج (نېجېدين پېوک قهبا) ګمېشته ناوړه ننگ. وېجېه پک چدکي به
ناو تورکېدا هېنا يو پز ګونډېکي سر سنور له ورمي. لويشوه ګمېاندېانه ګوردستاني
عېراق.

نېجې نه ګمراپوه تورکېا، پېکوه پمزي کموټين پمرو ورمي و لويوه پز شاپور و
چوپنه ناوچې شکاګ. نېجې له گڼل هندیکيان ناسپاوي پېدا کړد يو. سمرې ګونډه کې
سمناري ماسدي مان دا، خزي له مال نېو، ګوره کې لوي يو، ګونډه که قهرېاچېه کې
زوري لي يو، په ريکوت توشي «پېچان جندی» پوم. دستم خزمي لي هله پکېم، پدلام
پېچان مني ناسپېوه، په ګمري چاک و چوڼي مان کړد. پېم وت: «لېره کس من
ناناسي، ناشموي کس پناسي، توش پاسي مېکه». وتي: «پاشه». تا ناوچه کمان به جې
هېشت کس نه پزاني. لېم پرمي: «چې نه کې لېره؟». وتي: «من خېلکي ټېرم، وختي
خزي پز ګورداپتي شوېن بارزاني ګوتم پز سؤقيت و، له گڼل نويش ګمراپوه پز عېراق،
نېستا هاتومېتوه ناو کسوکاري خوم».

چونکه گوندیکی نزیک سنوری تورکيا، له مالي کابرايدک پورن په مېوان ناوی حاجی زنار يو. دولسمن و دسلاندار يو. و نيمهکي مولا مستغاشي هملواسي يو. نيوان نيمزيان په سياسي نشتناسي، په قاچاخچي چدکبان نيزاني. نيمز پيشتر چارکي ترش مېواني حاجی زنار پور. حاجی کابرايدکي چارو دل فراوان يو. پرخيکي يو سمرپور. تا ريگاگهپان قافي کرده ۳ روژي پي چو. هر ۳ روژ مېواني نو پورن خزمستي زورپان کردهين.

حاجی زنار نيمسي په باندیکي گزنگي قاچاخچيتي، تېکلار له عيراق و تورکي و نيراني، نيزاني. زورپان همل دا قاتيمي پکېن هاوکاريان پکا پز گوزانوي چدک له ديوي تورکياوه پز گوندکي خزيان. شونهدکېان زور له بار يو. حاجی زنار ملي نهدا، په پېچموانوه نو نيمويست نيمه قانيع پکا بازگاني حشيشي له گدل پکېن. زورپان له گدل رت و تمساحي زورپان خسته بېرديسي. گدلکي نېرو، وتي: «نېره نېچن له لويانوه په قاچاخ تفنگ نهمان پز سوريا و، په قاچاخ به ناو سويادا نهمان پز ناو تورکيا و، له تورکياوه په قاچاخ پز نېرو، لېر شوه پز عيراق، چندي لي قازانچ نهدکي! نو پاره به نم همسر زحمت و ترسه نهميني! ترسه ۱۰۰ تفنگ نهمان، نيم پز هر ۱۰ تفنگ ولاخېک ترخان پکېن. کاروانهدکېان نيم په ۱۰ ولاخ و نيم ۱۰. کميش بېپاريزي. نهدگر کارهکه په سلامتي بړوا، له کوتايي دا له هر تفنگي چمند سد قني قازانچ نهدکي، نهدگر بشگيرين، نطمين چدکبان پز شورش نوي و نهدامتان نهدکي! له پاتي نوه پز نهمان له گدل من هاوکاري پکېن همو چار باري پدک ولاخ درياز نهدکېن و، هرپدکي چمند مليونيکمان پي نېري، نهدگر بشگيرين، چمند ساليکمان حوکم نهدن!»

نو ناوچېه پدکي له شا ريگاگاني تېپيراتندي حشيشه پو پز نوروپا. له نغفانستان و پاکستان و نيرانوه، حشيشيان لم ناوچېوه نهدوزاپوه پز تورکيا و، لويشوه پز نوروپا و سترانسري دنيا. لم ناوچېيش دا حشيشيان نرواند. روژيکيان بريدني پز سېري پدکي له کيلگا گمورهگاني خزيان. تازه گولي کرد يو، ديمنيکي پدکجار جواني هيو.

گوندکېمان په روژ په جي هشت و شاورزا پيشمان گوت له سنور پورنوه پو ناو تورکيا. چونکه گوندېک نوتومساليکمان په کري گوت پز باشقلا. شو له نوتيلېک داېزين. پز روژي دوايي رويشتين پز ديارپدکر و لويوه پز «سيورهک». مالي پاوکي نيمز له سيورهک يو. دوستکېان له «جېلاتپار» هيو ناوي رمزان گوان يو. له نيوان سوريا و تورکيادا قاچاخچيتي نهدر و شاورزاي ريگاويان يو. چومه لاي نو. په شو تېپيريني سنوري په پاره پز نهدگر کردم. پاسوانهدکاني سنور خزيان ميان پړاندوه. له ديوي سوريا چومه شاري سري گاني «راس العين». هسان شو په ري کسوتم پېرو حطپ پز ديمشق. نو کاته له سوريا شمال کاروباري پدکېني نهدر.

هندي له سرکردهگاني حشع له ديمشق پور. چمند چاري گريم محمد مېني. حازم نندامي قيادي قومي حيزي پدېس و سکرتريري قطري عيراق يو. توح پارهگاکي ماپو.

الحركة العربية الاشتراكية له سر پاره له ناو خزيان دا تېک چوپور. نېرو شوقي و نېرو عرصر په دو قولي، عبدالشېلاه نصرانيان دکر کرد يو. هر په هانداني نهمان

سوریه‌کان و یست بریان بیکرن، هلات بو بز لوبنان. عومرو مستمفا فلاته‌کدی لی به کری گرت بو، سودی له کری کدی و ورته‌گرت و، بوشی ته‌پاراست.

*

سفری مامجهدلال بو تاران

مامجهدلال به ده‌وه‌تی ئه‌ران سفری تارانی کرد. سفره‌کدی ۲۲ رۆژ، له ۷/۲۳ - ۷۹/۸/۱۶ ی خایاند. له سفره‌دا ئه‌مام خوسه‌نی، حسینه‌نی مونه‌شیری و، کاره‌ده‌ستانی حکومه‌ت؛ مستمفا چهران، ته‌موره‌سه‌نی به‌نی صدر، صادقی قووله‌زاده، داروشی فروهر، موحسینی ره‌قیقدوست... ی به‌نی.

مامجهدلال له گه‌توگه‌کانی دا داوی ته‌م شانه‌ی لی کرد بو؛ پشتیوانی له خه‌باتی گه‌لی کورد و، پارمه‌نی دانی به‌کیتی به؛ چه‌ک و، پاره و تازوقه، ریگه دانی بو هه‌نایی چه‌ک و تفاقای جه‌نگ له سوو یا و له‌باوه. ریگه دانی له بازاره‌کانی ئه‌ران په‌وسته‌کانی خه‌زی به‌کری، کارناسانی بو ته‌ندام و دۆسته‌کانی به‌کری له ناو ته‌رانوه هاتوچو به‌کمن. به‌ره‌اره‌کانی له نه‌غزه‌خانه‌کانی ئه‌ران دا ته‌یار به‌کرن.

له ئه‌ران به‌کیتی و ته‌رانی ته‌سلامی دا چه‌ند جه‌باوازی به‌وه‌تی هه‌بو؛ ئه‌ران ده‌وله‌تیکی دینی بو، له سه‌ر به‌نچه‌نی ته‌سلامی سیاسی، شه‌عی جه‌غیری، دامه‌زرا بو. فره جه‌زبه‌یه‌تی و، فره رۆژنامه‌یی و فره نه‌ته‌وایه‌تی له ژه‌انی ده‌موکراسی دا، به دژی ته‌سلام و، به مایه‌ی فه‌شته و ناشوب دا‌نه‌ا. کورته‌کدی؛ ته‌وان دینی و به‌کیتی نه‌دینی، ته‌وان شه‌عه و به‌کیتی سونه‌ی، ته‌وان جه‌جم و به‌کیتی کورد... کاره‌کی ئاسان نه‌بو له به‌ک به‌کمن. گه‌روگه‌تی کورده‌کانی ئه‌رانیش به‌بو به سه‌رپاری.

کیشه‌ی کورد خه‌ریک بو ته‌بو به کیشه‌یکی ئالوزای ئه‌ران، ده‌نگه‌باسی هاوکاری په‌شه‌ره‌گه‌کانی به‌کیتی له گه‌ل ده‌کا و سازگاریان پی ته‌گه‌شته‌وه. نوینه‌راتی جه‌زه‌کانی تر، بو ته‌وه‌ی دلی کاره‌ده‌ستانی ئه‌ران له به‌کیتی ره‌ش به‌کمن، ته‌م ده‌واله‌نه‌ان به قه‌به کراوی پی ته‌گه‌پاندن. به‌کی له په‌سه‌کانی ته‌و کۆ به‌نه‌وان ته‌م گه‌له‌پانه بو.

له‌و کاته‌دا بو پشتیوانی له جه‌ولانه‌وه‌ی کوردی عه‌راق، ده مه‌سه‌له گه‌رنگی ژبه‌نیان هه‌بو، ته‌پانه‌وانی کار له روداوه‌کانی ناو عه‌راق به‌کمن؛ به‌که‌مه‌یان به‌خه‌سته‌نی جه‌ولانه‌وه‌ی کورد. به تاشه‌که‌نه‌وه‌یان پان به زال کردنی لایه‌که‌یان دا به سه‌ر لا‌کانی تره‌ا. ده‌مه‌یان ته‌ر کردنی له چه‌ک و تفاقای جه‌نگ و په‌وسته‌کانی ته‌ری.

سفره‌کدی مامجهدلال هه‌ندی ته‌له‌پامی رواله‌تی به ده‌سته‌وه دا، وه‌کو مانه‌وه‌ی نوینه‌ریکی به‌کیتی بو په‌په‌وه‌نی له تاران و، ره‌گه‌دان به هاتوچو کسردن له سونه‌ریکی ده‌پار به‌کراودا، به‌لام هه‌چ په‌شته‌پانه‌یه‌کی کار به‌که‌ریان لی نه‌کرد و، هه‌چ پارمه‌ته‌یه‌کی راسته‌قینه‌یان نه‌دا. نه خه‌زان چه‌ک و تفاقای جه‌نگه‌یان دایه و، نه هه‌شته‌یان له سوو یا له‌به‌باوه هه‌چ به‌گاته کورده‌ستان. به‌لکه‌ ناراسته‌وخه‌ هانی پارچه پارچه به‌نی به‌وته‌وه‌که‌یان نه‌دا؛ جه‌گی هه‌مو ره‌که‌راوه کورده‌کانی عه‌راقه‌ان وه‌کو به‌ک کورده‌وه و، کارناسانیان بو ته‌کردن و، له سونه‌ریکی ده‌پار به‌کراودا به چه‌ک و تازوقه پارمه‌تیان نه‌دان. خه‌زیه‌یان کوه‌ته ده‌ولی دروستکردن و دا‌ناشه‌نی ره‌که‌راوی تازه بو کورده‌کانی عه‌راق.

*

هاتنی صددام

۱۶ ی تهموزی ۷۹ محمد حسن پدکر وازی هینا، صددام حسین له جیگی نوو بر به سرکۆمار، غوماندی گشتی هیزه چهکناره‌گانی عیراق، سروکی م ق ت و، نمین سری قیادی قطری عیراق..

لور گاتندا من له شام بوم. حازم هواله‌گهی بز پاس کردم.

۱۷ ی تهموزی ۷۹ بز پدکسین چار صددام له رادپر و تلففیریونی عیراقهوه به ناوی سرکۆمار و تازی دا.

صددام سهرقای حوکمی به رشتنی خوینی تاقسی له هاوریگانی دهس پی کرد. روژی ۲۲ ی تهموز له هولی خولده له بغداد له کورنومه‌گهی فراوانی سرگره‌ایه‌تی بهس و کادره‌گانی دا صددام پهلوی تاوانبار کردنی بز محی حسین مشه‌دی و چند کسبکی تر له هاوریگانی دروژ کرد. تاوانباری کردن به پیلانگیران و، لیونیه‌گهی لیکولینمه‌یان بز پیک هینان. دران به دادگاه‌ک که له سهرانی بهس پیک هات بو.

له ۷ ی تاب دا حوکمی نه‌دانی محی مشه‌دی و، غاتم عیدولجلیل، عدنان حسدانی، محمد عایش و، پزلیک کادری پیشکوتوی بهس له رادپری بغداده خورنلراپوه. له سر شه‌وی کۆنی عه‌رب، بز نووی هه‌سویان به‌شدار بن له خوینی کوژراوه‌گان دا، صددام نوینترانی هه‌مو شوعبه و فیرقه‌گانی حیزبی به‌سی بانگ کرد و، پیکه‌وه تمه‌یان له حوکمدراوه‌گان کرد. وه‌لید محسود سپهرت که قاتلیدی فیدلانی پدک بو، نویشیان له گهل نه‌دام کرا.

وه‌کو نه‌بانوت نهم پیلانی دژی صددام چنرا بو به‌مجه‌وه ناشکرا بو:

به‌سییه‌گانی عیراق، هندی له به‌سییه‌گانی ولاتانی عه‌ربی تریان له عیراق کو کرد به‌وه و، کاری گرنگیشیان به هندیکیان سپارد بو له‌وانه: عبدالکریم کراسنه که خلکی نووون و نه‌دانی قیادی قومیی حیزبی بهس بو.

عبدالکریم کراسنه، حکومه‌تی عیراق کرد پری به سلفیری خوی له مشه‌رب، ناگاداری هولی نهم به‌سییه‌گانی عیراق نه‌بی بز گۆزی صددام. کارای سلفیر، نه‌گه‌چی به‌سی و موچه‌خوری عیراق نه‌بی، به‌لام پیوه‌ندی له گهل مملیک حسین نه‌بی. هواله‌که نه‌گه‌ینی به مملیک. مملیک، صددام ده‌وه‌ت نه‌کا بز نووون. صددام به فروکه نه‌چی بز عدنان. مملیک حسین پاسه‌گهی بز نه‌گه‌یرتوه. صددام نیتر له پاتی فروکه به نۆتۆمزیل نه‌گه‌یرتوه بز بغداد. کۆرنومه‌ک ساز نه‌کاو، پیلانگیره‌گانی به‌وه دمه‌وه برد.

به‌لام هندی سرچاوه‌ی تر نه‌بانوت: هیچ پیلانیک له گۆزی نه‌وه. نهم شانزگه‌ریه صددام خۆی ره‌کی خست بو بز نووی هاوری نارا‌زیه‌گانی پاکتاو پکا، چوتکه نه‌وانه له لاچونی پدکر و هاتنی صددام رازی نه‌بن. صددام نه‌پوست هه‌مو ده‌نگیکی نارمزیی له ناو حیزه‌گهی دا به‌ده‌نگ پکا.

*

«وه‌ده» ی سوریا و عیراق

چند مانگی بو گلتوگزه‌کی ژیر به ژیر له نیوان نوینترانی سوریا و عیراق دا، بز پدکسینی حیزب و جه‌ش و ده‌ولت، ده‌ستی پی کرد بو. نوینترانی هه‌ردولا چنن‌هین چار له ده‌شتق و به‌شتا دانه‌شتن و، پدکر و صددام و نه‌سد و خه‌ده‌امیش له به‌شیکی نهم

کشورننواندها بهشدار بون. وگور سهرتا پیک هاتن له سهر نوهی؛ حبسزی بهمن و، داوودزگانانی جهمش و دهولت، پیک بهمن. بهلام له سهر هندی مسئله ریک نهگوتن، پیکهکان: جزوی پیکهکانی دهستی سرزکایهتی دهولتی پیکگرتو بو. سوریهکان رهبان واپو دو کس بی، پیک بی له سرزکزاری عهراق و سرزکزاری سوریا. لایهتی عهراقی رهتی وا بو، که نهی له ۳ کس پیک بی، دوانی عهراق و پیکهکی سوریا. له مهش دپاره مهست نوه بو؛ چکه له پیکر، صددام حسن یشی تی دا بی. سوریهکان نههمان قبول نهکرد، له پهر نوه عهراق تهگرمهکی تری تی خست. سوریهکان رهبان واپو، که دهولتهتی همدولا تیکهلاو پیکری و، بودجههکی هاروش داپهری. لایهتی عهراقی له بهرامهر قبول نهکردنی سرزکایهتی ۳ قزلی دا نهستی قبول نهکرد، داوای کرد دهولتی پیکگرتو بودجههکی هاروشی هبی، بهلام همر دهولتمش بودجهی جیاوازی خوی هبی. لهو کاتدا موعارهضی عهراقی له سوریا و موعارهضی سوریا له عهراق بون، کهچی نم گفتوگوبانه له پستی سهری نوانوه نهکرا.

همرو دهولت خویان لی ی بهدنگ بون، بهلام حلفنامهی «الوطن العربی» سهر به عهراق که له پاریس دهونچو، گزشمهکی نم گفتوگوبانهی ناشکرا کرد و، هندی رهژوانهتی عربی پاسبان کرد. نوسهری نههمهکی، به ریچهلهک عهراقی، مسجد خندهوری گفتوگوران و، بهروبوچوندهکانی همدولای به دروی له کتبه تینگلیزهکی دا دهپارهی ناکزکی نهران - عهراق، نویسه.

گفتوگوران بهردوام بو، تا پیکر کشایوه و صددام جیکه گرتوه، نهوسا صددام گفتوگورانی بری به بیانوی نوهی سوریا بهشدار بو لهو پیلاندا که بز لاهردنی نم کراوه. هولهکانی وحده تیک چو، زمینی ناشتسونه گزرا به دهژمانهتیهکی له چاران توندوتیوتر. له وهلامی پرسپاریک دا که بزچی نم گفتوگوبانه سهری نهگرت؟ طاریق عزیز بو پاساودانی وتی: «نهمنی جیاپونهی نم دو هیزه دریوتره له نهمنی پیک بونپان»

* کملکی باریکی

دوای روخانی شا و، نهمنی پاسگا و پادگانهکانی نهران له ناوچی شنز هندی له چهکلارهکان ق م له تورکپاره گواستوبانهوه ناو دیهاتهکانی کوردستانی نهران. گهوارهکانی نههش: نازاد هورامی، محمود همدولرحمان (شیخ علی)، علی نهحمده (علی شهید)، حامیدی حاجی غالی، که له رهژوانی کارماتی ههکانهوه به گهراوی له لایان ماپونهوه و، تا نهوسا له ناو دیهاتهکانی تورکپاشاره بوپاننوه، هینا بوپان بز ناوچی شنز، له ژوریک دا له دیهک چهپسیان کرد بون. ژورهکه دهلاسههکی تی دا نهی دوانیانی پی دا نهی و، دوانیانی پی دا ناچی. له پهر نوهی ناتوان همر چواریان هملین، را ریک نهکمون نهوانی به دهلاکهکدا نهچن خویان دهپاز پکمن. نازاد و محمود باریکتر بون له حامید و علی، هملین و، نهچن بز مالی سهید عزیز شهزینی له گوندی شیخان. سهید عزیز کهسایهتهکی دهسلاندار و ناسراوی ناوچهکه و، دهستی مامجدهلال بو. همدوکیانی به سلامهتی ناروده بو ناوژنگ.

پاش ماویهک خهلی سهردهشت قاقسی چهکلاری ق م بان گرت و، به گهراوی

تسلیمی نهمه‌بان کردن. له دزلی پش چمند کسبکیان لی گیرا. ق م رازی هو به
گورینومیهان له گیل حامید و علی و، گهراوه‌کان گزودانوه. حامید و علی پاش پانوه
مانگ نینجا نازاد کران.

شمری ۳ مانگه له کوردستانی ئیران*

له ناو کاربدهستانی تازی ئیران دا زۆر کسێ تی دا هو، باوریهان به کیشی
نەتوانی نهر. هه‌مو جزوه خواستیکی نەتوانیه‌یه‌یان به فیتی نهمه‌بانیه‌زم و دۆزمنانی
نیسلام دا‌ئهن. نهمانه هه‌ندیکه‌یان له روانگی دینی و هه‌ندیکه‌یان له روانگی نەتوانیه‌یه‌وه
دژی خواسته‌کانی گه‌لاتی ئیران ئه‌وستان و، نه‌یانوست به لولای تفنگ به‌ده‌نگیه‌یان به‌کن.
هه‌سه‌لاتی ناوهندی ده‌ولت له زۆر شوینی کوردستان ترازو هو. سه‌راتی ئه‌نقسلاب
نه‌یانوست ئهم هه‌سه‌لاته به چه‌کداری سپای پاسداران دا‌هه‌زیننوه. چه‌کداره‌کانی‌شان له
شونه‌ ده‌ره‌کانی ئه‌رانوه نه‌هنا. کسببان ناشانی زمانی کوردی و، خو و ره‌وشتی
دانیشه‌راتی ناوچه‌که نه‌هون. سه‌ره‌رای ئه‌موش هه‌میه‌یان شیشه‌ی تونده‌و هون. به ناوی
نیسلامه‌تیه‌وه به زۆر نه‌یانوست خه‌لک به‌هینه‌ ژیر رکیفی خۆیانوه. دانیشه‌راتی
کوردستان چه‌کیه‌یان کووت هوه دس. له زۆر جیگا به‌ره‌نگاریان نه‌کرد و، شو و په‌کادان
له نیوان ریکه‌راوه سیاسیه‌کانی کورد و، سپای پاسداران دا نه‌قوما. تا ماوه‌یه‌ک ئه‌ره‌مش
خۆی له‌م روداوانه دۆره‌یه‌ز گرت هو.

روداویکی له‌م به‌هته له پاوه قه‌وما. مسته‌فا چه‌مران، وه‌زی‌ری دی‌فاعی ئه‌وسای
ئیران خۆی چو بز پاوه. له‌وی ده‌وری گیرا. تونده‌وه‌کانی ده‌وری‌یه‌ری نهمام خومه‌ینی
نهمه‌بان به هه‌ل زانی، بز ئه‌وه‌ی ئه‌وه‌ش تیه‌که‌لاوی ئهم کیشیه‌یه‌ به‌کن و، هه‌مو داووده‌زگا
دینی و ده‌وله‌تیه‌کانی ئیران به‌کن به گز کوردا. نهمام خومه‌ینی ئهم فرمانی ده‌و‌کرد:

*

بسم الله الرحمن الرحيم

از اطراف ایران گروههای مختلف ارتش و پاسداران و مردان غیرتند تقاضا کرده‌اند
که من دستور دهم پسوی پاوه رفته و غاتله‌را ختم کنند، من از آنان تشکر میکنم و به
دولت، ارتش و ژاندارمری اخطار میکنم اگر با توپها و قوای مجهز تا ۲۴ ساعت دیگر
حرکت پسوی پاوه نشود من هه‌مرا مه‌سول مه‌دانم. من به‌توان ریاست کل قوا به ره‌س
ستاد ارتش و ژاندارمری دستور میدهم که فوراً با مجهیز کامل عازم منطقه شوند و به‌تمام
پادگانهای ارتش و ژاندارمری دستور میدهم که بی انتظار دستور دیگر و بدون قوت وقت
با تمام مجهیزات پسوی پاوه حرکت کنند و به دولت دستور میدهم وساتل حرکت پاسداران را
فورا فراهم کند تا دستور ثانوی من مه‌سول این کشتار وحشیانه‌را قوای انتظامی مه‌دانم و
در صورتی که تخلف از این دستور غایند با آنان عمل انقلابی میکنم مکرراً از منطقه
اطلاع مه‌دهند که دولت و ارتش کاری انجام نده‌داست من اگر تا ۲۴ ساعت دیگر عمل
منبت انجام نگیرد سران ارتش و ژاندارمری را مه‌سول مه‌دانم. والسلام

*

خومه‌ینی فرمانی دا به هه‌مو هیزه چه‌کداره‌کانی ئیران به‌ره‌و کوردستان به‌جین.
شمر له سه‌راتسه‌ری کوردستانی ئیران دا گه‌رم هو. ۱۸ ی نای ۷۹ هیزه‌کانی ئیران شاری

پاوه‌یان گرت. مستعفا چهرمان له ناپلوقه رزگاری بو. قاسملو داوای پارمستی له هیسو حمزه‌گانی کوردستانی عسراق کرد پارمستی حدکا بدن لو شمردها. چند جاری له پنوخه‌لف له گمل مامجهدال و نوینروانی حشع و حسک دانیشته. قاسملو داوای له پارتی پش کرد که پارمستیپان بدن و، بز نمو مهبسته خوی چو بز سردانیان، لو کاتندا مسسورد له تاران نیی، سامی سنجاری و جیوهتر نامیق نهیینی، به قاسملو نطین که ناتوان هیچ پارمستیپه‌کی بدن و ناتوان له هیچ کورنوه‌یه‌کی چند قولی دا پشدار بن، بارودوخی ثوان، به هزی نموی ژماره‌یه‌کی زود خیزرانیان له کسروچ و شاره‌گانی تری تیرانه، زود ناسکه. له ناکوکی نیوان حکومتی تیران و کوردا نیوان بیلاین نموستن.

لهم شمراندا هیزی حشع، حسک، ده‌گیتی چون بز پشترانی حدکا و، پیکوه له ۴ ی نیملولی ۷۹ دا راگه‌اندنیکی هارمیشیان دهرکرد و، به ناشکرا لایه‌نگیریان له حدکا و، دژایه‌تیبان له هیرشه‌گانی تیران کرد. هیزه‌گانی قم، وکو سامی بیلینی دابو، بیلاین رانورستان پهلکو هابیشی هیزه‌گانی تیران بون له په‌لاماردانی شاره‌گانی کوردستان و هیزه‌گانی حدکا دا، به تاییدی له پاوه، مریوان، شنو...

هیزه‌گانی تیران هیسو شاره‌گانی کوردستانی تیرانیا گرتوه و، هیزه‌گانی حدکا و ریکخراوه‌گانی تر که تهرویه‌ی جنگه‌سیان کسم و، بی دیسپلین و ناریکوپیک بون بهرگی هیرشه‌که‌یان نه‌گرت. چونی پیشمرگه‌گانی عهراقیش شتیکی نوونی له روتی شهر نه‌گوری. هندی لهم هیزانه بز شرمغری و حیوانوه چوبون، نه‌ک بز شهر. هیزه‌گانی حدکا و سازکا شکان و، سمرگرده‌گانیان کشانوه بهرمو ناوچه‌گانی نزیک باره‌گانی سمرگرده‌تی ده‌گیتی له توژله - شینی.

مدا شیخ عیززهدین ده‌فتمری له شینی و، حدکا ده‌فتمری سیاسی له پیش دا له توژله و، دواتر له ناشی پشکای له نیوان شینی و گورمه‌یردا دانا.

* داد‌گاکانی خاخالی

صادقی خاخالی ده‌کی بو له تاخونده شیهه‌گانی نزیک نیسام خوسه‌ینی. سهرگایدتی هندی له «داد‌گاکانی تینقیلاب» ی نه‌کرد. زوری نیوانی تیرانه داد‌گاکانی نیم حوکمی نیسدام نهران و هیمان روژ یان هیمان شو گولنهاران نه‌کران. له کاتی شوری ۳ سانگدا بز چاوترساندن خیلک نیسایان نارده کوردستان. خاخالی له چند جیگاهه‌ک داد‌گای دانا و ژماره‌یه‌ک له دانیشترانی کوردستانی نیسدام کرد. وکو نیان گیرایوه جاریکیان له معیاهد ده‌کیکی حوکمی نیسدام دابو. کاهرای حوکمه‌رو و ت بوی: «نز منت به نیسدام محکوم کرده، په‌لام به راستی من بی تاوانم». قازی خاخالی له وه‌لام دا و ت بوی: «نه‌گرت تاوانهار بی تووا سزای عزت و مرگرتوه، خو نه‌گرت بی تاوانیش بی، چ باشتر، نموه نه‌چته به‌هشتا»

نیو کاته کاره‌دستانی تیران نیان هیشت روژ نامیوانه‌کان ونی ده‌منی جیبیجی کردنی حوکمی نیسدام بگرن. نیسایان بز چاوترساندن خیلک بو، یان هیشتا فیری شاردنموی تاوانه‌گانی پیشیل کردنی مانی مرؤف نه‌ببون، نمو باسیکی ترو. ونی دو ده‌منی «نیسدامی به کومل» پلاز بویه، له «نیادا ده‌نگیان دابوه. ده‌کیکیان نیسدامی کوملی گنج له سنه و، نموی تیران هی کوملیکی تر له پاوه. ده‌منی حوکمه‌روه‌کان به

راوستای و چار و دس بستراوی و، تینجا گوللمباران و، دواپتر به کموتوی، له دل و
دبرون دا هستیکی قولی معلومی نمیزاند.

*

حکومتی بعضی هور له سمرقاره کموتو دوزمنایهتی رژیم نازی ایران. نیم
رژیمی به مترسی داننا بۆ سر خزی و ناوچهکه. تفترا شهپولی تپسلاسی سیاسی
عبراق له گیل خزی راپالی و، شیعه کاروباری بغدادیش بگریته دس. کاربدهستانی
عبراق باوهمیان کردموه بۆ هلاکوهکانی تیران و کموتو یارمتهی دانی دوزمنانی رژیم
نوی. له ناو دوزمنهکانی رژیم نوی دا، کوردستان یهکی بو له مملهنده هره گرنهگهکانی.
کاربدهستانی عبراق، لور کاتیدا دولتممن بو. «دولاری پترول» ی مشه و، چدک و
جبهخانهای زودی هبور. چگه له حدکا یارمتهی: پاره، چدک، کارناسانی.. پیشکش بهم
تاقم و کسانش کرد:

- دهفتری ملا شیخ عیزه‌دین، که بویو به هیزکی سیاسی و، له چند جیگا
پاره‌گای هبور.

- بنمالمی شیخ عوسمانی تفتشبنندی، له ناوچهکانی هورامان و سیروان..
«سپای زرگاری» ان پیک هینا.

- بنمالمی داود یهکی جاف، که برابه‌کیان له تاران تپسدام کرا بو، تسانیش
هیزکی چه‌کداریان له ناوچهکانی جوانرو و رهوانسر دامیزان.

- ملا شیخ جهلال، له ناوچهی بانه، که دواتر «سازمانی خبات» ی پیک هینا.

- سیکو عطار، له ناوچهی بۆکان.

- علی قازی، کوری قازی محمد، له ناوچهی سردشت - مه‌هاد.

عبراق هزاران پارچه یهکی جوراوجور و، پاره‌ی زودی پی دان، هاتیرچوکردنی
ناسان کردن.

سازکا هیشا هیچ پهبوندیهکی له گیل حکومتی عبراق دانمیزاند بو.

*

ناوچی مامجه‌لال

مامجه‌لال دلیری سید مه‌جید و موشر حعه غیری نارد بۆ تاران. چند
نامه‌یهکی نوی بو بۆ چند کسی له پیشواکانی تیران، لغوانه: تپسام خومدینی و
حسینی نوی، تاپتولایی حسین علی مرتبه‌طیری و محمدعلی کوری، داروشی
فروهر، داوای لی کرد بون که شهر له کوردستان دارا بگرن و، به رنگای گشتوگژ
کیشه‌گان چارسر بکین. نامادهی خزی دهری بو بۆ ناوچی.

مامجه‌لال له روزانی ۶ - ۷ ی تشینی یه‌کسی ۷۹ له نیشکولان دسته‌یهکی
تیرانی به سمرقاهیتی فروهر دی بو. پیش نهری تپمان بهینی، د. قاسملو و هندی له
سمرانی حدکا و، ملا شیخ عیزه‌دین و، سمرانی کۆملمی دی بو.

لیم کۆبونوه‌یدا دو مسئله پاس کرا بو: چوری چارسهری کیشمی کوره له تیران
دا و، چوری یارمته‌دانی کوردی عبراق له خبات دا دۆی رژیم بعضی.

فروهر حدکای تارانپار کرد بو به نانوهی ناژوده و شهر له کوردستان دا، وهرگرتی
چدک و پاره له عبراق و، ناردنی خیزانه‌کانیان بۆ عبراق. بۆ نوهی حکومتی تیران شهر

راهبری داوای کرد بر مولا شیخ عیوض‌الدین بهمانیک در پیکا داوای راگرتنی شهر پیکا له پیش‌سمرگه‌گانی کوردستان و به هیچ جوری هوش بر سر نهمام خومه‌ینی نه‌کن، وای درخت بر که نیران نام‌ده به کبشی کورد به گفتوگو (موزاکرات) چار‌سمر پیکا، له سمر پنچیندی سلطانندی مافه‌گانان، به‌لام به ناویکی جیاواز له ناوی خودمختاری.

درباره‌ی پدگیتی یش ناماده‌یی نیرانی دهری بر پز یارمندی دانی. ماسجده‌لاله دیفاهی له حدکا کرد بر، هزی نالوزانی هلو‌سمرچی کوردستانی دابره پال وختاری پاسداران و، کوشتی به کومبلی خلک وه‌کو روداره‌کی قارنه و، داد‌گاگانی خاخالی و، بور‌دومانی ده‌هات و... بزی رون کرد بوده‌که: حدکا، هیزی سمره‌کبه و تقوانی شهر راهبری، نه‌ک شیخ عیوض‌الدین و، چار‌سمرکردنی کبشی کورد له نیران دا نیمه‌ته هزی به‌هیز کردنی خباتی کوردی عراق و، خواسته‌گانی حدکا بره‌ته له:

- ریگدانی قانونی چالاکی سیاسی حزب.
- بهردانی گه‌راو و دیله‌گانی همره‌ولا.
- کیشانه‌ی پاسدار و، گه‌رانوه‌ی هیمتی بر کوردستان.
- درباره‌ی یارمندی پدگیتی یش، داوای لی کرد بر ریگی بدم:
- له تاران «مه‌کتب» بکانه‌وه.
- نازوقو پورستیدگانی له بازاره‌گانی نیران بکری.
- نه‌خوش و برینداره‌گانی له نه‌خوشخانه‌گانی نیران دا تعدادی بکری.
- سفارته‌گانان نیرانی هاتو‌چزی نیران به نهمام و دۆسته‌گانی پدگیتی بدم.
- ریگی پدگیتی بدم له سوریار لیبیاوه به ناو نیران دا چه‌ک بگو‌زیتوه بر کوردستان.
- هندی لور چه‌گانه‌ی له گانی تاشبه‌تال دا له کوردی عیراقیان سمنوه به‌همنوه

به پدگیتی. له گاتی هیلگیرسانی شیری ۳ مانگدا من له شام خمریکی گه‌رانوه بوم بر کوردستان. که گه‌پشته تاران دلیری سه‌ید مه‌جید، که نامه‌گانی ماسجده‌لالی هینا بر پز کاره‌دستانی نیرانی، هیشتا له تاران بو. له تاران گه‌ر نهمام له گهل حممه سمعید چونه میناهاد، لوری جیبیکمان به کری گرت بر سمرده‌شت. نمانزانی له سمرده‌شت شمره. ملمان پیوه نا روشتین. پیش لوه‌ی بگه‌نه ناو شار له پادگانه‌کوه به تعلقه دایان گرتینوه. چند گولله‌برک له جیبیکمانی دا. گه‌سمان بر نه‌کوتین. به پله دایزین و خومان له چالی کنار جاده‌کدا قایم کرد. هالیکوتیریش به تاسمانوه نغری. شوقیره‌گمان نیزن دا و، خومان به لاری دا کوتینه ری بر تیواری گه‌پشته گوندی زیوه. زیوه گوندیکی خوش و به سیوه لاسوره به ناوانگ بر. لمان دایه مالیک جیگایان کردینوه تا به‌یانی. به‌یانی به‌ری کوتین بر ناو‌زنگ.

*

پۆستیری شهیدان.
دوای روخانی شا نیران بر نیمه گراهوه. هیشتا حکومت دسه‌لاتی به‌یدا نه‌کرد بره‌وه. هندی له کادره‌گانی نیمه‌ چونه شاره‌گانی نیران. چاپخانه‌گان هیچ سانسوریکمان له سمر نهمام. همنو شتیکمان چاپ نه‌کرد. حممه سمعید چو بر نیران.

جیگاو رنگای پمپدا کرد و، پلاوگراوه‌گانی به‌کیتی لمی چاپ نه‌کرد. هاوی و کسوکاری شهیدگان به هلیان 'انی' بو، هر گسه وینه‌کی دس کموت بو پوزستریگیان بز کرد بو. پوزستری سدان شهید چاپ گرا بر. زور لم پوزسترانه نیرانوه بز دیهاته‌گانی کوردستانی عیراق هملئواسران.

من که له سلفر گرامسوه سیرم کرد دپاری ژوره‌گانی باره‌گاکسمان به سدان پوزستری پیویه. زوریشیان هی نو شهیدانه بون که له گمل خومان پیشمرگه بون یا ناسیار بون. دیمه‌نکی سامناکی هبو. به پیشمرگه‌گانم وت: «راسته نعهه بز ریز لیان له شهیدگان پیوسته، بهلام هرچی بهته نم ژورهوه، وینهی نم همر کوژواوه بیینی، به‌کسر وری نروخی.»

*

من تازه گمبشت برمهوه نازوژنگ، به‌فسیکی نستور باری بو، رفژی ۱۸ ی تشرینی به‌کسمی ۷۹ جاریکی تر دهستی نوینراهتی نیران هاتنوه بز کوردستان. نامه‌یکی پهلوی مامجه‌لام پی گمبشت، داوی لی کرد بوم ده‌بجی بچم بز بنوخلف، بز نموی له گمل دهستی نوینراهتی نیران به‌گرمسوه بز تاران، بز سیرپرشتی گویزانوهی چدک له دیمه‌نشقهوه بز تاران. له نار هاویرگانی نموی دا هاتوچوکردن بز من ناسانتر بر چورنکه پاسپورتم هبو و، به قانونی هات بومه نیرانوه. موده‌ی دایمی که نیران موافقه‌تی کرده چدکه‌کان به فروکه به‌گوزینوه.

ده‌بجی به‌رو بنو خلف به ری کموت. هیشتا نوینراهتی همدولا له گرمسری گفتوگوزدا بون.

نوینراهتی نیران: داروشی فروهر، وزیری کار. سرتیپ دانشور، فرماندهی ژاندارمیری. سرتیپ نازوری فروغ، فرماندهی نیروی زمینی. کوریکش به ناوی گرمخانی سکرتری فروهر بو.

نوینراهتی کورد: مهلا شیخ عیزه‌دینی حوسینی. فاتحی شینخوئیسلامی. صلاح‌دینی موهندی. نیراهیمی علی زاده، نوینری سازکا و، کوریک به ناوی حه‌ممین نوینری چریک بو. له حدکا کس نه‌هات بو.

منیش چومه ژوره‌که له نزیک شیخ عیزه‌دین دانیشتم. ده‌مقالیه‌کی زور گهرم بو له نیوان صلاح‌دینی موهندی و داروشی فروهر دا، هدرایه‌کیان نموی تری تاوانیار نه‌کرد. گفتوگوکیان هی شر بو نه‌ک هی ناشتونهوه. مهلا شیخ عیزه‌دین لی ی پرسم:

«هیچ فارسی نمانی؟»

وتم: «بلی!»

وتی: «نمه به‌خوینروه بزائم نزموت چیه؟»

کاغذی‌کی دایه دستم یاده‌اشتیگ بو به ناری مهلا شیخ عیزه‌دینهوه بز نیسم خرمینی و کاریده‌ستانی نیرانی نوسرا بو. خواسته‌گانی کورده‌یان تی دا نوسی بو. داوی نموی خویندموه شیخ عیزه‌دین پرس: «نزموت چیه؟»

وتم: «ماموستا نم یاده‌اشته هی شره، که لایمیکی سرکوتو نویسییتی، نعهه ری خوش نا‌کا بز ناشتی. زور تونده. تو مه‌لای و سوانی شورشی نیران مه‌لان، پیوسته به به‌سمه‌له دس پی بکا و، داواکسان به هندی نایه‌تی قورتانی پتسو پکی و، زسانی

یادداشت‌هایش خاو بگریتموه»

هندی قسمی ترشم کرد. نمیش یادداشت‌هایش به دل نبود، بهلام تا تو کاته نمویست بر قسه بکا، بز نموی نویسنده‌گانی سازگا و چریک به «سازشکار» ی دانمین. نیتر نمیش کموته رونکردنموی باری سرنجی خوی. کویونمده که به تلجاسیکی باش ندگمشت.

دستمی نویسنده‌ای نیران گمراهنم. نموی راوی و، حمله سعهید و منیش له گلمیان روشتین. پیش نموی بگمینه سورهشت له ریگا تاقمی پاسدار هندی تمهیان لی کردین. پی نیچو نموان گفتوگوی ناشتیان پی باش نمیش. له سورهشت چرینه پادگان. لویوه به هالیکویشتر روشتینه سنه و له سنه فروگمدهکی پچکولمیان ناصاده کرد بر بوه چرینه تاران.

مسلاتی ی دمهلات له ناو سمرانی شورش و سمرانی حکومت دا به لادا ندگموت بر. بالی دهنی نمویست کاروبار بگریته دست و بالی ندینمی نمویست شویندگانی خوی له دس نمدات. تزیکمی له پالیکیان، پالدهکی تری ندکرد به دوزمنی. سمبارت به گفتوگو له گل سمرانی کورد و، جوری چارمیری گیشی کورد ناگورک بون. هندی له سمرانی بالی دینمی نموانیست گیشی کورد به سرگوتکردن چارمیر بکن و، هندیک لوانی بالی ندینمی نموانیست به گفتوگو چاره‌یکی بز بدوزنم. بهلام هیچ لایه‌کیان پروزه یا بزچونیکمی دباریکراویان نموی بز رفتار له گل مسملی کورد.

فروهر له سنفردکی دا سرگموتی به دس نمهیا بر، کموته بر هرشی رهنی نیمار و ناحیزدگانی. هندی له روزنامه‌گانی نو روزانه ناگورکیه‌گانی به ناشکرا پاس ندکرد. منیش له نوبلی پارس کموت بوم، پاره‌گای حیزه‌کی فروهر: «حیزمی میللانی نیران» به تنیشت توتیلده‌کموه بر. چاروبار نیچوم بز پاره‌گاکمیان. چمد جاری فرهم بینی و بوم نمیشتموه که من بچی هاتوم. روزیکیان وتی سریکی دانشور بده. دانشور فرماندهی ژاندارمیری بر. نو زمانه دستمی زور نمویشت. چدک و تازوقه و پاره‌ی له بر دس دا بر. پارتی له گل نم پهنه‌دییان دامزواند بر، نم پاره‌می ندان.

سری سرتپ دانشورم دا. نموی دانشوردی ناو نا بر: «الاعضب» چونکه به‌گدشی هیر، پالیکی له شری عشاتیردا قرنا بر. بهرواگانی خوی بز رون ندکردمونه. خزی به «پان نیرانیست» و، کوردی به تیرانی رسن و خونپاک دانغا. قینی خوی له عمرپ نمیشتموده. نموت: «وسیمت کرده که مردم نیسک و پروسکم له کناری فورات دا بنیون چونکه فورات سنوری سوشتی نیراندا»

وتم: «تیمسار من له گل نیوه هاتم بز نموی کارناسانیم بز بکن نو چدکانی له سوریا همسانه له ریگای نیرانموی بیگوزمونه بز کوردستان. نموه چمد روزیکه من لیوه دانیشتم کسی له من ناپرسیمونه و، وه‌لامیکم نادهنمونه، تکام وابه ریگایکم پیشان بده، بگرمونه بز لای خومان پان بپنمونه؟ ندگر بپنمونه چی بکم؟»

دانشور وتی: «نیوه له ناوچه‌گانی سنوردان. حدکا و دوزمنه‌گانی نیسه نو سنورهده چدکان له عبراقوه بز دی. تا نیوه سنوره‌گان له روی دوزمنه‌گانی نیمدا دانمخن نیمه پاره‌دیتان نادهن. ندگر پلین بدن که سنوره‌گان داپخن و، وه‌کو گروهی پازانی نیوش شریان بکن، من نو چه‌کانه زور زیارتان ندمی که نیوه به تمان له سوریاوه

وتم: «تیمسار من به پی ی پهلینی خوتان که به ناغای تالهبانستان داپو هانوم بڑ گویزاتمودی چدک ندک بڑ گفتوگویی سیاسی. تیران چوارسده هزار سربازی همه سوره‌گانی خوی پی لو تالسانه ناگسری. نیمه هیزکی پارتیزانی پچوک چون نو کاره‌مان پی تلمام ندری»

تیمگیشتم مانوم پی کدک، پهلینه‌کمان هچی لی سوز نایی، منیش گراممود، وکو مامه شیخ رفا نلی: «دما به عاجزی».

نه‌گسچی د. قاسلو به گمری لاینگری گفتوگو بو، پلام له سوره‌تاره حزی نشد کرد، مامجلال نایزکتر بی. نو دانیشتانای مامجلال ریکی خست بڑ گفتوگوی تیرانی - کوردی، نه خوی پشداری کرد و، نه نوینریکی دسه‌لنداری نارد، پلکو ژیر به ژیر هولی ندا نوری لی دهره‌بینی و، خوی و حیزه‌کلی بین به هیزی سوره‌کی گوی لی گیراو. حدکا له بیروت داوای له پاسو عیروفات کرد بو، که داوا له تیمام خومبینی بکا، شمری کوردستان رابگری و، کیشی کورد به ناشتی چارمسر بکا. هوردها کارنده‌ستیکی تیرانبشپان له صهاپاد قراند بو، دوی ساوهدک پریان داپو به ویش دا هوالبان بڑ کارنده‌ستانی تیران نارد بو که حدکا ناماده‌یه بڑ موذاکرات.

*

«هده‌پنتی نوماینده‌گی خفلیکی کورد»

روژی ۲۹ ی تشرینی به‌کمی ۷۹ رادبوی تاران راگرتنی شمری کوردستانی راگمیانند. هسو ریکخراوه‌گان نمیمان به هیل زانی کادر و پېشمهرگه و نمدامه‌گانی خویان ناردوه شاره‌گان. باره‌گای دهفتیری سیاسی حدکا تا نو کاتیش هر له ناشی پشکاوای بو له نیوان گوندی شینی ی عیراق و گوندی گورمه‌بری تیران دا.

روژی ۱ ی تشرینی دوم کوپونوه‌یکی ۳ قزلی: به‌کیتی، حشع، حدکا له زهلی کرا. مامجلال و د. قاسلو لم کفونوه‌پیدا پشدار بون. مامجلال هولیکی زوری له گیل نوینترانی حدکا داپو بڑ نوری به دستمه‌یکی به‌کگرتو و، خواستی به‌کگرتوهه بچنه موذاکراتوه له گیل نوینترانی حکومتی تیران.

روژی ۱۷ ی تشرینی دوم، تیمام خومبینی نم پیامی بو کورد نارد.

*

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام بر خواهران و برادران کرد که با وفاداری خود به اسلام و جمهوری اسلامی از توطئه خائنین به کشور جلوگیری کردید. گزارشات هیأت ویژه همانطور بود که متوقع از برادران و خواهران کرد بود، که هرگز خود را از اسلام و ایران جدا نمی‌دانند و آنچه بدخواهان به آنان نسبت می‌دهند چیزی جز افساد و توطئه‌گری نیست. اکنون من باید به شما برادران و خواهران کرد و سایر برادران مطالبی را تذکر دهم:

۱. در این موقع حساس که ملت ما با پپاولگران که در رأس آنها آمریکا مواجه هست و برای احتیاق حق خود و به دست آوردن ذخائر هنگفتی که محمد رضا پهلوی به غارت برده و به محاکمه کشیدن این جانی قیام نموده و همه قشرهای ملت با هم در این امر حیاتی متحد و همصدا شده‌اند و برادران و خواهران کرد ما هرجا هستند باید به طور

- اولیت در این امر شرکت کنند و با سایر خواهران و برادران هماهنگ شوند و لازم است از اختلافاتی که بدخواهان ایجاد می کنند به طور قاطع جلوگیری کنند.
- برادران من! امروز هر اختلافی به نفع آمریکا و دیگر آجانب است. آنان هستی که از اختلافات ما بهره گیری می کنند و ما را می خواهند به اسارت بکشند. بپا خیزید و توطئه گران را نصیحت کنید و در صورت عدم قبول از خود برانید و از مناطق خود بیرون کنید یا آنانرا گرفته تسلیم مقامات دولتی کنید.
۲. اینجانب و همه ملت از ستمهایی که به شما برادران کرد در طول حکومت استبدادی شده است و از تبعیض هایی که بر خلاف اسلام بر شما روا داشته اند، مطلع هستیم. لیکن باید بدانید که این شما برادران نبودید که مورد ستم و ظلم واقع شدید. سایر برادران ترک و لر و عرب و بلرچ و فارس و ترکمن هم با شما شریک بودند و همه محروم بودند از آنچه محروم بودید. شما اگر به زاغ نشینان و گودنشینان تهران توجه فائید خواهید دید آنان از همه محروم ترند. اینجانب می دانم که در حکومت موقت هم آنطور که خواست شما و ملت است، رسیدگی نشده، لیکن باید بدانید باز در این امر همه برادران شما شریک می باشند و دولت موقت با کمال جدت اشتغال به کار سامان دادن بود، لیکن آشفته گیها به قدری زیاد است، که اصلاح محتاج به زمان است.
- و من امیدوارم که برای همه ملت و برای شما برادران کرد وسائل رفاه حاصل شود. شما برادران می دانید که نوسازی و عمران در محبطی که آشفته است و مردم در امان نیستند، مشکل یا غیر ممکن است. شما برادران غرب کوشش کنید و آرامش خود را حفظ کنید و بدانید که با آرامش کارها اصلاح می شود و به صلاح شما و به صلاح اسلام و مسلمین است.
۳. از هیأت ویژه می خواهم که به مذاکرات خود با کمال حسن نیت ادامه دهند، و با شخصیت های مذهبی و سیاسی و ملی و سایر قشرها تماس بگیرند، تا تأمین خواسته های آنان که خواست ما نیز هست، به طور دلخواه بشود و آرامش و امن که از بزرگترین نعمت های الهی است در منطقه برقرار گردد، و شما برادران کرد در کنار سایر برادران به طور رفاه و آسایش زندگی نموده و طمع اجانب برای همیشه از کشورمان قطع شود.
۴. اسلام بزرگ تمام تبعیض هارا محکوم نموده و برای هیچ گروهی ویژگی خاصی قرار نداده و تقوا و تعهد اسلام تنها کرامت انسانها است، و در پناه اسلام و جمهوری اسلامی حق اداری امور داخلی و محلی و رفع هرگونه تبعیض فرهنگی و اقتصادی و سیاسی متعلق به تمام قشرهای ملت است منجمله برادران کرد، که دولت جمهوری اسلامی موظف و متعهد به تأمین آن در اسرع وقت می باشد و مقررات و قوانین مربوط به آن به زودی انشاء الله تعالی تدوین می شود.
۵. اخیرا باز نظر شریف علماء اعلام و مشایخ عظام و روشنفکران و سایر برادران عزیز در سراسر ایران را به موضع حساس امروز ایران و جبهه گیری های دشمنان میهن و اسلام و در مقابل ملت عزیز و تشبثات همه جانبه آنان برای سرکوبی تهیضت اسلامی و ملت معظم و برای اعاده همه جانبه پر کشور اسلامی ما جلب می کنیم. آیا در این موقع تقاضای متواضعانه این خدمتگزار که روزهای آخر عمرش را می گذراند، به جا

نیست؟

۶. خواهران و برادران هم میهن در سراسر کشور، من دست خود را به پیش شما دراز می کنم، و از شما به خاطر خدا و اسلام و کشور عاجزانه می خواهم که قام توان خود را برای نجات کشورتان به کار برید، و اسلحه های سرد و گرم یعنی قلم و پیکان و مسلسل را از نشانه گیری به روی یکدیگر منحرف و به سوی دشمنهای انسانیت که در راس آن آمریکا است نشانه روید. باری الهی من مأموریت خود را که نصیحت به ملت است به قدر توان ضعیف خود انجام دادم، و تو ای خدای بزرگ با قدرت لایزال خود قلوب ملت ما را پیوند برادرانه عطا فرمود، انک قریب مجیب. سلام گرم من به ملت عزیز و برادران کرد و رحمت خداوند بر همه.

روح الله الموسوی الخمینی
۲۶ آبان ۵۸ - ۲۶ ذیحجه ۹۹

*

قسه گانی نیام خومهینی وه کو قسهی هیچ به کی له کار به دستانی تیران نهیو. قسه گانی نم به هوکی شعری دائنرا، کس نهیشتوانی به ناشکرا دژی رابوستی. نم بهیامی پیشوای نینقیلاب زور گزنگ و، مسلهی زور گزنگی تی دا بو، لهوانه:

۱. سلطاندنی زور لیکروی و چوساوهی کورد.
۲. سلطاندنی مافی کورد بز بهر بهردنی خزی له ناچه گانی خزی دا.
۱. راگرتنی شعری راگه باندن و شعری تفنگ.
۲. گفتوگزی سیاسی له گدل کسه بهتی دینی و نهیو بهی و سیاسی کورد بز چار بهر کردنی کبه گدی.

*

چهند روزی دوی نهوه، د. لاسمیلو له ناشی پیشکای وه چرمه مهابهاد، له خزیبشان دانیکی گوره دا پشتوانی له بهیامه گدی نیام کرد و، له قسه گانی دا وتی: «ما به پیام امام لیک میگوتیم...» و، نهتر خزیان تاماده کرد بز گفتوگو.

*

حدکا، له گدل شیخ عبیزدهین و سازکا و چریک ریک کوتبو دسته به کی هاویشی نونه رایتی به ناوی: «هیشتهی نوساینده کی ختلقی کورد» پیک بهیئن. له سهره تاوه دیارو گفتوگزی کورد و تیران به تفهیم ناگات. هیچ لایه کیان هاویری بهی تر نهیو. چریک، شاخهی کوردستانی دامه زواند بو، چار بهر کردنی کیشمی کوردی به لاه گسرتنگ نهیو، بملکو نهیو بهت کملک له کوردستان و بهرگیری وه کو بنکه بهک بز چالاکی به گانی خزی و، کملک له کیشمی کورد و بهرگیری وه کو گوشاریک بز سهر داوودزگای ناوهندی له تاران. سازکاش، هاویریان بهوه نهیو، به گفتوگو له گدل داوودزگای دینی تیران بگفته هیچ جوهر چار بهر یکی ناشی کیشمی کورد، بملکو خویان نهیانت، لم گفتوگو یاندا به شداری نه کمن بز «نیشاگری»، واته بو رسوا کردنی رژیم! حدکا توشی چهند هیزیکی توندرو بهیو، هسو نهیو بهیبه کی تفهیم به «سازشکاری» له قلم نندا و، نهیانت کرد به کهرستمی پروپاگانده دژی.

سهره تفهیم هیشتهی نوساینده کی ختلقی کورد له: ۴ نندامی حدکا، ۲ نندامی سازکا، ۲ نندامی چریک، به سروکایه تی مدلا شیخ عبیزدهین پیک هات. نندامیکی

حدکا، قسہ کبری رسمیں «سخنگو» ہو۔
 نم ہدیہتہ پروژہ کی ۲۶ مادہ بیان نامادہ کرد کہ ہئی بہ پنچینئی گفتوگوں لہ
 کدل نویسرائائی دولیت.

خواسته‌گانی گورد

خواستگاری کرد
خواستگاری بزرگتری نموده کرد له نیران دا، له پاهتی شو خواستنه پر که
چند سال پر کرده له عهراق دا داوای نه کرده. به گورتی نمانه بو:

- چند سال پس از کودتای ۲۸ مرداد، با تاسف و تألم، در میان ما، دو نوع نگرانی و دغدغه پدید آمد:
۱. سلب شدن مافیای نهادی و کوردها که سر بنچینی نوتنومی (خودمختاری).
 ۲. دپارکردن سندی کوردها که سر بنچینی زوایستی دانشتوانی.
- تا آنجا که:

۳. هیلواردنی «شورا» ی ئوتتومسی کوردستان به دهنگدانی نهینی و راستهوخو،
تمویش بز رایهراندننی کاروباری پهروههراپهتی، نابوری، روشنبیری، کوهملاپهتی، ناساپشی
ناوخر.. «دهینهتی تېجراتی» دایمیزونی.

۴. گوردی بپیته زمانی رسمیی خورندن و پیروهه پراپتی.
نیمه ناوروکی خواسته نیتوهه کانهان بو، جا هندی جار به پروژی ۸ مادهیی و
هنندی جار به ۶ مادهیی و، هندی جاری تر به پروژی ۲۶ مادهیی دهریان نمیری.

* «همیشه‌ی حسوسنی نه‌یست» که نویسنده‌ی دولت پر بر گفتوگو له گیل سرائی کورد له دواختندی مانگی کانونی یه‌کمی ۱۹۷۹ دا «طرح خودگردانی» له روزنامه‌گانی تاران دا پلاو کرد‌وه. کورده‌گانی ئیران هم‌روز ناویان لی نا «طرح سرگردانی». تم پر‌وه‌به خواسته‌گانی کوردی به دی نهمینا، به‌لام له چاو ته‌یگه‌یشتنی سیاسی هوکمرانه‌گانی ئیران دا هینگاریک پر بر پیش‌وه، ئه‌وه جاری یه‌ک‌م پر «دسه‌لاتی ناوهندی» له تاران ئاماده بی هندی له دسه‌لاته‌گانی خوری به توستانه‌کان به‌خشی و، جوری، با کم و کورتیش بی، له «نفاوه‌ندی» به‌ی‌لنی.

گمراهی و نادانی، بهمنی.

گمراهترین گمراهی کوری نم پروژه به لودا پر دایه شونی پرمیوهرایهتی ناوچه کوردنشینه گانی وه کورخی هشت پرمیو، همیوانی بهک نمخت هو له بهک ناوچهی پرمیوهرایهتی دا. بهلام به گویهی نم پروژه به نکرا زمانی کوردی له پال زمانی فارسی دا بز کارهای حکومتی بهکار بهیونی وه، روژنامه و بهرنامهی وادیو و تلفزیونی پی نامه پکری وه. ناسایشی ناوچه به دهزگای ناوچهی سپردرا هو.

له گمل دهمپکردنوهی شهردا له کوردستان نم پروژه به پیش مرد.

*
 تهران ولایت کی فرہ نعتوہ بہ، کارہ مستہ گانی لہ کوئمورہ ترسیکی زوریان لہ پارچہ
 پارچہ ہونی ہدیہ و، ثم ترسیان کردہ بہ بیانیوی سرکوتکرونی ہزوتشوی نعتوہ گانی
 تهران و، خواستہ نعتوہ بہ کانیان سپاہت بہ بہ کارہستانی زمانی نعتوہ یی۔ لہ تهران دا
 چمندین نعتوہ و رہ گیزی جساواز ہدیہ: فارس، نازیری، کورد، بلوچی، تورکومان،
 عرب۔۔ سربراہی نمائش ہندی قوم ہن خویان بہ ہیچ کام لہ نعتوانہ نازان و کو
 لور، گیلہ کی۔۔ لہ ناو ثم نعتواندا نازیری بہ شمارہ لہ ہمسویان زورتن، نہ گرجی لہ

دوای دومین جنگی جهانی جمهوری تازمیرایچانان دروست کرد و، دوای سرکوتنی شورش ایران، هم همین توده فبریکی دیوگرانی تازمیرایچانی دروست کرده و، هم جدا و نه توده پرسته گانی حینیکی تابستان به تازمیرایچان دروست کرد، بهلام بزوتنوی نه توده بی تازمیری، را به هیز و توژم نمو و کسو بزوتنوی نه توده بی کرده، نمیش نه گرتنوه بز چمند هیدک:

۱. نه گرتی ایران به ناو به دولتی فارس ناسراوه، بهلام له گرتنوه زنجیری تازمیرایچانان حوکی ایرانان کرده: صفوی، نفشار، قاجار.. که چمند سده، حوگرانی ایران بون همویان تازمیری بون، له ناو تواندا دوجار حوگرانی له دس زنجیری تازمیری و مرهاتوه: چاریکیان سرده می زنجیری زند، که به رچله ک کرده بون، چاریکی تر سرده می پهلوی، که به رچله ک خلکی شالی ایران بون.

فارس زوتر لموی نه توده حوگرانی بی، زمانه کی زمانی ندهد و فرهنگ و حوکم یوه.

۲. تازمیرایچانان، همیشه و به دروایی زمان، له دزگای حوگرانی دا دسلاندار و زال بون، ژماره کی زوری وزیر، نوساندار، نفسترانی توتش، ژاندارمیری، ساواک تازمیری بون. بشیکی گرتی بازار و بازگانی و پیشسازی سرانسمیری ایران به دس نموانوه یوه. له دامنزوی شیمدا تازمیرایچانان همیشه دسلاندار و خاوهن نفوز بون.

نم هیرانه وایان کرده، تازمیری هست به چوسانموی نه توده بی پراسپر به دولتی ایران و، به چوسانموی مغزی پراسپر دامنزوی دینی شیمه نه کن.

له پراسپر شیمدا نه توده پچوکه گانی تر: کورد، پلوچ، تورکومان، عرب.. له ایران دا، به مزب سوتی بون و، له داوودزگای حوگرانی دا بی بش بون و، له بازار و بازگانی دا دوریکیان نموه.

دوای سرکوتنی شورش، هرده کو کورد داوای مالی نه توده بی نه کرد، بزوتنوی نه توده بی له بلرچستان، گومیدسمر، گومیدکاس، خوزستان تهقیبوه و، هاودنگ له گدل کورد توانش داوای ماله گانی خویان نه کرد. بهلام جولانموی گانی نموان زوتر له هی کورد دامرکیرایوه، چونکه:

۱. نمو پیشینه میژویه دروای جولانموی کورد هیدو، نموان نهان یو.

۲. به ژماره له کورد کمتر بون.

۳. هیلکوتی جوگرانی شونده گانیان، له چاو هی کوردستانی ایران دا، خراپتر یو.

پیکهینانی حسک

دوای جیاهونمویان: «بزوتنوه» و «کومیتهی ناماده کردن» تا مانگی ناب، به کرده به یکسان نه گرت یو، کومیته به کی هاویشیان دروست کرد یو سرپرستی کاروباره گانی نه کرد. له روژانی ۳ - ۶ ی نایی ۷۹ کومیتوه به کی فراوانیان به کادره گانی بزوتنوه و کومیتهی ناماده کردن کرد و پاسوکیشیان بانگ کرد. لم کومیتوه به داوای ریک خراوه گهپان نا: «حینیی سوسپالستی به گرتی کوردستان: حسیک» و، سرکوره به تی هیزیکهپان دیاری کرد.

نماته له ناو خویان دا ناتپا بون، کاغزی به گتیرپان نمشخینموه، کسپان خزی

لغوی تریان به کمستر نغزانی، زورچار له پاشمله گاتنهان به پدکتری نهکړد. هر له هر نډه که نامیدان یز حدین پیکي تر نغوسی ۳ کس نیسزای نهکړد و، که نهچون یز کوپونو پیکي هاونیش له گیل حین پیکي کدا زوریان نهچون. د. محمود و رسول مامند هر کسپهان خوی به شایستی نډه نغزانی کس پدکسی حین پیکي. پلام هینزی راستنینه هی رسول پو. د. محمود هین پیکي نوتوی نهخت پو سر هیزه کدی رسول.

*

جهاپونو هی چه کداره کانی بزوتنډه، لشکر پیکي تری له کوردهستان زیاد کرد و، بهری پدکستی چه کداری همو حین پیکان، له «پدک لشکر پدکگرتو» دا، که له سهره پای دامزاندنی پدکستیوه پاس نهکړا و، نمانیست همو لایندکان هم بهری قانیع پکین، به پدکجاری داروخا. لڼده به دواوه کوردهستان پهری «فره - لشکر» رویش. جگه له پدک که هر له سهره تاوه لشکر خوی همو، حین پیکانی تریش: حسک، پاسوک، حشع و، دواپی تریش هیزه کانی سر به نیران و، گیل.. هر پدکپان میلوشیای تاییدی خوی دروست کړه. «فره - لشکر»، هزی سهره کی شری ناوخو پو. راسته ناکوپه کان همیشه له سرچاره ی سیاسیه هلته قولین، پلام نهکړ نم حین پان له لشکر تاییدی خویان نهرایه، نه پانسته توانی پنا پرنه هر شری چه کدار یز به لاداخستی ناکوپه کانیان، که زورچار سیاسی نهون.

*

- لشکره کدی حسک، که دواپی لشکره کدی پدکستی، له چار همو لشکره کانی ترا به ژساره زورتر پو، تنیا یز نډه یز یز یز و بالادستی پیدا پکین، جیگهی همو جوره که سیکان له یزه کانی خویان دا نهکړدوه، یی نډه یز گوی پدنه راپوردی و، مدهستی راستنینه له هاتی یز پشمرگاپه تی.

- لشکره کدی حسک یز به پناگای دالدهانی همو نمانی له دس لپرسینو هی حین ی، له ناو حین پیکانی تروه، راپان نهکړد.

- سرگرداپتی حین پیکه توانای دارایی ژباندنی لشکره کدی نهو، چاوپوشی لی نهکړدن یز داپنکردنی ژبانی خویان و پویسته کانیان، به ناوی جیا جیاوه، به زور پاره له خلک پسین و، راوروت پکین.

- فرمسانده و پشمرگه کانی لشکره که گویان له فرمان و ناموزگاری سرگرداپته که پان نهکړت، ناوی حسکپان وکو چه تر پیکي سیاسی به کار نه پان یز نډه یز به نازادی و یی ترسی لپرسینو، چپان نډه یز پکین. سرگرداپتی حین پیکیش دسستی به سر لشکره کدی دا نهکړد و، یز نډه یز له ژیر چه تره کدی دا پینډوه چاوپوشی له خراپه کانیان نهکړد.

*

حسک لڼو شونمانی جوری له بالادستی همو هیزه کانی پدکستی دونهکړد. سهد کاکه لڼم روهه له همویان زیاتر تونوتی پو. له چنند جیگای وکو پدنه لڼ له ناوچه سرگرداپتی، خوشناوتی، دشتی هولور، پناری کوسرت.. هیزه کانی پدکستی دونهکړد و، له چنند جیگاپدک چه کی نهکړدن و، لی ی نهکړشت. هیزه راونراوه کان، هندیکپان به پدک کراوی، نه پانسته یز ناوژنگ.

*
له پخواړيزي نو كښونواندا كه له سر داواي حدكا نه كړاو، پنك و حشع و
حسك پشندان پسان تي دا نه كړد، نو پمناني پنك: عدلي حويز و فاضل كمر و،
نومنري حسك: حاجي حاجي پرايم رڼي ۴ ي نېلولي ۷۹ له پخواړي كښونوه.
همردولايان ريككوت پون له سر نوموي لاسولا زو زو په كشرې بېښن، همل بدن
پاومر كړدن به په كشرې پينا پكمنوه، هاوكاري په كشرې پكمن، ناكو كښگان په گفستوگفي
پراپانه چارسر پكمن و، همل پستان پرامسر رڼم پدك پخن، پريزيان داپو همردولا
پلاوگراوي ناوخن پز ريكخستن و پېشمورگه كانيان پلاو پكمنوه پز نوموي هم گېانه كار
پكمن.

*
شفېق زاهير و سرياز محمد همردوكيان كښي و همردوكيان نمدامي پزوتنوه
پون، له سر كېشه پدكي خيزاني له ناو خزيان دا ناكو ك پون به دواي په كشرې دا نه گران
پز كوشتن، له جېسا پونموي پزوتنوه دا نوانيش له په كښتي جېسا پونموه، همردوكيان
فمرماندهي كمرت پون، پاش ماوهدك شفېق گمراپوه ناو په كښتي، شفېق و سرياز له
گوتندي شوشكه له پناوي كوسرېت توشي پدك نېن و نېي به شريان، چمند كسپكيان له
په كشرې كوشت و پرنلار كړد، نم روداوه هېچ پېيوند پدكي په كښتي سياسي په كښتي و
حسكوه نېو، سهد كاگه كړدي به پيانو و لشكري كز كړدوه چو پو دولي جافه تي، له
پاخسمر رڼي ۱۱ ي نايي ۷۹ هملې كوتا په سر هيزيكي په كښتي پېشمورگه پدكي
كوشت و چمند كسپكي ترشي پرنلار كړد، په كښتي ليو ناوچه پيدا پېهيز پو به سهد
كاگه چار نشه كران، له پو نوه هم زو ليو ناوچه پد كښايوه پز پري كوسرېت و
خوشناوه تي.

دواي جېسا پونموي پزوتنوه، په كښتي له دشتي هملير و خوشناوه تي لاواز پو،
سمراني حسك نه پانويست هملير پز خزيان پاون پكمن و، كادر و پېشمورگه كاني په كښتي
لي دمن پكمن، سمران به سفرهزه كاني په كښتي نفروشت، چدكيان نه كړدن و له ناوچه كه
دريان نه كړدن، چمند جاري نم روداوانه دپاره نېونوه، پز نوموي په كښتي ليو ناوچه پيدا
هملېستېتوه و، حسك زات نه كا پلاماريان پدا، كادر و پېشمورگه كاني هملير كز
كرانموه و سهد مجيد كرا به لېپرسراويان، سلاخ چاوشين و هيزيكيان پز پشيرياني
له گل ناردن، نم هيزه تېكه لاو و پي سرور پو، فمرمانده كانيان كسپان به قسي توي
ترياني نه كړد پو، هندپكيان تازه هات پونه شاخ تجرو پي پېشمورگه پدتيان نېو، به
كښل له نازنېن پاليان لي داپموه، سهد كاگه همو هيزه كاني خزياني له سر كز
كړدنوه و، شموي ۵ ي نېلولي ۷۹ له ناكاو له نازنېن چو سمران، هيزه كمي په كښتي
پروازه كړد، هندپكيان گيران و هندپكيان دمرياز پون، دو رڼي دواي نوه سفرهزه پدكي
په كښتي له ناره كړد خزي قايه كړد پو چو سر نوانيش، هندپكي لي كوشتن و هندپكي
لي پرنلار كړد، نعه جمره پدكي كار پگر پو حسك له په كښتي سرواند، نه پويست
دمن به سر ناوچه كدا پگري.

*
حسني حاجي محمود، نوسا فمرماندهي هريسي ۱ ي شاره زور و همرواساني

یەدکیتی بو. هه‌ڵی ده‌ستدرێژیه‌کانی سه‌ید کاکه‌ی به‌ ده‌رفه‌ت زانی، نه‌وش له ٢٣ ی ئه‌یلول دا هه‌ڵی که‌وتایه‌ سه‌ر باره‌گای عوسمانی قاله‌ منوره‌وهر له‌ به‌له‌کی له‌ ناوچه‌ی هاته‌. باره‌گاکه‌ی گه‌رت و، چه‌که‌داره‌کانی هه‌موو چه‌ک کرد. ته‌نیا عوسمان و به‌ک په‌شمه‌رگه‌ ده‌ریاز بو. هه‌مه‌ ته‌م که‌اری له‌ خه‌زمه‌وه‌ کرد بو، سه‌رکه‌دایه‌تی یه‌دکیتی ناگاده‌ر نه‌بو. گوايه‌ ته‌مسه‌ی له‌ ته‌له‌ی که‌اره‌کانی سه‌ید کاکه‌دا که‌رد بو، ره‌نگه‌ به‌پانه‌وه‌که‌ی راست به‌وی، به‌لام راسته‌به‌که‌ی نه‌وه‌ بو: ته‌ماعی که‌رد به‌و چه‌که‌کانی هه‌زه‌که‌ی عوسمان.

*

هه‌ر له‌و ماوه‌یه‌دا په‌یوه‌ندیشه‌یان له‌ گه‌ل هه‌کومه‌ت داوه‌زواند به‌و ده‌سه‌په‌که‌رانی گه‌توگه‌ز. رۆژی ٣٠ ی ئه‌یلولی ٧٩ وه‌له‌یان به‌ ری که‌وت به‌و به‌غداد. به‌ که‌رده‌وه‌ نه‌و ریه‌که‌وتنه‌ی له‌ گه‌ل حاجی له‌ به‌نوخه‌له‌ف که‌را بو، هه‌یج نه‌رخه‌یکی نه‌ما.

*

گه‌توگه‌ی هه‌سک - به‌عس

سه‌ره‌تای مانگی ته‌شرینی یه‌که‌می ٧٩ ده‌سته‌ی نوینه‌رایه‌تی هه‌سک که‌ په‌یک هاته‌ بو له‌ د. مه‌حمود و عه‌ده‌نان مو‌فقی له‌ قه‌لازه‌وه‌ به‌ران به‌و که‌رکه‌ک و، له‌وه‌یه‌وه‌ به‌و به‌غداد. له‌م چه‌نده‌دا سه‌عه‌ده‌ن شاکه‌یر، وه‌زیری که‌اره‌بازی ناوه‌وه‌ و، د. قاضیل به‌هه‌راکه‌، به‌ره‌به‌هه‌ری گه‌شتی ئاسایش و، دوا‌ی ئه‌وانه‌ش سه‌ده‌دام هه‌سینه‌یان به‌ینی بو. چه‌نده‌ مانگی به‌و سه‌ده‌دام به‌و به‌ سه‌روه‌کی که‌مار.

به‌ی ناچی هه‌یج لایه‌که‌یان په‌روه‌یه‌کی ده‌په‌که‌رای هه‌به‌وی به‌و چه‌اره‌سه‌ری که‌یشه‌ی که‌وده‌، چونکه‌ هه‌یج لایه‌که‌یان شه‌به‌کی نو سه‌رای به‌لاو نه‌که‌رده‌وه‌، ته‌نیا قسه‌ و به‌اسی گه‌شتیه‌یان که‌رد بو. سه‌ده‌دام داوا‌ی لی که‌رد به‌و ده‌س هه‌له‌گیر له‌ خه‌باتی چه‌که‌دار و به‌گه‌رنه‌وه‌ ژه‌ر به‌الی هه‌کومه‌ت. به‌لام به‌له‌ینی هه‌یج ده‌سه‌که‌وتیه‌کی سه‌اسی به‌ی نه‌دا بو.

یه‌که‌یتی و شه‌ح له‌م که‌اری هه‌سک په‌شه‌وکه‌ن. به‌ جوته‌ یادداشته‌یه‌کیان له‌ ١ ی ته‌شرینی ده‌وه‌ی ٧٩ دا به‌ هه‌سک، یادداشته‌که‌ ته‌وند و، به‌ زه‌مانیه‌کی ره‌ق نو سه‌را بو، په‌شه‌وکه‌ن و ته‌وه‌به‌ی هه‌ره‌و هه‌زه‌ب له‌ ناوه‌وه‌کی یادداشته‌که‌دا ته‌خه‌وینه‌یه‌وه‌. داوا‌یه‌ن له‌ هه‌سک که‌رد به‌و ده‌س له‌ گه‌توگه‌ی یه‌که‌لایه‌نی هه‌له‌گیری و، ناکه‌که‌یه‌کانی له‌ گه‌ل یه‌که‌یتی به‌ ره‌گای گه‌توگه‌و چه‌اره‌سه‌ر به‌کا و، شه‌ان به‌ شه‌انی ته‌وان خه‌بات به‌کا به‌و روخاندنی رۆبه‌ی ده‌که‌تاره‌ی عه‌یراق.

د. مه‌حمود له‌ دوا‌ی گه‌رانه‌وه‌ی مامجه‌لالی له‌ شه‌ینی دی. د. مه‌حمود وه‌ست به‌ی مامجه‌لال ته‌قناح به‌کا، یه‌که‌یتی په‌ش له‌ گه‌توگه‌ز که‌دا به‌شه‌دار به‌ی، مامجه‌لاله‌ش وه‌ست به‌ی د. مه‌حمود ته‌قناح به‌کا واز له‌ گه‌توگه‌ز به‌ینی. جه‌لالی حاجی هه‌سین، نوینه‌ری په‌سه‌زکه‌، له‌م داوه‌شته‌نده‌ا به‌شه‌دار به‌بو.

د. مه‌حمود هه‌واله‌کانی ته‌م سه‌فه‌ره‌ی به‌و فه‌وزی راوی، نوینه‌ری به‌عسه‌ی سه‌ر به‌ سو‌ریا و، به‌و نوینه‌رانی شه‌ح، به‌ جیا گه‌را به‌وه‌، لای هه‌ره‌یه‌که‌یه‌کیان چه‌زری له‌ به‌هانه‌ی هه‌نا به‌وه‌ به‌و گه‌توگه‌ی به‌ ته‌نه‌ای خه‌یه‌ان له‌ گه‌ل به‌عس و، به‌لام ته‌رسی خه‌یه‌انی له‌ یه‌که‌یتی که‌رد بو به‌ به‌پانه‌ی سه‌ره‌کی.

دوا‌ی ته‌م سه‌فه‌ره‌، ته‌به‌ر د. مه‌حمود نه‌چه‌وه‌ به‌و به‌غداد به‌لام په‌یوه‌نده‌یه‌یان هه‌ر نه‌به‌ری

هو. له بهعس ناټومسېد نه‌یون و، پروپاگانده‌یان یز کېلکې رېککوتن نه‌کرد. همدی له پېشمېرگه‌کانیان، پم هیواپه، پشپان لی کرد پروه یی ترس له هیرشی بهعس نه‌گېوان. روژی ۷ ی کانونی په‌کمی ۷۹ چمېش له دولی سحاقولی پدلاماری دان. سهد سلېم، فېرمانده‌ی همرېسده‌که و، شېنه‌ی پرلې، پدکې له فېرمانده‌ی کمرته‌کانیان و، چمېد پېشمېرگه‌ی که کوژان. نېتر نعه هېچ هیواپه‌کې په گفتوگو نه‌هېشت.

دواتر حېک په پېمانېکې درې سرنه‌گرتنی گفتوگوه‌یانې راگه‌پاند. نو هیواپه‌ی هېمان یو په چارمېری سیاسي نه‌هاته دی و، نو واهېسده‌ی که له سره‌تاره هېمان یو، دهراره‌ی ناماده‌ی بهعس یز چارمېری سیاسي هېمانده‌ی کېشې کورد و، نااماده‌ی پدکېتی یز په دننگوه‌چونی، له تاقېکردنوه‌ی خړیان دا ناراست دهرچو. هرچمېده نووان نه‌پانوت: «لېم گفتوگو په‌دا نگر هسومان، په تاپه‌تی حېک و پدکېتی، پېکوره پویناږه، بهعس نه‌هاته پېشوه». پدلام نعه په‌هاته یو یز پاساودانی سرنه‌گرتنی گفتوگو که.

سرنه‌گرتنی نم گفتوگوه‌ی هر له سره‌تاره چاره‌وان نه‌کرا. لمر کاتدا عېراق په هېز و جولانوه‌ی کورد لاوز یو. توازی هېزی سیاسي و چدکدار ناپرامېرېکې گوره‌ی تی دا یو. جولانوه‌ی کورد له ناو خوی دا ناکوک و ناتپا یو. پشپان و پاردده‌ی نه‌یو. حېک پش هېزېکې سیاسي چدکدارې پچوک یو، نه‌په‌توانی نوینراپه‌تی همرو جولانوه‌ی کورد پکا. بهعسېش ناماده نه‌یو، هېچ دسکوتېکې سیاسي راستمېقېنه په کورد پدا.

*

شفیق و قوره پرازه

روژی ۱۱ ی نای ۱۹۷۹ هېزېکې گوره‌ی حکومت هېرشېکې گوره‌ی نمری و ناسمانېان کرد یز سر تاقی له پېشمېرگه‌کانی پدکېتی له گوندی قوره پرازه له دهشتی کویه. لم شمره‌ا ۱۴ پېشمېرگه کوژان و ۵ یان په دېل گېران، له ناو کوژاوه‌کان دا: شفیق زاهېر، مېلولد شېنه، مارف، محمد قادر، ناوېر عومر، نازاد رفیق نانوا، حموز نېسراهم، نمنور نازمېنی، قریاد فېموللا، جعفر سعید عباس، سعید تفتقی، عومر رفیق و، دو پېشمېرگانی سلېمانی ناویان محمد و شاکیر یو.

نعه جېزېده‌ی کارېگور یو له پدکېتی له ناوچې کویه، په تاپه‌تی لمر کاتدا که په هېزی جېاپونوه‌ی حېکوره، همرېدکانی پېشمېرگه پشپانې تی کتوت یو. له ناو نم پزله تېکزه‌شمره‌ا تاقی کادری پېشمېرگه‌ی و رېکخراوه‌یان تی دا یو. شفیق فېرمانده‌ی پېشمېرگه‌کانی کویه و، ناوېر کادری رېکخراوه‌ی کومېله و حموز کادری رېکخراوه‌ی بزوتنوه یو.

شفیق چاره‌مین کسی خزانده‌کیان یو لم ری پدا سر داپنی. زاهېری پاوکې و، توغېتی پرای له شمره‌ا کوژا یون و، رفیقې پرای بهعس له سېداره‌ی دا یو. شمره‌که په رېککوت روژی پېش دهرچونی «عقوی عمام» یو. کارېدوستانی نېستېخبارات ناگادار یون «عقو» په رېگاوه‌ی. یز نوه‌ی دېله‌کان پمر عقو نه‌کمون، له ناو سربازگه‌کې کویه‌ا هر پېنجیان گولله باران کرد یون.

*

کیتلمی سیجن

سعددام به بزنم، نموده که تازه بویو به سرکوماری عیراق له نای ۱۹۷۹ دا چند «عمفو» یهکی دهرکرد. یهکیکیان «عمفری عام» بو له گیراوهکان. هاوریکانی نیمه که له زندانی نمو غریب بون له بغداد و، هندی لمو کسانمی له «ردههی نیمدام» ی زندانی موسل دا بون، به تابهتی دیلهکانی پیشمهرگه، نازاد کران. بز نیمه نمسه هوالیکی زور خوش بو. کوملی کادری ژیر و تیکهیشتری تیکوشهر له زندان بهرون، تهن و تاویکی تازهیان نمدا به ریکخواهکه و جولانوهکه.

روژیکیان له بن دیواری به وشکه کلهک هملچنراوی پارهگاگمان دا له بهر بهروژکه خزم همگست بو، له پر یهکی سهلامی کرد، هیچ شتیک تابهتی نمو سرلجی من رابیکشی. به جوریکی ناسایی وهلام دایهوه. نمو چاومروانی پیشوازییهکی گهرمتر بو، وتی: «کوری باش تملی ی ناماناسیتوه؟» سرم هلبری و باش لی ی رود بهرموه، سهیم کرد عوممری سدید ععلی بو. هستام باوشم پیا کرد و نسلو تمولی یهکتریمان ماچ کرد. سدید عوممری هاسی کرد که هاوریکانی تریش به ریکگامن و، بز نموی همسریان به سهلامتی یگن هر یهکیان به ریکگاهک دا هاتوه.

هاوریکانی زندان، که دواپتر پیمان نموتن: «کیتلمی سیجن» یهک یهک و دو دهگهیشتن. فیرهیدون عبدالقادر و پاکیزی هوسری و، دارزی شیخ نوری و نهرمینی هوسری و رونکی دهرگیرانی مهلا بهختیار و، ثاوات عبدالقادر و پرشنگی هوسری و، نهرسلان و پخشانی دهرگیرانی، نموانش که سملت بون وهکو: ععلی پچکول، چهار فیرمان، نمونور حسین به تمنا، گهیشتن. نموانه خیزانهکانیان، له ترسی گرتن، له گمل خویان هینا بو. نمیش یهکمهجار بو نافرته بیته ناوچی سرکردایهتی. تا نمو کاته ناوژنگ کومللیکی داخراو بو بز پیوان، نمتر نافرتهشی تیکوت.

پلارکراوهکانی کومله تا ژماره چوارمی و، له پلارکراوهکانی یهکیشتی پش «هوالنامه» تا ژماره چوارمی من سرپرشتیم کرد بو. تا خزم لموی بوم نممنهیشته له روی ناومروکوه و تاری بی پیز و، له روی نویسنهوه و تاری خواروخچی نی دا پلار پکریتموه. هندی له هاوریکانی کومله نمعیان زور پی ناخوش بو، نمبانوست کومله و هوالنامه وهکو «نشری چهار» ی قوتایخانهکان یکهین به مبدانی خو فهرکردنی نموان. نمو ماومیمی من سفهم کرد بز دهره فرسهتیان هینا بو، به نارمزوی خویان له هردوکیان دا نموی به بهر و به قلمهکانیان دا هات بو نویسی بویان.

مهلا بهختیار به ناوی «پاوکی ناواره» موه، و تاریکی دوی له ژیر سهرناوی: «چمند تیشکی» به سر هندی، لایمی خبیاتی کوملهدا» له ژماره ششمی «کومله» دا نویسی بو، هاسی بهرمومریهکانی خزی گیرا بومه سهارت به ریکهستنهوی کومله و، دمس پی کردنموی خبیاتی چهکدار. هیرشیک ناوهختی کرد بوه سر سرکردایهتی پیشوی کومله، که دوانیان له سیداره درا بون و، نموانی تریشیان تازه به تازه له زندان نازاد کرا بون.

هاوریکانی تازه - نازاد که هاتنه شاخ و، وتارهکی مهلا بهختیاران خیرنموه، زور دلگیر بون و، به کومله و تاک هاتنه لام بز گلهی. نهرسلانیش له گمل گهیشتنی دا، سالار چر بو به گژی دا، نسلان چاومروانی پیشوازییهکی گهرمتر بون، راستیهکی

هندی له پاره دانه وهكو همنان له چاره پورهكان نهو، همنشيان نهكرد له ناو كوزمېله و پيشمرگه پېانيان، لايان واپو چېگيان پي ليژ نهكمن. پو چاره كړنې نه، له وروپوه گلمېم له سالار كړو، له ژماره حومتې «كوزمېله» پش دا روځرڼه پوه كسان نوس: كه نو و تازه مهلا پختيار پيروزي تايېدي خفه دي و هي سرگرداېتي كوزمېله نه.

له كوپونوه فراوانه كاني پيشودا پريارمان دا پو: نو نندامانې سرگرداېتي كه له زېندان دان، له پو نهوي به هوي خمتي سياسيوه گېراون، هر كاتي نازاد كران پېنوه ناو سرگرداېتي. كوپونوه سرگرداېتي كوزمېلمان كړو همو نم پراورانمان پانگ كړو، كه له كاتي خوي دا نندامې سرگرداېتي كوزمېله پوون: فوړېدون، عومر، عېلي، نارات و، هر يه كيان كاريكي پي سپېردا. تا نو كاته من خوم سرپرستي رېځخواه نهپېه كاتم نهكړو، هموم پورو روي سېد عومر كړدوه. سېد عومر نم كاره گرنگي پي كاريكي پچوك پو، په ناپېدي قوولي كړو.

توانې كوميتې همرېه كانيان پېك هېنا پو، همنان له چاره هاورياني زېندان نهكړو، دواي گېراونشيان پلاو كراوه پكي ناوخويان له سر در كړو پو، تېستاش كه هات پونه نار شور شوه په لالوتوه په خېرهاتيان كړو پو. توانې له زېندانېش نازاد كړا پو، همنان له چاره نندامانې كوميتې همرېه كان نهكړو، لايان واپو، له كاتېك دا نمان ملېان له ژر پېقوي پمس دا پوه، توان كاريان پو شكاندني نمان كړدوه.

په كړدوه نم دو تالېه پو په دو دسته:

توانې له كوميتې همرېه كان پو، خزيان په «خېتي شعيېد نارام» دائنا و، واپان نېدېا نهكړو دويژه په خېتي نو ندهن.

توانېش له سرگرداېتي پيشوي كوزمېله پو، خزيان په «خېتي شعيېد شهاب» دائنا و، واپان نېدېا نهكړو دويژه په خېتي نو ندهن.

راسته گېشي نوه پو هېچكاميان خېتيكي واي دا نرشت پو نمانه شمېر له سر پكمن، نو دو شعيېد كه دو كسايېتي پيرز و خوشويستي ناو كوزمېله پو، نمان ناوه كانيان پو مېستي خزيان له مملاتي ي ناوخزا په كار نمان.

من كه نه له كوميتې همرېه كان و نه له كېتلي سېچن پوم و، له ناكوكېه كاني توان دا پشدار نهوم، هولېكي زووم دا پو نوهي نم له پك نه گېشتنېان چاك پكمن، كلكي نهو، تا نعات ناكوكېه كانيان، كه زودتر شخس پو نهك ناپېولوجي يا سياسي، قولتر نهو. په كړدوه پوون په دو دسته جياواز.

*

پو كوپونوه كاني سرگرداېتي كوزمېله همو توانمان پانگ نهكړو كه پيش گېراونيان نندامې سرگرداېتي كوزمېله پو، دواي ماوه پك همويان كاروباريان پي سپېردا. كسيان پو كاره رازي نهو كه پي ي سپېردا پو، هندیكيان په تمای نندامه تي م س و، هندیكيان م ع و، هندیكيان په تمای نندامه تي سرگرداېتي پدېتي پو، پشه كې نېه له سرگرداېتي پدېتي دا په هموي ۷ چېگا پو، چېگاي نو هموي تي دا نشپروه.

* کۆنگره‌ی نۆهه‌می پارتی

دوای تاشبه‌تال سامی سنجاری به موافقه‌تی مەلا مستەفا، پارتی له ژێر ناوی قیاده موه‌قفه‌ته دا رێک خستوه. بۆ ئێو مه‌به‌سته سه‌فه‌ری ئه‌وروپای کرد. پاشان گوێزایه‌وه ئورگیا. ته‌گه‌رجی هه‌م‌ه‌مان له ژێر سه‌به‌ری مەلا مستەفا دا کۆبوونه‌وه به‌لام به‌ گه‌وره‌ی زووف و زه‌مانی ئه‌مسا به‌سی رێک‌خستنه‌وه‌ی پارێشانی ته‌کره له سه‌ر بنه‌چینه‌ی مارکسی و سه‌ره‌تا رێک‌خراوه‌یه‌که‌تی: ناوه‌ندیه‌ی دیموکراتی، سه‌رگره‌دايه‌تی به‌ کۆمه‌ل و، رەخنه و رەخنه له خۆ گرتن.

تا ئێو کاته به‌ هۆی هه‌لومه‌رجی سه‌اسی ئه‌ران و، دوری خۆیانه‌وه له کورده‌ستان، بنه‌مه‌اله‌ی بارزانی نه‌مان توانی به‌ راسته‌وخۆ سه‌ره‌برشتی کاروباری حه‌یزه‌که و، دانان و لا‌هردنی کاده‌رگانی بکهن. زۆری نه‌ندامانی سه‌رگره‌دايه‌تی لایه‌نگری مه‌سه‌وه و، هه‌ندی له کاده‌ر ناوچه‌یه‌کان لایه‌نگری ئه‌دیس بو‌ن. دوای روخانی شا که تێتر به‌ تاشکرا و به‌ کۆمه‌ل هاته‌وه‌ ناو مه‌یدانی کاری سه‌اسی‌ه‌وه، په‌ڕه‌ستیان به‌وه هه‌هر. هه‌ندی گه‌وره‌ی به‌ سه‌ر حه‌یزه‌که‌مان دا به‌یه‌ن، له گه‌ل قوتاه‌ی تازه‌دا په‌گه‌رجی، سه‌ر له‌ نۆی ده‌مه‌لانی بنه‌مه‌اله‌ی بارزانی له ناو حه‌یزه‌که‌دا قایم به‌کاته‌وه. بۆ نه‌مه‌ش په‌ڕه‌ستیان به‌وه به‌ر کۆنگره‌ به‌ستن.

له‌ رۆژانی ٤ - ١١ ته‌شرینه‌ی دوه‌می ٧٩ له ئورده‌گای زیویه سه‌ر به‌ ئه‌سته‌نی ئازمه‌یه‌جانی غه‌ری له ئه‌ران، به‌ ئاماده‌ بو‌نی ٣٢٥ کهن، کۆنگره‌ی نۆه‌می گه‌رت. له دوای ئازاری ١٩٧٠ هه‌هه‌ نه‌وه‌یه‌که‌مه‌ین کۆنگره‌ی به‌.

له‌م کۆنگره‌یه‌دا مه‌سه‌وه «راپۆری سه‌اسی و عه‌سکهری و ته‌نزیمی» خه‌نده‌وه. به‌سی روده‌وه‌گانی دوای ئازاری کرد، به‌ تابه‌ته‌ی تاشبه‌تال، به‌لام به‌اوکی و بنه‌مه‌اله‌که‌ی خۆیانه له هه‌هر ئه‌یه‌لیک په‌رانده‌وه و، ئه‌یه‌لی تاشبه‌تال و ئه‌و کارساته‌ی به‌ سه‌ر کورده‌هات به‌و، خسته ته‌ستوی ده‌سه‌په‌وه‌نه‌گانی مەلا مستەفا و، شا و ته‌سه‌ریکا. له راپه‌رته‌که‌دا ته‌لی:

«پاش ١٩٧٠ به‌مه‌نی پاش رێک‌گه‌وته‌که‌ی ١١ ی ئازار.. هه‌م‌ه‌مان توشی غه‌رور به‌وین و رۆژ به‌ رۆژ روحی شوو شگه‌یره‌یه‌ته‌مان له ده‌ست دا. له جه‌باتی ئه‌وه‌ی سو‌د له‌و سه‌رگه‌وته‌ وه‌رگه‌رن و رێک‌خه‌ستی پارتی به‌هه‌سه‌په‌نین له ناو جه‌ما‌وه‌ر. ده‌رگای به‌ره‌للایی و قه‌وزا کرایه‌وه، وه شتی ته‌سه‌اسی که بۆ هه‌ر شوو شگه‌یه‌ک په‌ڕه‌سته له به‌ر به‌و. له سه‌ر نه‌طاه‌ی په‌وه‌ندی ده‌ره‌وه ده‌سان زۆر نه‌هه‌سته‌یه‌هات کرا چ له ژێر ضه‌غلی روده‌او وه چ له ته‌زانه‌ین، به‌ تابه‌ته‌ی له‌ سالی ١٩٧٣ - ١٩٧٤..»

«پاش نه‌که‌سی ١٩٧٥ زۆر کهن راپان کرد له مه‌یدان. په‌ش ئێو کاته به‌ هه‌مه‌ شت رازی بو‌ن. به‌شدار به‌و له هه‌مه‌ به‌ره‌ره‌کان پاش یا خه‌راپ وه ده‌وری به‌لایان هه‌به‌ر.. به‌لام پاش نه‌که‌سه.. به‌ هه‌مه‌ر جه‌وه‌ریک هه‌وله‌مان دا مه‌سه‌لویت به‌خه‌نه سه‌ر شانی ئه‌و و به‌س.. ته‌بی بۆ ته‌ریخ به‌یه‌ن که بارزانی پاش سالی ١٩٧٠ مه‌سه‌ول نه‌به‌وه له زۆر ته‌خه‌طانی که کراو زۆر شه‌هش ته‌سه‌ره‌مانان که له ده‌وری ئه‌و به‌وین لی ی مه‌سه‌ولین.. به‌لکه‌و هه‌مه‌ قیاده مه‌سه‌ول به‌وه و ته‌مه واقه‌ع و حه‌قیقه‌ته..»

«ته‌سه‌بایی نه‌که‌سه ته‌ ته‌نه‌ها په‌یله‌ی جه‌زائیر به‌و. هه‌رچه‌نده ته‌مه په‌یله‌ته هه‌یه‌کی سه‌ره‌کی به‌و، به‌لام ته‌سه‌بایی ناوه‌خۆ ده‌سان ده‌وره‌کی زۆری هه‌به‌و که په‌یله‌ی جه‌زائیر

سویگرت. بهگرمایان میبستی نیمپرایستی نمریکا و نوکمرانی له ناوچه، وه به تایهتی
رومی دیکتاتور شاهی رخوا و رومی فاشیستی بهغدا نوه بر که نای کورد به
وایرادی باریزانی و پارتی سر هلمند نوه.

«هر پدیک له نوه مسئوله له پاراستنی ترانی بارزانی.. نیمش روی پدیک
له نوه مسئولین له ترانی نوه، وه رویشان له سر ریگی بزی دانایین، شو ریگی بهی که
له هیچ زمانیک دا مسوومی نهکرد له سر مانی کورد...»

چند مانگی بر واتوانی لاردنی سامی هبو. بنمالي بارزانی لی ی ناقابل بون.
له کاتی هلیواردن کومیتي ناوهدی دا، بنمالي بارزانی لیسته پدیکان ریک خست بو،
به نای توانی خنایان نهانوست. زوری توانی قبادی موقعتی تی دا نهبو. سامی
نمیوست، بز نومی جیگی له ناو کومیتي ناوهدی دا به توافی لیژ نیی، شو دواتره
کسمی له سردمی قبادی موقعتدا له گملی بون، له کومیتي ناوهدی تازهدا
هلیژیرد نوه. بنمالي بارزانی تم مرجه پان لی قبول نهکرد و، نوه پان کرد به پان
بر لادانی شو و همو توانی گومان پان له دلسوز پان نهکرد. کومیتي پدیک ناوهدی
هلیژیرد نوه جیگی رهزامندی خنایان بو. هوشیار زیباری، که خال و جیگی متحانی
مسعود بو، پدیکان بو.

لم کۆنگرهیدا:

- کومیتي پدیک ناوهدی هلیژیرد دلسوزی بی چمن و چونی بنمالي بارزانی و،
گوپرایلی توافی فرمانه کانی بو.

- هلیواردن مسعود و نیدرس و، شو لیسته پدیکان نمان دیار پان کرد بو بز
سرکردی حزب و، هلیواردن مسعود به سرزکی حزب له جیگی پاوکی، شو
نومتی به توافی چسپاند که تم حزبه هی بنمالي بارزانیه.

- سرکردی حزب «ترانی بارزانی» کرد به چرای رپازه کمی. به پی ی شو
«ترانه» ش همو کاری هلال بو بز خنیمیز کردن و دسگرتن به سر مه پدانی
کوردی پدیک دا. بز نوهش له پانی نومی چاره سیاسی بز شو دوکپشه به بدوزیموه که
توشی بوو: کپشی حدکا و، کپشی پدیکتی. له کوردستانی نیران شهری حدکای کرد
تا پشتیروانی نیران به دس بهینی، له دوژنایمی پدیکتی دا پارمندی پدا. شهری
پدیکتی کرد بز نومی شو ملوزمه له کوردستانی عیواق نهیلی.

پارتی به پارمندی نیران، سرلنوی همو لق و ناوچه و ریک خراو و، هیز و
پتالونه کانی، له ناو شاره کانی نیران و له ناوچه سنوویه کان دا دوست کردهوه. پاره گای
مه کشی سیاسی و، دوزگا سرکرده پدیکانی و، نیستگای رادپوکی، له گوندی راژان له
نزیک رومی دانا. به تاشکرا هارکاری له گمل نیران نهکرد دژی کورده کان.

نمندان پشوی قبادی موقعته همو چون بز نوروپا و، سامی پش ماوه پدیک له
نیران گیرا، دوا پشونی نوهش چو بز بریتانیا. خزی له ناو کوزه تایه تیه کانی دا، وای
پشان نندا له پش نومی له سیاسنی بنمالي بارزانی، به تایهتی بهرامهر به کورده کانی
نیران. رازی نهمه بزه وازی لی هیناون. راستیه کمی نوه بو: نوسا بنمالي بارزانی،
چارهی سامی نشووست.

*

دهیقد هیرست له ناوژهنگ

روژناموونی پهرتانی دهیقد هیرست په پامنیږی روژنامی دگاردپان له لاندنی له روژهلانی تاوهراست، که له پیروت داننښت، سردانیکي کوردستانی کرد و، په سر همر لاینه کوردهکان دا گرا پر. دهیقد پیشتیش هات پر بز کوردستان و، زمانی عصری تیوانی. چو پر بز ووسی بز پیننی سمرانی پارتی سامی دی پر، لور کاتیدا خبریکی کونگری نویم یون. دواي نموی چو پر بز دوله تو بز پیننی سمرانی حسک د. محمودی دی پر.

دهیقد هات پر ناوژهنگ بز پیننی سمرانی په کیتی. په ریکوت مامجهلال لموی نهر، چو پر بز پیننی قاسلو، له پهر نموه من پینم. عمبولرمزاق فعیلی یش لموی پر. سردانی بارهگای حشع پشی کرد. لور ناوژ توشی دو پشمیرگی په کیتی پر. هندی پرسپاری لی کرد یون دهراری چالاکي پشمیرگه له ناو شارهکان دا، همدوکیان پاسی نمودهان بز کرد پر، که تازه خویان له چالاکیکي ناوشاری سلیمانی گراونتموه. راستی نم هوالی له د. محمود پرسی پر، په کسر په دروی خست یونوه. شو له لای نیمه مایوه. زوری پرسپار کرد و، منیش پرسپاری زورم لی کرد. نموی سمرنجی دهیقدی راکیشا پر، نموه پر، همدو نم حیزپانه دژی په کتری دوا یون. سامی دژی په کیتی و حسک، د. محمود دژی په کیتی و پارتی، منیش دژی پارتی و حسک. پرسپاری سره کبی دهراری هوکانی ناوکی ناو حیزه کوردهکان پر. چندی هومل دا بزی رون پکیموه عقلی نه پری.

دهیقد زلمیره پک وتاری له گاردپان دا له سر جولانموی کورد و، له سر گرانموی، پلاو کردهوه.

*

کاری پهری

هولی په کختی موعارضی عراقی کونه. سردنای حفتاکان توج (التجمع الوطني العراقي) دامنزا پر. پلام نمیش وکو هیزیکي دهرهوی ولات له سر نموز دهریکي نهر. که په کیتی پر په نندامی توج، توج تین و ناویکی تی گراپوه و، په تما پرن شورشیکي کوردستان، له روی سرکردایمی و پیکهانی هیز و مبدانی کاروه، پکن په شورشیکي عراقی. رادپوکي په کیتی ناوی ترا پر: «دهنگی شورشی عراق» و، چالاکیکانی پشمیرگکانی په کیتی وکو چالاکي توج پلاو تهرپوه. سرکردایمی توج، سرکردایمی مبدانی بز جولانموه که دانا، تهرچی نهر شولی (جواد الدوش) و، نهر هومر (عونی قلمچی) له «الحركة العربية الاشتراكية» و، حازم (عبدالجبار الکبیس)، صفاء (هموزی راوی) و، نهر صلاح (مهدی علیوی) و، هندیکي تر له سمرانی پمس ماوه پک له ناوژهنگ باره گاپان دانا، پلام راستیه کبی نموه شتی روکش و روالمت پر، هیچ کات شورشکه په کردهوه له هیچ رویه کوه نهر په شوشی گلی عراق.

دواي لیدانی حشع، زور له سر کردهکانی رویان کرده نوروپای روژهلان و، سوریا و لبنان. پاش نموی ناتومید یون له پیکهاتنوه له گمل پمس و گرانموه بز

بهشداد، له کورونموهه‌کی کومیتته‌ی ناوه‌ندی دا درووشی روخاندنی رژیمیان هه‌لگرت و، کورته داوای پیکه‌پیکانی «به‌ری فراوانی هیزه عیراقیه‌کان». حشع خوی به تمنا لاواز بو، له بهر نموه پروپاگانده‌یه‌کی زو‌ری بو ئهم به‌ره نه‌کرد و، له هه‌مو کورونموه و دانیه‌شنگ دا نه‌یان وتوه. کارم‌دستانی سوریا و به‌مهن و سمرانی فله‌ستینه‌کانه‌شان تی گه‌باند بو. هه‌ندی له هیزه نه‌توه به‌رسته‌کانی عیراق، به تایه‌تی به‌عسبه‌کانی عیراقی سر به سوریا له‌وانه حازم (عبدالجبار الکبه‌سی)، حزبان له چاره‌ی شیوعیه‌کان نه‌ه‌کرد. نه‌سانه له پنجه‌مه‌دا به به‌روپاوه‌ری «تفتی کومونیه‌ستی» په‌روهرده کرا بو، هاوکاری نه‌وان و کارم‌دستانی عیراقیه‌ی هات به‌ره بان.

*

کومیتته‌ی ٤ قو‌لی

هه‌وله‌کانی حشع له سوریا سه‌ری نه‌گرت بو. سمرانی حشع له کوردستانه‌ش په‌رده‌وام بو، له سر هه‌مان هه‌ول و ته‌قللا. له هه‌مو کورونموه دو‌قوله‌یه‌کانیان دا له گه‌ل په‌کیتی ئهم باسه‌یه‌یان دو‌باره نه‌کرده‌وه. سه‌ره‌ه‌مام له ناوه‌راستی مانگی کانونی په‌کمی ١٩٧٩ په‌کمه‌ین کورونموه‌ی چوار قو‌لی: په‌کیتی، حشع، الحزبه الاشتراکيه العربيه (حاج)، حزب البعث العربی الاشتراکی - قه‌اده لطر العراق (سه‌ره سوریا) کرا و، راگه‌بانه‌نیه‌کی هاویه‌شان ده‌رکرد. به‌ریان دا له ده‌مشق کورونموه‌یه‌کی تر به‌کری. به نو‌ینه‌راپه‌تی په‌کیتی من دا‌ترام که به‌چم بو به‌شداری له کورونموه‌ه‌کی شام دا.

به کوم‌ل به‌ری کورته‌ین یز تاوان یز نموه‌ی له‌ویه به‌چین یز سوریا. له حشع: مه‌لا نه‌مه‌دی پانه‌یه‌لانی. له به‌عس: نه‌ره سه‌لاح. له حاج: نه‌ره شوقی و نه‌ره عوم‌سه‌ره. له په‌کیتی: من.

له شام به‌روزی حازم جیا بو له گه‌ل به‌روزی هاویه‌کانی له کوردستان. کورونموه‌که نه‌کرا و، کوم‌یه‌که کو نه‌روه و، کاره‌که سه‌ری نه‌گرت. له شام چهند جاری گه‌رم نه‌مه‌دم به‌نی. هه‌روها حازم.

سه‌ری له‌یه‌نام دا. به‌یوت له‌و کانه‌دا به‌کرده‌وه له ژهر ده‌سه‌لاتی فله‌ستینه‌یه‌کان دا بو. نایف حه‌واقه، سه‌ره‌کرده‌ی «الجبهه الشعبیه» و، جورج حه‌به‌ش سه‌ره‌کرده‌ی «الجبهه الديمقراطية» م به‌نی. به‌یوت‌گانی په‌کیتی م یز به‌سه‌کردن ده‌ره‌وه‌ی هه‌لوم‌ه‌رجی ناو عیراق و، هه‌لوه‌ستی په‌کیتی له رو‌داوه‌کانی نه‌ران. مام‌جده‌لال نامه‌ی یز هه‌ره‌وه‌کیان نوی بو، من نامه‌کاتم یز به‌ره بو، که‌چی هه‌ره‌وه‌کیان زو‌ر به‌ناشکرا وایان ده‌ره‌ه‌ست که‌هاوه‌ریان به‌مام‌جده‌لال نه‌ه. که‌سه کۆنه‌که‌م به‌ره کورنموه که‌ئێ: «ه‌ز به‌زه‌پیاو خۆت به‌کوشه‌ت به‌دی، ئێ: به‌ده‌دی خه‌را مه‌ردا». به‌چم سه‌هر بو مام‌جده‌لال نه‌وه هه‌مو چاکه‌به‌ی له گه‌ل کرد بو، که‌چی نه‌وان به‌ره جوره سه‌ریان نه‌کرد و چاکه‌یه‌یان نه‌داوه‌وه، جیا‌وازه‌کی نه‌وت‌یه‌ان له نیوان په‌کیتی و پارتی دا نه‌شدی.

*

هه‌ر له‌م سه‌ه‌ره‌دا چاره‌یه‌کی تر سه‌ردانی نه‌مه‌سام کرده‌وه. له کۆنه‌گره‌یه‌ک دا به‌شدار بو، که‌خو‌ینه‌دگاران کورده له نه‌مه‌سا نه‌یه‌نه‌گرت.

*

په‌غدا، له‌گروڼو ټوټه‌هکې کومېتنې ناوړندۍ دا دروېشۍ روځانډنۍ رڼسېبان هلگرت و،
کوټنه داوای پېکېښانې «ډېرې قراوانې هېزه عېراقېه‌کان». حشع خړۍ په‌ تنېا لاواز بو،
له‌ ېر ټوټه پروياگانده‌هکې زړوې بو ټم ېېره‌ ټکړد و. له‌ هسو گروڼو ټوټه و دانېشتنېک دا
نېمان وټوټه. کارېدستاني سوري و پمېن و سترانۍ فېلستېنېه‌گانېشېان تې گه‌پاند بو.
هغندۍ له‌ هېزه‌ ټټوټو ډېر سده‌گانې عېراق، په‌ تايېدنې پمېسېه‌گانې عېراقې سر په‌ سوري
لوانه‌ حازم (عبدالجهار الکېسې)، حنزيان له‌ چارې شېرعبه‌کان نښه‌گړد. ټمسانه‌ له‌
پنچېنډا په‌ ېېرواډوړې «ننننۍ گومونېستۍ» پمړوړده‌ گرا بوڼ، هاوکاري توان و
کارېدستاني عېراقېشې هات بوه‌ پان.

کومیتسی : قولى

کومیتتهی ۲ قومی
 ههوله کانی حشع له سوویا سهری نهگرت بو. سهرانی حشع له کوردستانهش بهردوآم
 بهون له سر ههسان ههول و تهغهلا. له ههسو کپوئنهو دوو له کانیان دا له گهل به کیتی نم
 باسه بیان دیاره ته کرده وه. سهره فجام له ناوهراسنی مانگی کانونی به کهمی ۱۹۷۹ به کهمین
 کپوئنهوی چوار قومی: به کیتی، حشع، الحرکه الاشتراکیه العربیه (حاج)، حزب البعث
 العربی الاشتراکی - قیاده قطر العراق (سهر به سوویا) کرا و راگمیاننیهکی هاو بهشیان
 دهر کرد. بهریان دا له دهشتن کپوئنهو بهکی تر بهکی. به نوینواریتهی به کیتی من دانوام
 که بهه به بهشاری له کپوئنهو کئی شام دا.

که بچم بو پشتماری له گویندوه ختی شام دا.
به کومل به ری کورتین بۆ تاران بۆ نهووی لهووه بچین بۆ سووبا. له حشع: مەلا
نعمەدی پانیخەملائی. له پەعس: ئه‌بو صلاح. له حاع: نه‌بو شەوقی و نه‌بو عومەر. له
پەکییتی: مین.

له شام پيروای حازم جيا هو له گڼل پيروای هاوړيکاني له کوردستان. کورنودکه
نډرا و، کومېنډکه کو نهېووه و، کارهکه سړی نهگرت. له شام چنډ جاری کورم تمحمد
پهني. هډووها حازم.

بهی. همدوما حازم.
سری لوئیانم دا. بیروت لئو کاتیدا به کردوه له ژیر دمه لاتی فیلستینییه کان دا
پر. نایف حواقیه، سرکردهی «الجبهه الشعبیه» و، جورج حبیش سرکردهی «الجبهه
الدمقراطیه» م بهی. بیرواکانی به کیتی م یز پاسکردن دهریاری هلمو صرچی ناو عبراتی
و، هلموستی به کیتی له روداوگانی نهران. مامجدلال ناصی یز همدوکیان نویی بو، من
نامه گانم یز برد بو، کهچی همدوکیان زور به ناشکرا واپان دمرخست که باومریان به
مامجدلال نهد. قسه کۆنه کمم پیر کورتوه که نلی: «یو یۆده ییواو خۆت به کوشت بهدی،
نلی: به دیری خوا مرده». پهم سهر یو مامجدلال تنو همنو چاکهیی له گیل کرد بو
کهچی توان یو جووه سهریان نکرد و چاکه یان نهدایوه، جیاوازیکی نووتریان له نیوان
به کیتی و یارتی دا نهدی.

* هر لم سفیره‌دا چارگی تر سهرانی نهمام کرده. له کۆنگره‌هک دا به‌شدار
هه‌م که خه‌نده‌کارانی کورد له نهمما ته‌بانگرت.

سالہ ۱۹۸۰

له تیرمیتالی فرۆڤکوه بۆ چاپیری ستور
روژی ۱۳ ی شوباتی ۸. له گه‌ڵ عومری حاجی عه‌بدوللا، شازاد گه‌میشه‌نه
فرۆڤخانه‌ی مه‌هرابه‌د له تاران. عومر شیخ‌موس و هاوسره‌که‌شی هاو‌زمان گه‌میشان.
تعمان که‌شیمان نه‌و تی په‌ڕین و، نه‌میش که‌لو په‌له‌کانی خۆمان به‌وان دا نارد. تیشه‌ چرنکه
هه‌زای ئه‌رفان نه‌و ره‌گه‌یان نه‌داین بڕۆن. گه‌لیان دا‌بنه‌وه‌ خه‌ریک به‌ سواری فرۆکه‌یه‌کی
تومان به‌کن و ره‌وانی سو‌ریامان به‌کنه‌وه. د. فرهاد مه‌عصوم نه‌و کاته‌ نوینه‌ری به‌گه‌شی به‌
لای حکومه‌تی ئه‌ران. به‌لنه‌یان دا‌به‌وه‌ هه‌زار که‌سان لای کارمه‌ده‌ستانی فرۆڤخانه‌ بۆ دا‌بنه‌ن،
به‌لنه‌که‌یان به‌ جی نه‌هه‌یان به‌. که‌چینی زۆریان پێ کرده‌ن. بۆ نه‌وی خۆمان گه‌ڕ به‌کین تا
کاره‌که‌سان بۆ جبه‌ه‌ی ئه‌و ناچار به‌ین سه‌رو به‌ستی تازه‌ به‌کرن. پاش چهند سه‌مه‌اتی
چاوهره‌وانی ره‌گه‌یان دا‌بن به‌هه‌نه‌ ناو تاران‌ه‌وه‌.

له ریځای مسعادهوه چونه گوندی پیږان. شو کاته له نیوان پیږان و سنوری
عبراق دا هینان و پرده کلوپل له پرده دا پر. له پیږان و نازونگ دو تیرمینالی گنوهی
ولاخی لی بو، هر په کمان به سدان نیستی تی دا راگیرا بو.
نوی لهرده من به «تیرمینالی ولاخ» نام پرده، له کوروی کون دا پنیان وتړه:
«چاپری شور». نالی له شیرنامه په نواننگه کی دا تهرسی:

سفر یکی خوش له چمنی ناز خانقا بکام
 ناپا رمیعی ناهو، پا «چاری ستور»؟
 نم در وشبه نیستا له ناز و لاختار و کاروانچیه کان دا به کار ناهنرین. چایر:
 تمویل، بهمانمند، که ولاخی تی دا راگبارود. ستور: چارپی، نیستا همر له وشه
 «سدگ و ستور» دا به کار تمهیری که بز سوکایدتی پی کردن ثورتی.

ولاخی یارمهیر: نسیپ، نیستیر، کیر، گا.. له کوردو مواری دا له زور کۆنومه
گرنگیبه کی ئانی هیهو. بۆ ئهمیش که ههمو کات له ناچه شاخوا به سهختهکان دا
ئێههین و هاتو چۆمان نه کرد، بو بو به بهشیکی زهرووی له پهیستیه کانی ئانی و ژوانه و
راپهراندنی کاره کافان. له بهر ئهوه منیش له گهه لاخ بو بوم به تاشنا و، شارمهزی
ههلسو کهرت و، راگرتن و، پهیستیه کانی بوم.

«ولايح» له «نولايح» ي مسغولي ورگسراوه. بدم بوندهو، هندی وشي مسغولي هاتوته ناو زماني كورديهو، لوانه: پاسا، قوناخ، چوك و به چوك دا هاتن، تامسه، تمار، قمن، نوكور، قهتول، ثودو، ثيل، .. تمسه هيچ عيبكي تبا نهد. همو زمانه زندهكاني دنيا وشي بېگانهپان ورگرتوه و، له زمانهكپان دا توانوندهتوه. ورگرتني وشه: پان پكسي ناسراو له نوسپنهكاني دا وري نهگري، پان خملك له نهپاسي زړو به

کار هېنان دا لايان نهی په باو. له همدو حالت دا نمېسته فرهنگي زمانه و، نهی په مولکي نو زمانه.

*

نمېست

نمېست نېر و ماين می، همېشه نرخیکی تایېدی و رنزیکی تایېدی هېو و، هېونی نېشانې پایدی کوملاېدی خاوندگي پوه. په زوری پز سوار پون به کار هېنراو. که کراوه به هی پارېدن نېتر پېشان وتوه: «پارگېر»، «پان «پارگېن» و، که خساندویانه پېیان وتوه: «پهخته» یا «پهردغه».

نمېستی رېسمن، که دایک و پاوکی ناسراو یی. له نمېستی تر که دایک و پاوکی نمناسراو یی پسندتړه. رهگزی عمرهی له همدویان پسندتړه. په گورېری رننگه کتای به شی، کویت، کمېله، موحنهک ناو نمېرن.

ماين «جوانو» ی نهی و، که پر به دو سال پی ی تلېن «نوما». تا ۳ سال هر به خېو نهکری، له پر نموی نېسقانی پرېوی پشتي پرگي هلگرتی قورسای ناگري، نه پاری لی نمېن و نه سوازی نمېن. له سالی چوارم دا تلېن: «پشتي گرتوه»، نېتر خنریکی راهینانی نمېن پز سوازی، راهینانی زاتین و شارخاين و حوسلای درېزی نموی. نمېست «روغت» و «نرمه غار» و «غار» و «لوقه» نهکا.

نمېست ولاخیکی «پدک سم» و، نهی سمی «نال» پکری، نهگېنا ژېر سمی برېنار نهی.

نمېست «زین» ی لی نهکری. زین له چورم و نمخته و لېاد «روست نهکری. کاتی خزی به خشلی زېر و زېو رازاندویانه توه. پز زېوت کردنی له سوار پون دا «لغاو» نهکریته دمی.

نمېست له «تویله» دا نهېستې توه و، له «ناخوږ» دا «تالېک» نمدی. پېشېنان وتویانه: «له نمېستی نېر، ناخوږ هلکېستې» له پهاران دا که به کومل له لومرگا دا پهرېلا نهکړن، پی ی تلېن: «روډ» و، نوری خزمېتېان نهکا «مېتېر». له نېفسانې کورې دا، نمېدگي روستم ناوی «رهخش» و، هی خسرېوی پړویز «شورېز» و، هی نېسامی عېلی «دولېول» پوه، له چاو نمېستی ناسای دا همدېکېمان هوندېکی هېوه.

پېشېنان وتویانه: «سوازی نمېستی خلک یی هر پېاده».

سالم له باسی خزی و نمېدگي دا تلې:

خانه خویم میوان نوازه، ورنه سېری پېاوه تی

دوشه کی خوم خاک و خزل و، سېر راخېری نمېست سم

شېشی سور پېن ورن خالیگمان داخ کمن به جوت

چونکه ژاغان کړه: من و نمېست، له پر سردی هوا

نمن و پارگېری کویت همدو پېنېن پشکم به خو

من بېنم روی خرداک و، نو بېنی روی کا

*

کمر

نیره کمر و ساکمر. بان وه کو پی یشی تلپن: گریزیز، تمیش بز باریدن و سواری به کار هیناوه، بهلام نسپ له نیستر و، نیستر له کمر بهرتر بود. پیشینان وتویانه: «له نیستر دایزی سواری کمر بو». عریب پیشان وتوه: «مرکب الصالحین» چونکه بز سوار بون و دایزین ناسانه و هیچ هونریکی ناوی.

کمر ولاخیکی «بهک سم» ه، سسی «نال» نه گری. پندیکی پیشینان تللی: «سم سسی کمر و، چنگ چنگی میاسی، یاران لم کاره سمرم تماسی».

به به چنگی کمر و نیستر تلپن: «جاش». راستیه کمری زولیکی گمروهان لی کردوه چونکه تم ناوهان له خاثنانی جولانوی کورد ناوه، له کاتیک دا جاشی کمر و جاشی نیستر به دریاوی میو خرمندی کوردیان کردوه و، کچی توان زهریان لی داوه. کمری لای نیمه چنند رستمیکی هموه به ناربانگترینان: حساسوی، بهغداوی، قوروسی، له گمروهی لافانمیان دا جیاوازن.

کمر به نالیکی کم دانه کوی و، بهرگی ماندویتی و برستی نه گری. کمر «جل» و، نه گمر خوشیوست پی «کورتان» ی لی نه گری. پیشینان وتویانه: «کمرکه ممره بهماره، کورتان بز دی له شاره» جل له کزنه لهاد و پهره و، کورتان له پهره و پوش، دروست نه گری.

کمر له گمل مانگا و نیستر نه گریته «گمرو» هوه.

له گمل نموی کمر، له لای کورد، به فوندی دهینگی دائیری، کچی له پندی پیشینان دا جیگه بهکی تابهتی هیده. بز گوجیتی تلپن: «کمریکه به چوار پی نروا» و، بز هلمپرسی و بی باری تلپن: «کمری نار جیگایه، قهال له همدو بهر نروا». بز بهلگی پشت گری خزان تلپن: «کمر لی ی ناپرسی: کمرت به چنند؟»

پیشینان وتویانه: «کمریکم دا به کمری، سندان له پنا گوی ی دوی». همروها: «کمر له کوی کورتوه و، کونده له کوی دراوه؟». همروها: «کمر باره کمری تفنگ پی گورگ هر نیمخوا». همروها: «کمر به کاروان قلمو نایی». همروها: «کمری به پاره ی بهر بکردری، له ناوا تمخکی». همروها: «به کمر ناویری به کورتان شیر». همروها: «کمر نژ بهری دوش نهبا». همروها: «به بونی کماپوه چو، کمریان داخ نه کرد». همروها: «کمری خرمه و گوی ی نال نه کم».

نالی له پاسی گمروه کمری دا تللی:

هیدی کمرنکم بو، چ پیکمر؟ تپیکمری همراز و لیز
سپنه پان و، موجه کورت و، شانه بهرز و، گوی درز
له دوا بهیتی دا تللی:

چننده پیم خوش بو زبانی حالی دهوت «نالبه»
همردو حیرانین، نه تو گوی کورت و تمیش گری درز

*

نیستر

نیستر، یاره کمر پی یشی تلپن: «قساتر»، نژوکه زاووی ناکا. له تلجاسی «چاکردن» ی ماین دا له نیره کمر، پمیدا نمی. بز به پیشینان وتویانه: «له نیستریان

پرسی: پاوکت کی به ۱ وئی: خالم نسیسه». ممراسیمی نم چاکردنه بزمیکی خوشه شتیکی له شایی کمتره.

جاشی نیستر نهی ۳ سال له سوری بوسن تا «پشت نهگری»، نووسا له گملی خمریک نهی بز نموی فیری بار هملگرتن بی. نیستر له نسیپ و له کور بهیتره و، بز ناوچیی شاخاری نازا و به کاره و، زیاتر بهرگهی بار و هوراز و ماندوییتی نهگری.

نیستر ولاخیکی «یهک سم» ده، نهی سسی «نال» بکری.

هندی نیستر دوی راهینانش له کاتی بارکردن و سوار بون دا به ناسانی مل نادا و هملته تپزینی، «لنقه» و «جوته» و «لوشکه» نهاوژی، بهمانه نهوتی: «چموش» و، له هندی ناوچه «شمسوس». نیستری پسند نهویه: هیم یی، کونه لوتهگانی فش و سنگی پان و، کسچدگانی له یهک دور بی بز نموی له روشن دا له یهک نهدن. نمو نیسترانی قاپچان له یهک نهدن پیمان نلین: «پهیزن» و پسند نین.

بز زانینی جوانی و پیری نیستر سدری دهورانی نهکن، نهگر دانی کورت بی، پان سر «خری» کانی لوس بوین، نهشانی پسر بوته، نلین: «شیله» ی پی نهماوه، نهگر داندگانی تیژ و زیری و گرنگهیدگانی سر دانی ماین، نهشانی جوانیه نلین: «شیله» ی پی ماوه. هر له هر نیمهه پیشیان وتوانه: «نسیپی خهلاتی نهماشای دم و دانی ناگری».

بهرگی نیستر «کورتان» ه، کورتان بهرهدکه له پوش نهخاخری، بز سواری و بز بار لی ی نلین. کورتان به «بهرۆک» له پشتموی له سنگ و، به «پالو» له پشتموی له بن کلکی و، به «سر پالو» له خواری موردهی پشتی و، به «تنگه» له بن زرگی قایم نهگری. «قهیاسه» یش کورتانهکی پی توند نهگری. بهرۆک، پالو، سهرپالو، تنگه و قهیاسه، له چیرمی نرملی پانی وهگر پشتین پان «کژو» دروست نهگری.

بز زوتکردن و بهستنه و راکیشانی «رهشمه» یا «هوسار» نهکنه ملی. نهگیرنمو: یهکی له شپهگانی بهرزنجبه باندیکی جمردی ههبره دهرههگانی خوی پی روت کردوتمو. دهرههگان، نهپانراوه به تاشکرا به شیخ بلین، له حلقوی زیکردا، بهم بوندهمو، وتوانه: «مایهکیت بردهم، رهشهکم بهرۆ! دهرههه خوتم روتم مدکهرۆ» تورههههک نهکن به کورتانهکی دا کا و جوی تی نهکن، له کاتی برسیتی دا نهیکنه ملی سدری تی نهخا و نلنموی، پی ی نلین: «جورک».

بز جوانی «سهرکه ملله» ی بز نهکن که به «کوژدکه» و «مورو» و «گولنکه» تهرازینهمو. «زنگوله» نهکنه ملی. زنگوله سهرهههه نموی دنگیکی خوش بز ولاخهکه داپین نهکا، له کاتی ون بوئی دا له دهشتوهر پارمیتی خاوههههکی نهدا بز دوزینهمو.

به «سندم» «پهوند» ی نهکن و، به «میخ زنجیر» نهیستنه.

زورچار له نهلماسی بار هملگرتنی زور دا، پان له نهلماسی گوی پی نهانی خاوههههکی دا، سر بهراگهی پشتی نیستر بهرندار نهی و، بهینهکی قول نهی، نلین «ناوکهرۆ» به، رهگیکی نهستور له ناو لوتی دا پهیدا نهی نلین: «کهرسمه» ی دهرکروده، ناتوانی باش ههناسه هدا. به چدقدهکی تیژ نهیرون و چاک نهیتهوه.

سج، گهنه، کوهله و کرنو، جروجانهوی تر به پیستی نیستر دا نهنوسی و، تهپوتوئی زودی لی نهیشی، به «رنهک» که جهورکه له شانمی له ناسن دروستکراو

نېکړيږي و، نېغوريان، جانموره کاني لي نه کمنوه.
پېشيان وتو نه: «کمر چو پز پغلدا يو به نېستر»
شيخ رنزا له پاسي نېستړه کي دا نعلي؛
مهر به سعد منتعت هڼاردی نېستړيکي روت و قوت
دهست و پا بست و سفلت، نئنداسي هڼروهک عننگه پوت
له بهيتيکي تړي دا نعلي؛
شيخ لغتاي مېتېرم روژيک به حوججېت لي ي نوي
کلکي دهرهنا له پښ نېنجا به ناستم گړي ي بزوت

*
گا

گا پز نير و مانگا، يا چنل پز مې. پدکي له ولاخه به ترخه کاني ژباني مروژ پوه.
پز جوت و گېره و پارېدن، په کاربان هېناوه. که پېرش پوه کوشتويانه توره گوشته کميان
خواردوه. نو سمرده مې جاف روهند پوه، په زوري گاي له پاتي کمر و نېستر پز پار
هنگرتن په کار هېناوه.

گا وډکو مهر و بزڼ «دو سم»، «کاويژ» نهکا.
گويړه که، يا گولک، پاشي له شېر برانموي نېره کي نعلي به «نژومن» و مېبه کي
په «نېون» و، نېون له سالي سپېم دا نعلي به «پارين» و، نېنجا «جوانه گا». گولک تا
پې نهگات چاودېري و مانه پونيکي زوري نوي. پېشيان وتويانه: «تا گويړه که به گا
نه کي، خريضي خوت به ناو نه کي». گا روژانه به کومل نېري پز لومو، پي ي نعلي:
گاگل، يا گاران. پېشيان وتويانه: «گا له گاگل به جي پېني، شاخي خوي نېشکېني»،
هڼروها: «گاي له گاگل دا نېه و، پي ي پفر برودي نې»، هڼروها: «دو گا له دولېکا
نهگور رننگي پدک نهگرن، خوي پدکترې نهگرن». نوي چاودېري گاران نهکا پي ي نعلي:
«گاوان».

پز پي ناگاپي نعلي: «له گړي ي گاوا نوستوه» و، پز نغزاني و نغشارزاي نعلي:
«گا به گوتا نئناسي» و، پز تېکچوني کاروباري ولات به هزي خراپي گيروي ولاتوه
نعلي: «خدتاي گاي پندېدا»

*

حېمران له ساليک دا ماوه پدکي دپارېکراو نارمزي «جوت گرتن» ي هڼه، لهو
ماوه پدا:
ماين و ماگمر به «تطلب و فال» و، مانگا به «کمل» و، دېله سډگ به «پا» و،
پشيله به «رشمه» و، مهر به «پران» و، بزڼ به «تهگه» نعلي.
پز نو گېسانداره «ناوس» اتني پدک يا دو پېچکه پان نعلي «زاين» و، پز نو
گېاندانني له دو پېچکه زياتر پان نعلي «تړه کين»، په کار نغېري. پز نونه:
ماين، مانگا، مهر، بزڼ.. نغزي. پېشيان وتويانه: «مانگا به دزي کمل نهگري و
په ناشکرا نغزي».

سډگ، پدواز، پشيله.. نغره کي.
پز مروژ «مردن» و، پز نو گېاندانني گوشتيان نغوري «مردار» و، پز نوانني

گزشتیان ناخوری «توپین» به کار نمی‌برد.

پیار نمیری. پیشینان وتویانه: «مردن مردنه، لنگه فرتی چیده»
مانگا، صغر، بزن، سریشک.. مردار نمیشود. پیشینان وتویانه: «بیز جگبری
مدری مردار نکاتمود».

کمر، سگ.. نه‌توپین: پیشینان وتویانه: «کبری دیز توپینی خوی و زهری
ساحیسی نموی، هروها: «له کبری توپو نه‌گبری نالی پکنشیتمود»، هروها: «سگ
له قسپاخانه نه‌توپین عومری به زایع نه‌چی».
نسپ نمیشینی: کمر نه‌میشینی: نیستر نمیشینی: گا نمیشینی.

* کونگره‌ی چواره‌می حدنا

به هوی معلوم‌مربی نالباری نیرانموده حدکا له دام‌مزان‌نیموده تا سرک‌موتنی
شورشی نیران ۳ جار کونگره‌ی گرت بو:
کونگره‌ی یکدم له ۱۹۴۵ دا.

کونگره‌ی دوم له ۱۹۶۵ دا له گوندی سونی له پشدور (کوردستانی عیراق) که
نوسا له زیر دسلائی بازانی دا بو. نهم کونگره‌یه له بانی نموی ریزه‌گانی حزب یک
پخا و، بیکانه دزگابه‌کی پدکگرتوی خدمات له کوردستانی نیران دا، ناکوکیه‌گانی نار
ریزه‌گانی تمقاندنموده و، پارچه پارچی کردن.

کونگره‌ی سبهم له ۱۹۷۴ دا له شاری بهشداد. سمره‌ای ناکوکنی شخصی و
سیاسی و ریکخراوه‌یی، نهم کونگره‌یه ریزه‌گانی دیسوکراتی تا راده‌یک پدکخستموده،
کومیتیه‌کی ناوندی پدکگرتوی هلیوارد و، نورگانی ناوندی حزبی بلار کرده‌وه و،
په‌په‌ندی له گیل رژیم بهس دا ریکخست...

کونگره‌ی چوارم له ۱۹۸۰ دا له مه‌هاد گه‌را.

معلوم‌مربی بستنی کونگره‌ی چوارم له گیل هی ههمو کونگره‌گانی تر جهاواز بو.
- شورشی نیسلاسی رژیم شایه‌تی روخاند بو، به‌لام هیشتا به تهاوی دسلائی

خوی نمپسپاند بو، بو پدکسمین جار نیران نازادیه‌کی بی وینتی به خویوه دی بو.

- کساده‌گانی حدکا، دوا‌ی ده‌یان سال دور ولاتی و ده‌م‌مدری، گسراپونموه

کوردستانی نیران و، بو بون به هیزکی دسلائی‌گموری سیاسی، ریکخراوه‌یی،

چدکدار له کوردستان دا.

۳۱. نهم‌داه بهشداری کونگره‌ی بون، که نو‌نمراپه‌تی ۳ هزار نهم‌داه‌ی حزبی

نکرد. بهر له شورشی، ههمو کادور و نهم‌داه‌گانی حزب له عیراق نه‌شه‌گیشته ۱۰۰ کس

و، له تورویا به پهلجی دست نه‌م‌سیردان و، له نار نیران دا له‌وش زور کمستر بون.

ژماره‌ی نهم‌داه‌ی حزب له نهم‌داه‌ی روخانی رژیم شا و، دروسته‌نی پزاشی دسلائی له

کوردستانی نیران دا، کتور و له چمند مانگیکی کم دا، وا زادی کرد بو.

حزب بون نموی له دسلائی ی دسلائی دا له گیل کومله و ریکخراوه‌گانی تر،

به‌سته هیزی هره گموره و زالی کوردستان، ههمو جوهره کسبکی، بی گوی دانه راپوردی

سیاسی له وپری چه‌په‌وه بون نمو پیری راست، له ریزه‌گانی خوی دا کز کرد پروه.

کونگره‌ی به راپورتیکی دره‌زی سکرتری گشتی حزب، د. نوره‌حماتی قاسلو،

دستی پی کرد. چنډ روژې درېځې کیشا. هلېوډېرچې نالوژوي کوردستان و نهران و کيشه‌کاني. له ناو پيرواي دانېشتواني کوردستان و ننداماني حدکاپش دا رښکي داپووه. ناکوکي له ريزه‌کاني دا له سر کيشي ناپه‌تي و، جېاوایي پيروا له شورشي نيسلامي و، چېنې توده و، جوړې پيروېردي چېزب و، جولايموي کورده. له ناو نندامه‌کاني دا تاشکرا پر. هېچ رېکخراوېکي کوردستاني عراق. پز نم کونگره‌په، پانگ نه‌کرا پر، پلکو له راپورته‌کندا تاوانېار کرا پون په دسوپردانه کاروباري ناوخوړي کوردستاني نهران. کومېتې ناومندي هلېوډېرايموه، که تېکه‌لاو پر له کسانې جوړاوچوړي خاوم پيرواوو و هلېوېتي جېاوآز.

*

له روژاني شعري کورده و پاسدار دا، پدکي له تاقمه چهپه‌کان جاريکيان وستهويان پردېکي ريگاي سهاپاد - سمردهشت خراب پکمن، وکر پدشي له هولي دواخستني لشکرکيشي هېزه‌کاني نهران. پېشمه‌رگه‌کاني حدکا ريگيان ندا پون و، دمريان کرد پون. توانېش وت پويان: «نېسه خسوتان داوای ديموکراسي ناکمن، نم کارې نېسه دژي ديموکراسيه». توانېش وت پويان: «نېسه ديموکراسي مان پز نهران داوا کورده، پز نېره خودموختاري».

د. قاسملو زور چار نم نوکشمېي په پېکمنېنوه نډگېرايموه. نډگېرچې خړي په هلکري پيرواووړي ديموکراسي داغما و، زوري پاس نه‌کرد، زورچار تېپوت: «خراپترين ديموکراسي له پاشترين دېکتاتوري پاشترده»، پلام زور له هاوړېکاني له ناو دهفتري سياسي و کومېتې ناومندي دا تاواني تاکروې و سهاپندي پيرواکاني خويان په پال ندا و، توپالي هندي لم جېاپونوه و وازهينانانېان نمخته گمردني نور.

*

گڼوړنموي سرگردايدتي پدکيتي
له روژاني ۲ - ۱۸ ي ماري ۱۹۸۰ کويونموي کومېتې سرگردايدتي و، کادره پېشکوتوه‌کاني پدکيتي کرا. نم کويونوانه چنډ خلمېلېکي گونگيان له پدکيتي دا تاشکرا کرد که لايېني رېکخراوېي و سياسي و ناپدېولوچېان هېر:
- کسي پدکم و، جوړې پيروېردي پدکيتي و دوزگا سرکرده‌پدکاني.
- جوړې راگرتني تهاپي سياسي و ناپدېولوچي له ناو پالده‌کاني دا.
- جوړې راگرتني هاوسنگي له نيوان پالده‌کاني دا.

پدکيتي له سره‌تاي داميزاندني دا «دستې داميزونېر» ي هېر که پېک هات پر له ۷ کمس له دمووي ولات. نم ۷ کمس نوينېرپراپتي هېچ رېکخراوېکيان نشه‌کرد، پلکو له سر پنچېنې لېوشاوهي خويان دس پېشکېرېيان کرد پر پز داميزاندني پدکيتي و، له ناوموي ولايتش داوا له چنډ کسېک کرا پر دستې داميزونېري پدکيتي پېک بهيان، توانېش تا له شار پون نه‌مانتواني پر گز پېنوه، دستې داميزونېري ولات داميزونېر و، رېوشونېکي سياسي، رېکخراوېي، پېشمه‌رگي پدکگرتو پز کارکردن له چوارچوړي پدکيتي دا داينېن. وگو دو رېکخراوې جېاوآز و داپراو له پدکرتي کاريان کرد پر تا هات پونه شاخ. له شاخېش نه‌پانتواني پر رېوشونېکي پدکگرتو داينېن، هېر لاپدکيان پز خزي گاري کرد پر. پز نوي ناکوکېسه‌کان دواپخمن سرگردايدتېسه‌کي

دوانه‌بان بزرگوارباری سیاسی و پیشمرگه‌یی دام‌مزانده بر، به تعامی گرانویدی مام‌جهدال و، به لاداخستنی نو گپروگرفتانه.

تا کزبونویدی برادوست په‌کیتی و شورده‌که سرکرده‌ایدتیه‌کی په‌گرتوی نمبو. له پیرموی نارخ‌نیش دا پاسی جزوی دروست‌کردنی و ده‌سلاته‌کانی نه‌کرا بو، به جی هیلرا بو بزرگ‌مشته‌کردنی په‌کیتی و روداو‌ه‌کانی کموردستان. له کزبونویدی برادوست دا، که به ناماده‌یونی نوین‌ترانی بزوتنوه و کومله و مام‌جهدال کرا، پیرا درا سرکرده‌ایتی په‌کیتی په‌ک بخیری و، سرتیر هله‌بژپردی و ده‌کشی سیاسی له ۲ نوین‌تری بزوتنوه و ۲ نوین‌تری کومله، پیک به‌یتری. له کزبونویدی برادوست دا ده‌سلاته‌کانی نو ده‌زگایانه دپاری نه‌کرا و، پیرموی ناوخر وه‌کو چاران بی دسکاری مایوه. به دواي نوو‌دا زنجیره‌په‌ک روداو قومان، سرکرده‌ایتی په‌کیتی له پیر نویدی همو رنج و تهنه‌لای خزی بزرگ‌سازندویدی په‌کیتی و شورده‌که تهرخان کرد بو، ته‌ستوانی بو لایینه (فنی) په‌کی جوری پیونده‌یه‌کانی نیمان پاله‌کانی په‌کیتی و، ده‌زگا سرکرده‌یه‌کانی: سرتیر، ده‌کشی سیاسی، کومیت‌ی سرکرده‌ایتی، لقه‌کان، به جزویکی گولجاو له گمل پیوستیه‌کانی شورش و بزچونی سرکرده‌ایتی پاله‌کانی په‌کیتی ریک به‌خاتوه.

نم کزبونوونه نو کیشور گپروگرفتانه‌بان تهناندوه.

کسپرونو‌ه‌گان بی سر و پیر بو. روزانه درو‌ه‌یان بی نهدرا بی نویدی نلیجاسی باشی هبی. مام‌جهدال راپورتیکی درو‌ی نوسی بو، زوری کاتی کزبونو‌ه‌که به خویندنوه و لیسوانی نم راپزوتنوه کسروا. زور له تهنامسانی سرکرده‌ایتی ویرس بو، له کزبونو‌ه‌دا خویان تهنات.

*

عومره‌گان

به ریکوت چند کسی لوانی له ده‌زگا سرکرده‌یه‌کانی په‌کیتی دا کاربان نه‌کرد. ناویان عومر بو: عومر مستفا و عومر عزیز له بزوتنوه، عومر عه‌بدوللا و عومری سید عیسی له کومله و، عومر شیخوس له خه‌نی گشتی. بزرگ‌مشته‌ی نم ناوانه له په‌کتری جیا به‌کرنوه، عومر مستفا په‌کاکي کاکان و کاک عومر و، عومر عزیز به‌حاکم عومر و، عومری حاجی عه‌بدوللا به‌ملازم عومر و، عومری سید عیسی به‌سید عومر و، عومر شیخوس به‌هزمیر ناو تهران.

نم ناوه له په‌کچوانه هندی چار «نیشکال» و نوکته‌ی دروست نه‌کرد. وه‌کو نه‌بانگیرا به:

جاری‌کیان، ۳ عومر پیکوه چوپون بزرگ‌لیبا، په‌کی له لیبیه‌کان که به ریز ناوی چند عومری به‌دواي په‌کا دی بو، وت بو: به ۳ عومر ۱ هلیجان دس نه‌کوتوه له گمل خزیانی به‌یان.

جاری‌کی تر، ۳ عومر پیکوه سردانی سفارته‌ی تهرانیان کرد بو له شام. نو کانه نیرانی تهران و په‌کیتی ناخوش بو، تهمان چو بو خنوشی به‌کنبوه. په‌کی له تهرانیه‌کان که ناوه‌کانی دی بو ۳ عومر به‌دواي په‌کا ریز بو، وت بو: تهمان‌بان ناروده بزرگ‌کردنی پهبوندی یان بزرگ‌شکوه‌ن!

*

نویسنده‌ای کومله له مدکتبی سیاسی دا، وه‌کو خزی، سالار و جمعه‌فر مانهو، عومره‌شخموس و کدال خزنه‌او له هانی خه‌تی گشتی، جمال حدکیم و عملی حمویز له هانی بزوتنه‌و داتران. نه‌نامه‌انی مدکتبی سیاسی له ناو خزان دا نه‌گولجاو بون. مدکتبی سیاسی زورتر شتیکی رواله‌ت بو، هه‌مو کزونه‌وه‌کی مدکتبی سیاسی هه‌مو نه‌چندامیکی سرگردایه‌تی به‌شداری تی دا نه‌کره که له‌وی بویه.

نه‌نامه‌توانی نا‌کوکیه‌کان چاره‌سر بکه‌ین. نا‌کزی له گدل ره‌سول و بزوتنه‌و قولتر بو، به‌ تابه‌تی ده‌رگای کوردستانی ئیرانیان بز کرا بوه‌و، نا‌کوکیه‌کانی ناو کومله‌هه‌ش تا نه‌هات نا‌خوشتتر نه‌بو.

*

روخانی شا بز نیمه‌ مزگینه‌کی یه‌کجار خوش بو: له‌و ئابلقه‌یه‌ ده‌روین که تی ی کبوت بون، قولایه‌کی ستراتیجی مان بز دروست بو که نه‌مان توانی هاتوچی پی دا بکه‌ین و، پیوسته‌کانی جولانه‌وه‌کی لی دا‌هین بکه‌ین.

*

یه‌کشتی ریک‌خراوه‌کی فیدرالی بو له کاروباری سیاسی و پیشمهرگه‌یی و دارایی و راگه‌یه‌اندن دا یه‌کگرتو بو، به‌لام له کاروباری ریک‌خسراوه‌یی دا، هه‌ر ۳ ریک‌خستن سرگردایه‌تی و ریک‌خستنی تابه‌تی و داخراوی خزی هه‌بو، هه‌ر ریک‌خسته‌ سه‌ره‌خز بو. تا نه‌م کزونه‌وانه‌ تمه‌یا کومله‌ و بزوتنه‌و ریک‌خراوان له ناو ولات دا هه‌بو، له ده‌روه‌ه‌ش هه‌ر یه‌کشتی ریک‌خراوی هه‌بو، ریک‌خستنی کومله‌ و بزوتنه‌و له ده‌روه‌ه‌ کیم و چوکه و تازه له سه‌ره‌تای دامه‌زاندن دا بون، له‌م کزونه‌وانه‌دا مامجه‌لال هه‌ولی دا سه‌رانسهری ده‌زگا و ریک‌خراوه‌کانی یه‌کشتی به‌کاته ده‌زگای ۳ فله‌یچانه: خه‌تی گشتی، بزوتنه‌و، کومله‌ و، له هه‌مو ده‌زگا‌کان دا نه‌م ۳ سه‌ریه‌ خزی به‌ونی:

مدکتبی سیاسی پیک پی له ۶ نه‌نامه: ۲ خه‌تی گشتی، ۲ بزوتنه‌و، ۲ کومله‌، کومبته‌ی سرگردایه‌تی پیک پی له ۲۱ نه‌نامه: ۷ خه‌تی گشتی، ۷ بزوتنه‌و، ۷ کومله‌.

له‌ه‌کان پیک پی له ۴ نه‌نامه: ۱ خه‌تی گشتی، ۱ بزوتنه‌و، ۱ کومله‌.

له‌ پیکه‌یه‌انی ده‌زگا‌کانی راگه‌یه‌اندن، پیشمهرگه‌یی، ریک‌خستن، دارایی دا و، له پیکه‌یه‌انی هه‌ریه‌کانی پیشمهرگه‌ه‌ش دا هه‌مان شه‌وه‌ پهره‌وی بکری.

به‌یگومان نه‌وانده‌وه‌ی ۳ ریک‌خراوه‌یی له مدکتبی سیاسی و کومبته‌ی سرگردایه‌تی دا شتیکی پهره‌ست بو، به‌لام له‌ خوار نه‌ویه: ده‌زگا، لق، هه‌ریم، ته‌نانه‌ت ناوچه و کهرته‌کان، گه‌روگرفت و کیشی زوری دروست نه‌کرد و، له مه‌به‌دانی کار پی کردن دا نه‌لجاسی خراپی نه‌بو:

۱. له پی سپاردنی کاردا سه‌ره‌تای لیوه‌شایی فهرام‌ش نه‌کاره‌ سه‌ره‌تای دلسوزی جیزیه‌تی، بان راستر تاقه‌گیری، نه‌بو به‌ پیوانه‌.

۲. له به‌ر نه‌وه‌ی نه‌م ۳ ریک‌خراوه‌ له هه‌مو ناوچه‌کان دا وه‌کو به‌ک کادریان نه‌بو، یواری بز کسانه‌ی هه‌له‌ه‌رست هه‌له‌ه‌خست، خزی به‌ یه‌کی له‌م ریک‌خراوانه‌دا هه‌لبواسی و، ریک‌خراوه‌که‌ه‌ش بز ته‌به‌کردنی خزی به‌گه‌رته‌ خزی و، به‌ هه‌ق و به‌ نه‌هه‌ق له سه‌ری هه‌ل به‌دانی.

۳. مونا فسهده کی ناراستی له نهوان بالهکان دا دروست نهکرد بز راکیشانی نغنام و دوست و، بز زمان دان له یهکتری لای سکرتری گشتی.
۴. یهکیتی ویست و کاری له دهزگانان دا نغمه‌یشت و تده‌یوهی له خیرایی راپهواندنې کاره‌کان نه‌دا.

ریک‌خستنی جزری په‌یوهندی سکرتریر له گډل مه‌کته‌یی سیاسي و دهزگان سرکرده‌ییه‌کان و، هر ۳ ریک‌خواوه جی‌وازه‌که، یه‌کی له کیشه‌ قوله چار‌سره نه‌کراوه‌کان یو. پی‌گومان یه‌کیتی پی‌ویستی په‌وه ه‌یو، کسی یه‌کیمی ه‌یو، کسی یه‌کیم یی هیچ مونا فسهده‌کی مامجده‌لال یو، ه‌یو لای‌نه‌کان ه‌لیان ی‌وارد یو، رازی یون نو یی.

لهر‌دا چنده مسئله‌یه‌ک نه‌هاته پی‌شوه له‌وانه:
ن‌گدر مامجده‌لال په‌ تمبیا خوی په‌ خاوه‌نی ریک‌خواوی خه‌تی گشتی نغزانی، نو‌ا نه‌ویش وه‌کو سکرتریر‌کاني بزوتنه‌وه و کوم‌له‌لی لی دی، خو ن‌گدر سکرتریری گشتی یه‌کیتیه، نای نیر خوی په‌ خاوه‌نی خه‌تی گشتی بزانی.
مامجده‌لال سکرتریری گشتی یی، ده‌سلاته‌کاني چه و، چون په‌یوه‌ندی‌یه‌کاني خوی له گډل باله‌کاني یه‌کیتی ریک‌ تمخا؟

مرؤنی رؤ‌ه‌له‌تیی له‌ ده‌ونی خوی دا حدزی له تا‌کرویی و تی‌بی‌تیه‌یاده، نیمه‌ی کوردی نو زمانه‌پش نو غونانی شاره‌زای یون، ه‌یویان لم پاه‌ته یون:
- فونه‌ی کوردی: مه‌لا مستغای بارزانی.
- فونه‌ی عمره‌یی: جمال عبدالناصر، عبدالکریم قاسم، حافظ ن‌سعد، ن‌محمد حسن ده‌کر، صه‌دام حسن.

- فونه‌ی جیهانی: ستالین، ماوتس‌تونگ، تیتو، کاسترو...
مام جده‌لال چاری له‌ مان، په‌ زوری چاری له‌ فونه‌ کورده‌ییه‌که نه‌کرد. نو‌انمی له‌ ناو یه‌کیتی دا کس‌یون‌وه په‌ هیوای دام‌نغزاندنی شپه‌ییه‌کی نوی یون له‌ دارشتنی پی‌وه‌ندی‌یه‌کاني ناوخ‌و دا، په‌ تایه‌تی نو جوړه پی‌وه‌ندی‌یه‌ی مه‌لا مستغای له‌ گډل سهرانی پارتی دام‌نغزاند یو، په‌ لای نه‌مان‌وه، یه‌کی یو له‌ ه‌ز سره‌کیه‌کاني لاواز کورنی پارتی و ده‌سلاته‌کاني و، له‌ نه‌فهام دا ناشبه‌تالی پارتی و شورش. تم دو جزوه نی‌شک‌ورنه جی‌وازه زوری کاني ناو سرکرده‌ایه‌تی په‌ شتی پی‌وه‌وه نه‌کوشت. نه‌مان‌ویست شپه‌ییه‌کی گون‌جاو پ‌وز‌نه‌وه.

مه‌کته‌یی سیاسي و، ده‌زگان سرکرده‌ییه‌کاني ریک‌خست، پی‌شم‌رگه‌یی، را‌گه‌باندن، دارایی، پی‌وه‌ندی‌یه‌کان... ه‌یون و په‌ نه‌ندامانی ۳ ریک‌خواوه‌کي کوم‌له، بزوتنه‌وه، خه‌تی گشتی، پر‌کرا یونه‌وه.

من ه‌م‌یشه پی‌وه‌ندی‌یه‌م له‌ گډل مامجده‌لال باش یوه. ه‌م‌یشه ریزی زوری به‌ر و بزونه‌کاني منی نه‌گرت، په‌ در‌یوایی تمصنی در‌یوایی برایه‌تیه‌سان له‌ هیچ بونه و کات و شریک دا په‌ گ‌و من دا نه‌هات یو. زور جبار به‌ر و بزونه‌کاتان د‌ی به‌ر و بزونی یه‌کتری یوه په‌لام هر‌گیز ده‌مان له‌ یه‌ک نه‌گبر‌اوه. له‌ یه‌کتری عاجز نه‌یون، زو پیک نه‌هاتینه‌وه.

نه‌ندامانی سرکرده‌ایه‌تی هر ه‌یویان له‌ پاشمله‌ گله‌پیان له‌ مامجده‌لال نه‌کرد و، رمخنه‌پان لی نه‌گرت، په‌لام زوری گله‌ییه‌کانيان له‌ سر شتی پچوک و تایه‌تی خوه‌پان یو،

وهكو: ریزی نډگرتون، له بهر چاوی خملک لېږان توره بوه و شكاندونې، حورمه پتی رشی نډگرتون و چوتنوه په ژوبان دا.. سمرانی کږمده چمند جاری له کږونووهی تاپه پتی خوږان دا تم پاسه پان نه کږمده و، داوپان له من نه کږد له گسلی پاس بکم و، چاره پکی بز بلوزینه و. زوریان نه پانوت: «نرکی قورسی شوره که له سر شانی نه سده، له همسر لاپنه کانی که زیاتر قوریانی نه دین، په ژماره کادر و پیشمرکه له همسران زورتین.. بزچی نمده له مامجدلال قبول پکین؟» کچی همسر جاری که پاسه کم نه کږمده و له گسلی نهو په ناخوشیمان، خاوهی گلپي و رخنه له پاتی نووی پشتیبانی له من پکین، نهون په ناوړه کمر له بهینی من و مامجدلال دا.

من زودم بهر لی کرد بروه، له گیل زور له هاوړیکانم گفتوگوم کرد هر چاره پک هر تم کیشه به بلوزینه و، تمنایت توانی خدی گشتی پش، وهکو عومر شپه موس و د. غوناد معصوم، همان رشیان هبر. چمند جاری له گیل مامجدلال قسم کرد که جوری سکر تار پکمی پکږین به پکی لم دو شیوه حوکران پسی له دنیا دا هده: شیوهی سروکایدتی وهکو له نمریکا هده، پان شیوهی پارلمانی وهکو له نورو پای روتن او دا هده.

شیوهی سروکایدتی، سروک پارمه تیدره کانی خزی بز کارواری پیشمرکه، راگه پانندن، دارایی، کارواری پیوندی دهموه... هله پیری. نمانه کږونووهی دهوریان نه بز پراردان له سر کارواری پلکو سروک هلیانته پیری و سروک نمرکه کانیان دپاری نکا و، هر له پردمی نویش دا لپرسراو نهون. له پاتی مه کتی سیاسی دیزگایدتی لهو پانته بز خزی هله پیری و، له همان کات دا، له پاتی کږنگریس، کږمایدتی سرگردایدتی نهی، تیکه لاو له هر ۴ ریکخراو، که نار پناو کږونووه نکا بز دانانی سیاستی گشتی و لپرسراو کانه سروک.

شیوهی پارلمانی، سروکی وزیران دوی پرس و را له گیل هاوړیکانی نندامانی نه غوسه منی وزیران هله پیری و، نه پانخته پردمی پارلمان بز ورگرتی باور. نه غومنی وزیران کږونووهی پردوام نه کږن، پراره کان په زورایدتی نوری. به تاک و به کږملا له پردمی پارلمان دا لپرسراون. مامجدلال سروفر و، مه کتی سیاسی نه غومنی وزیران و، کومیتي سرگردایدتی پارلمان، بی.

مامجدلال پیشپاره کانی پی ناخوش بو، هیچیانی قبول نهبر، نه پست وهکو خزی پینیتوه. وهکو خزی مایوه چونکه نندامانی م س و سرگردایدتی نه پانته پست توشی پردنگاری پڼ له گلی. عیدولره زاق فدی نه پوت: «پارتی حیزبکی عشا پریه بهلام په نوسلوی عسری نیش نکا، به کیتی حیزبکی عسریه بهلام په نوسلوی عشا پری نیش نکا».

* پدکیتی و حدکا

نیوانی مامجدلال و قاسملو و، پدکیتی و حدکا، له سره تاوه په روالعت پاش و خوش بو، بهلام راسته کچی بی باوهری و گومان لم په پوندیده هبر. حدکا عیراتی په پشتیموانیکي گرنګ دائما بز خزی، نه پست له هر خاتری پدکیتی پان هیچ ریکخراوکی تری عیراتی، دوستایدتی به عس له دس پدا. هر پم هریوه، همسر نو

کوپونوانمی له تورویا له سالاتی راهوردودا له نیوان نویسرائی په کبیتی و حدکا و، ریکخراوه کورده کانی تورکیا و سوریا دا کرا بز دامیزاتندی «بهره یکی هارویشی کوردستانی» سوری ندرت، زور جار نویسری حدکا ته گهری لم کوپونوانه تعدا و، په بیانوی جیاواز نه پشمیشت بز پیشوه بهی.

دوای سرگوتنی شورشی نیران، حدکا په کبیتی پان تاوانبار ته کرد بهوی دستي و مرداوته نار کارواری کوردستانی نیرانوه. له شاره کان دا ریکخستنی دروست کرده و، په هاندان و پارمندی په کبیتی هر دوژمنایه تی حدکا، سازکا دامیزاوه. بیگومان نیمه راست نیمو خزیشیان نه پانزانی راست نیمه په لام کرد پریان په بیانو و، په پشمیشت خوشمی ژیر دانیان، هر نه پانوت و نه پانوتوه. سازکا له لایم په کبیتوه دانمیزانرا بو، گوی ی له ناموزگاری و قسه کانی په کبیتی پش نغدرت، بدلکو په کبیتیان په ریکخراویکی نه توهی نامارکسی و، هندی جبار په «پریولیت» داتفا. په لام په کبیتی په پوهندی باش و دوستانمی له گمل سازکا و سرکرده کانی و، ملا شیخ عزیزدین و، همو ریکخراو و پیاوه ناسراوه کانی کوردستانی نیران دامیزاند بو. هرومه له تارانش په پوهندی باشی له گمل هندی له سرکرده کانی شورش و پیاوه ناسراوه کانی نیران دامیزاند بو.

راستیه کمی په کبیتی هولی زوری دا په پوهندی باش و دوستانه له گمل حدکا دا پمیزنی، نیمش بیگومان نیمو په هوی دورانندی دوستایه تی حکومتی نیران و، تا راده کیش سوریا، که پیوسته یکی ژبانی بز په کبیتی همو. په کبیتی له نار بازنمی نابلوقه یکی په هیزدا بو. سنوری تورکیای لی گبرا بو، له سنوری عیراقوه نه پشمیشتی هاتوچز بکا، روخانی شا په کبیتی لم گمارویه دهرهینا و، دهرگای جیهانی بز کرده و. دوستایه تی له گمل حدکا نیمو په هوی داخستنه وی نم دهرگاه، په لام له روانگی قازانچی نه توه پیموه لاسان واپو، که لمو سرده صدا کیشمی کرده له نیران دا، گرنکیه کی کارگیری په پدا کرده، نمی همو کورد پارمیتیان پدا بز توهی نو هله پان له دوس نمپی و، مافه کانی خویان په دوس بهین.

حدکا هلمیستیان پرامهر په کبیتی دوستانه نیمو، کادر و پشمیستیه کانیان راسپارد بو، کارناسانی بز په کبیتی نه کمن:

- له کوف و کوپونوه کانی خویان دا و، له لای حیزب و ریکخراوه کانی که، دژی په کبیتی تعدوان.

- له هر جیگاه یکی دستیان پروشته په تنگیان به پشمیستیه کانی په کبیتی هلمیستنی و، له هاتوچودا ریکه پان پی ندرتن و، چند جاری بز سوکایه تی پی کردن چه کیان کردن.

- له هندی جیگا نوقتمی گومرگیان پرامهر نوقتمی گومرگه کانی په کبیتی دانا و، ناگاداری نوقته کانی په کبیتیان کرد که نایی له خاکی نیران دا پنکه داینین. لمو کاتدا گومرگ دنیا سرچاوهی دهرامعت و ژبانی په کبیتی بو.

- کارناسانیان بز لم نه کرد له ترمزی کوردستانی نیران دا پنکمی چه کدار داینین و، چه کدار کز پکنوه و، په نازادی هاتوچز پکن.

- رسول مامند و پزوتنوه و، د. محمودیان هان دا بز جیاپونوه له په کبیتی و، په چهک و پاره و کارناسانی پارمیتیان دان.

چند جاری مامجهدال نامدی بر د. قاسملو نویسی و، نویهرانی په‌کیتی سردانهان کرد و، مامجهدال خویشی چو بز دېدنه‌پان، نهمانه پیروندی دوقولی پاشتر نه‌کرد، هدا جمنگی ۳ مانگه دمنی پی کرد و، هیزه‌گانی تیران، هیزه‌گانی حدکا و ریک‌خراوه‌گانی تیران له زوری ناوچه‌گانی کورده‌ستان راونا به‌رو سنووی عسراق، بز نزیک پاره‌گانی په‌کیتی.

*

بز چاک‌کردنی پیروندی دوقولی په‌کیتی دسته‌به‌کی نویهرانه‌تی پیک نه‌پا له: عوممر شېخ‌موس، عوممری حاجی عبدالللا، جمال حدکیم، شازاد صائب و من. له مانگی نیسانی ۱۹۸۰ دا په کومل به ری کوتین بز سرده‌شت، هر له سرده‌شتموه نپتر خومان کرد به میروانی حدکا. دوی نموی شوپک له سرده‌شت مایندوه بز روژی دواپی به‌ری کوتین بز مهاباد. له مهاباد کوشکیکی شاهانه له نزیک پندوی مهاباد به‌رو لموی داپان پزاندين.

گفتوگرگانان دستپی پی کرد. له لایمن حدکاموه: د. قاسملو، مهلا عبداللای حدپاک، مستفا شملاشی و چند کسکی که پنداری کزوموه‌کان نه‌پون.

نیمه له کسه‌کافان دا وېستان چند مسئله‌به‌کیان بز روڼ پکمنه‌وه:

«نیمه هیچ هیزه‌کی راسته‌مینه ناپنن بز نو ساردپی پی له پیروندی دوقولی په‌کیتی و حدکا دا همه و، هاتون بز نموی هوزگانی پنه‌پکمن و، قوناغیکی تازه دوستاپه‌تی و هارکاری دمی پی پکمن و، له لای نیمه‌وه ستوریک بز نو دوستاپه‌تیه نه به جی ی نه‌پلین نپره دپاری پکمن»

وقان: «نېستا کورد له تیران دا هلیکی میروپی بز هلیکوتوه، ناوونایانگی حکومتی تیران به تایه‌تی دوی داگیر کردنی سفارته‌تی نمهریکی له دنپادا زور خراپ به. حکومتی تیران داپراوه له دنپا. زوری ناوچه‌گانی کورده‌ستانی تیران و شاره گرنه‌گانی ناژادن و، دسه‌لاتی حکومتی تارانپان تی دا نهماره، عسراق زور به توندی دژی رژیم تازه‌تی تیرانه، نه‌توانی کهلکی لی وه‌گیری، کورد نه‌گور حکومتیکی کانپ تایه‌ت به خوی دایم‌زینی و، هلیواردنیکي گشتی پکا بز پکهنانی نه‌مومندی کورده‌ستان و، داوړه‌مزگای راگمپانن (دهزگای رادیو، تله‌فزیون، روزنامه) و جمنگی (لشکری نیزامی) دایم‌زینی، نیمه ناماده‌پن شورش له کورده‌ستانی عسراق راه‌گیر و، همو توانای خومان هی پشمهرگه‌پی و سیاس و ریک‌خراوه‌پی و راگمپانن، نموی له شاخ و نموی له شار هسانه، ترخان پکمن بز خزمه‌تی نو هنگاوه، پی نموی چاوهرانی هیچ پاداش و دسکوتیک بین.»

د. قاسملو زور چار باویری جیددی خزی له قالبی گالته‌دا دهرنبری، په پکمنه‌نموه وتی: «دپاره نه‌تانوی کیشه و گپروگرفته‌گانی خوتان له کورده‌ستانی عسراقوه بهینه ناو کورده‌ستانی تیرانه‌وه»

نم پشپناره‌پان پسند نه‌کرد، گیانی «تیرانی بون» له بی‌ری سترانی حدکا دا به‌پزتر بر له گیانی «کورد بون». حدکا خویان به تاکه پیشره‌وی بزوتنموی کورد دانما له کورده‌ستانی تیران دا، نهمانوست نیمش نموه‌پان بز پس‌لینن.

چونه سمر پسه‌گانی تر. هولیکی زورمان دا پمدگومانیسه‌کانپان دهراره‌ی

پارمه‌تیدانی سازکا دژی نموان و دمس و مردانه کاروباری کوردستانی نیران به‌رویشنوه. بز
هاوکاری دولتی چند سهره‌تایه‌کمان دانا که تیر سالانی دواپی له سیری روشتین.

*

سده‌فیری مامجه‌لال بز دهره‌وه.

مامجه‌لال له مایسی ۱۹۸۰ دا چو بز تاران. زیاتر له مانگی مایه‌وه. لهو ماوه‌پدا
گموره کاره‌ده‌مستانی نیرانی پینی. همر له تارانوه ناگاداری کرده‌ین که هندی کاری
پیسیت هاتونه‌پیشمه‌وه، تمبی بچی بز شام به‌لام زندی پی ناچی نه‌گه‌رسته‌وه. لهو
ماوه‌پدا کاره‌ده‌مستانی سپای پاسداران بیروریان به‌رامهر مامجه‌لال خراپ بو. مامجه‌لال
سیانزه مانگ له شام گیری خوارد نه‌توانی بگه‌رسته‌وه.

*

ناوژی

هریسی ۷ ی باله‌ک به‌کی له همرسه چالاکه‌کانی به‌کستی بو. ناوچه‌که‌پان به
تواوی راگوژرا بو، هیچ ناوه‌دانیه‌کی تی دا نه‌بو. زور له پیشمه‌رگه‌کان به‌ حسانوه یا
تداوی یا کاروباری پیوستی خویان نه‌چون بز کوردستانی نیران.
نحمده سؤراو، فرممانده‌ی کهرتی گه‌لاله‌ی همریسی ۷ چو به‌بز نیران.
چه‌کداره‌کانی پارتی که له ناوچه‌ی خانه‌پاره‌گایان هبو، له گه‌ل کوره‌کی دا، گرت به‌پان.
نحمده هیچ خراپه‌به‌کی به‌رامهر پارتی نه‌کردبو، هیچ ناوانیکیشی نه‌بو، جگه‌ له‌وه‌ی
پیشمه‌رگی به‌کستی بو. له ریگای نمونه‌وه هوبلیان دابو، به‌ری به‌دن، سودی نه‌بو.
پیشمه‌رگه‌کانی همرسه‌که به‌ موافقه‌تی نیمه‌ چونه سهر هیزیکی پارتی له نزیک سره‌شه
له ناوچه‌ی گه‌لاله ۲۴ که‌سیان لی گرتن. همر له‌وه‌ی هندی‌بکیان به‌ردا به‌ن و ۱۵ که‌سیان
لی گل دابونه‌وه و، به‌ گیرای روانی لای نیمه‌پان کردن له ناوچه‌نگ. پارتی پاره‌پان لی
هستا و، گه‌پیان گه‌پاند به‌ لای حشع. همر لهو ماوه‌پدا له دزلی پیش له لای مهریوان
شهریک له نیوان حدکا و پارتی دا بو، چفند پارتیه‌ک گیرا به‌ن. نم دو روداوه هیچ
به‌رونده‌پیه‌کیان له گه‌ل به‌ک نه‌بو. له دو ناوچه‌ی دور له به‌کتری و، له گه‌ل دو هیزی
جیاواز بو.

حشع گمونه به‌پنوه. لهو لاوه له گه‌ل حدکا و، لهو لاوه له گه‌ل نیمه.

پاش گفتوگزه‌کی زور له سهر نه‌وه ریک که‌وتین: نیمه گیراوه‌کانی پارتی به‌ر
به‌دن. پارتی پیش گیراوه‌کانی به‌کستی به‌ر به‌دن. گیراوه‌کانی پارتی ۱۵ که‌س به‌ن،
گیراوه‌کانی به‌کستی ۳ که‌س به‌ن. نحمده سؤراو و کوره‌کی و، عه‌ده‌لولواحید هاجه‌لان که
نمایش همر له ناو نیران دا گیرا بو.

روژی ۲۹ ی حوزه‌پیرانی ۸۰ نیمه همنو گیراوه‌کاغان نارد به‌ لای حشع، تا نموان
رومانی لای سرکرده‌پتی پارتیبیان بکمن و، گیراوه‌کانی نیمش وهرگرنوه و روانی لای
نیمه‌ی بکمن.

گیراوه‌کانی پارتی گه‌پشتنوه لای سرکرده‌پتی خویان، به‌لام گیراوه‌کانی نیمه
ههرگیز نه‌گه‌پشتنوه لای به‌کستی. نحمده و کوره‌که‌پان پاش چفند حفته به‌پنوه‌به‌ر به‌ر
دابو، به‌ر مهرچی تسلیسی عیراق به‌پنوه، تموی ترشپان به‌ر ندا به‌ توهه‌به‌کی درو که

گوايه ويستويدي سوزگي پارتی پکوژی. حشع، ثم په پمانشکينبيدي پارتی به «روحي رياضي» ورگرت. په سوکاپدي دانغا بز هوله کي و، هيچ نارواپيدي له سر درونهري. نمسه فونه پک يو لور ناوپياني حشع له نيوان پدکيستي و پارتی دا تلجاسی ندا.

* «علاقاتي امي»

پدکي له رهنه کاتي عومري سديد عدي و، هاويکاني تری که تازه له زندان تازاد هيون، له هسو کزونه پدک دا دواړه پان نه کړدوه، نموه يو کوا: نيسه علاقاتي امي مان فراموش کړدوه و، هيچ هو ليکمان نداده بز دروست کړدي پيوندي له گدل حيزه شپوعيه کاتي دنيا، په تاپه تي حيزي شيعي سوزيستي و، چيني کريکاري ولاتاني سرمايهداري و، خپاتي وزگارخوازي گهلاني دنياي سيبم. لم باره پوه زور ندواين. پاسي هوله سوزنه کيوتوتاني خزمان و، گزواني دنيا مان نه کړد.

سديد عومر نو ساوه پدي له زندان يو، دنگواسي جولانوه کاتي تفهريقاي په وردی چاوديري کړد يو. ناري زور له سر کړده و ريکخواوه کاتي له بدر يو. زورجار پخيليم پي نهد و، هندي چار له قسه کاتي من توره نمو، په تاپه تي که په گالتوه پاسي «۳ جزگاکه» م لي نهرسي. له سر داموزاندني «علاقاتي امي» زوريان پي داگرت. بز نو مهبسته خزيان هندي له سراني حشع يان پيني و، منيش بز نو مهبسته سردانم کړدن و، دواتر له حوزه يراني ۸. دا نامه پدکي ره سيبان يو پارتی کوزمونيستي سوزيستي نوسي و، په ريگاي حشع دا بزمان ناردن. بهلام نه له حيزي شيعي سوزيستي و نه له هي عيراني هرگيز ولايمان ورته کړتوه.

هندي له برادرواني دروه جيهگاپه کبان دوزي پوهو «زماللي سوزيستي» يان په پاره لي نه کړي. سديد عومر و هاويکاني هيوپدکي نووتزيان په «علاقاتي امي» نسا.

کتیبه کي سديد عزيز

سديد عزيزي شمسزني نووي شيخ عوبيدلولاي نهری پدکي يو لواندي له پدکيستي سوزيت خويند پوي. نهگمريچي له (کليبي عسکري) عيراق دهرچو يو، بهلام بنماله که پان له نهران دائمنيشتن. له ناکوکيه کاتي ۱۹۶۴ دا سديد عزيز نندامي م س يو. ملا مستفا ساوه پدک دسبسدر داينا و، دوايي تبليسي نيواني کړد. نيوان وازيان لي هينا له گوندي شپخان له نزک شنز دائمنيشت. سديد عزيز دوستي مامجهلال يو. زور چار ناصي بز نماره. پدکمين جعفره پتيري کارها که راديوکساني پي خرايه کار ثم بز کرين و په دپاري بزى ناردين.

سديد عزيز له پدکيستي سوزيت دکتوراي تواو کړد يو، نامي دکتورا کي له سر جولانوهي وزگارخوازاني گلي کورد نوسي يو. کتيبه کي کړده عره پي و پشي زوري له سوده اي شسته کان دا په زنجيره له خپات دا بلاو کړدوه. کتيبه کي به پي ي پروگرامي مارکسي نوسرا يو. پر يو له زانپاري تازه دواړي ريکخواوه کورد پدکان و شوروشه کاتي کورد و ليکولنه پي پاش و پتريخي تي دا يو دواړي ميژوي نوي ي کورد. له پدکي ليو سفيراندا که بز لهنده ني کړد يو نسلي روسي کتيبه که و مسوده کاتي به

عمره‌ی هینا بو دایوی به شازاد له بیروت یا له همر جیگایه‌کی تر چاپی بکا. کتبیبه‌که له بیروت مایه‌وه و چاپ نه‌فرا. له یه‌کی لهو سفیراندا که بۆ بیروتم کرد. گۆیه‌یه‌کی کتبیبه‌که‌م له گه‌ل خۆم هینایه‌وه کوردستان. دزگای راگه‌پاندن به عمره‌ی چاپی کرد و، فهرید نوسکرد کردی به کوردی و، به کوردیش چاپ کرا.

بۆ شاره‌زایی میژوی کورد ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌ نه‌بو ئهم کتبیبه‌ی د. عزیز شهمزانی و «کورد و کوردستان» ده‌کی د. نه‌وره‌جمانی قاسطو و، هه‌ندی له کتبیبه‌گانی د. کمال مه‌زه‌هر به تاییه‌تی «کوردستان له سالانی شەری به‌که‌م» دا به‌خۆه‌ته‌وه.

*

دامه‌زواندنی رادیۆ

دزگایه‌کی رادیۆمان هه‌بو له برادۆسته‌وه له گه‌ل خۆمان بۆ نۆکان و له‌یوه‌ بۆ قه‌ندیل و له قه‌ندیل‌ه‌وه هینا پهمانه‌وه ناوزه‌نگ. باری نیستهریک بو. له گه‌ل خۆمان نه‌مان گه‌را بۆ نه‌وی به‌توانین به گه‌ری به‌خه‌ین. به کار خستنی پهیوستی: به جیگایه‌کی نه‌مین هه‌بو، دزگا‌که و ئاره‌بیل و ماتۆز و ستۆده‌ی تۆمارکردنی قسه‌ی لی دایه‌ری. هه‌روه‌ها پهیوستی به ته‌کنیکار هه‌بو بۆ کار پی کردنی.

طله‌عت گه‌لی، نه‌ندان‌یاره‌کی که‌رکه‌کی و، نه‌ندامی به‌که‌یتی له کویته‌ کاری نه‌کرد. کاتی خۆی ئه‌و دزگای رادیۆکه‌ی هه‌له‌واره‌ بو. له کویتمه‌وه به نه‌ینی هاته ناوزه‌نگ. دوا‌ی گه‌ران به ناوچه‌که‌دا شوینیکی هه‌له‌واره‌ پهبان نه‌وت «گرده‌ی کوبان» بۆ دانانی داووده‌زگای رادیۆ. دارستان گرده‌که‌ی دایه‌شی بو، گانه‌که‌شی لی بو.

شه‌رکه‌ز حسین کرا به فهرمانده‌ی که‌رتی پاراستنی رادیۆ و، له شۆینی ده‌یاریکراو خانوی دروست کرد. هه‌مین سه‌راوی و مام عه‌لی یاره‌ته‌پیان ته‌دا. یاره‌گایه‌کی به‌که‌یه‌کیان دامه‌زواند. چهند رۆژی بۆ تاقیه‌کردنه‌وه کاری پی کرا و، ده‌رکه‌وت باش کار نه‌کا.

وه‌کو نه‌یشانه‌ی یاره‌خه‌دان به ته‌سه‌تگای رادیۆ به‌یوه‌یه‌ر و که‌داری نوسه‌ین و ته‌کنیکه‌ی، به جیبا له دزگای راگه‌پاندن، بۆ ته‌رخان کرا. فهره‌یون عه‌به‌دولقادر کرا به لیه‌رسراوی و، نه‌ره‌سلان پایز به یاره‌ده‌دیه‌ی. وتاری کوه‌نه‌وی رادیۆ به عمره‌ی فهره‌یون نوی و، خۆی خۆیه‌نده‌یه‌وه. دوا‌ی نه‌مه‌ به چهند رۆژی فهره‌یون سه‌فه‌ری کرد بۆ شام. نه‌سته‌که‌که‌ درایه‌ ده‌س نه‌ره‌سلان سه‌ره‌ه‌شتی بکا.

تاقی رادیۆ تا نه‌هات فهره‌بالخ نه‌بو. زۆری نه‌وانی خۆیان به نوسه‌ر و شاعیر و نه‌دیه‌پ ته‌زانی، که نه‌هاتنه‌ ریزی پهبه‌سه‌رگایه‌تی، له دزگای رادیۆ کۆ نه‌هونه‌وه.

له‌و کاته‌دا فاضیل نه‌ندامی م س به‌که‌یتی و، لیه‌رسراوی دزگای راگه‌پاندن بو. نه‌مه‌ی به که‌سه‌که‌ده‌وی ده‌سه‌لاتی خۆی دا‌ته‌نا. به‌لام پهبه‌شته‌ر جاریک رادیۆکه‌ له سه‌ره‌تای نه‌سانی ۷۹ دا خرا به‌وه‌ کار، دوا‌ی چهند هه‌فته‌یه‌ک له به‌یوه‌یه‌ر دانی دا سه‌ره‌که‌وتو نه‌بو به له به‌ر نه‌وه‌ دای خست بو، جیگه‌ له‌وه‌ش فهره‌یون و نه‌ره‌سلان که‌سه‌یان تاساده‌ نه‌هون له به‌رده‌ستی فاضیل دا کار پکه‌ن، خۆیان له‌و به‌زلتر و شایسته‌تر دا‌ته‌نا.

*

نه‌مۆ‌شا‌نه

نه‌تیا په‌زیشه‌کی له ناو هه‌زه‌که‌مان دا بو، د. خه‌در مه‌عصوم بو. نه‌وش چه‌وه‌ بۆ خۆشه‌ناوه‌تی خه‌ریکی کاروباری سیاسیی بو. هه‌ینی ۷۸ د. جده‌فه‌ری شهمزانی هات بۆ

قندیل. خیره‌تپکی کرد به تیمارگا. نمخوژی تی دا نمدی. له پایژدا د. خدریش هاتوه لای نیمه و، که چوینه ناوزه‌نگ چاوگه خانیه‌کیان ترخان کرد بۆ نمخوشخانه. پلام د. خدر زۆتر کاری ریکه‌فراوه‌یی نه‌کرد وەک له پزشکی چونکه لپهرسروی لقی په‌کیتی بو. پهر له روخانی شا د. جهمصر بۆ کاری سیاسی گه‌راپوه بۆ تیران. همر لومو ماوه‌پیدا د. به‌ختیار خالید هاته ریزی پیشمرگایه‌تیوه. له پهری قهره‌داخ بو په پیشمرگه. به‌ختیار گه‌نجی‌کی تازه پیگه‌بشتو بو له موسل دهرچو بو، نمدانی کوسله و، له ده‌ستی پهریوه‌پهری په‌کستی خویندکارانی کوردستان بو. زۆتر لومو پزشکی پکا نموش خیری‌کی پیشمرگایه‌تی بو له چونه‌په‌ک دا بۆ سلیسانی له به‌یانیی ۷۹/۱/۳۱ دا کموته بۆسوه کوژا.

روخانی شا بۆ نیمه بو په خیر. نمخوش و برینه‌ره‌کاتان نئارد بۆ تیران. هندی‌کیان له لای پزشکی کورده‌کاتی تیران تداوی نه‌کیران و، هندی‌کیان نه‌چونه «بیمارستان» ه حکومه‌تیه‌کاتی تووژ و تاران.

چالاکي پیشمرگه و، شهر له گهل هیزه‌کاتی حکومت دا زۆر بو. له نه‌غیامی نموش دا برینه‌ارمان زۆر بو نه‌بو چیه‌گایه‌کیان بۆ ترخان پکری. د. شادمان مستی له یوگوسلاویه‌ه هاتوه. شادمان ههمو کاتی خزی بۆ نمخوشخانه ترخان کرد. هاوینی ۸. له توژله نمخوشخانه‌کی هاوینی له خیره‌تپکی گه‌وره‌دا دامه‌زاند. هه‌روه‌ها ریشورینی دروستکردنی نمخوشخانه‌کی گه‌وره‌مان له به‌ختیاره‌کی قولی نیوان شینی و زه‌لی له سهر کانه‌کی خوش و له ناو ریز و باخ دا دانا. شینه‌که ناوی «قوله هه‌رمی» و نمخوشخانه‌که ناو ترا «نمخوشخانه‌ی شهید د. به‌ختیار». ژوری پزشکی و ژوری گه‌وتنی نمخوش و، دهرمانگا و، ژوری نه‌شیسه و ژوری نه‌شتیرکاریمان تی دا دروست کرد. شادمان نمخوشخانه‌کی پهریوه نه‌برد. له گهل هه‌لگیرسانی شه‌دا له گهل تیران هندی پزشکی که هاته دهریوه. هندی‌کیان ماوه‌یه‌کی کورت نمانه‌وه، نه‌رویشتن بۆ تیران و، لومو نه‌چون بۆ نه‌روپا.

نمخوشخانه‌که دای لومو ریگی تیرانمان لی به‌سترا بو په ناوه‌ندیکی گرنگی تداوی زاماری پیشمرگه پهره‌وام ۱۰ برینه‌اری تی دا بو.

*

ناوه‌که زۆر قهره‌بالخ بو. په سدان کادر و پیشمرگه و خوینده‌وار له توژله و ناوزه‌نگ و تۆکان .. گه‌یوه‌نوه. د. شادمان هندی جار قسیمی خۆشی نه‌کرد. وتی: «ههمو ئه‌و تنگه‌چله‌مانی له پایته‌ختی ولاته پیشمانیه پیشکوته‌کان دا هه‌یه لیره‌ش هه‌یه. لومو تنگه‌چله‌مانی بیکاری هه‌یه، لیره‌ش هه‌یه. لومو تنگه‌چله‌مانی خانو هه‌یه، لیره‌ش هه‌یه. لومو تنگه‌چله‌مانی گرانی و ناوسانی دراو هه‌یه، لیره‌ش هه‌یه...» راستی نه‌کرد ههمو هه‌بو، پلام هی نیمه له جزیکی تر بو.

*

بوردومان

پیش نه‌موری ۹ ی ته‌موزی ۸. له توژله له ژهر سیبری دارگوینکی گه‌وره‌دا له گهل عوممر شهموس، جمال ناغا، سالار، عوممر دانیه‌شت بوین کاروباری رۆژانمان نه‌نجام نه‌دا له پر پۆلی فروکی عیراقی په‌یدا بوین چهند بۆمه‌یه‌کی گه‌وره‌یان پهره‌اپوه. ناوه‌که

پر بو له دوکملی رهش و تهپوتۆز و بۆگشی باروت. به دواى ئهوهش دا چهند فروگمهک
کهوتنه پهلامار تهلپهان له خپروت و بن بهرد و نوای بن شاخهکه نهکړه.

له دامینى نازونهنگ دا بازاریکى گموره لى بو کهلوپلى عیبراى و ئیبرانى تى دا
نمروشا به زورى له کهپدا بون، ناگر درا بو سوتا. به سدان مافور و رادبو و تهلپزبون
سوتا. بایى چندين ملپون دپنار زمره له دوکاندارهکان کهوت.

دهزگای راگهپاندنى پهکیتى له دامینى توژله دا بو په تهرای خاپور بو، همدو
دهزگاکانپان شکا و سوتا و. پدکى له گادوکهانپان: پورهانى شیخ مستغفاى قهردهاخى،
کوژرا و، چند کمپکیان برپندار بو.

له سترچاوهى توژلهپش که پنکهکانى نیسدى لى بو. کادریکى سکرتراریتى
مامجهلل: محمدمه ئهپهکر، کوژرا و چند کسى برپندار بون، لهوانه: سهد مسجید
تغدامى م ع و، میران فوناد مستى تغدامى دهزگای دارایى و، پشرو سهد تهرامهم له
سکرتراریت، حممه سعید و هاورى جبار له پنکهکى من.

پېشمهزگهکانى دهزگای راگهپاندن هاورپان لى هستا بو داواى پارمهتپان نهکړه.
هر که هېرشهکه کسى خاو پوهه چوپن بۇ پارهگای راگهپاندن. ساغهکان چوپونه شاخ و،
کوژراو و همدنى له برپندارهکان لهو ناوهدا بون. تېکرا ۹ کس برپندار بو بۇ تداوى
همومان روهانى سهردهشت گردن.

چند مسفرزهپهک پنکهپان له توژله بو بۇ پاراستنى مامجهلل سهر به
سکرتراریت بون. فرماندهکانپان: پهکر پېرۆت، ملا وسوى خندهکه، شېخهکۆل، بو. بۇ
تېرازه ترمى همدو پېشمهزگى پهکیتى: پورهان و محمدمهمان له سترچاوهى توژله به
خاک سپارد، ملا وسوم بانگ کرد تهلپنپان دا پدا. ملا وسو وتى: «تهلپن نازانم».
وتم: «تو چون مهلاپدکى تهلپن نازانى!» وتى: «به منالى وهاپان ناو ناوم نهگپنا من
مهلا تيم!». حشع پارهگاکانپان له توژله بو، پهلام به رکهوت زمره لهوان نهکوت بو.
توانیش له شارهتوهپان دا بشدار بون.

ئو روژوى تم روداوى تى دا قسوما رېپورتىرىکى تهلپزبونى فهرنسى له
ناوچهکه بو. پو له پوردهمانهکه وینى بازار و پنکهکان و ئاواپهکانى زهلى، شینى، سونى
و، کاتى پوردهمانهکش وینى فروکهکان و، دواى پوردهمانهکش وینى بازاری سوتا و
تاواى ویرانى گرت بو. پهرنامهپدکى رکهپیکى لى دروست کرد بو بۇ تهلپزبون و، له
پارس پېشانپان دابو. کهنال، که دواى بو به سروزکى ئېنستېتوتى کورده له پارس،
لهو کاتدا به پى راسپاردهى د. قاسطو، نوپنراپهتى حدکای له فهرنسا نهکړه.
نامهپدکى دروژى بو تهلپزبونى فهرنسى نوسى بو، راپورتکهکى کارپای به درو خست
پوهه و، نوسى پوى که ئو روداوه هموى له کوردستانى تهران دا پوهه و، پدهامپهزگى
نهوان به درو پاسى کوردستانى عیبراى نهکا.

سهرهکه لهوهدا بو: کهنال خوی کوردى تورکيا بو، نوپنراپهتى کوردى نهرانى
نهکړه و، دژى کوردى عیبراى کارى نهکړه!

*

پاش چند روژى کمسوکارى محمدم له کتپوه و، کمسوکارى پورهان له
سېمانپوه هاتن بۇ گریزانوهى تهرهکان. قههش شېخ ئهتوبرى قهردهاخى هات بو بۇ

پردنوعی بورهان. فسخی ناسپاری گمروک و سمردهمی خونندتم بو. نیش و کمر من زانستی سیاسی له زانکوی بغداد خونند بو. نندامی کز مبله و تیکوشمیکي ناوشار بو. زور له میژ پر نمپینی بو. دوی تم سطره می به ماروهدک بهمس گرتی و، تا نیستاش بی سر و شونه.

*

زندان

سمردهمیک چپکه به کی نهمینمان نهو گیرای تی دا گل بده بنموه، له پهر نموه توانمی نه گیران، نموهی تاوانی جاسوسی له سر ساغ پوایتموه نه کوژا و، دپله کان، و کور دوا می له پلاو کراوه کان دا پر بو به پار دوی نموهی «ریبازی شورشیان بز رون نه کراپوه» بهر ندران.

له گیل زیاد بونی چالاکیه کانی پیشمرگه دا، تا نهات ژماره ی گیراوه کان زور نمون. نمور شورنیکان بو ترخان پکری و، تاقسکیان لی پکری به مستول. نمانویست زندان پکمین به دهزگایه کی شارستانی و، جو ری رفتاری نیمه له گیل می بهمس جیاواز بی. نور مافانمی راگه باندنی جیهانی می مانی مرژ و، پاسا ناوده وله تیبه کان بز گیرایان سلانده، نیمش جیهانیان پکمین.

عقلی شامار، کادری کز مبله، که له پیشمرگه کانی سطره زه کانی سهرتا بو، هلیس پردا به لپرسراوی زندان و، کمرتیکي پیشمرگه ی بز ترخان کرا. عقلی له دامینی دوله کدا خانیه کی بز باره گای پیشمرگه کانی و، خانیه کی می بز زندان دروست کرد.

گیراوه کان دو جوز بون: جوزیکان دیل و کور. سرباز، جهیشی شمعی، بهمس، جاش، نمن و نیستیخبارات.. که له شعرو بوسدا نه گیران. توانی تر له سر تاوانی ناسپاسی و کور کوشت، دزی.. گیرا بون.

لیدان و سوکایه تی پی کردن به توندی قندهغه بو. هر پیشمرگه به کی کاریکی لهو پایه تی پکرایه به توندی سزا ندران.

خواردنیان و کور خواردنی همور باره گاکانی پیشمرگه بو. له نمخوشی و ناساخی دا، و کور پیشمرگه، له نمخوشخانه می شورش دا تبار نه کران.

کمرکاران بزبان همور هر کاتیکي بیانونیستایه به نازادی سردانیان پکمن، خاوردن و گلوپیلان بز بهمن یا بز بهمن.

بزبان همور دارا و سکالا و شکات بز دهزگا سمرکرده بیه کانی پدیکشی بنوسن. کسان شامزا و قانونی لیکولینموه یان له گیل نه کردن و، دادگایه کی که پیک هات بو له ۳ کس: دو نندامی م ص و، پدیکشی حقولی، حوکمی نندان و، مهکتشی سیاسی له کز بنوعی خزی دا دوا بریاری له سر حوکمه که نندا.

حکومته می بهمس، هیچ کاتی ناماده نهو. گیرا هر پلوی پایه کی له بهمس یا له جهیش یا له دائیره کانی دولت دا همرايه، پگزورتموه. له پهر نموه زور له گیراوه کان به تابه تی سرباز، مانموه یان کملکیکي نموتوی نهو، زو پهر ندران. هزاران کس عمره ب، سر به داوودزگای جیا جیا، گراون و به بی هیچ پرامهریک نازاد کراون.

* دروستکردنی خانوی تازه

هاوردیانی زندان، که زوریان هاوسره کانیان له گیل خزیان هینا بو، ههروها کاری سیاسی، ریکخراوهیی، راگهیاندنیهان پی سپردرا بو، نیمو ئهوانیش جیگه بۆ خزیان خوش بکهن. له شینی، قوله ههرومی، زهلی، ناوزهنگ، توژهله.. چهندین خانوی نوی یان بۆ دیزگاگانی پێشسهرگه، راگهیاندن، دارایی، ناوهندی کۆمهله، ریکخستنی پزوتنهوه دروست کرد. ناوچهکه ناوهدان بهوه، نزیکی ۱.۷۰۰ کسێ لی ئهژیا.

ناوهندی کۆمهله ریزه خانویهکی خوشی دروست کرد. دیزگای ریکخستن و دیزگای راگهیاندنی تی دا بو، شوینیک بۆ کتیبخانه تهرخان کرا بو، هۆلیکیش به ناوی «هۆلی شهید شههاب» دروست کرا جیگه کۆبوونهوی ۳۰۰ کسێ تی دا ئههوه.

بۆ هاوینهکس، منیش له سهرو ههمان خانوی که زستانی رابوردو لی ی بوم، به چهند مهتریک له پال تاشه بهردیکی گهوهدا خانویهکی ۴ ژووم دروست کرد. ئهگهرچی بهناپهکی خهڵکی داوداوامان هینا بو دیوارهکانی بۆ دانمانین، بهلام کریکارپهکی خۆمان ئهمان کرد. خانویهکی من خۆشتر بو له زوری خانوهکان، ههمام و شوینی چهشت لی نانی تی دا بو. دواپهر بهردهمهکهیم تهخت کرد و، ههرویکی گهوهی جوانم تی دا دروستکرد و، چوار دهوهرکهیم کرد به گۆل و رمز و پاخ.

بهختیاری بهرام و ههمه جهزایش چهند خانویهکیان له نزیک خانویهکی من بۆ ژبانی خزیان دروست کرد.

جیگه له بهارهگای داوود دیزگاگانی پهکبشی، ههش، پاسۆک، سهفرهزهپهکی بههسی سهه به سوریا، ههندی ریکخراوی عهرهبی - عیراقی و، ئهرانی لهو ناوهدا خانویان کرد. لهم کارانهدا ئهوهی سههرنجی رانهگیشا دوزینهوی ههندی کههستهی کۆن بو، که دهریان ئهخست ئهم ناوچهپه له کۆنهوه ناوهدان بهه له ناو دۆزراوهکان دا:

- له زینی سههر له کاتی ههڵکهندنی بهناغی خانوهکان دا چهند گوریکپان دۆزیهوه. گۆزهکان هی موسولمان نهبن، چونکه روهه قهبله نهئیهژا بون و، ملوانکه و مومورو یان له گیل خرا بهه چال. ئهسکهکانیان تیکلاری گل بهو پوا بو.

- له ناوزهنگ له شوینی هۆلی شههاب، دا دو گۆزهی گهوهه و ساغ و، له توژهلهپش لهو شوینی که ناوی: «گودی کوپان» بو ئهستگهی رادیوی لی بو، له نهوان توژهله و ناوزهنگ دا، چهندین گۆزه و، چهند دراویکی سهردهمی ئهسکهتدهری گهوهه دوزراوه.

گۆزه بۆ چهند مههست به کار هاتوه: پهکیکیان وهکو تابوت بۆ ههڵگرنتی ئهسک و پهروسی مردو. ئهوی تریان بۆ ههڵگرتن و شارههوهی دانویهله و خوارهههینی و، گهههینه له چاری دۆژمن.

زهردهشتیهکان که پهکیکیان لی مردوه، تهرمهکهیان بهردوته شوینیکی بهرز داپان ناوه، تا قهڵ و دال گۆشتهکی خوارهوه و، تیشکی خۆر ئهسکهکانی خاوهن کردۆتهوه، ئهوسا ئهسکهکانیان کۆ کردۆتهوه و خهستویهانه گۆزهپهکهوه، گۆزهکهیان له تهرزدا ناشتوه.

ئهی کوردستان چهندی لهم شوینهواره دهرینه به ترخانه تی دا بهی، که رابوردوی

گرتنی بیگانه

شورش ته‌لزل هر له سهرتاوه له دنیا‌دا ده‌نگی دایمیه و، رۆژنامه‌وانی به ناورانگی دنیا سهردانیهان کرد و، وقار و لیدوان و کتیبیهان له سهر نوی. شورش حوزه‌بران، له بهر چند هژدک، لم نه‌تیاره گرتکه بی بهش بو:

۱. عیراق «معتجم اعلامی» خست به سهر چالاکیه‌کانی شورش. به هیچ جزوی له دیزگا‌کانی راگه‌باندنی خوی دا: رۆژنامه، رادیو، تله‌فزیون... پاس نه‌که‌ده و، نه‌بمیشته ده‌نگی بۆ دنیا ده‌ریچی.

۲. په‌وه‌ندی عیراق له گهل ده‌وله‌تانی ده‌روه باش و، داهاتی نموت گه‌شانمیه‌کی زۆری دایر به په‌وه‌ندی ئابوری و بازو‌گانی عیراق و ده‌وله‌تانی تر و، زۆر لم ده‌وله‌تانه له ناو خویان دا پیشهرکه‌بان بو کامیان باشترین سودای بازو‌گانی له گهل عیراق به ده‌س به‌ینی. له بهر نه‌وه گه‌روگره‌فتی ناوخوی عیراقیان پشت گوی نه‌خست، به تایه‌تی که عیراق له گهل ئیران کموته شه‌روه.

۳. شه‌وی چو‌تی راگه‌باندنی به‌کی. به‌کی لهو تاکتیکه تازانه‌ی لم شورش‌دا داهینرا، بۆ شه‌وی له ئابله‌قی ئیسلامی ده‌ریچی و ده‌نگی به دنیا به‌گات، گرتنی کارکه‌وانی به‌گانه بو. گرتنی تمهانه له لایین دیزگا‌کانی راگه‌باندنی نه‌و ولاتانه‌وه پاس نه‌کرا و، له دنیا‌دا ده‌نگی ته‌دایمیه و، به‌م به‌یگانه سهرنجیهان رانه‌که‌شرا بۆ هه‌یونی جوله‌تیه‌یه‌کی سیاسی - چه‌کدار دۆی به‌س له کورده‌ستانی عیراق دا.

سهرتا چند کارکه‌ریکی فهره‌سی گه‌را له قه‌ندیل کاریان نه‌کرد. به دوی ته‌وان دا پۆلونی و، ته‌لمانی و، بۆگوسلانی و روس... تم گاره له لایین ده‌وله‌تانی نه‌روپه‌میه به کاری تیروریستی داهینرا و، ته‌به‌امه‌کی:

- عیراق گوی نه‌تیه‌یه و، خۆی نه‌نه‌کرد به خاوه‌نی. به هیچ جزوی ناماده نه‌بو گه‌توگۆی له سهر به‌کا بۆ گۆرینه‌وه‌بان به گه‌را و ده‌له‌کانی ته‌مه و، به هیچ جزوی ناماده نه‌بو پاره ه‌دا بۆ به‌ردانیهان.

- ده‌وله‌ت‌کانی خه‌زیه‌یهان دو جزو بو: نه‌وانی نه‌روپای رۆژهدلات، به‌کیستی سۆفیت، پولونیا، یۆگوسلاکیا... هاوولایه‌یه‌کانی خویان فهرامۆش نه‌کرد و، له سهران هه‌له‌ته‌دانی و به ته‌نگیه‌انه نه‌ته‌اتن. دو‌میهان، ولاتانی نه‌روپای رۆژئاوا، ته‌مه‌یهان به کاریکی تیروریستی دانه‌ا، به‌لام نه‌کموته گه‌توگۆی راسته‌خۆ و ناراسته‌خۆ بۆ پاراستنی ژبان و به‌ردانیهان.

تم گاره بۆ ته‌مه له چند سهریه سودی هه‌بو:

۱. رۆژنامه‌کانی نه‌و ولاتانه‌وه پاس گه‌راوه‌کانیهان نه‌کرد و، هه‌والی هه‌یونی جوله‌تیه‌ی کورده‌بان رانه‌گه‌ماند.

۲. له هه‌ندی ولات نه‌بو به هۆی دامه‌زراندنی په‌وه‌ندی راسته‌خۆ له گهل نوینه‌رانی

پدکیتی. د. کمال غوثاد چند سال له تلمانيا نه پتوانی بو پوهنډیپان له گډل دا پوزینی،
پم هزیوه پوهنډیپان له گډل داموزاند.

۳. له هندی ولات ښو به هزی هندی دسکوتی مساددی: نارونی دهرمان،
تداوی پریندار، دانی پاره..

نم کاره هندی له هغالانی نوروپای سغلت کرد بو، واپان نوزانی جیگهپان پی
لیو نکا. له پاتی نومی هغول بدن به چاکترین شیوه کملکی لی ودرگرن، گوشاپان پز
سورکراپتی پدکیتی نهغنا واز لم تاکتیکه بهیچی، تنانعت گهپشته راددی هرشمی
وازهینان له پدکیتی. بهلام نم تاکتیکه بو بو به پاو. هیزهکانی تریش پناپان نورد، پری
لوانه: حسک و پارتی. نهگور نیمش وازمان لی بهیناپه توان درویدیان پی نندا.

*
هاونی. ۹۸. له پری قمردهاخ ۹ کسی سؤقیتی له کاتی راوهماسی دا گجران.
هرمی ۵ ی قمردهاخ رستپان به پمله بیانپریننوه پری شانایزیر پز نومی بیانگهپننه
پارهگاکانی سورکراپتی. جیپشی عیراق پدکی له گمورترین لمشکرکیشپهکانی کرد پز
سریان و، هیمو نو ریگاپانوی توان گومانپان لی نهکرد به هالیکزپتر لی ی داپزین و،
گرتپان. له شرنیک دا پیشمرگهکانپان دوزپوه. بو به شمرکی. قورس. ۶ کسی له
پیشمرگهکان کوزران لوانه: گوزان، که پدکی له باشرین فرمانندی کمرتهکانی هرمی
۵ بو و، ۱۷ پیشمرگه و دوان له سؤقیتپهکانیش پریندار بون.

مستغفا چاروش، فرمانندی هریمهکه، پز نومی هیرشهکیان له کول بهیتموه
سؤقیتپهکانی پردا بو.

پدکی له پریندارهکان شاهز (حمسی تله) بو. شاهز شاخووانیکی کم هاوتا و،
ششالوونیکی شارهزا بو. لم شپردا گورللهپک له سری و گورللهپک له دستی داور.
پرینهکی سری له زمان و. گورللهکی دستیش پلچپهکانی له کار خست بو، تا مارهپدکی
زور قسمی پز نشهگرا و، تا کوزراش زمانی به تداوی پز نهبو. چند پلچپهپدکی
دستپیش سغلت بوپو. له گمرمدی شمر و هیرشی هالیکزپتردا به پرینداری له بن
دورهپک دا نپی، خونی لعشی چوزاوگی هست بو. لو کانددا مارپک له نزیکی پمپا
نپی، دس نکا به لستننوی خونهکمی. شاهز هوزی له لای خزی نپی بهلام نه زمانی
نپی هاوار له هاویکانی پکا و، نه دستی پمرد نهگری له مارهکمی پگری. مارهکه تا تیر
پرو چوزاوگی خونهکمی لست بومه و، دوی نوه بی نومی پیروی پنا ریشست بو.
پیرگومان هلوپستکی دوزار پوه دپندهکمی هرگیز له پیر شاهز نشمچوهوه.

* «گروهی حوت نفور»

چوار مانگ دوی گرتنی چوارهمین کونگری حدکا، ۷ تندانی کومپتی ناومندی
پهپانیکی درپیان پلاوگردهوه، جیاپرنودی خویان له حیزب راگهپاند، به بیانوی جیپاوازی
هلویستپان له حکومتی نیسلای تهران و، هاوکاری سورکراپتی حدکا له گډل ریشی
پمیس. ناویان له خویان نا بو: «پيروانی کونگری چوارم».

له ناو پیروانی کونگری چوارم دا چند کسپکیان تی داپو تازه هات پونه ریزی
حدکاوه، بهلام ۳ کسپیان له ناوداره کونهکان بون: غنی بلوریان، که زیاتر له ۲۰ سال له

سر حدکا له زندانی شادا بو. رهحیی قازی، که له سردهمی جمهوریهتی مهاباده چو
بو یز سؤفیت و تا ررخانی شا لموی مابوده. هیمن، که ۱۰ سال زیاتر بو له عیراق بو،
دوای روخانی شا تمویش گمراپوده.

حیزی توده له نیران دا لاواز بو، له کوردستان دا سربرای لاوازی پدناویش بو.
پلام نفوزی حیزی توده له نار حدکا دا کۆن بو، تهگمراپوده یز نو جوړه پمپوهندیی له
پدلیاکان دا له نیوان همدو حزب دا دروست کرا بو. دوای سرکومتی شورش، تهگمچی
ریکخراوی تاپیهتی خوی دامنزاند بو، پاشکوی حفتخامسی «مردوم» ی له تاران به
کوردي پلاو تهگمده، پلام هندی له تودهپهکان خویان خزانده پوه ناو ویزهکانی حدکاوه.
لو کاتوه د. قاسلو بو یو به سگرتیری حدکا، حدکای پرمو سربخوی له توده
هینا بو، له پم توده له گملی کۆک نمون، دوای سرکومتی شورش، که حدکا نهچوه زیر
باری سیاستی حیزی توده، ناکوکییهکهمان قولتر بو، به تاپیهتی توده پشتیوانی یی
چندوچونی رؤسی نیسلامی نهکرد، به بیانونی تودهی دؤی نیمپریالیزمی نیمریکابه و،
حدکا له کیشه و شرده بو له گمل تم رژیمه چونکه مافهکانی کوردی نهشمیلاند.

پهریوانی کونگره چوارم، پم جاپونته به لایان وا بو:

- زورایمتی نمدامانی حزب و دانیشتوانی کوردستان، که له شعر پیزان و،
ریزی تاپیهتی دانیشتن یز راپوردی سیاسی تم تیکوشمراند، له دوری نعمان کز نموده و،
نمان نمون به «حیزی دموکراتی کوردستانی نیران».

- پدکیتی سؤفیتی و، ولاتانی تورویای روزهلات و، حیزه کومونیستییهکانی
جیهان پشتیوانی لوان نهکمن.

- رؤسی نیران له گمل نموان پیک دی، تهگمر خودمخشاریشیان نمداتی، به
ناشتی کیشی کورد چارسر نهکا.

سرگردایمتی حدکا زور زو چوده به گز تم تاقمدا و، به جاش و خاتین ناوی
پردن. له بوچونهکاتیان دا و، له زور - هلسنگاندنی خویان دا به همله چوپون. جمعاویری
حدکا به زوری له دوری سرگردایمتی قاسلو مانوه. نومیدهکانی ههشپان بو به سؤفیت
و رؤسی نیران نههاته دی. هاوکارپان له گمل حیزی توده و، کارمدهستانی نیران هیچ
دمکوتیکی سیاسی یا سربمزییهکی یز خویان داپین نهکرد. به لاوازی مانوه و،
سرهنجام پرموازه بون: هندیپهکان له شعری حدکا دا کوژوان (رهحمانی کمریسی).
هنديپهکان چونه تورویا (رهحیی قازی و غمعی پلوریان)، هندیپهکیشیان له شارهکان دا
جیگیر بون (هیمن و نموانی که).

هیمن، شاعیر و نهديپ بو زیاتر لموی سیاسی یی، خاوهنی سرودی نهتوده یی:
«گمچی توشی رهحیمروی و حسرت و دهرم نمون...» و، خاوهنی: تاریک و رون،
توحفی موهلفنریه، نالهی جودایی و پاشمروک بو. مضافن بو خزی له کاروباری
حیزپاته توده بگلیشی.

* جنگی عیراق - نیران

ناکۆکی عیراق له گمل نیران پیشینهکی مېژویی هه به تاپیهتی له سر دپاری
کردنی سنو و، پیروزگانگی شهبه. تهگمتهوه یز سردهمی عوسمانی و صفوی. نو

ناکزیبانه به میراث پز دولتی عراق مایه‌نمود. له سردمداری پاشایهتی دا همدو دولعت جزوی له پهموندی دۆستانه‌یان داسه‌زاند بو. همدوکیان نهمدام یون له په‌مانی به‌غدادا. رژیم جهوری ناکزیکه کۆنه‌کانی همدو زیندو گردهو. نوروهمان عارف همدلی دا نیوانی عراق له گه‌ل ئیران باش بکا. به‌لام تینقیلابی به‌عس له ۱۹۶۸ دا، نه‌یه‌یشت تم همدو سه‌ریگری.

ئیران ریگکومتی سالی ۱۹۳۷ ی دهماری شه‌طرلمعرب په‌کلاینه هملوشتاندوه. محمد حسن به‌کر هم پز نه‌یه‌وه له ساحه‌ التحریر له به‌غدا وتاریکی ناگرتی دا، وتی: «وسوف لن اكون عربيا ولا مسلما اذا نسبت هذا الموقف النذل...» عراقی به‌عس لهو کاتدا توانای رومروپنوهی چه‌کداری ئیرانی نه‌بو. ئیران پارمعتی شووشی کورد و دۆمه‌نه‌کانی به‌عس ئندا و، به‌عسیش باوشیان پز موهارمعتی ئیرانی کورد پروه تا ریگکومتی همدام - شا له جه‌زاتیر. ئهو کاتدی ریگکومتی جه‌زاتیر ئیضا کرا، همدان ئهو به‌کر دی سینه‌کدی خوارد بو سرکوماری عراق بو.

همدام له ریگکومتی جه‌زاتیردا (تنازل) بکی زفرو گموری کرد پز شا. نه‌وی شه‌طرلمعرب و، چهند جیگای تری سنوری وشکایی له کوردستان داویه، به‌رامه‌پر ده‌سه‌لگرتی شا له کورد. تم (تنازل) دی همدام پز شا له ناو کۆره نه‌توه‌په‌رسته‌کانی معرب دا به‌ خراپ ده‌نگی داویه. همدام نه‌گموری به‌ سرکومتیکی میووس گموری دانغا و، به‌انوی پز دانه‌تاشی، به‌لام لی ی پروه به‌ گری به‌کی روانی.

دوای روخانی شا و سرکومتی تینقیلابی ئیسلامی، ترسی همدام له ئیران زفرو زه‌ادی کرد. ته‌ترسا شه‌پولی ئیسلام ده‌سه‌لانی نفویش راچالی. وه‌کو له کۆره تابه‌تیه‌کانی خزی دا وت بوی: «پیش نموی شهر بگوشه ناو مالی خزتموه، شه‌وه‌که به‌خه‌ ناو مالی دۆمه‌نه‌که‌توه.» نیت خزی پز په‌لاماردانی ئیران تاماده کرد. به‌ تابه‌تی لهو کاتدا رژیم ئیسلامی هیشتا جیگه‌ر نه‌بوو. نه‌رعتی ئیران به‌ هزی پاکگردنوهی ریزه‌کانی له نه‌فسدانی سلطه‌نت تلعب دارزا بو. سپای پاسداران هیزیکی په‌چوک و، پز ئاسایشی ناوخو ته‌رخان کرا بو. کیشی نه‌تواپه‌تی له کورده‌ستان، عه‌ره‌ستان، نازنه‌په‌چان، به‌لجستان، تورکمان سه‌هرا ته‌قی پروه. پاری ئاپوری به‌ هزی پشپوی ناوخویمه‌ باش نه‌بو. ئیرانی تازه وه‌کو دوله‌تیکی توندرو له دنیا داها بو.

همدام نهمی به‌ هیل زانی پز نه‌وی توله له ئیران په‌کاتوه و، رژیمه‌کدی بروخینی و ولاته‌کیان پارچه پارچه بکا.

روژی ۱۷ ئه‌یلولی ۸۰ «نه‌جوسنی نیشتمانی» بانگ کرد پز کۆنونه‌یه‌کی ئاناسایی. همدام له به‌رهمی تم کۆنونه‌یه‌دا وتاریکی دا له‌وتاره‌کدی دا وتی: «لقد كانت اتفاقية اذار ۱۹۷۵ فی حینها قرارا شجاعا، وحکما، قرارا وطنیا،

وقومیا.

«لقد كانت اتفاقية اذار بنت ظروفها، وقد فهمها شعبنا، واعتبرها فی اطار تلك الظروف انتصارا عظیما، واستقبلها بفرح عظیم..»

«ولما كان حکام ایران قد اخلوا بهذه الاتفاقية منذ بداية عهدهم بشدخلم السافر والمقصود فی شؤون العراق الداخلية، واستادهم، كما فعل الشاه من قبل، وامدادهم لرووس السرد المدعوم من أمريكا والصهيونية، ولا مشاعهم عن اعادة الاراضی العراقية التي اضطرنا

الی تحریرها بالقوة، فانتی اعلان امامکم، اننا نعتبر اتفاقية ٦ آذار لعام ١٩٧٥ ملغاة، وقد اتخذ مجلس قيادة الثورة قراره بذلك...»

صدام نه له تيسزاگردنی ريککوتنی جزائير و بخشيني شطولمهرب دا پرسى به گنلى عيراق کرد يو، نه له هملوشاندنموى دا.

رؤى ٢٢ تهلويل ١٩٩٢ فرژگى جمنگى کموتنه فرين بژ پوردهمانى نيران.

رؤى ٢٣ ى تهلويل هيزى زمينى عيراق له ٣ لاره پهلمايى نيرانى دا:

لاى سمره بژ راگرتنى هيزهگانى نيران له شوينهگانى خزبان دا.

لاى ناوهراست بژ گرتنى همدى شار و شوينى نيران تا نهتوانن لمو قزلمود هيرش بژ بهدقويه - بهدقاد بگن.

لاى خوارو بژ داگيرکردنى کانگاگانى نغوتى نيران، شمعيان هيرشى سمرهكى يو.

صدام نم جمنگى ناو نا: «قادسيى صدام». له ممش مهبستى ژياندنموى

دوژمناهنى كزنى نيوان عهرب و نيران يو. له قادسيى بهكهم دا لشكرى عهرب.

لشكرى نيرانى شكاند و، دولهتى ساسانيى روخاند و، گهلانى نيران موسولان يون. نم

شموى پو شمره نمشپهاند.

له سمرهتاذا جديشى عيراق همدى پيشروى کرد و، همدى جيجاي گرت. بهلام

نهتوانى نامالجهگانى بهدى بهينى. صدام به هيرا يو ناگريكى وهكو ناگريهكى جمنگى

شمش رؤى عهرب - تيسرائيلى ١٩٦٧ دوياره بهيشموى. كه تلمجومنى ناسايشى

ريگخراوى نهتموى بهگرتوهگان بريارى راگرتنى شمرى دا، صدام چونكه خزى به

سركموتو نغزانى بهكسر قبولى کرد، بهلام نيران بيارهكى قبول نهکرد و دريوى دا به

جمنگ.

٢ بهالهگانى صدام هموى بهتال درجو: رؤى نيرانى نروخا و نيران پارچه

پارچه نيمو. شمرهكش به چمند هيرشيكى ناسانى و، به چمند هيرشيكى زمينى و، به

شمش رؤى كوتايى نغفات.

له گاتى گفترگوزگانى ١٩٩١ دا كه بردينسان بژ ديدنى صدام، گوناهى

دريوهكيشانى شمرهكى خسته مى تيمه. له قسهگانى دا وتى: «كه شمر هيلگيرما له گدل

نيران ٣ فململسان هيمو. زياتر له بهك فديلمق به تيموى خمرىك يو. له بهر نموى

نموتوانى همو جديشى عيراق بهفمه شمرهوى دژى نيران. نهگير نيوم له گدل پوايه له پاتى

٨ سال به ٨ رؤى شمرهكم به لادا نمخت...»

دوا به دواى هيلگيرسانى جمنگى عيراق - نيران له زنجيرهبهك كيوننمودا

بهزنامى كارى داهاتومان بهمجوزه ديارى کرد:

١. همولدان بژ خز پواردن له شمرى لاهلا و خزلادان له هم ناكوكيهكى لاهوى

سياسى يا چهكدار، وه همولدان بژ خاوكردنموى گري نالوزهگانى پارى ناوخوى كوردستان

له كوزى به گواچونى ريم دا.

٢. بهزگردنموى رادى چالاكى بهشميرگه و دس وشاندنى، وه به كار هينانى

همدى شيموى نوى له شمركردن دا، به تابهتتى تركيزكردنه سمر نوقته و شوينهگانى

دوژمن له شار و نوردوگانان دا، وه همولدان بژ نازادگردنى همدى ناويه.

٣. بهرپيدانى چالاكى سياسى بژ راپراندنى جهماور و بهگير خستنى كؤمىلاتى

خفلك دژی رژیم، به مانگرتن و خزیشاندان و شهوكانی تری خهانی جهاویری.. هریمهكانی پیشمرگه و ریکخراوهكانی بهکیلی له پاریزگاکانی ههولیر، کهرکوک، سلیمانی به پی ی ئهم پلاته و به گیانی توخان کردنی ههمو ههول و تهقلایهک دژی هیزه داگیرکهرهكانی رژیم و نوکهرهكانیان کهرتنه چالاک و جموجول. له سهروهای جبههیی کردنی ئهم پلاتهیدا بۆین. له پر هیزیکی گهرهوی پارتی شاخهكانی بهرامبهریان لی گرتین.

*

بهیانیهکی زو له خهر ههلیانساندم وتیان: «کاپرایهک هاتوه نامهی پهلی پییه. نهیوی وهلامی بهدهشوه و بهگهرتسهوه.» کاپراکه شیخ عهبدولعهزیزی دارههروه و نامهکه هی شیخ محهمدی شیخ عهبدولکهریم بو.

شیخ محهمد، له دوی پاوکی بویه به شیشی تهقیتهتی قادری، له گهل داوودهزگاکانی حکومهت تهکهلاو بو. تهکیکههان له کهرچهته بو له بهوی سهروهداخ و، له بهغدایش تهکی ی ههبو.

شیخ محهمد له نامهکی دا نوسی بوی که: «دوی نهوی شهر له نیوان عهیراق و تهران ههلیگهرساوه و، زوری ریکخراوه تهرانییهکان، تهتانت ئهوانهش که دژی رژیمی تهران بۆن، پشتیوانی له تهران نهکهن دژی عهیراق. نهکی نیشتمانی ریکخراوه ههیراقهکانهش ئهوه به لم شهردها پشتیوانی له عهیراق بهکن دژی تهران.» له نامهکی دا پرسی بوی که ناخو بهکیلی نامادهیه له گهل حکومهت گفتوگۆ بهکا بۆ بهلاداخشنی کیشهی کوره!

مامجهدال سهفهری دهروهی کرد بو. شیخ محهمدیش تهیرانی، بهلام نامهکی بۆ نهو نوسی بو. به شیخ عهزیز وت: «شیخ نامهکی بۆ مامجهدال نوسیوه. منیش نهیهریم بۆ نهو کی وهلامهکی نوسیبهوه بۆنان نهیهریم.» شیخ عهزیز وتی: «پی ی وتوم نهکهر مامجهدال لهوی نهو بهدم به تۆ و جواپهکی له تۆ وهرهگرم.»

وتم: «باشه، تا تۆ پشهیهک نهدهی منیش وهلامهکی نهفوسهوه.»

له نامهکهیدا بۆ شیخ محهمدم نوسی: «ئهم دو حکومهته: عهیراق و تهران، نهوهندهیان زولم له کورده کرد و، کورده خویشی نهیترانی ههقی خویشان لی بهسینی وا خورا ههقیان لی نهسینی و، بهم شهردا بهر غهزهیی خوا کهوتن. نیبه پشتیوانی له ههچکامهیان ناکهین. بهلکو داوا له خوا نهکهن وهکو سهگهكانی رهزا بهگیان لی بی. له گهل نهوهش دا نیبه ههرگیز دهزگای گفتوگومان دانفختهوه. نهکهر عهیراق به راستی بهته پیشهوه، بۆ چارهسهرکردنی کیشهی کوره، نیهش نامادهین بۆ گفتوگۆ.»

رهزا بهگ پهپاویکی قسه خۆشی سلیمانی بو، خهپالیکی به پستی ههروه بۆ دروستکردنی هیکابهتی خهپالیی. وتیهتی: «دو سهگی گهریم ههرو روژیکیان بو به شهیران، شهیمان قهپالیکی لهو گهرت دهستیکی خوارد، ئهوان قهپالیکی لم گهرت دهستیکی نهی خوارد، وهختی ئاورم داوهوه ههرهوکیان بهکهرریان خوارد بو، تهنیا کلکهکانهیان ماوهوه نهجولا!»

وهلامی نامهکهیدا بهوه به شیخ عهبدولعهزیز. شیخ محهمد نامهکی پیشانی کاربهدهستان داوه. زور زیاتر له جاوران وهیان لی ههلیگهرتم. نیستا که بهیری لی تهکهسهوه نهو به زمانیکی نهدهیتر نامهکهیدا بهنوسیابه. ناشی ههسرجار پهپاو رازی دلی خۆی هلی. وهکو دواپی بهیستسانهوه نهوی حهدهشی خاوهنی پیشنیارهکه بو، بهلام وت بوی:

«بهمنزیکانه به کیتی نه‌گومته نه‌وان که‌ماشینی پارتی و حکومتوه زور لاواز نمیی، نیش بزجی له گتلی ریک بکومین؟» پی ئمچو به‌عس زانیاری پی گه‌بشت بی له سمر نیازی پارتی بز لشکرکشی بو سمر باره‌گاکانی به‌کیتی له ناوزه‌نگ.

*

شمیری راگه‌یاندن

پارتی رۆژانه له راده‌په‌رگی دا هیرشی ئه‌هینا به سمر به‌کیتی. له وتار و لیدوان و هه‌واله‌گانی دا، به ده‌گه‌من لیکۆلینه‌وه و رشی تی دا بو، به زۆری موهاهیرات و جنبو بو. وکو دواپی دهرکوت زمینی له‌شکرکشی‌هه‌بان خۆش نه‌کروه. بۆ ئه‌وه‌ی گوێگر توشی به‌زاری نمیی له دوا‌ره‌که‌ده‌نوه‌ی ئه‌و به‌ته‌هه‌ی به‌زانه. ئه‌مه زور چار ماره‌به‌ک به‌هه‌نگ نه‌بون و به‌رنامه‌گانی راده‌یومان نه‌رخان نه‌کرد بۆ باس و به‌به‌تی تر، به‌لام نه‌هه‌کرا قسه‌گانی پارتی بی وه‌لام به‌هه‌ل‌نه‌وه. ئه‌مه په‌هره‌ی فهره‌ده‌کی شیخ رزمان نه‌کرد، که تیلی:

..... به فهردی

نعت به‌ستوه ضعیف‌المسله: صد قل و به‌ردی!

له چهند رۆژیک و له چهند وتاریک دا پایی هه‌مو ئه‌و ماره‌به‌ی رابه‌ردو له سهریان نه‌دواپن. بۆ وه‌لامانه‌وه‌ی پارتی زه‌هه‌ره‌به‌ک وتارم بۆ راده‌ی نویسی دوا‌هه‌ین ئه‌لقه‌هه‌بان باسی «ترات» ی بارزانی بو، که سه‌رائی پارتی و نوسه‌رائی راده‌ی که‌هه‌بان خۆیان زۆری به‌سوه ئه‌نازین. ده‌زگای راگه‌یاندن ئه‌م وتارانه‌ی له گه‌یه‌یک دا چاپ کرد به ناوی: «قیاده‌ی موه‌قه‌ته له چ به‌ره‌به‌گنا و مستاده»

*

هاتنی له‌شکری پارتی بو دوله‌تو

دوا‌ی کورنگه‌ی نوه‌م، پارتی زورتر هاوکاری له گه‌ل حکومه‌تی ئه‌مران نه‌کرد و، حکومه‌تی ئه‌مرانیش یارمه‌تی ئه‌دان هه‌زه‌گانه‌یان ریک به‌خه‌نوه. له سهر شیوه‌ی چاروان لێ و ناوچه‌گانه‌یان پیک هه‌نا‌هه‌وه، به‌لام باره‌گاکانه‌یان هه‌موی له ئه‌مران بو. حه‌کا، بۆ کۆکردنی ده‌سه‌لاتی به‌کیتی، له هه‌مو ناوچه‌گان دا کارناسانه‌یان بۆ نه‌کردن.

جه‌نگی عه‌راق - ئه‌مران گه‌رم به‌بو، ئه‌مران زۆری بۆ هه‌نا به‌ن له ئار عه‌راق دا چالاکی چه‌که‌دار دژی جه‌هشی عه‌راق به‌کن، بۆ ئه‌و مه‌به‌سته له ئه‌رمش به‌شه‌کیان دروست کرد بو به ناوی «ستاد جه‌نگه‌ی نامنظم» پارتی هه‌میشه به‌نی هه‌زه‌گانی به‌کیتی نه‌کرد به به‌سانی روه‌سته‌یانی چالاکیه‌به‌گانی، گوا‌به به‌کیتی ریکا له وان ته‌گری خه‌به‌ات به‌کن، راستیه‌به‌کی ئه‌وه بو سه‌رکه‌را‌هه‌تی پارتی، به تابه‌تی به‌نه‌مالی بارزانی، لای واپه به شمیری کوره حکومه‌تی عه‌راق ئاروخی، له به‌ر ئه‌وه نه‌یه‌یه‌یه‌ست کادر و ئه‌نه‌امه‌گانی له‌و شه‌رده‌دا به کوشه‌ت به‌دا. نه‌هه‌ی ئه‌یه‌ست هه‌چ چه‌زه ریکۆتتیکێ سیاسی له گه‌ل به‌کیتی ئه‌مزا به‌کا.

سه‌ره‌تای مانه‌گی تشرینی به‌که‌می ۱۹۸۰ به‌سته‌مان پارتی کۆتۆته سازدانی هه‌زه‌گانی. له به‌ر په‌لاماری قه‌لاتوکه‌نه‌یان دا، قه‌لاتوکه‌ن وه‌کو ئه‌سته‌گه‌به‌کی سه‌ره ریکا بۆ ناوچه‌گانی: قه‌لاده‌زی، چه‌زمان، ره‌واندز، شه‌قلاره، هه‌ولهر گه‌رنیگه‌به‌کی تابه‌تی هه‌بو. هه‌زه‌گانی پارتی په‌لاماریکی کۆتبه‌یان دا‌هه‌ر گرت به‌یان و، هاوزه‌مان له گه‌ل ئه‌م هه‌ر شه‌دا، هه‌یه‌کی گه‌وه‌هه‌ن له ده‌راوی گوێزی، دوله‌ کورکه، ده‌روای دوله‌تو و چه‌پاکانی پشته‌ی دوله ئه‌و سه‌ریان ده‌هه‌نا. زۆری له‌هه‌ر سه‌راوه‌ ناسراوه‌گانه‌یان وه‌کو: عه‌لی عه‌به‌دوللا، رۆژی نوێ

شاهویه، نازاد پرواری، عبداللہ پرواری، حمصہ صالح جومعه.. له گمل هات بو، دواتر مسعود خورش هات و. نیدر سیش به تمنای هاتن بو.

پیوندی حسک - به کیتی ساردی تی کموت بو، به پیچوانوه پیوندی حسک - پارتن خوش بیو، ثم هاتنهان، که هرهشی بز سر به کیتی دروست نه کرد، پی خوش بو، بملکو به دسکیشی توان بو. حدکاش کارناسانیان کرد بو بز هینانیان و، له کاتی گیرانوهان دا توان پاسوانی خزان له گمل توتومسپله کانیان نارد بو.

نیمه که بهسمان زانی به گسر هیزیکمان پراندوهه بز شاخه کانی بهرامهر ناوزنگ - شینی و، داوامان له هیرمه گان کرد هیزه کانیان بهین بز سرگرداییتی و، داوامان له شح کرد، تومش هیرستی خزی لم دستدریزی پارتن دباری بکا.

نه گمر شر بکوتایته ناوچه گموره، توان بیانیستایه یا نمایانوستایه، نه گمر له شره کیشوه نه گلاتایه، ثوا جیگه گمان پی لیو نهو. له بهر نموه کموتته خو بز ناویزی و، هاتوچو کردن له نیوان هردولای ناکو کیه کدا.

سمرانی پارتن نهانوت هاتون شر له گمل رژی بیعی بکمن و، هیزه کانی بهمس له پشدور دمیکن. ثم بیانوه بز نیمه جیگه گالیته پی کردن بو، له شنو هتا قسری شیرین، نهانوتوانی له سپه گان هتا خانقین شر له گمل رژی بکمن، هیچ جیگه بکمان ندوزیه نموه بکمن به میانی شر، دوروشتی باره گاکانی نیمه نی؟

نوبتوانی شح: ملا محمدی پانیخیلاتی، بهادین نوری، فاتح رسول.. چمند جاری هاتن بز لای نیمه و چون بز لای سمرانی پارتن له دواوی دولفتو. نیمه سور بهین له سر نموی قلاتوکان به جی بهیلن و بگمر بنود ناوچه کانی خویان و، توان سور بهین له سر تپیرین به ناوچه کانی نیمه دا بز پشدور.

توان لم هاتوچو پیدا بون، بهیانی روزی ۸۰/۱۹/۱۹ هیزیکی عسراق پهلاماری مامندی دا. ثو جاشاندی لم هیرشدا بهشدار بون، لغوانه بون سر به پارتن بون. بهزمه که له پیلانکی ریکشراو نهچر. لم لاره پارتن هرهشی لی نه کردین و لو لاره حکومت هیرشی بز تمنایان.

هیزیکی دائمی همیشه له مامنده بو بز بهرپرچدانموی هیرشی ناگاری دوزمن، له کاتی پیوست دا هیزی پشتوانیمان بز نمنارد. شر له مامنده گرم بو، هیزه کانی پارتن به چپاکانی ثویرموه چاویان له شره که بو. به بیانوی یارمه تیدانوه وستیان له چمی نوکان بهیرنوه بو بهری باره گاکانی نیمه. به کیکیان به هوکی توکی قسری نه کرد، وتی: «تمعانوی بهین لو شره دا یارمه تیتان بهین» پم وت: «پیوستیمان به یارمندی نیوه نیم، بشی هردولانان نه کمین» به هیزه کانی خوصام وت: «ریگایان نمدن بهیرنوه و، هیزفرستی بکمن»

عوموری حاجی عبداللہ هیزیکی له گمل خوی برد. سرکموت بز مامنده. سرگرداییتی شره که گرتی نستو. هیرشکی نازایانهان کرد. هیزه کانی حکومت شکان و، گوانوه دواوه. بهلام ۳ بهشمهره کوژا و ۷ بش بریندار بون.

*

ملا محمدی پانیخیلاتی قسه که به جی ی کرد. وتی: «ثم برادرانه له نهران دائمشین نیوه جنبویان پی نمدن ثلین ناگمیشوه کوردستان خبات بکمن، ثوا هاتون

نماینوی بگمزنموه بز کوردستان، تیره نملین نمیی بگمزنموه شویندگانی خویان. نیستا
نمسانه پرونموه بز نیران یا پرونموه بز کوردستان؟
کسه کئی مالا نمحمد به جی بو.

له ناو خرمسان دا پاسی نومسان کرد که هملریستی نیسه له پارتی چیی بی. له
نیوان نیسه و نموان دا راپوردهکی خویناوی ههبو، هیچ ناشتهونموه و ریککوتینیکی به
دوادا نهعات بو. بی ریککوتینیکی سیاسی هیزهگانی نیسه و نموان چزن پیکموه همل
نهکمن. به تابهتی نموان له همر جیهک دا دسهلاتیان ههیی، بهکیتیان له رهگوشه
دهرهناوه. نیستایش ناوا به «کملهگایی» نهپانوی سوازی ملسان بین و ناوچهکه داگیر
بکمن. پروژبهکمان له لا گهاله بو:

۱. جینگئی راگمباندن رابگرن.
۲. ماوهی ۳ مانگ شمریان له گهل رابگرن.
۳. لای روژناوای جادهی هامیلتونیان بز چول بکری، هیزهکاتیان لموی داچمیزین،
نموانیش بهری روژهلاتی جادهکه به جی بهیلن.

۴. پارتی قهلاتوکان چول بکا.
۵. همر کیشههک روی دا به ناویژی شمع به خوشی چارسمه بکری.
تهگیر نمسانهپان قسبول کرد پاش ۳ مانگ سمر له نوی چاو به مسملهکدا
نخشینهنموه بز هنگای داهاو.

هیزهگانی پارتی به شاخموه بون، نوایهکیان نهو له باران و سرما بیانپاریزی. شو
هدتا بهپانی هملشلمیزین و، خمریکی ناگر گردنموه بون. نمخشههکمان دانا تهگیر به
خوشیی له ناوچهکه نهکشانهوه، له گهل دمی پی کردنی بارانی «پله» دا له چمند لایهکموه
پهلاماریان پدمین و دهریان بکهین.

*
شمع پهنپارهگانی به لاهه پاش بو، چمند گورینیکی کمسیان داوا کرد: لموانه
هسو هیزههکان - جگه له پارتی - بویان ههیی له قهلاتوکان پارهگایان ههیی. چونکه
سمره ریگای ههسوانه. هیزهگانی پارتی هدتا دهرگهله بین. بهکهتمان پی پاش و دوهتمان
پسند نهکرد.

شمع پهنپارهگاتیان پرد بز پارتی. سمرانی پارتی له سمر زوری رازی بون.
نیمش جمعال ناغامان نارد بو نموی ناگاداری پیشمهرگهگانی بهکیتی بکا له ناوچهگانی
گرتک، روست، گهاله، هوهپان.. واتا بهری روژناوای جادهی حاجی نومبران بکشینهوه بز
بهری روژهلاتی جادهکه.

سمرهتای مانگی تشرینی دوهمی ۱۹۸۰ هیزهگانی پارتی دستیان کرد به کشانهوه
بهرو شویندگانی خویان له نیران. تم گسچمیلی مانگیک زبانی خاپاند به بی سمر له
کولمان بهروه. پارتی هندی له هیزهگانی خوی بز ناوچهی حاجی نومبران نارد، به نیازی
رزگارکردنی حاجی نومبران، بهلام سمرگوتو نهپون و، لمو شمرهه چمند کمسیکی ناسراویان
لی کوژرا، لموانه: فتاح ناغا، سعید قزمانی..

فتاح ناغا تهگیرچی خوی به هملگری بهری ندموهیی دائما و، تا هملوشاندنموه
کازیک، ژیر به ژیر له گملیان بو. بهلام تا کوژرا خوی به دلسوزی بنممالی بارزانی

داتنفا. قهتاح ناغا له شهركه كانی ۷۴ دا سركه شكري هیزه كانی سلیمانی و كركوك بو. له رۆژانی تاشبه تال دا له چهند جیگا پهك پز لیکولیندوی هلو مصرچی سیاسي كوردستان كۆبونوه به لیسر سړاوه كانی شورش كرا. په كی لو كۆبونوانه له پینچمین كرا همو فرماندې هیز و بهتالیمون و، ننداسه كانی لقه كانی پارتی.. بهشدار بون. له پش دا دوشوینی نوه داتنمین چۆن دویزه به شورش و بهرنگاری پدري، لو كاتندا پروسكی پاره گای بارزانییان پز دی دپاره ی تاشبه تال. په كی له فرمانده كانی پیشمرگه كه بانگ كرا بو پز نو كۆبونوه به داوا له قهتاح ناغا نهكا گوی نندونه نو پروسكیه و بهننه و دویزه به شورش بدن و، داوا لویش نهكا بهننه و پز سركردایه تهبیان. قهتاح ناغا نلی: «قاجی بارزانی له كوی بی سمری من لوی نیی».

قهتاح ناغا قسه كی خزی پرده سمر. له ۷۵ دا ناماده نهو له كوردستان بهننه و سركردایه تی هزاران پیشمرگه بكا. به پناپری چو پز كهوج. كچی ۵ سال دوی نوه. پز رازی كردنی دلی بهنمالی بارزانی ناماده بو له كهوه جبهه بگرمته و پز كوردستان و، خزی له شهركی پچوك دا به گوشت بندا.

*

جوقد و جود

مامجهدال له نیسانی ۱۹۸۰ دا چو بو تاران و لویوه چو پز دیمشق. تاران - دیمشق نهگرمچی له سمر زور مسله ناكوك بون، بهلام میسوم بکبان پیک هینا بو. په كی له مامجهدال کانیان روخاندنی رژیمي صدام حسین بو. بهرورای نم دو لایه له سمر پاشوروی عیراق جیواز بو. هرچی نیران بو تازه له گرمی سركوتتی دا بو، نهیوست شورش نیسلای همو دنیا، له پیشمه عیراق، بگرمته پمر. هرچی سورپایش بو نهیوست سركردایه تی بهنص، به تابهتی صدام و هاوړكانی پروخی، نیستر داوودزگا كانی حیزی بهنص و حكومهت كی له عیراق دا به می خزی نیرانی.

هنگیرسانی جنگی عیراق - نیران و، گرتنوی لولنی نوونی عیراق - سوریا و، بی پش كردنی لو دواسته گرنه، نوسیدیک زوری دایو به نهپاره كانی صدام. گفتوگزی خو به خو له ناو سمرانی معارضی عیراقی و، له نیران لاینه كانی معارضی عیراقی له لایه و، كاردستان سوری و لیبی و فلسطینی له لایه كی ترهوه، سوره نجام به ريككوتنیک كوتایی هات «الجهبه الوطنيه القوميه الديمقراطية» پان له نیوان نم لایه نندا پیک هینا:

لاینه عربیه كان: حزب البعث العربی الاشتراکی - قیاده قطر العراق، الحركه العربیه الاشتراکيه، الحزب الشیوعی العراقی، الحزب الاشتراکی العراقی، منظمه الجیش الشعبی لتحریر العراق، هندی كسایهتی سمریخو.

لاینه كوردیه كان: په كی نیشتمانی كوردستان، حیزی سوشالیستی په كرتوی كوردستان.

شوی ۱۲ ی تشرینی دوهمی ۱۹۸۰ رادهوی دیمشق هوالی دامزاندنی جوقدی راگه باند و، حازم له پاتی بهنص و، مامجهدال له پاتی په كی و، عیدولرمزاق صافی له پاتی حشع وتاریان خوننده. دامزاندنی جوقد له عیراق دا به چاكي دهنگی دایوه و، ناحیزانی صدام نوسیدیک زوریان له سمر هیلچی بو. من خزم هیلویه كی زورم بی ی

نهر. جزری پیکهاتی لایفه‌گانی و، توانای سیاسی و ریک‌خاوه‌یی و جمعاوریه‌یان له سر
 نمرز و، جهاوازی بیروچوونیان له سر پاشمروزی عراق... وای لی کرد بوم من هیاوه‌کی
 نمونزم بوم بهره‌یه نهیی و، لام واپوشتی له نمرکی قورسی سرشانی نیمه کم ناکاتمه. د.
 خسمرو خال، که نموسا سمرپوشتی خه‌تیک گوروی ریک‌خسته‌گانی ناوشاری نه‌کرد، له
 ناصیه‌ک دا به هیاوه‌کی زورمه پاسی جو‌قدی کرد بو، داوای کرد بو «تفصیلات» ی نم
 بهره‌یی بو بنوسم. منیش له وه‌لام دا بزم نوسی هیکایه‌تی به‌کیتی و جو‌قد وه‌کو نم
 پنددی پیشینه‌نه: «به خوشتره‌یان وت: مژده بی کورت هوا وتی: کورم بی پا کچ کولی
 خوم به پستی خوموه‌یه».

جو‌قد ده‌ستی نوینواپه‌تی پیک هینا و، له هندی جیگا مه‌کته‌یی کرده‌وه. زیاتر
 له‌وی دژگای خه‌یات بی بز روخاندنی رژیمی بمس، بو به دوگانی پاره په‌دا کردن و،
 هندی لم لایه‌نه به ناوی پیکهانی لشکر و، ریک‌خستنی خه‌باتی نه‌نیموه پاره‌ی
 زوریان له لیبا و برگرت. کورد وتی: کی نیکا و کی نه‌خوا؟

*

له جو‌قد دا پارتی ناغمرز کرا بو، راسته‌که‌پشی نموه بو، به‌کیتی نه‌بوست پارتی
 وه‌تق پخت و، له مپش دا هم بمس و هم حرکه هاوکاری به‌کیتیانه‌کرد. شخ و
 حیک دو لایه‌نی جو‌قد بون. د، محمود پیمانی جو‌قدی له باتی حسیک نیمزا کرد بو.
 به‌لام سرگردایه‌تی حسیک له کوردستان بی ناگایی خزی لمو ریک‌کوته‌نه پیشان ئدا و،
 خزی پیمو نه‌نیمسته‌وه، راسته‌که‌پشی نموه: رسول نه‌بوست بیسه‌لینی که پیای
 ده‌سلاندار و پیر به ده‌ستی ناو حسیک خزیته‌تی نه‌ک د. محمود.

داوای راگه‌یاندنی جو‌قد به چمند روزی سمرانی شخ له کوردستان: ملا محمدی
 پانیخیلانی، فاتح رسول، کموته‌نه هولی پیکهانی بهره‌کی تر له گیل پارتی و
 حیک. به‌نامه و به‌لگه‌کانیان ئاماده کرد بو. بیگومان کاریکی وها گوره، که لوانه بو
 بی به هزی تیکچونی پیوه‌ندی شخ له گیل زوری لایفه‌گانی جو‌قد، له ده‌سلانی دو
 کسی بی ده‌سلانی وه‌کو ملا محمد و فاتح دا نهر، به‌کو له سمروره‌ه رایان سپارد
 بون. له مپش نه‌بانوست به تبریک دو نشان بشکین: به‌کیمیان، به‌کیتی، که له روی
 پیشمرگه‌یی و ریک‌خاوه‌یی و جمعاوریه‌یه، له چاو همو هیزه‌گانی کوردستان دا
 به‌یتر بو، به هاو‌پیمانیته‌کی ۲ قولی گمارو بدن و، بالاده‌ستی پا هاوسه‌نگیه‌کی
 پیشمرگه‌یی و سیاسی له گیل دروست بکمن. دو‌میان، مستی له ده‌می حازم و
 هاو‌رکاتی بدن.

له گفتوگویی دو‌قولی نیمه و شخ دا چمند جاری زور به وودی مه‌ترسییه‌گانی نم
 کاره‌مان بز روین کرده‌وه و، تیمان گه‌یاندن که دام‌زاندنی بهره‌ی دوم نرخه بهره‌ی به‌کم
 ناهیلی. خز نه‌گر هر سوین له سر رازی کردنی پارتی، له باتی نموه بهره‌کی تازه
 دروست بکمن و، ناوی «بهره» سوک بکمن، پیمانیکی «هاو‌کاری دو‌قولی» بان له گیل
 نیمزا بکمن و، له گیل لایفه‌گانی جو‌قد خریک بن پارتی یش به تئندام قبول بکمن.
 گوه‌یان له قسه‌گانی نیمه نه‌گرت. رژی ۲۸ ی تشرینی دو‌می ۸. له راژان
 پیمانی «الجهه الوطنیه الديمقراطية» له گیل پارتی و حیک نیمزا کرد.

*

فرهنگی سیاسی حیزه شیوعیه‌کانی عرب له کاروباری حیزه‌یانی دا لاسایی کردنموی سؤلیت و ولاتانی نوموړیای روزهلات بو، زور چار زاواوکانی توانیشیان به کار هیناوه. پدکی لو شتانه «پهروی پدگرتو» به. که هندی له پارتبه کومونستیه‌کان له سردمسی دومین جنگی جیهانی دا دایان هینا پر کوکردنموی حیزب و ریکخواوه‌کان دژی فاشیزم. له هسو نو پراتندا خویان به «پیشرو» و. حیزه‌کانی تریان به پورجوازی و ورده‌پورجوازی داتنا. ناوی پدروکانشیان به وشمی بریتقدار نمرازاندوه. حشع لم پواردها پیشینمی میژوی هسو.

- له سردمسی پاشایه‌تی دا «جبهه الاتحاد الوطنی» له گڼل حیزه ندموه‌پدکشی عرب له عیراق دا پیک هینا بو.

- سالی ۱۹۷۳ له گڼل پدعس و هندی له حیزه کارتونیه‌کانی کوود «الجبهه الوطنیه والقومیه التقدمیه» پیک هینا بو.

- نیستاش له شام له گڼل هندی له حیزه عیراقی و کوودپه‌کان «جوقد: الجبهه الوطنیه والقومیه والدموقراطیه» و. له راژان له گڼل دو حیزی کوودی تر «جود: الجبهه الوطنیه الدموقراطیه» پان ریک خستوه.

په‌گرمسان نهمانه زورتر قسواړی پی ناوهورک و هیچ له پارا-نهمو بون، ندی داوودیزگای خیمات و روخاندنی رژیم دپکتاتوری و دامسزاندنی رژیم دپسوکراسی. وه‌کر تملین: «ناوی زل و دی ی ویران» بون.

*

جعمیل ره‌نجیر و پیرانه وش

هندي لوانی تازه نازاد بوون به کاری ریکخواویدی و سیاسی قایل نهمون، همیان نه‌کرد کاری پیشمورگیی پکین. عومری سهد علی کرا بو به پهریسی دیزگای ریکخستنی کومله، کاره‌کی یز خزی به پچوک تیزانی و، چمند جاری له کڼبونوه‌کان دا داوای نه‌کرد کاریکی تری پی پسپون. چوه مدکتشی عسکری و، ساووده‌ک کاروباری دارایی م ع ی نه‌کرد.

دوای نومی گپچعلی پارتی مان له کڼل بوموه، نو هیزاندی له سرکردایه‌تی کڼ کرابونموه، نېتر پیوستی مانمویان نهما بو، کڼبونمویان له گڼل کردن یز نومی پاسی گموانموه یز ناوچه‌کشی خویان و، وشاندنی دمس له هیزه‌کشی پدعسیان له گڼل پکمین. سهد کمریم که نمنامی م ع بو، نومش نیچو یز نزدیک همولیر. ژماره‌پک له پیشمورگه و کادره‌کشی همولیر و سلیمانی له گڼل چو.

روژی ۱۸ ی تشرینی دومی ۸۰ له کاتیک دا نم هیزه له گسندی جملکوه نیچون پدرو پیرانه وش له ناوچی پشدره ره‌چمند هالیکوپتیریک نه‌گاته سریان، به شمستیر و نارنجوک هیزه‌که دانه‌گرنموه ۹ پان لی کوشتن و ۱۲ پان لی بریتدار کردن. له ناو کوژواوه‌کان دا جعمیل ره‌نجیر و، دلشاد محمد، لپرسراوی ناوچی کڼه و، له ناو بریتداره‌کان دا عومری سهد علی و صابیر رسولی تی دا بو.

جعمیل سالی ۱۹۷۷ له دایک بوو. ماموستای سره‌تایی بو. حاجی صالحی پاوکیشی پیواکی کوړدپروو بو. له سره‌تای شمسه‌کانموه تیکه‌لوی کاروباری سیاسی بو. له سره‌تای دامسزاندنی کڼمسلدا هات پوه ناو کڼمسله. له ۱۹۷۷ دا چوه ریزی

شورشموه. سالی ۷۶ چند مانگی گیرا و پیرو، پلام سالی ۱۹۷۷ له گیرانی به کۆمعلی بهشی له ریکخشته‌کانی کۆمهله گیرایوه و ۶ سالپان حوکم دا. له تایی ۷۹ دا پیر عصفوی عام کسوت و پیر بو. دواي ماره‌یه‌ک هاته ریزی پیشمرگایه‌شموه. جعمیل تیکۆشهریکی کۆلنده‌ر و رۆشنه‌په‌رکی تیگه‌په‌شو و، کادریکی به نرخ بو. ماره‌یه‌ک له دیزگای راگه‌پاندن کاری کرد و نینجا دانرا به ئه‌ندامی لقی په‌کیتی نیشتمانی له هه‌ولیر. له پلاماره ئاسانه‌دا کۆژرا.

لهو سه‌رده‌مه‌دا له ناو ته‌ده‌پ و شاعیره‌کانی هه‌ولیردا وا باو بو ناوی وه‌کو: بی خمو، پهرشان، زامدار، پشه‌پو، خه‌مبار.. یان هه‌له‌په‌ژارد بۆ خۆیان. له زمانی هه‌منه‌وه ئه‌به‌ناگیرایوه جاریک پی ی وت بۆن: ئه‌مه نه‌خۆشخانه‌یه یا لقی نوسه‌رانه؟ جعمیل، وه‌کو نیشتمانی پیری پیشکۆتوانی ناوی «ره‌نجبه‌ر» ی کرد بو به نازناوی نه‌ده‌یی خزی. ئه‌ندامی په‌کیتی نوسه‌رانی کورد بو. سالی ۶۹ په‌کسین ده‌وانی شه‌هری له ژیر ناوی: «راز و سکالا» دا په‌لاو کرد بوه‌وه. دیزگای راگه‌پاندن هه‌ندی له شه‌هره‌کانیان کۆ کردوه و چاپه‌ان کردوه.

*

سه‌ید عومهریان له ناو داره مه‌بت دا هه‌نایه‌وه نازونه‌نگ، پشینی وه‌کو پیژنگی لی هات بو، چند پارچه‌یه‌ک له پهره‌ی پشینی دا‌بو. هه‌رو کاسی له کسار کسوت بو. له نه‌خۆشخانه‌که‌ی خۆمان ته‌داوییه‌کی سه‌ره‌تایی کرا و، ده‌سه‌جی ره‌وانی ئه‌رفاقان کرد. پاشماوه‌یه‌ک له ئه‌رانوه چه‌ر سوید. ماره‌یه‌کی دره‌ژ له نه‌خۆشخانه‌دا مایه‌وه. هه‌رچه‌نده قه‌چه‌گانی کۆتانه‌وه کار په‌لام هه‌رگه‌ز وه‌کو جاراتی لی نه‌هاته‌وه.

ته‌و ماره‌یه له چند جه‌گا، به تابه‌تی له ده‌شتی کوفه و له جه‌باری، پیشمه‌رگه‌ی په‌کیتی توشی زه‌هری قورسی گه‌نایی بۆن، هه‌یه‌که‌شی بیباکی و بی په‌روایی، یان وه‌کو پی ی نه‌لین: له ته‌له‌ماسی «به کم گرتنی دوژمن» دا بو. هه‌زه‌کانی جیش له هه‌ندی شۆنی کۆردستان کیشرا بونه‌وه بۆ مه‌په‌نه‌کانی جه‌نگ له گه‌ل ئه‌ران، پیشمه‌رگه لایان و‌ابو به هه‌ی شه‌ری ئه‌رانوه، هه‌راق ناپه‌رژته سه‌ر ئه‌وان.

*

ستاری سه‌عید خه‌لف

ستار دواي ته‌سلیم بوئوه‌ی زۆر زو په‌شمان بوئوه. هه‌والی بۆ ئاره‌په‌ن که نه‌په‌ی په‌هه‌ندی له گه‌ل په‌کیتی دا‌هه‌مزه‌نی و له ناو شار پلاتی هه‌ندی کاری پیشمه‌رگانه دا‌هینی. ئه‌مه هه‌واله‌که‌مان زۆر پی خۆش بو. ستار په‌په‌یه‌کی ئازا و چاونه‌ترس بو، کاری گه‌وره‌ی له ده‌س نه‌هات. په‌لام په‌هه‌ندی له گه‌ل زۆر له‌وانه کرد بهر که ته‌سلیم بوئونه‌وه و، هه‌ندیکه‌ی ریک خه‌ست بو، له‌وانه: عومهری ئاوه‌گه‌له.. جاریکیان به کهریمی داوه مه‌نه دا تاسه و ژماره‌یه‌کی زۆر کتیب و نامه‌یه‌کی زانسته‌کانی جه‌نگ، به تابه‌تی زۆری کتیه‌به‌کانی (که‌له‌ی عه‌سکری) عه‌راقی به دیاری بۆ ئاره‌ بۆن. گه‌رم له لای ئه‌مه نه‌مايه‌وه چه‌ر بۆ لای حه‌سک.

ستارمان ئاگادار کرد که زۆر دریا پی له په‌هه‌نده‌یه‌کانی و، له هه‌له‌په‌ژاردنی ئه‌واندا که قه‌سه‌پان له گه‌ل نه‌کا. ته‌و باه‌ری زۆر به خزی هه‌بو، باه‌ری په‌وانه‌ش هه‌بو که هه‌لی بۆارد بۆن. داواي چند ده‌مانچه‌یه‌کی په‌هه‌نگی کرد بو بۆمان ئاره. به ته‌سا بو چه‌نده

کار یکی گموره نهچام پدا: لهوانه کوشتنی پمیره پمیری نمنی سلیمانی، تینجا بیتوره دیرهوه.

له سهره تای تشرینی دوم دا هوالمان پی گهشت. ستار له ناو نوتومس پله گمی خزی دا به دهمانچه پدگی پیدنگ کوژاوه. نم روداوه بژ نیمه زور ناخوش بو. تازه دوستایه تی له گیل نیمه تازه کرد پوهوه. چارهروانی کاری گموره پوین لی ی. کوتینه دوا ی روداوه که.

لیکولینهوه دهری خست عومری ناوه که له سهره تاوه «نمن» ی ناگادار کرد بو. «نمن» عومریان راسپارد بو له گیل ستار پروا و، به وردی چاودیری پلانه کانی پکات. وهختی کاتی جیسه جی گردنی کاره که نزدیک پوهوه، «پمیره پمیری نمن» به ناوی میواندان پوه نارد پوی به دوا ی دا. به دهمانچه پیدنگه گمی خزی و، به عومری ناوه که لهی کوشت بو، له ناو نوتومس پله گمی خزی دا غریبان دابو.

*

پمیره پوه له چلمین قرین دا

روژی ۲۰ ی کانونی پدگمی ۹۸ فروکه پدگی تیرانی ل. اوچدی رانیسه کموته خوارهوه. فروکهوانه گمی ناوی سرگورد پدوللای شمرینی به پمیره شوت خوری هاوشت بو. هندی تازاری پی گهشت بو، به لام به زندویتی کموته دس دانیشترانی ناوچه که. نتوانیش تسلیمی پیشمرگه کانی همری ۱۴ ی ناگزیان کرد.

حکومته عیراق هبولیکی زوری له گیل سوار ناغا دا و، تماعیکی زوری خسته پمیری بژ نهوی تسلیمی توانی پکا. ناردمان فروکهوانه که پان هینا بژ ناوژنگ و روانی تیرافان کردهوه. شمرینی خزی نم روداوهی کرد به کتیبی له ژیر ناوی: «سقوط در چلمین پرواز» دا بلاوی کردهوه. هر لور ماوه پدا کتیه که پان کرد به قلمی سیمایی.

نیوانی تیران و به کتبی ساردی تیکوت بو، نم چاکه پش نه بتوانی گمری پکاتوه. له قلمه که دا به هیچ جوژی پاسی دهوری پدکیتیبان نه کرد بو له روداوه که دا، پدکو خستوبانه قالی تازایه تی فروکهوانه که و، پیاوچاکی دانیشترانی ناوچه که، که له پمیر خوشبوستی تیرانی نیسلامی نم کاره پان کردهوه.

- پاره زوری. بی هیچ بهانه‌ای که، له چمند کسی تر سفند بو، همدیکان لای سرگردایه‌تی یه‌کیتی شکاتیان لی کرد بو. سرگردایه‌تی داوای له حمه کرد بو پاره‌گانان بز بگسرتنوه، بهلام نمر گوی ی ندادویه. له‌وانه: کامیاری مسجدخان و حاجی نولوی هملجه‌یی..

حمه نوبوت بو پاره‌یه چدک و تعقدمنی بز پیش‌سرگردکانی همره‌کمی کربوه. یارمنی مانگانمی لی داوه، یارمنی ماله شهیدکانی داوه، نه‌پاره‌گانیشی نه‌پانوت هندی لهو شتاندی کرده، بهلام زوری پاره‌کمی بز خوی هملگرتوه، تازه‌یش ژنیکی تری به سر ژنه کونه‌کمی دا هینا بو، تفنگبکی کرد بوه ملی، له گمل خوی نه‌بگیرا.

*

مه‌کشی سیاسی همدیکیتی، به سرگردایه‌تی عومر شیخ‌موس، دوست کرد بز لیکولینومی شکاتکانی همدولا. ناکورکیه‌گانان وا ترند بوبو نپانته‌توانی بیکوه کار بکمن، یان له ناوچه‌یک دا همل بکمن. همدومان له ناوژنگ گل دانوه. به تابه‌تی لهو کاتدا مه‌ترسی هیشی پارتی همر بز سر پاره‌گانانی سرگردایه‌تی.

له ناو مه‌کشی سیاسی و سرگردایه‌تی دا، زوریان ره‌بان واهو: حمه به ناوی به‌کشی‌سمنوه، به‌ره‌لایی و راوردنی زوری کرده و، پاره‌یه‌کی زوری کز کردونه، پیوسته بی سزادان وازی لی نه‌هینن، بهلام له بو نوبی له دستی دی پاخی بی و پداته پال ناحمه‌زکانی یه‌کیتی یا به‌بسته پال رژیم، چاکتر وایه چدکی بکمن و بیگرن، نه‌گمر دستی کرده‌بو بیکوژین. من به توندی چوم به‌گژ نم ره‌بیدا و، نه‌هیش هیشی لی بکمن چونکه لام وایو بز ناویانگی یه‌کیتی باش نه‌بو به‌جوره ره‌فتار له گمل کاربه‌دستیکی ناسراوی خوی بکا، نه‌بی به نمری و ناموژگاری له گملی به‌جولینوه.

روداوه‌کان ده‌یان خست من به هملدا چو بوم و، ره‌شی هاوریگانم راست بو. شویکی سره‌نای مانگی نملول حمه همدو دسته و داتره‌کمی خوی کز کرد به‌وه لی دا بو روشت بو. گفرا به‌وه شارم‌زور. ناممی بز سرگردایه‌تی حسک نوسی بو، که نپتر وازی له یه‌کیتی هیناره و، نه‌بوی به‌بسته نار نه‌وانوه و، داوای لی کرد بون هیزیک بنیرن بز پشتیوانی. حسک، وای زانی بو هنگی له داردا دوزیه‌توه، بز به به‌روه چونی نم روداوه. هیزیکی به سرگردایه‌تی تاییری عملی والی بز نارد بو. اسادر جهباری و شهروان شهروندی و شیخ منصور هملدیشی له گمل بو.

*

زور له میو بو هاوریگانم سره‌بان کرد بوه سمر ژن به‌بیم. زوریان تا نو کاته سدلوت بون. نه‌پانوت من رجه بشکینم و، نه‌وانیش به داوی من دا ژن به‌بیم. به تابه‌تی به‌ولانه‌که زوری خیاباند بو، بو نزیکاتش هیوای سمرکوتنی له ناسزودا دیار نه‌بو. ناوچه‌کانی ژبانی تهمش، به هزی شعری تیرانه‌وه، وه‌کو جاران مه‌ترسی دوزمنی له سر نه‌ما بو. د. خسرو خال، به‌پرسی یه‌کی له ریک‌خراوه گموره‌کانی شار بو، نه‌ویش چمند جاری له نامه‌کانی دا داوای لی کرد بوم ژن به‌بیم. تا ماوه‌یه‌کی زور دودل بوم. سره‌نجام د. خسروم کرد به وه‌گیلی خزم نافرته‌یکم بز بدوزیتوه به هملومرجی ژبانی سخت و هژرانمی من له شاخ وازی بی. ناگاداری کردم که کچیکی باشی بز دوزیمه‌توه و، ناوه‌کمی و ناویشانی بنه‌ماله‌که‌پانی بز نوسی بوم، تا نه‌گمر وازی بم قسبی له گمل بکا.

و هاب که شاره‌زای شو ناوچانه پر بانگم کرد و، قسم له گمل کرد، که سفمریکی پله و نهینی ناوهام به دستموه، داوام لی کرد: دوسی پیشمرگنی شاره‌زام بز ناماده بکا. من و کامران و شهاب به ۳ قوئی له ناوزه‌نگوه به پی بهی کمویتن.

*

شو سردمدی که هیشتا ئوتومزپیل دانعات پر یان کم بو، خلک به پی یان به سواری هاتوچزیان کردوه. له ریگا که به یه‌کتری ته‌گه‌بشتن یه‌کتری‌یان بناسپایه یا نه مرحمبا و چاکوچونیسیان له گمل یه‌کتری نه‌کرد. نهمه‌بش هه‌ندی روشونی دپاریکروای هبو نه‌بو پیریوی بکرایه.

سوار و پیاده که به یه‌ک ته‌گه‌بشتن نه‌بو سوار سلام له پیاده بکا. ریهواریک که به لای دانیشته‌یه‌ک دا بروشته‌یه نه‌بو کارای ره‌فتنی سلام له دانیشته‌یه بکا.

ریهواریک که بگه‌بشته‌یه به ریهواریکی تر نه‌بو: «ماندو نه‌بی» نه‌ویش له وه‌لام دا نه‌بو: «خوت ماندو نه‌بی»

ریهواریک که بگه‌بشته‌یه به یه‌کی له سر کار بویه، نه‌بو: «خوا قوه‌ت پدا» نه‌ویش له وه‌لام دا نه‌بو: «خوا ده‌وامت پدا»

ریهواریک که بگه‌بشته‌یه به شوآن یا به گاران نه‌بو: «به ده‌ولت بی» نه‌ویش له وه‌لام دا نه‌بو: «خوا عاقوت گا» مه‌ستیان له ده‌ولت: «ناژول» بو.

له هه‌ندی ناوچه له پانی وه‌لامه‌کانی: «خوا عاقوت بکا» و «خوا ده‌وامت پدا» نه‌پانوت: «به‌چته به‌هشتی»

ریهواریک که بگه‌بشته‌یه به یه‌کی که خمریکی درونه بویه، نه‌بو: «تیه‌فت برپا» نه‌ویش له وه‌لام دا نه‌بو: «دوژمن پنا»

ریهواریک که بگه‌بشته‌یه به یه‌کی که له سر خمرمان بویه، نه‌بو: «خمرمان به‌ره‌کت» نه‌ویش له وه‌لام دا نه‌بو: «خبر و به‌ره‌کت»

مه‌کینه نم نه‌ریتانی کویر کردوتموه.

*

نه‌کاته حدکا له شعردا بو له گمل حکومه‌تی نهران، به دروایی ناوچه‌کانی سنور پاره‌گای دانا بو. نیواره‌یه‌کی دره‌نگ له گوندیکی سنور ناوی نسران بو له ناوچه‌ی پانه لمان دا، چینه مزگوته‌که. هاشمی که‌ریسی به‌ریسی کومیتدی شارستانی پانه بو، شو و، چهند کسبکی تر له تن‌دامانی کومیته‌که و پیشمرگه‌کانی له هزلی مزگوته‌که بوین. کسبان به رو میان نه‌فناسی، منیش خوم له لا تاشکرا نه‌کردن. هه‌ندی قسه و پاسی گشتی کرا، من هه‌ولم دا خومی لی لا بدم. شو له‌وی مایندوه به‌پانی زو به ری کمویتن له ریگا توشی سه‌ید ره‌سولی پایی گه‌موره بوین. له گمل شو یه‌کتری‌یمان نه‌فناسی. چاکوچونیسیان کرد، سه‌یری پی هات منی به‌رجوره و له‌وی به‌نی، وتم: «کاریکی پللم هه‌به له دیری خومان. به پله تروم و به پله ته‌گه‌موره. نه‌میری کس نه‌زانی. شوی رابوردو لای گاک هاشم بوین. به‌لام منی نه‌فناسی و، خوشم نه‌ویست خوم تاشکرا بکما» من به‌رو شاره‌زو نه‌چوم، به سه‌ید ره‌سول دا لاله سره‌مدم به‌ره‌کتوتموه.

*

کچه که و بنماله کمیانم نئاسی. به لاموه پسند بون و داوام لی کرد قستی له گمل بکا. قستی له گمل کرد بر تئوش رازی بو.

زور مانهو بوم و، له تاو ملمسلایی ناوخو به تئواری بیزار بوم. نئوسیت ماوه بک دوو بکومره. له چنده نامیهک دا داوام له مامجدهلال کرد بو هئولی گمرانوه بنا. گمبشت بوه تبتم له دوا نامدا بوم نویسی، نهگمیتوه پان نا ناورزی خوته، من بوم نزیکانه سفتر نهگم. نئوسیت له ناوزهنگ ژن بگومره، نئوسیت له نئورپا تم کاره نلهم بدم. نو کاته سفتر له عیراقوه ناسان بو. ناگاداری د. خسروم کرد به کچه که بلی نهگم تئوانی خزی ناماده بکا بۆ سفتر. له نئورپا بک نهگمته و، هیر لوی مئراسیمی ماره کردن و گواستنوش جیسیمی نهگم. ولاتیکی نئورپا و، ماوه بکیشم دیاری کرد بو، که نهگم پسندی کرد لئو ماوه دیار بکراودا لئو ولاته نئورپاییه بی، منیش لئوی نهم.

کچه که به گومری تهگمیره کمی من هسو هنگاوه کانی نا بو. منیش به گومری تهگمیره کمی خوم پئرناسی کاری داهاوی خوم ریک خست بو. بلام وهکو تیرانی نلی: «تهگمیر» هسو چاری له گمل «تهلدیر» ریک ناکوی!

*
بۆ چاوترسانندی خهلیک ماوه بک بو بدعس کابرا بک درندی به ناوی مولازم موحسین ناره بو بۆ سلیمانی، فیرماندی سفترزهی هاویشی دزگا سرگوتکمره کانی بدعس بو. زوری تازاری خهلیک نهدا و، هسو شو نهچره سر مالان و، خهلیکی نهگوت. چنده جار بک چو بوه سر بهختیاری برام و نهحمدهی مامفرزام. جار بک نهوندهی له نهحمده دا بو، گوی بک کفر کرد بو. هیرشی له بهختیار کرد بو، که نهگم له سلیمانی چی تر پیاری حکومت بکوزی، تئوش بهختیار نهگوتی.
روژ بک له پر بهختیاری برام پهیدا بو. له سلیمانیوه رای کرد بو. حازمی هارسری بهختیار و، دایکم و تاگگی خوشکیشم رایان کرد بو بۆ شارزور له مالی حهیمینی فیتاح له شاتوان، خیران شارد بومه. هاتی نمانم زور بی ناخوش بو، چونکه من خوم به تمای سفتری نئورپا بوم.

*
له گمل بهختیار خدیر بوم بگمتهوه بۆ سلیمانی و، دایکم و نئوانیش بهاتوه سلیمانی. وهتا ترساند بویان، هیرچی له گلم وت، کهلکی نهگرت. دایکیشم به پیشمرگمیهکی شارزوردا ناسیهکی بۆ ناره بوم که چاریکیان لی بکم. له ناوزهنگ خانمیره بک باشم هسو. شونده کمیشان نهمین بو. به سلاهی حاجی رفیق دا ناسیهکم بۆ دایکم ناره که بین بۆ ناوزهنگ، بهختیارش له گملی چو، بلام له ریکا بهختیار له گمل سلاخ بری نهگم بو، گمرا بومه. سلاخ نامه کمی گه پاند. بلام دایکم توره بوه، وت بوی: «نهمه له سر نو وامان لی هاتوه، پانزه سالیته نهمینوه، کهچی هیشتا نو به من نلی وهره بۆ لام» دایکم مئرسییه کانی ریکاوانی نهمزانی.

تازه عزیز محمد گمبشت بوه کوردستان. چو بون بۆ سردانی و دهعهقان کرد بۆ سردان و فراوین. بلام من نهمر بیرام دا بچم سردانیکی دایکم و خوشکم بکم و، داوایان لی بکم بین بۆ ناوزهنگ. وستم کم کس بزانی، هاویریکانی خوم ناگادار کرد.

لاله سرحد پدکی بوه له پهاوه ناسراوه کانی تیسری روغزایی تیلی جاف. زلف
قسمی خوش و مستغز و رودای سبیری لی نه گیرنوه. په کیکیان خوه په ناویانگه که پدتی
که پیرمیره له «گالتو گپ» و عدل دین سجادې له «رشتهی سرواری» دا گیراویانه تموه.
پي تمپی لاله سرحد خاوهنی خیمالیکې به پیت پوی. لمر سرده سدا جمرده بی و
روتکرده نموی کاروان باو پوه و، په تازه تی و دمه لانداری دانراوه. تمویش تا گنج بوه
لسمدا دستیکې بالای هپوه. که پیر تمپی و له مردن نزدیک نه کمویتموه، کوره کانی کو
نه کاتوه و سیتیان پر پکا. تلی: «تا گنج بوم زلوم بز گردون و زلوتان پیوه مانند بوم
تا گردومن به پهاو، تموی دوی مردنیشم خیس کتان بز پده موره. که مردم میکن به
هرا به بیدنگی لبادیکم تیوه پیچن و، به شو بیدن له داری معسوی سرواله برکم
دن. پیمانی که زلف پوهو بلین باوکسان دیار نمساوه. سوار پو ناوده پلاو پکمنوه.
ناوچه که کپو مال پکن تا تموزنموره. تموسا بلین خملکی شو ناوه باوکسانان کوشنوه و
همریان ساف له ساف تالان پکن. نینجا پرسیدکی گوروم بز داینن و بلین: هنی به
زیندوی هر خیر و به مردوی هر خیر»

گوزی سدا مستغزا له شنز بو. زیوانی به دیاروه بو. شویک، تاقسبکی
نناسراو، ناوړه که پان دهرینا پر برد پویان له شویکی نزدیک گلکزکمی فریمان داپو.
چه کداره کانی پارتی له کانی قیام دا تعلیمان له خزیپشانندی خملکی شنز کرد بو، چمن
کسبکیان لی کوشت بون. له پو نموه خملکی شنز دوژمنایه تیپان نه کردن.
- پنمائی بازانی، نم تاوانه پان به پال حدکا و له ناو توانیش دا به پال سهد
رسولی پای گوره نندا.

- حدکاش پنمائی بازانیپان تاوانهار نه کرد که خزیان نم کاره پان کردی، بز
نموی پکمن به پیمان بز هاوکاری له گیل هیزه چه کداره کانی تیران بز شری توان.
هرچمنده گومانم نمو که حدکا لم تاوانه پریه، بدلام کسکانیان لمر حیکایه ته تمپو که
به زمانی لاله سرحد موره نیانگیراوه.
پیگومان سوکایدنی به مرد و به گوز تاوانیکې گوره و ناشیرنه. نه کورده واری
دا نمه به کاریکی زلف نرم دانتری. هیچ لیکزاینمویه کی جیددی و بیلاپن له سر نم
تاوانه نه کرا تا دستی تاوانهاری راستعینه ناشکرا بی.

*
له گیل سهد رسول جیا پوینوه له پدکتری و شو نیمه چونه گوندی «چمپاراو»
میوانی مائه شیبخیکې قسمه خوش بوین. روژی دواپی به سورکیودا ناوی دیوی
کورستانی عیراق بوین.

گورده کانی سورمه پان، زی، چاله خنزنه.. له سر ریمان دا بو، له هیچیان لمان
نندا تا گه پشته نه لاتی. ماوه پدی لمر و پیش هالیکریشری عیراقی له کاروانیکې
گوروی کاروانچیه کانی داپو. نیسک و پروسکی و لاخه کوژاوه کان به دروایی ریگاهه
کوت بو، دیمنیکې ناشیرن و خضنای هپو.

له قلاتی گور نمون به دشتی خرمان دا به ری کموتین بز دوستدوره. شو
چونه مالیک لمر پیرمیردیکې نووانی کمرولای لی بو. به تیشارت قسمان له گیل
نه کرد. حمده حاجی ساهیر لیچرسرای ناوچه که بو، هوالم بز نارد بز روژی دواپی له

گوندی رمزه بینیم و، سببستی هاتنه کم بز یاس کرد. هوالم بز سامه رمزام نارد که نوسا له سید صادق دوگانی هبر، وا ریک کوتین توان بینه گوندی بمردهش و منیش بچمه نومی. نیسروی روزی داهاتو سامم به تراکتور همسویانی هینا بو، له بمردهش په کسان گرتوه، پاش پانزه سال دایکم و تافگم بینیموه و، بز په کم جارش پراژم و مثاله کانیم بئی. نانی نیسرومان له مالی جوامیریکی بمردهش خوارد. مالیکی پاش و په سهریشت بون و، په ناو له دروه منیان نمناسی. قسمم له گمل دایکم کرد و، له گملیان ری کسوم همسویان پین بز ناوزهنگ و، تیرتر له په کتری جیسا پوینوه: توان گرانوه بز شارموزر و من بمره ناوزهنگ.

له گمل حمصی حاجی سابر و ۳ پیشمرگه: کامران، شعاب، حمصی ناموزای حمصی حاجی سابر پری کوتین بمره «چمی گلال». چمی گلال ناوچه دهکی شاخوی سبختی پر له داروبار بو. گونده کانی: کانی سپیکی پرخ، بمردهش، قوبله، همنارو، مابندول، پری هبرو، شهربره، قزلچی، مزگوتنه، دوله چوت، هوزخوآجا، سلیمانته، میرسام، پرخ، بیوهک، زلزله.. هندیکیان گوندی گموره بون، بهلام په خورایی ناوچه گمیان ناو ناپو چمی گلال، چونکه چمه دهکی رشک و، ناوچه دهکی بی ناو بو، په هاین چولیان نه کرد. دانشتوانه دهکی تیکه لاین له هنزه کانی: چرچانی، بیسیری، قوبله، زهردوی، که پیمان نعلین: «غواره». خیلی زهردوی له پیمانی زه هاردا ناوی هاتره و، بمره نیران کسوتوه. دپاره لو سردمهسا خیلکی گموره بو، پاشان کم و کز بو. خانوه گانیان تنگ و تاریک و نرم و کشتوکالیان زور کم بو، ناوهداریان نه کرد. قهلاي سروچک و، قهلاي شوجاع له شینه دپینه کانی بو. نوسا هیچ جوړه جاده دهکی قیرتاو یا خاکی په ناودا نغمریشت.

چته!

چته په ناویانگی ناوچه سلیمانی: «خوله پیزه» له تیری «بیسری» بو. له سهرتای پنبجاکان دا چمند سالی تاساشی له ناوچه شاربازپردا نهیشت بو، په دهیان پولیس و کارمندیستی حکومتی کوشت، تا سهره لجام سوتنصری نوسای سلیمانی عومر عدلی، له ناو خویان دا چمند کمیک چاند، له کانی خوتن دا کوشتیان. له سهره می عرسمانی دا گهلانی بالقان که خهاتیان کردوه بز نازادی، په پارتیزانه کانیان وتوه: «چته» و په شمری پارتیزانیان وتوه: «شمری چته گری». شیخ محمودیش که له سلیمانی هملکنرا و، مسوده یک شمری پارتیزانی نه کرد، په پارتیزانه کانیان ثوت: چته شیخ محمود، پان چته کورد. وشه چته هم معنایه له ژماره کانی «بانگی حق» دا هاتره، که له نمشکوته کی جاسنه په ناوی قرارگای نوردوی کوردستانوه درچوه. بهلام هندی لو چتهانه له سالاتی دواپی دا نمرندهیان دزی و جمرده پی و راووروت کرد، معنای نم وشمه له ناو خملک دا له پارتیزانوه گوزرا بز جمرده پان وهکو نعلین: «خارج عن القانون».

نیمه پش زور جار نمرساین وشه پیشمرگش وهای لی بی.

*

کمال شاکیرش گدشته لامان. بو حسانه و فراوین لامان دایه گوندی سلیمانه. سلیمانه کسوت بوه ناو گمروی شاخیکی بمره لاتنوه. حمصه و کمال و من پیکوه له

مالېک و، کامبران و توانی تریش له مالیکې تر یون. خبریکې نان و ماست خوارون
 یون، خاومن ماله که غاته ژوروه وتی: «شاخه که چدکداری پیویه دوریان گرتون» به
 پدله له ماله که درچون و، پیشمرگه گانی تریش هاتنه دوری. له پدرازی شاخه کوره دایان
 گرتنه و. به راگردن له دی درچون پرمو شاخه کمری پراصبری. تا گمشته نومی
 تقدسان له سفر بو. نیمش گمشته شاخه که و، نپتر شوینه کسان قایم و سلامت بو.
 چوپنه سفر کویره کانپه ک، ناویکی کمری هپو، بز پشودان دانپشتین. له دسری
 پدکم دا گولله پدک له نژونوی کامبرانی داپو، به پرنداری له سلیمان به چی ما بو،
 شهپیشان لی داپو بو. ما پویندو همه و حمی ناموزای و کمال و من.

روژی راپورود، غره پدون همه صالح. فرماندهی پدکی له کمرته گانی هریس
 پدک، چند پیشمرگه پدکی حسی له مزگوته کمری پپوک دا چدک کرد بو. نارپه پدکی
 لی سفند یون. چدکداره گانی حسیک تم پدلا ماره یان بز سفر نیمه له تولی روداو کمری
 دورنی دا کرد بو. وسان به چاک زانی دمسو تیاره پچین بز قویله و، لمیوه من
 نامه پدک بو تایبری علی والی پنوسم.

شو چوپنه گوندي قویله، له مالی حاجی علی، که ناسپاری حمی حاجی سابر
 بو، داپزین. میوانیکې گمیشان هپو، درویشیکې قسه خوش بو. نامه پدک بو تایر
 نوی و، له نامه کدا ناگادارم کرد پر که بز کاریکی تایه تی خوم هاتومه ته ناوچه که و،
 ناماده یی خوم دوری بو بز بهینی و بز نومی همدوکمان هولی خاوردنومی گرو
 نیوان پیشمرگه گانی همدولا پدین و، سدرسورمانی خوم دوری بو لودی که پاش
 چند سال نوه پدکم جاره شو پته خوری بز «جوله» و، جوله کیشی به شری پدکیتی
 دس پی پکا. کمال شاکیر نامه کمری پرد و روشت، شو نپتر نهاتوه بز لای نیمه. به
 ناسپاریکی خوی دا نارد بوی بز کاک تایر له گوندي هوزخواجا. تا شو کاته کسمان
 نه پانشرانی که من لور ناوچه پددام، نه نانت کامبرانیش، که به پرنداری گیرا بو، پاسی
 هاتنی منی بز نکرود یون. دوی گمشته نینجا نامه کمری زانی یوان من هاتومه ته خوری
 و له گوندي «قویله» م.

تم نامه نویسه، یی خو ناماده کردنی پیشمرگه یی پیشه کی، هله پدکی گوره و
 کوشنده پر کردم، له پاتی نوه نپو دمسجی همو هیزه گانی پدکیتی له ناوچه کدا کز
 پکمه و نینجا نامه یان بز پنوسم، پلام من نمونده له خوم راندهی و به خوما رانه پرموم
 که بی چدکدار و هیز پچمه ناویان و قسه یان له گند پدکم، به تایه تی هموی چند
 حفته پدک لودی پیش چند تمدای سرگردا پتی حسیک بهینی بو.

دمسو پدانی کمال و لاسی نامه کمری بز نارد موه که ملازم تایر نوی بوی. له
 نامه کمری دا: پیخوشحالی خوی دوری پر له بونی من له ناوچه کدا و، گلپه گانی خوی
 له پدکیتی نوی بو، ناماده یی خریش پشان دا بو بز پدکتر بهین.

روژی ۵ ی کانونی دومی ۸۱، نازه نانی بهیانی سان خواره بو، هر له ناو
 ماله کدا دانپشت یون، خاومن ماله که هات وتی: «ناوی پر بو له حسیک» هریمنده
 حسیک همویان مسئول یون، ناردم پیرسن مسئوله کمان کی په. قادر چاوشین هات،
 ده پدک پر قادرم نغاسی. قادر له پیشمرگه کونه گانی پدکیتی و، خوشکزی عهده لقا در
 هلدنی بو، له جیابونه و کدا داپره پال حسیک. من پدلی گراندهم بو. هوالی ملازم

تایمر و هیزه که پانم پرسی، وتی: وله هوزخو اوجان. « پیم وت: دها پچین بز لایا» به کومل به ری کوتین.

له هوزخو اوجا ملازم تایمر و لیپر سراوه کانی تریان به پیرمانوه هاتن و ناردیان هندی سریشکیان بز نانی نیسورو کری. دانیشترین بز قسه کردن. پاسی تیگچسونی هلو مسرجی ناوچه کمان کرد. ملازم تایمر پاسی نموی کرد که ملا پختیار هیزکی گمورهی کز کرد و نموه. چمند جار رنگای پی گرتون و، یزسی بز ناو نه نموه. مسفره کانی پدکیتی چمند جار تنگیان پوان هملچنویه و، پیشمرگه یان گرتون و چک. کردون. قسو پاسی لم باهتسمان زور کرد و، پاسی نموه مان کرد که چون پاری ناوچه که ناسایی بکه نموه و، گزوی نیوان چه کداره کانی همدولا خار بکه نموه. پشوکاویان پسوه دیار بر به پدکا نهاتن و نمچون. دوی نان خواردن ویستم نیژنیان لی بخوازم بروم. ملازم تایمر وتی نمختیکی تر راوسته خوی چوه دهرهوه. خولعی حمه تاته هاته ژورهوه تفنگده کی من، به دیواره کدا هملپسیردرا بو، دمستی دایه و بری، نیتر تیگچشتم. ملازم تایمر پیایوکی به نمدهد بو، شمرمی تده کرد راست و رهوان پلی تز گیرای. هندی منجه منجی کرد، به گچرم هینا ناخری بده کی وتی: «برادران حمز نه کین له گملیان بپنیتنوه، چونکه له خریان نمین نین و نه ترسن برادرانی نبوه بیته سریان»

وتی: «گلدانموی من له لای خوتان کاریکی خراپه، رهنکه نموه هیزه کانی پدکیتی و تم: «گلدانموی من له لای خوتان نمین بدهن بروم بز نموی وه کسو خوتان نمین گزوبسه که بروژی و بیته سمرتان، ریگم بدهن بروم بز نموی وه کسو خوتان نمین گزوبسه که نمیلما»

وتی: «تز میوانی لای نیمه و زور مسخرمی و...» هندی راوه روی هینا پوه. منیش وتی: «گاک تایمر لم سورجامله ناراستانه گسری، من نه میوانم و نه مسخرم، پلکو گیرام و، هم کاره ناوکی خراپ نمون و سابقه پدکی خهتر له جولانموی کوردا دانمچین، نیتر هیچ لایهک پاوهر پوی تر نهکات»
وهکو دوی بیستسموه، نو ساوه پدی من له ژورهوه له گمل ملازم تایمر و قادر جباری خدیگی گفتوگوز بوم، له دهرهوه هندی له ورده مسرتوله کانیان له ناو خویان دا مشتمو ریکیان بوه له سر نموی تیزم بدهن بروم یان گلم بده نموه. رموی خلیفه سعیدی ناموزای حمی حاجی محمود، که تازه چو پوه ناو حسیک و پوپ به دوزمنی خونخوی ی پدکیتی، کمرمی داده مننه و خولعی حمه تاته و، چمند کسکی تری لم باهتانه وت پویان: «نمه فرسته کی باشه فلانان کوتوته پردس لای خومان گلی بده نموه بز نموی هیزه کانی پدکیتی نیتر نمینه سومان و، مسرجه کانی خومانیان به سورا بسپین»
همرشی نموه پشیان کرد بو که تده کمر نیژم بدهن، توان تقسم لی بکن بکوژن و تسلیمی حکومت بپنوه. ملازم تایمر و قادر و توانی تر له ژیر نم گرشاره دا پریاری گرتیان دا بوم.

من نیتر ناترمید بوم لییان و، زور نه ترسام نم گوجیتیبی نمعانه کرد پویان، بی به هوی شریکی خریتاوی سوانسری له نیوان توان و پدکیتی دا، سدان کسی تی دا بکوژی و، همو شیان جنیو به گوره کی من بدهن.

له هوز خواجاره کوتنه گمران بز دوله چورت، زهردوی، کولوس، قویله... دی به دی منیشیان له گمل خویان مسورانموه. له قویله بون له پر وتیان با برون بز

شاخه‌ده. هندی چه‌کداری په‌کیټیان له نزهک قه‌لای سړوچک دی یو. کردیان به هه‌لا وتیان: «فرمو نموه، صماعتی نهمه وازمان لی ناهینا» یو په شهر، گماروی چهند پشمه‌رگه‌کیان دا گرتیان، دمرکوت مفره‌زه‌به‌ک یو له گڼل محمود گومبانی له شاره‌زو یو، ناگایان له بزم و رمزی گرتی من نهمو، یو حیوانم و پشودان نهمون یو شاربازر و، په ریکوت په سر نم شه‌ده کت یو.

ماجدال له دودوه یو، عومر شیخ موس، عومر مستفا، جمال خورشناو، جمال حدکم، جعفر، ملازم عومر، فهد پدن. له پاره گاکانی سرگردایهتی یون. مدکتی سیاسي پنهانگی له سر گرتی من دودکرد یو په رادېر خوند پویانوده. هرهشی قورسیان له حسک کرد یو و، له همان کات دا داوان له شح کرد یو، په تاپهتی لود کاتدا عزیز محمد مدیش له کوردستان یو، هولي پودام پدن. جمال تاپر، که موسا پیررسی ریکشته نه پنهانگی ناوشاره کان یو. نامه کی یز علی پدگی پاوکی تاپر موسی یو، هرهشی لی کرد یون که نگمر من شتی کم لی یی، پنهانده کپان له ره گوریه دودنه یی. علی پدگی ماوه کی دریز نفسری شورده یو. هرهش کی په چیدی ودرگرت یو. نامه کی پود یو یز کار پدستانی «نمن» ی سلجانی. مهلا پختیار و سالار یزوری هیزه کانی شاپاز، هورامان، شاره زور، گرمبانیان کو کرده یوه له نامو ناموسین دا یون له گیل ملازم تاپر و، هرهش و گورشیان یز نماردن.

هیزه‌کمی حسک و لیپرسراوگانپان سمریان لی شپورا بو نه‌بان‌نمزانی چی بکمن و،
چی له من بکمن، له تار هیزه‌کاتی پدکیستی بش جهبان به خویان نغده‌گرت، چونه دوله سور
و به ناو نوردوگای شانده‌دوری دا چون بو کینوی سورین، له شانده‌دوری لایان دایه مالی
جهدلالی حاجی کاکلی. جدهلال هادوی ی کومله بو، زوری پی ناخوش بو منی بو حاله
دی، هپچیستی پی نغده‌گرا، چونه نیشکوتی دهره گولان له شاخی سورین.
سورین دهریکی نهران و دهریکی هیراق بو. به پی ی پهمانی زه‌های تیرانی -
عوسمانی تم کیره کرا بو به سنوری همدو دولت و، له پهمانده‌کدا ناوی قه‌لای زلم و
گردندی چلقان هاتوه، وه‌کو ناوچه‌ی سنور، همدوکیان لم سور و نوسه‌ری کیوی سورین
دان.

چند سترچاوه پدکی ناو له پنازی سورین دایه لوانه: چمی چنقان، که له پدگرتی چمه گانی جومرورسی، جومرورسوار، کورلوس دروست نهی و، چمی شلم، چمی رشین، چمی شهره ممر، نم چمانه نروینه شارزوره و، قسیدکی کون هیده، بز نوهی مثال دمی تمقله بکا پی ی دیواره تکه کنوه، نلی: «چومه چمی چنقان، چنقل چلتوکی تمقان» سترچاوه شلم ناوه کی گمره وه کو تمیانوت ماسیه گانی کور بون. سورین چندن تشکوت و کورگی لی په، لوانه: دهره گولان، هزار تستون، قرچی سولتان، دهره کوزه. له دلی خورنوموزان و وشکناویش چمن تشکوتیکی تری لی په، گانی و ناو له هیجان نزیک نهی. دهره گولان پرامهر سید صادق بو. ناوایه گانی سورین و پنازه کی: چوتان، کولپتان، زهنگیسر، خرنوک، سیامیره، گانی سیف، وهلمست، پرنشکوتان، توتماچ، قلهغه، تازه دی، پوره بیل، جومرورسی، دان.

پرویدر، نموی، بانی پنوک، چناره، دمره گولان، میری سور، ریشین، عاموره، بانی شار، قایمچده.. همدو راگوزوا بون. گوندی «دزلی» که له دهوی نهران به سورینوه بو، پنکی سوره کی پارتی لی بو. نادر همدو ای پیررسی پنکده که بو. هندی له پیشمرگه کانی حسک هاترچیان ناکردن.

نو ماوه به میان به محسودی حسه تاته سپارد بر نیشکم لی پگری. غفور (دورسیم) یاریدری محسود بو. محسود پراپه کی خوی له گدل بو، گالتی به حسک ناکرد، همیشه شمه دهنوکیان بو. پفر سورینی گرت بو. همدو زور سارد بو. رابه خ و پیشه فیان نهو. له بن تاشه پردیک دا له سر نمرز به دیار ناگری دوکه لایسوه هلتروشکا بوین.

زورچار غفور و کسرم نهاندایوه به چاوما که توان پروهوازی دستنی من و، من وام لی کردون ناچارین تسلیمی رژیم بهنوه و، دواپی بهنوه شاخ و له داخی من بین به حسک و، له ژبانی سیاسی و پیشمرگایه تی دوا پکمون. همدوکیان راستیان ناکرد، بهلام من هیچ دوژمنایه تیبه کی تابه تیم له گدل کسمان نهو، حیزم ناکرد نمانش پیش پکمون و، بین به کادری خزشناو و سرگموتو. له بر نهوی ناموزگاری سودی نهو لیم پرسی بونوه و، بهلام توان پفرگنی لپرسنه و بیان ناکرت بو.

*
نو کاتدی له شارمازیر بوم جاریک به دو قزلی له گدل کسرم دانیشتم هندی ناموزگاری پکم. پیم وت: «تو له سایه ی شورشوه له کسرمی داده منوه بوی به دکتور چالاک، له کاتیکا نه دکتوری و نه چالاک. هیچ کلیه یا مدعه دیکی طبیعت نفوریندوه و، همدو بهمانیه کیش به زور له خور هلت تسبیان. هیچ نهی شورش نو چاکه بی به سر تز و غفور لگا و خوله ی چگروه هیه کردونی به د. چالاک و دورسیم و نهیز. له بر نهو حورمه تی شورشده که پگرن، ناکمر پاکی ناویانگی کزمله و پدکیتستان نه، پاکی ناویانگی ناوه کانی خزان هیه!»

کسرم کوریکی وریا و لیلانان بو. همرگیز بز قسه دانفتما. دوی نهو به ماوه پدک تسلیم بوهو. پاش ماوه پدک نامدی ستاری سعید خهلفی بز هینان. لای تبه نمانوه چو بز لای حسک. تیر نه میهنیه تا لیره پدکمان گرتوه.

*
کسرم به ناری گهمانن پییدی سیزهوه له سورینوه به ناو نهران دا گمراهوه بز دهراوی دولتو. غفور چاروبار قسه ی خوشی ناکرد. له ناو خزیان دا پاسی زهلامیکیان ناکرد به خراپه. پدکیکیان وتی: «حیزب دهری کرده». غفور هلی دایه، وتی: «بزچی تم حیزبی نیمش خملک دهره کات؟»

*
عقلی پدکی هاوکی تایر هات بز دمره گولان. راسپارده ی د. فاضل پیراک ی پی بو، که نهو سا پیروه پیری «نعمنی عام» بو. به هاوکی تایر دا جوابی بز نارد بون که حنیان تسلیم پکن، بان ناکمر نهو به پاش نازانن کاریکی وا پکن پکومه کمینیکی توانوه و، به زندوبه تی پگرن، پراضهر بهو بهلنیشان دابونی چمده پدکی پاش پاره بان بدهنی. شتی وهما له ملازم تایر نشوه و شاهوه. قادر جناباری حمله کدی بز پاس کردم. کردم به

گالته له گهلی وتم: «تا چهند سالی تر خزمدتی په کښتی بکم بایی نو پاره به خزمدتم پي ناگری. منیان تسلیم بکم و پاره که ورگرن و بیکم به دو همشوه، بشپکی پز خوتان و بشپکی پز په کښتی»

شولغاو نارېچېه کپان نا پو به مالی عملی په گموره له سلحمانی. تاپر به گلهمپوه روداوه کښی پز گیسرامسوه. نو به هاوریکانی منی نغزانی. بهلام به راستی نوان نمون، «نمنی سلحمانی» پز خوشکردنی ناگری ناکوکېه که، نمنیان کرد پو.

چند جاری محسود پاسی راگردنی له گدل کردم. نموت: «نهگر پلنم پده پتی شتی کونم له گدل حساب نه کم و رزم بگرن و، بکم به فرساندهی کورت، له گلت دیم.» لو کاتدا کولی من پاری زوری نه کرد پاورم پي نه کرد له گلی پروم، گویم نغداپه قسه کانی. خلیفهی عبداللہ مارف، که خزی به په کښتی کی تزارو داتنا، نموش چند جاری نو پاسی له گدل کردم، هلیکی له پارسا پز هل نشکوت. روژیکیان داپزی پوین پز ناو که لاهو کانی قاینجه. قادر جهاری مان له گدل پو، دنیا نمومزیکي چر پو چار چاری نمنی پي به خلیفم وت: «نمرو فرسته پا پروین» خلیفه ملی ندا وتی: «تترسم بگینه سر جاده که و نموم پرویتوه و بگریین. خلک وا نغزانی به نمنقت تسلیم کردی» هله که مان له دس چو.

چند نیواربه که پز شیر داپان پزاندم پز گله که، شهره من... دوی نغو تپتر پردمبانه نمشکوتی «هزار نمنون». شح لم نمشکوتدا پنکه پکپان دانا پو. له گدل نوان پو به په که مال.

*

دانیشتوانی نمشکوت که تپکه لاو پو له: مفرزه پکی شح، کاپر پکی گپرو به تاوانی جاسوسی، مفرزه پکی حسک که پاسوانیان له من و حمیدی حاجی سایبر و فروع نه کرد، هروها په کښو عربی عیرالی که لو هراپدا له گدل حسک پوین. پاشماودی هیزه کښی حسک له ناو دوله کهدا پرامهر به شارزور دامزرو پوین. فروع، نامه می ملا پختیاری پز هینا پوین، ریگپان ندا پو بگنیتوه گرتپوان. پاش چند روژی حمیدان پو دا، من و فروع مایوین.

*

کاوه شیخ له تیف و ناصر حنفید «ناله» هاتن پز نمشکوت که. له گدل پو پره کانی حسک قسپان کرد پو، قسه کانیان جیگی نه گرت پو، نیزیان لی ودرگرت پوین له لای من چپنوه تا چارنوسی من به لایه که دا نه کوی. کاوه پیاوکی قسه خوش و نوکته باز پو. زوری حفر له راگرتی کمو و راو نه کرد و، نیشانچپیه کی دسراست پو. بهلام نمخوش پو، به شریقه خوی لی نه کوت، زور کم نموست و، زور کم خواردنی نه خواره. هلو صرچی زبان له نمشکوت کهدا ناخوش پو. زوری له گدل خسرک پوم بگنیتوه، به قسسی نه کردم و پز پاریزگاری من مایوه. مفرسی هپو پکی له پشمهرگه کانی حسک، پز پاره، تفتنگیم پپو پنی و پرا تسلیم بیتوه.

چند جاری هلم پز هلیکوت هلم له پو نو دوام خست پوم جوان نمو توشی کپچلی بکم. له گدل خوی پاسم کرد پیکوه پروین نموت له گلتان دمرناچم، راستی نه کرد نه پتوانی به پي پرا به ولاخ هاتوچوی نه کرد.

*

حشع، به تاپهتی عزیز مسحه محمد، له سر داوای سرگرداهتی په کپتی، هملی زوریان له گدل سرگرداهتی حسیک داپو بز بهردانم. سرگرداهتی حسیک له سره تادا هندی پرومیانویان هینا پویه و، هندی صرچی سیاسیان دانا بو. سره هجم له وژی ۸۱/۱/۲۳ دا برهاریان دا بو من بهر بدن. به نامه ناگاداری حشعیان کرد بو، نامه پشیان بز هاوریکانی خویان نویسی بو داوایان لی کرد بون: «به بی قعد و شعرت» بهرم بدن و، تسلیسی نویتری حشع بکمن. مدگشیسی سیاسی په کپتی جمال حدکیم و، حشع قادر رشید و علی کلاشنگوف پان له ناوژه نگوته نارد بو بز نم مېسته.

روژیکیان له تشکوت که داپانیزان دین بز دهشتایه کپی بهر ده می. جمال حدکیم، که نموسا نندامی م س - په کپتی و، دارای شیخ جه لالی حنفید، که فرمانندی هیرم بو، له گدل تاقی پشمیرگه لوانه: شیخ هومری حاجی شیخ کریم، هات بون. نامدی سرگرداهتی حسیک بز تاپر و هاوریکانی هینا بو من تسلیسی توان بکمن. لیسر سراوړکانی حسیک تاساده نمون بریاره کپی مدگشیسی سیاسی حسیکه پشیان جیبه جی بکمن. داوایان له جمال ناغا کرد بو: بز نموی من بهر بدن ۱۰۰ تفنگیان بداتی. چندی له گلیان تلین، کملکی نای. جمال ناغا به ناچاری داوکی قربول کرد بون، وت بوی: «نېسه تفنگی کله که کراومان نیه له عسار دا، نېی پچین له ناو هیزه کان دا کوی بکمنه»

نم داوایه حسیک پی سرکایه تیه کی زور گره بو، خوم له بهر چار کتو بو، چونکه پدی بو له نرمترین شیوه کانی «نیتیزاز». نم داوایه توان زیاتر لموی له هی حیزی سیاسی بچی، له هی باندي ماقبا نچو.

*

نیو رویه کیان ملازم تاپر هاته لام. چند سعاتی مایوه قسه و پاسی گشتی مان نکره. پیش نموی هستی بوا، وتی: «نو برادرانمی نیوه نموند هاتوچی نم ناوانه پان کرده همروشتیکمان نوزان، هیزیکي گمرو پان له چمی گه لال کز کردو توه، رنگه په لامارمان بدن له بهر نموه برارمان داوه بگوزن شوه بز جیگاه کی تر، سېه نی دین به دواتا». له نار هیزه کپی حسیک دا چند کسک همون بهر دوام هوال و دهنگو پاسیان بز تعینام. په کپکیان خبری بز هینا بوم که له گدل ناله هومری ریک کتوتون له نزدیک بانی شار پنکپه کی هاوریشی پارتی و حسیک داپین و، منیش بهین بز نموی بز نموی، هیزه کانی همدو حیزب پیکوه نیشکم لی بگرن. گاوهش نم هوالی بهست بو. که تاپر روشت به گاوه وت: «گویت له قسه کانی کاک تاپر بو؟»

وتی: «هلی»

وتم: «تلی ی چی؟»

وتی: «تو خوت چی به چاک نوزانی بیکه؟»

وتم: «نه گم بهین بز لای پارتی، نیشتر هیچ هیراه کم نامینی، له بهر نموه پیم

باشه نمشو فرست بهین برون»
وتی: «تو برو، هرچی چه کیکشت نوی بیبه! بهلام من بر ناکم و ناصوی دوات

بخم»

وتم: «ندرمس توشی کیشه بی له گدل حسک»
وتی: «گوی مددیری، لام وایه توشی کیشه نایم، ندگمر توشیش بوم، تز لمو لای

مشورم بخوا»

نیتر دنیا بوم شیخ کاوه لیم زیر نایی نتوانم به نازادی بچولیم.
پیشتر له پردمی تشکوتهدا زور جار راوستا بوم، سرنجی سمرودی و
ریگاکانی تملا و نولایم دایو. زور جار بوم لی کرد پروه ندگمر بوم له کسوه بوم.
بریارم دا به ریگا ناسایهکان دا نروم. شوی به تاریکی به لای تشکوتهدا راسته و
راست به شاخهدا هلیگم و به بناری سورین دا پروه شانهدری بوم.
فهرم ناگدار کرد خوی ناماده بکا. کاوه وتی: «نوهکو توشی تمقه بن چدکی
پیشمرگهکانی من بمن» من نمنوسست کاوه نیجراج بکم چدکم لی ورنهگرتن، پلام
هندی نارنجورکم لی و مرگرتن. کاوه به زور دهانچدکی خوی دایم. له گدل فروع وا ریک
کوتم که من دمرچوم نموش به دوی من دا بیت بز شویی چاومروانی. دمرچوری سمعات
۱. ی شو له کانی گزینی نیشکگرهدا به نای میزکردنوه له دمرگانی تشکوتهدا
دمرچوم. دنیا زور تاریک بو. چاو چای نشیپنی. پرده قوتهکانی پردمی تشکوتهدا
له زلام نمچون. پاسوانده که له پر دمرگانی تشکوتهدا راوستا بو. چومه پنا پردیک و
به بی راوستان روم کرده لای سمرودی تشکوتهدا. چاومروانی فروع بوم دوی نای
نموش هات و، دو چدکناری شیخ کاروش بز پاریزگاری به دوامان دا هاتن زور به خبرایی
به شاخهدا هلیگم و، له ساوهدهکی کسوت دا ساوهدهکی باش دور کسوتینهوه.
چدکنارهکانی شیخ کاوهمان نیزن دا، ده دهقیقهدهکی پی چو کارای پاسوان که زانی نیمه
دیار نمایین و، گومانی کرد بو راسان کردی، ریزیک تمقی کرد بز هوشیار کردنوه
هاوریکانی. گوی مان له تمقهکان بو پلام نیمه نمونده دور کسوتینهوه مدترسی توانان
له سیر نسا بو.

به بناری سورین دا ویشتمین به سمرودی نوردوگای شانهدری دا له جادهمان دا و
پرمینوه بری چمی گدل. تاریکایی شو و ماندوبتی سمری لی تیکدا بوین شور
بوینوه بز لای کانی سپیکمی پرخ، تاریک و رونی بهمانی ناقلاری راستمان دوزینهوه به
شاخهدا هلیگم و، له لای مایندول دا بز چمی گدل.

روژ بوینوه، پلام نیمه نمونده خومان رتاند بو همدوگمان پرزهمان لی برا بو،
منیش نمونده هلیک ننگوت بوم و شقم له پرد هلی دا بو، نینوکهکانی همدو کلمموسی
پیم شکا بو، نیشمانشوریا بز پشودان لا بدمین. به نریک هوزخواجادا درزهمان به
روشتن دا. ساوهدهکی باشمان له دوله که بری بو. فروع چو بز دی بهکی نو نریکانه ولاخ
پیدا بکا. منیش پالم دایو به پردیکم و دانشت بوم، له دوروه زلامیکم بدی کرد جلی
پیشمرگمی له پردا بو. چومه ندیو چاودیری بکم، روانیم نهپرد کملاری بو. هستام و
بانگم کرد. بز نهپرد شتیکی چاودری نهکراو بو من لمو بن پردهدا بهینی. له خوشی دا
پی ی نمری ننهگرت. دوی ساچوسوج به راگردن پروه پرخ به ری کسوت سوده پدا به
پیشمرگهکان. پیشمرگهکان به بهشتی هواله که کردیان به تمقی خوشی و زوربان پرو
پسرم هاتن. هندی له دانشتوانی ناوایی نهانزانی بو بزچی کسوت کردوبانه به تمقه.
ژنیک له وئی دراوسیکهانی پرسی بو: «نوانه بزچی تمقه ندهکن؟» له وهلام دا وت بوی:

«مژدن مسئولیکی زلیان بهلمسه بوه».
دوای ۳۲ روژ دلی گمبشموره ناو هاوریکانم.

*
حصدی حاجی ساپهر ماله کدی له پورخ بو، چومه مالی توان. جمال ناغا خمریکی کزکردنموی چهک بو بز حسیک، نم تمرکه زحمتی له گول بومه. پاش دانیشن و گفتگو، زوری هیزه کسمان ریگه دا پگسینهوه شونه کانی خویان و، نامیه کیشم بز کاک تایر و هاوریکانی نارد، دلنهام کردن لموی په کیتی نیازی شمیری نیه و، توان به نازادی و دلنپایی نوتوانن له هر جیبه کی خویان نه پانهوی چوله پکمن. بهلام نمو کاره ی تسمان کرد بویان نومنده دزیر بو، تا چنن دین سال زاتیان ننه کرد بینه ناوچه کانی ژر دسهلاتی په کیتیموه.

نډگر نم روداوه نمپرايه لوانه بو روتی ژبانی من به جوریکی تر برویشنايه، چونکه دوای نسه نستر له سفری نورویا و له ژنپنان پشیمان بومه. نسه جاری دوهم بو په هوی کیشی سیاسیموه هلی ژنپنانم له کبس چو، جاری په کسمان پیر له بهیانی نازاری ۷ له گمل کچیک، که به تارمزی دلی خوم هلیژارد بو، ریک کتوت بوم پشخوآزم، په هوی روداوه کانی دوای نازاروه وازم لی هینا. نسمجساره ییش په هوی نم روداوه.

پاش چنن روژی مانوه له شاریژر گمراموه ناورهنگ.

کارویاری کومهله

روشتی هاورى ی کومهله
له خیماتی ژر زمینیی سیاسی - چه کداردا هنندی چار کسمانی وا پیش نه کون
که له ژبانی گشتی دا خاوضی پایهی بهری کومهلاپتی و دسهلاتی خوگرانی و سامان و دارایی نمون، بهلام په هوی خیماتموه دسهلات و چه کدار و پاره یان نه کوشته پیر دست. پیکومان نسمه ییش «نفسیهیت» نه گزوی و، نډگر پیگه باندنی راست و پرموده کردنی دروست و، ناموزگاری و چاودیری پرموواسی له گمل نهی کارا پرمو کمندهلاتی «فساد» نمخلپسکینی. ریکخواه تیکوشموره که نهی به جزوی له باندی مالیا و، کارای تیکوشمور په سروکی باند یان به «میری شوش».

له شورش کوردا نمونی نسمانه زوره.
کومهله ریکخواویکی «عقاندی» بو. پیرپاور نندامه کانی په په کوه پست بون. من و زوری که له هاوریکانم لاسان واپو که تیکوشموری کومهله ناتوانی له هسان کات دا دو ژبانی هسی؛ ژبانیکی تایهستی و ژبانیکی سیاسی. لاسان واپو همدوکی به جزویک تیکلاون که له پهک جیا ناگرینوه.
پهکی له ژبانی تایهستی دا دز بی ناتوانی له ژبانی گشتی دا پاک بی و، له ژبانی تایهستی دا دروزن بهلام له ژبانی گشتی دا راستگو بی... بز پیگه باندنی نندامه کانی کومهله:

۱. چاودیری و نامزؤگساری بمردهوام ههبر. همر پدکبهکیان ههلمهک بیان موخالهفههکی بکراپه بانگ تەکرا بۆ لپهرسینهوه و سزادان.
 ۲. بمردهوام پلاوکراوهی ناوخۆ بۆ ریزه‌کانی ریکهشتن دهرئمچو.
 ۳. دمووری پێگه‌پاندنی کادر تەکراپوه.
- پەکی لۆ پلاوکراوانەنی نەبر بە وردی پیرۆی بکراپه نەمه بو:

*

رهوشتی هاوری ی کۆمهله

هاوری ی تیکۆشتر!

هاوری ی کۆمهله به چی له خه‌لکی جیا تەکرتنهوه؟ به چی دا ئه‌ناسرتنهوه؟ نه‌یی جیاوازی چی به له گه‌ل پەکیکی تر؟ ناخۆ ره‌نگ و روی جیاوازه؟ چلۆه‌رگیکی تر له پەر تەکا؟ شاخ و بالی هه‌یه؟ بالای پهرزه؟ یا چی...؟

هاوری ی کۆمهله مرۆفیکی نا‌ئاسایی نه‌یه. هاوری ی کۆمهله ئاده‌میزاده‌یکی نا‌سایه وه‌کو هه‌سو خه‌لکی تر، به‌لام نه‌یی به کردار و ره‌فتار و وتاری له خه‌لکی که جوری بکرتنهوه.

هاوری ی کۆمهله په‌یوسته له کاری سیاس و ریکه‌راوه‌یی و په‌شسهرگه‌یی دا نمونه‌ی تێلێتیزام و گورپه‌په‌لی به پهرامه‌هر به لپهرسراو پا فرمانده‌که‌ی و، له جیه‌به‌جی کردنی به قه‌هد و شعری فرمان و به‌هار و نامزؤگاری دهرگا ده‌سه‌لاتداره‌کانی سه‌رووی خۆی دا.

هاوری ی کۆمهله نه‌یی له ژمانی ره‌ژانه‌ی دا نمونه‌ی مرۆفیکی نمونه‌ی به، له قسه و گفتوگۆی دا، له هه‌لسوکه‌وت و کرده‌وه‌کانی دا، به گورپه‌ی هه‌لوهرجی نه‌و کات و شونه‌ی نوینه‌رووی به‌روپه‌رووی پهرزی کۆمهله و ره‌پاز و سیاسه‌ته‌که‌ی به.

هاوری ی کۆمهله نه‌یی له شعرا نمونه‌ی ئازا‌په‌تی و له خۆ پورده‌ن و له خۆ بران به، له حه‌سانه‌وه و په‌شودان دا هاوهریکانی له به‌ر به، به په‌شپان به‌خا، له ناخۆشی دا به تهن‌گه‌پانه‌وه به و مه‌شورپان به‌خوا، له راپه‌راندنی تیشوکاردا روح سوک و له‌ش سوک به، له گفتوگۆدا هه‌یمن و له سه‌ر خۆ و به نه‌ده‌ب به.

هاوری ی کۆمهله له کاتی دهرگه‌ر به‌ن دا نه‌یی نمونه‌ی خۆراگری و نه‌شی به و، له ژهر باری نه‌شکه‌په‌سه و ئازاردا نمونه‌ی دان به خۆدا گه‌ستن به و، زیان به هاوهریکانی نه‌گه‌په‌تی.

هاوری ی کۆمهله نه‌یی قه‌یری ژمانی به کۆمه‌ل و گولجیان به، نه‌یی به‌زانی چۆن له گه‌ل خه‌لکی تر نه‌ژی، له مه‌فره‌زه‌هه‌ک یا له گه‌رتیه‌ک دا، له مالیه‌ک دا پان له به‌ره‌گه‌یه‌ک دا له گه‌ل په‌شسهرگه و خه‌لکی تر نه‌ش نه‌کا و هه‌ل تەکا و نه‌گورجی و به‌ناغمی دۆسته‌په‌تی و هاو‌خه‌باتی و هاو‌ته‌نگه‌رپان له گه‌ل دانمهرزینی.

هاوری ی کۆمه‌له نه‌یی له شه‌کان و تیه‌کوته‌ن و ته‌نگانه‌دا ووه پهر نه‌دات، له مانه‌وهر و به‌رسه‌تی و تینه‌وتی و به‌ دهرامه‌تی و به‌ پاره‌یی دا خۆگر به، له به‌ هه‌زی و به‌ ده‌سه‌لاتی دا به‌ زات به. له سه‌رکه‌وتن دا به‌یی نه‌یه‌ت و له کاتی ده‌سه‌لاتداری دا له خۆی نه‌گوریت و له زال به‌ن دا زولم تەکا‌ت.

هاوری ی کۆمه‌له له هه‌ر ناوچه‌یه‌ک‌سا به نه‌یی حه‌وزمه‌تی عه‌رف و عه‌اده‌تی

دانشترانی ناوچه‌که، حورمندی خو و رهوش و نهمی دهرنهمان بگری، حورمندی ریش سپی و پیامواقرولانی ناوچه‌که بگری، حورمندی دین و کسان دندار بگری، حورمندی مزگموت و گورستان و شونه پیروزه‌گانان بگری.

هاوری ی کزمله نمی له گدل خه‌لکا رفتاری پاش بی، به چاوی سوک تمناشاهان نه‌کات، گوی له رهنه‌گانان بگری چمنده بی کملک و سادهش بن، گوی شل پکا بو داوا و پیشیاره‌گانان، به سنگیکی فراوانموره ناموزگارپان لی قبول پکات، به دنگ داوا و گبروگرفته‌گانانموره بچی، به‌پیری ژیری و هیمنی و پشوروییموره همولی چاروسرگردنیان پدا.

هاوری ی کزمله نمی له پرامپور دوزمنانی گله‌کسان دا نازا و نه‌ترس بی، دل روق و بی به‌زی بی، چاووششیان لی نه‌کات، کزملاتی خه‌لکی خوش به‌وت و له گدل مینمندی و نیش و نازاره‌گانان دا بژی.

هاوری ی کزمله نمی دهم پاک بی، هیچ به زور له کس نمیننی، چاو نه‌برته مالی خه‌لک، مالی گدل و شورش به لبرو نندات.

هاوری ی کزمله نمی دارین پاک بی، چاو نه‌برته ناموسی کس و شهرفنی خه‌لک به هی خزی بزانی، وه‌کو شهرفنی خزی به‌پیری.

هاوری ی کزمله نمی دم پاک بی، چنیو به کس نندا، بوختان و قسمی ناراست نندات پال کس، له پاش مله به خزیایی زمی کس نه‌کات.

هاوری ی کزمله نمی فمرق و جیاوازی له به‌ینی هاوری‌گانیا به هوی خرمایه‌نی و ناسپاری و برادره‌اییموره نه‌کات، مه‌گمر سهاره‌ت به نازابه‌تی زیاتر و گورایه‌لی و دلسوزی و له خزیانی زیاتروره.

هاوری ی کزمله نمی راستگز و سر راست بی، هیمن و ژیر بی، رهوش به‌رز و به وه‌فا بی، ساده و روح سوک بی، نمی دژی خزی‌پرستی و خوه‌لک‌کیشان بی، دژی خزی‌پادان و کش و غش و خزه به زل زانین بی، دژی له خزیایی بون و لوت به‌ریزی و به خزه نازین بی، دژی درو و فشه و فیشال بی، دژی له خزیازی بون و کس به هیچ نه‌زانین بی.

هاوری ی کزمله نمی همیشه نموی له پیر بی که خه‌پاتی کزمله له ناومرزک دا خه‌پاتیکی سیاسی چنایه‌نی و نیشتمانیه، نمی بی ورس بون و مانلو بون کاری سیاسی له هیچ به‌ار و کاتیک دا پشت گوی نه‌ضات، به کرده‌ار و رفتار و وتاری چاک نه‌ک به زور و به ترساندن جی ی خوی له ناو دوروپشته‌کمی دا بکاتوره و حورمندی خزیان به سیرا به‌پینی و همولی دوزنموی ناسپار و دوست و هاوری ی نوی پدات.

هاوری ی کزمله نمی نه‌خلاکی به‌وجوره بی، به‌پیری تم سهرتایانه پکات، بهم گیانه خزی و هاوری‌گانی به‌مروده پکات، بهم شیریه بژی و کار پکات. نوانمی وه‌ها نین هاوری ی راستقینی کزمله نین.

*

تم ناموزگارپانه به‌نموی له گبرفان دا جیگی به‌پیشموره له قماروی پاکه‌تی جگمردا چاپ کرا بو. همو هاوری‌یکی کزمله دانمبه‌کی ندرابه و، نمور جیبه‌جی ی پکا. نه‌گمر جیبه‌جی ی نه‌کرده‌ایه یا لی ی دره‌چایه به گبروی سهری‌جیبه‌جی سزا نندرا.

سزادان: چەك كردن، لاپردن له سەر كار، گرتن و دەس پەسەر دانان و، له هەندى حالت دا ئیعدام.

ئەواندى سەرخالەلمەيان ئەكرد هەتا پەلەيان پەرژتر پەوايه سزاكەمیان قورستر ئەبو. ئەو كاته وشى «ترو» پلاو پەوه. ئەم وشەپەمان له شیعەرەكەى «مەحەبى» وەرگرت پە كە تەلى: دنیایا تیا ترویه مەوستە تیا پەزا

كەى مایەوه هەتا سەر نەهوى تیا ترو؟

ئەوانەكەى ئیعدام، ئیعدامى رەبوار چاوشین بو.

رەبوار، فەرمانەدى مەفرەزه پەو له تەپى قەرەداخ. هاتوچى مالى كاپرايهكەى كرد بو. ئەو سەردەمە پێشسەرگە گەمژك پەن. پە خوارەن و نوسن له سالان دانەمەزان. ئەم كاپرايه مالهەكەى كرد پە پەنكەى پێشسەرگە. پە دلسوزى و دلپاكى خەمەتى ئەكردن. رەبوار ژەنەكەى لى هەلگەرا پەوه و هەلى گرت پە پەسا پە ئێران. ژەنەكە ۳ مەنالى پە جى هەشت پە. ئەم روداوه لەو كاتەدا زۆر پە خراپى دەنگى دا پەوه. دواى گەوانىكەى زۆر ژەنەكە و پێشسەرگەكە له دێپەكەى دۆلى جافەتى دۆزانەوه. پە ئەوى پەدگومانى له ئێران پێشسەرگە و مالى جوتیاران دا دروست نەبو و، پە ئەوى جارەكەى كە هەچ پێشسەرگە پەك زات ئەكا پەدرەوشى وەها دواپەرە پەكەتەوه. م س پەربارى ئیعدامى كۆرەكەى دا و، ئیعدام كرا.

پەكەمەین كۆنفرەنس

ئەو ساوهەدى مەن گەرا پەم، كادەرەكانى كۆمەڵە له پەرەگەكانى سەر كەردا پەتى زەنجیرە پەك سیمەنارى فەكەى و سیاسەیان گرت بو. ناكۆكەپەكانى ناو ریزەكانیان قوتلەر و ئاشكەراتر پەبو. ئەمەش زۆرى كادەرەكانى تۆره كرد بو. پەرى گرتتى كۆنفرەنسیان له لا گەلالە پەو. كە گەشتەمەوه ناو زەنگ چەند كۆنفرەنە پەكەمان كرد و پەربارمان دا كۆنفرەنس پەستین. كەوتنە خە نامادە كردن. له مانگى مایس دا نوێنەرەكان تاقم تاقم گەشتن.

*

سرودی ئینتەرناسیونال

له ناو ئەمەدا نازاد هەوراسى دەستى مۆسیقای هەبو. هەندى ئالەتى مۆسیقای ئەزانی و، سەرى له دانانى ئاواز دەرئەچو. له هەمان كات دا لەوانە پە پاورەكەى قولى پە ماركسەزم هەبو، وواتە ئاشكەراكانى له پەختى «چەكوش و داس» و «ئەستیرە» و «سرودی ئینتەرناسیونال» ی.. پە لاوه زۆر گەنگ بو. ئەپەست كۆنفرەنسەكە پەم سروده دەس پە پەكا و، لى پەرا پە تاقەك فەر پەكا پەلین. تاقى له پێشسەرگە كۆنەكانى هەلبێارد بو، هەندىكەیان سەریان لى ی دەرئەچو، له پەرا خاترى نازادەش دلپان ئەهات پە دواكەى رەت پەكەتەوه.

نازاد سرودهكەى پە چاپ كەرد پەن و، پەكەى دانەپەكەى دا پەنى پە ئەوى له پەرى پەكەن. خەشى رۆژانە له گەلیان دانەنەشت و له گەلى ئەوتن. ئاخەر رۆژ كە رۆستەم ئەهینى لى ی ئەپەرسى: «سرودهكەت له پەرا كەردوه؟» تەلى: «پەلى» تەلى: «ئادەى پەم پەلى» رۆستەم دەس ئەنەشتە پەنا گوى ی له سەر ئاوازی پەكەى له گۆزانەكانى سەید مەحمەدى صفایی تەلى: ئەرى ئینتەرناسیونال.. وەى وەى ئینتەرناسیونال...

نازاد زۆرى پە ناخۆش نەبو و زۆر تۆره نەبو.

پدکسمین کۆنفره‌نسی کۆمەڵه

له ژێر دروشمی: له پێناوی پشکوکردنی ریزه‌گانی کۆمەڵه و راپهراندنی جەماوەری گەله‌گه‌مان دا له مانگی ئاپاری ساڵی ۱۹۸۱ دا له ماله‌موس پدکسمین کۆنفره‌نس به ناماده‌بونی ۱۸۵ ئه‌ندام، به‌سترا. ئه‌ندامانی کۆنفره‌نس نوێمه‌رایه‌تی نزیکه‌ی ۸ هه‌زار ئه‌ندام و لایه‌نگری ریکه‌فرایان ته‌کرد، له ناو پشمرگه و له ناو شاره‌کان و له ده‌روه‌ی ولات. ئه‌ندامانی کۆنفره‌نس خه‌ڵکی به‌شی هه‌ره‌زۆری شار و شاروچه‌که و ئوردوگا و ناوچه دیه‌اته‌هه‌گانی کوردستانیان ئی دا بو.

له روی ته‌مه‌نه‌بانه‌وه: ۴۹ ئه‌ندامی له به‌ینی ۲ - ۲۴ و، ۷۴ ئه‌ندامی له به‌ینی ۲۵ - ۳۰ سال و، ۱۱ ئه‌ندامی له به‌ینی ۳۱ - ۳۵ سال و، ۴۱ ئه‌ندامی له به‌ینی ۳۶ - ۴۰ سال و، ۱۰ ئه‌ندامی پهره‌زۆری ۴۰ سال به‌ین.

له روی کار و پششوه: ۴۴ ئه‌ندامی کره‌کار و، ۱۷ ئه‌ندامی پششه‌گه‌ر و، ۶۵ ئه‌ندامی موچه‌مخۆری پشچوک و فهرمانبه‌ر و، ۹ ئه‌ندامی پششه‌گه‌ری گه‌وره و، ۵۰ ئه‌ندامی خه‌یندنه‌کاری زانکۆ و پششمرگه به‌ین. له‌وانه ۵ پان ئافه‌رت به‌ین.

له سه‌ره‌تادا من راپۆرتیکه‌ی دره‌ژم خوێنده‌وه پاسی دامه‌سزوانی کۆمەڵه و، قه‌زاغه‌گانی گه‌زوان و گه‌شه‌کردنه‌م کرد له سه‌ره‌تاهه تا ته‌و کاته. کۆمیتیه‌ی سه‌رکهرده‌یه‌تی ریکه‌خسته‌نی ناوخۆ و، کۆمیتیه‌ی راپه‌ڕین و، ریکه‌خراوی شه‌هید جوامه‌یر (به‌هه‌داد) و، ریکه‌خراوی شه‌هید له‌یلا (ئافه‌ره‌تان) و، ریکه‌خراوی باده‌پان، راپۆرتی دره‌پان ناماده کرد بو. خه‌یندنه‌انه‌وه و گه‌شگه‌یه‌ن له سه‌ر کرا.

به‌شیکه‌ی کاتی کۆنفره‌نس بۆ پیاچونه‌وه‌ی راپه‌ردی کۆمەڵه و، به‌شیکه‌ی بۆ دانانی ره‌وشه‌نی کاری قه‌زاغی داهاو ته‌رخان کرا بو. په‌کی له کاره‌ گه‌رنه‌گه‌گانی ته‌م کۆنفره‌نسه دانانی «په‌ره‌ی ناوخۆ» بو. گه‌شگه‌گۆ و به‌سه‌گه‌گانی ته‌کرا ۸۰ سه‌مه‌تیه‌یان خایاند و، به هه‌له‌واره‌نی سه‌رکهرده‌یه‌تی تازه‌ی کۆمەڵه کۆتایی هات.

*

ئه‌وانه‌ی ناوه‌یر کرا به‌ین بۆ سه‌رکهرده‌یه‌تی کۆمەڵه له ۲ کسه‌ زیاته‌ر به‌ین. بۆ ته‌وه‌ی ئه‌ندامانی کۆنفره‌نس، پش ده‌نگه‌گان، به‌ چاکی به‌انناسی: دو کسه‌ ره‌خه‌پان ئی ته‌گه‌رت و، په‌ک کسه‌ په‌سنی ته‌دا. بۆ ته‌وه‌ی به‌ین به‌ ئه‌ندامی سه‌رکهرده‌یه‌تی به‌یار درا ته‌به‌ی له نیوه‌ی ده‌نگه‌گانی ئه‌ندامانی کۆنفره‌نس زیاته‌ر به‌یه‌ین. بۆ ته‌وه‌ی کاروباری کۆنفره‌نس به‌ ریکه‌په‌یکه‌ی به‌را، من خۆم ده‌نگه‌م ته‌دا، سه‌تایه‌شی کسه‌م ته‌کرد و ره‌خه‌په‌شم له هه‌چ کسه‌ نه‌گه‌رت، هه‌چ له‌سته‌یه‌که‌ی ته‌ماده نه‌کرد بو.

ئه‌ندامانی کۆمەڵه، له هه‌ندێ له‌و هاوڕه‌پانه به‌ داخ به‌ین، چونکه:

۱. مه‌له‌له‌یه‌یکه‌ی ئاله‌به‌ریان ده‌س پی کرد بو له سه‌ر په‌ و پا به‌ تابه‌ته‌ی له گه‌ل ئه‌وانه‌ی له زه‌ندان به‌ر به‌وین، ئازاوه‌یه‌کی ژله‌ و پششویه‌یکه‌ی قه‌لبه‌بان خسته‌ به‌و ناو ریزه‌گانی ریکه‌خسته‌نه‌وه، ده‌سته‌گه‌ڕه‌پان ئی دا دروست ته‌کردن.

۲. له به‌ره‌پاوه‌ردا تۆنه‌ره‌و به‌ین و، ته‌هانویه‌ست کۆمەڵه به‌ لای تۆنه‌تۆبه‌ی دا به‌یه‌ن.

۳. ره‌له‌تیه‌یه‌کان له گه‌ل پششمرگه و کاده‌ره‌کان به‌ش ته‌به‌و، هه‌ندیکه‌یه‌کان به‌ لوتیه‌ری و

غه‌رایه‌یه‌وه له گه‌له‌پان ته‌جوله‌نه‌وه.

له ته‌له‌پامی ده‌نگه‌گان دا سالار و جده‌فه‌ر ده‌ونه‌چوین و، عومه‌ر و مه‌لا به‌خشیار به

دەنگیکى گەم دەرجەن. دواى پلاوکردنەوى ئەجماعى ھەلبژاردن بە رەز، سالار، مەلا پەختیار، جەعفەر، «لازم عومەر». قەمەیان کرد و، ھەرسەیان کردە سەرئەندامانى کۆنفرەندەکە. لى گەراپەن قەسەى خۇیان پەکن، چەند کەسى لىیان راپەڕین وەستەیان بە توندی وەلامیان بەدەنەو، بەلام پز ئەوى وەزەکە نەشیۆى، مەن رەگم نەدان.

*

دواى کۆنفرەنس ئەم ھاورەیانە تۆرە پەن و، ھەرشەیان کرد کە شۆرش و کۆمەلە بە جى ئەمەل و، ئەچەن پز دەروە، مەن چەند جارى سەردانم کردەن و، زۆرم لە گەل و تەن پز ئەوى دلیان بەبەنەو جیگەى خۇی و، پەننەو کار پەکن. پەلیم بە سالار و جەعفەر دا کە ھەر لە م س پەگەننى دا پەننەیلەنەو. قەسەکانم سۆدى نەبو. سۆر پەن لە سەر ھەلۆستى خۇیان. مەلا پەختیار لە ھەمویان زیاتر خۇی بە دلشکار ئەزانى و، نارەزایى دەرنەبەرى. گەبەشتە تەبەن بە مەلا پەختیارم وت: «کاتى خۇی کە مەن ھوم بە کۆمەلە و، دوايتەر بە پەگەننى و، دەسمان کردەو بە شۆرش، ئەمەبەست پز کارپەک ھەبە ناوى مەلا پەختیار، ئەستایش ئەگەر ئەمەبەستەو زۆر پاشە، ئەبەشۆرى خواھەبەست پز، بە پى تۆیش کۆمەلە و پەگەننى و شۆرش پەردەوام ئەبە»

بە کۆمەلە چۆن پز تاروان، لەو رەزواندا مامجەلال گەراپەو تاروان. قەسەى لە گەل کرد پەن پەگەرنەو کوردەستان و قانەبى کرد پەن. بەلام ئەمان لە ھەلۆى ژەر بە ژۆرى خۇیان ئەگەوتەن و، ئەو داخەیان لە دل دەرنەچو. جەعفەر نامەلکەبەکى چاپ کرد پز بە ناوى «مانگ گەران» ھو. دەرنەچۆنى خۇی و ھاورەکانى بە گەرانى مانگ شۆبەند پز.

*

حەدک و پەدک

نۆینەرانى شۆرای شارەکان لە مەھاباد کۆپونەو پەکیان کرد پز گەشتەرگەر لە گەل کاربەدەستانى رژیى نۆی. داواکانیان لە ۸ ماددەدا کو کرد پەو، لە ماددەى پەکەمین دا داواى سەلمانەنى مافى ئازادى بریاردانى چارەنۆسى کوردیان کرد پز، لە ماددەى ھەشتەمین دا داواى دەوکردەنى سەرانى قەبادە مووەتەیان کرد پز لە ئێران. ئەم کۆپونەواندا نۆینەرانى زۆر لە رەکخراوە سیاسەتەکانى کوردەستانى ئێران پەشدار پەن. ھەمویان جگە لە نۆینەرانى دیموکرات، سۆر پەن لە سەر ئەوى حکومەتى ئێران قە دەریکا لە ئێران.

دیموکرات، سۆر پەن لە سەر ئەوى حکومەتى ئێران قە دەریکا لە ئێران. لەو نامەلکەبەدا کە سەبارەت بە قەبادەى مووەقەتە دەریان کرد ھەلۆستى خویان پەم جوو ئەگەرنەو:

«پاشا زیاتر لە پەدک سەل راپەڕین و قەسەیانى دانى گەلانى ئێران لە ۲۶ ی رەبەندانى ۱۳۵۷ دا شۆرشى خەلکى ئێران پەکەم قوناخى سەرکۆتەنى پەرى و پەکیک لە کۆنەپەرستەرىن و درنەتەرىن رەجەکانى سەر بە ئەسپەرالیزمى لە رۆژھەلاتى نۆبەرەست دا تەیکەو پەچا، ئەو سەرکۆتەنە ئەگەر پز خەلکى ئێران مایەى جەژن و شادمانى پز، پز پەروەبەرانى دەزگای بەکەرەگەرۆی پەنمالەى پارزانى زەویمەبەکى گورچو پز و دل تەزەن پز، چۆنکە نەوانە ھىچ پەوئەبەکى دوستانەیان لە گەل گەلانى ئێران دا نەبو و، جارى نەشیان تەوانى پز لە گەل کاربەدەستانى تازە بە سەرداکەوتوى حکومەتى خومەبەنى رەک کەوون. شەپۆلى قەن و تۆرەبى و نارەزایى پەرامەبەر بە قەبادەى مووەقەت سەرتاپای ئێرانى داگرت

بو، زورپی حزب و ریکخواه‌گانی کوردستان و سرتاسری نیران داواپان ده‌کرد تمواری
تعمردی قیاده‌ی مووه‌وقت له نیران دهریکرین. سهرمند و بی پندنی هه‌مو پاس و خواسیکی
سیاسی ده‌هاته سهر قیاده و نو تاقه‌سیان له زورپی جیشناپه‌ت‌گانی کۆن و تازه‌ی
کاره‌دستانی نیران دهره‌ق به کومه‌لانی خه‌لک دا به پشدار ده‌زانی.

ئه‌گه‌رچی حزبی دیموکراتی کوردستان زیاتر له تمواری ریکخواه نیرانه‌کان
شاره‌زای ناگه‌ر و گرده‌وی ده‌ی گه‌لی سهر‌گه‌په‌تی نو تاقه‌ بو، ههرچهند حزبی ئه‌مه‌ پتر
له هه‌میان کۆته‌کی خوهرشی و په‌گه‌رگه‌په‌ری نووانی وی کپوت بو. په‌لام له به‌ر هه‌ستی
مستولیت په‌رامهر به‌ چاره‌نوسی گه‌لی کورد و هه‌زاران مالی لیتومواری کوردی عیرانی
که له نیران دا ناواره و سهر‌گه‌ردان به‌ن هیچ کاتیک فیکری توله‌ نه‌ستانه‌نومی نه‌بو هه‌مو
کاتیک له‌ر پاوه‌رده‌ا بو که پاداشی جیشناپه‌ت و خه‌پانه‌تی نو تاقه‌ ده‌بی به‌ ره‌فتاری پاش
له گه‌ل کورده عیراقه‌ ده‌یه‌ده‌ره‌کان په‌داتومه. ههر به‌هش له هه‌مو جیگه‌په‌ک ده‌ی نو
داواپه راوستا که کورده په‌ناپه‌ره عیراقه‌کان له نیران دهریکرین.

به دواي سهر‌کپوتنی شووش دا کاتیک نو‌نیرانی ده‌ولتی کاتیسی موه‌ندیس
پازرگان هاته‌نه مه‌هاد تاقه نو‌نیرانی حزبی ئه‌مه له‌ر کپوتنه‌وده زور ده‌ی پندنی هه‌شتی
داخوازه‌کان بو که داواي ده‌کرد تعمردی قیاده‌ی مووه‌وقت له نیران دهریکرین. دواپه‌ش که
نو پنده به‌ زورپی ده‌نگ په‌سند کرا حزبی ئه‌مه چهندین جار به‌ رسمی نو داخوازی به
شتیکی غه‌یره نوسولی دانا و ره‌تی کرده‌وه. کومه‌لانی خه‌لکی کوردستانی نیران
شاهیدپکی زیندۆن که حزبی ئه‌مه له‌ سهر نو سیاسه‌ته چهندی قسه‌ پی گوترا و چۆن له

لایه‌ن زورپی ریکخواه سیاسه‌گانی نیرانه‌وه په‌لاماری توندی ته‌په‌فانی کرایه‌ سهر.
په‌لام حزبی ئه‌مه ده‌سان له‌ سهر نو سیاسه‌ته مه‌ستولانه‌بی خوی روشت و
نه‌ونده‌ی له‌ تواناشی دا هه‌هر خه‌لکی کوردستانی به‌ کۆمه‌گ به‌ په‌ناپه‌رانی کوردی عیراق
هان دا. هه‌زاران مالی عیرانی که له‌ ناوچه‌گانی دووه‌ستی نیران سهر‌گه‌ردان به‌ن به
موافقه‌تی حزبی ئه‌مه گه‌رانوه کوردستان و به‌ ته‌شویقی ئه‌مه له‌ کوردستان دا جیگا و
ریگاپان به‌ داپه‌ن کرا و حاوانه‌وه.

له‌ کونفرانسی گه‌لان له‌ تاراتیش که نو‌نیرانی زور له‌ حزب و ریکخواه سیاسه
ناوچه‌بی و سهر‌تاسه‌ریه‌گانی نیرانی تی دا بو، ته‌نیا ریکخواه‌یک که ده‌ی هه‌رش کردن به‌ن
سهر قیاده‌ی مووه‌وقت راوستا حزبی دیموکراتی کوردستانی نیران بو، له‌ به‌یارنامه‌ی
کونفرانس دا به‌ زورپی ده‌نگ به‌یاریک له‌ ده‌ی قیاده‌ی مووه‌وقت په‌سند کرا، په‌لام ههر
له‌وی دا به‌ سهر‌اجه‌ت گوتراوه که حزبی دیموکراتی کوردستانی نیران موخالیف بو.

به‌ کورتی له‌ گه‌ل نه‌وی زورپی هه‌زه سیاسه‌گانی نیران و به‌ تابه‌تی کوردستان
به‌ توندی له‌ ده‌ی قیاده‌ی مووه‌وقت کاربان ده‌کرد، حزبی ئه‌مه هیچ وه‌خت هه‌لو‌هه‌ستی
دوژنه‌تی په‌رامه‌ریان نه‌گرت و ههر له‌ر پاوه‌رده‌ا بو که نه‌وانه وه‌ک مه‌یرانیک ده‌بی چاوپان
لی په‌کری و به‌ پی ی توانا پارمه‌نی خه‌زانه لیتوماوه‌کانیان په‌ری. «
سهر‌گه‌ردایه‌تی خه‌لک له‌م راه‌په‌رده‌ا ده‌وری خویان پاس نه‌کا له‌ چهند مه‌سه‌له‌ی گه‌رنگ

دا په‌رامه‌ر قم:

- رازی نه‌بون به‌ تاوانپار کردنی سیاسی قم.

- رازی نه‌بون به‌ ده‌رکردنی سهر‌گه‌ده‌کانیان.

- هشتادوی هزاران خیزانی نندامه‌گانی قم بز کوردستان، که دواپتر بون به چه‌کهلگری لشکری بارزانی بز شعری حدکا و، به‌گیتی.
 به‌گومان نم هملو‌یستخی حدکا سهاروت به هست کردن نمور به مسئولیت. وه‌کو لم راپورته‌دا بز پاساودانی نم هملو‌یستخیان نوسپوانه، به‌لکو بز هیشتموی قم بو وه‌کو ملوزمی گیانی به‌گیتی. حدکا نه‌یست به‌گیتی له پژاری قم ناسوده بی. به‌لام قم بون به هیزی پارسه‌تهدری نیران بز تیکشکاندنی حدکا و دمرگردنی له زوری ناوچه‌گانی کوردستانی نیران.
 قم له حدکا بون به ماره‌کدی شیخ هزمره!

*
 له لولکلوری کوردی دا نه‌گسرنه‌وه: شیخ هزمره به لای شه‌خلیکی چر و پردا راتنه‌بودی. شه‌خله‌که ناگری گرت بو دوکملی لی به‌رز نه‌بوده. شیخ هزمره نروانی ناگر زوری بز ماریک هیناوه که له ناو توترکیک دا گیری خوارده، خبریکه له گیل پوش و پاوانی شه‌خله‌کدا پسوتی. مار له تاو گر و دوکمل نه‌فیشکیتی و، هملنه‌یشتوه، به‌لام هیچ ریگایه‌کی نای دهره‌از بی. شیخ هزمره به‌زه‌یی به ماره‌کدا دیمه‌وه. گالو‌کیکی دریزی پی نیی به سر تاگره‌کدا بزی رابدل نه‌کا. ماره‌که خزی له گالو‌کوه نه‌پچی و له ناگره‌که تی نه‌پیری. به‌لام همرکه نه‌گاته شیخ هزمره خزی له ملی نه‌فالیی و نه‌پیری پاداشتی چاکدی شیخ هزمره به گسنتی بداته‌وه.

*
 لاک

له سهره‌تای شویاتی ۱۹۸۱ دا له تاران ریخراویکی تازه به ناوی: «لشکری نیسلامی کورد» که بز گالته پی کردن ناویان لی نا بو: «لاک» دامه‌زرا.
 نم ریخراوه تازه‌یه هیچ به‌رنامه‌یکی سیاسی نمور، دامه‌زرتنه‌ه‌گانی: مەلا حسین ماریونس، شیخ قادری سۆتکه، عه‌باس شاهین، که له تاران دانه‌یشتن له ناو خزیان دا کۆک نه‌بون.

مەلا حسینی ماریونس و شیخ قادری سۆتکه له دواي ناشه‌تالوه له نیران دانیش بون. مەلا حسین، خەلکی ناوچه‌ی تەلمەغەر، کابرایه‌کی کۆنه‌په‌رست و دواکوتوی له کوردستان دابرو و، شیخ قادریش، خەلکی گوندی سۆتکه‌ی ناوچه‌ی قه‌لاسیرکه، قوله دهره‌گیکی زالم و نه‌خوتنه‌وار بو. به‌لام عه‌باس شاهین، کابرایه‌کی زیره‌ک و لیژان بو، سهره‌میک له گیل «حرکه اخوان المسلمین» له موصل کاری کرد بو، له ۷۴ دا بوو به پیشمهرگه و، له سهره‌تای دامه‌زواندن به‌گیتی دا هاته قامیشلی له گیل به‌گیتی کاری نه‌کرد. خزی وا دهره‌خست ریخراویکی له ناو نه‌فسرانی جه‌ش دا هه‌به. به‌م نیده‌پایانه ماره‌به‌ک ده‌ستی ماسجەلالی بوی هندی پارە لی کیشاپه‌وه و، سهره‌انی سه‌عوده‌یی کرد و، دواپتر که وازی له به‌گیتی هینا هاوکاری له گیل ده‌زگای موخا‌پهرانی سوری و لیبی نه‌کرد و، خزی گه‌پانده‌گان به‌دستانی نیرانی.. نه‌مانه همر به‌که‌پان بز مه‌به‌ستی، به‌لام هه‌میان له ژیر چه‌تری نیران دا و، به نامۆ‌گاری نه‌وان به‌ک کموت بون.

*
 له‌شکره‌که‌پان نمونه‌ی لشکری به‌ک‌ریگراو بو. نیران چه‌ک و پاره و په‌نگای. وه‌ک

پیشک له سپای پاسداران، یز دا بین کرد یون. هرکس نهو به چه کهه لگری نهوان:

۱. پاره‌ی مانگانه‌یان به ریکو پیکی نه‌داده.

۲. چه‌کی جوان و تازه‌یان نه‌داده.

۳. نه‌پتوانی مال و خیزانه‌کی بهات یز تیران و، خویشی به تازادی به سوانسری

تیران دا بگری و به‌سورتموه.

۴. شعری رژیم نه‌کا.

*

تم «نه‌پتیار» انه لو کاتدا که به هزاران کس له جده‌شی عیراق هلات یون، له دیهاته‌کان دا بی درامت و نه‌شوکار دانیشته یون، هرومه‌ها یز هندی له دانیشته‌وانی ده‌یات که نه‌پتوانی له گونده‌کی خزی دا به‌پنیتسه و، همو نهو ده‌سکوتانه‌شی هشی و، به ناو خزمه‌تی دین و نه‌شستان نه‌کا، وای کرد له ساوه‌ده‌کی کورت دا پهره به‌سین و، هیزیکی زور پی‌کموه به‌نین. هیچ به‌یرویه‌ده‌کی دینی یا نه‌دینی نه‌و که نه‌مانه پی‌کموه کز پکاته‌موه، نه‌وی کزی کرد به‌نموه ده‌سکوتی مادی و، معیستی تاییه‌تی یو. له ناو هیزه‌که‌یان دا کسانانی جزو‌چور کز به‌یووه. پارتی یش ده‌ستی تی خست یون و، هندی کس‌ی خزی نارد یو ناویانه‌موه. به‌کیتی یش هندی له کادره‌کانی خزی نارد ناویانه‌موه.

گوزانی‌به‌یکی سوری هبو ناوی محمد شیخز یو. له گهل ناشیه‌تال دا نه‌ویش چو یو یز تیران. لم به‌زمدا نه‌ویش چو یو ناو لاکوه. مهلا حسین دزی گوزانی و موسیقا یو. نه‌ویش به چاولیکوری نه‌سام خوسه‌ینی لای واپو حرامه، ناهی کس گوزانی هلی یا گزی ی لی بگری. رزکیان له باره‌گای لاک له تاران له سر تم کیشه‌یه مهلا حسین و محمد شیخز نه‌بی به مشهوریان. محمد نفلی: «تو قورانی خوت به‌خونه، منیش نه‌بوری خزم لی نه‌دم، بزانه خلک له کامان کز نه‌پتیه‌ده؟» مهلا حسین نفلی: «نه‌لی تم زه‌مانه تا به‌ی فسق و فجور، دیاره له تو کز نه‌پتیه‌ده»

*

سهرتا که به‌سینان ده‌س به‌کمن به کارکردن خزیان چند کس‌یکیان نارد یز ناو‌زنگ یز گفتوگو له گهل ده‌کته‌بی سیاسی و، له سر چند مسئله‌به‌ک پیک هات یون. هرومه‌ها تیرانیش داوای له به‌کیتی کرد یو کارناسانیان یز به‌کا، به‌رامبه‌ر به‌وی تیران کارناسانی یز به‌کیتی به‌کا.

که نیوانی تیران و به‌کیتی تیک چو، نه‌مه کاری له نیوانی لاک و به‌کیتی یش کرد. لاک به‌لینان دا‌بو:

۱. ده‌س نه‌مخنه ناو کاروباری خفله‌کوه.

۲. دو‌زمانی به‌کیتی و کسانانی گومان‌لیکراو له ریزه‌کانی خزیان دا ورنه‌گرن.

۳. پارمندی به‌کیتی به‌دن یز گوزانه‌وی چه‌ک.

*

گهل

هر لو ساوه‌یه‌دا سامی سنجاری یش حیزبه‌یکی تازه‌ی دام‌فرزاند به ناوی: «حزب الشعب الديمقراطي الكردستاني».

زوری تم حیزبانه هیچ زمینه‌به‌کی فیکری یا کز مه‌لا به‌تیبیان نه‌بو. له سایه‌ی

چنگی هیراق - تهران و، ناکزکی به کیتی - پارتی دا دوست نکران.
 سامی له بندهاله به کی دسروشتوی سنجاه، به رچه لهک پزیدی بون و موسولمان
 بون. له سهرده می پاشایه تی دا به «هشه» نیردراوه بۆ بهرستانیا و، لموی هندسه می
 خوننده. همر لموی تهکه لایو حشع بو. دواي ۱۴ ته موزی ۵۸ به کی له توندروه گانی
 حشع بو. تاوانبار گرا بو به هاویشی له روداوه گانی ۱۹۵۹ ی موسل دا. که ئینتیلایی ۸
 ی شوبانی ۶۳ بو، وازی له حشع هینا و، هلات بۆ حالومه که نوسا پاره گای مه کتبی
 سیاسی پارتی لی بو. له تهستگه کی شورش دا له گردروهش کپوته کار.
 له ناکزکی نیوان بارزانی و مه کتبی سیاسی دا، به لای لای سرکوتودا دای
 شکاند و، له هاوینی ۶۶ دا بو به نندامی مه کتبی تنفیزی و، له کۆنگره ی حوتیم دا
 هلبهژدرا به نندامی کۆمیتهی ناوهندی و مه کتبی سیاسی. دواي خوننده می بهانی
 نازاری ۷ بو به وهزیری نه ماری شیمال.

سامی نوو کاتمی وهزیر بو هملی دا بو دستبهک روشنیر و خوننده وار به تایبه تی
 نهوانی خویان به چپ داننا و، نهوانی له ناو حیزبی شیوعیه هات بون، له خزی کۆ
 پکاتوه. دواي هلبهگیرسانه می شیری گوردستانیش له گه له نهوانه پیهندی باش و نزیک
 راگرت بو.

دواي ناشه تال سامی چو بۆ تهران و، مانگی کانونی به کیمی ۱۹۷۵ به ناگاداری و
 یارمه تی ساراو ق م ی پیک هینا و، خزی بو به سکرتری و، بۆ نوو مه بته سفیری
 نهروپای کرد.

*
 سامی له سالانی ۱۹۷۵ - ۱۹۷۹ دا سکرتری قیاده مووه قه تی پارتی بو، له
 کۆنگره ی نههمی پارتی دا خزی هلبه ژاردوه. ماوه بهک خزی وای پشان دا که دهستی له
 کاری سیاسی هلبه گرتوه. دواي ماوه بهک تهران گرتی. قسمی جیاواز له سر گرتنه کی
 هه بو. هندی که نه بانوت؟ به مهاله ی بارزانی به گرتی داوه و، هندی کی تر نه بانوت: به
 توهمی جاسوسی گهراوه. دواي چهند مانگی بهر بو رۆشته لهندن. لموی کپوتوه
 جموجول. پیه بندی له گه له هندی له هاوکاره گانی سهرده می قیاده مووه قه ته، به تایبه تی
 نهوانی له نهروپا بون، تازه کردوه و، سهردانی سوپای کرد.

له ته موزی ۸۱ دا سامی هاویری و هاوکاره گانی خزی کۆ کردوه بۆ کۆنگره ی
 دامه زاندنی حیزبکی تازه به ناوی: «پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان». سامی
 حیزبه کی به ژماره کم بو، بهنکی جمعوهری و هیزی پیشمرگه ی نه بو. تاقی روشنیری
 لی کۆ بووهوه، له گه له تاقی سهریازی هلاتو. لهو زه ماندا که ژماره به کی زۆر گه لپی
 کرد له سهریازی هلات بون، هه مو لایه ک نه توانی هندی کهان بۆ لای خزی رابکشی.
 بهلام له کاری خزی دا پابه ی به دو شت نندا: راگه باندن و، پیه بندی دهروه.

له شام جهریده کی کوردی - عهرمی له ژیر ناوی: «گهله - الشیم» دا
 دهوته کرد، له چار جهریده ی زۆر له حیزبه گانی گه دا به روالهت جوانتر و به ناوهزوک
 دهوله منتر بو. چهند نامبه که به کیشی بهلا کردوه.

سامی دۆسته به تی له گه له سوپا، له بیبا، تهران دامه زراند. حیزبه کی وه کو
 دوکانه کی سیاسی لی کرد بو بۆ داوای یارمه تی له دهوله تان، نهانیت له حیزبه

کورد به کمان. تنیا بهک چار سامی بهک ملیون دولاری له لیبیا به پارمستی هین به کبی و مرگرت. وهکو نه پانوت له ناو خویان دا له سمر نم پاره به تیکچون و. هندیکیان به به کجاری لی ی دور کموتنوه.

*

تیکچونی به کیتی و نیران

ململاتی ی دسفلات له نیران دا له نیران بالی دینی میزور مسمر و بالی دینی پانسل له پی گهشت به پزه. مامجهدال له حوزهیرانی ۸۱ دا گهشتنوه تاران. دینی صدر، سبروک کوماری نیران، مستفا چهرمان، وزیر دیفاع، فلاحی سروکی ستادی نورمشی دینی.

وهجه به کی گوروی چهکی نورس، ناوچی و، سوک به فروکه و به پاپور گهشت به نیران به به کیتی. نیران بهلینی پیشه کی به سوپا و لیبیا دابو نم چهکاته تسلیم به به کیتی بکا. دسستی به سمر دا گرت و، تنیا پارچه به کیتی نندا به به کیتی. دینی صدر، بهلینی به مامجهدال دابو، که پیرندی نیران له گیل به کیتی چاک بکا و، چهکه گپراوه کان به داتوه و، همدلی چار سمر کردنی ناشیانه کی کیشمی کورده کانی نیران بهدا. فلاحی پش همدان بهلینی دا به. ۳۰۰ کلاشینکوفیان دابو به له گیل خوی بهینه توده. گهشتنوهی مامجهدال و نمو بهلینه خوشانی پینان دابو، همدومانی دلتزش کرد. لاسان دابو «دیری رحمت» مان لی نه کسرتنوه. بهلام دوی ماه به کی کم ناکر که کانی تفهیننوه. دینی صدر به سوزی فرکه هلات به پاریس و، فلاحی له هالیکو پتمردا تفهیننوه و، نمو بالی دسستی به سمر کاروباردا گرت به ناشکرا کموتنه دوژمنانه تی به کیتی.

*

بالی دینی که بهرو زال بهن تمچو، هملوستی بهرامسیر به کیتی دوژمنانه به. دستان به سمر چهکه کان دا گرت. چمند جاری لهم پاره بهو کسمان له گیل کرا پی سمر به. کار به کی سمر هنگ کرا به به فرماندهی هیزه کانی «شمال غرب» نای صهادی شیرازی به. داوای وهفدیکی «نیزامی» و، لیبرسراوی ناوچی پنجونی به کیتی کرد. نیمش، ملازم عومر، نازاد هورامی، بهگری حاجی صفیرمان نارد. دوی نموی کسه و گفتوگو بهان کرد به، صهادی شیرازی به راشکاری پی ی وت بهن: «نازاد کردنی عیراق، له پاک کردنوهی تیره دس پی نهکات - کزبونوه که له ورمی به، مهستی پاک کردنوهی ناوچی ورمی به - نپی توش هیزه کانتان وهکو نفرادی بارزانی بهین به نیره، پیکوه تا سمر سنوری عیراق له هیزه کانی ضیلدی تینقیلاب - مهستی هیزه کانی حدکا و سازکا به - پاک بهکتهنوه، که گهشتنوه سمر سنوری عیراق، لهو چه کانتی هیناوتانه زور زیاترتان ندهمی! تا نموه نه کمین جباریکی که پاسی چه که مکن»

هر بهم تیگهشتنه به کی له دروشمه کانی نیران لهو زماندها: «واه قدس از کرلا میگنرد» به. گواپه نهگنر ریژی عیراق بروخین و کمره لا بهگن ریگی زگار کردنی

خودس له ئیسرائیل نه گریشتوه. وښه کوی پریزوه په هالیکو پتر روانه کړه پر پز مه اباد. په ناتومیدی گرانوه لاسان. داراکانی سره ښه کوی شیرازی روڼ و ناشکرا پر. په لام په نیمه جیبه جی نه کړا.

سوریا وښه کوی گموره په سروکاهتی عهدولیم خددام نارد پر گفغوگړو له گڼل کاریدستانه تیران. په کوی لو پاسانی تم وښه له گڼل. تیرانی کړه پر. چاککردنی پپوهندی په کیتی - تیران و. ریگدان په ناردنی چهک پر. حازم (عبدالجبار الکبیری) پش له گڼل تم وښه هات پر. تیرانیه کان وت پران: «نپوه چوڼ چهک تمدن په مانه نمانه هم کورون و هم سوتنن پر همدولامان خه تیران» نه پانزانی پر خددام سوتنه. وښه کوی تیرانی له گڼل حازم هاتن پر نازونه گ پر هلسنگانندی هلمو مریجی ناوچه که و. پپوهندی په کیتی و حدکا. نمانه له سرده شته په پی هاتن پر نازونه گ. زوریان جلی پاسانان له پر کړه پر. چه کیان پی پر. په دریایی ریگا له چنند جیگا په بیانوی نویز کړه و پشودانوه پر چاو هلسنگان خزیان دوا خست پر. پر نموی کبشه په ک له گڼل حدکا دروست پکن. دواي گرانوه وښه که تیران بریاری دا پپوهندی له گڼل په کیتی پری.

راگرتی هاوسنگی له دوستاپتی دا له گڼل حدکا و بزوتنوهی کوره له لایه ک و. دوستاپتی له گڼل حکومتی تیران له لایه ک تر کاریکی له کرون نمانه پر. ماسجدال نه پریست تم هاوسنگی راگری. په لام زوری نمانه پاندا ناشکرا نه پر. همدولا تیران و حدکا نه کویته تنگ هلچنن په په کیتی. راسته کوی زور جار پشمیرگی کوردستانی عسراق له شمره کان دا پشدار نه پر پی نموی پسیان وترا پی. خزیان له پر سختی هلمو مریجی کوردستانی عسراق پر پشودان و گران و سوران نه پونه دپوی تیران و. تیکه لوی نمو شمرانه نه پر. له لایه کوه سرکراهتی حدکا و ریگخراوه کانی تر ممنتونیان نه پر. له لایه کوی تروه گپروگرفتی سیاسی گموره پان پر په کیتی له لای حکومتی تیران دروست نه کړه.

دواي هلاتی پتی صدر. تیران له پر په لاماری همو توانی دا که په نندام و پشمیرگی په کیتی ناسرا پون و گرتی. موحسین علی نه کپیر. عهدوزفاق میرزا. علی حمویز. لاوکز و قاقی پشمیرگی پریندار که له نموشخانه کان دا پون و. هندی پشمیرگی که پر کړی کطویل له بازاری شاره کانی تیران پون. نمانه کپیر پون همیران نیجازهی رسمی دپوله تپان پی پر. موحسین نورینری په کیتی پر لای تیران و. عهدوزفاق له سفارتهی سوری کاری نه کړه. تم کاره له کاری حکومت نمانه پر. په لام توان سفارتهی نمونیکان داگیر و. همو دیپلومات و فرمانپره کانپان گرت پر. شتی وا چاو مرون نه کړاوه نه پر. چنند سانگی له زیندان دا مانوه. حکومتی سوری له سوری هلدانی. نه چا پر دران. په لام پپوهندی توان په کیتی و تیران پچرا.

پیشووانی هملومرجی کوردستان

هاوینی سالی ۱۹۸۱ هملومرجی کوردستان نالوزا پر. جهیشی عسراق زووتر خمریکی شیری تیران پر. دسهلاتی به سر زوری دهپاته‌گانی کوردستان دا نهما پر. لاوانی کورد به کومل له دس سربازی ههشه‌هاتن و، رویان نه‌کرده لایپکان. دهپان هزار سربازی ههلات له دهپاته‌گان دا کو پوینوه و، هر حیزه ههولی نه‌دا زووترین ژماره‌پان به لای خوی دا راهیکشی و، بهانه‌نیتنه ریزی پیشمرگه‌گانه‌پوه. هر حیزه بهشی خوی گه‌فهی راکه‌شا پر. هیزی چه‌گداری لی دوست کرد پون. جود و جوقده، هه‌چکا‌مسیان کبه‌شی به‌گه‌نستی میلیشیای حیزه‌گانه‌پان چار‌سهر نه‌کرد پر، هر حیزه ههولی نه‌دا خوی زووترین ژماره‌ی چه‌گداری هه‌ی و، لور ریگانه‌پوه دس پگری به سر مه‌دانی کار و چالاک‌ی دا.

هاوینی سالی ۱۹۸۱ پهنج هیزی چه‌گدار که سر به پهنج حیزی جهاواز پون، به ناوی پیشمرگه‌پوه له دهپاته‌گانی کوردستان دا، به تاییدی له ناچه‌گانی سلحمانی، هه‌ولیر، گهرمیان.. دا تهرات‌پان نه‌کرد. نه‌گهرچی چوار لم حیزه‌پانه؛ پدک، حسک، حشع، پاسزک، له چوار‌په‌وی سیاسی «جود» اکو‌پوینوه، به‌لام هیزه‌گانه‌پان سهر‌مخو و له به‌گتری جهاواز پون، ههره‌گه‌پان سهر‌کرده‌پتی و، فرمانده‌پتی تاییدی خویان هه‌پو، کسپان گوی ی له فرمان و نام‌ژگاری نوی ترپان نه‌گرت.

چه‌گداری حیزه‌گان، به نارزوی خویان و بی هیچ لهر‌سینه‌په‌ک، خه‌لکیان نه‌گرت و نه‌کوش و پر نه‌دا، پاره‌پان نه‌سهند و، پاره‌په‌پان کز نه‌کرده‌پوه، سهرانه‌پان وهرنه‌گرت. به‌گاریان به دانش‌توانی دهپاته‌گان نه‌کرد و، زور جبار لپهان نه‌دان و سوگایه‌تپیان پی نه‌کردن. دانش‌توانی دهپات خمریک پر پیشمرگه‌پان له پر چار نه‌کوت و، له شورش نه‌پیزان. سهر‌کرده‌پتی هیچ لایه‌کشیان مشوری چاگردنی تم به‌رملایی و بی سهر‌په‌په‌ی نه‌مخواره و، چاوپوشی له خراپه‌گانی چه‌گداره‌گانی نه‌کرد.

تیجه له سهر‌کرده‌پتی به‌گیتی دا زور جبار پاسی تم هملومرجه نالپاره‌مان نه‌کرد. پدکی له ژماره‌گانی «ژپانی ری‌کخراوه‌په‌ی» کومل‌مسان بز جویری ره‌فتار له گه‌ل خه‌لک تهرخان کرد و، هه‌لمان نه‌دا گادر و پیشمرگه‌گانه‌پان به جویری په‌رومده به‌کهن، که ره‌فتاریان جهاواز بی له هی حیزه‌گانی تر، به تاییدی چونکه تا نه‌وسایش به‌گیتی هیزی ههره‌گه‌پوه و دسه‌لاتدار پر. به‌پارمان دا له ناوایه‌گانی ناچه‌گانی ژیر دسه‌لاتی شورش دا خه‌لک هان به‌په‌ن به هه‌لواردنێ نازاد چهند کسی له خویان بز «نه‌لمومنی ناوایی» هه‌لپه‌ژپن. نه‌لمومنی ناوایی، تا پری پگری خزی کبه‌شه‌گانی ناو ناوایی چار‌سهر به‌کا، نه‌وان پیشوازی له پیشمرگه‌په‌کن و، پر هه‌وانوه و خواردن له ماله‌گان دا داپانه‌میزپن و، نه‌گهر کار‌په‌پان هه‌پو به خه‌لکی ناوایی له ریگای نه‌وانوه جه‌په‌چی ی به‌کن. لاسان واپر نه‌تر کاتی نه‌وه هاتوه خه‌لک کسی کهلک له کز پونی دسه‌لاتی به‌مس وهر‌پگری بز حوکرمانی خوی و، لایه‌لا کردنی کبه‌شه ناو‌خویه‌گانه‌پان و، ره‌پن له پیشمرگه‌ که دس وهر‌په‌نه کار‌په‌ری ناو‌خو و ژپانی تاییدیانه‌پوه.

له چهند جیگا ده‌سمان کرد به جه‌په‌چی کردنی تم ته‌جرو‌په‌په و، نه‌لمامی باش و سهر‌کوتوی هه‌پو، خه‌لک به گهرمی پیشوازیان کرد و، به چاکی جه‌په‌پان کرد. لایه‌نه‌گانی جود، ههره‌گه‌پان، به جویری هه‌لو‌ستی لم ته‌جرو‌په‌په گرت:

- حسک که له ناو لایهنه‌کانی جودا له هه‌مه‌یان زیاتر له سهر ئه‌وزی کوردستان چه‌کداری هه‌بو، ههر له سه‌ره‌تاوه که‌وته دوژمنایه‌تی ته‌جیومنه‌نی ناوایی، ئه‌وان نه‌ک ههر ریزی نه‌ندامانی ته‌جیومنه‌که‌یان نه‌ه‌گرت، به‌لکو ته‌جیومنه‌کانبان هه‌له‌ه‌وشاندنوه و، له نه‌ندامه‌کانبان نه‌دان و، له چه‌ند جیگا به‌ ئه‌وه‌ی سرکیان به‌کن له هه‌وزی مزگه‌وته‌کانبان هه‌ل ته‌که‌شان و، چه‌کیان نه‌کردن و، چه‌زایان لی نه‌سەندن.

حسک به‌ ئه‌وه‌ی به‌ خه‌لکی ده‌رخا که به‌کیشی نه‌نیا هه‌زی ده‌سه‌لاتدار و ده‌سه‌ره‌شته‌ی کوردستان نه‌ه، له ههر جیبه‌کی به‌ی به‌کرایه به‌راره‌کانی به‌کیشی هه‌له‌ه‌وشاندنوه، به‌ ئه‌وه‌: که به‌کیشی راوی که‌و و که‌وی قه‌ده‌غه کرد، ئه‌و راوی نازاد کرد و هانی خه‌لکی نه‌دا گوی له قسه‌ی کاده‌ه‌کانی به‌کیشی نه‌گرتن و، راو به‌کن. که به‌کیشی داره‌ین و خه‌لوز کردنی قه‌ده‌غه کرد، ئه‌و هانی خه‌لکی نه‌دا گوی له قسه‌ی کاده‌ه‌کانی به‌کیشی نه‌گرتن، دار به‌ین و خه‌لوز به‌کن.

- حشع که هه‌زی چه‌کداری له حسک که‌مه‌تر و، له ناو ده‌هاته‌کان دا که‌مه‌تر گونیا‌ن لی ته‌گیرا، له‌و که‌و نه‌وه دو‌قه‌له‌یه‌نی له نیوان سه‌ره‌کرایه‌تی به‌کیشی و ئه‌وان دا ته‌کرا، وایان ده‌ره‌ه‌خت که ئه‌وان وه‌کو سه‌ره‌تا ده‌زی نه‌م ته‌جیومه‌یه نه‌ین، به‌لام به‌کیشی به‌ هه‌یه‌زکردنی خوی به‌ نه‌نیا که‌روه‌تی به‌ ئه‌وه‌ی حساب به‌ لایهنه‌کانی تر به‌کا. وایان به‌شێبار نه‌کرد له هه‌مه‌و ناوایه‌ک دا ته‌جیومنه‌ن پێک به‌ی له نه‌نه‌وانی هه‌یه‌کان، به‌کیشی و، لایهنه‌کانی جود. چه‌ندی به‌زمان رو‌ن نه‌کردنوه که «ته‌جیومنه‌نی ناوایی» شتیکی جیا‌وازه له «حه‌کومه‌تی نه‌ه‌شتیلاقی» و «به‌ره‌ی به‌گه‌رتی هه‌یه‌کان» و، نه‌ه به‌ کسه‌که‌روه‌ی ده‌سته‌یه‌ردانی چه‌کدار و کاده‌ی هه‌یه‌که‌نه، له‌وانه هه‌ی به‌کیشی، له کاروباری نا‌وخه‌زی ده‌هاته‌کان، نه‌ه‌انه‌ه‌وست به‌سه‌له‌یان. سو‌ر به‌ن له سه‌ر هه‌له‌ه‌وستی خه‌زان، نه‌ه‌انه‌ه‌وست له‌و ره‌گایه‌وه جیگا پێه‌ک له ناو دانه‌شته‌وانی ده‌هاته‌کان دا به‌ خه‌زان به‌که‌نه‌وه، له کاتیک دا له زو‌رایه‌تی ده‌هاتی کوردستان دا نه‌ندام یا دوستی حه‌شی تی دا نه‌بو. نه‌مه‌یان کرد به‌ به‌ به‌یانو نه‌وانیش دانیان به‌ ته‌جیومنه‌کان دا نه‌شنا و، ریزیان نه‌ه‌گرتن.

- پارته‌ی له‌و کاته‌دا هه‌زیان له ناو کوردستانه‌ی سه‌را‌ق دا نه‌بو، به‌ تابه‌ه‌تی له‌و نا‌وچه‌نه‌دا که به‌کیشی لی بو، هه‌ندی سه‌فه‌زه‌یان چاره‌یه‌ر ته‌که‌ه‌شته‌ شارمه‌زو، هه‌رواسان، روستی.. پاش ما‌وه‌یه‌ک ته‌که‌ه‌نه‌وه به‌ ئه‌ران.

- پاسه‌زک، هه‌یه‌کی چه‌کدار یا سه‌ه‌اسی ئه‌وتوی نه‌بو، به‌ترانی کار له ره‌وتی روداو‌ه‌کان به‌کا، به‌لام نه‌ه‌یش وه‌کو حه‌یک هه‌له‌ه‌ستی دوژمنانه بو له ته‌جیومنه‌نی ناوایی.

^{*}
به‌که‌مه‌ین شه‌ری جود - به‌کیشی

ه‌او‌زه‌مان له گه‌ل گه‌وه‌ی په‌وه‌ندی ئه‌ران - به‌کیشی دا، تا نه‌ه‌ات گه‌زی و نا‌ه‌وان له په‌وه‌ندی نیوان چه‌کداره‌کانی جود - به‌کیشی دا له سه‌رانه‌سه‌ری کوردستان دا زیاده‌ی نه‌کرد. چاره‌ به‌راکه‌ی جود له ناو خه‌زان دا نا‌کو‌ک به‌ن، به‌گه‌ر له سه‌ر هه‌چ شتی به‌ک نه‌بون به‌ک مه‌سه‌له نه‌ه، ئه‌وه‌ش: به‌ره‌نگاری مه‌ترسی به‌کیشی، بو.

له‌و ما‌وه‌یه دا زیاتر له ۱۰ جاره پێکه‌دانی خه‌نه‌واری به‌چو‌ک و گه‌وره له نیوان لایهنه‌کانی جود و، هه‌یه‌کانی به‌کیشی دا زوی دا‌بو. زو‌ره‌شی له سه‌ر چه‌ک فره‌ندن له ناو به‌کیشیه‌وه به‌ لای ئه‌ران و به‌ پێچه‌وانه‌وه، پاره وه‌ه‌گرتن، ره‌فتار له گه‌ل ته‌جیومنه‌نی

ناوایی، خسلک گرتن، به واتمه‌کی تر جوگسمرانی ناوچه‌گان، له ناو نم روداواندا هندیکیان مهنری دار بون.

*

پاسوک و په‌کی‌تی

پاش نیسورزی‌هک، همرا خوش و، کزومیلکی تیکلاو له کوردی هر چوار پارچه‌که: محهممدی موهممدی له نهران، یوسف زفانی له سوریا، خه‌جز و چمند کسبکی تری کوردستانی تورکیا، له سهرانی په‌کی له خانوه‌گانی نازو‌نگ له هر هتاو دانیشت برین دهمه‌تقی مان نه‌کرد. نازاد مستفا په‌دا بو، لای دایه لای نیمه. به خیره‌اتمان گره و، له گیل دانیشتوه‌گان به په‌کوم ناساندن. به گالته‌وه‌پیمان وت: «هر نیره کوردستانی نهن، نیمه‌نی کوردی چوار پارچه گزومیلته‌وه!»

دانیشتوه‌گان شتکی نوتزبان له سهر پاسوک نشتزانی. گموتته پرسپاری جزوا‌جزو له نازاد. په‌کی لو پرسپاراتی محهممدی موهممدی کوردی توه بو: «له ناو ریکخراوه‌گانی کوردستانی عسراق دا خوتان له کام ریکخراو له همریان به نزدیکتر نوزان!» نازاد په‌کسر وتی: «کزومیله!»

*

روژی ۲۲ ی حوزمیرانی ۸۱ چمند پیشمرگه‌په‌کی همری ۳ ی شاربازر له گوندی مام‌خسلان له گیل چمند پیشمرگه‌په‌کی پاسوک دهمیان له په‌ک ته‌گیری و به تفنگ له په‌کتری راسا بون. له پاسوک دو کس: فارس و بیستون و، له په‌کی‌تی عومری حاجی عه‌لوللای گفتکی، که فرماندهی مفرزه بو له کمرتی ۱ ی همری ۳ نه‌کوزین.

بز روژی دوا‌یی تاقی پیشمرگه‌ی تیکلاوی په‌کی‌تی، که هندیکیان تازه له ناو شاری سلیمانی گمرا بونوه و، هندیکیان چو بون بز همری گره‌نوهی کس‌و‌گاریان بز سلیمانی، به سواری نوتوم‌یلک له سینه‌کوه نهن بز گره‌دی، بی نوهی نا‌گایان له روداوه‌کمی روژی راپورده بوی. تومز همو چ‌کداره‌گانی پاسوک له گره‌دی گزومیلته‌وه. پیشمرگه‌گانی په‌کی‌تی نهنه ناو پیشمرگه‌گانی پاسوکوه. نوانی پاسوک نپانوی چ‌ک‌کیان بکن و، نپانده‌نه هر دهریو. هندیکیان نه‌کوزین و، هندیکیان بریندار نهن. نهنه سهر برینداره‌گان نوانیش تروا نه‌کفن.

لم روداوه‌دا شمش کس کوزان له‌وانه: جمال عزیز فرماندهی کمرتی ۵ ی همری ۳ ی شاربازر. وستا فایقی هرگندرو. وستا ره‌جی پنا. هرسیکیان نغدامی کزومیله و جمال و فایقی نغدامی په‌کم کونفرنس بون. جمال ماسوستا و پاوکی چمند منالی بو، له کارسانی هکاری دا له سهر داوای ریکخساق هات بوه دهریوه، پشداری دهری کادران بو له قنبدل. تا نو گانه پاسوک هشتا شمش کسی له هیزه‌گانی عسراق نه‌کوشت بو، به همو ریکخراوه‌ک‌پشپان له شمری هیزه‌گانی عسراق دا هشتا په‌ک کوزدای تهر.

بز نیمه نم روداوه جه‌گای سهرسورمان بو. چونکه هیچ کاریکی دوژمنانهمان برامهر نه‌کرد بون، بگره به ریزیکی تاییدته‌وه رفتارمان له گیل کرد بون.

*

له سوره تادا پاسوک له شاخ مفروزه پدک و، جدلاتی حاجی حسین مسئولیان بو. نیوانی له گمل په کیستی خوش بو. پروگرام و پهرودی ناوختی هیزه کهمان و همسر پلاو کراوه گانیان نیمه یو مان چاپ کرد بون و، یو ژبانی خزیان و پیشمرگه گانیان و چهک و تفاق شمر و دکو پیشمرگه گانی په کیستی وفتارمان له گمل نه کردن. له کاتی روداو ده گانی ههکاری دا جدلال له گمل نیمه له قندیل بو، دوا یی کرا به فرماندهی پیشمرگه گانی پنجوین. نه گورچی نیمه نارغزیی له ناو زوری پیشمرگه گانی ناوچه کدها دروست کرد، به تایبستی لای حمص صديق خانی مېشواو که تازه هات یو شاخ و، له سر نیمه وازی له په کیستی هېنا. له گمل نموش دا یو نمودی جدلال و دکو تجسرو په کیستی تازه دانانی فرماندهی پیشمرگه له حیزبکی تر جیگر هېی، گوی ندرایه گله به گانی حمص صديق خان. له جیابرنودی رسول مامند و د. مضمودا جدلال ماوه پدک له گملیان روشت، بهلام له گمل نیوان تیکه لار نمبو، زور زو خزی لی جیا کردندوه.

دوا ی عمفروه کمی ۱۹۷۸ نازاد مستعفا له زندان دهرچو. نموش هاته شاخ. نمو کاته له شینی باره گایه کی پچوکیان هېو. دوا ی نموش په ماوه پدک، به تایبستی له گمل دس پی کردنی شوری عراق - ایران دا، چند نفسمرکی گنج هاتنه دوری. پاسوک له ناوختیان دا کیشهمان هېو. هیزه کهمان هیشتا کسی په کمی نمبو همویان گوی ی لی پگرن. هویلیکی زوریان له گمل د. جمال نمبوز داپو، بېسته سکر تیران قویولی نه کرد بو. همروه ها هویلیکی زوریان له گمل فتاح ناغا داپو، نموش په دهنگیانوه نه هات بو. جدلال له گمل نازاد و هندیکی که مان ناکوک بو. هملوستیکی په دگرتویان نمبو له ناکوکی په کیستی و پارتی. ناوچدی چالاکی و جموجولیان له ژیر دمهلاتی په کیستی دا بو، بهلام هندیکیان به دل له گمل بنمالمی بارزانی بو. نیمه بهم کیم و پدیممان نشغزانی. تا جاریک جدلال هات یو خوا حافیزی لیمان. له پاسوک تورا بو. نمو کاته هزکانی یو پاس نه کردین. هر نموندهی درکانه وی: «من له گمل نمو برادرانه تیر ناتوانم کار بکم نغروم یو دهرود دانغیشم» چو یو شام و لوی دانېشت وازی له پاسوک هېنا.

* چند جاریک و له چند دانېشتنیک دا نیمه پیشیارمان یو کردن که هندی له نفسمره گانیان له باتی نمودی کانی خزیان په مفروزه پدکی چند کسبوه به فېرل به سر بهمن، بېن بېن به فرماندهی همروه گانی په کیستی، له سر بهروا دوری پاسوک پېننوه و له ناو همروه کش دا چند پیشمرگه کی تیران پی وانه کیشری بیکمن. نمو کانه کومطه، بزوتنوه، خدتی گشتی له ناو پیشمرگه گانی په کیستی دا به تیکه لوی کاریان نه کرد، تمیانتوانی توانیش بېن به لایمی چوارم. نمانونست له دو لاره کملکیان لی ودر پگرن: په کیکیان، و دکو تجرویدی پیکوه کارکردنی بهروا دوری سیاسی جیاجیا له ناو پدک هیزی چه گذاری په دگرتو دا، دوهمیان، یو گمشه پی دانی هیزه گانی پیشمرگه. نمانه گنهی کورده پور و، دهرچی کولیمی عسکری بون و، له شوره گانی ۷۶ دا بشدار بون. یو پیسه شاره زای کارواری عسکری و پیشمرگه بهتی بون. نیوان گالته مان بهم قسانه نه هات.

* دوا ی روداو ده کمی گهرودی هیزه کمی پاسوک کشایوه ناوچه پدکی دوری سنوری

تهران. له كوردستانى عسراق دايران. تازاد كسوته نوسهنى بهمان و وتار. له بهارى موها تهراتى سياسى دا. زوى همو لهوانى پيش خوى دا، هژارى موگريانى به توى پى يا نهنگه پشت.

*

حسك و بهگيتى

ملا بهختيار چو بهر بى ناوچهگانى دولى جافهتى بى گهران و به سر كوردنموى پيشمرگه. جمال فرماندهى هموى ۴ ى بهگيتى و، شيركوى شيخ عهلىش فرماندهى پيشمرگهگانى حسك بهر له ههمان هموم. شيركو له شهخهگانى سرگولو به.

هيوالمان بى هات كه روژى ۲۳ ى تاى ۸۱ له پنكى حسك له كانبه رهشى نزىك كوردى سيكانيان له دولى جافهتى شيرنكى قورس روى داوه. له حسك ۶ كس كوژاوه لهوانه: شيركو و بيستونى برى و ۵ پش بريندار و، له بهگيتى ۷ كوژاوه لهوانه: جمالى عهلى باپير و سمائل كوردنموى و ۷ پش بريندار به.

جمال و مرزكار به. له راكردنى ۱۰۰ مفرى دا بهگيتى سلجمانى بهر له سره تاي شورى نهيلول دا چو ريزى پيشمرگه گاهه تيموه. ماوه بهكى دوى له گهل عهريف ماميد شوان پيشمرگه به. پاشان چو بى ههمدان و له گهل تهران گهرايموه. سالى ۶۹ له دوره بهكى تايه تى دا بهر به (مفرضى شرطه) و، بهر به بهكى له پارى كره كسانى تپى پوليس. له ۷۴ دا چو روه ريزى پيشمرگه گاهه تى و كرايه سمرلق. جمال هاورى ى كورمده به. له دسپيكر دنموى شورى حوزهيران دا چو ناوچه جافه تى و، بهكى له مفرزه سره تايه گاهى پيشمرگه گاهى پيك هينا. دواى كرايه فرماندهى كورت و تينجا فرماندهى هموم. هدا پلى ى له روشتن دا گورجوكول و بهر توانا به. له شيردا تازا و وريا به، بهكى بهر لهوانى له ههكارى گهرايموه.

بهر بهر نهيموه حسك بهدانيكى دهر كورد هيرشيكى توندى كورد بهر بهگيتى و، تاوانى ههگيرسانى شمرى براكوژى و، غدر و خيانتى دا بهر پالى، بهگيتى پش بهدانيكى دهر كورد هيرشيكى توندى كورد بهر بهر حسك.

شيركو و بيستونى برى به دهمتى بهگيتى كوژان، ناراسى پرايشى، كه پيشمرگه گاهى بهگيتى به، له كارساتى ههكارى دا به دهمتى پارتى كوژا به، جماليش به دهمتى شيرزادى برى شيركو كوژا. نهيمه قورلاى پر له ناسوى شمرى ناوخوى دهر نهخت.

روداوه كهيان به دو جوړى جياواز نهگهرايموه:

- لهوانى حسك ته بانوت: جمال به فيتى ملا بهختيار به ناوى ميوانيموه چو به سردانى شيركو بى نموى له پناى دوستايه تى دا به فيل بىكوژى.

- ملا بهختيار نهيمه تينكار نهكرد، نهپوت: جمال چو به سردانى شيركو بى نموى همدى كيشى تهران حسك و بهگيتى به لادا پخن و، لهوى بهر به شريان و نهو كارساته قومماوه.

جمال پيشمرگه بهكى وريا به. نهگه له كوشتنى شيركو بوايه پيوستى به فيل و مهرباندارى نهيمه، نهپوتانى به جوړيكى وها شيركو بىكوژى كه خوى تى دا نهكوژى. نيتيهامه كى حسك و تينكاره كى ملا بهختيار همر كاميكيان راست به، نه روداوه

نالباره بو به هزی شریکی خونیای نپقلیمگیر له نیوان حسک - پدکیتی دا و، دوایتر له نیوان ههمو لایهنگانی جود - پدکیتی دا.

پیشمرگه‌گانی هه‌سه‌که دواى نهم روداو ده ئه‌رمانه‌که‌یه‌ان و، هه‌ندی له کاده‌گانی هه‌سه‌که‌یه‌انی تی دا کوژا بو، وه شریکی خونیاییه‌ان له گه‌ل حسیک دا بو به جی مایو، خه‌مه‌بار و سه‌ری شه‌واو بو، مه‌لا په‌ختیارش به جی ی هه‌شت بو، گه‌راوه‌وه پاره‌گای سه‌رکرده‌یتی.

*

حشع و پدکیتی

ئامیر مه‌فرزه‌یه‌کی چاش به ناوی عه‌بدوللا مایلی، هات بو به ریزی حشع. حشع وه‌ری گرت و له ناو هه‌زه‌گانی خوی دا له ناوچه‌ی ده‌رگه‌له‌ کاری یی سپارد. نهم کاره بو به هوی توره‌یه‌تی په‌شمرگه‌گانی پاله‌که‌یه‌تی و، هه‌ر شه‌ لی کردنی، گه‌له‌یی گه‌هه‌شته‌وه سه‌رکرده‌یتی که حشع عه‌ولا مایلی وه‌رگرتوه. عه‌ولا مایلی، په‌شته‌ر په‌شمرگه‌یه‌و، له کاته‌یک دا له گه‌ل تاقه‌ی په‌شمرگه‌ی پدکیتی په‌که‌وه نهم بو خه‌پاراستن و ده‌وانه، په‌شمرگه‌گانی پدکیتی له کاتی نوستن دا گرت بو. دواى چه‌که‌کردن و په‌له‌سه‌تن ته‌سه‌لی عه‌براقی کرد بو. پاش نازار و ته‌شه‌که‌یه‌کی زور حه‌که‌می ته‌سه‌لام دران و له سه‌سه‌ل هه‌لیانواسه‌ن. نهم په‌شمرگه‌ گه‌راوانه له «ره‌ده‌ی ته‌سه‌لام» ی زه‌نه‌انی سه‌سه‌وه، په‌ش ته‌وه‌ی له سه‌ده‌اره‌ به‌رین، نامه‌که‌یه‌ان بو مامجه‌لال و سه‌رکرده‌یتی نوسی بو. نامه‌که‌یه‌ان به له‌به‌وانه‌کی مامجه‌لاله‌وه له ژماره‌ی چه‌اره‌می مارتی ۱۹۷۹ ی «هه‌والنامه» دا به‌مه‌جوزه به‌لاو کرد بووه.

سێ نه‌سه‌ره‌ی تری ئاسمانی خه‌باتان راده‌که‌شین

وا له خواره‌وه نامه‌که‌ی هه‌ه‌لالانی قاره‌مان: وه‌ستا سه‌سه‌لی خه‌بات و کاک سه‌سه‌نی شه‌به‌له‌کی و کاک ره‌به‌یی ره‌سه‌یی، کوته‌وت وه‌ک خه‌زی به‌لاو ده‌که‌یه‌وه که غه‌ته‌یه‌کی گه‌انی نه‌به‌که‌اری و خه‌زه‌ه‌فت کردن له په‌ناوی کوره و کوردستان و ی ن ک دا خه‌زی ته‌به‌ا ده‌نه‌یت. نه‌شه‌ به‌له‌ین نه‌ده‌م که له ژماره‌ی ده‌هاته‌وا ناواته‌که‌یه‌ان به‌هه‌سه‌ دی و وه‌اری شه‌به‌سه‌یه‌ان له سه‌ر به‌نوسم. هه‌روه‌ک به‌ ناوی ی ن ک و هه‌زی په‌شمرگه‌ی کوردستانه‌وه به‌له‌ین بو ته‌و ۳ قاره‌مانه و سه‌دان قاره‌مانی شه‌به‌ی تری نه‌که‌یه‌وه که تا سه‌رکه‌وتن به‌ مردن بو ته‌وله‌سه‌نه‌یه‌ان، بو هه‌نانه‌ی ئامانج و ده‌خوازی په‌گانی که‌سه‌لانی خه‌له‌که‌یه‌ان که گه‌انی په‌که‌یه‌ان له په‌ناو ده‌ به‌خت کردوه، ده‌یه‌ به‌ خه‌باتی به‌سه‌رله‌ به‌هه‌ن و ئالا شه‌که‌وه‌کی شه‌وش و ی ن ک هه‌ر له سه‌ر سه‌ر راگیره‌ن.

*

به ناوی خرای گه‌وره و سه‌به‌یه‌ان

پدکیتی نه‌سه‌مانی کوردستان

بو هه‌ه‌لالانی سه‌رکرده‌یتی

سه‌له‌یه‌کی شه‌ره‌گیرانه‌ی گه‌ورم

له‌و کاته‌ی که له ژیر په‌تی سه‌ده‌اره راوه‌ستوه‌ین چه‌اره‌وانی مردن ته‌که‌یه‌ن له په‌ناوی سه‌انی گه‌لی کوردمان، ته‌و گه‌له‌ی کاروانی خه‌باتی سه‌وه به‌ خه‌ونی هه‌زاران شه‌به‌ی قاره‌مان وه نه‌مه‌ش شه‌انه‌ی ته‌که‌یه‌ن به‌و ره‌که‌یه‌ی که له په‌ناوی شه‌به‌ی به‌هه‌ن، به‌لام نه‌مه‌ ده‌وا

له ټپوه و همسر پ م ټکه پښه کما هر کاتیک گڼلی کورد گڼشته تاوانی خزی له پیرمان
 نه کښ و نه مال و داښک و پاوکی هیچ شمیریدک له پیر نه کښ و نه خونی نیمه نه کښ و نه
 سرشانی ټپوه پز توله سفندل لرو دوژمنانې وهک سسکزی حاجی خورشید، مسجده
 نمین رهشاشچی، عهملولا ماویلی، نغموه شیخ، مستمفا روستایی، پیرسته ټپوه
 تولمان پشین، تگایه دمستی یارمندی پز کسروکارمان درې کښ، تکا نه کم مام جلال
 مقاله پدکمان دهراره پښی پز ټپوهی کسروکارمان زیاتر شانازی به خزانوهه پکښ.
 ټپتر پز پښتوه له ژیر نالای پدکیتی نیشتمانی کوردستان.
 سرکوتن پز کورد و کوردستان. مردن و سرشوی پز دوژمنانی گله کمان
 شهیدان:

رَسُول عومر خیات حسین عومر شیوه لورکی ره قېپ عوسمان روستایی
 روژی ۱۹۷۹/۲/۲۰

*
 ټپو کاتې ټم نامه پیمان پلاو کړدوه، عمو لا ماویلی هڅشتا ټامیر و دسفره
 خاصه ی جاش پو. عمو لا ماویلی دواي ټپوهی پو په جاش چند پیشمرگي ترشی
 راو کړد پو، وگور ټپانوت: همدی پیشمرگي گپراوی له هالیکو پتغروه فیری داږه
 خوارۍ.

هاتنی عمو لا پز لای حشع و، سورانهوی به پمچاوی پیشمرگدکانی باله کاپه تی و،
 هاوری و ناسپاوه کانی وشتا رسول و حسین و ره قېپ، توره پوښکی زوری له ناودا
 دروست کړد پون. ټم گلپیه گڼشته سرکړد اډه تی و، هر شه پان کړد پو که نه گور لرو
 ناوچه په دوری نه خنډوه پز ناوچه پدکی تر، له تولی خونی هاوریگانان دا، ټپکوژن.
 پز ټپوهی ټم گروپه پروتغوه، مامچلال داواي له حشع کړد پو لرو ناوچه په دوری
 پخښتوه و بیگوزنډوه پز شوپښکی تر. حشع پانگیان کړد پز لای خویان پز ناوړه ننگ،
 پلام دواي چند روژی ریگانان دا پو پروتغوه پز پاره گامی خویان له ورتی. روژی ی
 ټپلول پیشمرگدکانی پدکیتی له دمرگله توشی ټپن. کمو تونه دواي، خوی له مالیک
 دا قایم کړد پو، ددوری ماله کپان داږو، داوپان لی کړد پو پسته دهرهوه. ترسا پو بیکوژن
 خوی له ماله کدا عاسی کړد پو. پو په تغه. ټم پز مه موده پدکی خاپاند پو سره نجام
 کوشت پوړان.

لیپرسراوه کانی حشع له ناوچه کدا لمه زور توره ټپن. پدکیتی کی په و ټپوان
 کښ، تا پتوان دسندر پیمان پکښه سر و، هاوری ی حېزپ پکوژن، ټپانیش پیران له
 توله کړد پوهوه. پلام نه ک لهوانی که ټپو کاره پان ټپجام داږو، پدکو وگور خښله
 دواکوتوه کانی کورد، له هر پدکیتیه کی که پیر دسپان پکوی.
 روژیک دواي ټم روداوه، فرماندهی پتالیونیکان په ناری عملی حمله عزیز، که
 په عملی کلاشینکوف ناسرا پو، له گوندی ټپن پان ټپی، چند پیشمرگه پدکی پدکیتی
 پش که خدلیکی ناوچه که پون له همان گوند ټپن. پز گفتوگز ټپیری په دپان. ټپانیش:
 وسمان پدکی گپروانی، فرماندهی کمرت، له گهل کادریک په ناری حمله لاو و چوار
 پیشمرگي که، پی سل کړد ټپوه ټپن پز مزگوت که که عملی لی ټپی. عملی له ناو
 مزگوت کدا دسپجی هر شعشی کوشت پون.

وهمان به گ، جوتیاریکی همزاری خملکی گهموان و، پیاویکی بهریزی ناوچه که بو. له شورشی نهلول دا پیشمرگه بو. لم شورشهش دا هم له سهره تاوه دمستی داپوهو چدک و بهو به پیشمرگه. که به کم تاقسی شمع گهمشه ناوزهنگ، نموساکه نم باره گاهیکی بهسری له کورگیگ دا به وشکه کهلهک له ناوزهنگ دروست کرد بو. سرکرده پهنی به کیتی نشکونه کهمان پی چول کرد بز نموی قسایح رسول و مهلا نهمدی بانیهیلاتی و شیوعیه تازه راگروه گان وکو ناویهکی زستانه بهنه ناوی. لهو کاتدا که وسمان به گ کوزا به نیجازه بز سردانی مناله گانی چوپوهو ناوچه که.

نم دستدر پیبه ناروا به پیشمرگه گانی به کیتی له باله گاه پهنی وروژاند. نموانیش کزبونوهو چونه سر باره گای پتالیوندهکی شمع له وهرتی. شیوعیه گان دایانه چپای کاروخ و، داممزان. له شاخه که گهماریان دان، شمع ناگاداری مامجه لایان کرد. نموش لمرمانی دا که دسهجی دوری شیوعیه گان بهر بدن و، همر کهسه بهچتموه جیگای پیشوی خوی. شمره که کوزاپوهو، بهلام گزوی نهموی بهوه.

* وهکو نهمان بهستموه له تاو شمع دا له سهره تاوه دو بهروزی جیاواز همو بهرام بهر ناکوکی پارتی - به کیتی، دوا بهرش لهو بهلگاند که دس به کیتی کموتن، هندی له مضمهره گانی کزبونوه گانیان نم هواله بیان سلطانده:

۱. هندی گان لایان واپو که پارتی خهتر نیه بز سر شمع، چونکه حیزه ییکی خیلکی ناسراوه به کزنه بهرستی و نوکراه پهنی نیران و نیمه پالیزم، بهلام به کیتی خهتره چونکه به ناوی مارکسیزم و پیشکوتنه خوازی بهو لاوانی کورده غریو ندا و، له جمعاوهری شمع نهمرا. له بهر نموه لهو ناکوکی به کدا چاکتر وایه لایه پهنی پارتی به گرن.

۲. هندیکی تریان لایان واپو ناکوکی به کانی نهمان لایه نه گانی جود - به کیتی ناکوکی نهمان باله گانی بزوتنموی نهموهی بهر جوازی کورده، چندی به به کوهه خهترک به زورتر به کتری لاواز نه کمن و، هلو بهستی حشی پی بههیز نهمی، له بهر نموه چاکتر وایه که شمع خوی لهو ناکوکی به نه گلینی و لی به گهری به کتری به خون.

سهره نهمان بهروزی نموانی به کم سهری گرت که به لای پارتی دا داهشکین، وهکو نه پانوت؛ له سهره تاوه مهلا نهمدی بانیهیلاتی لم باوهردا بو، دواترش گهریم نهمدی چوه سر باوهردکی نم.

* که پیشمرگه گانی شمع باره گای پتالیونده کهمان چول کرد بو، پیشمرگه گانی به کیتی هندی کاغز و دهفتریان له تاو باره گاهه دهره ناپو دوا بهتر بز منیان هینا. به کیکیان دهفتریک بو به عهره پی ناوی پیشمرگه گانی پتالیونده که و، سال و شونی له دایکبون و پندی پیشمرگه به تیبیان و هندی زانیاری لهو باهتانهی تی دا نوسرا بو. نموهی سهری راکیشام نموه بو؛ له تمیشت ناوی زوریانوه له خانه بهک دا نوسرا بو «متمهد». من وامزانی مبهستیان له «متمهد» قونتراتیچی و «مقال» و. سهرم سورما بهر نموهی نمو همو قونتراتیچی به شمع کز بهستموه. له چند کسبیم پرسی. بهکی له هاوریکانم شاههزا بو وتی: «مبهستیان له - متمهد» نموه به که پاگانهی بز بهس نوسپوه و بهلینی

پس داون ریزی شمع به جی بهیلی»

* لشکرکیشیه کئی سهد کاکه

سهد کاکه زور چار لای سرگردا پئی حیزیه کئی خزی هملکشا بو که نه گور توان لی ی پگمرین په کیتی له گوردهستان دا تئواو تیکا. توانیش باوهریان پی کرد بو. که روداو ده کئی شیرکز بو. فرمانیان دا به سهد کاکه، پچسته سر هیزه گانی په کیتی. سهد کاکه، که خزی همیشه به دوی بیانودا نه گمرا بز په لاماردانی په کیتی، هملی بز هملکوت. لهو کاتندا له دوریهی ورتی و مسئله گان بو. گمونه کوگردنموی پیشمرگه گانی حک. له قه گانی دا که بز دانتیترانی دبهاته گانی کرد بو. وت بوی: «نیمه چوار حیزین و توان تنیا یک حیزین. بهارمان داوه جاشه گانی شستوشمش بکه نموه به تموله گانی به کره جوده»

سهد کاکه روزی ۲۳ ی نابی ۸۱ له خوشناوه تیره گمونه کیومال به دوی پیشمرگه و کادره گانی په کیتی دا. هر پیشمرگه به کی بهر دس کتوت چدکی کرد و، هر تاقیمکی بینی چوه سریان. له چیره و دولی نازنین و دولی سماقولی زیاتر له ۵۰ کادر و پیشمرگه به تاک و به کومل چدک کرد و هندیکی گوشت و هندیکی زامار کرد.

* بۆلی و کومله

روزی ۲ ی تمبول سهد کاکه دوری مفرزه به کی په کیتی گرت له گوندی مپوژدی بناری کوسرت. پیشمرگه به کی گوشت و دوانی بریندار کرد. په کیکیان فعی بایزی لیپرسرای مفرزه که بو، توانی تریشی گرت. په کی له گپراوه گان ننومر بۆلی بو. سهد کاکه لی ی پرسی بو سر به چ ریکختنیکه وت بوی: «کومله». سهد کاکه به گزچان تی ی بهر بو. هتا توانی بوی لی ی داو. زوریسی جنبو پی دا بو، وت بوی: «تیره همو شوانن، بۆلی و کومله کوجا مفرجه» بۆلی تیره به کی پچوک بون له بیترین نژیان. خزان به بهشی له ناگز دانهنا. ناژدندار و نیوه رهوند بون. کاتی خزی له نیوان قندیل و دهشتی کومله گرمیان و گورستانیان کردوه.

هرکس نم قسه بهی به گردا به، نمبو سهد کاکه قسهی وها بهکا، چونکه نموش به مفرزه کاری شوان بوه و، پلهی خویندواری خزی و رادهی تیگمیشتنی له هی ننومر بهرتر نهو. له کاتیک دا نم خزی به سرگردی حیزیکی سوبانیستی نژانی، ننومر تندامیکی سادهی کومله بو. بز به دهختی کورد. به هزی هلمو مفرجی ناتاسایی جولا نموی کورده زور چار له ناو همو حیزیه گان دا کسانیی له بابهتی سهد کاکه نه گمیشتنه ناوهدی بهاردانی سیاسی.

* فمخره دین

له مزگوتیه کئی گوندی ناومالی دهشتی کویه دوری چمند پیشمرگه به کی په کیتی گرت. پیشمرگه گان دهستان کردوه. په کیکیان کوژرا ناری فمخره دین و، دهرچی کلیهی علومی زانگزی موسل بو. کادری ریکخراوهیی کومله بو.

* حاجی قادری مالومه

سید کاکه له دولی جافهتی چو پوه سرگرملر، هلمدن، یاخسمر، چرخماخ مالومه.. له چنده شونې تق و تزی له گیل پیشمرگه‌گانی په‌کیتی دام‌نژاند بو. نازاری دوسته‌گانی په‌کیتی داپو. هیزه‌گانی په‌کیتی له وی که تازه فرمانده‌گه‌پان و، چنده فرماندهی کمرته‌کیان کوژا بو، خمبار و سرگره‌پان پو، که بیست پو پان هیزه‌گانی حاک هاتوته سریان، پاش تقوت‌توقیکی کم کشا پونهوه دولی سفره و زمره‌ن. حاجی قادری مالومه که به ناوی: «دپگل» توره‌پان نه‌کرد، په‌کی یو له پیاره ناسراوه‌گانی ناوچه‌که. پیاریکی کورده‌پرو و پریز و، تسمنی سرو ۶۰ سال و، له شوری نملول دا ماوه‌کی درو پیشمرگه‌په‌تی کرد پو. مامه عزه‌ی پراپی سهرتای دس پی‌کرده‌نوی شوری نری پیشمرگه‌ی په‌کیتی بو، له هیری جده‌پ دا کوژا بو. حاجی قادر به خوی دا رانه‌پرو له روی همو کمسک دا قسه پکا. هندی مشومری له گیل سید کاکه کرد پو. سید کاکه پو شکاندنی حاجی قادر له پو چای خدک، له حموی مزگوته‌کی مالومه‌ی هلیکشا پو.

* دلشاد توفیق

له گوندی شاربستی دولی جافهتی، که دوا قوناغی لشکرکشی‌په‌کی پو دلشاد توفیق کوژا. دلشاد نوی شاعیری کورده‌پرو: حاجی پالی پنگینه و، خوندکاری زانکز پو دس‌تی له خوندن هلیک‌تو. ماوه‌پک له قندیل و ماوه‌پک له نازونه‌گ له گیل من پیشمرگه بو. گنجیکی ژر و پیدنگ و نازا پو. قادری ریک‌خواه‌ی کومه‌له بو.

* د. معجید

هر له درو‌ی نم لشکرکشی‌په‌دا رو‌ی ۶ ی نملول تاقمیکی تری هیزه‌کی سید کاکه جاریکی تر چونه سر هیزکی په‌کیتی له پیروی سرو پیشمرگه‌په‌کیان کوشت به ناوی هاشم و دوانیشیان پرن‌دار کرد په‌کی‌پان د. معجید عه‌دوللا پو. د. معجید تازه خوندنی پزشکی تموا کرد پو. هوری ی کومه‌له و، گنجیکی روح سوک و روشنیر و روخوش پو. پو خزمه‌تی پیشمرگه و خدک له گیل پیشمرگه‌گانی دس‌تی هوبیر ماوه‌وه. گولله‌پک له کمللی سوری داپو توشی پی‌هزی و شمللی کرد. هاوریکانی به پرن‌داری دهر‌ازیان کرد پو. ماوه‌پک له چپا و ماوه‌پک له گوندی وری شارد پو پانه‌وه. پاشان پو تمدای نیر‌دا پو سوید. به‌لام هرگیز چاک نه‌پرووه و تیر نه‌توانی پزشکی پکا.

* هیزه‌کی سید کاکه زورتر نه‌پو له هیزه‌گانی په‌کیتی، به‌لام هیزه‌گانی په‌کیتی و‌کو جاران به بی ترسی دست‌در‌زی حاک به تاقمی پچوک و له پک داپرو به ناوچه‌گانی چالاکی خویان دا نسر‌انه‌وه. سرکرده‌په‌تی په‌کیتی هیچ جوړه پواریکی نه‌پو پو شری حاک، حش و پاسوک. هر له پو نموه ناگاداری پیشمرگه‌گانش نه‌کرا پو

ورپایی خویان پکن و، کو پهنوه بز پرمیرچدانوهی هیرشه‌کانی سید کاکه. سید کاکه
نمیتوانی غافلگیران پکا و، دمستی کتوپریان لی پوشینی و، به جینان بهیلی.

*
تم هوالاته که گه‌پشتوه نیمه زور ناراحتی کردین. تم لشکرکیشیه له سنوری
تزلله دمرچو بو، بوو به شعری دمرپرانندن. سید کاکه له نامه‌پدکیش دا که بو مکتبی
سیاسی خویانی نارد بو، داوای لی کرد بون هیزیک پهنره سر مامنده بز نموی نیمش
له شینی، زلی، ناوزه‌نگ، توژله. دمرپکن. وقان: «نه‌گمر وا پروا نمبی کوردستانی بز
به جی بهیلین.» بز هلس‌سنگاندنی بار و دوزخه که کوپونوه‌پک کرا نمندانانی م س و
زوری سرگرداپتی بهشار بون.

له پشموه رمخنی زورمان له مالا بهختیار گرت له سر کاره‌کانی نو دواپیدی و،
له سر به جی هیشتی پیشمرگه‌کان و ناوچه‌که. داوامان لی کرد سر لغوی بهیتموه بز
سرپرشتی و ریک‌خستنوهی هیزه‌کانی همری چوار. همری له گلی مان وت. کملکی
نمبو، تاماده نمبو بهیتموه بو ناوچه‌که. برارمان دا:

۱. مستفا چاورهش بهی بز کوکوردنوه و ریک‌خستنوهی هیزه‌کانی همری‌ه‌کانی ۳
و ۴، تین بو سید کاکه و هیزه‌کانی حسک بهینی هری مهرگه و دولی جافندی به جی
بهیلان پرمو کوسرت و، لموش گوشاریان بو بهین تا نپانکننوه به خزشاوهی دا.
۲. من، هیزیک له گمل خوم بهیم به ناوچه‌ی سنگوراپتی دا پرمو دولی خانقا
و، دمس پگرن به سر ناوچه‌کانی ورمی، دولی ممله‌کان و، دولی بالهسان دا. لموی له
گمل هیزه‌کی مستفا پک پگرننوهو، هیزه‌کانی حسک بهینه «ناو که‌باشه» وه.
۳. ملازم عومرورش، نه‌گمر پوسستی کرد، به دوی من دا هیزیک بهینی له
قدراتوکان داپمزی بز پاراستنی ریگاکانی پشموه‌مان له کومتان - دولی خانقا.
- لور کاتدا پشپکی هیزه‌کانی همری ۷ ی باله‌ک و همری ۱۴ ی ناکز له
سرگرداپتی بون. همویانم ناگادار کرد خویان بز جولان کو پکننوه. سید کرم له
باتی م ع هات. چند مفرزه‌پکی گرمیان لموی بون نوانیشمان ناگادار کرد خویان
تاماده پکن.
- مستفا له سدره‌شت بو ناگادارمان کرد به ری پکوی بز جیسجی کردنی
نمرکه‌کانی.

*
روداو‌ه‌کانی فقیبان و کاروخ، له نیوان حش و پدکیتی دا تازه قومما بو. هردولا
براریان داپو که پهره‌ن‌پدیه‌کانبان له ناوچه‌کدا ناسایی پکننوه. پدکیتی تم کاره‌ی به من
و، حش به مالا نممندی پانیخیلای سپارد بو.
بهانی روزی ۸ ی نه‌لولی ۸۱ هیزه‌کمان کموته ری، مالا نممندی له گمل
نیمه هات، به‌لام له ریگا سلی لی تکردین. له قلاتوکان لمان دا. له کاتی نان خوارون
دا عدلی حنمی شاسوار، که نموسا گنجیکی تازه پیگه‌پشتو بو، تفنگه‌کی له سر پی
نمی، گولله‌پکی له دمس دمرچو رانی پیشمرگه‌پکی مفرزه‌کی خویانی پیکا. ناوی
هیداپت و خعلکی ناوایی پندکی گرمیان بو. د. شالو له گمل هیزه‌که بو. گه‌پشته
سمری. دهماره گموره‌کی رانی توشی نزیف بوو. چندی خسریک بو نزیف‌ه‌کی

پرمستینی و، چند کسبیکش خونینان دایه، کملکی نمبر، همسان روژ سرد و، لموی ناشتمان. نسمه روداوکی ناخوش بو، هیشتا هیچسان نهکرد بو بهکیکسان به خورایی کوژوا.

گورستانیکی زور گموره له قلاتوکان بو. گمورهیی گورستانهکه له گمل کمیی ژمارهی دانیشترانی قلاتوکان و ناوایهکانی دوروییری دا نمنهگونجا. همدی له گورهکان هملکسترا بون. نیگاری گول و خنچیر و مفلکی له باهاتی کملشیر له سر کپلهکانی هملکسترا بو. نوسنیان له سر نمبر، پان من نمبببی. نمنزانی هی چی سورههیکه. روژی دواپی کوتینه ری گهپشتنه دولی خانقا. پیشمرگهکانی دشتی هملیر و خورشناویتی که له ناوچهکدا مایونره تا نو کاته خویان حشار دایو، به هزکی توکی دوزرانوه و خویان درخت. د، مسجدیش، که چند روژ بو به پرنزاری حشاریان دایو، له دارههپیک دا گهپشته دولی خانقا. سرمرای سفتی پرینهکمی و پرمیشانی حالی، ورمی زور بهرز بو. له گمل مهلا نهممه چند جاری دانیشترین و، نوینترانی همدولامان دانا و، نو چهکانی له بهکتریهان گرت بو ورمانگرتومو دامانوه به بهکتری. نمبر نیوانی هیزهکانی همدولا له ناوچهکدا بهگرمتهوه دوشی جارانی.

بهلام وهگرو دواپی بوسان دهرکوت نسمه بز خاواکردنموی نیسمه بو، چونکه سرگرداییتی جود بریاری دایو: بهکیتی تمی پکا.

* هیزهکسان به ری کفوت بهرمو مملهکان. بهیانی زو بو گهپشتین. پیادهکانیان که به هاتنی نیمهپان زانی بو همویان له ترسان خویان له چیا شارد بهومه. نو روژه همدی بو، له بهر نموی پیادهکانیان ناوایهکهپان به جی هیشتا بو، نوژی همدی تی دا نهکرا. هیزهکسان زور بو هموی له مملهکان جینیان نهمبوره، له بهر نموه دایهشمان کردن به دروایی دولهکه له گوندهکانی: کمنول، پلمی سمر، پلمی خوارو، نالاته.. دایمزین.

کادارهکانی بهکیتی، هوایی ناراستیان له سر ژماره و شوینی هیزهکانی حسک همبو. پنیان وت بوین که دولهکه چوله و، هیزی حسکی تی دا نهماره. بهلام که هیزهکانی نیسمه چون بز پلمی، له چیاکانی پشتمونه: سمری جوانهگا، داره هیشک، گملی بیجان، که بهشیکی زنجیرهپی چپای کورهکه.. بوین دامهزرا بون، دایانته بهر دوسری گولله. بهکیکیان لی کوشترین و چند کسبیکشمان پرنزار بون.

هیزهکسان ناره سمریان. شوینهکانیان زور قایم بو. خملکی ناوچهکیش به نهینی هاوکاریان نهکردن. بهرنگاریهکی سنجشیان کرد. سورهجام هملکمندران و پلاوهپان لی کرد و خویان شاردوه. بز نموی نهتران پهنوه نار گوندهکان به دروایی دولهکه له نار همو گوندهکان دا بنکمان دانا و، لمو شونانیش که نهترانی هاتوچوی لیوه بهکن بوسه و رهپیمان دانا.

زنجیرهبهک چپای زور سخت کمتوته نیوان دولی شاور و دولی مملهکان و دولی بالیسانمونه، چند گویره ریگایهکی همبه بز هاتوچو باریک و بهرز و رک و رژدن، خویان پنیان نملین: «دهر»، وهکو: دهره هرتدل، دهره زیوه که ریگایه بو دولی شاور و، دهره شیر که ریگایه بو سرچاوهی مملهکان و، ریگای سمریاری خفتی. همو نم شوینانهمان به پیشمرگه تفتی، چونکه چاوهروانی گمرانموی سهد کاکمان نهکرد که له دولی جافهتهپوه

راو ترا بو پرمو کوسرعت و، نمبو په پدکی لم ریگایانه دا تی پپری بو نموی پگرمینوه
پاره‌گای سمرگرداپه‌تپیان له دهرای دوله تو.

روژانه‌ش مفرزه‌گافان نمبون پز گرانې گونده‌کانې دولې پالېسان.
همان روژی گه‌شینه مېله‌کان، دواي نموی تیگه‌بشتن نیازی هیچ دسترزی و
کارکی خراپان نېه پز نیواره‌گهی، همو توانی هدلات پون هاتنوه نار ماله‌کانی خویان.
دوا په دواي پدک هندی له پیشمرگه و مفرزه‌کانی حسیک، که خپلکی ناوچه‌که پون
توانش له مکزگانیان نه‌هاتنه دهری و، نه‌هاتنه ناو په‌کېتپوه. هندی لوانه پیشمرگي
باش و ریگوپیکیان لی دهرچو، تا سر له گڼل پدکیتی مانوه.

*

دېموکرات

پدکی له پیشمرگه‌کانی دسته‌کې خرم ناوی جمال بو. هاروی ی کرمه بو.
په‌پرسی کاروباری لوجستیکي مفرزه‌کسان بو. سرپرستی خواردن و داپشکردي
نه‌کرد. کاپرایه‌کي مېله‌کي دارېکي هموی و دو بن دار گویزی پز خواردنې خومان پرمو
رو کرد پوینوه. جاوربار گویز و همربیان لی نه‌کرده و نه‌پانخوارد. جمال سرپرستی
چنین و رنېن و داپشکردي نه‌کرد. له پاتی نموی پلي: وه‌کو پدک په سمرتان دا داپش
نه‌کسم، نمونده وت پوی: په دېموکراتي داپشی نه‌کېن، ناویان نا: «جمال دېموکرات»
دواي نموه نېتر نم ناوې په سردا داپرا و، هتا نیستاش هروای پی نغلین.

*

قل

لو سرده‌مندا دزگای بیتل مان نمبو، تمپا هوی په‌پوهندی مان چمند دانه‌پدک
هوکی توکی بو. پز نموی له گڼل پدک په‌پوهندی پکېن نمبو پچس‌پناه‌ته لوتکي
په‌زایپدگان. نو مفرزه‌زانی له پوسی سر ریگاکان دا دامنپون همویان هوکی توکیان
پی بو، پز نموی نه‌گمر شتی هاته پیشمره په تاپه‌تی شونه‌کانیان نه‌پروانی په سر دولی
پالېسان دا ناگادارم پکېن.

شاخه‌وان فخرماندهی توانه بو که له سر پاری ختی و، فاروقی علی مسؤولدیش
هی توانی له سر دوه شیر پون. پز نموی په ناسانی له په‌پوهنده‌په‌گافان تی نه‌گمن،
هندی له ناوه‌گافان گویز بو، لوانه: وشي «قل» مان پز حسک دانا بو.

له پر شاخه‌وان په هوکی توکی هاواری کرد: «نوی وه‌لا نموه قله‌کان! نموه
قله‌کان له توتومبیل داپزن. نموه قله‌کان خبریکن په سر پاری ختی دا هملدگرمین.
نموه قله‌کان پرمو لای نیسه دین...» بمجوره، به پی پسانوه، دپزی ندا په قسه‌کانی
نه‌توت مونه‌پد پدیره و له سر روداوه‌کانی توتوپین تدوی. فاروقی علی مسؤولدیش
همان قسې شاخه‌وانی په هوکی توکیپه‌کانی تو نه‌گمپاند. چندی هولم دا شاخه‌وان په
پېده‌نگی چاودیری قله‌کان پکا، تا نه‌گمنه ژیر ناگری توان، کملکی نمبو.

تومز قله‌کان سید گاکه و هیزه‌کي پون و، تمپانیست له ریگای سرباری ختی
پینه دولی مېله‌کان و پگرمینوه پرمو سمرگرداپه‌تی، لم هات و هاواری شاخه‌وان هوشیار
پونوه. توانیش په هوکی توکی قسه‌کانیان گوی لی پوو، زانی پویان پوسه‌پان پز دائراوه.
په همان توتومبیلی پی ی هات پون، سوار پون و گمرانوه پز دواوه پرمو چپای هورې،

واته پرامهر پو چپای هیزه‌گانی نیسه بوی دامعزوا بون.

نیتر نیسه له گولی نه‌پونوه. هیزه‌گانان نیشته سمریان. له لای چپوه و له لای سردولوه به هروی دا بویان سرکوتن. سهد کاکه به هوکی توکی قسبی له گدل عمولا سور کرد پو داوای لی کرد پو دهریازی پکا. شونیک یز دپاری کرد پو بچسته نوری تا به تراکتور پیگوزیتوه. سهد کاکه هندی لهوانی له گلی بون خمریکی کردن به شوری هیزه‌گانی پدکیتیهوه، خویشی به دزیسهوه مهربانی به جی هیش پو پمرو نعو شونیدی عمولا سور بزی دپاری کرد پو.

هیچ کسی له فرمانده‌گانی پیشمرگه به نندازی سهد کاکه له خو دهریاز کردن دا زیره‌ک نه‌پو، شمره‌کمی داتمه‌زاند، گمری نه‌کرد، تاقی له پیشمرگه‌گانی تپوه نه‌گلاند، خویشی به پهننگی نه‌کشاپوه بز شونیک سلامت. له چندين شمره‌دا نهم تاکتیکمی به کار هینا پو. له «شوری دهشتیو» یش دا وه‌ها دهریاز پوو.

*

شیر و روی

نهم شمره زیاتر له‌روی شمره تفنگ بی، شمره قسه پو.

که پاسی نازایه‌تیه‌گانی خوی نه‌کرد، سهد کاکه قولی هلمه‌عالی و، گیرانه‌گانی تیکه‌لاو نه‌کرد به هاژوه‌ژ و فیشال و خو هملکیشان، به‌لام قسه و نشه و همره‌ش‌گانی خوش بون، زور جار له ناخوشی دا پپاری نه‌هینا به پیکمنین.

سهد کاکه همو فرمانده ناسراوه‌گانی پدکیتی نه‌ناسی و، له گدل هندیکیان دوست و ناسپار پو. لیم شمره‌دا به هوکی توکی قسبی له گدل هندیکیان نه‌کرد. له سمره‌تا‌دا که هیشتا مفرسی له سمر نه‌پو چنپوی پی تئدان و گلفی لی نه‌کردن. قمناسه‌دکی پی پو، همره‌شمی لی نه‌کردن به قمناسه‌کمی، میشکیان نه‌پوزنی! سهد کمریم و قادر خیمات و عزیز یز داو پپاری زور نازا بون همره‌ش‌گانی سهد کاکه‌هان به نشه و مرنه‌گرت و گالتهمان پی نه‌کرد. خمریک بون نه‌گه‌بشته سمری.

له چنند لاوه به هوکی توکی بانگیان نه‌کرد: «سهد روی له کوی ی؟»

سهد کاکه نه‌بزانی نیتر خمریکه مفرسی لی نزیک نه‌پیتوه وتی: «شیر که پیر پو نه‌پیته مسخه‌روی سه‌گان» پدکیکی که پی ی وت: «سهد روی! تز قعت شیر نه‌پو، همر روی پوت و، همو جار خملکی له شمره‌وه نه‌گلینی و خویش همدی ی!» قادر خیمات گوران‌پدکی خوشی به ناوی: «هو روی - روی...» بز ریکخت پو، به ناوازیکی خوش له هوکی توکیه‌گدا بزی نوت.

ماوه‌پدک سهد کاکه دهنگی نهما، زوریان گالت به خوی و به قمناسه‌کمی نه‌کرد. نه‌هان‌پست شونیده‌کمی پدوزنوه به‌لام نعو دهنگی له خسوی پری پو. تومنز خمریکی خوزه‌ه‌یاز کردن پو. سهد کمریم چنند جاری بانگی کرد: «سهد روی قمناسه‌کمت دهنگی نهما چی لی هات؟»

سهد کاکه گه‌بشته تینی، وتی: «چو به داپکتا!»

سهره کورد له ناو گیانداران دا، جگه له شهر و پلنگ، توانی کدی به لاوه سوکه. سهد کاکه به ناوی روی زور توره نه‌پو. نه‌بزانی رومیل سمرکرده‌ی هیزه‌گانی نه‌لمه‌انیا له سمری نه‌مفرقا، که هیزه‌گانی پمرتیانیای به سمرکرده‌پتی مونتوگومری به گیر هینا

بو، له پسر زېره کی له پسر پور دنی شمره کېدا ناویان نا بو، روی بیاهان.
نېتر په پدجباری نا دنگی گمناسه کې و نه دنگی خوی له هوکی توکی دا نما.
پز روژی دواپی بیستان که عولا سور له ریگای سرکه پکانوه تی ی پیراند بو.

*
له همدی پدکی له هیزه کې سید کاکه کوژا، نای حسمن ورتی بو، تومر کې
په جی ماو. پیشمرگه پکشیان په پرننداری گیرا نازادمان کرد. پلام سید کاکه خوی
دویاز بو و، توانی ترشیان په تاقمی پچوک پلاوه پان لی کرد.
جسوجولی ناشکرای چه کداره کانی حسک نما و، ناوچه که کسوته ژیر دسه لاتی
هیزه کانی پدکشیبوه.

*
پز روژی دواپی، پز هلسنگاندنی هلمو مریجی ناوچه که و، دانانی پرنامدی کاری
داهاتو، له پیراو کڅ پرنهوه. پسرستی نمو نمابر هیزه کان همسریان لو ناوچاندی په
کوکر او پی پهنهوه. هیزه کان ریگا دران هریه کېان پچینهوه ناوچمی چالاک خوی، لویوه
ناسه پدکم په ریگای ناوشار نارد پز فرمانندی پیشمرگه کانی پنکی قلاتوکان. ناگادارم
کرد که سید کاکه لو ریگایوه نه گویتوه بوسه پدکی پاشی بو پهنهوه. محه ممدی حاجی
عبدالللا فرمانندی پیشمرگه کان بو، په چاک پزبان دامزوا پون، پلام که سید کاکه
گه پست بوه نرکی، په هندی قسمی لوس نروی داپو، ریگی پی داپون په سهلامتی
تی پیرن.

کوسرت پز شای تی دا دروست بو. ناوچه پدکی گرنگیش بو پز پیکوه پستی
ناوچه کانی همدی پوری زی. شمال که نو کاته فرمانندی پیشمرگه کانی دسه کې خرم
بو، حفزی کرد پچی پز کوسرت. تاقمیک له پیشمرگه کانی خرم پز جیا کرده و، له
گل هندی پیشمرگه تر په ری مان کرد و، فرماندهی هیزه کې نوی مان پی سپارد.

* گله کومه کی ی چوار قولی جود

په پورندی پدکیتی و لاپنه کانی جود چو بوه قرناغیکی ترسانکوه. له نیوان
پدکیتی و پارتی دا له سره تاهو حالتی شو پوره وام بو. دوی نو روداوانش شو له
نیوان پدکیتی و حسک دا هلگیرسا بو. په هزی روداوه کانی دهرگله و فمقیان و
کاروخوه په پورندی پدکیتی له گل حشع پش گرژ بو بو، له گل پاسزکیش له روداوه کی
مامه خلان و گردهی تیکچو بو. په واته پدکی تر هر چوار براکی جود له سنگره داپون
له پدکیتی. سرگرداپنی ثم حیوانه په نسیی له ناو خویان دا ریک کسوت پون
گله کومه کی پدکیتی پیشمرگه پی پکن، پدکیتی له مبدان دهر پیران، پا هیچ نسی تمی
ی پکن.

نیمه هشتا پمسمان نرانی بو. من پورو دوا گراموه پز صله کان و، دوی چند
روژی چرمه دولی خانقا په نیازی نموی په پدجباری پگرسوه پز نازونگ له پسر نموه
هیزه کم کم کرد بوهوه. هر ۴ کسبکم له گل بو. چند روژی له گونده کانی دوله کېدا
ماینهوه. روزانه شو عیبه کان تاقمیک و دوان و سیان په نای کرینی نازوقه و کلوپل و
پسوستی ترمه په لای نیمه داهاتن، وکو پیشمرگه کان چاو پیران کرد پون، لم سر

به کسی نمریشتن، پلام لور سر به زوری نهاتنمه. گومانپان واپو هیزکی بیگانه،
ورده ورده و به شینه، نهگوزنمه بو شونهگانی پشتی نیمه.

*

چاوهش

مهکشی سیاسی چند جاری به رادبو پیمایی مجفوریان بز نماردم. کوا عیولا
سور ریگای کومتانی بمستوه، هرکس لویوه نمره، ریگای پی نهگزی و لیکرلینودهان
له گیل نهگا، چند پیشمرگه به کیشی چدی کرد بو، داوایان لی نهکردم هیزیک بنیره
سری له ریگاکه دوری پخمنمه.

جاریکیان تاقی هونرمندی هولری لویوه تی پیری یون. سهد کاکش لوی
نهی. یدی له هونرمندکان کمان، یا ناله تیکی موسیقی تری، پی نیی. سهد کاکه
لی ی نپرسی: «بو گوی نهچی؟» نلی: «نچم بز ناوژنگ» سهد کاکه نلی: «مامه لال
کسی به دستمه نماره خریکه چاوهش گز بکاتومه»

*

سوار ناغا، عیولا سوری بانگ کرد بو له سر دهر باز کردنی سهد کاکه
سوزنشتی کرد بو. بزی پاس کرد بو که به کیتی و حسک له شمردان، پارمه تیدانی توان
واته دوژمنابندی به کیتی. چند جاری کسی له گیل کرد بو که یان بگمیتوه ناو به کیتی
یان ناچه که به جی بهیلی و پی بز سرگردایندی حسک. چند روزی تم مشومره یان
پردوام نیی. مالا عوسسانی پلنگان، عزیز صدیق، رفوف سلیمان و مامندی حاجی
صدیق له هندی لم دانشتاندا بشدار نیی. زور له فرماندهی کمرتهگانی هر به کیش
که خملکی ناچه که و هندیکیان خرمی خزی یون هر له گلی خریک نیی. تم هولانه
نهک هر پیچی سودی نیی، بلکه پویتری پی پاکی و پی منتهیه سور نیی له سر
هولیشی خزی و، پیمان نلی: «چیتان پی نهگزی بیکن» ترمسز ناگادار بو که
هیزکی گویوه جود به ریگاو به.

*

کۆلاتی فاته

«خانقا» گوندیکی پچوک بو، دوله کیش به ناوی تم گوندهوه ناو نرا بو دولی
خانقا. جاده به کی قهری به ناو دا تی نپیری سینگسیری نهست به جادهی هامیلتونهوه.
لیمسیر و نپیری جاده که گوندهگانی: هرگرد که، سمرنوس، بن نوس، گوزجار،
رژیکریان، چرم ریخن.. هبو. ریگایهک لم جاده بهوه نهبووه نهچو بز قسری، یدی له
پهچدگانی ناوی: «کۆلاتی فاته» بو.

له گیل پیشمرگهگانی باله کایدنی توانم زور خوش بو هندی جار گالتورگه به له
گیل نهکردن. عزیز داوه پیاوی قزشه و قسه خوش بو، له لاسایی کردنمه دا زور
وزیا بو. نهگزی له ولاتیکی که بویه نهتوانی پی به ناکتیریکی گویوه. رژیکیان وتم:
«عززه گیان تم فاته به چته؟» وتی: «فاته خملکی سلیمانی بو. تم زمانه پاره گای
بارزانی لیر بو هاتوه لور شوندها کتتیک کردوه. لوساوه تم ناوه یان لم شینه ناوه»
نویرمان پچای مامه روت و پشتمان پچای دپه پی بو. کاتی خوی «شیخ نیی
ماویلیان» لم خانقا بهدا نیرشادی کردوه و، گوره کیشی هر لور نریکانه زیاره تگای نعلی

مراز بو. شیخ نمیی زوری ژن هیناوه. حاجی قادری کویی هیرشی زوری کردوته سری و، له چهندین شهره دا ناوی هیناوه و همجوری کرده.

*

شوههکی نیمه له پیرگردکه له مالی شیخ نورمحمدان بوین. خیزانیکی ههزار بهلام تهیمعت دولهمن بوین، کوردپور و تیگهپشتو بوین. ژوریکی خوشیان له نهومی دوومی خانوهکهپان دا پز میوان ترخان کرد بو نیمه لهوی دا بوین. پیش نهوی دنیا تاریک بی، هیری ریوار و کاروانچهک تهگهپشت، نهیوت هیزیکی زوری پارتی له سر جادهکه کوپونهتهوه. تا نموسا نیمه نمانزانی بو هیزی پارتی دایزی بی. گهوتنه پهچوری راستی هوالهکه. دمرکوت هوالهکه راست بو.

شوههکی بو به وهپشوسهپهکی زور بههیز. رهنهپهکی وا هلی کرد مالههکی نههژاند و، بارانیکی به خوردم دایکرد و، ههوا ساردی کرد بو. همومان چاوهری بوین ها نیستا ها تاویکی تر خیزان بکن به ناو گوندا و بی به شهری تهپهتن، چونکه باورمان نههکرد لهو چولدا پیرگی نو وهپشوسهپه بگرن، بهلام دپاره سرژ هندی جار له دارودهوین قاپهتره.

*

پز روژی دواپی هندی له هیزهکانی هیری ۷ ی بالهکم کز کردهوه و، له گوندی «کلیت» وه به بناری کاروخ دا پز سرگلی و تهجا پز زارگلی کیوسالیکی وردمان کرد. نه له دور و نه له نزیک هیچ نهپشانهپهکی همونی هیزی پارتی مان هست پی نهکرد. هیزهکانیان شوی پیشو پاشهکهپان کرد بو پز دوروهیری پشت ناشان. له چمند سرچاوهی جیپاوازه هوالم پز هات بو، تیر گوسانم نهپه لهوی بو نزهکانه هیزهکانی جود پهلامارمان نهدن. له پیر نهوه تیر ماتوم له دولی خانقا به چاک نمانی. پیشم باش نهو پگرمسوه پز ناوزهنگ. به ناو وهرتی دا له زنی تهستیروکانهوه چوم پز دولی شاور. له وهرتی به دم ریگاهه له ناگاو پز چاکوچرنی چوم پز سردانی بارهگای حیزی شویی. زور گبر نهوین روشتین. پیشمرگهکانی له گلم بوین چاوین ههفت بو. وتیان له ژورهکانی کهدا خلکی تری لی بو که نهپاشنهوست نیمه بیانیین. دواپی دمرکوت هندی له هیزهکانی پارتی بو به دزیپوه هینا بوین پشمان لی بگرن. بهلام هیشتا ژمارهپان بایی نهوه نهو پهلامارمان بهدن.

*

شو گهپهشتینه پلنگان. چونه مالی مالا عوسان. مالا عوسان پهپاویکی کوردپور بو له گونوه بهشداری جولانهوی کورد و، دوستی پهکیتی بو. هیشتا نههمسایهپونهوه هوالپان پز هینام که نهرو عهبلولا سور سری سوارتاغا و هندی له قهرماندهی کورتهکانی هیرمهکی داپو، پی ی وت بو که: «هیزیکی گهوهی جود لهو روژاندا دپته خواری پز دمرکردنی پهکیتی له ناوچهکه، نم چونکه خری به خیزمان نمانی له پیشمهواتوه پیپان بلی: تهگمر نعمان هاوکارپان بکن نهوا باشه، تهگینا نهپانیش دمرتهکن» ترسی نهوم ههپو پیش وهخت و، پیش کورپونهوی هیزهکانی پهکیتی، دسکیشی هیزهکانی جود بکا پز ناوچهکه. لهو کاتدا هیزیکی نهوتوم له پیر دس دا نهو پیری هیرشی جودی پی بگرم. هیزهکانم ناره چوار دوری.

*

بهانی روزی ۱۸ ی تشرینی یکهکمی ۸۱ هجری قمری که: «یان بهمنه ریزی یکهکمی، یان بهلایمن له مالی خزی داینبشی یو مرجعی هاوکاری جود نکا نیسهستی دستی لی ندهین، یان دمیجی ناوچهکه چول پکا» بهلام نوبش هر که به هاتنی نیستی زانی یو هر شوی چو یو شاخی بیرمه که پشتی دوله رهقه، هیزهکانی خوی به چند ریزی دامغزاند یو.

*

قادر خیمات دوستی عمو لا سور یو بهانی زو چو قستی له گیل پکا. قسهکانی منی یی پلی. تقمیان لی کرد گوللهپک له رانی دا و، له شوبنکی گراویدا به برینتاری تا به لاداختنی شهرکه کورت یو خونی له یو نریشتم نهینهتوانی سر دهرهینی. دو له خرمهکانی عمو لا سور، که فرماتندی کورت یون له هریمهکمی: حاجی ناغا حامید و خالصی حقی ناغا، هاتنه ناو یکهکمی. همان پدیدهکمی بهمانیم به ساتیش دا یز نارد. بهلام پیم وتن نم پدیده تا نو کاته بر نکا که لیسان نکوزاوه، نهگر لیسان بکوزی نیر له کرلی ناینبوه.

خوم له گیل سوار ناغا چومه یوزاپهک بهرامهر بیرمه هسو شیخهکمان نهینی. شوانیک هاته لای سوار ناغا راسپاردی عمو لا سوری یز هینا یو. به شوانیم وت: «نهتوانی نامه یا راسپاردی منی یی بکههینی؟» وتی: «پلی» وتم: «نامههکی یز نوسیم یزی بیه!» نامههکی کورتم یز نوسی هوالهکمی بهمانیم تی دا دوباره کرده و یوم نوسی: «تا شهر و پیکادان نهوه له پک گهیشتن ناسانه، نهگر یو به شهر و لیسان کوزا نوسا وازی لی ناهینیم.» سوار ناغاش نامههکی یز نوسی. شوانهکه نامهکانی برد و رویشتم. نازانم یی ی گهپاند یا نه. زوری نهپانند له بهردمی دوله رهقه دا یو به تقه.

*

محمدی برای عمو لا سور پیشمرگه نهوه. تا نو کاتش تیکهلازی شهر نهوه. که تقه گرم یو کوزاوه و بریندار کورتن. یهکی له هزکی توکیسهکان ناگاداری کردم: «محمد تقضگی یی به و، خرمیکه به بیرمکدا هیلنهگری تقعی لی بکههین؟» وتم: «تقعی لی مکهکن» لام واپو پراکمی له تنگاندا به تمچی یز یارمهتیدانی. نمرکی برایهتی به چی نهینی. بهلام محمد ترسار داخی عمو لا سور یو بریزین، داپوه شاخ خوی دهریاز پکا نهک یارمهتی پراکمی پدا. محمد پشنداری شهر نهوه. دوی نوه چوه لای حسیک له جیگی پراکمی یو به فرماتندی همریم و، ماوههکیش لای ههاسی پایز یو به جاش.

*

کاپراهکی مفرار له دوله رهقه یو ناوی حاجی پلنگ یو. نوه یهکم جار یو ناوی وهما بیستم. ناژلهکمی گل داپوه نهی برد یو یز شاخ. له گرومی شهرکه دا نهوست بهرلهلیان پکا یز نوهی له گیل بهردانی نمران دا یز ناو خوارنهوه، گمسارو دراوهکان خزان دهریاز بکن. نمه تاکتیککی زهرهکانه یو.

*

دو کس له پیشمرگهکانی ناوچهکه کوزا یون: یهکیکیان، فقی مستغای حاجی

خسری دوله رفته، برازای عومری حاجی برام بو. کادریکی جوتیاری هیلکوتوی کومله و، نندامی کونفره نسی به کم بو، له ناوچه کیدا زور خوشمویست بو، خسری و مامی و کسوکاره کانیسی له شوره کیدا بون. نومی تریان ناوی پاپیر بو برازای کویخا مینوی نوره بو. جگه لم دوانه پیشمرگه دهکی گهرمیانیش کوژا بو، له بمر خوشمویستی همر به ناموزا بانگیان نه کرد.

۳ پیشمرگه کوژا بون و قادر خیماتیش بریندار بو. ناگاداری نمر هیزم کرد. که له دهوری نموان دام نا بو، پهلاماری سمرچاوهی نمر تفقانه بدمن. هیلکتیکی کتوپریان بز بردن، زوری نخرایاند کپیان کرد. همدپکیان کوژان، پهکیکیان مستفا کلیتهیی بو. نموانی تریان گهران. سامان که به بیرمکدا هیلگوار، به هوکی توکی ریگاگانان بز دباری نه کرد، نموش پاشماوهی هیزهکی دوزیمه، عمو لا سوریشیان له گیل بو. نموانیش گهران. که چومه شویسی شوره که، خزمه کانی لعلی مستفا به ژن و پپار و منالوره وروژا بون، چهکناره کانیان نم بمر و نمویری تنگه کیهان له پیشمرگه کانی په کیتی گرت بو. ژن و منالیش له گهراوه کان و حمرسه کانیان وروکا بون به بمر و تپلا تپیان بمر بون. نهپانویست همو گهراوه کان پکوژن. چمندی خسریک بوم خاویان پکسموه، کملکی نمبو، کومتنه جنسودان و سیل راکیشان له منیش، خسریک بو بهی به شیری خوسه خو. لم همرایدا عمو لا سور کوژا و ناژاوه که کوژایمه. دهمنیک ریاسته قینوی شمیری پشت شکینی براکوژی. زوری پیشمرگه کانی همدولا ناگز و، خدلیکی هسان دؤل و همدپکیان خرمی په کتری بون.

*

عمولا سور، رهنکی سور نمبو، بملکو کابرا دهکی رشتالهی رهقله بو، وهکو نهپانوت: شاخواینکی زور ویا و، تفنگچه کی دسراست و، پیشمرگه کی ناژا و. له ناخی دلوره پیم ناخوش بو پکوژی، بهلام چون بز روزگارکردنی ژانی مروقی له سردن جاری و هدیه دکور خوشمویستترین نندامی لعلی نمخوشه که نمیری، نمخوشه که بش خوی به ناچاری رازی نمیی، پان بز کوژاندنموی ناژاوهی خورناری نیوان دو پنماله په کی نهگری به قوریانی، کوشتنی نموش ناچاریمه کی لمو بابه ته بو. بهگومان عمو لا سور وهکو همو شهید کانی کمی شمیری ناوخو قوریانه کی بی گرنا ده بو.

*

ناکزیه تی

ناکزیه تی بو ناوچه په نملین که عیشیرتهی ناکزی تی دا نغزی. ناکز له لای روژدهلا تپهوه له گیل منگور و، له لای روژناوایمه له گیل خزشناو و، له لای سمرویه له گیل پاله که و، له لای خوارویه له گیل سن، رهسک و پیران (۳ تهرن له پلباس)، هاسنوره. له روی نیداریمه بستراره به قمزاکانی رانیسه و پشدمروه. له قمزای رانیسه بهشپکه له ناحیهی سمرکز و، له قمزای پشدمریش بهشپکه له ناحیهی ناودهشت که سمرکز دهکی سنگسره.

له روی خپله کیموه له چمند پش پیک هاتون: پاشتاغایی، پنمالمی همراتروای عیشیره ته کمن، له گوندی سمرکز پکانی رانیسه

دانېشتون.

ناوډمشتي، نه. انهن كه له ناوچې ناوډمشتي پشدمر دا دانېشتون و، له چمنډ تېره يېك پېك هاتون: شاروش، كه له داوښي قمندېل دا له ۸ گونډا نژيان. رڅيگري، نوانېش نېن به ۳ هوزموه: پاوهي، خېله، مندمهوه. مندمهوه، له چمنډ گونډېك دا: گرتك، دوگومان، چلېك، مسك، پېرانه رڅه، ماخويزنان.. نژيان له نيوان چپاي زېرنه كېنو و ناوي گارغېن دا. بېم ناوچه به نعلين پشدمر رڅه و، به ناكزي نېم ناوچه پشپان نېوت: ناكز رڅكه. ناوايه گانيان كم ناو و كم دوامه ته و ناخوشه. به ناوډلداري نژيان و به هاوېنان نېچون بزو كويستانه گاني قمندېل. هېاسي بايزي بالو سرزكايېتي نكردن. له سېره تاي دېس پي گردنموي شورشموه هېاس پيو به جاشيكي دې له ناوچه كېدا.

ناكزي پېرومر، نوانن كه له دولهوه، دولي پلنگان، دولي شاورډا نژيان. ناكزي، له دمشتي پېتون و، بايزي، له پتاري كوسرت نژيان و، بزو هاوېن نېچون بزو حاجي هومران

*
عمشېره تي ناكز له سېره موي شوروشه گاني شيخ محمودا دوېش بون: پشپكيان لايېني شيخ محموديان گرتوه و، پشپكيان لايېني نېنگليزيان گرتوه له دزي شيخ محمود و تورك بون.

هېاسي مامېنډ ناغا، كه له پېر خوشموستي پېيان وتوه كاكېاس، پېاويكي كورډ پېرومر بوه، له سېره موي پاشايېتي دا هاوكاري له گېل سمراني پارتې و حشع كړدوه، دواي گمرانموي مېلا مستغفا بزو عېراق يېكي له لايېنگره نزيكه گاني بو، له كوكردنموي خېله گاني ناوچه كه و، هېلگېرساندنې شوروشې نېلېول دا دمويكي كاريگري هېو. چېماعتې مېكتېبي سياسي دواي گمرانمويان له نيران له لاي نېم دېس به سر دانرا بون و، به ناگاداري نېم هېلان. له ساله گاني دواي دا نيواني له گېل مېلا مستغفا خوش نېو. توشي نمخوشېه كي سخت بو، هېتالي ي پېس نكرد، مېلا مستغفا ريگي نېدا بېي بزو تېداوي، كه گېهاندېانه نمخوشخانه له پغداد مرد (۱۹۶۶). له پاش خوي چمنډ كوريكي به بېي هېشت بو: بايز، سواره، مامېنډ، همزه، كورده و ناكز.. نېم پراپانه دايكيان و، عمشېره ته گاني دايكيان چهاواز بو، له پېر نېوه له ناو خويان دا كوك نېون.

مېلا مستغفا رېزي مناله گاني هېاس ناغاي نېنډگرت و، نوانېش وهكو باوكيان پي نېنډه كرا. له ناكزكي مېلاي و جېلالې دا به لاي جېلالې دا داشكان و، به هزي نېوهوه توشي تالانكران و دېرمډېري بون. له سېره تاي دېس پي كورډنموي شوروشې حوزېيران دا بايز ناغا بو به پېشمېرگه و، له گېل نېو ژساره يېكي زوري خېلېكي ناوچه كه بون به پېشمېرگه. له هېرشه گاني سېره تاي ۷۸ دا كه ناوچه كه پان دايگېر كرا و، زوري خېزانده گانيان گېران، زوريان تسليم بونېوه. بايز ناغايش روېشتهوه. پاش چمنډ روژي له روداويكي نوتومېل دا مرد.

*
ناوچه كه، يېكېكه له ناوچه شاخاويه هېره عاسيېه گاني كورډسنيانې عېراق. شاخه گاني زېرنه كېو، مامېروت، دېهي، كاروخ، كوروك، هېنډرين، كېومرهش، ماكوك،

بیرمکه و، لایه‌کی گونده‌کائی دولی خانقفا بو که سر به قزای چومان و، لایه‌کی گونده‌کائی دول ناکو و دولی مصله‌کان بو که سر به قزای ره‌واند و، لایه‌کی گونده‌کائی دولی شاور و دوله رفته بو که سر به قزای رانیه بون.

دوای ناشبه‌تال هندی جهادی قیر و هندیکی خاکی تی دا کراوه‌توره، پلام هر نپتوانیره شوینه‌کائی به تمواری به به‌کوره بهستی. له لشکرکیشیه‌کائی ۷۷ دا جهیش بهستی به سر شوینه گرنه‌گان دا گرت بو، «ره‌به» ی تی دا دانا بو. دوای هملگیرسانی جنگی عهراق - نهران زوری چزل کرد بو. دانبشتوانی ناوچه‌که به گشتی کورده‌پروم و دؤستی شورش بون و، به‌کیتی نفوزی باش و به‌هیزی همر له ناویان دا. گتلی پیشمرکه و قهرماندی له نار خفلکی ناوچه‌کدا همر، دؤست و لاینگرشی زور بو.

*

ناوچه‌که وه‌کو منجه‌ل گموتوته نیوان چند چپا‌ه‌کی بهرز و به به‌کوره بهستراوه‌وه: کیوره‌ش، بیرمکه، کاروخ، ماکوک و، ناو منجه‌له‌کیش چند دولیکی تی دایه: دوله رفته، دولی پلنگان، دولی شاور و، له نار نم دولانه‌ش دا چند گوندیکی تی دا بو: مسیدیره، گوچه‌کلان، شه‌کله، ناومزنان، گولان، کهره‌ک، بیره‌بی، بهروانگه، نوره، دیره...

ناوچه‌که شاخوای و، زمو‌یواری کشتو‌کالیان کم بو، هندی باخی همنار و میوه، هندی دانوبله و سموزه و، به‌همی سره‌کییان ناو‌هلداری و توتی بو. توتی نم ناوچه‌به پی ی تلین: «توتی شاور»، وه‌کو توتی شوینه‌کائی تر ناکری به چم‌رداخ دا، به‌لکو له شیشی داری نمدن و، بز وشک بونه‌وه له سر نمرز دابشمن. جزری توتنه‌کیان باش و بزنده‌وه. به زوری له بازاری قاچاخ دا نفروشی و، تسلیمی دائیره‌ی حکومتی ناکمن.

*

من له گولان دام‌م‌زام. گولان: ناوه بو چند گوند، بز چند شاخ و، بز به‌کی له مانگه‌کائی سالی کوردی و، بز نم شورشه «وه‌می» بهی پارتی دوای ناشبه‌تال هملی گیرسانلوتوره.

هواله‌کائی بز نمعات وایان ته‌که‌باند لشکرکیشی جود نریک بونه‌وه. نامم بز م س نوی، روداو‌کم بز گیرانه‌وه و، هندی بانگوازم نوی بو که به مسجفوری له رادبو به‌خوینه‌وه داوام له هیزه‌کائی ناوچه‌که کرد بو کز به‌نونه. داوام له ملازم عومر کرد هیزیک به‌نینه قه‌لاتوکان و، نامه‌به‌کیشم بز سهد کرم نوی، که به پی دواکوتن خری و هیزه‌کی له گتلی بو به‌گیرنه‌وه دولی شاور.

*

نیمه لم کهین و به‌بندا بوین به‌یانی روزی ۲۵ ی تشرینی دوهی ۸۱ هیزی هابیشی جود په‌لاماری دولی خانقفا و وه‌تی بان دا. ناوچه‌که‌بان گرت، هیزه‌کائی گه‌بشته زنی نمستبروکان و، له لای روژهلانی سیری نم‌سده و، له لای روژناوای سیری هلم‌موتبان گرت و، ره‌به‌بان تی دا دام‌م‌زامند.

نریکی ۵. پیشمرگه‌ی به‌کیتییان به تاک و به کوسل چدی کرد بو، له‌وانه: حاجی محمدی بزلی، که پی‌اوکی به سالاچو و، براگه‌وری پولیه‌کان بو. چند سالی له‌وه‌پر کوریکی پیشمرگه‌ی کوژرا بو، نم‌جارش خزی و کوره‌کی و چند خرمیکی

بهر چه که کردن کموت بون. زوری نم پیشمهرگانه به ژماری کم له پاره‌گا پچوک و پلاوه‌گانی ناو وهرتی دا بون. پاره‌گای حشع پش له ناو وهرتی دا بو. پیشمهرگه‌گانی حشع چاوساخی هیزه‌گانی جودپان کرد بو بز سر پاره‌گه‌گانی به‌کیتی و، نیوان داوایان لی کرد بون له سر شمره‌فی حمزی شپوسی چه‌ک دابنن و تسلیم بن. مستمفا ناوپردانی خوی و کمرته‌کمی که له ماسمروت گیران خوارد بو، له نیمه دابرا بون، ناتومید بون به کومدل تسلیمی به‌صس بونوه.

بز توبی هیزه‌گانی جود نمتوانن پیشمروی زیاتر بکمن، به هاوکاری کمرته‌گانی همری ۷ ی پالک و ۱۴ ی ناگز هندی سرشاخ و چیکای گرنگان قائم کرد، به هیوای گیشتنی هیزه‌گانی به‌کیتی، «گولان» م کرد به بنکی فرماندهی.

هندی وشمی جوگرافی

زین: نمو زاروبی که به به به‌زایی دا به نیوان دو ریزه شاخی به‌زدا تی نهمی، وه‌کو: زینی ماخویزان، زینی تستیروگان، زینی رات، زینی سران. له هندی شونی تر بژه زینو، زینو، وه‌کو: زینو شیخ، زینو خیلان. زین، له زینی ولاخ و مرگیراوه که له پهرم دروست نه‌گری و، نخرینه سر پستی ولاخ، له کاتی سواری دا له سری دانه‌نیشن (له پهلوی و له فارسی دا: زین).

چمقل: به‌زاییه‌کی قوتی به‌ده‌لان، وه‌کو: چمقلی رگران، چمقلی گزوانان. سیر نمویه لم ناوچه‌یدا «گزان» به واتای رگر به کار نه‌یان. تستیروک: پچوک‌کراوه، تستیرو، تستیل، واته حموزی ناو که بز کزکردنوبی ناوی کانیه‌کی پچوک دروست نه‌گری.

گملی، پان گملی: نمو شومنه تسک و تینگه‌بری کمرتونه نیوان دو چسای گمروه، وه‌کو: سرگملی، زارگملی، گملی به‌دران، گملی بیجان، گملی عیلی پدگ. له هندی شون بژه گملو، وه‌کو: سرگملو، به‌رگملو. له هندی شونی تر به گمرو ماوه‌تموه، وه‌کو: گمروی مقلیل، گمروی عومرناغا، گمروی بیشه، گمروان (گمروان). گملی، گملو، گمرو: همرسپک له به‌ک رشن، له کوردی دا: گمرو، قورگ، نموگ (له پهلوی دا: گمروک. له فارسی دا: گلو).

ناوی هندی له شاخه‌گانی

کاروخ: زه‌بنفون له «ئاناهاسس» دا که پاسی گمرانوبی ده‌هزار سمریازی یونانی نه‌کا به ناو کوردستان دا ناوی دانیش‌توانی نموسای کوردستان به کارودوخ نه‌ا. پلی ی له نیوان نم دو ناوه‌ا هیچ پیوندیه‌ک نه‌بی.

هلمسوت: شونی سمخت و عاسی. به‌کیکه له لوتکه‌گانی کاروخ. نمو شومنه عاسیچی حسن صباح کرد بوی به ملبه‌ندی خوی ناوی «هلمسوت» ه که همان معنای هلمسوتی هیه و، عروب به هله کردویه‌انه به «هلمسوت».

کژده‌ک: کمقل، سری بی مو.

بوت (بوتی، گزوه‌بوت، کانی بوت): به‌چکه، همره‌ها به‌دقه، نمو گلینه‌بی زیر و زبوی تی دا توینراوه‌تموه.

*

راده‌بوی پارتی نم پیشمرویه‌بی وه‌کو مزده‌بی سرکوتنیکی گمروه پلاو کردموه.

رادبوی په کیتی پش کومته پلاوکردنوهی بانگواز و تاگاداری پز هیزهکانی خزی. هیزهکانی دمشتی هویلیر، خوشناوختی، کوسرمت که له گمل سهد کمریم چو پون پز «جموله» گهپشتنوه لای من له گولان، له گمل خویان دو کارکمری نملانیشان هینا پو که تازه گیرا پون.

لور ماوهپدا چمند جاری کارکمری نملانی که له عیراق کاریان نهکود، گیرا پون. حکومتی نملانی کمال فونادپان هیلپنچا پو، تومش سرگردایهتی په کیتی تنگاو کرد پو. مامجهلال له گملیان ریک کومت پو که تپتر نملانی نهگیرین. نملانهکان نور ماندو پون، هندی قسم له گمل کردن و، وتم پیشمرگهکان نیوپان په هله هانپوه له زمانی په کتری تی نهگهپشتون، پز هرجهک تفتانوی پرون نازادن. نارومن پز سرکهپکان دوی پشودان نارد پریاننوه رانیه.

*
کومتبه کزکردنوهی دمنگوپاسی هیزهکانی جود و، نوزینی شوینهکانیان. هیزکی پی سرو پور و پدک نهگرتو پو. وکتر «مالی فره ژن و، ناشی فره وستا و، گوندي فره کویخا» نملانیش «هیزکی فره سرکرده» پون: محهمدی مدلا قادر فرماندهی هیزی پارتی و، سهد کاکه فرماندهی هیزی حسک و، نمور عانید فرماندهی هیزی شمع و، کمریم سلام فرماندهی منفردکمی پاسوک. کسپان کاغزی نوی تیرانی نشمخونده، شوینه لاوازهکافان دوزینوه. محهمدی مدلا قادر، که لپرسراوی هیزهکمی پارتی و، وکتر سرگموری همو هیزهکانی جود پو، کاپراپکی کویرموشی چاو کتوکور پو. نمه روژ و نه پمشو په پاشی پیری ی خزی نملانی. له دوی ناشبهقالوه نموه پهکم جبار پو پگمیتنوه کوردستان. له خزی واتنمندی پیشروی زیاتر پکا پز ناو قولای کوردستان. ندرسا ریگای گرانموی تیرانی لی پیستری. همویان له ورتی داپان کوتا.

*
نخشوی دهرکردنی جودمان دانا. هموا ساردی کرد پو. هیزهکانی جود په شو هندی جیگای گرنگیان چول نهکود و، پمیانان زو نهپانگرتنوه، لور شوینه گرنگانه: هلمسوت له چپای کاروخ و سوری نمحمده له چپای بیرمهکم لم پور و نمویری زینی نستیروکان.

هیزیک له گمل حسن کویستانی و رحمان سهد له سا و سیرهکوه په کاروخ دا هیلگیرین و شور پینوه پو ناو ورتی و کلپته.

هیزیک له گمل شمال و نحمده مولود هلمموت بگرن و داپزن پز مدکی.

هیزیک له گمل سهد کمریم و علی نمبی پهلاماری زینی نستیروکان بدن.

هیزیک هری ۱۴ ی ناگز سوری نمحمده بگرن.

ملازم عومیش که له قلاترکان پو شور په هیزهکانی پشتموهان پموشی.

سرهتای مانگی کانونی پهکم دسمان کرد په جیبهجی کردنی.

حسن و هیزهکمی له کاروخ داپزن پمور ورتی. حاجی برای حسن کویستانی

له پشتی ورتی کوژدا.

حاجی پدکی پو له پیشمرگه کزنهکانی پهکیتی له ناوچی گداله. گهپیک تازه

پیگهپشتوی زیرهک و وریا پو. له پیشمرگاپهتپوه پیگهپشت پو تا پوپر په فرماندهی

کمری گداله له هریسی ۷ ی پالهک.

لغو قزلنوه تنگیان په هیزه کانی جود هملچنی بو. سید کاکمی فرمابندی نو قوله. که زانی بوی تنیان پز هاتوه و، سترسیان کفوتوته سمر، په پیشمرگه کانی وت بو: «پکشنبوه» پدکیکیان وت بوی: «تدگمر تیره چول پکین ناوچه کسمان لی ندگرن.» وت بوی: «جا با بگرن تیره چی لی په؟ نه بیرنه نفستی لی په و. نه مارهیی دایکم له سمر دانوه، لیم شاخه نا له شاخیکی ترا» قسه کپیشی راست بو، نهمه پدکی بو له سمره تا بندره تپیه کانی جنگی پارتیزانی که په سلیقه لیری بوو.

علی نهمی گهشته زینی نستیروکان. تنیا ریگا له رانیوه په دولی پلنگان دا په زینی نستیروکان دا نچو پز سرگملی. پدکی لغو فرمابندی گهشت پوه سمر زینی نستیروکان وگر مژدهی گهشتنیان په هوکی توکی په منی وت: «دهباهه گهشته سمر زینی نستیروکان» رادبوی پارتی په درو نموندهی باسی هاوکاری پدکیتی و پعیس کرد بو، شپوعیدکان په هوکی توکی که گویان له وه بوو، دهباهه گهشته زینی نستیروکان، باوهریان کرد بو، نموندهی تر ورهیان پمردا بو. پدکیکیان هاواری لی همستا په هوکی توکی وتی: «شمرم ناگن دهباهتان هیناوه؟» برادره کپی نیمه له «دهباهه» مهبستی علی نهمی بو، که پیاویکی که تپی چوارشانه، بلام له سمرکوتنی شاخ دا زور گودج و گزل و، له هملت دا نازا و چاونه ترس بو. دوی شمریکی کم جود شکان. هیزه کانی جود کشانوه ناو وهرتی. دهوی وهرتی مان دا.

شپواری ۲ ی گانونی پدکمی ۸۱ بو، نهمانویست پز پسرپردنی شوو بچه وهرتی. په هوکی توکی وستان قسه له گمل لپرسراویکی حشع پکین. شمال چند جاری بانگی کردن، پدکیکیان وهلامی دایوه. پیمان وتی: «ریگای سوزنمان په چولی پز په جی هیشتون، هموتان توتوان لویوه برون و وهرتی په جی بهیلن.» له پیش دا واپان نژانی فیلیان لی ندکین، دوی که زانیان په راستمانه سمر هیزه کانی جود له ریگای سوزنوه کشانوه دولی خانمقا و، پمردو پشتاشان په ری کپوتن. نپسش دایزین هندیکمان پز ناو وهرتی و هندیکمان پز دولی خانمقا.

توتیلی سپاهی
شپوعیدکان په دیزگای بهتل مدکنمی نیقلیمیان له ناوزهنگ ناگادار کرد بو، که ویزعیان خراپه و، داواپان لی کرد یون: هملی راگرتنی شمر بدن له گمل پدکیتی. مهلا نهمسودی پانیخیلاتی و مامجهلال، پیکمونه پانگوازیکی هاویشیان دمرکرد و، داواپان له هیزه کانی مپردولا کرد بو دسبجی شمر راهگرن و. هر لایه له شویخی خوی دا هدلوپستی دیفاعی وهرگیری. هسمان شپواره چند جاری له رادیوی پدکیتی دا خورندرایوه. له کاتی پیستنی تم پانگوازه دا، شمر په قازانچی نیمه په لادا کپوت بو، بلام من هیشتا له کورستانی مدکی بوم له پشتی وهرتی. دنیا پمرد و هوا زور سارد بو. حنمه سعبید که گوی ی له پانگوازه که بو، وتی: «تم کاپراهه - مهبستی مامجهلال بو - زور سهره را نژانی له توتیلی سپاهی دانیشتون هر کس له زوره کپی خوی ندیده دمرودا نیمه خبریکه رفق نهینوه»

مدکی، کویستانیکی تمفت و پمرن و پمر کراوده کفوتوته پزاری کاروخ و رویوری قندیده. دهیان کانی سارد و سازگاری لی هملقولی و، سدان دارگویزی گپوری

لی بو. شونیکې خوش و درلږینه. یز گوندی تووستی له پاره.

*
نمېجارهش سمد کاکه له پېش توانی کدا هدلات بو. په ریگاوه پوهو پوهو
پشتناشان، هندی کاروانچی پی گهېشت بو. کاروانچېپه کان سمد کاکه پان په شپزه پې
دی بو لېوان پرسې بو: «خاله سمد چی لوموه؟» وت پوی: «چوانم مامجدلال و ا نغانی
هوکی زانی له گورغانی من داپه، هرچی مثال و تالی سلیمانی هدیه ناردوینیه سرم»

*
دوروپشتی خومان قایم کرد. هیزیکمان نارد بو زارگلی و هیزیک یز دولی
خانمقا و. هیزیک یز سران. «قوتی سرکه» مان نارد پچی یز سران که گهېشت پونه
نوی بیست پویان هیزیکي جود گهېشتوته گهروان. هیزیکي په گیتی زهروی عبداللا
روی و. هیزیکي جود عریف علی فرماندهان بو. عریف علی که بیست پوی
هیزیکي په گیتی گهېشتوته سران دسېچی کشا پوهو وای زانی بو نچی یز سر نو.
زهروش که زانی پوی هیزیکي جود گهېشتوته گهروان دسېچی کشا پوهو وای زانی بو
نچی یز سر نو. همدوکیان وگر تلین: «دزادز کتوت پون» له ترسی هیرشی په کتری
کشا پرونوه یز دواوه.

ماوه پدک له ورتی ماینوه. راگرتی شر هیچ جووه ریکموتنیکي سیاسي په
دودا نهات. بار و دوخی ژپانی هیزیکانی جود له پشتاشان و ددوروپری زور ناخوش بو.
پشتاشان هیچ نارودانیه کی تی دا نمبو تیا پحمونوه. هیزیکانی پارتی نهپانسته توانی له
قندیلوه پگورنوه یز نیران. شپو عیدکان، نهپانوست هیزیکانی پارتی له کول خویان
پکمنوه، یز نوری خویان نازادی گورانوه پان همی یز ناوچه کانی ژیر دسه لاتی په گیتی.
پمتر ریگاکانی قندیلی بست بو. داویان لی کرد پین ریگا له کشانوه پان نگرین. ریگامان
دان. هیزیکانی پارتی له کله کی پالمیسانوه پوهو روزناوای ریگای هامیلستون و، لوموه
چونوه یز نیران. په رویشنی توان گرینه کی کشه که گراپوه. هیزیکانی شش، حک،
پاسوک نهپانوانی په نازادی په ناوچه کانی ژیر دسه لاتی په گیتی دا هاتوچو پکن.
شمری نیقلیمگیری نمېجاره ی جود - په گیتی پراپوه، په لام هزیکانی
هملگپرسانوه ی هر ما پون.

*
له گمل هیزیکي قلاتوکان پدکمان گرتوه. ملازم عومر و هاوریکانی هاتن یز
لامان له ورتی.
نمبو عانییدی لېهرسرای شش داوای کرد بو یز ریکشنتی هندی کاروبار په کتری
پېنین. له سر جاده ی خانمقا له گمل نمبو عانیید پدکتریمان پینی. هندی قسه و پاسمان
کرد دپرباره ی شمره کان. وتی: «ورتی، رطه پوا» پدی له کاره کانی نمبو بو نیویست
هندي له هیزیکانیان په ناو هیزیکانی په گیتی دا په سه لاهنی پېنری بو روستی.
هیزیکیمان په ری کرد و، نیمش چی پویست بو له نامه و راسپارده پزمان ناماده کردن.

ورتی
گموره ترین گوندی ناوچه که ورتی بو. په هوی تنگیی دوله که و، قولی روبره کموه
گوندیکی دریز بو، چمند گمورک: سزفته، پروز، سول و، پینج پرمه پ و، پینج مزگوتی

تی دا بو.

پیاوه‌گانی ومرتی غونډی کوږدی رصمن بوڼ. همدیشه پوزمواندهان هملکیشا بو، خدیمه‌ریکیان په قدوده و، تلمتگیکیان په شانوه بو، تفانعت که نمپون بو مزگوتیش بو جوړه نمپون. پدگی له پیشمرگه‌کان نه‌بوت: «نمسانه له کوږدی نملسی نمپن» مېمستی له نیگاری نو کوږده بو که له سر پشی نملسی هیراق کړا بو. پدگیستی له ناو ومرتیه‌کان دا پنکپدگی جهمساورمی فراوانتسری هیر له چار حیزه‌گانی کدا. زیاتر له سد کسبان پیشمرگه بوڼ. نندام و پیشمرگمی حیزه‌گانی تریشی تی دا بو. هزی نم داپشپونه سیاسیه لم شونه شاخاویه داپراودا پیروباوری سیاسی نېر، پنکو ناکوکی شمسی و مللاتی ی نېران بنماله‌گانی بو. له‌ودا رهنگی داپووه.

تدگیپره‌کمی مام سورتک

مام سورتک له لای ومرتیه‌کان کسایه‌تیه‌کی زهرک و زانا و، زور پمیز بو. به تدگیپر و رای ژیرانه ناوی دمرکړوده. زور نوکته و قسه و تدگیپر له زمانی نوه‌وه تدگیپرنوه. شانازی ندکمن که پیاویکی وایان تی دا هملکوتوه. پدگی لهو قساندی تدگیپرنوه نم تدگیپره بو:

میری سوزان چند کسسی ندکانه سر دانیشترانی ومرتی بز مردوانه و باچی تری لهو پاهته. پاره‌کمی داوی ندکمن زور نهی. خمریک نهی مان پگرن له دانی. پرس به مام سورتک ندکمن که چی پکمن. مام سورتک تلی: «ندکمر مان پگرن نېره‌واوه‌گانی مېر به شکاموه نرونوه. مېر هیزیکی گموره نمنېرته سرتان باجه‌کمتان له سر زیاد ندکا و به زوریش لیستان نسینی و نازارستان ندا. چاک وایه باجه‌که کو پکمنوه و پساندهنی و میروانداریپدگی شاهانه‌پشپان بز پکمن. بدلام له رویشان دا چند کسسی بنېرنه سر ریگاپان، روتیان پکمنوه و باجه‌کپان لی پسینتوه و همویان پکوژن پدگیکیان نهی. نویش به سر و دستی شکاموه نیژن بدن پروات هواله‌که بهاتوه بز مېر، پلی: ومرتیه‌کان زوریان ریز لی گرېن، میروانداری چاکیان کردین، باجه‌کپشپان کو کردوده و داپانینی، بدلام له ریگای گرانوده جعوده هاته سرمان روتیان کردپنوه و نوانیان کورث و منشپان تاوا لی کړدا»

*

لم شمراندا (هاوین و پاپزی (۸) ومرتی و، دانیشترانی تازاری زوریان دی بو. چند کسسی له گمپه‌ نازاگانپان کورزا بو. چند کسسیکیان لی گپرا بو. نرکیکی زوریان به سمرپنوه بو. وستم دلیان پدمنوه. پر له گرانوم نېرویه‌ک همو پیاو ماقوله‌گانپانم پانگپشت بز نانخواردن، بز نموی هندی قسبان بز پکمن، تنجا خوا حالیزپان لی پکمن.

له هولی مزگوت کز پونوه. هندی قسمی گشتیم بز کردن. له ناو پانگراوه‌کان دا نپان دا بو سر به لایمنه‌گانی تر بوڼ. نمریست هستی کسبان پریندار پکمن. به داخوه پاسی شمی ناوخموم کرد و سپاسی همویانم کرد که پسانوه ماندو بوڼ. نېتر کورپنه قسه و پاسی تامایی. گفتوگو له گمل خلکی ومرتی زور خوش بو. پدگیکیان لی ی پرسیم: «چند منالت هبه؟»

زور جار نم پرسیاره‌بان لی کردوم، له ناو نم کومه‌لاتدا به گنجی ژن‌بان تمهنا
و، ته‌گور به‌کی له تمه‌نی من دا بویه و هیشتا سه‌لت بویه پنیان سه‌یر بو. نمبو
ناتواوبه‌کی هم‌بویه، ته‌گینا چوژن نمبی ژن و مندالی نمبی؟

وتم: «هیچ!»

به سر سورمانیکوه وتی: «بچی هیچ منالت نه‌»

وتم: «چونکه ژنم نه‌هتاوه»

وتی: «بوچی ژنت نه‌هتاوه؟»

وتم: «کسم پی رازی نه‌وه»

وتی: «چون کسم پی رازی نه‌وه؟»

وتم: «نموی من پی ی رازی نمب نمبو به من رازی نابی و، نمویش کسه به من

رازی نمبی، من پی ی رازی نایم.»

کاپرا هر له سیری روشت. نه‌بوست موحامدلی من بکا و منیش نمویستم نم

باسه کوتایی پی به‌نم وتم: «مام کوخا کچت هه‌به؟»

وتی: «بلی»

وتم: «باشه، کچه‌کدی خوتم به‌ری!»

وتی: «نمو سه‌گه به کملکی تو نایمت، بوژت نهدم به خوین»

وتم: «بوچی بوم نهدی به خوین، من به خوی وازم»

وتی: «کچه‌کدی من مانگادوشین نغزانی، تو پی‌اوکی خوندمواری نمبی ژنیکي

خوندموار به‌نی!»

وتم: «نموه‌تا توش پیم رازی نابی!»

زور جار نم پرسیاره‌بان لی ته‌کردم، نه‌مغزانی چوژن‌بان وه‌لام به‌ده‌مویه. بو نموی لم

«محا‌کمه» به نه‌جاتم بی، له به‌هاری داهاتودا ژنم هتا.

*

له گدل ملازم عوممر و عه‌مدولر‌حیم و سامان .. به‌ری کسوتین به‌رو قوناغی
داهاتومان له قه‌لاتوکان. شومان به قسه و باس له گدل کوخاکانی مهن‌گور به سر برد.
به‌یانی به‌ری کسوتین، نیواره‌به‌کی دره‌نگ گه‌بشتینوه ناو زه‌نگ. برادران به بونی سیری
ساله‌وه له «هزلی شه‌ید شه‌اب» ناه‌نگیکبان ریک خست بو.

*

شیرکۆ و چلوره‌فروشه‌گان
 بنگه‌گه‌مان تاقمبکی تیکلی سه‌بری شاری و لادی، گنج و کاملی خورنده‌وار و
 نم‌خورنده‌وار بو. چکه‌لوانی که به دایمی له‌وی بون، زۆر جار پیش‌مرگه‌کی خدکی
 سلیمانی نمان، چنده مانگ یان چنده حفته نمانمه. تا چاویان ته‌کراپوه، تینجا ئمچون
 بۆ ده‌کی له تپه‌گان.
 دو له پیش‌مرگه‌گان: مامه‌قاله و مام شیرکۆ. هه‌ردوکیان له ئمرکی رۆژانی
 باره‌گا، وه‌کو چیش لیمان، قاپ شق، نان هینان، بازار کردن، نیشک‌گرتنی شه‌وانه..
 به‌شرا بون. مامه‌قاله و مام شیرکۆ غونئی دو کسایه‌تی جهاواز و خۆش بون.
 شیرکۆ، ناری مام قادر و خدکی گوندی به‌موش و مالی له ژارواه بو. ژن و منالی
 نه‌بو. له شورش ئه‌هل دا له لقی مامه‌زایه‌گان پیش‌مرگه بو. دواي ۱۱ ی بازار بوو
 به «هه‌رس حله». له ئاشبه‌تال دا گه‌راپوه کوردستان و، له گه‌ل عه‌لی عسکری هات
 بو دهره و، هه‌ر له گه‌ل ئه‌و بو. کاک عه‌لی که به ری کۆت به‌رو برادۆست و کسێ له
 پیش‌مرگه‌گانی: مام قادری به‌موش، مام ساهێ مالومه‌یی، مام ئه‌حمه‌دی سیکانی، خاله
 حمه..
 له به‌ر پیری لای نیمه به جی هیش، هه‌ر چاویان «حده» و «مامه‌ رزایی»
 بون. زۆر به دلسۆزی دواي کاک عه‌لی کۆت بون. به درێژی ماوه‌ی گه‌نیه‌ل له گه‌ل نیمه
 ماپه‌نمه و، هه‌ر چاویان پیکه‌وه بون. پیش‌مرگه‌گانی تر به خۆشی ناویان لی نا‌بون:
 «المصابه‌ الارعه». دواي فووتانی کاک عه‌لی تیر شتیگ نهما بو پیکه‌وه‌یان کۆ به‌کاته‌وه.
 خاله حمه و مام ئه‌حمه‌د تسلیم بونه‌وه. مام صالح چه‌و لای مامه‌جلال و مام قادر هاته‌ لای
 من. پیش‌مرگه‌گانی لای من هه‌م شاری و گنج بون، ئه‌میش به هاندانی پیش‌مرگه‌گان
 ناوی خۆی گۆزی به شیرکۆ و، بۆ نازداریش جاویه‌ر پیمان ئه‌وت: «شیره‌!»
 شیرکۆ هه‌تا پلای پاک و خاوی و، ریشی تاشراو و سیمبکی قنچی هه‌بو. سه‌ر
 و سیمبکی بۆیه‌ ته‌که‌رده‌وه به‌لام ئه‌مه‌هیش کس پی ی بزانی، ده‌میشی تاقمی تی دا بو،
 به‌لام کس نه‌ی دی بو. که خورما و رۆنجان دروست نه‌کرد، شیرکۆ ئه‌مه‌هه‌وار ته‌بوت:
 «دانم دیشینی» هه‌میشه‌ خۆی به‌ست بو و ته‌نگه‌که‌ی به‌ شانمه‌ بو. حفزی له میرانداری و
 هاتوچۆی ماله‌گانی شینی نه‌کرد، له گه‌ل مامه‌قاله نا‌کۆک و، زۆر جار شاربه‌گان توره‌یان
 نه‌کرد. که سه‌خه‌رمه‌ی تبه‌وه‌زایه‌ پا کتوپر ته‌مه‌یان له شتی هه‌لسانه‌یه، رانه‌چله‌کی و
 به‌کسه‌ر چنوبکی ئه‌دا، زۆری حه‌قه‌گان و بون.
 که توره‌یان ته‌که‌رد، زۆر جار قسه‌به‌کی به من ئه‌وت و، ئه‌بوت: «به ته‌مابه به
 چلوره‌فروشه‌گانی سلیمانی کوردستانم بۆ رزگار به‌کا» لای وابه‌ر گه‌به‌گه‌گانی سلیمانی هه‌م
 چلوره‌فروش بون و، چلوره‌فروشنش کاریکی ناشینه‌.
 مامه‌قاله‌یش، خدکی سه‌نگسه‌ر بو. له دا‌ه‌رین و دا‌ر شکاندن دا زۆر شاره‌زا و
 به‌کار بو، داری هه‌مو زستانه‌که‌ی باره‌گا‌که‌ی نیمه ئه‌م ئه‌پیری و ئه‌یشکاند. هه‌رچی نا‌وه‌ل و

ولاخیکیشمان همواره نم خمی جیگا و لومری نمخواردن. هاونانیش بیستانی تماته و سوزی بز نهکردین. پیشکی گرنکی پیوسته‌گانی بنکه‌کمان نم دایمی نه‌کرد. شیرکو خوی لم کارانه نه‌گماتند. له بر نموه مامه قاله زور جار تانی لی نندا و نه‌چر به گزی دا.

مستولی تمور

په‌پانیسه‌کیان سازاد له به‌زمیگی سه‌بر خه‌بری بو‌بووه. نمژدر، له سلبانی زم‌هنگر بو‌بو، ماوه‌یک بو له پاره‌گه‌کی نیمه میوان بو. نمژدر، بی پرسی مامه قاله، ناشیانه دسکاری تموری کرد بو، دمه‌کی کول کرد بو، تموش به توندی پیا هملشاخا بو. نمژدریش بی ی وت بو: «بوتوره نمی خوتو مستول نیت؟» مامه قاله زیاتر هملچر بو، تیرور جیوی به نمژدر دایر وت بو: «چون مستول نیم من مستولی تمورم!»

سازاد تمپوت دپاره وشمی مستول نمونده خوشه تمنانت نه‌گمر هی تموش بی هر خوشه و گرنکه.

*

دوهن به ناش

هندی لمو پیشمرگانی بز نیشوکار نهاتن بز سرکرده‌ای زور جار میوانی من نمون. جار‌یکان غمخور دره‌شیشی و نمی چالاک میوانم بون. هر دوکیان نغدامی کزمله و، فدرماندهی کمرت بون. تمویان خملکی هورامان و تمیمان خملکی باله‌کایه‌تی بو. هر لمو کزدها: خجی، ربه‌ری «نالای زنگاری» و، یا حلیم، ژنکی باله‌کایه‌تی، میوانم بون.

غمخور شاره‌زای بنیشت کردن بو، همو سالی خزی و پیشمرگه‌گانی کمرت‌کی له لیرواره‌گانی هورامان بنیشتیان نه‌کرد. زورجار خمری چند مانگیکی خزیان و خیزانه‌گانیان درنه‌ینا. هندی پرسیمارم لی کرد له سر جزوی بنیشت کردن و، کمرسته‌گانی و، برهمی نوسالیدان.

نینجا له نمی م پرسی: «نم‌سال له هیچ لایه‌ک چون بز کموشان؟» غمخور پیایکی قس‌خوش و زیره‌ک، به‌لام له رموش و خوی کزمله‌ایه‌تی دا «محافظ» بو، پرسی: «کموشان چیه؟» نمی وتی: «له به‌هاران دا که گول نه‌گمشتموه و، کوارگی و ریواس و کنگر و... پیدا نمی، گنه‌کان: کور و کچی گوند یا چمند گوندی، په‌پانیان کز تمبوه، نه‌کمن به شایمی و ره‌بده‌ک، دوی نموه، به کومل و به جوت، بز کز کردنموی گز و گیاه، به دهشت و چبادا پلاو نمبوه، عسر به چارو‌کی پر له گیاه و کوارگی و گولی بز‌خوش و جوانمده له چیا دانه‌زن، دیسان کز نمبوه شایه‌کی ره‌بده‌ک نه‌کمن و، پلاوی لی نه‌کمن هر کس بز مالی خوی.»

نم سه‌پرا نه به‌هاره نه‌تیگی باو و دیرنمی ناوچی باله‌کایه‌تی. گزوانیده‌کی به ناو‌انگی حسن زیره‌ک له سر «کموشان» که تلی:

کیوان ده‌چنه میرگولان،

به عام ده‌چن هلالان

عارق له همنی ده‌تی، تم ده‌کا ورده خالان

کپژان دهچنه میرگولان،

به عام دهچن اینهوشان

عاروقی سنگ و ممکی، تیر دهکا پاژندی کوشان

نهی زلر به گرمی و خوشبوه باسی نهکرد. غمخور توره بو، وتی: «چون ریگه نمدن خوشک و دایکتان شتی وها بکمن. ۱۰۰» نهی چوموه به گژی دا، وتی: «خوشک و دایکی تزیش لموی پوتایه نهچون» خریک بو دهسیان له یهک بگیری. مشتومره که بیان چیرۆکی «دومن به ناش» ی بیر هیناموه.

نهگسرنموه: دو ریبوار له ریگا به یهک نهگمن. یه کهسیان له ناش نههاتموره و دوسیان نهچو بز ناش. ههردوکیان پاراشیان پی بو. دوم له یهکم نهپرسی: «ناشه که چول بو یا قهلبالغ بو؟»

یهکم نهلی: «زلر قهلبالغه، نهی سهره بگری، رهنکه به ۳ رۆزی تر سهرت نهگاتی»

دوم نهلی: «دسا من لموی بوسایه سهره نهگرت و، له پیش هههوتانموره پاراشه کهم نههاری»

یهکم نهلی: «نهته توانی!»

دوم نهلی: «نهته توانی!»

وا ریک نهگمن، دوهنیک که له سهر ریگا که بیان دا نهی بکمن به ناش و، بزانتن کامسیان نهتوانی نۆزهری بکا و پاراشه کهی له پیش نهی کهدا لی بکا. له نهلباسی نم مشتومره دا پاراشه که بیان نهزین به سهر دوهنه کهدا و یه کتریش نهده بهر خهچهر.

هههرو ناوچهی پاله که بهتی راگیرزا بو، جهیش لوتکی شاخهکانی به «ره به» نهی بو. کی نهتوانی بهی بز «کوشان»؟ کهچی نهسان خریک بون لهم ژوردها ههسان بهزی «دومن به ناش» دوباره بکمنموه. به ناچاری ههردوکیانم بیههنگ کرد و، پاسیکی ترم له گهلا دامهزانن.

غمخور له سهر «ویدی مرۆف» قسه بهکی نهستقی هههرو: «نه یوت نهگمر کیوی شروی بروخی به زهلام نهگهریتموه، بهلام نهگمر زهلام بروخی به هیچ شتی ناگیریتموه!»

میترو لوجی

شینی بیهکان لایان واهو: ههر هاوینی زهرهزیره زلر پی، نهوساله زستانه کهی سهخت نهی. سالی ۱۹۸۱ هاوینه کهی زهرهزیره زلر و، زستانه کهی سهخت بو. بهفریکی زلر باری. سهر توبو له گهلا کیرهوی بهفردا ههروه تریشقه و ههروه گرسدی زلری له گهلا بو. نم دیاره سهروشیم ههر لموی دی بو. نهو زستانه کهوقه کۆکردنموی ههندی لهو وشانهی پههروندیان به دۆخی تاسمان و گۆزانی کهش و ههواره هههرو. وشهکان هههرویان ناشنا و تاسراون، بهلام کۆکردنموه و له یهک دانیان وهکو ریزه زاوایی میترو لوجی رهنکه پی کهلک نهی، به تابهتی کورد هیشا هیچ دوزگا بهکی تابهتی بز لیکولینموی لهم بابهتی نه.

ههرا که ساره نهکا، تا نهاندازی ژیر سهر، نهرو و ناو نهههستی (رهبان،

جسمهدين). تويي سموي ناوي گوم و زلکاو نمي به سمول (: بهستلهک، شخته، جسمه، پوز) و، ناوي سر نمرز نمي به زوقم (: خوشار، سپخوار) و، چنواوگه نمي به چلوه.

هوا که گرم نمي، هلم له ناو، هالو (: بوق) له ناو کشتوکال و، گرې و سبون له دشت هلهکا.

نډگر همور ناساني گرت. هموره که گوال گوال (: پله پله) نموستي. يا هموي دانهگري. همور تيره و تاريک، چلکن، سپي نمي.

نډگر همور له ناسان ره پيوه (: هلي پرونگاند)، به روژ شيناي ناسان و، به شو نمستيره کاني دمرگوتن، به روژ سامال يا هساو و، به شو سايقه نمي. شوي سايقه له زستان دا سارو نمي نمرز و ناو نه پيستي.

نډگر همور له ناسان دا پستي له شپوي باران، پفر، ترمو دا نهارې. باران تم نم، يا به تاو، يا به خوږ، يا به خوږم نهارې. باراني به خوږ، وهيله، ليزمه، لنگيزه نکا. زورجار بروسکه (: هموره تریشقه، چرخاخه) و، هموره گرمي له گل نمي.

که باران بهاري و، له هسان کات دا هتاو بي، گورگريزي په و، يکه ماوه پک به خوږ بهاري و خوش پکاتموه تاوه، که سمرانسري ولات بگرېتموه نېقلمگيره. که له گل پفر بهاري شلنوه.

له سمره تاي پايزدا پله نندا. پله بارانيکي نمرمه چنډ شو و روژ له سمر پک خوش ناکاتموه تا نمرز تيرناو نمي. ناوي له سمر رانموستي.

دواي باراني پله چن روژي هاوېنه پچکوله، هوا خوش و دنيا گرم نمي. پفر (: پفر، پور) نډگر روژ بهاري کپنوه و، نډگر کم بهاري پروسه نکا. پستيک، قولنجپک، توتونپک يا گزيک و زياتري تي نکا. له شونېکي بهرزه که يا پفر نيا پز شونېکي قولتر و پري نکاتموه پايزوه. له لپزايي چيا بهرزه کاتموه همرس (: زنو) دي. له کوتايي بهار دا پفر تمپيتموه، کوستان خال خال نمي.

پفره لوکه، پفريکي خاوه کله کاني به تماوي نه پيتموه روژ ته پيتموه. پفرخوړکه، پفريکي نمرم و ورده له کوتايي بهاردا به سمر پفري زستان دا نهارې و، نه پيتموه.

ترمزه (: ترمزه، گلپزه، تگرهگ، توروگ) به دهنکي رهي گموره يا پچوک نهارې. گولا و گول نکوتي.

ترمزه لوکه، نموه کو ترمزه رهقه و نموه کو پفر نمرمه روژ ته پيتموه.

باراني روژ نه تواني لافاو (: سيلاو، ليشت، لېشاو، لهي) ي لي هلمستي.

له کوتايي زستان دا ترمز نيز نه پيتموه، که باران نهارې نايي به کوږ و ليته.

له کوتايي بهار و له هاوين دا شو دلزي ناو له سمر گزوگيا و گهلا شونم

(: ناوڼگ، خوناو) دوست نکا.

له ناوړاستي ترمو دا تاويک باران نهارې پزيکي خوش له نمرز هلمستي.

به دريايي سال و، له همسو وهرز و له همسو روژيک دا يا نه تواني بهري (: هبل پکا)، ياي وشت باراني به دوا دا نهارې، ياي دارناوس له کوتايي زستان دا هلمهکا و دار

و دروخت گزپکه و چرژ نه‌کا. های خه‌زان کزوتای پایز هه‌لشه‌کا گه‌لای زمودی دروخت هه‌لته‌مورینی.

های شمخال له لای سهروده نموزی و، فینک و نهرمه، باریش یا ره‌شها له لای خواروده هه‌لته‌کات تونده، له هاوین دا گهرمه دواي نیومرزیان نیی به گره و شمرا و، له زستان دا سارده نیی به گزه، که له گدل به‌فر و باران بی، یا له گدل به‌کپکیان به بی ی توندی و نهرمی نیی به زیان، زه‌لان، وه‌شهرمه، فهرته‌نه، هاسریشک، تزلان. هه‌ندی رژی زستان هور دانه‌نزی، سفر نموز نیی به تم (تیموژ، تهمومان). هه‌ندی رژی هاوین هور تمپوتزی به‌پان نه‌نی، ته‌پته خول بارین. تیکچونی دؤخی هوا، ناوچی گوشاری به‌وز و نرم دروست نه‌کا، گپزه‌لوکه له ناسمانوه به‌رو زمسپن و گهرده‌لول له زهمینه‌وه به‌رو ناسمان (گهره‌پپچ، به‌هوز، به‌پلیسک) ی لی په‌پدا نیی.

*
کورد ناوی مانگه‌کانی سالی به گهری کشی تمو مانگه ناو ناوه: خاکه لیوه، بانه صبر، جنز مردان، پوشر، گه‌لویو، خهرمانان، رزمیر، خه‌زه‌لور، سهرماوز، به‌فراتبار، ریهندان، ره‌شمه.

له هه‌ندی شونی که به مانگی مارت نه‌لین: ههرمی پشتکوان و، به نیسان: شسته و، به مایس: به‌ختباران و، به هوزه‌یران: به‌ارانیران و، به تشرینی به‌کم: گه‌ل‌یزان و، به تشرینی دوم: سهره‌له.

*
ههر ناوچه‌به‌ک کزوملی لم زاراوانه‌پان هه‌په، هه‌ندیکیان له گدل نه‌مانده سهرادیفن، به‌لام هه‌ندیکیان ناوی دیارده‌به‌کی سرورشته له‌وانه‌په له ناوچه‌کانی ترا نیی. نویسنده و به‌کاره‌بنانی تم وشانه زمان ده‌ولسمن نه‌گن.

*
پیشیان وتوانه: «نه‌گهر یا بی و نه‌گهر باران، له عومری زستان کم نه‌پشموه»، ههره‌ها: «له زستان شوی، له پیران توی»، ههره‌ها: «له ههره‌هوی باران ناواری»، ههره‌ها: «باران به‌اری ناشی نه‌گهری، باران نه‌اری جوتی نه‌گهری»، ههره‌ها: «به‌تری به‌اری، تا پوپی داری، ناگاته نیواری»، به‌ه‌کی که ته‌می خوارده نه‌پیی له ته‌جروه‌کانی راه‌رو نه‌لین: «نه‌های دیوه و، نه‌باران». به‌ه‌شور خوارده بی سودی دواي لقه‌ومان، نه‌لین: «له پاش باران که‌پنک».

*

هه‌ولی تاشتبونوه

دواي تمو شهرانه ههرمان هه‌ستان به‌وه نه‌کرد، که لم شهرانه‌دا هیزو توانای گه‌له‌کسان دانه‌جوری. له زور لاره به هه‌مان مه‌تا ناسمان به‌ ته‌مات به تایه‌تی له ته‌پ و ترسیر و پیاهه ناسراوه‌کانی شاروه. له ناو خه‌زمان دا به دوقولی و سی قولی و، له چندین گزونه‌وی مه‌کتبی سیاسی و کومیتی سرگردایه‌تی دا پاسی چاره‌سیری تم په‌لا کوشنده‌هه‌مان نه‌کرد و، نه‌گه‌راین چاره‌به‌کی به‌ه‌دؤننه‌وه. به‌پارمان دا هه‌ولیکی زور به‌ه‌ین

بۇ ئىمىزى كوتايى پىي بېيىن. يەكەمىنىيان لە رىگى دىزىگىگى رايگە باندەنمە: وتارەگىنى رادىيو و ېلاو گراوگان، زمىنىمى بۇ خوش بىكەن. دومىنىيان بىكەنمە پەيرونەدى راستىوخو لە گەل ھەمو لاپەندەگىنى پەيرونەدەر.

*

من و شەرى ناوخۇ!

ئىوسايش و، ھەتا ئىستىشايش ھەندى لە سەرائى پارى و حىش و لاپەندەگىنى تر لە ناو ھاۋىيىگەنم دا من يە يەكى لە توندروەگان دائىنەن، بىشىكى شەرى پروپاگاندىەان لە دۇى من بۈە. راستىەكەيشى چەند جارى من سەركرداينى لەشكر كېشىپەگىنى يەكەتەم كوردە. لېرەدا چەند وتارى دەۋادەق دۇبارە ئىتوسمەۋە كە لە كاتى خۇى دا دەرپارى شەرى ناوخۇ، دۇاى گەرانەوم لە شەردەگان، ۋەكو سەروتارى كۆمەلە لە ژمارەگىنى كانۇنى دوم و شەپاتى ۱۹۸۲ دا يە ناۋى ناۋەندەۋە نوسىبوسمە. رەنگە خىرىندەۋار تا ئىندازەيەك لە پەيرونەچۈنەگەنم بىگا.

*

وتارى يەكەم:

گەلەكۆمەكى ي چەكدار - سىياسى لە خۇمەتى كى داپە؟
ھاۋىن و پايزى سالى پار، ھەندى شۈينى پارىزگىگىنى ھەۋلىر و سىلىمانى بون يە مەيدانى زۇرئانەزىيەكى چەكدار - سىياسى توندوتىزى خۇينەۋى لە يەينى پىشمەرگەگىنى ي ن ك و چەكدارەگىنى ھەندى خىزى تردا.

زۇرئانەزى چەند مانگى ۋاپوردە، دىۋە كىشانى روداۋە پىچىرەپەرەگىنى چەند مانگ و بىگرە سالى پىشتور بىر، بەلام ئىسجەرىەان چەشنىكى پەرىنتر، خىراۋانتر، توندوتىزىتر و نەمىشە كېشەۋى يە خۇمەۋە گوت بىر، كە خۇى نواند لە گەلەكۆمەكى ي چەكدار - سىياسى ۋ قىۋلى چەند خىزىب و رىكخەۋى جىۋاۋجىۋى جىساۋاز لە روى رىبازى ئاپدېلۇجى و سىياسىمەۋە. ۋە پىشتىش يە ژاۋمەۋىكى پروپاگاندىەى خىست و فرەۋانى ناراست، لە پارەى «رىككەۋىتى نەينى» ي ن ك لە گەل رۇمى سەددەم بىر لىدانى «ھىزە نىشتەنەپەگان» و رىگرتن لە «چالەكى شورىگىرانەپان دۇى رۇم» زمىنىمى بۇ خوش كرا بىر.

روداۋەگىنى نەم دۋاپەشەش، ۋەكەرى جىارەگىنى تر، سەيدى پەۋارە و جىگى پەرسىۋاى كۆمەلەنى خەلگ بون، چۈنكە رەۋى پەرو پىشەۋە چۈنى شورى كوردەستان و ئاقارى خەپاتى سىياسى و پىشمەرگەبى لە شارى ئاساسى خۇى لا ئىدا و، لە شەرى كوردەۋە دۇى ھىزى ھىكۆمەتە داگىر كەۋەگىنى كوردەستان، ئەيگۆرى يە شەرى ھىزەگىنى كورد لە گەل يەكەرى رو يە «كوردەندى شەۋەكە»، يە تاپەيتى لە كاتىك دا كە لە نەبجەمى گەرمەۋى نەپەردەگىنى چەنگى عىراق - ئىران دا لە پارتىن ھەلى مىۋىۋى، لە دو دېۋى نىشتەمانەكەى دا، بۇ بىزوتەۋەى رىزگارى نىشتەمانى گەلى كوردەستان - لە سەر ناستى سەنراتىجى بۇ جىۋلانى سىياسى، ۋە بۇ دەسەۋشانەندى كارىگەر و كوشندەى ھىزە شورىگىرەگان لە دۇۋمانى داگىر كە - لە سەر ناستى تاكتىكى، ھەلەكەت بىر.

*

لە گەل كۆمەلەنى خەلگى كوردەستان دا، نىمەش لە پەۋارەدا بون، چۈنكە ھەفتە نەمە يە نارەۋا چەن ھاۋىلاتىيەكى كوردەستان لە شەرى ناوخۇدا، لىۋانە چەندىن ھاۋىرى ي

هملکوتو و هملالی دلیری نیمه، نه‌گوژین...

له گنل کۆمهلاتی خەلکی کوردستان دا، نیمیش ئێمانپرسی: یۆ؟ ئێم شەڕە لە پای چی؟ یۆ سەردی کی؟ قوربانێدەکانی ئێم شەڕە کێن؟ یۆچی و لە بەر چی... هەرچەز هەلومەرجی دەسپێکردنی کاریکی جێبەجێ یا کاتی وەشاندنێ گۆژیکی کوشندە لە دوژمن ئەگات؟ ئەماندنەوی ناگۆکی لاوەکی و هەلگیرساندنێ شەری ناوخۆ و گورداندنێ شەڕ و خەریک کردنێ هێزی پێشمەرگەیی ن ک کە بە درێژایی شەش سالی رابوردو هەر ئێم هێزی سەرهەکی و گاریگەری بە گۆا چۆنەوی رێی عێراق و دەزگا دامەزرکێنەرە، جەمەتەنەمەدەکانی پە لە کوردستان دا، لە دوا شیکردنەدا بە قازانجی کی یە؟

گواپە دنیای کورد نەبۆندە بە خێرایی لە گوردان دا، کە تەرازوی هێزەکانی ناوی و سروشتی سیاسی و چەتایەتیان و، بیروباوەر و بێچوون و رەها و، ئوسلوسی کار... یان وەها زو بگۆزی؟

- ئێوانی کە نەشەتالیان رەفەز کرد و بە چەکی شر و توانا بەکی کەمبەو رینگەو چیاکانی کوردستانیان گرت و لە ناخۆشترین هەلومەرجی ناپەرمانی تەرازوی هێزەکانی رێم و هێزەکانی سەرچەم ئێنێنێسینی عێراق دا، بە توانا بەکی کەمبەو، دۆی دوژمنیک بەهێز و در، خەباتی چەکدارانیان دەس پی کردەو...

- ئێوانی ئالای چەسپاندنێ گیانی پیکمۆزانی دیموکراتی بیروباوەر و خێزب و ریکخەراوی جەساجەیان هەلکرد، بە جۆریک کە یۆ گەشتە پی کردن، بە بارەگاگانێ سەرکەداپەتیان ئەگۆن: دۆلی ئەزەب!

- ئێوانی کە ئالای روخساندنێ رێی سەددام و دامەزراندنێ رێمبیک دیموکراتیان لە عێراق دا هەلکرد و، ئەک جاری بەلکو سەدان جار، پانگی هەمو هێز و چەتەکانی عێراقیان ئەکرد، کە هێز و توانای خۆیان لە پەرە بەکی بەگەرتو دا دۆی رێم سەددام بەک بەخەن و خەباتی چەکدار لە روی سەرکەداپەتی کردن و پیکماتنی هێزەکانی و مەینانی چالاکیەو بەکەنە شۆرش هەمو عێراق...

بەلی ئێوانی کە بە رەنج و ماندوونی چەند سال و بە خوینی سەدان شەعبا راستیی ئێم دروشتانەیان سەفاند و پناغەکەیان دارشت، لە کاتییک دا کە زۆر کەس و زۆ لای تر ئێمان بە خەمال و سەرهەوی و پێلاتگیران و نۆکەراپەتی ئێم و ئێو لە قەلە ئەدا...

تۆ بەلی ی دنیای کورد نەبۆندە زو بگۆزی؟ ئێمانە هەمو پوینە نۆکەری هەمان رێم کە لە ماوەی شەش سالی خەباتی پر کۆمەرەوی و مەینەت و تالی دا، زیاتر لە هەزار هەملا و هاورێ ی بە تارەوا لە شەری ناپەرمانی و، لە ژێر ئازار و ئەشکەنجە و، لە پای قەنارەو کۆشتن و، دەیان هەزار کەس لە خوشک و برا و دایک و باوک و خەز و خەزانی ئێمان کردوون و ئازار داوون و لە زندان و گەرتوخانە و سەربازگەکان دا توند کردوون و، زیاتر لە هەزار گوند و دییان کارول و لە گنل خاک دا بەکسان کردوون؟

کورد گۆرنی: سەیرە لە کۆیە!

تۆ بەلی ی ئێوانی لە سەرهەمی ئێو تراجیدە سامناکە ناخۆشەو خۆیان لە جەنگەو تراجیدایکەو ژیاوون و پەرگەیان گرت و هیچ نەبی ئوساکە لە کوردستان دا هەر ئێوان یۆ کە هێزی سەرەکی سیاسی و چەکداری بە گۆا چۆنی رێم بون، نیستا پوینە نۆکەری رێم

پاریزه‌ری صددام و هیزه داگیرکره‌کانی، وه نوانمش که نموسا تمماشچی و رمخنه‌گر و سهرکمر و توهمت به پالدر و گیرمشوین و ریز تیکدرو.. بون، بونه پاریزه‌ری شورش و قازانجه‌کانی جمعاویری کوردستان و ریازی شورشگیرانه؟

له گهل کۆمه‌لانی خه‌لکی کوردستان دا، ئیمش نه‌پرسین بۆ؟

ئاخۆ ئو گه‌له کۆمه‌کی یه‌ی لییان کردین و ئو شمهری پهبان فروشتین له سهر نموه بر کوا ئیمه له به‌یروباوهری خۆمان هه‌لگه‌راوینه‌نموه و له دروشمه‌کانی خۆمان پهبان بوینه‌نموه و «نماتنوی چارهنوسی خۆمان به‌یستینموه به‌ چارهنوسی ره‌شی رۆسه خۆنریزه رۆیه‌کی صددام»، و، نماتنیش گه‌ره‌کیان بو به‌ ره‌گی گه‌له‌کۆمه‌کی ی چه‌کدار - سیاسی، له مه‌یدان دهرمان بکهن و پانکهنوه به‌ ناو رۆم دا، یان به‌ زۆر پانه‌یننموه سهر ره‌گای راستی شورش و قازانجی جمعاویرا

*

هه‌سر زۆرانیا‌یه‌کی سیاسی به‌یگومان زه‌مه‌ینه‌کی مادی هه‌یه و له راستی دا نواندنوی ماسلاتی ی چینه‌یه‌تی به‌ینی چین و توژه کۆمه‌لاه‌یه‌ جی‌هاوازه‌کانی ناو کۆمه‌له، که ههر په‌که‌یان به‌ یه‌ی دمسکوت و قازانجی چینه‌یه‌تی خۆی، له روانگی تابه‌تی خۆیه‌وه سهری روداو‌ه‌کان ئه‌کا، هۆکاتی دهرن نیشان ئه‌کا، ره‌گی چارهر سهر کردن و نوسلوی کار بۆ کردنی دیاری ئه‌کات.

له دۆخه‌یکی وه‌کو ئیمستای رۆه‌هلانی ناوهرات دا، که په‌که‌یکه له ناوچه ههره گرنگه‌کانی دنیا، وه په‌که‌یکه له ناوچه ههره ئالوزه‌کانی دنیا و، شوینی په‌نگ خواردنوی چهندین کیشه و گه‌روگرفت و ناگۆکی قول و گرتگ و کاره‌گه‌ره - له ناو ههر ده‌وله‌تیکان دا، له به‌ینی ده‌وله‌تانی ناوچه‌کدا، له به‌ینی گه‌لانی ناوچه‌که و هیز و ده‌وله‌ته گه‌ره‌کانی دنیا.. به‌مسجۆره روداو‌ه‌کانی هه‌چ قه‌وشنیک نهم ناوچه ئالو‌وازه گرنگه، چهن په‌چوک و چه‌په‌ک و پشت گوی خراویش یی، ناتوانی ره‌وتی ئاسایی خۆی به‌ی به‌ی داهراوی و دور له ده‌ستپه‌ردان و گوشاری نهم و ئو، ناگۆکه‌یه‌کانی ناوی له نه‌جایی کامل بونی هه‌لومهرجی میژویی خۆی دا، له لایهن خودی خاوه‌ن مسه‌له‌کوه، لاهه‌لا به‌ری.

جا مسه‌له‌ی نه‌نموی گوردیش، وه‌کو په‌که‌یک له گه‌روگرفته ههره ئالوز و گرتگ و به‌یاردوه‌کانی ناوچه‌که، ده‌مه‌که سهرلجی به‌یخه‌ی هیزه کۆنه‌په‌رست و ده‌وله‌ته داگیرکره‌کانی کوردستان و ده‌ولت و هیزه زله‌کاتی دنه‌ای راکیشاره و ههر په‌که‌یان له لای خۆیه‌وه، به‌ جۆریک، چاوی تی به‌یوه و هه‌ولی داوه جی یی ی خۆی به‌کاتمه‌وه و پایه‌ی کۆمه‌لاه‌یه‌تی له ناو چین و توژه‌کاتی کۆمه‌له‌ی کورد و نوینه‌وه سیاسه‌یه‌کاتی دا به‌لۆزیه‌مه‌وه و لورسای خۆی به‌خانه نهری. له ناو بزوتنموی کوردیش دا له میژه دو جۆره بزۆچون هه‌یه بۆ لیکدانموی ره‌گی گه‌روگرفته‌کاتی گه‌لی کورد و دۆزیه‌وه‌ی چارهر سهر کردنی، که له دو سهرچاوه‌ی ئایدیولرجی جی‌هاوازه، به‌لکو له دو جیهانیینی جی‌هاوازه‌وه ده‌ردین:

په‌که‌یکان - لای وایه که بزوتنموی رۆگاری نه‌شتمانی گه‌لی کوردستان نه‌ی پشت به‌ هیزی له بن نه‌هاتری کۆمه‌لانی خه‌لک به‌یستی و، کۆمه‌لانی خه‌لک خۆیان خاوه‌نی مسه‌له‌کی خۆیان یی و چارهنوسی خۆیان به‌یارد به‌ی ده‌ستپه‌ردانی به‌یگانه، پناغمی ستراتیجی گشتی جولا‌نمویه‌کی له سهر به‌نچینه‌ی دابه‌ین کردنی پیوسته‌یه‌کاتی گۆزان و گه‌شه کردنی کۆمه‌لاه‌یه‌تی، ناویری، سیاسی و فهره‌نگی.. کۆمه‌له‌ی کوردستان

دایره‌ی، نهک به پی‌ی قازاجه‌گانی هه‌زه‌گانی دهموه و ململانی و زلزان‌بازیه‌گانی به‌نی
نموان.

نمای تریان - همل تندا جیگه بز جولاندهوی گورد بدوزتیموه له ناو چوارچیوهی
ستراتیجی زلهپزهکان و له ناو کون و کلمهبری ناکوکیهکانی بهینی دوهلهتدکانی نازچهکندا،
همر له بهر توده پشت به دهرهوه تبهستی و همل تندا به هیزی دهرهکی و ناکوکیهکانی
نوانوده بهستیموه، وه به گویهری هملکورتنی هملومرجی چاک و خرابی «دولی»
مسئلهی گورد بهزینی و برینی، وه بهختاموه مبدائی وازی ناو دوهلهتاتاموه.
هملدان بز بهستیموه مسئلهی گورد به ناکوکیهکانی هیزهکانی دهرهوه جاریک له
گوشهی راست و جاریکی که له گوشهی چپهوه، وه خیمات کردن بز ری برین لم پیلانه،
خوی له خوی دا زلزلانابهکی سیاسی، ناوداندهوی مملاتی ی چینایهتی چین و توپزه
کزمهلاپهتیه جیوازهکانی ناو کومله، همرهکهپان له روانگیی قازانچی چینایهتی خویوه،
بدلام به گویهری گوزانی هملومرجی خاویونمده و توندوتیشونی ناکوکیهکان، تمیش
نهگوزی: چکه دانغنی یا چکه هملتهگزی.

نه گوی: چەك دانانی یا چەك هەڵەنگری.
 سر بونی هەندى هیز له وەرزی سارد بونی مەناخی ناكوپه گانی بهنسى عیراق و
 ئێران دا، پاشان زیندو بونوه و سەر دهریشتانوه پاشا سهرلەنوی له وەرزی گەرم بونوهی
 مەناخی ناكوپه گان دا وینه بهکی دزیوی بۆچونی دوهمه، له کاتیك دا كه مسەلمی کورد
 له حالەتی ریکی و ناریکی، ناشتی و شەر، کۆکی و ناكۆکی دمو له تانی ئێران و عیراق دا،
 وهکو مسەله بهکی پابهتیی میژو کرد هەر ههیه.

وگو مسئله‌ای که پادشاهی میژو کرد هر هیوه.
هنگامی که سراسر - تیران هلمو مریجکی نوی ی له سراسری
ناوچه‌کدا خولقاند، له لایه‌کوره - هلی یز هیزه شورشگیران هفتست که سود له شهری
نم دو دولته داکیر کوره و مرگرن، یز زیادکردنی راده‌ی چالاک و جفزه‌ی پیشمرگه‌ی
و به دسپهنانی مریکوتی گوره و کاریگر له چواریجوی سترانچیه‌کانی خویان دا.
بدلام له لایه‌کی تریشوه، هلی یز هیزه‌کانی تریش رهنساند که سرلنوی پینوه مبدان
یز بستنوی مسئله‌ی کورد به ناکوکه‌کانی نم دو دولته‌توه.

بمقام هیئت منتهوی مسئلهی کورد به ناگزیر گهگاهی نمود دو دولتخواه.
پس پی به، له سر نمرزی کوردهستان ریزونیکسی نوی ی حیوئ و هیزه سیاسیهکان
هاتوه گزوری. لایهکسان نهیوست و هوولی تدا سمنمخونی رهسازی شورشگیرانهی
بزوتنوهی زرگاری نیشتانیی گملی کوردهستان، له گمه و پیلاتی دهولتدکانی عیراق و
نیران پارتیزی و له ههمان کات دا کلک له هدلگیرسانی جفنگ وهیگری، بز زیادکردنی
ههرچی زوتری چالاکشی شورشگیرانهی سیاسی و چهکنار و راهبراندنی کومهلاتی خدلیک.
لایهکمی تریش نهیوست و هوولی تدا که خباتی وهای گملی کورد له عیراق دا بکات به
پشیک له نهیودکانی جفنگی دهولتی نیران دژی دهولتی عیراق و، له چوارچوبهی نمو
نخشهدا تهیزوت، که پشیکی لو گهله کومهکی چهکناره سیاسیه ا قزویددا خزی
ثمنواند، که له چمند مانگی واپردودا دژی پیشمرگهکانی ی ن ک کرا.

* گله‌کُژمه‌کی کسی نمسجاره، نه‌گهرچی لور دیو سنوره‌وه، به توانایه‌کی زُوره و نمخشی بز کیشرا بو، وه‌کو همنو جاره‌کانی تر نمیش له پراسهر باوهری پشو و خوراگری دیراندی پیشمهرگه‌کانی ی ن که دا شکا و سهری نه‌گرت. به‌لام هور وه‌کو

هیرشه‌کمی نیمه‌جاره، له هه‌مو ئه‌وانی پێشو، به‌هه‌لاتر و توندتر و به‌هه‌خراوتر بو، هه‌موه‌ها شکانده‌کەشی به‌ هه‌مان ئه‌ندازه‌ گه‌وره‌ بو، به‌گه‌ر له‌ ئه‌واره‌ی هه‌یرشه‌کەش زلتر بو، چونکه‌ سه‌ره‌له‌ئوی چهند راسته‌یه‌کی به‌ زه‌قی ساخ کرده‌وه، له‌وانه‌:

- ده‌رگه‌وت که‌ پێشسه‌ره‌گه‌کانی ی ن ک له‌ ماوه‌ی چهن سالی راه‌برده‌دا، له‌ سه‌خت‌ترین هه‌لو‌مه‌رجی خه‌بات دا، چۆن به‌رگه‌ی هه‌یرش و په‌لاماری درنده‌نی هه‌یزی داگیرکەری رژیی فاشیستی عه‌یرانیان گه‌روه‌ و، چونکه‌ له‌ ناو پاوه‌شی کۆمه‌له‌اتی خه‌لک و له‌ گه‌له‌ نیش و نازاره‌کانی ئه‌وان دا ژباوه‌، له‌ گه‌شه‌ کردنه‌یکه‌ی چونه‌بەته‌ی و چهن‌دابه‌تی شینه‌یی و به‌رده‌وام دا بون، له‌ بۆته‌ی خه‌باتی شوهرشگه‌یرانه‌ی خوێناوی و سه‌خت و دژواره‌ قال و په‌روه‌رده‌ بون، بۆیه‌ به‌ هه‌چ هه‌یزه‌کی خۆمالی و خۆه‌لاته‌یش له‌ شکاندن و به‌زاندن نایهن و به‌ ئاسانی له‌ سه‌یدان ده‌رواگیره‌ن، به‌گه‌ر هه‌روه‌کو چۆن به‌ دره‌ویی سالیی پێشو، هه‌یزی سه‌ره‌کی و کاره‌گیره‌ی به‌هه‌ره‌کانی ی رژیی بون له‌ کوردستان دا، هه‌ر به‌و جهۆره‌ پارێزگاری هه‌مان ئاستی بلند و شوینی به‌رز و سه‌ره‌ه‌زانه‌ی خوێیان کرد چ له‌ به‌رامبه‌ر هه‌یرشه‌کانی رژیی دا و، چ له‌ به‌رامبه‌ر په‌لاماری ناره‌وای هه‌یزی چه‌کداری هه‌یزه‌کانی تر دا.

- ده‌رگه‌وت هه‌ر ئه‌و سیاسه‌ته‌ سه‌ره‌گه‌وت و له‌ وێدانی خه‌لک دا چه‌گه‌ر ته‌بیت و سه‌رنج و به‌روای خه‌لک به‌ ده‌س نه‌هینی، که‌ له‌ سه‌ر به‌ناغه‌ی راستی و به‌داو به‌نیات تراوه‌، نه‌ک ئه‌وه‌ی له‌ سه‌ر به‌ناغه‌ی په‌لانیگه‌یران و په‌رواگانه‌ی ناراست و زاوه‌زاری دروستکراو و هاشه‌ و هوشی درۆ و هه‌لگیرانه‌وه‌ی روده‌وه‌کان و چه‌واشه‌ کردنی گه‌له‌ و ته‌فه‌ردانی خه‌لک و فیل و ته‌له‌که‌بازی.

ئه‌وانه‌ی په‌نایان به‌ده‌ به‌ر شه‌ری په‌رواگانه‌ی درۆ، زۆری نه‌خایاند، درۆکانیان ناشکرا بو، بوختانه‌کانیان ده‌رگه‌وت، ده‌سته‌که‌هان که‌وته‌ رو.. خۆپانی به‌ی سوگ و به‌سواتر بون.

- ده‌رگه‌وت که‌ی له‌ خۆمه‌ته‌ی په‌لانه‌کانی داگیرکەری کوردستان دایه‌ و به‌ کرده‌وه‌، به‌ نه‌هینی و به‌ ناشکرا، نه‌خشه‌کانی ئه‌وان چه‌به‌جی ته‌کات، له‌ په‌نای ئه‌ودا و به‌ به‌رماوه‌ی ئه‌وان ته‌ژی و به‌ به‌ی ی قازانج و ده‌سه‌کۆته‌کانی ئه‌وان ته‌جوله‌سته‌وه‌ و، به‌ فه‌رمانی ئه‌وان پێشه‌وه‌ی و پاشه‌کشه‌ ته‌کا، سه‌ر ده‌رنه‌هینی و سه‌ر ته‌هاته‌وه‌ کۆن. ته‌گه‌نا ئه‌وه‌ی به‌هه‌ی شه‌ری رژیی عه‌یراق ته‌کات، ته‌گه‌ر له‌ به‌یانو نه‌بی، مه‌ه‌دانه‌یکه‌ی به‌هه‌ن و فره‌وانی ته‌به‌ردی چه‌کدار و چه‌لاکه‌یی سه‌یاسی له‌ به‌رده‌م دایه‌، سه‌دان سه‌ره‌ه‌زگه‌ی گه‌وره‌ و چه‌چوک و ره‌به‌به‌ی هه‌یزی داگیرکەری دۆزمنی له‌ به‌ر چه‌و و له‌وه‌ی ته‌فنگ دایه‌ و به‌گه‌ی لێدانی هه‌یزه‌کانی رژیی به‌ش هه‌ر به‌ سه‌ر سه‌نگی پێشسه‌ره‌گه‌کانی ی ن ک دا تی ناپه‌ری.

- ده‌رگه‌وت که‌ی له‌ هه‌مو لایه‌ک زیاتر به‌ ته‌نگ به‌جیه‌بنانی فره‌مانی نه‌شته‌مانی و له‌ به‌هه‌ر سه‌نه‌وه‌ی میژویی و چه‌به‌جی کردنی خراست و داواکانی جهماره‌وه‌یه‌ و سووه‌ له‌ سه‌ر شکاندنێ پیلانی «کورداندنی شه‌ر» و نه‌هه‌شتنی شه‌ری ناوه‌ز و، ته‌رخان کردنی هه‌مو وه‌ و ترانه‌کان به‌ شه‌ری رژیی عه‌یراق. روده‌وه‌کان ته‌سه‌پانیان کرد، که‌ ئه‌م روانگه‌به‌وه‌ ی ن ک هه‌ر وه‌که‌ر سه‌ر به‌ «زۆری چه‌ک» و گوشار و گه‌له‌کۆمه‌کی داتانه‌وه‌یی، به‌لام ته‌گه‌ر نازادی هه‌له‌زاردنی شه‌وه‌ی لایه‌لا کردنی گه‌یروگه‌رفته‌کان به‌ به‌گه‌ی سه‌یاسی یا چه‌کدار، به‌ند به‌ی به‌ ده‌سه‌لات و ناره‌زوی به‌که‌شیه‌ی نه‌شته‌مانه‌به‌وه‌، ئه‌وا ی ن ک مه‌گه‌ر هه‌چ به‌گه‌یه‌کی تری خۆپاراستنی له‌ به‌رده‌م دا نه‌هینی، به‌گه‌ له‌ به‌ کار هه‌نانه‌ی چه‌ک، ته‌گه‌نا هه‌میشه‌ به‌گه‌ی گفتوگۆی هه‌من و ده‌سه‌کرانی ته‌گه‌ری و، به‌گه‌ی سه‌یاسی چاره‌سه‌رکردنی گه‌یروگه‌رفته‌کان

رودادوگان کزن زمبون و له پير نډېونه تېوه، هژگاني تفېنېموي وږعه که هر ماون، کيږوگرغه کان به چاره نه کړاوي هېلېسېر دراون، کيواته مه ترسي هېلگېرساندوي شمېرې ناوڅر هېشتا له گزېرې په، پلام هېشتا هېلې په لادا خېستې هېمانه و سياسي کيږوگرغه کان، له هېلې لاهېلا کړوني چه کنډارانه يان، زؤرته.

هميشه تا له قولى ي ن ك يوه دهرگای چارميركردنى سياسى مسئله گان به كړاوي، له سبر گاري بشته. (كوزمېله، كانوني دوهمى ۱۹۸۲)

وتاری دوم:

شعری تاوختو یا شعری رزگاری نهشتمان؟

گفته کردنی بزوتنوعی زنگاری نیشتمانی گدلی کورد له کوردستانی عهراق دا دره‌پادوای ششورشی ۱۶ ی تهمموزی ۱۹۵۸، پاشان ده‌سپه‌یکردنی خهباتی چه‌کندار و هه‌لگیرسانی شورش ته‌هلول و وراگرتنی چهن ساله‌ی، کاریکی وه‌های کرد که کوردستانی عهراق به‌یسته مه‌لبنده‌یکی گرنگی بزوتنوعی زنگاری نیشتمانی گدلی کورد له سهرانسهری کوردستان دا. به‌گه به‌یسته ناوه‌نده‌یکی نوتو که تیکرای تیکۆشهرانی کورد له پارچه جیا جیا‌کانی کوردستان دا چاوی هه‌وای تی به‌رن و پشته پی به‌ستن و پشتیوانی لی به‌کن، خهباتی خه‌زان و تیکۆشانی خه‌زب و ره‌که‌راوه‌کانی خه‌زانی پیوه گری به‌دن، به‌لکه به‌خه‌نه ژهر چه‌تری راه‌ه‌ی سیاسی و نایدی‌پولوجی و ره‌که‌راوه‌ی.. سه‌رگرده‌تیه‌که‌پوه.

پارزانی که سرگردایهتی شورش و پارتی له زیر دمس دا بو، هیرهوا جولانموی کوردیش له سرانسرری کوردستان دا گوت پوه زیر نفوز و دمهسلاتی ثوموه نهپتوانی دهوری سلبی یا نیجایی وازی پکا هم له جولانموی کورد لمر پارچاندا و هم له ناو همب و ریکخراوه کانیان دا، په تاییهتی لمر قوزاغدا، که سهرای پهره سندن و په پیز بونی شورده که خزی، له ناو روشنبیران و تیکوشترانی کوردیش دا تمو باوره زال بو؛ ننگر له پارچه یکی کوردستان دا شورش هملگیرسا تا په نغجام ته گات، نهی همسر پارچه کانی تر له خزمهتی تمو شوردهدا هن و له سنوری دسکوت و قازاغچه کانی نمودا جولانموه.

نهم پاوره نه گسر له چوارچيوي ستراتيجيکي گشتني دا داپړوايه و په پرموي پکړايه و کاري پي پکړايه. لوانه پوښجاسي کاريگرو و گسپوري هېوايه، بهلام په شپوهيکي خراب له لاهن سرگردايتي شوزي نه پلوه، په تايهتي له لاهن بارزانيوه، په کار هېوا، هم پو کوخوايه تيهکي ناراستي پارچه کاني تري کوړدستان له روي سست کړدي جولانوه کانيان و خز هلقوړاندي له کارواري ناوهکي حېزب و سرگردايتيه کانيان و ترخان کړديان پو خز مه تي جولانوهي کوړدستاني عبراق.. وه هم پو پاساوداني دستيکه لاوکړدي له گڼل دوه لته داگير کړه کاني کوړدستان. نومش له رفتاري هردو بالهکي ب د ک دا دمرگوت و په کړدوه سلفا.

ههرس هينانی کتوبر و خیرای شورشى تهلول له گوردستانی عیراق دا له تمجاسی ریککوتنی شا - صددام سالى ١٩٧٥ له جمرانپسر دؤخیکی نوی ی له ناوچه کېدا

خوێڵساند. نوو ناوهندی له كوردستانی عێراق دا هز جۆلانهوی كورد له سهرانسهری كوردستان دا دروست بوو ههرسی ههنا. ههروهكو گهلی كوردی عێراق كهوته گهژاوی مهینهتیهکی نهتواپهتی دژواره، ههروهها ههسو نهتوهی كوردیش، له تهجیامی نهوهدا، رههچهرۆ و درهزنگ و بهدیهن بو له ههر ناوهندیهکی تر له بزوتنهوی كوردا.

هههچهنده خاموشیهیهکی ترسناک، له دواي تاشبهتال، پالی به سهر كوردستان دا كېشا بو بهلام زۆری نهخاهند، جوله و بزوتن كهوتوه سهرانسهری نهشتانهكهمان.

- له كوردستانی عێراق، واته له كهلاهێ تاشبهتال دا، خهباتی ژهرمهینی دهمستی

پێ كردوه و ههر زۆر زو چوهوه قزناغی خهباتی سیاسي - چهكدار.

- له كوردستانی توركیا بزوتنهویهکی سیاسي - جهماوهری پهری سهند.

- له كوردستانی ئێرانیش جهموجولی رهكخراو سهری ههلهابوه و له گهله روخانی

شا بوو بزوتنهویهکی سیاسي - جهماوهری قراوان و قهول و، زۆریش پێ نهچو بوو

جۆلانهویهکی سیاسي - چهكدار.

ئهگهر پێشتر كوردستانی عێراق بووه ناوهندی بزوتنهوی كورد و بهشی زۆری حهیزب و رهكخراوهكانی سهرانسهری كوردستان خهزان پهره تهههست پا لی ی نزیك نهكهوتنهوه و پهیرهوی ئاسۆزگاری و رهههینهكانیان نهكرد، له گهله تهكچوونی شهۆشی كوردستانی عێراق دا نیشتر نهك ههر ئهو ناوهنده تهكچو بو، بهلكو ئهو تهجریهههیش له بهر چاوی زوهری حهیزب و رهكخراوهكانی كوردستان دا شكا بو، نیشتر له بزوتنهوی رزگاری نهشتمانی گهلی كوردا ناوهندیهك نهما بو له روی توانای سیاسي - تهجوری پا له روی توانای چهكدار - ماهدیهوه ئهو هیز و نفوز و دهسهلاتی ههیی، حهیزب و رهكخراو و تهكۆشهوانی كوردستان پهری لی بهمن و لی ی كو بهنبوه. ئهگهر پێشتر كوردستانی عێراق بووه غههینهیهکی دیاری كۆكردنهوهی جهماوهری خهلهك له تاقیه حهیزیهك دا و سهستهیمی تاقیه پارتی به سهر خهلهکی دا سهپا بو، ئهم تهجریهههیش له گهله تاشبهتالی سهركردهپهتی و داوودهزگاكانی پ د ك و تهكچوونی شهۆشه چهكدارهكهی كوردستانی عێراق، شكا و پاوی نهما.

بهههچهرۆ له ههر پارچهیهکی كوردستان دا چهن حهیزب و رهكخراو دهستپان كرد به كاركردن و له سهرانسهری كوردستان دا چهندین حهیزب پهیدا بو. هێ نوی هاتنه مهههاندوه و كۆنهكانیش به خز كهوتنهوه.

دهركهوتنی چهندین حهیزب و رهكخراوی جۆراوجۆر، له لایهكهوه تهجیامی ناسایی گۆزان و گهشه كردنی كۆمهلاههتی، ئاهوری، سیاسي.. كۆمهلهی فره چینی كوردستان و نهشتانی دهركهوتنی سنوری چینهپهتی بو له بهینی چین و تووه كومهلاههتیهكان و نواندنهوپان له رهكخراوی سیاسي جۆراوجۆردا. له لایهکی ترهوه دهركهوتنی ئهم ههسو حهیزب و رهكخراو و دهسته و تاقسانه.. كه ههندیهکی شهۆنی چینهپهتی خزی پێ نهدووزا بووه، پا لهم لا و ئهو لاره فویان پێ دا ئهكرا، نهشتانی ئالفۆزی و پهراگهندهیی سیاسي و پهوت بو و به فچه چونی وژه و هیزی كۆمهلهانی خهلهك بو، بهگه سههرتای سهرههلهانی تهنگهچلهسهیهکی قهول و ئالفوز بو له بزوتنهوی رزگاری نهشتمانی گهلی كوردا، به تابهتی چهنكه ههندیهكیان پهرو خز چهكداركردنیهکی لاسایی كهوانهوی پێ بهرنامه نهچون.

لهیژنموی له هیچ کام لهو دولت و ولاتانی کورد و کوردستانیان به سردا بهش
کراوه ماوهی ژبانی دیموکراتی و خیماتی سیاسی هیمانه نموه، لهوتمی بزوتنموی وزگاری
نیشتمانی گپلی کورد، به پی ی تهگهپشتنی نوی، پیدایا بوه، همیشه شپوهپهکی
سمرهکی خیماتی چ بز مان و خواراستنی وه چ بومهرینی بهروا و داواکردن و سمندنی
مافهکانی، به ناچاری ریگی خیماتی چهکدار و، ههلمی خه چهکدار کردن و به کار هیمانی
چهک بوه. همر بویه زوریهی حزب و ریکخراوهکانی کوردستان ههولی پیکهیمانی هیزی
چهکداریان داوه. جا له بهر نموی نمانش له پهبرموی کردنی رهوشونی پیکههژبانی
دیموکراتیپانه و له نهریتی پیکهوه ههلهکردنی سیاسی دا کم تمجویه بون و، همیشه
داگیرکرمان و نیمهپهالیزمیش لوتیان ژهندوته مسهلمی کوردوه، بویه زورچار ناتمپایی و
نارپیکهپهکانی بهینی نو هیز و تاقمانه، له کاتیک دا که نمپ به ریگی سیاسی لاهلا
پکرن، نهتهپشوه و نهگاته پلهی پیکادانی چهکدار و شمعی خویناوی، به جزویکی نووتز
که له هندی قزناغ و له هندی کات و شرین دا بزوتنموی کوردی نوشی مهترسیپهکی زل
نهکا، چونکه خیماتی هیزه کوردپهکانی له شاری ی تاسایی خوی، واته له خیمات دژی
داگیرکرمان و نیمهپهالیزم و نوکمرهکانیان، لا نهدا و ناکوکی نیوان.هیزه کوردپهکان
نهتهقیبوه و نهونده توند نمپ به جزویک له پاتی نموی شمعی قورس و خویناوی
پکموته مپدانی هیزهکانی کورد و داگیرکرانموه، گموتوته ناو ریزهکانی کورد خویوه.
له به سمر کردنموی شمیتی روداوهکانی ماوهی چوار - پهنج سالی رابوردی
نیشتمانهکمان دا نهپین:

- له کوردستانی تورکیا نهگهرچی شوری چهکدار و لشکری چهکداری تیا نموه
و حزب و ریکخراوهکانی نموی له خیماتی ژیزهیمینی دا بون، کهچی له گدل نموش دا
ناکوکی ناپهپولوی و سیاسی له بهینی هندی حزب و ریکخراوی نموی دا تعقیبوه و
کموتنه کوشتن و توکاندنن گادر و نندام و درستی پهکتری، تا کودهتای سپایی و
سدپاندنی هوکی عورفی جیگی به همویان لیژ کرد و جموجول و چالاکیی کم کردنوه
و سرگرده و گادر و نندام و لاپهنگرهکانی گرتن و راوان و دهرپهپه کردن.
- له کوردستانی ئیران دا نهگهرچی له پاش روخانی شا جهمویکی نازاد و
دیموکراتی کم ویندی خیماتی سیاسی و ململانی ی ناپهپولوی خولقا بو، بهلام له گدل
نستور بونی باسکی چهکداری ریکخراوی نموی و له گدل قول بونموی ناکوکپهکانی
بهپنیا، لهوش هندی له گیروگرفتهکانیان، که نهکرا به ریگی سیاسی چارسمر پکرن،
جاروپار نهتهقیبوه و نهگهپشته پلهی پیکا ههلهژانی چهکدار و خویناوی.
- هیشتا ئم گیروگرفتهکانی ناو خویان به لاهک دا نهکوت بو، همر هیزهکانی
شوری کوردستانی ئیران کموتنه بهر پهلاماری چهکداری هیزیکی تر که گواپه پهکیکه له
هیزهکانی کوردستانی عراق.
- له کوردستانی سوویش ململانی ی ریکخراوهی و سیاسی له بهینی هیزهکان
دا، هندی چار نهونده توندوتیژ و قول نمپ تا رادهی له پهک داپران و په گژ پهک
چونیکی وهها که نهگهر لهوش خیماتی چهکدار له گوری بواپه لهوانه بو نهویش بگاته
رادهی شمعی خویناوی و چهکدار له بهپنیا دا.

- له كوردستاني عيراقيش تموع چهند سالة شمري ناوخو بزه په كيك له گوره ترين كوسپه گاني ريگي هژ پيشمعه چوني جولانمعه كه. ليكدانمعه بهكي باهدي روني روداوه كان و نوزيكسي گشت لايمني دمري نمخن شمري ناوخو بهمني هبزه كوردپه كان و خمرېك هونيان به به كترپمعه له سمرانسري كوردستان دا دپارده پهكي گشتپه، تهگرمي له كوردستاني عيراق و له كوردستاني نيران دا له چاو پارچه گاني تر دا گومتري و خونيوتري. له راستي دا نوزنموي هژ راستمپنه گاني شمري ناوخو دمري نمخا كه جگه له كم نمجروممي نم حېسزب و ريگ خراوانه له مهيداني پيكهوه ژاني ديموگراتپيانه و، جگه له تاروانموي مصلاتي ي پيروزي جياواز و قازانچ و دسكوتي چيناپهتي جزواوچو، قولكردنموي نم دپارده به و نانموي شمري ناوخو به هېچ جزو دور نه به لايمني داگيركراني نيشتمانكممان و نيمپرياليزمي جيهاني و نوكره كانيان، وه له نمخه و پيلانمكاني نموان هژ لاداني بزوتنموي رزگاري نيشتماني گملي كوردستان له شا ري ميژوي خوي واته: شمري داگيركرمان و نيمپرياليزم و نوكره كانيان، پروه شمري ناوخو هبزه كوردپه كان له گم له كتر واته «كورداندي شمركه» له كاتيك دا كه هېشتا گملي كورد له قزناغي شمري رزگاري نيشتمان دپه نهك له قزناغي شمري ناوخو چينه جياوازه گاني.

له قزناغي نيشتماني خپلاني رزگان خوازانمي گم له كممان دا، شمري ناوخو، له دو دپوي كوردستان دا، له دپوي عيراق و له دپوي نيران، ختمريكي گموري دروست كرده هژ سمر بزوتنموي رزگاري نيشتماني گملي كورد، پشيكې گموري رنج و فيداكاري هبزه كوردپه كان له شمري په كتر و دا به فبري نمي، هبزه كوردپه كان به شمري سياسي و چهكدار و نيمعلاسي به كترپمعه خمرېك تهكا و ناتوان به چاكي خمرېكي دوژمنه گاني گم له كممان ين و گورزي كوشنمي تي پسرمني، كوسپ و تهگمري زل له پروه مي روني بزوتنموي رزگان خوازانمي كوردا دروست نمي و ناتواني تدياني به تين و به گور پروه بهديپناني نامانجه گاني بدا، دلي كزمنلاني خلك له تيكوشان سارد نمپمعه..

هژ به نمي له روانگه پهكي زانستپمعه، سديري هلموسمري نوي ي كوردستان بكهين، ناكزكپه گاني نم قزناغه هلمسنگنچين، سروشته كانيان، ريگي چارمسر كردن و شپوهي لاهلا كردنيان دپاري بكهين، فرمانه گاني خزمان، لم قزناغه گرنگي خپلاني گم له كممان دا دپاري بكهين.

نمي زږد به ويامي و نيري، زږد به هوشپاري و پروزمعه، به دلسوزي و تين و ناري شورشگرانمعه، به له خنبرانيكي تروار و هست كردنيكي قولمعه به لېپرستموي ميژوي، له پلبي نيتادا هول بدېن:

له لاه كمعه - له روي سياسي، نايدپولرمي، پشميرگمي.. وه خزمان تيار و ناماده بكهين هژ به كخستنني هر پيلانيكي دوژمنانه و هژ پرونكاري هر روداويكي نالهار و نموستراو و هژ پرمپروچانموي هر پلامار و هيرشيكي تهكرپه سمرمان. وه له لاه پهكي ترپشه - پوپمري تواناوه هول بدېن كه چاره پهكي سياسي هر شمري ناوخو له كوردستان دا بدوزنمعه كه بزوتنموي رزگاري نيشتماني گملي كورد له بهلاي شمري لاههكي لا بدا و نميپلي له شا ري ي ميژوي خوي، شا ري ي خپلات و شمردن دژي داگيركرمان و نيمپرياليزم و نوكره كانيان لا بدا و پخريته سمر لاري ي شمري

*

وتاری سبیه‌م:

(مساومه) له گه‌ل داگیرکهران یا له گه‌ل هیزه ناکۆک و جیاوازه‌کانی کوردستان؟ عیراق و ئێران وه‌کو دو ده‌ولت که ههر په‌کیکیان پارچه‌یه‌کی کوردستانی داگیر کرده و په‌شیکی نه‌ئیه‌ی کورد ئه‌چوسینه‌ئیه‌وه، له‌وه‌ی دامه‌زران، سه‌ره‌وای ئه‌و نا ته‌های و ئاریک‌یه‌یی به‌ دروا‌هی میژو له سه‌ر سنور و سه‌زه‌ب و ره‌گه‌زو، له سه‌ر کاروباری سیاسی و ئابو‌ری... هه‌یان به‌، هه‌میشه له کاتی مه‌ترسی دا دژی بزوتنه‌وی رزگاری نه‌شتانی گه‌لی کوردستان ریک که‌وتن، پیکه‌وه نه‌خشه و په‌لانی کۆژاندنه‌وان دا‌ناه و ته‌قه‌لایان به‌ک خه‌ستوه. ته‌گه‌ر هه‌ندیک جاره‌ش، په‌کیک له‌م دو ده‌ولته‌ پارمه‌نی جولا‌نه‌وه‌یه‌کی کوردیه‌یان له شونیک دا دا‌یه‌ت، له چوارچیه‌ی وازی تاکتیکی دهره‌چه‌وه به‌ز په‌کار هه‌ینانی مه‌سه‌له‌ی ره‌وای کورد و خه‌بات و خه‌ به‌شتکردنی، وه‌کو هه‌یزی زۆر به‌ز به‌ردن و گوشار و ئا‌ژاوه‌ نانه‌وه، به‌ز به‌ ده‌سه‌لانی مه‌به‌ستیکی سیاسی، یا سپایی، ئابو‌ری... دژی ده‌ولته‌که‌ی تر.

په‌نجیا سالی رابه‌ردو چهندین غه‌مه‌ی هاوکاری ئه‌م دو ده‌ولته‌ی ئه‌یا ته‌یه‌یری دژی گه‌لی کورد، که دوا‌یه‌که‌یان ریککه‌وتنه‌که‌ی شا - سه‌ده‌دام به‌ له جه‌زانه‌یر.

*

روخانی ره‌یسی شا له ئێران، زۆر مه‌سه‌له‌ی له ناچه‌که‌دا گۆری، په‌کیک له‌وانه ته‌یکه‌وتنه‌وه‌ی په‌یه‌نه‌ی هاوکاری و ته‌های عیراق - ئێران به‌، که به‌ شه‌ری په‌رویاگانه‌ و ده‌سه‌ردانه کاروباری ناوخۆی په‌کتری ده‌ستی به‌ی کرد، تا گه‌ه‌شته وده‌شه‌ری سه‌ر سنور و له دوا‌یی دا هه‌لگیرسانی جه‌نگ له به‌نیان دا.

هه‌لگیرسانی جه‌نگ له به‌نی ئه‌م دو ده‌ولته‌دا، که به‌ هۆی زیاد به‌نی دهرمه‌ته‌ی نه‌ئیه‌وه له جه‌فتاکان دا، ماگه‌یه‌یه‌کی سه‌رپایی و په‌لیمسی گه‌وره و خورته‌یان دروست کرد به‌ به‌ز دامه‌رکانده‌وه و دا‌په‌لوسه‌نی گه‌له‌کانی خه‌یان و بزوتنه‌وه شۆرشگیریه‌کانیه‌یان، هه‌لیکی له‌باری ره‌خسانده به‌ز گه‌لانی ئه‌و دو ده‌ولته‌ به‌ گه‌شتی، به‌ز ئه‌وه‌ی له به‌اتی ئه‌وه‌ی له شه‌ری دو ده‌ولته‌ی چه‌وسه‌نه‌ردا، په‌کتری شه‌ق و په‌ق به‌کهن، هه‌ول به‌دن به‌ز روخاندنی ده‌سه‌لانی زۆره‌اره‌نه‌ی چینه‌ هوکمه‌رانه‌کان و روخاندنی به‌نجینه‌کانی «ئیه‌ستیه‌دای شه‌رقی» که به‌ نا‌هه‌یه‌ترین شه‌وه‌ی ئه‌م سالا‌ته‌ی دوا‌یی دا هه‌م له هوکمی سه‌ده‌دام و جه‌زه فاشیه‌یه‌که‌ی دا و هه‌م له هوکمی خومه‌نی و ده‌سه‌لانی ئاخونده‌کانی ئێران دا، به‌ دی نه‌کری.

هه‌لگیرسانی جه‌نگ ته‌گه‌ر به‌ز گه‌لانی هه‌ردو ده‌ولت هه‌لیکی له به‌ار به‌ی به‌هه‌ز نه‌وه، به‌ز چاکتر کاهل کردنی هه‌لومه‌رجی دۆخی شۆرشگیرانه و گۆڕینی به‌نه‌ره‌یه‌ی خه‌ره‌ته‌ی ده‌سه‌لانی سیاسی چینه‌کانی هه‌ردو کۆمه‌له، ئه‌وا به‌ز گه‌لی کورد هه‌لیکی میژو‌ی ئه‌وتو به‌ که له میژو‌ی نوی ی دا به‌ز په‌کمه‌ین جار به‌و شه‌تی وای لی هه‌لیکوی، که له ناو هه‌ردو ده‌ولت دا دو بزوتنه‌وی ئه‌په‌وه‌سی‌ی خورث و ده‌موکرات و په‌شکه‌وتنه‌خواز، وه له ناو هه‌ردو به‌شه‌که‌ی کوردستان دا دو جولا‌نه‌وه‌ی سیاسی - چه‌که‌اری غه‌راوانی خاوه‌ن به‌نکه‌ی جه‌ما‌وه‌یه‌ی ته‌دا به‌ی، که ههر په‌که‌یان خاوه‌نی به‌رنامه و سه‌رکه‌رده‌تی و ریکه‌راوی سیاسی

و چه‌گذار بی، له سر خاکی خزی.

هرچنده هاوکاری هیز و حبیره‌گانی همدو دهر له ناستی پیوستیه‌گانی قزناغه‌کدا نه‌بو، بز قزستنه‌وی نو هله میژویه‌بی، که دو دوژمنی دهرینه و به هیزی گهلی کورد، سدان هزار سربازیان دژی به‌کتری له مه‌بدانی جه‌نگیکی قورس و درژی ماه‌پرچ دا بهر داپره گپانی به‌کتری، بز نه‌وی به پی ی گزوانه‌گانی هلمومرجی نوی ی نه‌نه‌وی و ناچه‌یی و جبهانی.. چاو به‌گیریموه به به‌رنامه‌گانیان دا، بگره به ستراتیجی گشتی جبرانه‌وی کورد له همدو دهر، بز دانانی روشونه‌ی ناوگزی کارکردن و، تکه‌اندانیکی نوی به خبهاتی کورد، له روی دروشم و به‌باز و شیره‌ی کارکردنی و هاوپه‌مانیتیموه.

له کاتیک دا توانای نعه له گزی بو، به‌لام به‌چونی زال و ره‌ونی روداو‌کان وه‌ها ریزشت که هیزه سیاسی - چه‌گذاره‌گانی کوردستان هر لایه‌نه له دیوی خزی دا و له سنوری به‌رنامه و ستراتیجی خزی دا کملک وه‌گری له هلی خمریک بونی دولت و سوپای داگیرکری ولاته‌کی خزی به جه‌نگیکی دهرکی قورسوه، بز گشه به‌بدانی جولانه‌کدی و به‌ده‌سپانی سرکوتنی سیاسی و سپایی.

هه‌لگیرسانی جه‌نگی عیراق - نیران هه‌لیکی له‌بار بو لژ تیکرای نوپوزیسپونی عیراق و دوژمنه‌گانی ریژی سددام، وه به تابه‌تی بز گهلی کورد و هیزه سیاسی - چه‌گذاره‌گانی کوردستان چونکه نه‌یانتوانی کملکی گزوی لی وه‌یگرن بز هه‌لگیرانه‌وی تای لاس‌نگی ترازوی هیزه‌گانی ریژم و گهلی کورد، به تابه‌تی که سددام و حبیره فاشیسته‌کی له نه‌لجایی به‌گیربونی دخی ناوه‌وی دا و له نه‌لجایی زیاده‌بونی دهرامه‌تی نبوت و زیاده‌بونی ژماره‌ی هیزه چه‌گذاره‌گانی و تفاق جه‌نگی و دسگرتنی تفاق به سر همدو شینه گزنگه‌گانی کوردستانی عیراق دا، له دوی تاشه‌تالی ۱۹۷۵، ناهاوتا‌پیه‌کی سپایی گزوره و نا‌ه‌رامه‌ریه‌کی بی وینه‌ی نبوت له به‌ینی هیزی پیشمهرگه و هیزه چه‌گذاره‌گانی ریژم دا دوست به‌بو، که له دابشکردن و به‌راوردکردنی ژماره‌ی همدو‌لادا، به‌ک پیشمهرگه زیاتر له دوست چه‌گذاری ریژی عیراقی به‌ونه‌کوت. تفرانت هندی جار جگه له هیزی پیاده و جاش که هیرشیان سر مغرمزه یا کمرتیکی پیشمهرگه، ژماره‌ی نو هالیکه‌پتراندی به‌شداری هیرشه‌که نه‌بون، له ژماره‌ی پیشمهرگه په‌لاماردراوه‌کان زووتر بون.

له باری نا‌ه‌رامه‌ری ماددی و به‌شیری دا، له به‌ینی پیشمهرگه و ریژم دا، هر هیزی معنوی و باور بو به ره‌ویی و راستی مسئله‌که، کمرکوریه‌گانی پیشمهرگی پر نه‌کردوه و لاس‌نگیه‌کی همدوتای ترازوی هیزه‌گانی راست نه‌کردوه. له گه‌ل نموش دا به دیوایی سالانی ۷۶ - ۸۰ روله دلیره‌گانی کوردستان تکه هر به‌یبری قارمانه‌تیموه به‌رگی دژواریه‌گانی هلمومرجی خعبات و هیرش و په‌لاماره‌گانی دوژمنیان گرت و به‌س، به‌لکو له زور مه‌بدان و شوین دا جلموی دسپیشکشیان له دس دوژمن دهره‌نا و ده‌یان داستانی قارمانه‌تشیان نوسیموه و سدان سرکوتنی دیاریان له شمرگه‌کان دا به دس هینا.

هه‌له‌ته هه‌لگیرسانی جه‌نگی عیراق - نیران بز پیشمهرگه شاپیه‌کی خزش بو، چونکه سپا و هیزه چه‌گذاره‌گانی عیراق، نیر نه‌یانتوانی به‌و خسته‌تیه هیرش به‌ین و

بهو چریبه له کوردستان دا هیزه‌کانیان داهنش و جیگیر بکمن و به گوربهی توندبونی شهر و پیکادان نهبواپه تیرتر هندی له هیزه داگیرکهره‌کانی کوردستان پکپشنهوه و بهبمن بو مهبانی جنگ له گهله نیران و له هندی شویی تریش دا هیزه‌کانیان تمنگ بکمن.

خهریک بونی هیزه‌کانی دوزمن به شهری سپاهیکنی نیزاسی هاوانای خزیمهوه له جبهه‌یهکی تروه، دسلاتی له کوردستان دا لاواز نه‌کرد و توانای شهرکردنی کم نه‌کردهوه و نوقستی زه‌هینی له ناوچه‌کان و بازیر و نوردوگانان دا نهدا به دهستمهوه... نهمانش همیوی زه‌هینی لهباری پمزگردنوهی رادهی چالاک و وشاندنی دهستی کاربگه‌ریان له دوزمن خوش نه‌کرد. بهلام له ههمان کات دا خهریک بونی هیزی پشمرگه‌ش به شهری ناوخو و ناکزکی دروستکراوی لاوه‌کیهوه، په‌کی هیزه‌کانی پشمرگه‌ی نه‌فست بو قزوستنوهی نم ههله و به گهر خستنی ههمو وزه و توانای دژی ریزیم و هیزه داگیرکهره‌کانی له کوردستان دا.

تورخانکردنی ههمو تمه‌لا و توانای هیزی پشمرگه و ریکه‌راوه‌کانی په‌کیتی نیشتمانی له مهبانی چه‌کدار، سیاسی، نه‌هلامی... دا بو نه‌لجامدانی فرمانی سه‌ره‌کی له به‌گژاچونی ریزیم دا، له هملومهرجی نه‌وسای کوردستان دا که هزکانی شهری لاهلا و تمقینه‌وهی ناکزکی لاوه‌کی له گاه‌دا بو، پیوستی به چوارچیمه‌یه‌کی گشتی جولان و بزوتن بو له سه‌ر ناستی کورده‌ستان، عیراق و، ناوچه‌که، به‌ر کوژکردنوهی ههمو هیز و تواناکان دژی ریزیم، یا هه‌ج نه‌بی خا‌و‌کردنوهی گزوی نیوانیان، به‌ر نه‌وهی له پاتی نه‌وهی به‌ه‌کتیره‌وه خهریک بن ههر په‌که‌پان له قزلی خزیمهوه به دوزمنه‌وه خهریک بی.

* هملگیرسانی جنگی عیراق - نیران د‌وخ‌یکی وه‌های دروست کرد که د‌وله‌ته‌کانی عیراق و نیران، وه هیزه‌کانی دژی عیراق و هیزه‌کانی دژی نیران، هیز و د‌وله‌تانی ناوچه‌که تیکرا ک‌وته جولان و وه‌گرتنی هملوست و، ناچاری کردن ریزونیکی نوی هملیزدن له د‌وستاپه‌تی، د‌وزماپه‌تی، هاوکاری، ن‌و‌که‌راپه‌تی، به‌لاپه‌تی...

له لاه‌که‌وه - د‌وله‌تی عیراق و د‌وله‌تی نیران ه‌یه‌که‌پان هملی نهدا به‌ر نه‌وهی سه‌ود له خه‌بانی کورد وه‌یگری له مملاتی سپاهیه‌که‌ی دا وه‌کو به‌شیک لهو جه‌نگه‌ی دژی نه‌وی تر نه‌یکره، وه ههر په‌که‌پان به‌ پی‌ی تیگه‌به‌شتن و بزچونی خزی، هملی نهدا ده‌س به‌خاته ناو هیزه سیاسی و تمنا‌عت هیزه عشا‌یه‌ری و د‌ینه‌به‌کانی کوردیه‌شه‌وه، وه له روی سپایی و سپاسه‌وه که‌لک له جولانه‌وهی کورد وه‌یگری به‌ر ق‌و‌وس‌کردنی تای ت‌وا‌زوی هیزه‌کانی خزی له شه‌ودا.

له لاه‌که‌ی تریشه‌وه - جه‌زب و هیزه‌کانی کوردستان، نه‌وانیش ههر په‌که‌پان به‌ پی‌ی ی بزچون و تیگه‌به‌شتنی خزی، ههر په‌که له لای خزیمه‌وه ک‌وته وه‌گرتنی هملوست و هملودان به‌ر وه‌گرتنی که‌لک له تمقینه‌وهی ناک‌زک‌یه‌به‌کانی به‌ینی عیراق و نیران و گه‌به‌شتنی به‌وپه‌ری توندوتیزی واته پل‌ی جه‌نگ، چ به دروست‌کردن یا به‌هیز‌کردنی په‌وه‌ندی له گه‌له نیران و چ به دروست‌کردنی (م‌حو‌ر) له گه‌له هیزه‌کانی تر‌دا دژی ریزیمی عیراق. به‌یگوسان ج‌م‌ه‌وج‌ول و هملودانی هه‌ج کام لهو لاه‌مان‌نش، به‌ کاریکی سه‌هر و نا‌نا‌سای دانان‌ری، به‌ل‌کو له هملومهرجیکی وه‌ادا شتیکی نا‌سایه‌ی و چا‌وه‌روان‌ک‌را‌وه. ح‌ش‌ع و ح‌س‌ک و ق‌م که له هیزه‌کانی کوردستانی عیراقن و ر‌ی‌گی مملاتی ی

چەكداريان گرتوه دژی رژیمی عیراق.. هەر بەگەیان بە جێزویك و بە شەبەهەك
 هەلوێستی خۆی دیاری كرد لە جێنگی عیراق - ئێران، وە هەر بەگەیان بە جێزویك
 هەلوێستەكەیی خۆی هەم بە داوودەزگا رەسمیەكانی ئێران راگەهاند و داوایە دەرگاكانی
 راگەیانندی ئێرانی (وادپو، تەلفەزبون، رۆژنامە)، وە هەم لە پەیمان و پلاوكراوەكانی خۆیان
 دا چەند بارەیان كردەوه. ئەگەرچی ئەمانە بە جەبا هەلوێستی خۆیان دەهێری بو، بەلام
 ناوەڕۆکی هەلوێستی هەر ٣ لاگەیان چەن حوكمییكی لە بەكچویی ئیلا تەخوێنراوەوه كە
 بریتی بوو لە:

- أ. دەهێری ئارەزایی توندوتیژ لە هەلگیرساندنی شەڕ.
- ب. توندكردنی مەسئولەتی هەلگیرساندنی شەڕكە لە ملی عیراق.
- ج. پشتیوانیکردنی تەواو لە حوكومەتی ئێران دژی حوكومەتی عیراق.

هیزەكانی ئێسە بەكێك بو لەو هیزانی ئێراوە لە هەموو لایەك زیاتر سەرد لە
 ناكۆکی ئێران - عیراق و جەنگەكەیی پەنیا وەرگیری، بە تاپەستی چونكە لە چار
 هیزەكانی تردا، ئەم گەورەترین هیزی شەڕكەر بو دژی عیراق لە سەر ئێزێ كوردستان.
 جگە لەمەش هیز و رەكخراوەكانی ئێسە و جەماوەری خەلك.. لە ماوەی چەن سال شەری
 ناڕامی و خەباتی سەخت و دژواردا ئازاریكی زۆریان لە دەس حوكومەتی عیراق و دەرگا
 دامەزرێنەرەكانی و هیزە داگیركەرەكانی چەشت بو، كە لە هی ئێرانیش زۆتر بو، ئەمەش
 هەموو جۆرە هەولەكان و هاوکاریەكی حەلال نەكرد دژی رژیمی عیراق بۆ «هەق» لی كردنەوه
 و «هەق» لی سەندنی. لە مانەش هەموو گرنگتر: ئەو كاتە چەندین پەرۆیەندی و قازانجی
 گرنگ و كاریگەری لە ئاو ئێران و لە پەر دەسەلاتی ئێرانیەكەكان دا بو، بە تاپەستی
 وەجەبەكەیی گەورەیی چەك، كە لە ولایتیی دۆستەوه، بەك لە سەر پەیمان و بەلێنی
 ئێرانیەكان، گواستەبەوه ئاو ئێران بۆ ئەوێ لەوێ بەگەهەنێشە كوردستانی عیراق.. لە
 گەل ئەمانەش دا هەموو ئێسە ئامادە ئەهێن لەو هەلوێستەدا بە پێچەوانەی هەلسەنگاندن و
 بۆجۆنەكانی خۆمانەوه هەلپەرستانە بەجولێنەوه، یان هیچ مەرجیكی ئێرانیەكان قەرەب
 بەكەین كە لە گەل سەرەتاكانی خۆمان یا قازانج و دەسكۆتە بەنجینەبەكەكانی ئەتەوێ كورد
 نەگۆنێ.

هەر لەم روانگەبەوه هەم (عرش) ی ئێرانی و مەرجەكانی ئێرانمان داوەوه داوای و
 پشتیوانیمان لە حوكومەتی ئێران نەكرد، بەو جۆرە ئێوان ئەیانویست، لەو شەڕەدا دژی
 عیراق. هەم (عرش) عیراقی و مەرجەكانی ئێوانیشمان رەت كردەوه و پشتیوانیمان لە
 حوكومەتی عیراق نەكرد، بەو جۆرە ئێوان ئەیانویست لەو شەڕەدا دژی ئێران. بەلكو لاوان
 وایو كە ئێمی ئەو هەلە مێژووییە پەقۆزیتەوه و شەڕ توند بكەری، مەك لە گێژاوی (مساومە)
 ی سووك و پرۆبۆج و كاتی دا لە گەل دەولەتی ئێران پان لە گەل دەولەتی عیراق دا بەز
 بكەری و لە دەس بەدێ وە گەلی كورد بەهاریشە داوی فروغیلی تەكتیكیی بەكێكانەوه و
 لە ئەلجام دا پێشە ئێرانیەكی سەرپەرێی رەككۆتەوێ ئێوان. وە ئەگەر (مساومە)ش
 هەر پێویست بی، ئەوا ئێمی لە گەل هیزە ناكۆك و جیاوازیەكانی كورد بەكەری نەك لە گەل
 داگیركەرانێ كوردستان. (كۆمەلە، شوباتی ١٩٨٢)

*

نعمتور حسن و قازان

نعمتور حسن گنجی هیلکوتوی کمرکوک بو. که دای ناشبه تال گیرا خوندکاری کلیبی هندسه بو له بهغداده. تئویش وه کور هاوویکانی حورم درا و له زندانی تهر غریب دا مایهوه تا له هفتوی ۷۸ دا بهر بو. هر نو کاته هاته ریزی پیشمرگهوه. له گیل ۹ کادری تر نهرهوان بز لوپان بز مشقی جنگی دای گهراندوهی کرا به فرماندهی هریمی ۲ ی کمرکوک.

له رژی ۵ ی مارتی ۸۲ دا هیزکی تیکلاری جهیش و جاش به پشتیوانی هالکوتیهتر له گوندی قازان هلی کوتایه سهر نعمتور و هاوویکانی که به ههمیان ۲۲ کس بون. لم شمره ناهرامیره دا ۱۱ کس کوژا؛ نعمتور حسن، رزگار جهلال (ههم)، ماموستا عبدالهالقی صالح (تاسز)، ماموستا عبداللا صالح (چها)، سواره شیخ صدیق، کامران مام عوسر، کهریم جهیمچمالی (گوزان)، نوحمان همدی، حمه شوکر بلوکنی، نهجمدین فاتح (شیروان)، موافق تقی.

زندی تم پیشمرگانه کمرکوک بون. راستبه کبی نعه زهرهکی گهوه بو، چونکه پاشمرزویکی باش له نعمتور و همدی له کادرهکانی تر تهکرا.

یه کیتی نوسهرانی کوردستان

حمه ی حمه باقی له زندان بهیوو، بهلام نهیویست خزی پهبانی کس بدات. حمه پیش گرتنی له چهند کزویکی تدهبی دا شیمیری خویند بهوه یهکیکبان به ناوینشانی «بروخی بهدنگی» شههرهکانی رهزی بون، بهلام دزی زولوزدی بهمس. یهکی لهو برادراندی، له راگه باندنی یه کیتی کاری نه کرد، له گیل همدی له تدهبیهکانی سلیمانی نیرانی خۆش بو. هات بز لام پاسی حمه و هیلویستی نازایانی سیاسی بز کردم، داوای لی کردم نامه یهکی بز بنوسم. نهجه پیشتر ناسپاویمان نهبو. نامه یهکم بز نویی. برادره که بوی نارد و دواپتر خزی به نهیانی بهوه بز سلیمانی. چهند نامه یهکم بی دا نارد بز چهند کسکی تریش. حمه برهاری دایه بهته شاخ و بی به پیشمرگه. له شورشی تهلول دا ماوه یهک لیپرسراوی ناوچه بو له هیزی رزگاری.

حمه هاته دهرهه کسه و پاسی سیاسی و تدهبی زورمان کرد. به لایهوه چاک بو له گیل تدهبیهکانی کورد له ناو شارهکان دا پهوهندی دوستانه دایهزینین. له سهر داوای نهو، مامجهلال و من، چهندین نامسان نویی بز زوری تدهبیه کوردهکان له سلیمانی، هملیر، بهغداده.. خزی نامهکانی بز بردن. نعه کاریکی باشی تی کردن. که هاتوه بهری دامزاندنی یه کیتی نوسهرانی له لا گهاله بهوه به تابهتی بهمس برهاری هملوشاندنوهی یه کیتی نوسهرانی کوردی دایو.

تاقی تدهب و نوسهر روپان کرد بهو شاخ، بهلام به سهر حبسه یهکان دا دایهش بهون. له مانیش هملیکبان خزیان خویانیان به تدهب و نوسهر تغانی، نهگینا به پهباندی تدهبی به «کۆلکه تدهب» یا به «کۆلکه نوسهر» یش دانشفران. هملویستی یه کیتی له یه کیتی نوسهران به سهزوه بو؛ یه کیتی بهکان دور بی له دستبهرهردانی حبسهکان و «نان و نازادی» و پیوستیهکانی چاپ و بلاکرنهوی بهرهمهکانیان بز دایه یگری.

هندی له نوسرەکان چەند کۆبونەوەکیان کرد و، بە هاوردنەکی له گەل ژمارەیهکی زۆر له نوسەرانی شار، «یهکێتی نوسەرانی کوردستان» یان پێک هێنا و، گۆزاری «نوسەری کوردستان» یان پلاو کردووە

لەم گۆزاردا بەرەمی ئێدەیی نوسەرانی شاخ و چەندین کەس له نوسەرانی ناسراوی شار، وەک: شەرکو پێکەس، حسین عارف، مستەفا سالح کەرم، رەوف پێگەرە، دلشاد مەروانی، تاپەر سالح سەعید... له ژێر ناوی نهێنی دا، پلاو کرایووە.

هەروەها چەندین کۆمەڵەی شیعەر، لێوانە: کۆمەڵە شیعەری حەسە حەمە باقی، شەرکۆ پێکەس، حسین مەلورد، جەمیل رەنجبەر و، کۆمەڵە چیرۆک و بابەتی تر له کتێبی سەرەخۆدا پلاو کرایووە.

* هەولێکی سەرنەگەوتو له گەل حەسک

حەسە حەمە باقی که هات بوە شاخ، هەولی ئەدا بە هاوکاری له گەل نوسەرانی که داوێش بووین بە سەر لایەنگەکانی جودا، یەکێتی نوسەرانی کوردستان گەشە پی بەنا. له هەمان کات دا لەو رێگاوە زەمەنی جۆری له ناستەبونە خۆش پکا. حەمە و زۆر کەسی تریش زۆر جار باسی هەولی ناستەبونەیان له گەل ئەکردین و، نامادەیی خۆیان دەرنەبەری بۆ ناوی و هێنان و بردنی نامە و پەيام.

حەسە له گەل حاجی حاجی پریم دۆستایەتی کۆنەیان هەبو. بە هەولی ئەو دانێشتەکی له شینی رێک خست له یەکێتی عومەری حاجی عەبدوللا و من و، له حەسک تاپەری عەلی والی و حاجی پەندار بون.

پاشا هندی قەسە و پاس هاتنە سەر پاسەکان. حاجی له میانە قەسدا وتی: «مامجەلال پرا گەورە نیشە...» من زۆر قەسەکم پی بری، وتم: «کاک حاجی با واز لەم جۆرە مەرجامەلاتە پەینین. ئە ئێوە مامجەلال بە پراگەورە خۆتان ئێزانن و، ئە ئێویش خۆی بە پراگەورە ئێوە ئێزانن. ئێوە چەند سالە ئێوە قەسە پی نەلین. چاکتر وایە بە راشکاوی باسی هۆی ناخۆکیەکان پکەین.»

هەردو لامان ئارەزوێکی قومان بۆ ناستەبونە و ئاساپکەردنەوی پەڕۆندەگافان دەبری. له پەر ئێوەی له دەس پی کردنەوی شورشەگەدا له گەل ئەمان پێکەو بوین و، سالاتیەکان له ناو یەکێتی دا پێکەو بە سەر برد پو. له ئار رێکخراوەکانی تر دا ئەمان له هەمویان بە نزیکتر داننا له خۆمان. ئێسە پاری سەرلێجی خۆمان بۆ روون کردنەو. زۆر له میژ بو ئێسە لامان وایو هۆکانی هەلگیرسانی شەری نیوان رێکخراوە کوردیەکان: فرە - لەشکری و، حوکمرانی و، پارە... پێشنیارمان بۆ کردن: هەر رێکخراوە له کاروباری ئایدیۆلۆجی، سیاسی، رێکخراوەیی دا سەرخۆ پی، بەلام داوودەزگاکانی جۆلانەو، بە تاپەستی پێشمەرگە و راگەیانندن و دەسکۆتی دارایی، وەکو فونەیک بۆ دەسلانی پاشەرفۆزی کورد، یەک پەخەین.

لەو کاتدا توانای یەکێتی زۆر زیاتر پو له هی ئەوان. ژمارە پێشمەرگەیی زۆرتر و، سەرچاوەی دەسکۆتی دارایی فراوانتر و، دەزگای راگەیانندی: رادەر و چاپخانه، گەورەتر پو. له هەموو ئەو شتەکاندا ئەوین بە هاوێش. ئەوان وەکو حیزب قازانجیەکی زۆرتریان ئەکرد. بۆ ئێوەی دنیایان پکەین که ئێوە بۆ هەللووشینی ئەوان نیە، پێشنیارمان

کرد فرماندهی گشتی پیشمرگه و زوری فرماندهی هم‌مدکان لغوان بی، کسبکی وکو
کاک تاہر دابن، چ روش‌بینکی تریش به (ضمان) نوزان بز دلنهایی لغوان نیمه
نمادہن بیکمین.

نویسنده‌گانی حسک پیسره‌گمیان لا پستند بو، داوایان لی کسردین پیسره‌گانی
خوزمانیان بز بکمین به پروژه‌بکی نوسراو بز لیکولینموی له مہ‌گشبی سیاسی حزب دا
بزبان بنیرن.

*
نیمش له رژی ۹ ی مارتی ۱۹۸۲ دا پیشنبارگانی خوزمان لم پروژه‌بدا بز
ناردن:

*
پدگیشی نیشتمانی کوردستان دوی هلسنگاندنی باری سیاسی و معلومرجی
کوردستان و عراق و به ره‌چار کردنی دسکوتدگانی بنه‌رتی خفگی کوردستان و عراق
و دخی شزوشه عراقیبه دیوکرانیه‌گمان به چاک زانی بدم یادداشته هول و تبقه‌لای
پاشکردنموی پیروندیبه‌گانی همدولامان و پیکه‌نانی هاوخباتیبه‌کی چمساو له نیولمان
دا بهیننه قونانی پیروست، قونانی دارشتی پیروندی و هاوخباتیبه‌مان له سر چمند
سره‌تاپدکی چمساو که تفتوانی تا سر بیت و به راستی و به جسدی برابندی و
هاوخباتی نیولمان پیک بیت و چمساو.

بزه به پیروستمان زانی پیشنبارگامان بز دو قونان که پیکوه پیسراوه بخمین
پیرچاوتان، به هیوای نوری تیوش به چاری پیروش و گمانی هست کردن به
پیرسبارتی نیشتمانیبه‌هولمان پسنگین و له رخی و پیشنبارگانی خوزان به نویسن
ناگادارمان بکمنوه تا له کورنموی داهاتی نویسنانی دسه‌لاتداری همدولا گفتوگوزان له
سر بکرت.

قونانی پدکم:

پنک و حسک بلین نمدن به پدکتری که:

۱. هیچ کامیان له گیل حزب و لاپنیک دیگدا هاوکاری سیاسی و نیملامی و
سربازی نکات دژی نوری دیکمیان بیت.

۲. هیچ کامیان له سر حسابی نوری دیکمیان، پان بز دزایتی سیاسی و
سربازی و نیملامی نوری دیکمیان داخلی هیچ جبهه پان لیژندی تنسبیک یا
ریککوتنیک دوقولی نمن له گیل هیچ حزب و لاپنیک دیکه.

۳. همدولا نازادی کاری سیاسی و نیملامی و سربازی دژی رژیم و
داوودزگاکانی و، نازادی گمشه‌کردنی تنزیمی و پیشمرگه‌یی، بو مرجعی بز زمردان
نمی نوری دیکه، له همر شونیه‌گانی کوردستان بز پدکتری بسلیمان.

۴. همدولا نابی پنا برونه پیر ریگی هیرشی چدکدار یا هیرشی نیملامی دژی
نوری دیکمیان بز چارمیر کردنی ناکوکی و گیروگرفته‌گانی یعنی همدولا.

۵. همدولا پیرومی ریگی سیاسی و گشتوگزی دیوکرانی ده‌کمن بز

چارمیرکردنی گیروگرفت و ناکوکیه‌گانی یعنی همدولا پان.
۶. همدولا حورمندی پیرواومر و ریکختنی رهبازی پدکتری بگرن و، نمنام و

پیشمرگه و دۆسته‌گانی خزیان به گبیانی دۆستایهتی و هاوکاری و پیوستی به
دهنگوهرچی یه‌کتری نامۆزگاری بکهن.
۷. همدولا هیزه‌گانی پیشمرگه و ریک‌خراوه‌گانی خزیان هان ئه‌دهن بۆ تهرکیز
کردنه سهر رژیم و داووده‌زگاکانی و بۆ گاری هاویش و بۆ دانانی نه‌خشه و پلانی
هاویش.

۸. همدولا همدول ئه‌دهن هه‌لوسته گه‌شه‌گانیان له روده‌وه گرنه‌گه‌گانی دینه پیشمه
به ریکه‌ی گه‌شترگه‌ی یه‌ک به‌همن، له کانی په‌لاماردانی لایه‌کیان دا له لایه‌ن لایه‌کی ده‌کوه
به نارووا، لایه‌کی ده‌که داگۆکی لی نه‌کات.
۹. هه‌موو ئه‌و به‌رهار و نامۆزگار به‌مانی پیچه‌وانی ئه‌م ریکه‌کوته‌ن و به‌شتر له
سهرکردایه‌تی و ده‌زگاکانی ههر کام له‌م دولا به‌نوه به‌ نه‌هینی یا به‌ ناشکرا ده‌ره‌وه.
هه‌لوو‌ه‌شیه‌وه ئه‌تر کاریان پی ناگه‌رت.

قۆناخی دوهم:

۱. بێک و حه‌سکه به‌لێن ئه‌دهن که ئازادی ژبانی هه‌یله‌یبه‌تی بۆ خزیان و هه‌موو
هه‌یز و ریک‌خراوه سیاسی و دیموکراته‌گانی کوردستان ئه‌سه‌لێن و، له سنووری ده‌سه‌لاتی
خزیان دا ته‌بارێژن.

۲. بێک و حه‌سکه به‌لێن ئه‌دهن که هه‌ولی خزیان یه‌ک به‌همن بۆ ئاماده‌کردنی
هه‌لوهرچی یه‌ک‌هه‌ستنی هه‌موو داووده‌زگا گرنه‌گه‌گانی شورش له روی سهرکردایه‌تی و
به‌رنامه‌ی گه‌شتی و هه‌یزه‌ چه‌نگاره‌گانی و شه‌وی کارکردنی و به‌ره‌مه‌ردنی ناوچه‌گانه‌وه به:
یه‌که‌م: یه‌ک‌هه‌ستنی هه‌یزی پیشمرگه له روی سهرکردایه‌تی و شه‌وی ریک‌هه‌ستن و
شه‌وی شه‌رکه‌ده‌یه‌وه، به‌ جوهریک به‌هه‌سته سه‌های یه‌که‌گرتی هه‌موو گه‌لی کورد له کوردستانی
عه‌راق دا که هه‌موو هه‌یز و ریک‌خراوه‌کان به‌ جهاوازی به‌ره‌مه‌ریان به‌شاری تی دا بکهن.
دوهم: یه‌که‌هه‌ستانی به‌ره‌مه‌رایه‌تی یه‌که‌گرتی له ناوچه‌کان دا که ئه‌نێه‌ری ده‌سه‌لاتی
کۆمه‌سه‌لاتی خه‌لک و شورش پی له ناوچه‌کان دا بۆ ریک‌هه‌ستنی به‌ره‌مه‌ده‌گانی نه‌یان
دانێشتوان.

سه‌یهم: یه‌که‌هه‌ستنی ده‌رامه‌تی مالی، چ ئه‌وهی له ناووه ده‌س نه‌که‌وی و چ ئه‌وهی
به‌ به‌رامه‌تی له دۆسته‌گانی ده‌روه و ده‌زگه‌ری، بۆ سهرف کردنه‌وهی به‌ سهر داووده‌زگاکانی
شورش دا.

چواره‌م: یه‌که‌هه‌ستنی سه‌یاسه‌تی ته‌بعامی شورش و توانای لایه‌نه به‌شه‌ره‌گانی له
داووده‌زگای ته‌بعامی یه‌که‌گرتووا له ناووه و ده‌روه.

*

هه‌یدانی ئازاد

له کاته‌یک دا حه‌ش له ژهر سه‌هه‌ی به‌همن دا سهرکردایه‌تی هه‌یزی به‌همنی له ژبانی
سه‌یاسی عه‌راق دا له هه‌رکهرانی و له جیه‌به‌دا سه‌لانه بو، ریک‌خراوه دیموکراته‌گانی خزی
هه‌لوه‌شانه‌ بووه، هه‌یچ جۆره چالاکیه‌کی له ئار هه‌یزه‌ چه‌نگاره‌گانی عه‌راق دا نه‌هه‌تواند، له
کوردستان به‌ پیچه‌وانه‌وه ته‌جولاوه‌وه. ئاماده نه‌بو ده‌س له چه‌وکه‌ترین ده‌سه‌کوتی هه‌یزه‌ی
خزی هه‌له‌بگری. ئه‌به‌ره‌ست ئه‌وهی له لای به‌همن دۆراند هه‌ی لهره‌ هه‌یه‌که‌ی ده‌ر به‌هه‌سته‌وه. له
به‌رامه‌هر ئه‌م به‌ره‌ی ئه‌مه‌دا: به‌ری یه‌که‌هه‌ستنی داووده‌زگاکانی شورش، یه‌که‌هه‌ستنی پیشمرگه

و دارایی و راگمیاندن، حشع لودنی گوزابووه بز شاخ بیریکی پیچمواندی هینا بوه
کایه: کوردستان مهبداثیکی نازاد بی بز چالاکسی سیاسی و پیشمرگهیی همنو حیزه‌دکان
به بی جیاوازی بیرو و دیان. حیزه‌دکانی تریش نم بالوره‌دیان دواره ندروده.

مهبستیان له مهبداثه نازاده‌که، ناوچه‌دکانی چالاکسی یدکبستی بو، ندرگینا هیچ
لایه‌دکیان پاسی بادیانان نشه‌کرد که پارتی پوانی کرد بو به تنفیا بز خزی.

مهبستیان له چالاکسی سیاسی و پیشمرگهیی، حورگوانی ناوچه‌دکان و،
کۆکرده‌نودی گومرگ و باج و سیرانه و، گرتن و پورانی خملک بو، نه‌ک شمر کردن له
گدل هیزه چه‌دکاره‌دکانی به‌معی. له ناو نو هیزانه‌دا زور کس هه‌بون، ده‌یان سال چه‌دکیان به
شانه‌بو، به‌لام تنفیا به‌ک چار توشی شمر نه‌بون له گدل هیزه‌دکانی حکومت.

خزهرستی له ناو سدرانی ریکه‌خراوه کوردیه‌دکان دا زور قول بو، زوریان نه‌دیان
بی گه‌دوره‌تر و خزوشتر بو، که سهرکرده‌ی حیزه‌دکانی ۱۰ کسسی بی، نه‌ک نه‌ندایی
سهرکرده‌دکانی یدکگرتی چولانه‌بو، ۱۰ هزار کسسی. بز پاساردانی نمیش زورچار
و تنگ‌چلمه‌سی باوره» یان نه‌کرد به بیسانوی یدک نه‌گرتن و، یدک نه‌خستنی
داووده‌یزگانی چولانه‌بو. تنگ‌چلمه‌سی بی باوره‌یان نه‌ونده قول کرده‌بو، ههر لایه‌ک
همنو قسه و پرژه و کرداری لاکسی تری، نه‌گهر به نیازی باشیش بوايه، به جوریکی تر
لیک نه‌دایه‌بو. لای واپو نو ماسته بی مو نه‌ه و، له بن نو شته باشه‌دا په‌لاته‌ک یا
نیازیکی خراب و دوژمنانه حشار دراوه.

ههر بز نو بی باوره‌چه دوستکاروه، لهردا دو ئونه نه‌هینه‌بو:

- ملازم محمد شوقی، یدکی له سدرانی پاسۆک، له هاوریانی بز بو. سدرانی
پاسۆک گومانان له یدکبستی بو له پناهوه له ناویان برد بی. چندی پاکانمان بز نه‌کردن
نه‌پاشموس باوره‌هه‌کن. تا خزیان روداو‌ه‌کیان بز رون بووه. له کاتی گهرانه‌وی دا له
ناوچه‌ی سلیمانی، به ناو ئهران دا تی پهری بو. لهو کاتدا شمر له کوردستانی ئهران گهرم
بو. نو ناوچه‌یی نوی لی تی پهری بو، کسوت بوه بهر ههرشی هالیکۆترتری ئیرانی و،
له‌وی کۆژا بو.

- عیسی هزار و کوردو گه‌لالی، دو کادری سهرکرده‌دکانی حسک، له ناو شار بی
سهر و شوبن بز بو. لهرسراوه‌دکانی حسک ماوه‌ی چهند سال به‌کیتیان تاوانهار ندرود به
فراندنیان. چندی پاکانمان بز نه‌کردن نه‌پاشموس باوره‌هه‌کن تا خزیان دوی راپهرین له
ناو فایله‌دکانی «نعمن» ی هه‌لهردا، چارمنوسی هاوریانان بز رون بووه.

سدرانی حسک نم پرژه‌دیان وکو پیشه‌نمان کرد بو و لایه‌ک دا‌ه‌بووه که نه‌وه
بز هه‌لهرشینی توان و، نه‌یکدانی ریزه‌دکانی جووه. له چهند دانه‌شتیک دا له گدل سدرانی
پاسۆک، پیشه‌ناریکی لهو باه‌تیمان بو توانیش کرد، توانیش قوبولیان نه‌بو. به دوی
توانیش دا شیخ قادری سۆتکه «لشکری ئیسلامی کورد» و سامی سنجاری «پارتی
ده‌موکراتی گه‌لی کوردستان» و شیخ محمد خالیدی بارزانی «حیزه‌للا» یان دامه‌زواند.

کوردیه‌دکانی موکریان قسه‌یه‌کیان هه‌به‌ئلی: «شینه‌ه له مهنده‌ه گه‌متر نیه‌ه» نم
حیزب و ریکه‌خراوانه هه‌چیان خزی له‌وی تر به پچوکتر نه‌مزان. همنو نه‌مانه سور بون له
سهر نه‌وی، هیزی چه‌دکاری تایه‌تی خزیان، ده‌زگای راگه‌پاندنی خزیان، په‌یروندی تایه‌تی
خزیان له گدل ده‌وله‌تان، ده‌زگای تایه‌تی پاره‌کۆکرده‌نوه و پاره‌سندنی خزیان، دادگا و

زیندانی تایبتهی خزیان هبی... ئهوانهیان به نیشانهی سه‌مه‌خیزی حیزب و، گه‌وره‌یی سه‌مرکده و سه‌مرکده‌کانهیان نه‌زانی.

سالی ۱۹۸۲ سه‌مره‌ای هیزه‌کانهی به‌کیتی، ئه‌و هه‌مو له‌شکره‌یی ده‌سه‌په‌لینه‌ی: پدی، حشع، حسک، لاک، گه‌ل، حیزب‌للا... له‌ گه‌وره‌ستان دا ته‌راتنه‌یان نه‌کرد. به‌ تاره‌زی خزیان پاره‌یان له‌ خه‌لک نه‌سه‌ندو راوهرتیه‌یان نه‌کرد. به‌گه‌ارپان به‌ لادیه‌یی نه‌کرد، خه‌لکیان ته‌فراند و نه‌کوشت، له‌پان ئه‌و به‌ جاشی حکومه‌ت و نه‌هاتنه‌وه‌ ته‌بونه‌وه‌ به‌ په‌شمه‌رگه، داله‌ی گومانله‌کرا و نه‌کمرانی به‌هسیان ته‌دا. حشع چونکه‌ خزی حیزب‌یکی په‌چوک بو، به‌ خه‌زه‌یه‌ سه‌مه‌ری پارچه‌ پارچه‌ بونی جه‌لان‌یه‌وه‌ گه‌وده‌ نه‌کرد و، حه‌زی نه‌کرد سه‌دان ورده‌ حیزب و ریکه‌خوا له‌ سه‌ر نه‌زی گه‌وره‌ستان دا دروست هبی، په‌شکو ئه‌و خزی هبی به‌ گه‌وره‌تره‌یان.

*

خه‌زه‌یه‌کانی شاره‌کان

سالی ۷۴ ژماره‌یه‌کی زۆی ماموستا و خه‌زه‌کاره‌کانی زانکزی سه‌له‌مانی چونه‌ ریزی شه‌ژمه‌وه. سه‌مرکه‌را ده‌تی شه‌ژرش به‌ریاری دا زانکزی سه‌له‌مانی له‌ قه‌لاده‌زی دا‌مه‌زیه‌یه‌یه‌وه. ماموستا و خه‌زه‌کاره‌کانی له‌وی کۆ کرده‌وه. هیزی تاسه‌مانی عه‌راق له‌ رۆژی ۲۴ ی نیه‌سانی ۷۴ دا شاری قه‌لاده‌زی به‌رودمان کرد. نه‌یه‌کی ۲۰۰ کس کوه‌زان. هه‌نده‌یه‌کیان خه‌زه‌کار بون. له‌ ناو خه‌زه‌کاره‌کان دا ۳ نه‌ندانی کۆمه‌له‌ کوه‌زان.

له‌ به‌ر ته‌وه‌ی تا ئه‌و کاته‌ به‌ کۆمه‌له‌ له‌ به‌ک رۆژدا نه‌هه‌نده‌ نه‌کوه‌ژا بو، سه‌مرکه‌را ده‌تی شه‌ژرش به‌ریاری دا ئه‌م رۆژه‌ به‌کا به‌ «رۆژی شه‌هید».

بۆ زینه‌ی نه‌که‌رته‌وه‌ی ئه‌م به‌ده‌ دانیه‌شتوانی قه‌لاده‌زه‌ به‌ هاندانی ریکه‌خواه‌کانی به‌کیتی له‌ به‌هاری ۸۲ دا کوه‌ته‌ خه‌زه‌کاره‌کان. رۆژی ۲۴ ی نیه‌سان ژماره‌یه‌کی زۆر له‌ دانیه‌شتوانی قه‌لاده‌زه‌ له‌ سه‌ره‌به‌ران کۆبونه‌وه‌ و، چهند لایه‌ته‌یه‌کیان به‌رز کرده‌وه‌ و کوه‌ته‌ ریه‌پیان به‌وه‌ ناوشار. خه‌زه‌یه‌کانه‌که‌ گه‌وره‌ بو. هیزه‌کانی به‌هس ته‌قه‌یان لی کردن دو ئافه‌رت کوه‌ژا: سه‌نه‌یه‌ر مه‌حمود، ماموستای سه‌ره‌تایی. ئامینه‌ سه‌ره‌، که‌به‌بانو. ۷۴ کور و ۱۱ کج گه‌ران. دانیه‌شتوانی شار دوکان و بازارپان داخه‌ست و دانیه‌ره‌کان مانه‌یان گه‌رت. په‌شوی و ئا‌تارامی تا ۳ ی نیه‌سانی خایاند.

را‌ده‌یه‌کی به‌کیتی ریه‌پورتاجیه‌کی ده‌نگه‌اری له‌ سه‌ر ئه‌م روداوه‌ به‌لاو کرده‌وه. هاوهریه‌انی ریکه‌خه‌ستن روداوه‌که‌یان به‌ ریکه‌زده‌ر ته‌مار کرد بو، وینه‌ی زۆره‌شیان لی گه‌رت بو. را‌ده‌یه‌که‌مان کوه‌ته‌ هاندانی خه‌لک بۆ خه‌زه‌یه‌کانی ده‌زی به‌هس. داوا له‌ هه‌مو ریکه‌خواه‌ ته‌به‌یه‌یه‌کانی به‌کیتی به‌ش کرا خزیان ساز به‌دن بۆ خه‌بات و کاری جه‌ساوهری.

کوه‌ژانی ئه‌و دو ئافه‌رته‌ ئاوی به‌ ئاگه‌ردا نه‌کرد، به‌لکو زه‌اته‌ر خه‌لکی رووه‌اند. هه‌لو سه‌ره‌جی ناو شاری قه‌لاده‌زه‌ ئالوزا بو. له‌ چه‌له‌ی ئه‌و دو شه‌هیده‌دا خه‌زه‌یه‌یه‌کانی گه‌وره‌تر ساز کرا. ئه‌م چاره‌ش هیزه‌کانی به‌هس له‌پان دا به‌لام په‌پان سه‌مرکوت نه‌کرا و، ئا‌تارامی درۆی که‌شا و ته‌به‌یه‌وه.

بۆ هاو‌ده‌نگی له‌ گه‌ل خه‌زه‌یه‌یه‌کانی قه‌لاده‌زی ئوردوگه‌کان را‌په‌ڕن. جه‌اده‌کانه‌یان به‌ تایه‌ی سه‌رتاو دا‌نه‌خه‌ست و، کۆبونه‌وه‌ی سه‌راوان نه‌کرا. هه‌تافیه‌یان به‌ ژه‌انی په‌شمه‌رگه‌ و روخانی به‌هس نه‌که‌شا. رۆژانه‌ ریه‌پورتاجی ده‌نگه‌ار و ته‌مارکرای ئه‌م روداوانه‌ نه‌گه‌هه‌شته‌

دمزگای راگمیانندن و، رادیوگمیش بز هاندانی زیاتری خملک به لهدوانوه پلاوی ته‌کردوه. له زۆر جیگا رادیوگمیش به‌گه‌تیه‌یان نه‌خسته سهر می‌کروفتنی مزگوته‌کان. ریک‌خراوه‌کانی سلیمانی کسروکاری شه‌پدانیان له گۆرستانی شه‌پدیان سازدا و، به ره‌پیران له گرده‌کموه به‌رو ناوشار به ری کتون. خۆپیشانده‌که گموره بو. هیزه‌کانی به‌عس ته‌په‌یان لی کردن و چهند کسه‌پکیان کوشت. ناو کۆلاته‌کانی سلیمانی به‌و به جیگهی کۆپونموو خۆپیشانده‌کانی به‌رده‌وام. به دس پشکمری ریک‌خراوه‌کانی هه‌ولیر، خۆپه‌ندکارانی زانکۆی سه‌لاح‌ه‌دین خۆپیشانده‌کی گموره‌یان ریک‌خست. له‌وش چهند کسێ گه‌ران و چهند کسێ کۆژدان. بز پشته‌پوانی له خۆپیشانده‌کانی شار و توردو‌گاکان، جگه له‌وی به رادیو ته‌کرا، پشهمرگمیش رادیو چالا‌که‌کانی له دۆی هیزه‌کانی به‌عس زۆر زیاد کرد و، چهندین جار چونه ناو سلیمانی و هه‌ولیروه.

نا‌ئازامی سهرانسهری ناوچه‌کانی سۆزانی گرت هوموه. به‌رده‌وام له شار و توردو‌گاکان دا خۆپیشانده‌کان و کۆپونموه بز دهرینی نارەزایی له رۆم هه‌بو. به‌لام تمه له ناوچه‌په‌کی دهره‌که‌راودا قه‌تس ما پر:

- ئه‌سه نه‌سانتوانی به‌دینان به‌ولینین. پارتی و حشع یش کاره‌کیان نه‌کرد بز جی‌ولاتدنی. له‌و کاتدا سهر‌که‌رده‌په‌تی پارتی له راژان بون له نزی‌ک رومی نا‌گه‌یان له‌م زوداوانه تهر، مه‌گه‌ر له ریگای رادیو لایه‌نه‌کانی تروه.

- له به‌غدا خۆپه‌ندکارانی کورد له چهند زانستگاه‌ه‌ک که‌وتنه مانگرتن و خۆپیشانده‌کان، به‌لام خۆپه‌ندکارانی عه‌ره‌ب به ده‌نگه‌پانوه نه‌هاتن.

کاره‌ده‌ستانی به‌عس له زۆر جیگا له دۆسته‌کانی خۆیان و له پیا‌وامان‌ولانی ناوچه‌که‌یان ته‌پرسی ئه‌مانه چه‌یان نه‌وی؟

هه‌ر له سه‌ره‌تاوه بز ته‌وی هاری ئه‌م کاره شورش‌گیرانه‌به له توانای خۆی زیاتر قورس نه‌که‌ین و، به تدریج له گه‌ل گموره‌بون و ته‌نینه‌وی راه‌ه‌ین دا دروشه‌کانی به‌گۆری، نه‌مان هه‌شت داواکاری زه‌ و قه‌به به‌کن به درشمی خۆپیشانده‌که‌کان. داواکاره‌که‌کان به‌تی بون له:

- به‌ردانی گه‌راوه سه‌اسپه‌که‌کان.

- گه‌رانموه چو‌تیاره‌کان بز ده‌پاته‌کانی خۆیان.

- نه‌مانی تیرور تۆقاندن له شاره‌کان دا.

لایه‌نه‌کانی جود، به تایه‌تی حشع، له رادیو‌گه‌یان دا دا‌ویان له خملک نه‌کرد، تا روخاندنی رۆم به‌رده‌وام بن. به‌لام خملک به‌هه‌په‌کیان به قسه‌کانی ئه‌وان نه‌ه‌دا.

له‌و کاتدا به‌اره‌وه‌خی عه‌سرا‌ق له مه‌پدانی جه‌نگ دا باش نه‌بو. ته‌وازی شه‌ر به قازانجی نه‌ران داشکا بو. عه‌سرا‌ق بز دامه‌ر‌که‌اندنموه ئه‌م نارەزایه هه‌ندی له‌و دا‌ویانه‌ی جیه‌بی کرد:

- زۆری گه‌راوه‌کانی به‌ردا.

- چاو‌پوشی له داته‌شتوانی هه‌ندی ناوچه کرد به‌گه‌رنموه سهر گۆنده‌کانی خۆیان.

- زه‌ه‌ره‌ه‌نگ له ناو شاره‌کان دا له چاران که‌متر هوموه و، هه‌ندی له جه‌للاده‌کانی

له به‌په‌تی مولا‌زم موحسینه‌کی سلیمانیان گۆزایه‌وه.

نیه‌تر نه‌ه‌ش هم ئامۆ‌گاری ریک‌خراوه نه‌ینه‌که‌مان کرد به شینه‌پس کۆتایی پی

بهین و، له راده پر کمیشن دا زمانی هاندانان گندی.
کاکمېن قادر، که پدې یو له هاندیره چالاکه کانی خپېشانده کانی قملادزه، هر
نور کاته و تار پکې درېی له سر خپېشانده کانی قملادزه په نای «زمریا» موه یو گوتلاری
کومله نوی.

*
پدکمېن چار یو کوردستان یو جزره بشلغی. دیزگا سرگوتکوره کانی رژیم زږد
په تونلی کسوته دامرگاندنوی. د. فاضیل پیراک نوسا پیروهیری «نمن» یو
راپورت پکې درېی له سر روده کان یو صددام نویسه. صددامېش په ختمی خوی
هندی پراوی لی نویسه. په پی ی نور راپورته ژماره کوزار و گیراوه کانی
خپېشانده کان بسجوره یوه:

سلیمانی ۱۱ کوزار ۲۳ بریندار ۱۳۱ گېراو
کمرک ۶ کوزار ۹۵ بریندار ۲۱۰ گېراو
هولیر ۷ کوزار ۲۰ بریندار ۴۱۰ گېراو
دهوک خپېشانده کانی تی دا نهیو، له هر نوره قوربانیهان نهیو.

*
قاسملو و ناوژی
له بهاری ۸۲ دا لمو کوپونه وانده که د. قاسملو له گڼل سرکړدایتی پدکیتی
تدکرد، چنند جاری پسی گفتوگونی له گڼل پمیس نهغېناپه پیشوه. هسان پسی له گڼل
سوانی شمع کړه یو.
نیمه له ناوخزمان دا لم پاسمان کرلېوه. مامجدلال هیچ پاور پکې په پمیس و په
گفتوگونی نهیو له گڼل. پلام نیمه هسومان لاسان راپو: نهگور پمیس لایمی کسی
مافه کانی کوړد پمیلینی، پوچی له گڼل ریک نهکوین، په تاییدی لمو هلمو سرجه
نالورده که نوسا جولانوی کوردی تی کتوت یو؟
نور کاته هلمو سرجه سیاسی ورژده لاتی ناوړاست گوزران پکې قولی په سرده هات

یو:

پدکیتی و، ریکخراوه کوردیه کانی تر له عیراق له شورش دا یون.

حدکا و، ریکخراوه کوردیه کانی تر له تیران له شورش دا یون.

هسور حزب و ریکخراوه کوردیه تان له تورکیا دوی خونت و کوده تاکمی راوستا

یون و، پی کا کا خبر پکې خن ناماده کوردن یو یو کاری چه کدار.

عیراق له جنگ دا یو دوی تیران، نیشانی په لاداکوتنی په شمر یا په ریگای

سیاسی له تاسوذا دیار نهیو. پدکو تیران هیزه کانی خوی ریک خست یوهوه، له چنند

شوپن جه پشی عیراقی شکاند یو.

سوریا لولوی نوتی عیراقی راگرت یو، له هولیکې جیبدی دا یو یو روختانی

عیراق و، عیراق سوریا په هاوکاری تیران و په خائینی نعتوبی عرب داتفا.

حوکمی عسکری خونت له تورکیا، تیران و سوریا په دستپوردان له کاروباری

ناوختی تاوانهار نهکړد.

هلمو سرجه پکې کوردی و ناوچه پی نالیز و تېکل و پیکل خولقا یو. روده کانی

تبران و جنگی عیراق - تبران هزی سهرکی تم نالوزانه بو. حکومتی عیراق، نهگهر
 بهیستابه نمیتوانی رهپکی گهوه له ناو جولانوهی نهتموهی کورده به قازانجی خزی
 بهگیری و، هموجولانوهی نهتموهی کورده، له سهرانسری روزهلاتی ناوهراست دا، بهکاته
 پشتجوانی خزی. عیراق نمیتوانی یارمندی شورشی کوردهکانی تبران بدا و، یارمندی
 رهگهواره کوردهبهکانی سوریا و، یارمندی کوردهکانی تورکیایش بدا. جولانوهی کورده له
 پارچانهدا جولانوهی رهسمن بون، هیسزی سیاسی وداوودهزگسای تا نهاندازهبهک
 پیشکوتوبان هبو. تم هیزه کوردهبیانه نمیتوانی له ناکوکی عهری - تبرانی و، له
 ناکوکی عهری - تورکی دا، قولابهکی ستراتیجی بز عیراق و عهری دروست بکمن.
 تمیش تنها پوه نهکرا که مالی نهتموهی کورده له عیراق دا بهسلینی و، کورده له دهزگی
 بهیاردانی سیاسی عیراق دا بهکا به هاونش. لسه نهگهر هپچی دس نهکوتابه کورده
 عیراقی نهکرده به پشتجوان و یارمندیهریکی بههیز له ملللاتی ی خزی و تبران دا.

*

گفتوگو، بهلکو بهوهدی روت، له تبران بهکیتی و بهس دا، له سهر بهکیتی زور
 نهکوت:

- همو هیزه کوردهبهکانی نهیار و ناحیزی بهکیتی، نمیتانکرد به-کههرستهبهکی به
 بهزی شهری پروپاگانده بز شکاندن بهکیتی.
 - همو هیزه عیراقبهکانی موعارهضی عیراقی، نمیتانکرد به بهمانی پهلاماردانی
 بهکیتی.

- تبران نهیکرده به بهانو بز زیاتر دوژمنایهتی کردنی بهکیتی و، سوریا و لیبیا
 نمیتانکرد به بهانو بز تنگ ههلهچینی زورتر به بهکیتی و، بهنی تمو یارمندیبه کهمهی
 نهپان دابه.

له بهراسهر تم همو زیانه سیاسی و معنوهی بهکیتی دا بهس چی بز نهکرده
 و، چن زورهدهکانی بز نهوارد؟

رهنگه بهکی لهو لایهمنانی بهس، وهکو بهیرواوهر و حیزب و وهکو سهرکرده و
 زهلام، له همو لایهن و کهسکی تر بهاشتر بهناسی بهکیتی و سهرکردهکانی بی. ناشنایی له
 گهل بهیرواوهری بهس و، ناسپاری له گهل هندی له سهرکردهکانی نهگهراپوهه بز ماوهبهکی
 دروژ پیش نهوی هوکی عیراق بهگرته دهس.

*

خواستهکانی بهکیتی
 هیر له سهرهتای دهسبهکردنوهی شورشوه حکومت ههرچن بهکیکی نهنارد بز
 گفتوگو، نهپرسی: چیتان نهوی؟

ههلهته کار بهدستانی حکومتی عیراق و حیزبی بهس نهپانزانی که سهرکردهایهتی
 بهکیتی هپج داواکاریهکی عهشیرهتی، یا شمس، یا تنانیت حیزبایهتیشی نهه و،
 نهپانزی که داواکانی، بهرتیه له داواکانی گلهکهمان و مافه نهتموایهتی و دهیوراکیهکانی.
 تم چارهپان که حکومت له ریگی د. قاسطویه له نهیمی پرسی: چیتان نهوی؟ داواکانی
 خومان بز چارمهرکردنی (همیشهیی، قوناخی، جرزنی) کهشی نهتموایهتی گلی کورده
 له عیراق دا له ۳ چارچیرهدا دارشت:

په‌کېکېان - رېککوتنیکي گشتی و رېشەیی پز ئېستا و پاشەرۆژ له چوارچېوې ھاوېیمانیتیدەکی ستراتېجی دا که خۆی ئنونی له پېکھاتن و رېککوتنی نەتووی کورد و نەتووی عەرپ له رۆژھەلاتی ناوەرست دا له سەر پنچینە دانان پە مافی پەکتیری دا له ئازادی بریارەانی چارەنوسی خۆی دا، کورد وەکو نەتووەیکی دابشکراو و چوساوه له رۆژھەلاتی ناوەرست دا و، عەرەبیش وەکو نەتووەیکی دابشکراو و چوساوه له رۆژھەلاتی ناوەرست دا، ھەر پەکەیان ئامانجی خۆی ھەبە له پەکگرتنەو و رزگاری دا وە له پېشکەوتنی کۆمەڵەبەتی دا، که نەتوانن پېکەو پەیمانێ ھاوکاری ستراتېجی پەستق پز دانانی رېوشوینی ناوچەکە و جۆری پېکەو ژبانیان.

بەم پی پە پەس ئی لە مەیدانی سەلتاننێ مافی نەتووەیی گەلی کورد، نەک ھەر مافی ئۆتۆنۆمی پەستلنی، بەلکو ئی دان پە مافی ئازادی بریارەانی چارەنوسی دا بێ.

دوهمیان - رېککوتنیکي قزناغی سۆردار، له چوارچېوې دولەتی عێراق دا له سەر پنچینە سەلتاننێ ئۆتۆنۆمی راستەقینە، پە چەشتیک که تەنیا کاروباری: «دەقناح و مالیه و خارجیه» له دەسلاتی حکومەتی مەزکزی پی و کاروبارەکانی تر له دەسلاتی ھوکی ئۆنۆمی پی.

له گەل نەوش دا:

- ناوچە راگوزیزاوەکەانی سۆر پە گویری پلاتیکي گشت لاينە (شامل) پگەینەو شونەکانی خزان.

- نەو شار و ناوچانێ کوردستان که له سۆری ھوکی زاتەکی ئېستا دەرھێران، پەنەو سەر کوردستان.

- تۆقاندن و دەسلاتی دەرگا دامرکەنەرەکانی له کوردستان دا نەسینی و ئازادی دیموکراتی پەری پە ھەمو لاينە جیاوازەکان.

سێھەمیان - رېککوتنیکي جۆزی و ھەقی پز راوستاننێ تەقە له پەینی ھیزە چەکدارەکانی پەگیتی و ھیزە چەکدارەکانی حکومەت دا پز ماوہەکی دیارەکراو، تا مەترسی جەھوونەتی ئێسلامی ئێران ھەم له سەر عێراق و ھەم له سەر ھەردو دێوی کوردستان دور نەخەتەو و لەو ماوہەش دا ھەلی گەتوگۆ له سەر چارەسەرکردنی مەسەلە کورد نەرخس.

*

شۆرش پی موسیقا

رۆژیکەان خەریکی شتی قەسەلەکم پوم. تەشتیکي گەورەم دانا پە قەسەلەکم تی خەست پە، خەریک شۆردنی پوم. جەمی جەمی ھەقی پە ھەلە داوان ھات کردی پە ھەرا، وتی: «ئێو ریزی ھونەرماند ناگرن! ئێو ریزی نوسەر ناگرن! ئێو ھەر چەک و چەکنارەان پە لاوہ گزنگە...»

وتی: «کاگە جەمی ھەراش! چە؟»

وتی: «دەیان نارد جەمی پکەن!»

وتی: «دەیر کی پە؟»

وتی: «دەیر موسیقاریکی گەورە کورد!»

وتم: «کی ناردویتی حبیبی بکا؟»

وتی: «نرسلا»

وتم: «دانیسه توستا تنیرم به دریا بیهین بز تیره، دلی ندهدینوه و له گمل نرسلان تاشتبان ندهکینوه»

نرسلان کاروباری راگه‌باندنی پدکستی نه‌کرد. ناردم به دواي دلیر دا هات. چیروکه‌کیم لی پرسى وتی: «من تازه هاتومه‌ته دهرهوه. له شار له ریکه‌خست دا بوم. نرسلان ناردسى بز فلان پش له راگه‌باندن له پهر نه‌وى له گمل زموکى من نغه‌گولجا وتم ناچم. وتی نه‌بی همرچى. وتم ناچم. وتی نه‌گور نه‌چى نه‌تیرم بز زندان. وتم همر ناچم. له سر نه‌وه ناردسى حبیبم بگن»

دبار بو دلیر چاوموانی پیشوازی گهرم و نازکېشانى زورى کرد بو، تم رفتاری نرسلان پیچموانی چاوموانیه‌کانی نه‌بو، زور دلگیر بویو. من دلم دایوه و، وستم توره‌بونه‌کى خواو بگمسه‌وه و تی ی بگه‌بتم که پدکى دېته دهرهوه نه‌بی به گسیره‌ی پیوسته‌کانی جولانوه‌که لیره یا لوی دایری، نه‌ک به تارزه‌زى خوی، نه‌گه‌نا کاره‌کان نارون و، تز پساویکی تیک‌زشر و هرنه‌رسندی، نه‌و شتانه له خملکی تر باشت نغانی، نرسلا تیش پساویکی تیک‌زشره و، تازه له زندان هاتوته دهری و، شاره‌زای کاروباری راگه‌باندنه و، بز قازاغی راگه‌باندن نه‌و داوایه‌ی لی کردی، نه‌بویه قبولت بگردایه یان به خزشی و بی توره بون روت بگردایه‌توره. همرچى له گمل وت دلی به‌بستمسه جیگای خزی کملکی نه‌بو. وستم له گمل نرسلان دایان بنیم و له پدک نه‌گه‌بشته‌که‌بان چاره بکیم دیسان کملکی نه‌بو، به‌بمنافزه لاسار بو، سور بو له سر نه‌وى تیر به لای موسیقا دا ناچى و، پیشمرگایه‌ی ناگا، منیش گه‌بشته تینم، وتم: «کاک دلیر عاجز مبه، شورش به بی موسیقایش نه‌کری»

دلیر تم گسه‌بى منی له دل گوت بو، همرگیز له پیری نشه‌چوه‌وه، لای چمن‌دین روشنیر و موسیقار به گلیمپوه پاسی گرد بو.

دلیر له گمل نرسلان تاشت بوهوه. تپه‌بکی موسیقای دام‌زواند. تپه‌کى ناو نا بو: «تپى موسیقای شهید کارزان». لام وابه وشى شهید: که نیشانه‌ی مردنیکى پیروژه و له کورده‌واری دا شهون به دواي خزی دا نه‌هتی، له گمل تپى موسیقا: که خزشی نه‌دا به زبان و له کورده‌واری دا شایى به دواي خوی دا نه‌هتی، دو شتی نه‌گولجاو بن. همر له پهر نه‌وى له سهره‌تاوه بهم جزره تیکه‌بشته تپه‌که‌بان دام‌زواند و پیره‌وه پرد، نه‌گهرچى همو پیوسته‌کانی کاری داهنترانه‌یان بز دایین کرا بو، له ماوه‌ی ۸ سال دا نه‌پاترانى نه‌با پدک سرود یان پدک گورانی دایه‌ین بکویه سر زمانى خملک و، له موسیقای کوردی دا، له پال سروده‌کانی: نه‌ی ره‌قیب، گهرچى توشی ره‌بهری و، ده‌ی راه‌برینه و، نه‌روز.. دا به‌نیتوه.

*

ریکه‌موتنى پنگ - پدک

همر له مانگه‌کانی مارت و نیسان دا حممه‌ی حممه‌هاى به هزی حشده‌وه دو جار چو بز سهردانی پارتی له تیران بز نه‌وى پدهام و نامه‌ی پدک‌بشیان بی بگه‌بنى سهاروت به تارزه‌زى ناشته‌نوه.

مسعودی نمدی بو، له واژان فله کهدینی دی بو، راسپاره گانی یی گه یاند بو. وه لاسیکی دیاریکراویان نندا بویه، پیمان وت بو وه لاسی نامه که به هزی حشعو نهنرنوه. له مانگی تهنوزدا له پاره گای حشع له پشتاشان نوینمرانی په کیتی و پارتی کهنونه.

نوینمرانی په کیتی: فهره بون عبدالقادر و د. خدر معصوم و. نوینمرانی پارتی: محمد مدی مهلا قادر، معفید محمد، روژی ۲۸ ی تهنوژی ۱۹۸۲ له پاره گای حشع له پشت ناشان دانیشن. لم دانیشنندا ریککوتنیکیان نیزا کرد، نوقته گرنه گانی نوبو: - گپروگرفت و ناکوکی نیوان هیزه سیاسه گان به گفتوگزی سیاسی، یی نودی

پنا پرنه پهر چهک، چاروسر پکری.
- کوردستان له خانقهنوه تا زاخز مه پدانیکی نازاد یی بو چالاکسی سیاسی و پشمرگویی همو لایهنه گان.

- هیزه گانی پارتی و په کیتی به ناگاداری و هارناهنگی په کتری نه چنه ناوچه گانی ژیر دسلاتی په کتری و، تا شه پدکی تر نددوزنهوه جاری هوکمرانی ناوچه گان وه کو خزی تمهیننهوه.

تروخی هیچ مسئله پدکی سیاسی نه کووت بون. له هیش پارتی نیازی گیرانهوی هندی له هیزه گانی همو بو کوردستان. گوشاری ئیرانیان له سر بو کوری چه کدار پکن له ناو کوردستانی عسراق دا، به یی رمزا مندی په کیتی پش نه پانسه توانی هیزه گانیان بنهرنهوه بو کوردستان.

پارتی هیزه گانی ناردهوه بو همو ناوچه گانی ژیر دسلاتی په کیتی. مهلا محمد پاره گای له وهرتی دانا و، نادر هوراسی، قادر قادر هیزه گانیان هینا پوه ناوچه گانی سلیمانی.

روژی ۲۱ ی تشرینی دوهمی ۸۲ دهسته پدکی نوینمرانی په کیتی که پیک هات بو له: د. کمال خوشنوار، د. خدر معصوم، نازاد هوراسی له پاره گای حشع له پشتاشان له گمل نوینمرانی حشع: عومری علی شیخ، مهلا محمدی پانیخیلانی، فاتح رسول بو پاسی کیشه گانی هردولا دانیشن لئو کهنونه پدا، حشع ناگاداری په کیتیان کرد که پارتی قبول ناکا په کیتی هیزه پهنری بو پادپان چونکه (اتفاق) هکسی پشتاشان (اتفاقیکی محلیه) پادپان ناگرنهوه و، له پادپان له نیوان په کیتی و پارتی دا (اتفاق) نه.

پیشپان وتویانه: «پشی خوم بو خوم، نودی توش نه خوم» پارتی وه های نه کرد، نه هیشپان بو نه چره سر، چونکه کس به دهنگ نه نهات. لئو ریککوتنهوه حشع ناوچه کمر و شایست بون، له پاره گای تهوانش دا ئیسرا کرا بو. له سر نه پیمان شکنی پارتی هیچ ناروا بیه کبان دهنه بری. پلکو به «روحی ریاضی» وهری گرت و داوی له په کیتی نه کرد له سر نه ورده شتانه گپروگرفت دوست نهکا.

*
لاک هیچ کام لئو پهلینامی به په کیتی دابو به جی نهینا. سره تا که هیشتا لاواز و جیگمی خزی نه گرت بو، به نمری نه چولا نهوه، که به هیز بون و، زیادیان کرد تیر گویان نه نه دابه په کیتی و، بهرو شه نه چون خویان هوکمرانی ناوچه گان پکن. چمنه جاری قسه پان له گمل کرا کملکی نهو. پشت نه ستور بون به نیران و، نیران هانی

تندان لاملی بکهن. ندگسر لدوه زیاتر چاوپنژشیسیان لی بکرایه تهبون به هیزیکي نوتو چاره کردنیان دژوار تهبو. بریارمان دا تا مهترسپه کدیان زلتر تهبو چاره یان بکهن. پلاتی چه ککردنیان دانرا. بژ جوبه جی کردنی ملازم عومسر چو بژ پری صوگره و، هیزه کانی کزیه، کوسرت، گومیان، قهوه داخ و ناوچه کدیان له سر کز کرایهوه.

له ۳ جیگا پاره گایان دانا بو. هیزیان لی کز کرد پرووه: پری صوگره، سرگرملوی دولی جافته تی، حاجی مامندی شاریاژر.

له تهموزی ۸۲ دا له ماوه پدکی کورت دا همر چدک کران. پدگر پدکی کدیان کرد. له پدگرملو کور و برازا کانی حاجی شیخ قادر همدی پدگریان کرد. چهند کسی لوان کوزرا و، له پدکستی یش سلاهی حاجی ره لقیق، فرمابندی تیبی ۶۷ ی پورمه گرون کوزرا. سلاخ موهندیس و هاوری ی کومله و، له بنفماله پدکی دوللمین بو. پیاویکی نازا و چاونتوس و، سرگرداپه تی ده یان شور و بزمی کرد بو. پدکی بو له باشترین فرمابنده کانی پشمیرگه.

لاک هلموشا و نپتر خفی بژ ریک نهمرایهوه.

*

دوهمین کونفره نسی کومله
له مانگی نای ۸۲ دا دوهمین کونفره نسی کومله به ناماده بونی ۲۲۲ نوینر له هزلی شعیب شعیب له ناوژنگ بهسترا. بهنداری نوینرانی ریکخراوه نهینه کانی شاره کان لم کونفره نسدا زلوتر بو له چاو کونفره نسی پدکم دا.

بهشپکی کاتی کونفره نس ترخان کرا بژ پاس ریکخستنه وی کاروباری ریکخراوه یی و پشمیرگه یی پدکستی و، بهشپکی ترشی ترخان کرا بژ دانانی پرناسی کومله: بژ پیشکوتنی کومله پدکی و، چارمه گردنی کیشی ندهوابه تی کوود.

کونفره نس به هلمبژاردنوی سرگرداپه تی نوی ی کومله کزتابی هات. ماموستا جمدال تایر نه گدرچی له نار شار بو نموش هلمبژردا به نندامی سرگرداپه تی.

*

پیکه پتانی پدکیتی شورشگیران

له ۱۵ ی نای ۱۹۸۳ کادره پیشکوتنه کانی ریکخستنه کانی خه تی گشتی و بزوتنه له توژله کونفره و بریاران دا: هردولا له ریکخراویکی تازمدا پدک بگرن و، همر ریکخستنه کاتیان تیکه لای پدکتری بکهن. پروگرامه کدی پدکیتی نیشتمانی بکهن به پروگرام خیزان. سرگرداپه تیکی تیکه لایان هلمبژارد و، مامجده لایان کرد به سکرتری ریکخراوه کدیان.

نپسه له کومله دا نم پدکرتنمان پی هنگاریکی باش و به کملک بو. پلام بونی مامجده لال به سکرتری نم ریکخراوه، که تهبو هاوتای کومله یی له نار پدکستی دا و، له همدان کاتا موانیسی یی. له گیل نمودا نده گولیا که مامجده لال سکرتری گشتی پدکیتی یش یی. مامجده لال بژ راگرتنی هاوسنگی نیوان کومله و شورشگیران، وازی له سکرتریه تی شورشگیران هتا.

*

هیزی پشتیوان

د. قاسملو داوای کړیونووه پدې کې په پلمې کړد پر له گڼل مامجهدلال و عزیز محمد. روژی ۱۵ ی تېلوالی ۱۹۸۲ له باره گای هاونې مامجهدلال له سرچاوه ی توژوله کړیونووه کړا. منیش پشداري کړیونووه که پوم. له کړیونووه کهدا د. قاسملو دوستی کړد په قسه کړدن، وتی: «نپوه همدولتان دوستی چېزی دیموکراتن، نمر و من هاتوم دوسته گانی دیموکرات تالی نه که موه، پیوسته یمان په پارمېتی هیده هاتوم داوای پارمېتیبان لی پکېم»

لېمان پرسی: «پیوستیتان په چ جوړه پارمېتیه ک هیده؟»
وتی: «سپای پاسداران هیرشیکې زور گوره یان دس پی کړدوه پز سر باره گاکامان. هیزه گانی دیموکرات په تنیا ناتوان پری نم هیرشه بگرن. هیزه گامان زور ماندون و زهری زوریان لی کتوه. نه گمر فریامان نه کون ددفتري سیاسی و پنکه گانی ترمان له مدترمی گرتن دایه و، نعی رویکینه قلدازه. پیوسته یمان په پشمرگه گانی کوردستانی عبرا ق هیده»

راسته پکشی هیرشیکې گوره یان له سر پو، هیزه گانی نیران له هسو لایه کوه له پیشری دا بون و، هیزه گانی دیموکراتیان تشکاند و، شونه گانیان لی نه گرتن. پشزکان به د، قاسملووه دیار پو.

عزیز محمد وتی: «نیمه نعی نم داوایه دراسه پکېن، نینجا نه توانم جواپت پده موه»

د. قاسملو وتی: «کاک عزیز من خوم له ولاتانی سوسپالیستی ژپوم، شارمزی شپزی کارکردنیان پوم، که وتیان (دراسی نه کین) یعنی نو داوایه چیه چی ناکن. من نیستا پیوستیم په پشمرگه ی هیزه کدی نیوه هیده، تا کومیتي ناوړندی حشع کو تعبیتوه و بریاریک تدا، شونه گانی نیمه نه گپین»

کاک عزیز نه چوه ژر باری هیچ جوړه پلمېنیکې پارمېتیدانوه. د. قاسملو له حشع ناومید پر روی کړده مامجهدلال وتی: «نپوه نلین چی؟»

مامجهدلال وتی: «نیمه له سر بریاری پیشوی خومان مارین، نوحی له توانای نیمدا پی پز پارمیتیتان ناماده ی، تنانیت نه گمر لو پناوودا شوری کوردستانی عبرا ق شهیدش پی»

*

له ماوه ۳ سالی راپورودا چند جاری هومان دا پو ده یمان بگا په نیام خومینې و سکالای خومانې له لا پکېن. کارمېدستانی نیرانی ریگه یان لی نه گرتن. لو کاتدا نیمه هیچ پده ونډیه کسان له گڼل نیران نساو. هیچ هیرایه کیشمان په پارمېتی و پشتیوانی نیران پز پدکیتی یان پز موعارمضی عبرا قی نپو. پلکو گه پست پوینه نو باوړی نیران له پارمېتیدانی موعارمضدا پز روخاندنی ریژی پیس نک هر جهیدی نیمه و پس، پلکو نپوی عبرا ق په دار و پور و، شپه و سوتنه و، کورد و عرهب و، موعارمضه و ریژمونه... ورد و خاش، یا هیچ نعی لاواز و زلهیل پکا.

۱. هیچ جیدپدیک له کارمېدستانی نیران دا نفعیبرا پز پارمېتی موعارمضی عبرا قی، تنانیت پز نه ریگسراوانش که دینی بون و سر به نیران بون. پز نپوی

ناگزیده گانیان له ناو دا قولتر بکا، به جیا رهفتاری له گیل نه کردن و، له چوارچسوی
ستراتیجی خزی دا هالی نسواندن.

۲. همنو نوو حیو پ و لشکرانی له کوردستانی عراق دا تراتیپان نه کرده له ژیر
سایه نیران دا دامسزا بون، یا به پارمستی نوو پروژا برونه. به چدک و پاره نوان
نویان. به کرده جولانوی کوردی لبت و پت کرد بو.

۳. وهجه بهکی گوره چدک و تفاق جینگ بژ بهکیتی هات بو، که زیاتر له ۵
هزار کلاشینکوف و ۱ هزار تارمبیجی و سدان هاوین و ساروخی تی دا بو.
کارمدهستانی نیران پلنپان دایو ریگه بدن به بهکیتی نم چدکانه به ناو نیران دا
بگوزننمه بلام که گهشته ناو نیران دهستان به سفا گرت و، بردهان بژ خویان.

لور گاتندا هلمو مریجی جینگیی عراق باش نیو، جولانوی کورد نهیترانی بم
چدکانه تا راده بهکی باش ترازوی جینگیی له کوردستان دا به قازالنجی خزی بگوزی. بلام
نم ری لی گرته زهره بهکی گوره له بهکیتی دا.

*
د. قاسملو داوای هیزکی پچوکی کرد ماسجدهلال پلینی دایه هدر نوو روزه
مشوری ناردنپان پخوات. هیزکی پشدر له وی بون، توانی له گیل عینی پچکول نارد.

د. قاسملو پشتماری کرد که ملازم عومر، بو نیمه تیاره عسکره،
سردانیکی مه پدانه گانی شهر بکا و قهرمانده گانیان بهیمینی بژ توهی بژانی
کموکوریه گانیان چه. رژی دواپی عومریش چو بژ سمیری مه پدانه گانی شهر و
هیزه گانیان. رژی هیزه گانی دیموکرات هلموشا بون و، وری شمریان نمابو، تفاننت له
هندی شوین پشی شارمزی و چاواساگی هیزه گانی بهکیتی پشیان نمابو. ناچار داوای
هیزی مه پدانه گانیان کرد. ماسجدهلال بژ توهی کور و تین پخاته بو هیزه گانی بهکیتی
خوی چو ساوین پاره گای دانا و، راسته عو سرکردایهتی هیزه گانی بهکیتی نه کرد، که
ژماره یان له ۲ هزار تی پیری بو.

حدکا ناویان له هیزه گانی بهکیتی نابو: «هیزی پشتمیان». هیزی پشتمیان له
چند جیگا توشی شهر بو و، هیرشه گانیان دوا خست. چدکاره گانی پارتی شان به شانی
هیزه گانی نیران پشدری شهر بون و، چند کمسیکیان لی به دپل گیرا. رادیوی حدکا به
ستايش و شانازیه هوالی شه گانیان بلام نه کرده.

د. قاسملو نریمینی پوه نمابو که ناوچی تازادکراو پپارین، هوله کی بژ توه بو
به شینهیی کلوپلی دهفتیری سیاسی و، پاره گانی تریان و، دزگای رادیو و، دیله گان،
به سلامتی بگوزننمه بو ناوچی پشوش له سر سنور. له هاوی چند حلقه بهک دا نم
کاره یان تلپام دا.

*
پارتی به ناشکرا شهری دژی حدکا راگه یاند بو، له لشکرکشی به گانی نیران دا
پشدر نمون. لایه گانی نار جو، توانی که خویان به دوست و هاویمانی حدکا نوانی
وهکو: حشع، حسیک، پاسوک، بژ توهی دلی نیران لی نره نیجی، ناماده نمون هیچ
پارمته بهکی بدن. بلیکو هیرشکی گوروی پروپاگانده یان له دژی هاویمانی بهکیتی دهس

پی کرد. به بیانوی نمودی به کیتی مبدائی واستمقیندی خیماتی چول و. بز دازی کردنی دلی کار به دستانی به عس نم کاری کردوه. دوزگای پروپاگاندهی حشع، لم مبداندها، له همسویان چالاکتر و دم هواشتر بو. له ناو به کیتی یش دا نارازیه گان، به تایبه تی نمواندی دواپیتر «ناش» یان پیک هینا، بز دوستکردنی گومان له سرکردایه تی به کیتی و. ساردکردنودی پیشمرگه به توندی کموتنه پروپاگانده.

کار به دستانی نیران، نم هاوکاری بهی به کیتی یان له گدل حدکا، به «کاریکی له بهنشین نهاتو» داتنا، چونکه لایان واپو نه گمر نم پشتیرانی به نهوایه تنوان توادویان نه کردن و. نهان کردن به دیوی عیراق دا.

ریزبستنیکی تازه دوست بوو له لایه ک نیران و پارتی و لایه نه گانی جود، له لاکمی تر حدکا و به کیتی. پارتی، له ژیر گوشاری نیران دا، شیری راگیتانندیان دوس پی کرده وه، له رادیو که ناموه به ناشکرا کموتنه هیرش بز سر به کیتی. بز وه لامدانودی نم هیرشانه زنجیره پدک و تارمان بز رادیوی به کیتی ناماده کرد له ژیر ناوی: «مسلمی کوره پدک مسلمیه، یا چند مسلمیه که؟»

سرمه به گانی نمانه بون: ترک و فرمائی نیشتمانی و سیاست و هلویستی شورشگیرانه. چند تبیینیه کی میژوی دهریاری مسلمی کوره. کهن دوسته گانی کورد و کامانن دوزمنه گانی؟ نالوزاندنی په پوندی بهی لایه نه چندهاره گانی کوردستانی عیراق به قازانچی کی به؟ په پوندی ناوخی جولانودی رزگاری نیشتمانی و په پوندی له گدل خیماتی شورشگیرانه گه لاتی ناچه که، پروپاگاندهی درو دژی پنک خزمه تی داگیرکمرانی کوردستان نه کا، دیسانوه مسلمی دوست و دوزمن و سوشیال دیموکراته گان. تاکرودی نه توادوی و سرمه خیزی یا رددو کموتن. له ناو بردنی جولانودی کورد له بهنشیکی تری کوردستان دا له قازانچی کی و له زهره کی به؟

له گدل فیره پوند پیکوه بیردگانی وتاره کاغان گه لاله کرد و، هندیکی نو و هندیکی من نویسم. سرمه رای نمودی به رادیو پلاو کرایوه، کرایه نامیلکده کی تایه تی و چاپ کرا.

تا نو کانه هندی له لق و ناوچه گانی پارتی له کوردستانی عیراق له ناوچه گانی ژیر دسلاتی به کیتی دا مایون، نموانش کموتنه گچهل به هیزه گانی به کیتی. روداوکان واپان نه گمیانده که دیسان شیری پارتی - به کیتی هملته گیرسته وه، پارتی بز بهانویه ک نه گرا.

*

هلویست و ورته گرن، به لام هلویست دهرنا بون!

له همس نو کنونواندها که له نیران حشع و به کیتی دا به دو قولی یان به بهنداری لایه نه گانی تریش نه گرا، به کی له بهسه سرمه کیه گانی، پاسی دهموردانی پارتی بو له کاروباری کوردستانی نیران دا، یان وردتر پاسی هاوکاری چندهاره گانی پارتی بو له گدل هیزه چندهاره گانی نیران دژی کورده گانی نیران، به تایه تی حدکا. له همس کپیونمویه پدک دا حشع نارمزی خوی دهرنبری دژی نم هلویستی پدک. له به کی له کپیونمویه گان دا پهلنیشان داپو که نه گمر پدک جاری کی تر نو رفتاربه یان دوباره کرده وه، هاوکاری نیرانیان کرد دژی حدکا نموان به ناشکرا هلویست و مرگرن له دژی پدک.

پدک چمند جاویکی ترش، پدکو به قورسایه کی زووتر، له شوره گان دا بهشدار
 بو. مامجهلال له کؤبونوه پدکدا به گوری هینا بون، که بزچی هلوستی خویان به ناشکرا
 لوروداوانه له ناو دزگاگانی راگه باندنی خویان دا پاس ناکمن. مدلا نمصدی پانهخیلاتی
 وت بوی: «نیمه وتومانه هلوست ورنه گرین، نمانتوه هلوست دهرنهرین»
 پدک له دیوی نیران پلاماری حدکای ندا حشع هرگیز رخنه پدکی به ناشکرای
 لی نه گرت، گچی که به کیتی چو بز پاره تیدانی حدکا همر توانای پروپاگاندیی خوی
 له دژی پدکیتی خسته کار.

*
 نم برهاری پدکیتی، که منیش تیا بهشدار بوم، زووتر شتیکی «عاطفی» بو تا
 لیکدانوهی سیاسی و هلسنگاندنی روداوگان. هیزه گانی حدکا تیک شکا بون، همر
 ناوچه پدکبان لی تگمرا به پدکجاری چولیان نه کرد. پیشمرگه پان تی دا ننه هیشتهوه بز
 درویدان به شمری پارتیزانی. پدکیتی بلم کاره نه توانی حدکا هلسینیتوه، پلام نیرانی
 له خوی روژاند و، نو «ناشته لوزوک» دی له نیران پارتی و پدکیتی دا بو سمر له
 نوی تیک چوموه. پدکیتی کوته ناو مترسیه کی گموره ترموه لور مترسیه همرهشی له
 حدکا نه کرد. مترسی شمر له ۳ میدانی جیواوزدا: هیراق که شمری له گمل رانه گیرا بو،
 نیران که له همر خاتری حدکا شمری له گمل دوس پی کرا بو، جود به سمرگردهتی پارتی
 که له ژیر گوشاری نیران دا خمریکی خو سازدان بو بز پلاماردانی پدکیتی.

پیکه پانانی مدله بنده گان

دوبان هزار لاو له سمریازی هلات بون و، له گسرنده گان دا دانیشته بون،
 هندیکبان نهرن به پیشمرگه. همرمه گان زور قه به بون، هندیکبان بون به ۴۵ تا
 ۵۰ پیشمرگه. سمرگردهتی هیزیکی را گموره له توانای زور له فرماندهی همرمه گان
 دا نهر. فرماندهی همرم و فرمانده و کادره گانی تر دستیان نخسته ناو کاروباری
 خملکوه. گلهی زورمان پی نه گه پشتهوه له سمر رفتاری هندی له کار بدسته گانی
 پیشمرگه. نندامه گانی سمرگردهتی له ناوژنگ کویونوه، هندیکبان کاریکی
 دیار بکاروان نهر.

ریکخستنی همرم نهر له چار پیشکوتن و پهرمندنی جولانوه کدا ننه گولجا.
 نهر شپوه پدکی تر بو ریکخستنی پیشمرگه و کاروباری خملک بدوزینوه. ساوه پدک بو
 له ناو خومان دا نم باسهمان نه کرد. هندیکبان دژی همر جوزه نالوگوزی بون له
 ریکخستنوهی همرمه گان دا، هندیکبان وا تی گه پاند بو که تبه بز لیدانی توان و،
 کسمرگدنوهی دسه لاتی توانه. راستیه کی بز چاکتر ریکخستنوهی کاروباری ناوچه گان و
 پیشمرگه بو، نهک بز لیدانی کس.

کاروباری جولانوه که همر شمر نهر له گمل هیزه گانی بهس، پدکو بویو به
 جوړیک له حوکمرانی، دسه لاتی حکومت له زور ناوچه دا نسا بو، یا کز بویو، خملک بز
 به لاداخستی کبشه کانبان رویان له داوودزگاگانی شورش نه کرد. برهاریان دا که
 همرمه گان هلموشینتوه و، تبه پان لی دروست بکمین و، همر چمند تبه پیک بهرو روی
 دزگاپدکی بالاتر پکرتوه، که تیکلاو پی له چمند لیسر سراویک و، همرمه گان کاری
 دیار بکار و دسه لاتی دیار بکاروی همی به ناوی مدله بندهوه.

مطلبندی پیک نهعات له:

۱. لپرسراوی پدکیم، که سرپرستی همو کاروبارګانی مطلبندی ته کرد.
۲. لپرسراوی کاروباری پیشمرګه، سرګرداېتی تپهګانی ته کرد.
۳. لپرسراوی کاروباری کوسه لایېتی، سرپرستی نه مجبومنی ناوایه کان، قوت پهاخته، تمخوشخانه، دادګا و زیندان.. ی ته کرد و، کپشه ګانی ناو خدکې چارمسر ته کرد.

۴. لپرسراوی کاروباری سیاسي، سرپرستی واپره سیاسیه ګانی ته کرد.
۵. لپرسراوی کاروباری دارایی، سرپرستی دواړت و خدجی مطلبندی ته کرد و، موجدی پیشمرګه و، مفسدنی پاره ګا و شمروه ګانی ریک نهخت.
۶. لپرسراوی راګه پانندن، هوالی پیشمرګه و چالاکیه ګانی و، دهنګواسی ناوچه ګی نه نارد بې دوزګای راګه پانندن، به تابه ټی بې وادیو.
- ناوچه ګانی ژیر دسلاسی پدکیتی، پاش لیکولینموه ی لایېتی جوګرافۍ، تپداری، کوسه لایېتی.. داپش کرا به سر ۴ ناوچه دا و، ۴ مطلبندی بې سرپرستی کردن و پرموهردنیا پیک هینرا.

مطلبندی پدک

- پاره ګای مطلبندی له حاجی مامند داترا دواپش به هزی شعری نیران - عیراقوه
برایه پدک کجار له ناوچی قمر داخ.
تپه ګانی: ۱۵ ی هورامان، ۱۱ ی شاره زور، ۳۱ ی پروزنجبه، ۳۳ ی سلیمانی،
۳۷ ی شاه وزیر، پستران به مطلبندی پدکوه.

مطلبندی دو

- پاره ګای مطلبندی له سرګلم داترا.
تپه ګانی: ۲۱ ی کمرکوک، ۲۳ ی سورداش، ۴۷ ی پیرمه گرون، ۵۷ ی
سدگره، ۵۱ ی گرمیان، ۴۳ ی ناسوس، ۶۸ ی مامند، ۴۴ ی چه کوچ، ۶۱ ی
جوتیاران، پستران به مطلبندی دوهوه.

مطلبندی سی

- پاره ګای مطلبندی له ومرتی داترا.
تپه ګانی: ۱۲ ی سوزان، ۱۴ ی ناکز، ۷۴ ی پالک، ۷۷ ی کوزو، ۷۸ ی
کاروخ، توپی کوزوش، پستران به مطلبندی سی ووه.

مطلبندی چوار

- پاره ګای مطلبندی له پالیمان داترا.
تپه ګانی: ۸۶ ی دشتی هونیر، ۸۳ ی هوری، ۹۱ ی سفین، ۹۳ ی
کوسرت، ۹۹ ی بهتون، پستران به مطلبندی چواروه

*

له پښکھاتنی مېلمېندهکان دا هاروسنگی کومېله و بالهکانی تری پهکیتی لیک دواېوه.

هر مېلمېنده نڅوڅخانهکې هېو پزېشک سرپرستی نهکړد و. دادگاهکې هېو چمتو کسېکی قانونی کاریان تی دا نهکړد، دزگای بیستلی هېو پز پېوهندی له گڼل م من.

مېلمېنده له راستی دا حکومتیکې پچکولانه یو، له ماوهپهکې کورت دا جېگیر یون و. یون په جېگای پاور و ریزی دانېشتوانی ناوچهکان. ریکخراوهکانی کوملمېش سرپخو کاریان نهکړد. راستوخز بستره یون په دزگای ناوهندی ریکخستنی کوملموه. په گوری پېوستی نالوگوز له نندامانی مېلمېنده و، سرپېهکان دا نهکړا.

* پهکیتی و حکومت

د. قاسملو پېشنوارهکانی نیمې گهپاند په کارېدستانی عېراق. تا چمتو مانگی هېو هوالیکې نهېو. شېرهکانی کوردستانی ئیرانی په سردا هات. د. قاسملو لو ماوهپدا پروزان تکریتی و صددام حسینی یمنی یو. وهلامی پېشنوارهکانی نیمهپان دواېوه: پېشنهاری پهکسم - خرا پوه لاره په بیانوی نوی هیشتا هلو مسرجی ریککوتیکې ستراتیجی لو پاپته، له نیوان عمرهپ و کوردا، نهگېشته. پېشنهاری دوم - که بریتی یو له توتونزی، موافیق یون پز نوی پکری په پنچیمې دسپیکردنی گتگرکز. پېشنهاری سېهم - که بریتی یو له راگرتنی شعر، ناماده یون پز جېمېجی کردنی دسېجی.

کارېدستانی عېراق ریزیکی زوریان له د. قاسملو و پېروراکانی نهگرت. لو کاتېدا له نیوان پهکیتی و حکومت دا نو دوری «وسیط» ی نیمې، کارېدستانی عېراق داوایان لی کرد یو که کزبونوهپهک ریک پخا پز نوی نوپزانی پهکیتی روپرو پېان و. وهلامهکانی پمخس پز پېشنوارهکانی پهکیتی په دهی خویان تشکېد پکتنوه.

* رژی ۱۴ ی تشرینی پهکسمی ۸۲ د. قاسملو له گزوه شېر کزبونوهپهکې ریکخست پز پهکتر پېنن. له پاتی پهکیتی: سامجېلال و من و. له پاتی حکومتی عېراق: نهېو نهصمد، نهېو عوده، نهېو محمېد، ناماده یون. د. قاسملویش وهکو «وسیط» و میواندار پشدار یو.

* نهېو محمد (عقید روکن خلیل محمد شاکیر)، نفسمیکې موسلاوی یو، پاریدوری سړوکی «جېهازی موخاېرات» و، نهېو عوده (عقید نهپسان) لېپرسراوی ناوچې سړی موخاېرات له کفرکوک و، نهېو محمد لېپرسراوی موخاېراتی هولېر یو.

«جېهازی موخاېرات» پهکې لو دزگاپانه یو، پمخس دوی نوی هاته سړ کار دای مزواند. حیزمی پمخس پو نوی پته سړ کار ریکخراوکی پچوکی پز کزکردنوی

دنگه‌پاس و کوشتنی ناحیه‌زکاتی، به ناوی زی‌کخراوی «حنین» دروست کرد بو. صددام غزی سرپرستی نه‌کرد. که هاته سر کار گموره‌تری کرد و، بوجه‌په‌کی زلی بز ترخان کرد، ماره‌په‌ک سمدون شاکیر و، دواي نو تا ۱۹۸۴ به‌زمان تکریتی سرزکی بو. نم دزگایه به نار بز کاروباری دهره‌ده دام‌زیرا بو، به‌لام دهستی وهر ته‌دایه ناو هم‌سو کاروباریکی ناوغزی عیراقوه و، له گمل دزگاگانی؛ نم‌ن و تبستی‌خبارات، لم پاره‌پوه بزورینی نه‌کرد. نمیش، وکو دزگاگانی که، راستوغز به دیرانی سرزکاپه‌تی واته به صددام‌پوه پسترا بون. له ناو هر ۳ دزگا نم‌نیه‌گان دا؛ نم‌ن، تبستی‌خبارات، موخاپرات دا، به‌شیکیان بز مسئله‌ی کورد ترخان کرد بو. له هر سیکیان دا ناوی: «شوعبی ۳» بو.

*

نهر محمد له قسه‌گانی دا وتی: «نیه له لاین سرکوه نهرداوین، سرزک سلاتان لی ته‌کا. نیه دهسلاتی گفتوگومان نیه، نهرکی نیه نه‌په به‌روراکانی سرکرداپه‌تی بز نه‌په به‌نن و، به‌روراکانی نه‌په‌بان بز به‌ننوه. سرکرداپه‌تی تاماده‌په: بز چار‌سرکردنی کبشی کورد له سر پنچینی به‌پانی ۱۱ ی نازار به ریگی گفتوگزی هسنانه و ریککوتن له گمل په‌کیتی. هه‌روه‌ها بز دانانی روشوینی وستاندنی شهر له به‌نی په‌کیتی و حکومت دا. نه‌په عیراقین، چاکتر وابه مامجدهال و نوینرانی په‌کیتی بین بز به‌غداد بز نه‌په سرزک به‌نن و گفتوگزی راستوغز دهس پی هکا.»

مامجدهال به گهرمی به خیره‌هاتی کردن، سوپاسی د. قاسملوی کرد بز هول و ته‌ده‌لاگانی. ناماده‌په په‌کیتی «هری بز چار‌سرکردنی کبشه‌گان به ریگی سیاسی. به دروژی پاسی سیاستی چوتی به‌عسی کرد پهرامهر گملی عیراق به گشتی و، گملی کورد به تابه‌تی. نویالی هم‌سو روداو‌ه‌گانی عیراقی خسته ته‌ستوی به‌عس. خواسته‌گانی بزوتنه‌په‌ی کوردی بو رون کردنه‌په و، داوای لی کردن که نه‌گهر به تمای گفتوگزی‌په‌کی راسته‌په‌نه و سرکوتو بن پیوسته هم‌سو لایه‌ده‌گان به‌شار بن. مامجدهال له قسه‌گانی دا توندوتیژ بو.

نهر محمد‌پش نویالی هم‌سو روداو‌ه‌گانی خسته سر کورد. وتی نه‌گهر نه‌تان‌په‌ی گفتوگزی سرکوتو پی سرزک نه‌لی: «نهی چاره‌ی به‌نره‌تی هم‌سو گهر‌گرفته‌گان به‌کی و، ریککوتنیکی ستراتیجی پی نه‌ک تاکتیکی، با مامجدهال زیاد ته‌کته‌که نه‌کا؟»

«ته‌کته‌که»: وشای به عهرمی کراوی «تاکتیک» . به‌په‌ستی له ته‌کته‌که فرو قبل بو. لای صددام و سوانی به‌عس وا پاو بو: مامجدهال، ستراتیج نه‌کا به قورپانی تاکتیک و، زورتر تاکتیک‌زانه وه‌ک له‌په‌ی شاورم‌زای کاری ستراتیجی پی. مامجدهال لم قسه‌په توندتر بو، وتی: «تیم‌ی قه‌قهر لم شاخ و داخه چوزانین ته‌کته‌که چه‌په؟ صددام حسین خزی خوی ته‌کته‌که‌په!»

*

له وه‌پدی حکومت پسر: که ناخز حکومت ته‌په‌ی چار‌سهری گهر‌گرفتی کورد به‌کا، پاخود ته‌په‌ی په‌کیتی به‌کا به گو لایه‌ده‌گانی ترا؟ هله‌په‌ته وه‌ده‌که وتیان که حکومت ته‌په‌ی گهر‌گرفتی کورد به جزوکی به‌نره‌تی چار‌سر به‌کا و، ته‌په‌ی شهر له کوردستان دا نم‌پنی. له هر نه‌په ته‌په‌پش داوامان لی کردن که هول به‌دن په‌په‌ندی له

گدل حشع و پارتی پش پکمن بز ههمان مههست و همول بدن کورانی بهرزانی رازی پکمن.
له وهلام دا وتیان: «له گدل پارتی گفتوگومان ههمه» بهلام بز حشع وتیان: «نهسه
حشع له چوارچیهوی جولانوهی کوردا ناهینین، همول ندهمین له شونی ترهوه قسهیان له
گدل پکری».
له ناو قسهکان دا منیش هندی «موداخله» م کرد، بهلام گفتوگوی سهوهکی له
نهیوان تهبر نهجهد و مامجهدال دا بر.

*
مامجهدال گفتوگوزکانی ناو کهنونهکی به نامه بز عزیز محمد نوسی، داوای
لی کرد سهرانی پارتی پش ناگادار پکا، بز نهوی هیچ لایهک توشی کاری پهکلاته نیی
و، هملریستیکی پهکگرتوبان ههیی، یا هیچ نهیی خراستهکاتیان له بهک بهیی.
عزیز محمد لهو کاتدا به ناو نهران دا به ریگاره بو بز سوریا، بدن بزندهوه
سهردانی پارتی کرد بو له راژان. له پاش ماوههک وهلامی مامجهدالی دایهوه، له نامهکی
دا سوپاسی کرد بو که ناگاداری کرده و، نهویش ناگاداری پارتی کرد بو، پشینباری بز
کرد بو له سهری پروا و، نهگرتو شتیکی تازه هاته پشینوه ناگاداری پکا.

*
وهندی عیراقی له دانیهشتهکه ناسوده و خوشحال نهیون، چاوهروانی شوکرانه
بژاوهنیکي زودتر بز صددام و خراستی کمستر و قسهی نهومتر، بون. وایان نهزانی تم
«عوضی» منبتیکی گهوهی صددامه به سهو پهکتهوه تهلین کارپایهکی له خزهایی و
لوتهمز ههمه، همرکسی، له کاتی چاکوچونی دا بز پیشاناندانی تمواضوح، پی ی وت بی:
«ناخا موخلیسم» لهوهلام دا وتیهتی: «واجیسی خوته» صددام، له پایهتی ثم کارپایه
بو، لای واپو همر کسی دلسوزی بی، یا خزمهتی پکا، واجیسی خزی به جی نههینی،
ناهی چاوهروانی سوپاس و پاداش و دانوهی چاکه بی، چونکه «رساله خالده» ی «امه
عریبه واحده» به مرزغایمی رانهگههینی. دوی تم دانیهشته هیچ جزوه پهیوهندهک له
نهیوان پهکتهی و بهعیس دا نهعا.

سوشیال دیموکرات

پهکی له همولهکاتی همول لایهنهکانی جود بز زرانندی ناویانگی پهکشی، بهشداری
نونهزانی پهکتهی بو له کۆنگرهی حزب سوشالیستی فهرونی و، دهرچونی بهریاریک بو
به قازاچی کورد. لایهنهکانی جود، به تابهتی حشع، نههمیان به پیلانی نیمههالیزم داتنا
دژی جولانوهی کورد، پهکتهی سؤلیت ههشتا ههرسی نههینا بو، شمیری سارد ههشتا
کۆتایی نههات بو، زۆد له لایهنهکانی جولانوهی کورد نهیاننهزانی سوشیال دیموکرات چه
و، ههتدیکبان همر نهیان بهست بو.

جود تم مسلههینی له دیزگاکانی راگمیانندی خزی دا، له وتاردکانی رادبو و، له
هلاکراوهکانبان دا، نهوهنده گهوه کرد بو له ناو خزیشان دا خهریک بو به خراپ دهنگی
ندهاوه. هندی له نهشارهزاکانی ناو کۆمهله بهست بهیان لینین، له سهروهسی خزی دا،
دژی سوشیال دیموکرات راوهستاوه، له بهر نهوه نهوانیش نههمیان به کاریکی خراپ نهزانی.

فره‌یون که وتاره‌کانی بز رادیو ناماده نکرده زاتی ننه‌کرد لم مسئله‌یه بدوی، نه‌و‌و‌ر له ناو توندرووه‌کانی کوملدا به سوشیال دیموکرات تاوانیار بکری. ناچار بوم خزم نم تروکم گرتنه نئستو. له ریزی نوو زنجیره وتاره‌دا که له ژبو ناوی: «دنا یا مسئله‌ی گورو ده‌ک مسئله‌یه یا چهند مسئله‌یه‌که؟» وتاریکم بز نم بابه تروخان کرد که لهردها دوباره کتومت نه‌نوسمه:

دیسانهوه مسئله‌ی دۆست و دوژمن و سوشیال دیموکراته‌کان

چهند جاری‌که لیسره و لوی، به دزی و به ناشکرا، به نوسین و نیستگه هندی لایمن بز مهبستیکي دیاریکراو پاسی نیشتیراکه‌بیتی دولی یاخود سوشیال دیموکراته‌کان و مسئله‌ی گورو دیننه ناوانهوه که گوايه پیلانیکی نیسپریالیستی له کایدايه بز تیکه‌لارکردنی مسئله‌ی گورو به نخشه‌کانی نیسپریالیزم به هژی سوشیال دیموکراته‌کانهوه، وه هلمو چاره‌کانیش به چشنیکی راستوخز یا ناراستوخز پهنجی تاوانیار کردن بز نیمه دروژ نکرې که گوايه تچه نهوه جیهی نکه‌بین..

جا یا بزانی سوشیال - دیموکراته‌کان کین و راسته پیلانی وا له کایدايه و نیمه‌بش بون به جیه‌بیکری؟ یاخود نم بوختانه له کوبه هاتوه؟

سوشیال - دیموکراته‌کان چهند هیزیکي سیاسی گوروی ئوروپای غمریین که له چوارچیره‌ی نیشتیراکه‌بیتی دولی دا پیرونده‌یان له گیل ده‌ک هیه، ئه‌سانه له دوروبری جنگی جیهانی یه‌کم دا له گیل لینن و کومزنیسته‌کانی نوو سهرده‌یه تیکچرن له سر مسئله‌ی شورشی چه‌کدار و دیکتاتوریتی پرولیتاریا و چهند مسئله‌یه‌کی بنچینه‌ی و گرنگی مارکسیزم - لینینیزم.

بېگومان له ماوه ۶۰ - ۷۰ سالی رابوردوا دنیا توشی گورانی زؤر گورو و قول بوه، نه هیزه‌که‌ی لینن وه‌کو سالی ۱۹۱۸ ماوه و، نه سوشیال - دیموکراته‌کانیش هیزه‌کانی سالی ۱۹۱۸ ن، نیمه نیستا له گورتایی ۱۹۸۲ داین، که نخشه‌ی دنیا و زؤر له بۆچون و تیکه‌بسته‌کانی نوو زمانه گورنیان به سردها هاتوه.

نیستا له ئوروپای غمری دا چوینکی کریکاری بهیز و پیشکوتو، گشه‌کردو له روی چۆناییتی و چهندایه‌تیهوه هیه که قورساییه‌کی گوروی هیه له ژمانی سیاسی و نابوری و کۆمه‌لایه‌تی نووی دا. چینی کریکاری ئوروپای غمری هم له روی گه‌لاله‌بونی هستی چنایه‌تی و هم له روی مهبیتی له قالیی ریکراوه‌یی دا چهندین هفگاری ناوه بز پیشه‌وه.. زؤر لوو گیروگرفتانه‌ی که پهر له سه‌د سال یا له پهنجا سالا هیه بوه، نیستا نه‌ی ماوه و هنده‌یک لوو مافانه‌ی بدی هیناوه که ئاسوده‌یی و خوشگوزموانی تا نهندازه‌یه‌کی زؤر تضمین کردوه.

له کوردستان دا گشه‌کردنی نابوری، کومه‌لایه‌تی، سیاسی، فره‌هنگی له چار ئوروپادا زؤر به هیواشی بز پیشه‌وه چه‌وه، له کاتی‌کا لوی زؤر به خبرایی رویشته‌وه، له گیل نه‌وش دا ههر کسی وا بزانی وه‌زعی نیستای کوردستان و چینه کۆمه‌لایه‌تیه‌کانی و هیزه سیاسیه‌کانی وه‌کو پهنجا سال لعموبه‌ر وایه، بېگومان به هه‌لدا ئه‌چی و به کاپرايه‌کی بی خه‌بهر له دنیا له قه‌لم ئه‌دري، هه‌لبه‌ته‌ ئه‌وی لای وایی وه‌زعی ئوروپای نیستاش و چینه کۆمه‌لایه‌تیه‌کانی و هیزه سیاسیه‌کانی وه‌کو پهنجا سال لعموبه‌ر، بېگومان کاپرايه‌کی له دنیا بی خه‌بهره.

سوسیال - دیموکراته‌گانی نوروپا نیستا به‌شکی گموره چیی کریکار و نقابه‌گانیا له ژیر دمی دایه. له سراسری نوروپای غمری دا؛ له لفرنسا، نیسپانیا، ئلمانیایا، نهمسا، سوید، نروویج، هولاند، پرتیانیایا، نیثالیا.. تنانیت لم ولاتاندا حوکمیان گرتوته دست هلیته نهک به ریگی نیپتیایی عسکری یا به زهری لولی تفنگ، بلیکو به ریگی هلیژاردنی تازاد و نور رلفورمانی له پدنامه‌گاتیا دا هییه.

سوسیال - دیموکراته‌گان نیستا له لفرنسا و سوید و نهمسا حوکمیان به دستوره به تا چنند حفته لسموهر حوکمی ئلمانیای قیدرائیشیا به دستوره بر.

سوسیال - دیموکراته‌گان نیستا له پهموندیه‌گانی ناو دهلستان دا قورسایه‌کی ئوتوزیان هییه نه به‌کیستی سوزیت و نه چین و نه دهلستانی سوسیالیستی تر، وه نه نهمسکا و نه ولاتی دنیای سیم ناتوان پشت گویان بخمن. بزه هر هیزکی کوردستانی بیوی مسلهی کورد، یا هر مسله‌یه‌کی تر به بیروای گشتی نوروپا بناسینی و همل بدا پشتیوانی گهلانی نوروپی به دس بهینی، ناتوانی سوسیال - دیموکراته‌گان پشت گوی بخا که جگه لهوی چنندین حیزبی گموره و فراوانن، ملیوندها کریکار و سدان نقابه‌ی کریکاریان له گله، سدها روژنامه و گوژار و نیستگی رادبو و تملقزیون و سنسا و نوسر و فیلسوف و هنرمندیان هییه.

حیزبی سوسیالیستی لفرنسه که نیستا حوکمرانه چنند ئندامیکی حیزبی شیوعی وزیر له وزارته‌گه‌یان دا و نوینری چمن حیزبی شیوعی له کۆنگره‌گانیا دا به‌شدار بون.

به‌کیک له داتیره‌گانی چالاکی ریخراوی رزگاری فلهستین ناو حیزبه سوسیال - دیموکراته‌گانه و هر کات به میرانی بانگ کرا بن یز کۆنگره یا کۆنونه‌یه‌کیان به خوشیبه‌وه چون و له کاتی ئابلقعدانی فلهستینییه‌گان دا له بیرونی غمری، هملوستی حیزبی سوسیالیستی لفرنسی و حیزبه سوسیال - دیموکراته‌گانی تری نوروپا معلوم بر که چه به له چار هملوستی هندی دولتی غمری دا چۆنه برامبهر به مسله‌ی فلهستین.

جا یا لهردا پهرسین: نه‌گهر به‌شدار بونی نوینرانی حیزبی شیوعی له کۆنگره‌ی سوسیال - دیموکراته‌گان دا بز حیزبی شیوعی حلال بی و، به‌شدار بونی وزیر شیوعی له وزارتی سوسیال - دیموکراته‌گان دا بز حیزبی شیوعی حلال بی و، پهموندی و دوستایه‌تی له بهینی ریخراوی رزگاری فلهستین و سوسیال - دیموکراته‌گان دا بز فلهستینییه‌گان حلال بی، نیی بۆچی بز نیستی کوردی دایشکراو و زورلیکراو، که دوژمنه‌گانی دستیان ناوته بهینی به‌شکیکن، پهموندی کردن له گهل سوسیال - دیموکراته‌گان و پشتیوانی کردنی توان له مسله‌ی ره‌ای گله‌کسان نیی بۆچی تاوان و پیلانگیران بی؟

باخود پشینان گوته‌نی: بانیکه و دو هه‌وا؟

سوسیال - دیموکراته‌گان، که هندی لایمن بز مهبستیکی تایبه‌تی خزان و به درو کردویه‌نه به خونی سیاروش و، به دروای دهرنهمن که نه‌وه پیلانیکی زله له مسله‌ی کورد، له راستی به‌کیکن لهو لایمناندی که چولانه‌ی شورشگیرانی کورد نیی همل بدا که پشتیوانی و لاینگریان به دس بهینی و هملی نه‌وه بدا له مسله‌ی ره‌ای

کورده یکن و دوستایهتی یکن، بی نموی جولانموی کورده و هیزه شورشگیرهکانی
 سهرهخیزی سیاسی و تایدیولوجی خزان له دهس بدن.
 نموی جیجگی سهرسورمانه نموده: هر نو لایهنی - مهست پارتی بو - که
 نیستا تاوانی دوستایهتی سوسپال - دیموکرات نهدنه پال نیمه، خزان له سالانی ۷۴ و
 ۷۵ و ۷۶ یوه تا سالی ۷۹ به نیمزای سرزکهکهمان چنبدین هرزوحالی پیشکش به
 نیشتراکیهتی دهولی و سرزکهکمی نوسایان پیترومان کرده بز قولکردهنیا به نندام
 له نیشتراکیهتی دهولی دا.
 نیمه هرگز نرزوخالمان ندادوه به نیشتراکیهتی دهولی که بهکیتی به نندام
 وهرگیری.
 نموی سالی ۷۴ وهدیکی رسمیی ناره قیبهنا و داواپکی رسمیی پیشکشی
 پیترومانی سرزکی نیشتراکیهتی دهولی کرد، نموه نیمه نهوین و حیزیکی تر بو.
 نموی که چنبدین وتاری به کوردی و به عربی بز ماستاوکردن له گوزقاری
 نهظری حیزیکهمان دا له سر نیشتراکیهتی دهولی نوی نیمه نهوین، پلکو حیزیکی
 تر بو.
 نموی داواي نندامستی کرد و قبول ناکرا و رمت کراپوهه نیمه نهوین و
 حیزیکی تر بو. هر کسبیکش نموی به چاری خزی نو پلگانه یسینی، ندهوانی له
 نارشی مرکزنی نیشتراکیهتی دهولی تماشاهاپان بکا.
 نوانی دپواری مالهکهمان شوشهمنده پا پرد له خلکی تر ناکرن چونکه خزان
 زمره ناکن.
 هیکاپهتی نو درز زلی هندی نو تاقمانه بز سر لی شپواندن و ساختنچیتی
 ندهکن به پلگه له سر پلاتگیرانی سوسپال - دیموکراتهکان دژی جولانموی کورده و
 بهشار بونی نیش له پلاتندا بهمجزیهه:
 نصلال حیزنی سوسپالستی فرمسی کونگری ناسایی خزی هست. به میوانی
 کونگره، دهان حیزنی شیرعی و سوسپالستی و دیموکراتی پانگ کرد بو، بهکیک له
 ریکخراوانه بهکیتی نیشتمانی کوردستان بو، که هقلان هومر شپخموس و نحصند
 باصونی له ناو وهدیکی کوردی نویتری پارچهکانی نیران و تورکیا و سورپادا بهشاری
 کونگرهکه بون. جگه له نویترانی بهکیتیمان، نویتری چنبد حیزیکی کوردستانی و
 نویتری ریکخراوی رزگاری قلمستین و دهان حیزب و ریکخراو و جولانموی
 رزگارپخواز، بهشار بون.
 له نعلجایی هولدانی وهدیکمی کوردستان له کونگرهکهدا، کونگره برپاریکی
 دهرپاری پشتیوانی کردن له خباتی مهللغانی قلمستین و تریتری و پزلیساریز و
 کوردستان له پینای پدیهناتی مالی چارهنوس دا له ولاتهکانی خزان دا. مسئلهی تم
 چرار مهلتهه پیکوره له پرژوی بهک برپاردا پاس کراوه.
 بیگومان مهللغانی قلمستین نموی به سرکوتن دانا بز خزی که گمورهترین
 حیزنی فرمنسه تم مافدی پی رما دیوه.
 هپورهها مهللغانی تریتری و پزلیسارنوش نهمیان به سرکوتن دانا بز خزان
 که گمورهترین حیزنی فرمنسه مالی چارهنوسی پی رما دیون.

کمی هندی کوردی داخ له دل یز مېستېکې دپارکړاو کموتنه هات و هاوار و هېرش کورنه سر نو پرهاره و سر نو ولفدی پشداري کونگره که بوه و، سر پدکېتې نېشتمانې کوردستان که نو ولفدی ناروده و، هندی کوردی نوزان پهاوتې نو پرهاريان په گرتنې هندی عالمي فېرهتې داپوه و دارپوريان پې نغليشاندين.

نېسه له مسئلې ناسېتې دؤست و دوزمن دا پرهاريان رونه، نه لېلاي دسکوتې هېزپاېتې و غشپهړتې و، نه تاريکاي تعصبي کورانه و، نه په هزی خؤ هلواسنېده پم لا يا تولا دا پورې چارې لېکلانېومان ناگېرې. پلکو وده کو ريکخراوېکې سرپخؤ، چهکنار په تېورې زانستې که رېپاز و سپاسېتې گشتې و هلوېسته گانې له دؤست و دوزمن له نغلمې شېکردنې و اتېسې پاېتې دا په سنگ و تمرازي زانستې دپارې نذکات.

نېسه ناساندينې مسئلې کورد و پلاوگرديوي هوال و دهنګياسه گانې و سلاندينې عبدالوت و رويي نامانېه گانې پزوتنېوزگارپخوازانې گنلې کورد له سر ناستې جېهان، په گملاي دنيا و هېز و ريکخراوه سياسي و نغلاي و نېسانېه گانې و، په دوزگانې تېعلام و پېروراي گشتې، له نار نواتندا په سوسپال - دېموکراته گان په پدېک له نکره گانې هغلايې دپروې ولاتان نوزانين، که خؤشېختانه تا نېستا نغلمې پاش و سرکوتنې باشان تې دا په دس هېناه. ۱۹۸۲/۱۱/۲

*

تؤزې پدپوهنډي بېتل

پدکېتې له روي پدپوهنډيپوه زؤر دواکوتو پو. پدپوهنډي نېوان دوزگا سرکردېه گانې و هېز و ريکخراوه گانې په نامه و تېتر پو. له هندی شون هوتې توکې په کار تېهېنرا، پلام پمه ننه توانرا همو ناوچه گان په پدکوه بېستې. هندی جار کدک له رادېر وهرته گېرا.

پهختياري پرام چند جاري پېشناري پو کردم. هولي دامفوزاندينې تؤزې پدپوهنډي پدېن و، نامادهي خؤي دپري پو نغلماسانې. من نغلم زؤر پې پاش و پېوست پو، پلام پم وانېو نذکې.

هاوتې ۸۱ هولي دامفوزاندينې تؤزېکې ۳ لايي دا. په دوزگاي بېتلې «پې نار سي» ناوزنگ و سرگه و ورتې پېکوه بېستران. پلام نغمه له زستان دا درؤزې پې نغندرا چونکه تېو بېتله که له پيرزاي شاه گان داپري. له گزايي ۸۱ دا داوا له همو هېزه گان گرا هرچې بېتل و شتيک پدپوهنډي په بېتلهوه هېي بېنېر پو سرکردېه تې. له هندی شمردا بېتل گېرا پون. پهختياري کموتنه پدېجوي. هرچې هېو نارديان. هندپکيان گولله پان پور کوت پو. په هموي دوانې لې چاک گراپوه. پدکېکيان له سرکردېه تې داترا و پدکېکيان نېردراپه ورتې. دواي نوه تېتر تېهېه گان هندی شورپان نذکرد په تايستې پو گرتنې دوزگاي بېتل. چند دانه پدکې گېرا و، خؤشمان په هزي ريکخراوېکې تيرانېپوه ۴ دانه بېتلي «کنود» مان له نوروپا کري. له پايزې ۸۲ دا تؤزېکې پدپوهنډي پاشمان دامفوزاند. هر چوار مېلېننده که و زؤزې تېهېه گانې په پدکوه بېست پو. پلام بېتله گان همپه گېهان مارکه پدکې جهاواز پو: بېل، راکال، تومسن، کنود. نغ توره کدکې زؤزې هېو. هوال و دهنګياسه گان په تازهي نذکېشتن. ناگامان له همو

هیزه‌کان نهر. زورچار که نعمانته‌توانی کوپینه‌وه به بیتل کسمان له گهل په‌کتری نه‌کرد و، بیروامان نه‌گزیه‌وه.

له‌سهر هسان مسله‌ کیریم نه‌مسند و تاریکی دریزی به‌عربی له‌گۆفاری «الشقاق المهدده» دا‌نوسی.

دانانی سۆسیال دیموکرات به‌دوژمنی کورد و، پشتیوانیمان له‌کیشی کورد به‌پیلانی نهمسیرالیزم و، هاوکاری له‌گهلپان به‌تاوان و خبیانت، بیگومان نه‌شانمی به‌چاو‌هنگی شح و، نزمی ناستی نه‌گه‌شتی سهرکرده‌په‌تی هیزه‌ کوردیه‌کان بو.

*

تەفسیری قورئان

من‌که‌مثال‌بوم، بۆ‌ئهو‌ی‌بهره‌للا‌نهم، بارکم‌له‌پشوری‌هاویندا‌ئهم‌بهردم‌بۆ‌هوجره، به‌زۆر قورئانی‌بی‌نخویندم، بی‌ئهو‌ی‌تی‌ی‌بگم، دوا‌ی‌خۆم‌له‌به‌غلا‌که‌بوم‌به‌قوتایی‌زانستی‌سیاسی‌و، هندی‌له‌په‌ته‌گانی‌خویندنه‌کسمان‌په‌وه‌ندی‌به‌ئیسلا‌مه‌وه‌هه‌بو‌وه‌کو: به‌هرکرد‌ئهو‌ی‌سیاسی‌عربی‌-‌ئیسلا‌می، میوزی‌سیاسی‌ئیسلا‌م و، قانونه‌گه‌شتیه‌گانی‌نارد‌ه‌وله‌تان، ناچار‌بوم‌به‌دوا‌ی‌هندی‌گه‌شتی‌تفسیر و فقهی‌ئیسلا‌م‌دا‌بگه‌رم. به‌کوردی‌هیچ‌سهرچاوه‌به‌گم‌بهر‌ده‌س‌نه‌گه‌وت، به‌لام‌به‌عربی‌ئهو‌نده‌زۆر‌بو‌له‌ژماردن‌نهمعات، له‌ناو‌تفسیره‌کان‌دا‌دوانم‌هه‌لیژارد‌بۆ‌خویندنه‌وه‌و‌په‌دا‌چونه‌وه، په‌که‌کی‌گۆن: «تفسیری‌جه‌لاله‌ین» و، په‌که‌کی‌نوی: «فی‌ضلال‌القران» له‌نوسینی‌سعيد‌قو‌طب.

کورد‌په‌که‌که‌له‌و‌میلله‌تانی‌زۆر‌له‌زۆره‌موسولمان‌بو‌و، له‌پینا‌وی‌ئیسلا‌م‌دا‌شهری‌زۆری‌کرد‌وه‌و، زانای‌گه‌وردی‌له‌ه‌واری‌نوسینی: فقه، تفسیر، که‌لام، زمان... تی‌دا‌هه‌لکه‌بو‌ته‌و، گم‌دی‌هه‌به‌م‌زگه‌وتی‌تی‌دا‌نهی، که‌چی‌مه‌لا‌گانی‌کورد‌به‌زمانی‌کوردی، جگه‌له‌چهند «عقیده‌نامه» په‌کی‌گه‌وت و چهند «مه‌ولودنامه» په‌کی، شو‌نه‌وارکی‌ئوتۆیان‌به‌جی‌نه‌ه‌شت‌وه، تفسیری‌قورئان و لیکنانه‌وی‌هه‌ده‌گانی‌په‌سه‌مه‌رو، دانانی‌گه‌شتی‌له‌سهر‌فقهی‌ئیسلا‌م، به‌کوردی‌نهم‌سراوه، تنانیت‌دوعا‌په‌کیان‌به‌کوردی‌نهم‌زیه‌ده‌وه، له‌کاتیک‌دا‌له‌ئیسلا‌م‌دا‌شتیک‌نیه‌ریگی‌له‌مه‌گرته‌ی.

قورئان، به‌فارسی‌زۆر‌زو‌و، به‌تورکی‌له‌سهرده‌می‌ده‌سه‌لاتی‌عوسمانی‌دا‌تفسیر و ته‌رجومه‌کراره. به‌کوردی‌ئهو‌ی‌من‌به‌سته‌مه‌و، دی‌وه‌ته‌غیا ۳ تفسیره: تفسیری‌مه‌لا‌مه‌مه‌دی‌چینی‌زاده‌که‌له‌چه‌لکه‌کان‌دا‌نوسیه‌تی، تفسیری‌نامی‌و، تفسیری‌خال، که‌هه‌ردو‌کیان‌له‌حه‌فتاکان‌دا‌نوسیه‌اته.

هاو‌ریکانی‌شارم، هه‌مو‌ئهو‌گه‌به‌انه‌یان‌بۆ‌ئشاردم‌که‌له‌به‌غلا‌په‌کوردی‌و‌عربی‌دو‌نه‌چون، هه‌روه‌ها‌حه‌فته‌نامه‌ی «هاو‌کاری» و مانگنامه‌ی «په‌یان» و هه‌رنامه‌ی «روشنه‌یری‌نوی». هندی‌له‌نوسه‌ره‌کان‌خو‌یان‌گه‌شتیه‌گانیان‌به‌دپاری‌بۆ‌ئشاردم. ره‌ژیک‌له‌گهل‌به‌ره‌دی‌شاردا، جزمی‌دو‌می «تفسیری‌خال» و «چاپی‌دو‌می» «په‌ندی‌په‌شپان» م‌په‌گه‌به‌شت. مامۆستا‌شیخ‌مه‌مه‌دی‌خال‌به‌خه‌تی‌خۆی‌هه‌ردو‌کیانی‌په‌شگه‌ش‌کره‌بوم.

شیخی‌خال‌و‌من، له‌دو‌ته‌مینی‌چه‌با‌واز‌و، له‌دو‌شونی‌سیاسی‌چه‌با‌واز‌و، له‌سهر‌دو‌به‌ره‌وا‌ه‌ری‌چه‌با‌واز‌ه‌ین... له‌ژمان‌دا‌زۆر‌چار‌دپاری‌جه‌زوا‌وجۆزم‌له‌بۆ‌ندی‌جیا

چها دا بز هات بو، بهلام هچيان نموندهي نم دياريه خزشحالي نه کردم.

له گدل شېخی خال هرگيز روږرو داننښت بوم، بهلام دو ناسپاوي قولم له گتلي هېو: پدکسميان، وتاره کاني له گوزاره کاني: گلاويو و روږي نوي و، کتېبه کاني؛ لمرهنگي خال و، ژبنامه کاني؛ مولا عبداللای پيتوشي، موفقي زهاري، شيخ مارلي نودي، مولودنامي نوښتر، تفسيري جزمي عه... دوهسمان، نمختري کچي و خسروي پرازي.. که له گدل هر پدکسميان له قزناغېکي خويندن دا و، له کوزيکي خپلاني سياسي دا ناشاو ناسپار پوين. هر به هڅي د. خسروي شيخ مستغاي پرازي و زاواپوه، لمر هلمرمرجه سخت و نالپاره دا مني خويند پوهه و کتېبه کاني بز نارد بوم.

نم پياوه گموره په چندين پوهمنی په نرخ و گونگي پېشکشي گله کي گردهو، له ناو پوهمنه کاني دا دوانيان جېگای تايپه تپيان هېه: لمرهنگي زماني کوردي و، تفسيري قورنات.

نامه پکي کورتي پېزانېم بز نوسي. سپاسم کرد بز دياره په نرخه کاني، له خوي گموره لېشساخي و تصفي درېم بز په ثاوات خواست... من زور جار له ناو جاف دا «دهس ميچېم» کرد بو و، دمستي زور ژتي له خزم گموره و پچوکترم ماچ کرد بو، بهلام له همر ژيانم دا نوه پدکسميان جار بو بز کسي بنوسم: «دمسته پيرزده کانت ماچ نه کم».

له ناو نېمدا حسن کويستاني له همومان زياتر سوزاخي کتېبي کوردي نه کرد، همر نور کتېباني بزم نجات، په وانه پشوه که نوسره کاني پزيان نلاردم، نم دا بهو له کتېبانه کي دا هيليان پگري، پکي لمر کتېبانه نم تفسيره بو.

ماوه پدک تفسيرت شارزايي پيدا پکېم له سر جزوي بيرکړده نوي ديني و سياسي و کمزلايدې.. همدې له نوسره گموره کاني کور لوانه: مولا نېوېدکري موصنف، زوري کتېبه کاني نم بيرکړوه گموره له کتېبانه کي خال دا هېو. چاريک په هڅي د. خسروهوه هوالې همدېکېانم پرسی و، داوام لي کرد بو نه گسر ريگه پنا قزقزېبي همدېکېانم بز پېسري. ساموستا خال نم هوالې نمونده پي خوش بو، دمخني کتېبه کي بز ناردم. کتېبه که په فارسي و په ختيکي رواني جوان نوسرا پوهه. وېشم سر له نوي پېنوسم. ماوه پدک ختيکي بوم، بهلام که له شمېره کاني جودهوه گلام ماوهي نور جزوه کارانم نما و، ترسام خزم شتيکم لي بي و کتېبه که پغوتي، له هر نوه وازم له پرزده کم هېنا و، په سپاسوه بزم ناردوه.

*

چها دا بز هات بو، پلام هېچيان نئوئندی ئم ديار په خوشحالي نه کړدم.
 له گڼل شېخي «ماله هورگيز روښو داننښت بوم، پلام دو ناسپاوي قولم له گڼلي
 هېو: په کښيان، وتاره کاني له گزلاوه کاني: گهلاويز و روږي نوي و، کتېبه کاني:
 فرهنگي خال و، ژبنامه کاني: مدلا عبداللای بېتوشي، مولتي زهواوي، شيخ مارفي
 نودي، مولودنامي نوته ئم، تفسير جزمي عه... دوه ميان، نهختري کچي و
 خسروي پرازي... که له گڼل هور په کښيان له قوناشکي خوښدن دا و، له کوزيکي
 خپاتي سياسي دا ناشناو ناسپاو بون. هور په هزي و. خسروي شيخ مستطاي پرازي و
 زاوايوه، لور هورميرجه سخت و ناله باردا مني خوښد بوم و کتېبه کاني بز نارد بوم.
 ئم پياره گموره په چندين پهرسي به نرخ و گرنگي پېشکشي گله کښي کړېو،
 له ناو پهرمه کاني دا دواښان جېگاي تايه تېيان همېه: فرهنگي زماني کوردي و،
 تفسير تورئان.

نامه يکي کورتي پېزانېم بز نوس، سپاسم کړد بز ديار په نوڅه کاني، له خواي
 گموره لښساختي و تمښتي درېم بز په ناوات خواست... من زړد جار له ناو جاف دا
 «دس مزچېنم» کړد بو و، دسني زړد ژني له خنوم گموره تر و پچوکشرم ماچ کړد بو،
 پلام له هور ژانم دا نوه په کښيان جار بو بز کښي بنوسم: «دسته پېرژه کانت ماچ
 نه کم».

له ناو ئمدا حصن کويستاني له همومان زياتر سؤاخي کتېبي کوردي نه کړد،
 هور ئم کتېباني بزم نهات، په وانېشوه که نوسره کاني پزيان نه اورد، ئم دا بو له
 کتېبخانه کښي دا هليان پگري، يکي لور کتېبانه ئم تفسيره بو.
 ماوه يک تصويرست شاره زايي پيدا يکم له سمر جوړي بهر کړد نغوي ديني و
 سياسي و کومسلايتي... هندی له نوسره گموره کاني کورده لوانه: مدلا نهويه کښي
 مرصنه تف. زلري کتېبه کاني ئم بهر گموره گموره په له کتېبخانه کښي خال دا هېو، چاريک
 په هزي و. خسروهوه هوالی هندیکيانم پرسی و، داوام لی کړد بو نه گسر ريگه پدا
 فوژکوپي هندیکيانم بز بنيري. ماسوشتا خال ئم هوالی نهونده پي خوش بو،
 دسختي کتېبه کښي بز نارد. کتېبه که په فارسي و په ختېکي رواني جوان نوسرا بډو.
 ويستم سمر لغوي پېنوسم. ماوه يک ختېکي بوم، پلام که له شمېره کاني جووهوه گلام
 ماوه ئم جزره کارانم نما و، ترسام خنوم شتيکم لی بي و کتېبه که بنوتی، له بهر نوه
 وازم له پرژه کم هېا و، په سپاسوه بزم ناوردهوه.

*

نویسنده‌ای شش: کسرم محمد، عبدالرزاق صفائی، محمد هادی پانیخیلانی، و ترا: که
تدکیر چود له ناوچه‌گانی خواروده شهر به هیزه‌گانی یدکیستی بفروشن، ناپلین توان له
سرگردایندی به ناسوده‌یی دابنیشن فرمانی شهر دمریکن.

*
لهو رۆژاندا که تم هه‌ولته له شام، طه‌رهلوس، ناوزه‌نگ.. بۆ یدک‌خستنی تهلای
سیاسی نه‌پاره‌گانی بعمس و، کاری هاریش، نه‌ورا، چهند رودای ناله‌بار که له‌گه‌ل تم
هه‌ولته نه‌تسازان رویان نه‌دا:

۱. هیزه‌گانی پارتی له شوپاتی ۸۳ دا به سرگردایندی حسو مه‌رخان ژاژوکی و،
به یارمندی ئه‌مران هاتنه‌ نزیك پاره‌گانی سرگردایندی یدکیستی له ناوزه‌نگ و،
به‌زایه‌گانی به‌رامه‌ریان گرت و، هه‌رشه‌ی داگیرکردنی ناوچه‌که‌یان نه‌کرد. مه‌مه‌دی
وقان، فه‌رماندی ته‌په‌ی ۶۱ ی گزوش، نامدی دۆستاندی بۆ حسو نویسی و، به
نویسنده‌ی یدکیستی مه‌مه‌دی وقان و عه‌لی وه‌یس، له‌ گه‌ل دو کسێ شش رۆژی ۱۳ ی
شوپات چون بۆ به‌نینه‌ی، بۆ خاوه‌کردنوی گزۆی له ناوچه‌که‌دا. هه‌وله‌که‌ سه‌ری نه‌گرت، وه‌کو
دوایی له نامه‌ گیراوه‌گانی ناو هه‌گه‌که‌ی حسو دا دهرکوت مسعود نارازی بوو له به‌نینه‌ی
نویسنده‌ی یدکیستی و، فرمانی په‌ی کرد بۆ جاسوسان و ناوچه‌که‌ به‌ر نه‌دا.

مسعود به‌مجزوه‌ وه‌لامی حسو داوه‌توه‌:

برای عزیز حسو مه‌رخان ژاژوکی

پاشی سه‌لامان

گاهه‌زه‌گه‌ت گه‌به‌شت و هه‌رچه‌دکی نویسی بوت زانیم. به هیچ شه‌ره‌دک هه‌ق نه‌بو
ئه‌سه‌ره‌ له‌ گه‌ل توان دابنیشن. قه‌به‌دی نه‌بو بۆ نه‌بو شه‌ران و مه‌مسود، به‌لام نه‌وی تر -
مه‌به‌ستی نویسنده‌که‌ی یدکیستی: مه‌مه‌دی وقانه - ته‌به‌ رازی نه‌بوین و به‌روسکه‌به‌شان بۆ
کردی که ناوی له‌ گه‌ل توان دابنیشن. ئایا تم دابنیشنه‌ چۆن گراوه‌؟
من چاوه‌روانی کاک ئه‌دریس ته‌که‌م، ته‌گه‌نا من خۆم ته‌هاتم بۆ ئو ناوچه‌به‌ و، ئو
هیزه‌ی له‌ گه‌ل خۆم هه‌تاوه‌ هه‌مو ته‌هه‌نا، ته‌مه‌سال هه‌مو هیزه‌گانی خۆمان ته‌خه‌ینه‌ ناوچه‌ی
قه‌لادزی و رانه‌به‌. ئه‌ه‌ستا گه‌نگ ته‌وه‌به‌ هه‌راسه‌ته‌کی باشتان هه‌بی له‌ شه‌ینه‌ حساسه‌گان و،
بۆ عه‌مه‌لیات و به‌شه‌روی من خۆم دیم نه‌نه‌شالا.

گه‌رتی نوکه‌دی سه‌ری جاسوسان پشته‌ی دۆژمنی شه‌کاند - مه‌به‌ستی یدکیسته‌ - و
من سوپاسی هه‌مو ته‌وانه‌ ته‌که‌م زه‌مه‌نه‌یان که‌شاهه‌، ئه‌نه‌شالا مه‌شایه‌خ مه‌ره‌به‌یان به‌رز
ته‌گا.

هه‌روه‌که‌ و تم باشته‌رین هیزه‌ی خۆمان ته‌خه‌ینه‌ ئو ناوچه‌به‌وه‌ له‌ به‌ر ته‌وه‌ په‌یوست
ناکات زیاتر به‌چه‌ ناو ته‌فه‌صه‌لانه‌وه‌.

دوعای خۆشه‌تان له‌ خوا ته‌مرازم براتان مسعود پاژانی ۸۳/۲/۲۸

۲. شش هه‌نلی به‌یانوی داتاشی و، پاش چهند رۆژی له‌ ریکه‌کوته‌ ۱۹ قه‌له‌که‌ی
طه‌رهلوس په‌شه‌مان به‌وه‌. له‌ ناو سرگردایندی ئو به‌ره‌به‌دا هه‌مو لایه‌نه‌گان وه‌که‌ر په‌ک
په‌کی ده‌نگه‌یان هه‌بو. شش له‌ په‌شی دا ته‌مه‌ی قه‌بول کرد بو، به‌لام لی ی په‌شه‌مان به‌وه‌ به‌

پسانوی نویسی هندی لو لایفنامی ریگکوتنه گه یان نیمزا کردو هیزی پچوکن و، نایی
هیزه گهوره کان و هیزه پچوکه کان وکو پدک بن.

۳. له رږزانی ۱۱ - ۱۲ ی شویاتی ۸۲ دا له دهشتی هملیر و دهشتی کزیه
هیزه گاتی جود به کومل له گدل هیزه گانی پدکیتی دا به گز پدکا چون و، جود نمدی کرد
به پسانو، له ۱۶ ی شویات دا به ناوی لیژندی هملیرمانوه پدیانیکی توندوتیژی پر له
هیرشی دژی پدکیتی دمرکرد و، رادیوی پارتی چنند رږزی له سر پدک خوندیدوه.
قسه گوری پدکیتی پش رږزی ۲۰ ی شویات ولامی داپوه.
رږزی ۲۴ ی شویات سکر تار پتی جود پدیانیکی توندوتیژی دژی پدکیتی دمرکرد
و، حشع پش یادداشتیکی توندی دا به پدکیتی.

*
به کردهوه ناوموژکی ریگکوتنه گهی طراپلوس پرکاپوه. هملومرچی کوردهستان
گمشت بوه نوبیری نالوژی. پشمهره گه گانی پدکیتی و لایفنامی جود له پدکیتی نسمین
نپون. وکو نسمان بهستموه سمرانی جود، پاسی «تادیب» و «لوت شکاندن» ی پدکیتی یان
نه کرد.

پلنگه گپراوه کان دویان خست: سرکرد پتی جود، له ناو خزیان دا پیک هات
بون گله کز مه کپیبه کی چوار قزلی سیاسی - چدکار پکین بز گرتنی پاره گای ملبندی ۱
له حاجی مامند و گرتنی پاره گای ملبندی ۴ له پالسان، نتیجا گرتنی جاده کی کومتان -
خانما و، له دوا قزناغی لشکر کیشیه گدا پاره گاگانی سرکرد پتی له ناوزهنگ. «پاره له
هملسنگاندنی هیزه گانی خزیان دا توشی ژور - هملسنگاندن و له هی هیزه گانی پدکیتی
دا توشی ژور - هملسنگاندن بپون.

* تندنامه گانی لیش و شکان

مسعود له نامه گهی دا پاسی «پشت شکاندن» و سمرانی تری جود پش له همو
چپکاپدک پاسی «لوت شکاندن» پان نه کردین. من خوم دو چار لوتم شکا بو چاریکیان به
منالی و چاریکیشیان به گهوره یی. چاریکیش قاچم شکا بو. نو ماوه پش بروری هشتم
توشی دیمک بپو، توشی جوریکه له پشت شکان. نهمزانی نازاری پشت و لوت و قاچ
شکان چیه؟

شکان و شکاندن، به روتی چنند معنایان هیه وکو: ووه کردن شتی روق.
دایه زنی نرخی پاره و کسلوپل. ریسوا بون. پلام له گدل تندنامه گانی لیش دا ریزی
وشه گیلی نوی ی لی نه گویشوه هم «معنای حقیقی» ان هیه و هم «معنای
مجازی» وکو:

سر شکان: تیشکان، وکو تلپن: «پلاماری دا پلام به سمری شکاو و جلی
درواوه گپراپوه»

زمان شکان: له قسه کپوتی گاتی سرمهرگ. پان وکو درعیای شر: «زمانت

پشکی»
دس شکان: دسخره کردن. پان وکو تلپن: «دستی شکاوم...» بز سمرنی

کسیکی خزشویست یا له دوس دمرچونی هلیکی په نرخ.
نمژنو شکان: نور پوری وړه پوردان و داروخانی دمرچنی.
رو شکاندن: تریق کردنهوه.

لوت شکاندن: تصی کردن، شکاندن غرور و پایي بون.
چاو شکاندن: توانیدن و ترساندن.

دم شکاندن: ولامدانوهی قسمهک به قسمهکی رهتفر. پان وکړ دوعای شر:
«دمت بشکی»

مل شکاندن: هلنان په فیل پز گلاتدن. پان وکړ دمرکردن په سورکاهه تیهوه:
«ملت بشکیندا»

پشت شکاندن: تی سرواندنی جزیره په کی کوشنده.
دل شکاندن: رهغاندن.

قاچ شکاندن: همرشهیه، وکو تلپن: «پهیت هم نارودا قاچت نمشکینم»
نپو به خومان پکمون پز نوهی توشی تم همر شکانه نپین

*

سید صادق و بالانتوران

مانگی شویاتی ۸۳ چارکی که پدیس په هزی حدکاوه جرابیان پز ناردین که
همان وهندی حکومت نپانوی له گدل مامجهلال و نورنورانی په کیتی داپهشن. داوی
لی کردن که تدمر نپانوی پپشین با خوزیان پین پز ناورهنگ. حنریان نهکرد له
جیگاهیکې نزدیک قهلاوزه بی، پلام نیمه پیمان داگرت که پینه ناورهنگ. وهندی عبراتی
په نوتومیل هتا نزدیک سونی هاتن، نیمیش دسپهک پیشمرگمان نارد پیشوازیان
پکا و پپانپینی پز ناورهنگ. له نزدیک پارهگاکی من له زینوی سور جیگا و ریگمان پز
ناماده کردن.

رژوی ۱۳ ی شویاتی ۸۳ نورنورکاتی حکومت چارکی تر هاتنوه. وهندی
حکومت، همان وهندی پپشو: نپو نیمهسد، نپو غودهی، نپو محهسد بر. ریگای
سونی - ناورهنگ پطر گرت پوی، پطرهکیش پست پوی، ولاخ نپهتوانی هاتوچی په
سوردا پکا. پز پکی نپشارنزی روشتنی سر پطر پوايه زور ناخوش پو. په پی هات پون
تا گمپشتن زور مانه پون. پرموپریان چوپن و زور به گرمی پیشوازیان کردن و،
پرمهاتن پز نو شویاتی پزبان ترخان کرا بر تا پمپستهوه. نپو نیمهسد، دپار پو شدکمت
پوپر، په گلپسوه په منی وت: «کاکه نمانوی تشکپجسمان بدن را نیمهتان هپنا پز
نپره؟» وتم: «نپو نیمهسد! نیمه لپره نژین و هیچ به تشکپجیشی نازانین، تز
عسکریت حق نهه پاسی ماندوپون پکی. حنزمان کرد جیگارورپکاگمان پپین و نیمه
پناسن»

راستپهکی نمانویست نور قسانی صددام له سر دواکوتوی و بی ناگای نیمه
کرد پوی په درل پخپستهوه. جگه لوهی میوانداری پاش و، چمنپین جزر خواردن و
خواردنورمان پز داتان، چمنپین گزلفار و روژنامی نوی و کتیبی تازه چاپکرومان په
زمانی جیاجای عربی، فارسی، نیشگری، نملانی.. پپشان دان.

تبراره‌گهی مشرویانان پیشکش کردن نمایان خوانده‌وه. له بهر مائد بون زور کم ناتپان بز خورا. داوایان کره شور دانیشتن بز ثووی روژی داهاتو بگورنموه بز قلاذره. قسه‌گهی جاری پیشریان و توه، که توان تمنیا قسه نه‌پان و قسه نه‌پن، دسه‌لانی گفتوگوز و برپاره‌انپان نیه. پاسه‌گانی جاری پیشرو دوباره بونموه. نرینه‌ره‌گانی حکومت پسیان له سر نموه دانه‌گورت که ماسجده‌لال سهردانی به‌غداد بگات و. نمایانوت: پدک دانیشتنی ماسجده‌لال له گدل سروزک همرو کیشه‌کان چارمسر ندکا. پاسی نموه‌پشیان کرد که پورنده‌پان له گدل پارتی پیش کرده و. له گنلیان دانیشتون و له گفتوگوزکدا چونته پیشموه. به‌لام نمایانوت پاسی چپیان له گدل کردن و به چی گنیشتون. ماسجده‌لال هوالی ثم کزونه‌پشی به نامه‌یگی تاییدی بز کمریم محمد نوسی.

*

شارمزور له زور کزونه سلیتمندی ملاریا بوه. همرو سال زور کس به لوز و تا مردون. جارپک کاپراپه‌گی شارمزوری کوره‌گهی لوز و تا تگزی. زور نمخوش نمیی. باوکی کوره‌گهی زور خزش ثووی تهرسی بیری. برپار ندکا خبر بز کوره‌گهی بکا به‌لکو لهو نمخوشبه هلسپتموه. سید صادق و بالانتران دو شاخن بهرامسهر به پدک، به سر لوتکی هر پدکپیکانوه مزاری پیاوچاکیکی لی به. کاپرا گیسکیک ندکا به خبری سید صادق و نه‌چته بهرامسهری، ثلی: «به گیسکی چاکی نه‌گنیموه باشه. ناپکی بالانتران به گنله‌پیری کره ندکا»

ته‌مه نسانتوانی ثم دانیشتنه به نه‌چنی بگرن، نه‌پلین کس پی بزانی، به‌لام خومان به نه‌فست به ناشکرا به جزوپک ریکمان خست، که همرو لاپدک: لایندگانی جود. حکومت‌گانی نیران، سوریا و لیبیا پی بزائن. له‌وه‌پش مبه‌ستمان نموهو، وه‌کو چهره‌کی گیسک و گنله‌پیره‌گهی کاپرای شارمزوری تی پان بگنیمین، که ندگر نیران و جود ناساده نه‌ن شمران له گدل راهگرن، ثوا به‌مس مسنوننه شمران له گدل راهگری. ثوسا هیزی سهرکی له سر ثووی کوردستان که تنگی به عبیراق هلچنی بو، هیزه‌گانی پدکیتی بو، ندک هیزه‌گانی جود. به راگرتنی شهری پدکیتی - به‌مس به‌کرده‌وه شهر نه‌نما، ثوسا دستی پدکیتی به‌قال نمو بز توان.

*

گمینیکی کونز

چونی هیزه‌گانی پدکیتی بز پارمندی دانی حدکا و. هاویشی هیزه‌گانی پارتی له ههرشه‌گانی نیران دا بز سر پتکه‌گانی حدکا و هیزی پشتیوان، گرتی خست بوهوه پیرونده‌گانی پدکیتی - پارتی و، چاوهرانی ثوه نه‌کرا ثوو ناگهری بی ریکموتنی سیاسی له نیوان هه‌وه حزب دا نه‌زرا کرا بو، نه‌تر بر نکات. له پر له شارپازیر رودای کوسا، به پدکجاری ناگری شهری سهرانسهری هلگهرسانموه.

جنازی عقی کاتب ماوه‌پدک بو هات بوه شاخ. بوبو به لپهرسرای ناوچی سلیمانی پارتی. جنازا هوالی بز من و هومسری حاجی عه‌بدوللا نارد که: «هاوهری به حیزه‌په‌تی نساوه، بوبو هاتزته دهره‌وه له سلیمانی ترساوه پدکیتی له پناوه بیکوژی، کانی خزی به هوی سیاسه‌تیه دوزمناییتی له نیوان ثوو و کزوکزیه‌کان دا دوست بوه، ندگر تیه له گدل محمردی حاجی فهرج که ثوکاته سهرتپیی هورامان بو، ریکی به‌خمنموه، باری

دارایی باشد، و از له ناوچه و پارتی نمیشی، به به کجاری سفیری نمودها نهکا.»
 جزا له کاتی شهری ناوخزی جدالی - مملایی دا، له کوتایی شستهکان دا له
 سمر داوای عبدالوهاب نفروشی گموره فرماندهی پارتی له ناوچی هملیچه، خالیدی
 حاجی لمریچی کزکزیی کوشت. خالید گنلهیکی روشنبهر و به نرخ و، لپهرسرای ناوچی
 هملیچمی پالی جدالی بو. له تۆلیی نمددا کزکزیهکان له سلیمانی برایدکی جزایان
 کوشتنوه. کوشتنی خالید، له سمر شتی تابهتی و ناگزکی شخصی نهبو، پلگر هزی
 سیاسی بو. خالید هاوریهکی نزیکی من بو. ناردم به دوی محمودی حاجی لمریج دا.
 قسم له گیل کرد و راسپاردهکیی جزام بز پاس کرد. محمود جوامیرانه هاته پشتموه
 به کسر وتی: «نیمه له گیل نوانه ناگزکی خپلهکی و تابهتی مان نهبو، ناگزکی سیاسی
 مان له سمر حیزباهتی هبهر، نبوه چی به چاک نژان من پی ی رازیم». داوامان لی
 کرد له گیلی داپنشی و ناشت پشتموه. رازی بو. محمودمان ریگه دا بگومرتهوه هموامان
 تا له گیل جزایش قسه نهکمین و، کات و شونی به پدک گهیا تانی محمود و جزا
 داپنمین.

نیمه لم کمین و بهیندا بوین به بیستل همولان بز هات رژی ۱ ی نیشان
 پشمرگکی پدکیتی جزایان کوشتوه. به راستی هموامان زورمان پی ناخوش بو. لامان
 واپو نیمه تاوانیکه نایی پی سزادان تی پهری. به رادپر رونکردهنوه به کمان پلار کردهوه، به
 داخوه روداوه کمان پاس کرد و، سمرخویشمان له کسورکار و هاوریکانی کرد، پلنمان دا
 که لیکولینه له گیل پکژدهکان پکین و، سزای تاوانیارهکان بدهن. پارتی چونکه له بهانو
 بوین وا به خیرایی دستیان کردهوه و کمرتنه کوشتن، هملهکی خزیان له تنهانی
 زنجیره پدک تاوان دا فوتان.

داره کی حسک

حسک له شارباژیر و شارفوزر ناویانگیان باش نهبو. به ناروا نازاری خلیکان نهدا
 و پارهیان نهمند و خلیکان نهگرت. له سمر ریگای سلیمانی - چوارتا له نیوان و پلدمر
 و دوکانیان دا داریکی لی بو، پشمرگهکانی حسک زفد رژی له بن نو داره را نهمستان
 و، هر نۆنۆمزیلیک نهات و نمریشت رایان نهگرت پارهیان له رهوارهکان و بغزینیان
 له شوهره که ورنهگرت. بو هزیوه تم داره نار بو داره کی حسک و، له سمرانسری
 ناوچه که دا ناوی دمور کرد بو. لپهرسراوهکانی حسک هانی پشمرگهکانی پدکیتیپان نهدا
 چدک بفرین و بچنه ناو نهمانوه. هندی جار پارهیان له کسورکاری پشمرگهکانی
 پدکیتی نهمند و، هندی جار گادر و پشمرگکی پدکیتیپان نهگرت نهگبر سمری خزیان
 نهقبالاتدایه پهریان نهمدان.

نیوانی مملیندی ۱ و همرسهکانی حسک ناخوش بو. حسک له شارفوزر چمند
 کادر و پشمرگکی پدکیتیپان گرت بو. چندی به خوشی همولی پهردانیان درا کملکی
 نهبو، نه بانویست به پاره و چدک بیسانفرزندهوه. هاورهسان له گیل نهمدا چمند
 پشمرگهکی همری ۳۷ ی شارباژیریش چمند پارچیه پدکیتیپان فراند بو، چوپونه
 لای عوسمانی قالی منووه. عوسمان فرماندهی همری شارباژیری حسک بو.
 کمرتهکانی نهچی ۳۷ گنوت بونه تعقیبی عوسمان بز نموی بیگرن. عوسمان

کابراهیکی دویا بو زلف زو بونی مدرسی نه کړه. ټیتر له هاتوچو کبوت بو. نو روژه چمتو
پیشمرگه کی په کپتی لرو تاووا نهی. په کیکیان تفنگچی له دس دبرنچی چمتو
کسی له خزان بریدر نه کا. جیزا وستی بوی پیاوړتیا له گڼل پکا پیاوړتیا
نه خوشخانه له چنگیان. هوسمان نوتوموبله کی خزی نندا په جیزا. جیزا بریدارکان و
په گڼو پیشمرگی خزی سوار ندکا و. تکیوته ریگا. کسپه کی تپی ۳۷ که له دوروه
نوتوموبله کی هوسمان تپیان و. تپیان چمتو چه گداریکی تی دایه، بی چاوری کرون
دایان گرت پرونوه. هر لوی دا جیزا و دو کس له پیشمرگه بریدارکان و ساخه کان
کوژدان. که تپچه سریان تپجا تزان چ کتیکیان کړوه.

*

ثاوات تپوت: دمن مولا پختیار داوای لی کړوم هوسمان پگرم بژ نووی له گڼل
گیراوه کانی هوراسان پیاوړتیاوه. پیشمرگه کان له پانی نووی پگرم به نیازی کرشنی
تدیمان له نوتوموبله کی کړوه دایان زانیره هوسمانی تی دایه. په هله جیزا هر
کبوتوه، دو پیشمرگی خوشمانی له گڼل کوژاوه. پیشمرگه کان همان کسپان دوباره
نه کړوه.

مولا پختیار تپکاری نه کړه که داوای گرتی هوسمانی له ثاوات کړه بی.
هندی کسی که روداوه کیان به جوړیکی تر تگیرایوه. چمتو پیشمرگه کی
چمتو پارچه چه کیکی تپی ۳۷ تفرین و رائدکن بژ لای هوسمان. ثاوات نامیه که بژ
هوسمان تفرسی داوای لی ندکا دسپچی چه گدانی بژ پنیروتهوه. هوسمان به شپوه کی
ناشیرین ولامی ننداوه. له سر نوو ثاوات کسپنی بژ هوسمان داناوه و. بژ پدپختی
جیازی تی کبوتوه.

روداوه که هر چونی بی، پیاوړی دا به جوړ و، له ناو جیوا په پارتی، شیری
سرانسیری دس پی پکاتوه.

*

له پسوندی دا بوین له گڼل ملبند بژ گرتن و لیکولینووی پکوژکان، پارتی
چونکه له پیاوړی تگیرانی پدکپتی دو کاری تولسینانیمان
کړه:

- رفژیک دوی روداوه کی جیزا، ۲ ی نپسان، له گروهدیم پرسیدکیان ناپوه له
ناو نوتوموبلیک دا A گادر و پیشمرگی پدکپتیا کوش. تم پیشمرگانه لرو
روداوه پشدار نمون و، تپشپان پوست بو شتی ودها قوماره.

- له گاتی شاردنووی تفری جیزا و هاوریکانی دا، هفالی محمد پدگ، که
خزمی جیزا پلام پیشمرگی پدکپتی بو، بی چه که چو بو پشداری مراسمی ناشتی
پکا، هر لوی دا گرت بوپان کوش بوپان.

ټیتر هلمرجی ملبندکه وا تیکچو. هیزه کانی همدولا کزپرونوه و سفنگریان
له پدگ گرت، هر لایهک هولی نندا لایه کی تر به شکاوی له ناچه که دهریکا.
ژماره پدکی زور له پیاماتول و ریش سپی و مولا کبوتنه خز بژ ناووی ملبندی ۱ و
لقی سلیمانی پارتی و، خواگردنووی گژی و، گیرانووی ناشتی، لپرسراوه کانی پارتی به
لاساری و کتلره تپپوه ناووی پدکپتان رمت کړدوه.

*
 نو کاتدا نیمه نابلوقه درا بون له هېچ لایه کوه ریگای هاتړچومان نهو پز
 دبروهی کورستان. نعمانته توانی نامه و بلاوگراوه کانی پدکیتی به ریکوپکی پگمپښین به
 هدالده کانی دبروهومان. جاروهار په پامه گانان به کژد و به رادېر ښخویندوه، له شام وهریان
 نه گرت. هلمو سرجی کورستان به تلوای شپو بو. شمری ناوخر خمریک بو همو
 ناوچه گان و همو لاینه کانی نه گرتوه.

من به تمای سردانی ناوچه کانی سلیمانی و. کزبونوه له گدل. سلبه منده گان،
 سرتپه گان، ریکفراوه گان، کمرته کانی ریکخستن... بوم. له گدل نازاد هورامی، قادری
 حاجی علی پدگ، رحمان سیده، سلیمی حمه ناغا، محمود (که به ملازم محمود
 ناسرا بو)، پختیاری بوم... له ناوژنگوه به ری کموته. پفر ناوچه کانی سنور و
 شاخه کانی گرت بو. له شاخی سمخت و پفرای هومل مان دا و چونه بیتوش. لم
 ناوچه پدا په ماسی گوره تلپن: «هزمل».

دفتوری سیاسي حدکا پاره گاکه پان له بیتوش بو. توان تملفونی سده لایمتیان
 همو. ریگپان دام په تملفونه که پان قسه له گدل هتالانی ښورپا پکم. ښورپست
 سرتپه پان راپکشم پز نالوژانی هلمو سرجی کورستان و، هندي راسپاردي م س همو
 پپان پلم، په تاپه تی داوایان لی پکم داوا له سوریا و لیبیا و قلمستپنه گان پکن، که
 تنسپریان له سر جود همو، هومل پدن ریگی تملفونی ناگری شمری ناوخر پگرن.
 عومر شخمو س پترپری کارواری دبروه نو کاته له لنندن نژیا. ژماره کوی ښومان لی
 دا کس هلی نه گرت. تملفونم پز مالی ښورپا همم نمید کرد. هلو هلمیگرت. وتم: «من
 قلام قلم و کاغزی بهینه هندي شت پی تلیم پتوسه و پیده کاک هومر، چونکه
 کاک هومر دم ندکوتوه» پدکسر وتی: «موپاره ک پی توش گه پشته توی؟»
 جود، په تاپه تی شخ، نومنده به درو پاسی پپوندي نه پنی و ژیرپتری پدکپتپان کرد
 بو، تم جوره کسانه پاورپان کرد بو. واپنژانی له پغدادهوه قسلی له گدل نه کم. چی له
 گملی خمریک بوم تی ی پگمپښم له چپگاپدکی ښمنهوه له کورستانهوه قسه نه کم و،
 کاره کم زور پله و پپوسته، نو هر له سر نو قسه هلق مله قانوی روشت. ناتومید
 بوم چنوپکم پی داو تملفونه کم داخستوه.

لویوه چوپنوه دپوی کورستانی عراق سردانی که لاره کانی باوزی، رازان،
 تشکمنان کرد، که تازه پشمرکه هندیکپانی ټارا کرد بوموه و پاره گایان لی دانا بو.
 جمال حدکم، ناظم عومر، نورسلان پایز، یوسف زقزانی، محمدی دادی... لوی بون.
 دوزگای راگه پاندن گواستپورپانوه توی، رادپوکپشپان لوی خست بوموه کار. په تمای
 بون زوری پاره گاکانی سرکردپتی بهینه نو ناوچه پ.

په گورس له ناری زنی پپونوه پری ټاوس. لاسان دایه که لاره کانی سرتپنگ.
 ناوچه که تانمین بو. مفرزه پدکی حسک له مفرکه پشمرکه پدکی پدکپتپان کوشت بو.
 هیزپکی پدکیتی هات بو پز راوانانی مفرزه کوی حسک. رژی ۱۰ ی ښان شمریک له
 پدنی مفرزه کوی حسک و هیزه کانی پدکیتی دا له ټاوس قوما بو. مفرزه کوی حسک
 دستپان وشاند بو پشمرکه پدکی پدکپتپان گرت بو، نای سید پرایم و، قوماندی
 کمرت بو له تپي ۲۱ ی کمرکوی. توان شاردزای ناوچه که بون خزان حشار داپو. رژی

دوایی چوینه ناوژی. عبدالرحیم عبدالله فرمانندی تهپی ۴۳ ی تاسوس پر. ماله‌کی
له‌وی پر. روستم و هندی له پیشمرگه‌کانی تهپی ۲۱ ی گمرک‌کیش له‌و ناوه‌بون.

* شمال و باداوان

شور له ناوژی ماینبوه. پیمانی ۱۶ ی نهمان له ماله‌کی عبدالرحیم نوست بوم،
شبه‌کی هلیان ساند. عبدالرحیم نامه‌کی پشان دام له ریک‌خراوه‌کانی ناوشاروه بۆیان
هات پر. له نامه‌کدا نوسرا پر که رۆژی ۱۵ ی نهمان هیزکی تیکه‌لای حشک و حشع
له باداوان بۆسیدکیان ناوژنوه ۵ پیشمرگه‌کی یه‌کیتی تی دا کوژاوه، له‌وانه: شمال
فرمانندی تهپی کۆسرت و، سرباز محمد جیگری فرمانندی تهپه‌که. هردوکیان
پیشمرگه‌کی مفرزه سهره‌تاپه‌کان و در پیشمرگه‌کی هلکوتو بون. تومز مفرزه‌کی
حسک که له تاسوس کشا بونروه، چوینه کۆسرت، له باداوان له گیل مفرزه‌کی حشع
یه‌کیان گرت بوموه. شمال نازانی توان له باداوان، له گیل سرباز و شورش حاجی و
چند کس له پیشمرگه‌کانی تهپه‌کی به ساری نورموسیل تهپی بۆ باداوان. هر که
دائمه‌زن یه‌کسر دایان نه‌گرنوه، هر له‌وی دا پنجیان لی گوشت بون و، کبوت بونه
راوانی توانی تر.

هوام بۆ تهپی کۆسرت نارد بینه لای نیمه له مرگه و هاتن.

* شهر له شارباژیر

سهرکردایمی جود فرمانی دایر به هیزه‌کانی همو لاینه‌کانی جود پیکوه
پلاماری بیکه‌کانی یه‌کیتی بدن. به‌داین نوری، لیسرسرای قاطعی سلیمانی و
گمرک، ثم فرمانی جیه‌جی نه‌کرد. تفتات مدکتی سبانی حشع یش داویان لی
کرد هاوکاری هیزه‌کانی جود بکا دژی یه‌کیتی، به قسقی توانیش نه‌کرد.
به‌داین له کۆنوه له گیل سرائی حیزه‌کی له سهر کۆمیلی مسملی گرنگ
ناکۆک پر. هراسهر ناکۆکی نه‌وان حیزه کوره‌یه‌کان رمی واپو، نه‌وه ناکۆکيه له ناو
باسکه جی‌وازه‌کانی بۆتتووی نه‌تووی کوردا، نیی حشع له ناکۆکیدای بیلاین بی و،
خزی له شهموه نه‌گلینی. جگه لیمیش، به‌داین تمزانی ترازوی بیز به قازانمی
یه‌کیتی، له ناوچه‌یدا هر شری له نه‌وان یه‌کیتی و لاینه‌کانی جود نیی، به قازانمی
یه‌کیتی پلادا نه‌کوی، تیر بچی خزی، تیکه‌لای شمرکی دژاو بکا، هلوسته‌کی
به‌داین هیزه‌کی حشی له ناوچه‌یدا له زمرر و زیان پاراست.

*
رۆژی ۱۹ ی نهمان شهر له شارباژیر هلگیرسا، رۆژی ۲۰ ی نهمانی ۸۲
کۆتایی هات. هیزه‌کانی پارتی و حسک له سورگیو ناوا بون و به شکای کشانه‌وه بۆ
نه‌وان و، هیزه‌کی حشع، به سلیمانی، کشاپوه بۆ به‌ری قهرداخ، له کاتیدا من له به‌ری
مرگه بوم.

*
هواله‌کانی له ماله‌ندی ۴ و تهپه‌کانی و ریک‌خراوه‌کانی ناوچه‌کوه نه‌هاتن و،
نامه‌کانی له دوسته‌کاتانه‌وه پشان نه‌گیشتن، همویان وایان نه‌گمیان، هیزه‌کانی لاینه‌کانی

جود: پارتی، حشک، حشع، پاسوک، له دوروبوری باليسان، که باره گای مېلېندی ۴ ی
لی بو، کڅ پوښتوره و نیازی پلامار داتېان همیه.

په پېستل قسم له گڼل ماسجلا ل و مډکتېې سیاسي کرد، ثوابش هسان
ناگاداریان هېو. وا رېک کډوتین:

۱. هسو هیزه گانی پدکیتی ساز پدین بز پرمېرچدانووی هر دستدرېو پدکیتی
پکریته سېرمان.

۲. نازاد هوراسی پچی پر سازدانی پاشماوی هیزه گانی مېلېندی ۳.

۳. منیش پشی له هیزه گانی مېلېندی ۱ و ۲ له گڼل خوم پېم بز ناوژنگ.

۴. نه گسر لاپنه گانی جود پلاماری مېلېندی ۴ پان دا نیمش پلاماری
سرکرده پتېپان پدین له قرناقار - پشتاشان.

*

نازاد هوراسی کډوته ری پرمو پېتوین و لویوه بز ووتی. رحمان سپېده پش له
گڼلی گدراپوه. رحمان حمزی نه کړه ناوچه گانی سلیمانی پېنی، هر پو نیازه له گڼل من
هات بو، نارووه کډی نه هاته دی. منیش ویستم له دمشتی قېلادزوه په کډوتترین رېگادا
پگېرېدوه ناوژنگ. پلام هورالېان بز هېناین جاش سر ناوی زی پان لی گرت پوین.
جاشه کان هښدېکېان سر په لاپنه گانی جود پوین. لهبر توه چومه شارستین و لویوه بز
سرگڼلو. هیزه کی چنند سد کسېم کڅ کرده و له گڼل خوم پردم بز چورخماخ و مالومه و
په دولی سفر و زږون دا چوپنه هموزنه پرمو ناوژنگ.

*

په رېگاوه پوین پرمو ناوژنگ پېستمان هیزه گانی جود پلاماری باليسانېان داوه
دولی باليسان، دولی مېلکان و، دول ناگوربان گرتوه و خمرېکی گرتتی دولی خانقا و
دولی شمېدانن بز توهی ناوژنگ په تېواوتی له ناوچه گانی هولېر داپېرن و، هیزه گانی
پدکیتی که له دوره شیر - سرچاوهی مېلکان گسارو درا پوین پگرن.
لېم شیراندا ۷ پېشمرگې مېلېندی ۴ کوژوان، لوانه: نامېتی محمد محمد شوکر
(پېشرو)، محمد قېمېری و، چنند کسې برېندار پوین، لوانه: علفی نهی، شاخوان،
دلزار حمویزی.

پېشرو گادریکی هېلکوتو و روژشېری کڅمېله، خېلکی کډوکوک و دهرچی
(اقتصاد) بو. ساوېدک پرمو پېری دوهوی پېگه پانندی گادر بو. خزی دهرسی ناوېری
سیاسی ثوتوه. کتېپېکی گهوه پشی په کډودی له سر ناوېری سیاسي نوسی بو. فریا
نه کډوت چاپی پکا.

محمد قېمېری پدکی له پېشمرگه گانی مفرزه سره تاپېدکاتی دمشتی هولېر و.
هاوړی ی کڅمېله بو. له پر نازاپهتی و زیرکی بو په فرماندې کډوت.

دلزار کډوی پدکرتاغای حمویزی بو. پدکرتاغای پدکی پر لېو نفېسره شورشگېرانې
کډود که له جمهوریتي مېهاد و له شورشی نېلول دا پشدار بو. دلزار لاریکی پتړخ و
نېگېشتو، دهرچی (کلېمی اداره) بو. گوللمېدک له هیزه لاکي سړی داپو، هردو چاوی
کوژد کړه و، چاوه گانی هرگېز روناکېان تی نه هاتوه.

کډولېلی مېلېند و مالی نمناوه گانی تالان کړا. شتومدکی سپد کډوم گېرا بو

پاسپورت‌دهی که سری بود، له گیل نامیده‌گی که من بزم نوی بود، له ناو شته‌گانی دا، گهرا بون. دوزگانی راگمیانندی لایه‌گانی جود چند جاری نم نامیده‌بان پلاو کرده‌توده. له پیشگی نامده‌دا بز سید گبریم نوی بود:

«به هوی سوریا و لیسپاره زغشگی زورمان بز ق م و تهران برده بز نموی شهرمان پی نفرزشتن و پهلایاری معمره‌گانی نیره نمدن، دواکوتنی هیرشه‌گمیان به رفنی من نه‌گمریتوده به زوری بز نو زغشته، چونکه همرشعی نمومان لی کردن که نه‌گمر وازمان لی نمینت ناوا معجورین شری نملا راهگین و خومان بز نموان ترخان بکمین و توپالی نو مسئله‌پیش نه‌گمریته نمستوی نموان. نمستا برادران نموی خمریکن که زور له نیران بکمن هملویستی خوی بگوری، همرچنده پروا ناکم به قد مویه‌ک هملویست بگندی»

پیشتر چند جاری له گزبونموی دولولی دا له گیل حشع پیمان وت بون که نه‌گمر شهر له خواری هملیگیرسین، ایمان ناگرمین نموانیش به ناسوده‌یی له پشتاشان دایشتن. شهر نمخه‌نه ناو سرکرده‌ایته‌بانوده.

*

بپگرمان منیش ده‌کو همو کردیکی تر له ناخی دلموه نم شهرم پی ناخوش بود. رهنکه بز من، که له پلمه‌گی به‌زتری لیسپرسراویتی دا بوم و، همو ژبانی خنوم بز مسئله‌ی گله‌کم ترخان کرد بود، ناخوشتر بودی.

حشع و پارتی و، لایه‌گانی تری جود له هیرشه‌گانیان دا بز سر پدکیتی، پنهان نبرده پیر موها‌ترانی زور نرم. بو پیشمرگه قاره‌مانندی، که رئیس به‌عسمیان هینا بود لغزه و، بو پیاهو نازایاندی جملاده‌گانی موسل و نمور غریبان سرسام کرد بود، نموت؛ جاشه‌گانی شستوشش و جاشه‌گانی به‌عس. نم جوهر پروپاگنده ناراسته له پاتی نموی به قازانج بگمریتوده بز جود، له ناو پیشمرگه و جمعاویری پدکیتی دا، بو بو به هوی خولقاندنی داخلی قول و رفیکی نمستور له جود.

- سرکرده‌ایتی حشع و کادریه‌گانی، ژماره‌ی‌گی کممیان نمیی که له کورده‌ستان بون، نموانی تهران له سوریا و نمورپا نیستیمی بون.

- سرکرده‌ایتی پارتی و کادر و پیشمرگه‌گانی، ژماره‌ی‌گی کممیان نمیی که له کورده‌ستان بون، نموانی کیمان همو له تهران دایشت بون.

- سرکرده‌ایتی و کادر و پیشمرگه‌گانی پدکیتی، چند کمسیکی کمی سرکرده‌ایتی نمیی که له سوریا و نمورپا بون، نموانی کیمان همویان به خاوخیزانوده له کورده‌ستان بون.

لو کاتوه که پدکیتی چو بو بز پارسه‌تیدانی حدکا، نیران غنیمی له پدکیتی گرت بود، نمینمیش جود له گیل پدکیتی ناشتی بکا. دیرگای هملیژاردنی سیاسی، بز ره‌ککوتن له گیل پدکیتی، له ژیر گوشاری نیرانی دا، له لایمن جودوده داخرا بود. نیمه تنیا دو هملیژاردنی سختمان له پیردم دا بود، هملیژاردنی سیه‌مان نمبو؛ هملیژاردنی پدکم، میدان چول بکمین بز جود، بان ده‌کو همدی له لایه‌گانی جود نمپانوت؛ به‌چنوده بز تویله‌گانی به‌کره‌جو.

هملیژاردنی دوم، له میدان دا به‌چمین و، نیمه نموان دمی‌کمین.

چود نیرانیان هببر دالدهیان بدا، نو کاته نیمه نه له نمرز و نه له ناسمان
چپکیده کسان نهو، وی تی پکین، نو ناوچه پچوکه نهی که پاره گاکانی خومان و
معلینده کان و مال و خیزانه کاکانی لی بو، نویش کبوت بوه پتر مترسی هیرشی چود.
هیزه گانی پارتی به سرگردایتی حسو میرخان ژاژکی و، به پارمندی تهران چوپونه سر
چپای جاسوسان، پراسپتر به ناوزنگ، جاسویار هاوینی به پاره گا و ماله کانهوه ننا.
ناوزنگ کبوت بوه مترسی گیرانوه، نهو چولی پکین.
ناچار پوین شر له سر مانی خومان پکین.

*

همو گیلپی له سره تانی ژبانی دا که بهر له پاشمرژی نکهاتوه هیوای زور و
تاراتی جزواوچور و نارمزی سور و موزی له لا دروست نهی.
منیش وها بوم. بهلام همو جاری ژبان بو ناقاردا ناروا که به تمنای بوی. تاوات
و نارمزی و هیواکان له گدل روداوه کانی رزگاردا نهی به دالقی رابورو و، خهالی له
جیبجی کردن نهاتو و، خونی به دی نهاتو...

که خویندنی سانوم تهاو کرد، زه مانی عهبدولکریم قاسم بو. لو سرده صدا
کوود به ناسانی نهاتوانی پچسته کلیدی عسکری. نه گتر هیوستایه کوانه بو نو زمانه
منیش له کلیدی عسکری وریگیرامید. بهلام خوم هیچ نارمزی کم نهو بهم به نفس و
حزم له ژبانی عسکری نه گتره، نه گترچی نو زمانه نفس پامه یگی تایه تهبان هببر
له ناو کومل دا، تمنانت به زمانی کچانی خزانینی کراوی پشداوه تهبانوت: «لو ملازم
لو ملازم». من حزم له ژبانگی تر نه کرد که هیم و ناسره بی.

که بوم به پیشمرگه، له همو ژانم دا جگه له چند حفته یه کی مشقی «کتاب
الشهاب» هیچ دوره یگی تدوینی عسکریم نه دی بو، نویش له پرنهوی دواي جمنگی
شش رژی عروب - نیراتیل، هرکسی لزانای خویندنی جامعیهیان تهاو نه کرد. نم
مشقی نه کردایه شهادیهان نه نهاده. نه گنا بز تعیش نه چوم.

له تدوینی کونی عروبی و فارسی دا له ستایشی هندی له کار به دسته کان دا
نوسبویهانه: «صاحب السیف والقلم». من گالتم بهم ستایشه نهات. له ژبانی
پیشمرگایه تهم دا هرگیز خوم به «نهلی تفنگ» دانناوه و، حزم نه کرد له رزی
«نهلی قلم» دا حساب پکین. که نو شرانه بو. چند نامه ی کم له لیسپر سراوه کانی
ریخراوه نهینه کان و، هندی له روشنمه ده کانی شاروه بز هات. نارازی بون لهوی من
سرگردایتی هیچ شریک پکم. هندیکیان نه ترسان من له شریک دا پکوزیم و،
کومله پیش توشی سرگردانی بی. لو کاتدا سرم زور قال بو، نمته پمژا به نامی دیو
ولهامان بدمهوه. له وهلامی په کپکیان دا نوسم:

«هاوری پتاره کت له جیگای خزیایه تی. بهلام پرسپاره به ناویانگه کی شکسپر:
«هعی یا نهی؟ نهوه مسله کیده» چارنوسی په کیستی و کومله وکو ریخراو و
چارنوسی خومان وکو تیکوشهر، له مترسی دایه»

که په لاماری پالسانیان دا و گرتبان، نیمه پیش بریارمان دا په لاماری
سرگردایه تهبان بهین له قندیل. نهتر چوم بز سرگردایه تی شهروکان.

*

شعری به گمنامی جوید
 نازاد هورامی کاره گمنامی خوی به باشی نه لجام دا بو. هیزه گمانی وهرتی، دوله ره که،
 دولی خانقاهی ساز دا بو. ناسادهی کرد بون بز خمریک کردنی لای چهری مبدانی شمرده
 و، چاروهرانی نه کرد به رادپر ناگادار بکری دس پی بکین.
 نیمیش هیزه گمانان له زلی کز کرده. مامجدهلال هات بز خوارحاقیزی و، و تاریکی
 به سوزی بز دان و، داوای لی کردن نمرکه گمان به چاکي به جی بهیستی و، به پله به ری
 بکون بز رزگار کردنی هاوریکانان له ملبندی ۴ له گماروی جوید.
 رمسزی دس پی کردنی پلاماردان بانگوازی بو، که نمبو له رادپر و، پلاو
 بکریتموه، پندیکی گزنی کوردی بو: «توله به سهره، نهما به زهره» رادپر دستنی کرد
 به خوندنوی بانگوازه که.

ناوی خوامان لی هینا گوتنه ری. بز نهررو گه پشته نه پستی. داوام لی کردن
 بز حساسنوه له بن داره گمانی چمه که دا لا بدن و نانی نیورو پخون. من مفرزه پدکی
 تیکه لوم له پیشمرکه گمانی پاره گاکسی خوم و هندی پیشمرگهی گرمیان پیک هینا بو،
 شاهو فرماندهیان بو. شاهز پتانیه کی له بن داریک دا بز من داخست له سری دانهشم.
 خوارده که گمان سفیری بو: نان، هیلکی کولار، تسماته، خنبار و تسوزه بو. له سر
 دسریک دام نا بو. لور کاتدا فقی حسن پیدا بو. فقی حسن پاره گاکسی لور ناره
 بو، خویشی خلکی ناچه که بو. من به دوام دا نارد بو بز نموی دنگی یاسی ناچه که و
 شونی سفنگر و قایمکاریه گمانی جودی لی به رسم. چمند کسی له گدل من له سر
 پتانیه که دانهشت بون. من هستام پورو لای فقی حسن چوم و بانگم کرد بز بن
 داریکی تر بز نموی گویان له قسه گمانان نهی. که من رویشتم توانی تریش چونکه
 خوارده که گمان به دل نمبو له سر پتانیه که هستا بون و رویشتم بون. مام سالی
 گورنسیپ گوی ی له دنگی هندی هاوشی دور بو، هاواری لی کرد بون: «پیشمرکه
 پلاوی لی بکین روحه هات» کس گوی ی نهما بویه.

*

روحده
 گورنسیپ گوندیکه له گرمیان. مام صالح فرماندهی کمرت و، به دستنی خوی
 پیاویکی نازا و، هتا پلای قسه خوش و جوامسیر و دلپاک بو. همو جبار نموت:
 «مامجدهلالش به پیشمرکه پلای برا تزیل مین، پلاوی لی بکین، پیشمرکه دامزورین
 به قسبی ناکن. پلام که فری گزیتتر و هاشمی تزیل هات، نهر همو پلاوی لی نه کن
 و له شونی قایم دا دامزورین مامجدهلالش نو مرکز پشته نهی نه که روحه هیدهتی.
 مرکز پشته ها ولای روحده» مبهستی له «روحده» فری هالیکزیتتر و هاشمی تزیل
 بو. لهر نموه مام صالحان ناو نابو: «روحده».

*

له پر گولله توپیکی گوره هاشمی کرد و له ناوی داین پیر پتانیه کی من کمرت،
 هر لوی دا ۴ له پیشمرکه گمانی مفرزه کی منی گوشت: کامبل و ستا محمد خلکی
 کرپینه، یاسین عبدالکریم خلکی کفری، نهر احم محمد خلکی عزیز قادر، نمین
 له تاح خلکی جامیز. هرودها بیستون جیگری فرماندهی نهی ۲۱ ی کمرکری و،

بدرخان صابر پیشمرگه‌ی هسان تپ و، لهشکری چوارقونوویی پیشمرگه‌ی تپیی ۹۹ ی کوسرت، کوژوان. دوزگای بیتله‌کمان پارچه پارچه بو. من به ریکوت بهر نه‌گوتوم. هسومان هسوتاین و به راگردن رومان کرده بن شاخ و قولایی دوله‌که تا گمیشینه ندیو به هیلای چوین. تزیپاران پردوام بو. دیدوانه‌که له پوزاییه‌کی بهرامیر به نیمه چاری لهمان بو چاودیری نه‌کردین. تا نیواره‌کی دره‌نگ نمانتوانی سر در بهینین.

*
پیستون (حمید محمد) پیشمرگه‌ی مغفره سوره‌تایه‌کان بو. هاوریه‌کی کونی کزمله و، کادریکی گریکاری روشنیر و پیشمرگه‌ی کی تاژا و دلسوز بو. سیر نمویو رژی پیشتر کزبونوی به پیشمرگه‌کانی تپه‌کمان کرد بو. یه‌کی له پیشمرگه توندروه‌کانی محاسبه کرد بو، نموی به ناروا تانی لی دایو، وت بوی: «نمو هسو ساله تزی پیشمرگه‌یت، نه‌گدر پیشمرگه‌ی کی باش پوتایه نه‌کوژای یا بریندار نموی»

*
۷ کوژاو و ۲۲ بریندارسان هسو. لاشی کوژاو و برینداره‌کان کز کرانوه. بدرخان چمند پارچه‌ی کی کمی لشی مایو. هسومان روانی ناوزه‌نگ کردنوه و نامه‌یکم بزی نوسین روداو‌یکم بزی پاس کردن و، داوای دوزگایه‌کی بیتلم لی کردن. نیواره‌ی کی دره‌نگ به تاریکی به ری کسوتین بهرو قلاتوکان. پیشتر ناگاداری هیزکی تپه‌لاوی تپه‌کانی تاسوس و ماسندم کرد بو له مرگوه به دهشتی قلاتزه‌دا بچن بزی قلاتوکان و بچنه سوری مولی گوره له زنجیری چپای قندیل. سوری مولی کسوت بوه نیوان قلاتوکان و قرقاقاو، به سیر هسو سنگره‌کانی جودا زال بو. من به تمای بوم خزم سیر بکوم بزی سوری مولی و شاخو شاخ هیزیک بنیوم ریگاکانی قندیل له کشانوی هیزه‌کانی جود بهرو نیران بگرن و، لمویه که هسو ناوچه‌که به چاکی نمینری شه‌که به‌یوه بهیم. به‌لام توپاران دوی خستین و نه‌خه‌کی تپکانین.

باره‌گایه‌کی حشع له سیر ریگاسان بو. پیشمرگه‌کانم ناگادار کرد بو خویان تی نه‌گمیشین. نه‌گدر ریگه‌شیمان پی گرتن خویان پسره خمریک نه‌کشن. بایی تپسیرین تفتوتوکیان له گملا بکشن. نوری پیشمرگه‌کان شور له سیر ریگاکه تاگریان کردوه و خویان دا به نه‌زدا بزی نوسن. هیزه‌کانی جود که له پوزاییه‌کان بون مشخصه‌لانی تاگره‌کانیان نیدی. خزم چومه قلاتوکان و فرمانده‌کانم بانگ کرد. سیر له نوی هیزه‌کانان ریگ خستوه و نمرک و فرمانم به سردا دایش کردن. هیزیکمان نارد بزی به‌یوکردنی «نوی مول، بزی نموی هندیکیان لمویه شور بهنوه بو سیر سنگره‌کانی جود. ۱ هیزی تریشم ناصاده کرد بزی سیر ۱ چیکا له کانی گاتوان، گسری گازی، سیری سارین.. هسو قوله‌کان هژی تزیکیان پی بو.

*
پیش نموی له ناوزه‌نگ به ری بکوبین ناردم چمند تزیپک خاصی سپیان کری و، دام به تاقه‌که‌کی مامه ریشه هلی بگرن. شوانی روف نوری جیگری ریشه بو، کوریکی قسه خوش بو، روی تی کردم وتی: «دیاره نیمت داناهه بزی مردن، وا کفن تسلیمی نیمه نه‌کی؟» من له سیری نه رویشتم. چلوهرگی پیشمرگه‌کانی جود و به‌کیتی، زمان و سروسیمایان و چه‌که‌کانیان له یه‌ک تمپو، بزی نموی له کانی تپه‌لاو بون دا له به‌کتری

جها پکړېنډوه، پېش دس پی کړدنې هېرښدکه، خاسدکېمان له شېروې شريت دا پری و،
هر پېشمېرگه پکې پدکيتي پارچېدکېمان دا په بېبېستې په بازوی چمېپوه.

تا نېورو له خزاناساده کړدن پېنډوه، غریب سعید په سواری گړېدوژیک پېندا
پر. سېروگسېلاکې خوښوای پو. هنډی ورده پارچې نارنجوگېکې پېر کښوت پو.
گالوکېکې په دستپوه پو، له پېرېدې دا دروې کړد پو. شو له کاتي تېپېرېن دا نېمان
دواپېن تالې گاروانه دروېدکېمان پو، کښوت پونه پېر شالوای له ناکاوې پاره گه کښې شح
له رنژگه. وړېای مام قادر کوژا پو، نصېش پېنډار پېو. پدکې له پېشمېرگه کښې که
سېری دېمنې غېرېکې کړد په سېر کښېکښو، وڼې: «سېرا له مېلا نسرېدېن ناچې؟»

هر تالېمه نرگه کښې خړېمان په وردې پز روڼ کړد پوه. له سمعات ۱۳ دا هر
۴ هېزه که په ناو لېرواره کښا پېرو شوېنې دپارېکړاو چولان. منېش، له گڼل کښې عېلی
قهلاوې، په شېنېنې دواپان کښوت، و، پېرېدوام په هژکې توکې قسم له گڼل غېرماندې
قوله کښې نه کړد. ددوړېوې سمعات ۱۶ هېر نر شوېنېنې دپارېمان کړد پو گېران.
هېزه کښې جود هېندېکېمان کوژان و هېندېکېمان هېلاتن. هېر شوېنې پېرېدکېمان له دس
دا و خېوت و کښېلېل و خوراکېمان په جې هېشت. عېلی مام رسول، لېپرسراوې
زېندانېکې حېک پو، ناگادارې کړدېن که ناساده، هېر گېراوړه کښې له گڼل خړې پېنې
و، پېته رېزې پدکېتپوه. هېرمان پز نارد پېت. پدکې له گېراوړه کښې سېد پراېم پو، سېد
پراېم غېرماندې کښوت پو له تېپې ۲۱ کښېکښو، له تېقوتو کښې ناسوس دا گېرا پو،
گېپاند پېرمانه نوي.

نازاد هېرواسې پش هېزه کښې مېلېمنډې سې ی ساز دا پو له قولې کښېمانوه
هېرې پز کړد پو، هنډې پېشروې کړد پو.

کوناغې پدکېسې گارو کښېمان تېواره تېوار پو، شوه کښېمان دانا پز حېسانوه. هېوا
سارد پو، نېمه پز حېسانوه چوېنه ناو خېوه تېکې توانوه. پدکېک رادېوې حېشې کړد
پوه، ژنېک په دېنگېکې ناساز جنېسې پې تېدېن و، هېرېشې لې نه کړدېن.
پېشمېرگه پدکېش له دېنېزې سېرې مول دا پېنډار پو پو، گولله پدکې له سېنې داپو، دپار
پو نازارې زلوي هېو، زوړې هاوار نه کړد، دو سې کښېش لېو لاوه گالتمېان له گڼل
نه کړد، نېمانوت: «هاوار مېدکه تو له راکړدن دا گڼلېت پېر کښوتوه، پېزه له دواړې
داوې!»

پېمانې روژې داها تو، وېکوتې ۲ ی مایې ۸۳ هېزه کښېمان دسې کړدوه په
هېرې. هنډې کښه رېهېې چېش په پېرېدېه کښو پو پېرېدېر قرناقاو و پشاشان، له گڼل
هنډې له غېرماندکښې من چوېه ناو رېهېه کښو. شح په هاروې ۱۲. ملېم داپان گړتېنوه
و، په دښکا دور په دور تېنېان لې نه کړدېن. هېزه کښې نېمه رڼانه ناو قرناقاو و دسېان
پد سېر پاره گاکښې حېک و پاسوک دا گړت. پېشمېرگه پدکې پالاک: هېرې عېلی
دسېمنډې کوژا. له گړتې حانونه کښې حېک دا چنډ سارده پېکې ناو قوتوې له دواې پدکې
خوارد پوه، له کاتي خواردنوهې کوکاپه کښې لوتندا گولله پدکې له سېرې داپو. لېو کاتېدا
تاوېک پارانې دېنگ گېوره په خېورم دسېنې کړد په پراېن. سېرمانې حېک و
پېشمېرگه کښېان په قنډېل دا هېلگېران. هېزه کښېان هېندېکېمان کښوتنه راوانانې توان و

هندیکيان هليا نكوتايه سر باره گاكاني حشع له پشتاشان. منيش نيتير دابهزم بږ دوله كه.

*
پي كا كا له قمنديل

له بږدومي پشتاشان دا واوستا بوم نطقه گډم بږ چمند كسيكيان هينا بږ لام.
بانگم كردن قسيمان له گډل پكېم. به كرمانجي نندوان، لم پرسين: «نپوه چين؟»
وتيان: «نپمه پي كا كا پين؟»
وتم: «پي كا كا چي تډكا لپره؟»

وتی: «هات پوین بږ ناوړی نپوه و جودا»

وتم: «كاكي برا كسيه كي پشيتان نغلي: نډگر كچدل هډكېم بږايه تداوي سږي
خزي نډگر! نپوه پيش له گډل هډمو گروپ و چين دكاني كورده ستاني تورگيا له شمردان
بږچي ناچن له گډل نوان ريك پكېون له هاتي خږيكي ناوړي نپمه پين؟»
پدكيكېان زود به داخ بو، به چپوړك له سږي خزي نندا، هاورپه كي كوميتي
ناوړنديان كوړزا بو، له لاپان زود بهرېز و خؤشويست بو، نپيوت: «نپوه هډكاليكي
نپمه تان كوشتوه، تورگيا و نيمسريكا و هډمو نيمسريالېزمي چپهاني به دواپوه بون،
نډهانتواني هپي لي پكېن، كچي نپوه لپره كوشتان»

داخي خؤم دپري سهارت به كوړزاني هاورپه پان، وتم: «نپوه له نډكاسي
هډلي خؤتان دا بږه كه هاتړنډه نار نډم شمرهوه. نيستايش پچن چه دكانتان وږيگر نپوه
و، بږ كورتيان نپوي به ريتان پكېم؟»

نسانه مډفرزه پك بون له گډل حشع له نزيك كومتان بون، كه شمر دامسزاده به
شپږعيبان زاني بون. داوپان لي كړد بون تسليم پين. پدكيكېان جنپري داپو وت پوي:
«نپوه چين تسليم تان پين؟» گوللېدېكيان له سنگي عيږزي داود داپو خږيكي بو پري.
نيتير نوانيش پلاماريان داپون، كورپكېان لي كوړزا بو به ناوي خاليد و، نواني تريان
گپرا بون. كه زاني پويان پيشمرگي پي كا كان نارد پويان بږ لاي من. منيش ناردمن
بږ لاي تازاد هورامي چه دكانيان بږ وږيگر نپوه و وهكو خزيان نډهانتويست به وپان پكا
بږ روستي.

*

هسري هيمان روژ شمر به قازالجي پدكيي به لادا كوت. له گډل تازاد هورامي و
هېزه گاني مېلېنډي سي پدكيان گرتپوه. پنكه و باره گاكاني حشع گپران. بږ نپوي شته گان
به ساغي نډكوتپه دس پدكيي، خزيان زود شتي نډخؤشخانه، چاپخانه، راديوكېان،
هاون و دوشكاكانيان خراپ كړد بو. هندېكيان به قمنديل دا هډلگوران بهرو تيران. بهر
قمنديلي بهر نندا بو. لم شمرهوا دو پيشمرگي پدكيي كوړزان: عوسمان كاوازي و،
غډفور پشتاشاني. ناگاداري هېزه گاني خومانم كړد كه نيتير دويان نډكېون و وازيان لي
بهپان.

*

هېزه گاني پدكيي له جود به داخ بون. هلام تپي كوسرېت لوان زياتر، چونكه
هډمي چمن روژي بو نډرماندي تپه كېان و جوگره كمي و ۳ پيشمرگه پان كوړزا بو.

دوای به لاداکوتنی شهرکه له کاتیک دا خبریکی کزگردنوی پلنگه‌گان یون، شورش حاجی که نموسا راپری سیاسی تپس کوسرت و، په ریکوت له بزه‌گهی پاداوان دا نه‌کوزرا یو، کیموت یو تمسانا کسردنی پلنگه‌گان. به تورجونیکی زوروه هندی لور پلنگانی یز من هتا سهریان بکم. من لور کاتدا نمشپه‌زایه سر نموی سهری شه و پره بکم، نمویست هرچی زوه بگینه لای هیزه گمارزدراوه‌گهی مدهندی چوار. پلام شورش پی ی داگرت که هر تپس سهریان بکم و سرنپی یز دوانیان واکشام؛

پدکپکیان، راپزرتیک یو دهراری روداوه‌گهی پاداوان یز عسز مسعود و مدکپس سیاسی هیزه‌گهیان نویس یو. لم راپزرتدا نویس یوان تاقس چدکاری جدالی له گوندی پاداوان کسینکیان یز هاورپانی ثوان و هتالانی حیزی هاورپیمان؛ حسک دانا یو. پلام هاورپانی ثمان لیان هاتنه دست و کمپنه‌گهیان شکاند و، پنجیان له چدلاله‌گان گوشت، نمش به توادری پچوانندی راستی روداوه‌گوه یو.

دوسپان، دفتتریکی گسوره یو په قسواروی (ندی چوار) ترخان کرا یو یز لیکولینوه و هلستانگاندنی سرگرداپتی و فرمانده و هیزه‌گانی پدکپتی له سر شپوری نو راپزرتاندی دزگاکانی ثمن و تپتیشبارت دهراری هیزه‌گانی موعارضه ناماده‌بان نه‌کره. زور به درزی ژماروی پیشمرگه و نای فرمانده و نندامانی سرگرداپتی و کادره پیشکوتوه‌گانی و، رادی دلسوزی و تازاپه‌تپیان، تنانت نموندی یوان کز کراپوه، زانپاریان له سر پندی خونندواری و پشه و، نای ژن و مندل و خوشک و برا و کس و کارشپان نویس یو.

سهر نموه یو، ششکی له پاهتی ثمنیان دهراری حیزی بدس و جیشی عیراق سهر نموه یو، ششکی له پاهتی ثمنیان دهراری حیزی بدس و جیشی عیراق و دزگا سرکوتکوره‌گانی و، هیچ حیزیکی تر نه‌کره یو.

*
هسو خلکی کوردستان به پزاروه گوی قولاشی هوالی تم شرانه یون. به هاردمردپوه له گدل پدکپتی، که له لایه‌گوه عیراق و، له لایه‌گوه نیران و، لم لایه‌شوه هیزه‌گانی جودی تی ووزکا یو. دوستانی پدکپتی، تنانت خلکی بیلاین، خیمی چاره‌نویس پدکپتپیان یو، نه‌ترسان پدوتی. نهراری هسان روژ به پشکل قسم له گدل راپر کړه و، هوالی سرکوتنی پدکپتی و شکانی هیزه‌گانی چوار براکمی جودم راگه‌باند.

مپستی سره‌گیم لور قسانه روخانندی وری هیزه‌گانی جود و پزگردنوی وری هیزه‌گانی پدکپتی یو، که لور کاتدا له دمرشیر و سرچاوی مده‌گان گمارو درا یون.

*
له پنکه‌گهی حسک دا چدکپکی دزی فروکه گسرا یو، پلام هندی پارچمیان لی دمرهنا یو. به پیشمرگه‌گاتم وت: «پو شوندا برون که توانی پی دا روشتون پلکو پهان‌دوژنوه» پاش نمختی هاتنوه پاچ و خاک‌نار پهن و تپان چالیکمان دوزپوتوه تازه هیلک‌ناروه رنکه له وی دا شاردپه‌تپانوه. چون چاله‌که هیل پدنه‌وه. برام رهبن، کاتی خزی پیشمرگهی پدکپتی یو، له قرناکار دائنیش چاری لی یو، وتی: «هزی نو چاله هیلک‌دنه‌وه؟» و تپان: «په دوای پارچی دیسترونه‌کدا تگسپین» برام وتی: «نموه پارچی دیسترونی تی دا نیه، پلکو لاشی خولی حیمه تادی تی دابه!»

منیش ههلم دایه وتم: «خوله له سویده»
وتی: «په‌زی گمیشته و، دوینی کوژا»

*

روژی رابورد هندی له سهرکرده و کادهره‌کانی حشع روشت بون. هندیکیان
دیه‌زان ته‌په‌بون، له‌وانه: کهریم ته‌مه‌د، مه‌لا ته‌مه‌دی پانیخه‌لانی، قادر رشید ناسک.. من
له‌دولی خاتنه‌ا بوم که ئه‌ساته‌پان هه‌نا. هندی قه‌سم له‌گه‌ل کردن و مه‌فره‌زه‌په‌کم جیا
کرده‌وه به‌رم کردن بۆ ناو‌زه‌نگ، به‌مه‌فره‌زه‌کم وت به‌که به‌ریزه‌وه رفه‌تاریان له‌گه‌ل به‌کن
و، به‌سه‌لامتی په‌سانگه‌په‌نه لای ماسجه‌لال. گه‌راوه‌کانی تر نه‌په‌ردان بۆ وهرتی. حشع
سه‌ره‌تا هه‌مو گه‌راوه‌کانیان به‌کوژاو دانا. له‌دنیادا واپان په‌لاو کرده‌وه.

*

نیه‌ر ته‌په‌ر خومان ئاماده به‌که‌ین بۆ شه‌کاندن گه‌ماروی مه‌له‌ندی ٤. په‌لاو به‌رنه‌وی
هه‌والی گه‌یرانی سهرکرده‌په‌تی حه‌سک و حشع، وهری هه‌زه‌کانی جه‌ودی له‌دولی په‌له‌سان و
ناوچه‌کانی تر‌دا دابه‌زاند. چه‌ینه وهرتی هه‌زه‌کانه‌ان کرده‌وه به‌ش:
- به‌شه‌یکان له‌وهرته‌وه به‌سارسه‌ره‌ک دا به‌سهرجاهوی مه‌له‌کان.
- به‌شه‌یکان له‌دوگه‌له‌وه به‌سهران و گه‌ره‌وان.

له‌ره له‌پاتی خامی سه‌پی، په‌رویه‌کی زه‌ردمان کرده‌پازوی راست.
هه‌زه‌کان بی به‌رگری گه‌په‌شته شه‌په‌نه‌کانی خویان. له‌گه‌ل که‌مال خۆشه‌او و هه‌زه‌کی
مه‌له‌ندی ٤ له‌سهرجاهوی مه‌له‌کان په‌که‌مان گرتوه. دولی مه‌له‌کان و پشته‌تی و پشته‌تی
شه‌یخ وسان که‌ته‌په‌روانی به‌سه‌ر مه‌له‌کان دا، به‌ده‌س هه‌زه‌کانی جه‌وده‌وه به‌، به‌ته‌قه
ته‌په‌ته‌په‌شت به‌ئاسوده‌یی ئاو له‌کانه‌که به‌په‌ین بۆ خواره‌نبوه.

ته‌و روزه‌ له‌وی مه‌په‌نبوه بۆ په‌شه‌ودان. به‌ته‌ما به‌ین روژی ده‌ایی له‌به‌ره به‌پان دا
په‌لاماریان به‌په‌ین. ته‌وان له‌ته‌په‌روه ده‌سته‌پان کرد به‌که‌شانه‌وه. ناوچه‌که‌پان به‌ته‌واری چه‌ول
کرد. روژی دوهم که‌چه‌ینه په‌له‌سان به‌هه‌زاران که‌س و به‌سه‌دان ته‌وتومه‌یل له‌هه‌وله‌په‌ر و
شه‌په‌نه‌کانی ته‌روه هات به‌ین به‌په‌رمانه‌وه. تا ته‌و کاته‌ نه‌شه‌ه‌زانی حشع و چه‌اره‌په‌وره‌س و
به‌ه‌زاره‌ن له‌تاو خه‌له‌ک دا، زه‌راپه‌تی خه‌له‌ک ره‌پیان له‌پان به‌به‌ ده‌په‌ی نه‌په‌نه‌ و «هه‌زی
تا‌واده» پان ته‌ه‌زانه‌ین.

*

ته‌مه‌سیری جه‌ود بۆ روداوه‌کان
ده‌وی ته‌وه‌ی سه‌هرانی جه‌ود و هه‌زه‌کانیان که‌شانه‌وه به‌ته‌هران، سهرکرده‌په‌تی جه‌ود
په‌یکه‌وه به‌په‌تبه‌یکان له‌سه‌ر روداوه‌کان ده‌رکرد و، هه‌رله‌په‌نه‌ش به‌جیا به‌په‌انی خۆی ده‌رکرد.
جه‌ود له‌په‌په‌نه‌کی دا نه‌وسی به‌ی:

«وکات ذروة هذه الاعمال الاجرامية، الهجوم الغادر المفاجئ الذي شنته قيادة (اوک)
على منطقة پشت آشان لتصفية عدد من مقرات الحزب الشيوعي العراقي والحزب الاشتراكي
الکردستاني والحزب الاشتراكي الكردي (پاسوک)، هذا الهجوم الذي يمر عبر مرحلة جديدة من
الانحطاط والتدهور، وارتكاب ابلشع المجازر الدموية بدعم مفضوح من النظام الدكتاتوري
الدموي...»

حشع له بهمانه‌کمی دا نوسی بوی:
 «... وهل ممکن لای مستحبع للاحداث ان لايربط بين سلوك قادة الاتحاد الوطني
 الكردستاني هذا والمبادئ التي تهيئ بينهم وبين السلطة الدكتاتورية وصفقة المساومة
 والاتفاق مع صدام. ان كل ديمافورغية قادة الاتحاد الوطني وبراعتهم البهلوانية فی الدعاية
 لايمكن ان تغطي تواطئهم المفضوح مع طغمة صدام حسين.. هذا التواطؤ الذي ظهر فی
 محضرتهم لهذه الحرب بالتعاون مع اجهزة السلطة ومخابراتها ومرتزقتها...»

پدک له بهمانه‌کمی دا نوسی بوی:
 «ان الطبخة التي يتفخها (اولک) ساهمت فی الاعناد لها دوائر الامپريالية العالمية
 بزحامة الامپريالية الامريکية واقطاب الاشتراکية الدولية (سوسیال دیمکرات)، وكافة الانظمة
 والفرق الرجعية السوداء. من اعداء الشعب العراقي والشعب الكردي...»

حشک له بهمانه‌کمی دا نوسی بوی:
 «وله رؤی ۱ - ۳ فابری ۱۹۸۳ دا تاقمی سورداکاری به ناو (به‌کیتی نیشتمانی
 کوردستان)، به گوبری نغشسه‌یه‌کی گلاوی تاوانکارانه، که ساوه‌یه‌کی زوره نیشی بز
 ده‌کسن، به هاوکاری رئیس فاشی بهغداد و تاغاکانیان له تیسپریالیزم و هیندی
 سرکردایه‌تی سوشیال دیموکراته‌کانی رؤئارا، وهک تعلقه‌یه‌ک له زنجیره‌ی نغشسه و
 پیلاته‌کانی تیسپریالیزم و ژاپونیزم و هیزی کۆنه‌په‌رست بز تاو تیکردن و گه‌سارزدانی
 بزوتنه‌وی زنگاری خوازی له ناوچه‌گدا، هیرشیکی کتوپری ناسوردانه‌یان کرده سر
 پاره‌گاکانی سرکردایه‌تی حیزبان.. و لاینه‌کانی تری جود به کسلک وهرگرتن له
 کۆکردنه‌وی چه‌کداره‌کانیان به ناگاداری و له به‌رچاوی رئیس فاشی بهغدا و به پشتیبانی
 هیندی لایه‌تی هاو‌به‌مانیان و به هاوکاری و هاوهمنگاوی راسته‌موخزی هیزه چه‌کدار و جاشه
 خۆفرۆشه‌کانی رژیم، به نیازی قه‌لاچ کردن و له ناو‌ردنی تهاوی سرکردایه‌تی حیزبان و
 حیزبی شیوعی هیراتی و پاسۆک وه به مه‌بستی نه‌لج‌مادنی ترکی پی سپه‌رویان و جی
 به جی کرده‌نی مریجیکی تر له مریجه‌کانی دست تیکه‌لا و کرده پیلاتیکیری به‌که‌یان له
 گه‌ل رژیم دا...»

پاسۆک له بهمانه‌کمی دا نوسی بوی:
 «په‌رده‌یه‌ک له دواپه‌رده‌کانی تم شانز گالتجاریه جاش مودیرنی جه‌لالی نو ههمو
 کارسات و مه‌بنه‌تی و خه‌بانته و خۆفرۆشی و کوردکۆژی و ریزتیکه‌ری و گه‌ره‌لاوژی و
 تالۆزی و ناپاکه‌یی تم چهند سالی دواپی جه‌لالیزمی بی تاپره، که له ژیر لایسته و
 مانه‌شی دهرجام‌سایی (به‌کیتی نه‌شتان‌فرۆشانی کوردستان)...»
 پش شیری به‌کیمی گه‌ن‌دیلش جود و لاینه‌کانی له شیری پروپاگانده‌دا دژی
 به‌کیتی زل‌دان لم قسانه کرد بو. نغسه، به‌کی بو لو هز به‌ره‌تسیانه‌ی، زمینه‌ی
 په‌لاماردانی سرکردایه‌تی جودی ساز کرد.

*

تضامنی امی، پان قهری قازا
 حشع له سهرانسیری دنیا‌دا هیرشیکی پروپاگانده‌یان دس پی کرد. شتی وایان له
 گه‌ل حیزبی به‌س‌یش نه‌کرد بو. نه‌مه به هزی دا‌ه‌رومانه‌وه له دنیا زور تاگاداری تم به‌زمه
 نه‌پوین و گویمان نه‌م‌دا‌ه. به‌لام زوری نامه و بروسکه‌کانیان نه‌نارد بز پاره‌گاکمی شام و،

رادیوی پارتی هندیکانی پلار نه کردوه. نوره پدکم چار بو ناوی هندی لو ریگه رانه بهیستین. قاز به پول نه گهرین. هرچین پدکیان بهیستی، بی نموی نموانی تر بزانی چی قوماده، همویان به پدک دنگ نه قهریق. پوله قازده گانی نم لا و نمو لاش که گونبان لی ی بی بزبان نسیزنمونه. نمسجاردیان (نضامن) د (امی) پدکسی حیزبه شیوعه گان له گهلا حشع دژی پدکیتی دهریان بری. له قهریق قازده گان نهچو. چونکه بی نموی راستی روداوه گان بزانی بز پشتیوانی له حشع کموتنه ناردنی بروسکی نارمزی بی پدکیتی و، پلاماردانی. پدکیتی هیزکی بی پشتیوان و بی کس بو، نه پهبوندی بازوگانی له گهلا نمو ولاتانه هبو رایگری، نه نموتیشی هبو تا لیان بری. دوژمنایهتی پدکیتی، بز نموان، هچی تی نمنهچو.

مدهکتبی سیاسی پدکیتی یادداشتیکی دهریاری روتی روداوه گان ناماده کرد و، ناردی بز حیزبه شیوعه گان، ناماده بی خزی دهری بز قهرلکردنی لیزنه دکی بیلاپن لو حیزهانه که له روداوه گان بکولشوه بز نموی لاپنی بهرپرستار دیاری بگری.

*

نیتیهامه گانی حشع

حشع، شیری پشتاشانی کرد بو به کمرستنی پروپاگانده دژی پدکیتی. راسته دکی زوری نمو قسانمی تمیان کرد دژی دورستکار بو:

- نمپاتوت: «نم هیرشی پدکیتی له سمر داوی حکومتی بدعس و، به پارمندی

نموان و، بز رازی کردنی نموان بو، وهکو پیشی له نرخی ریککوتنی له گهلا پدکیتی»

لو کاتمه هیزی سمره کی له مپدانی خیبات دا دژی رژی بدعس، هیزه گانی

پدکیتی بو، هیزه گانی جوو قورسایه کی سیاسی - چه کداری نموتزبان نمبو. چالاک

گوره بان خفیک کردنی هیزه گانی پدکیتی بو، به ملماتی ی دهسلات و شیری لاهلاوه.

له گانی شمره گانی قندیل دا، هیزه گانی پدکیتی بهر هیرشی بدعس کموت، نهک هیزه گانی

نموان. گوره ترین چه کی دهستی پشمرگه گان: تارپچی و بیگه بی بو.

- نمپاتوت: «همو دیله گانپان کوشترین»

لو شمره دا زوریان گشانوه بز نهران، زیاتر له ۵۰ کسپان گهرا. له ناو گهراوه گان

دا: گهریم نحممد، نمنامی م س. ملا نحممدی پانیخیلاتی، نمنامی ک ن و مدهکتبی

نیقلیمی کوردهستان. قادری رشید ناسک، نمنامی مدهکتبی نیقلیم. نمنانه ۳ کس بو

له سمرانی حشع، دهسپچی به ریزوه به ری کران بز ناوژهنگ. گهراوه گانی تریش نیردوانه

وهرتی. ریگاپان درا بو به نارمزی خنپان کسزبونموی سیاسی بکمن، نمنانیت

کوبونوبه کیان بز چلهی کوژاوه گانیان کرد. کس ریگبی لی نه گرتن. پاش ساوه پدک

همویان بهر دران.

- نمپاتوت: «وژنه گانیان کوشته و، دستنرژپان کردوته سمر خیزانه گان»

دوای گشانموی سمرانی حسک و حشع و چه کداریه گانیان، همو خیزانه گانیان له

ناوچه کدا به چی مایون. له ناو نمواندا خیزانی فاتح رسول و فریشتی خوشکی دلزار..

به ریزیکی زوروه رهتاریان له گهلا کرا. هر کس وستی ناوچه که به چی بهیلی ولاخی

بز داپن کرا و، نموی بهیستی به پاره بو پارمندی درا و، نموی مایوه کس زوری لی

نه کرده بوا. نمنا ۱ نافرته شیوهی کوژا بو، نموی وهکو دوایی خنپان له نمنامه دکی

دا نویسی بویان، تا دوا فېشېدک نازایانه شعری کړه پر.

- تمپانوت، «پاره‌گا و ماله‌گانپان تالان کردین»

جیگې داخه، تالان و روادودوت پشیکه له نعتی کونی شروشنوی کوردهواری.
دوای کشانموهپان همو کلوپېلی پاره‌گانپان؛ پلگه و کتېپ، چدکی قورس، پتانی و
خېرمت، نازوقه، دهرمان.. کپوته دس هېزه‌گانی پدکیتی. حشع زوری پاره‌گانپان خونی
تېک داپو، رادپو، کلوپېلی نمخوشخانه‌گانپان خراب کړه پر، پارچې گرنکی هاوین و
دوشکاگانپان دهرهپنا پر پر نعتی پدکیتی کدکیان لی ودرنه‌گری.

*

زوری پلگه‌گانی حشک، پاسزک، حشع کپوته دس و دسپېجی نېروران پر
نازوقه. له سر تم شعره نامیلکپدکی تایه‌تی پشت نعتور به پلگه گېراودکان پلاو
کراپوه. پلگه‌گان له نازوقه‌دکی مامجلال دا هنلگېرون.

*

خوشناو‌د‌تی

خوشناو‌د‌تی پر ناوچپه تلپن که شونې ژپانی عیشپره‌تی خوشناو. خوشناو
پېک هاتوه له تېره‌گانی: میر محمېلی، میر وسوی، پشت گمړی (پشت گمړی) و،
نموانش نمې به چنډ پرمپاوه. له لای سروپوه له گیل عیشپره‌د‌گانی همرتی و سوچی
و، له لای خوارپوه له گیل پوران (پلهاس)، له لای روزه‌لایپوه له گیل ناکز و، له لای
روزه‌لایپوه له گیل گمردی و همړکی هاوسنوره. له روی پرمپرمپاوه‌د‌پش پوه به
سر ناحیه‌گانی ممرکزی شغلوه، کویه، هیران، له پاریزگای همولیر و، ناحیه‌ی پیتواته
له پاریزگای سلیمانی.

عیشپره‌تی خوشناو سروکاپتېدکی پدگرتوپان نمپوه. وچ، له گشته‌د‌کی دا پر
کوردهستان سالی ۱۹۲، له دانېشتنیک دا له گیل پیاوماقوله‌گانی پاپان له سلیمانی، که
باسی پدکیتی لیدرالی ولاته پدگرتوپه‌گانی نعتوریکای پر کردون، پدکیکپان وتویدی
جزری پرمپرمپتېدکپان له هی خوشناو نمپې. مېهستی نمپوه پوه که سروکاپتېدکی
پدگرتوپان نمپوه کپشه‌گان به لادا پخا، پلگو چنډ کسی له سروکد‌گانی تیره‌گانپان
نمپرمپان گرتوه پر باس و برپاردانی.

سروکد‌گانی خوشناو نازناوی پدکیان هپه، پلام عیشپره‌د‌کپان پپیان تلپن: میر
و میران. میره‌گانی خوشناو رفشارپان له گیل جوتپاره‌گان زور خراب پوه و، سزای
قورسپان داوین، وکو دهاوادم ته‌گېرنپوه پر چاوتوساندن و پر سزادان، نعتاسی گویزان له
سمر سمری زلامی زیندو ناشتپوه و، به پر ی پدتی به سمر ستمپری (درکه زی) دا
گېره‌پان پر کردون.

صدیق پدگ، پدکی له سروکه دسرلشتپوه‌گانی عیشپره‌تی خوشناو، پا وکو
خونان پپیان نموت صدیق میران، له گیل مولا مستظفا ناکزک پر. ناقصی له گاوانتپه‌گانی،
که خوشناو و نعتاسی پارتی پون، راسپارد پوسپدکپان پر داتا کوشتیان. حکومتی قاسم
له سر نمپوه فخرماني گرتنی نېسراهم نعتمد، که نمپوسا سکرتېری پارتی پوه، دهرکرد.
دوای نم روداوه نم پتمالپه نعتر به لای حکومت دا کپوت و، پر به پدکی له چدکپلگر،
دلسوزه‌گانی حکومت و، پشدار پر له دروستکردنی نورسان صلاح‌دین، مفرزه خاصه،

لموچی خفیف...

ننومر پدگ، پدکپکی که له سمره‌که‌گانی خوشناو، له سمره‌تای دمس پی کردنی شورشی ته‌لول دا پشدار ی کرد و، پدکی له پنگه سمره‌که‌پدگانی له پشواته دانرا. سمره‌نجام له گیل کاره‌دمسته‌گانی بازانی به تابه‌تی عطلی شمعان، که پشواتی کرد بو به باره‌گای خوی، تیکچو، ننومر پدگ چو پال حکومت و، بو به پدکی له چه‌که‌پنگره دلسوزه‌گانی حکومت و، پشدار بو له دوستگردنی نورسان صلاح‌مدین، سمره‌زه خاصه، لموچی خفیف...

چیا لیمان هزاران کسی له روشنبهر و چوتبارانی خوشناوه‌تی له شورشی ته‌لول و، له شورشی حوزه‌یران دا پشدار یون.
خوشناوه‌تی به گشتی شاخاوه. گونده‌کانیان کموتزته پتاری شاخه‌گانی ماکوک، شیشار، هموری، سفین، پیرام، پنه‌پاری. ناووه‌پای خوش و کانی و ناوی سازگار و دیمه‌گانی جوان و دلگیرن. ناوولناری و، کشتوکال: رمز و باخ، دانوبله، توتن و سموزه ندمن و، دوشاوی تری ی خوشناوه‌تی به ناویانگه. بزنی مرمز وانه‌گیرن و، پشواته جزوای هونرمه‌ند و زانای لی بو، «کر» ی تفنگ و نا‌پایان دوست نه‌کرد.

*

پندیک له خوشناوه‌تی

نافره‌تیکسی به‌یون دو هیزه دوشاو، هیزه‌پدک دوشاوی رمش و هیزه‌پدک دوشاوی سپی، نندا به کولی دا به‌یا بز فروشن. له ریگاپدکی چول توشی کاپرایدک نیی. کاپرا لی ی نمپرسی: «ژندکه کوله‌کیت چه؟»
ژندکه نملی: «دوشاو».

کاپرا نمپرسی: «نمپروشی؟»

ژندکه نملی: «پلی». ژندکه له دلی خزی دا نملی ته‌گسر لیم نیسوی ریگاپه کریاریم لی پیدایا لیم پکری باشر نیه لمدی لمر ریگا دیژه به‌یوم؟
کاپرا نمپرسی: «نموانم تامی پکم؟»

ژندکه نملی: «پلی». کوله‌کسی دانه‌گری. دمس هیزه‌پدکیان نه‌کاتوه.
کاپرا پندپدکی لی نندا و تامی نه‌کا. نینجا نملی: «حیز نه‌کم نملی تریش تام پکم».

ژندکه ملی هیزه کراوه‌کسی به دستنوه نیی، دمس هیزه‌کسی تریش نه‌کاتوه به دسته‌کسی تری نمپگری. کاپراکه دمس نه‌کا به پاری کردن له گیل ژندکه و دمس نملیا بز ران و ناوگلی. ژندکه نینجا تی نه‌کا مبه‌ستی کاپرا چی بوه، پلام کموت بوه هلو‌به‌ستیکی دژواروه: دمس له هیزه‌کان پهر پدا، بز نملی خزی له کاپرا به‌پاریزی، دوشاوه‌کسی نملی، دمس له هیزه‌کان پهر نندا کاپرا سواری نیی. ژنه له داسوی دا نازانی کامیان هیل‌بیزی، نملی: «وای له قونی! وای له دوشاوی!»
نمسه قونی «نیمیزاز» و «حیز فرستی» ه له زمانی کوردی دا.

*

چوینه پالیسان. دلی پالیسان به ناوی گوندی پالیسانوه ناو نملیا. کموت بوه نپوان زنجیره‌پدک چپاوه: ماکوک - دهره شیر - پاری ختی. زنجیره‌ی هموری - کلاوقاسم

- پنی هریر. چپای شپشار. رۇځهلانی سر به سلیمانی و، رۇځتاوای سر به هملیر بو. دولیکی تاوهدان و پ. له تاوایی بو. گوندهکانی: شیر، دیراش، میرگسور، ختی، توتی، زینی، چپور، ویری، صلیوک، پیراو، کانی بورد، نندیک، تنگوز، نوو، دواو، زپو، هیرتل، هومک، سور.. له پتاری نم شاخاندو پون. پاره‌گای سلیمندی چواری په‌کشی له پالسان و، پاره‌گای لاپندکانی جود: پارتی له پالوکارا و، حش له شیخ وسان و، حسک له. جاده‌پکی کیری گرنک به تاوهراسی دوله‌کدا کرابووه رانیسی نمبست به خلیقان، واته به جادهی هملیر - حاجی هومراندو.

چند روژی له پالسان مایندو، خلیکی زور له هملیر و سلیماندو هان پز لامان. مایند چومو جیگای خزی. سمرلندی تپه‌کانی: سفین، هوری، کوسریت، دهشتی هملیرمان ریکخستمو و، هندی ئالوگوزمان له سرتپه‌کان دا کرد. هندی له هیزه‌کانی حسک کشا پونمو ناوچه‌کانی نازفین، ساقولپه‌کان، دهشتی هملیر..

*

بهره سفین
دوای چند روژی له گیل تپه‌کانی سفین، کوسریت، دهشتی هملیر، کمرکوک، گرمیان، سدرمه.. به شاخی هوری دا چرین پز نازفین. نازفین له پتاری سفین دایه. کسوتزه تنبشت هیران که تاوهدی پیروپه‌راپتی ناحیدی خوشناو بو. گوندیکی تاوهدان و خوش و کانی زوری تی دا پور رز و باخی خوشیان هبو. باخه‌کاتپان زوری هتار بو. هتاری نازفین به ناویانگه، ترش و شیرین و میخوشیان هبو. سرکشی ناپایان لی دوست نهدکرد. په‌کشی له ناو خلیکی نازفین دا نمدام و لاینگری زوری هبو. کوسمیش ریکخستنیکی باشی هبو.

*

مه‌لای معاشخوری
پیش چند روژی له پیکادانیک دا، له نیوان مغرزه‌پکی په‌کشی و مغرزه‌پکی جودا، پیشمرگه‌پکی په‌کشی کوژا بو. ترمه‌که‌پان برد پوه نازفین پینژن. مه‌لای مرگوتده سر به پفس بو، نمبشت بو ترمی پیشمرگه‌که به‌نه مرگوتده‌کی و، له گورستانی تاوایی دا وه‌گو موسولمان کفن و دفنی بکن، وت پوی: «نعمانه کافرن» پیشمرگه‌که خلیکی نمر ناوچه‌په نهو، ملاحیش نه‌پاسی بو، تنها نومندی زانی بو که پیشمرگی په‌کشی پوه و، په‌کشی پش لو کاتدا شکا بو.

ملاحم بانگ کرد، هندی سمرنشتم کرد، وتم: «تو توپ به پاره نده‌کی. هر توپی به دیناری نده‌یت، نده‌گو معاشه‌کمت به‌رن، نپتر مه‌لایتی ناکه‌یت و، رهنکه واز له نوکردنیش به‌نی، کچی حمت به خوت داوه بی تووی نیمه پناسی به کافرمان تپانی ی و، نه‌پلی له گورستانی نسلام دا پانتیون. نیی لیره پوی» کاپرا له گیانی خزی نترسا و. پشیمانی له قسکانی دمرنیری، پلام پاینم به قسکانی ندا داوام لی کرد ناوچه‌که به جی به‌پلی.

*

دوای چند روژی به سفین دا چرینه دولی ساقولی. خزم له ساقولی سروجاره و، هیزه‌کانی تریش له قلاسنج، زیارت، سوسی، گرتک.. پلاو پونمو و، پاره‌گاپان دانا.

مسفره‌زگانی حسیک زیاتر له ۲۰ نوتوموبیلان له دوی خویان په شاردراوه‌یی په جی هیشت پو. نوتوموبیلگان نودی هی خلک پو دامانوده په خاونه‌گانی و. نودی هی حکومت پو داپش کران په سر تپه‌گان دا. لم میراتپه منیش پکاپکی دپل کاپنم پی پرا. تپه‌گانی هودی، سفین، دشتی هودی، کوسرت.. مان نارودهو شوینه‌گانی خویان.

*

سماقوله‌گان

سماقوله‌ی چوار گوندن له رمزی پدک: سمروچاوه، گرتک، سپنان، گلی. هرچواریان کورت پونه پزاری سفین پرامهر شاخی پندباوی.

«سماقوله» رنګه کورتکراوی تپساعیل قولي پی. قولي په تورکی نازیری واته: پنده، کزله. هتا تپسایش له تیران دا علی قولي، حسین قولي، رزا قولي زوره که له جیگای عبدالعلی، عبدالحسین، عبدالرضای عمری په کاری نعیان و. له کوردی دا تپی په پندی علی، پندی حسین و پندی رزا. سماقوله واته پندی سایل.

«گرتک» وکو لیره نای گونده له پشدر و پالکاپتی پش هسان ناو هیه. گرتک، گردک، گردلکه، گردی پچوک.

سمروچاوه، سمروچاوه‌کی گوردی ناو و چند کانه‌کی لی پو. رز و باخی خوش و سپیداری راست و بالا پزریان هیر. کوپخا عزیز و کوپخا عهده همدوکسان له سمروچاوه داتمنیشن دو پساوی کوردپروور و پرمزی ناوچه‌که پون. هرچنده خزمی پدکتری پون، پلام له گدل پدک ناکوک پون. کوپخا عهده په منالی له کوه خوند پوی. خوندوار و تپکه‌بشتو پو.

دولی سماقوله‌ی پستراوه په دولیکی تروه پی ی نعلین دولی تپساحیان له سر نای هیزوپ تماو تپی. په درپای دوله‌که هزاران گوری لی په. وکو داتپشتوانی ناوچه‌که نګیرنوه لم دژلدا شمریکی قورس له نیران تپسحابه و کافره‌گان دا پو. ژماره‌کی زور تپسحابه کوژاون و. لو شوناندا نیژاون. پلام هیچ پلکه‌پدکی میژوی پشپوانی لم قسانه ناګا. رنګه تفسانه پی.

له نای رپاری هیزوپ دا له تاسی جلی کانه‌ک هلمقلولی گراوه. ناوه‌کی گمره زورچار پشمرګه په زستان خویان لی نشت.

شوپنوری هندی قولله و قهلا له ناوه‌گرد مایو. ناوه‌گرد پشیکه له زلمییری سفین خلک تپانوت هی سمرومی مهر محمدهدی میری سوزاته. تپی پیش نیش ناوه‌گرد قملای لی پوی، چونکه پدکی له لشکرکپشپه‌گانی والی پمقداد پز سر میره‌گانی پاهان لم دژلدا په گرتی ناوه‌گرد تماو پو.

چند وشه‌پدکم لو ناوه پست وپزانم وشمی تایسته‌ی خزشاوه‌تی پ، چونکه له شرمی تر پاو نپون، لغواته:

توک: ناو قورگی، گمر.

خوزی: تپرای ناو گورو. وکو: خوزی له توکدا هیشک پو. کپک: تپله سمری شاخ. وکو کپکی خانزاد و کپکی شیلانه له سفین و کپکی حمداغا له پنی هیر. رنګه تمیش له کپو، وکو لوتکه له لوتوه داتاشرا

گدل: هیره شه.
شیلو: لیل بوئی ناو.
زیندی: ئه سی.

*

فشه

که گه پشته خۆشناوتی، به گالتوه به هندی له فرمانده گانی هیزه کم وت: «لهم ناوچه پهدا سهد گاکه فشی کرده به بار. ئهوی فشی زل و دروی گهوه بهکا دهراری نازایدتی خزی به پیاویکی رهشید ناو دهر نهکا. ئهوش تا لهم ناوچه پهدا به نازوی خۆتان فشه بهکن!»

له گوندهکی خۆشناوتی دو کریخا خزمی نزیکه به گتری، بهلام له گدل بهکی ناکوک بون. ههردولا بهان کورد پهرور و دوستی بهشمرگه بون. ئهسوست ناشتیان بهکمهوه. گونده بهان دوژمنایهتی تی دا نهئما و، ئهمنش له بهکگرتهوی ئهوان قازانجهان نهکرد. سامان و روستهم راسپارد به پکونه بهنیا نهوه و، خهکی ریکه خستنهویان به و منیش دوا قسهی تی دا بهکم. ههردولا رهقییان نهواند و ملیان نهئدا و، مهجره گانی بهکتریان قوبل نهئکرد.

بهکی له ناوی پکهره گان سهیر نهکا به قسهی خزش و نامزگاری کسهیان نایهته سهیر ریگای ناشتیه نهوه و ریکه کتون، له مزگوتیه کدا که ئهوان و، زوری بهشمرگه و فرمانده گانیانی لی ئهیی، ئهلی: «ئزانن له دی بهکی گهرمیان له گدل دو کس زور خهریک بهین ریکیان بههه نهوه. کهلکی نهگرت به ئهوی نازاوه که بهکو نهئمهوه ههردوکیانم گرت. نهوتم بهی دا کردن و، ههردوکیانم سوتان. ئهتر ناوایه که رزگاری به له دهستان..» بهکی له برادره کاکا هاتوه به پیکه نهئمهوه وتی: «تو به ئهسست وت فشه بهکن! مهسست نهوه به: فشه به خۆمان بهکن یا به خهلیک! وتی: «به خهلیک» وتی: «غلان فشه به خۆمان نهکا!» بهیروکه بهی به گهرامهوه کردمان به پیکه نهین.

*

گرده سور و جهمامزک

لهم ساره پهدا دو چالاکی بهشمرگهیی گهوه به، له سهرانسری کوردستان دا دهنگیان دایهوه. بهکیکیان بهسهدک به تهیی ۲۱ ی کهروک له جهمامزکی نزیک کۆمه به هیزکی هاویشی دهزگا سهروکته گه گانی نایهوه. ۱۸ کسهی تی دا کوژرا. زۆریان تکریتی بون. ئهوی ترهان، شهریک به له گرده سور تهیی ۸۶ ی دهشتی ههولیر کردیان. هیزکی گهوهی جهیش به پشتیهرانی گۆتهر چو به سهریان. هیزه کهی حکومه بهان شکاند و کوشتاریکی زۆریان لی کردن و لاشی کوژراوه کان له شهڕه کدا به جی مان.

*

شههابه چهپهل

له سهرچاره، له ژوره کهی بهرام بهرمان تاقی له بهشمرگه گان به پاریزگاری ئهیه تنفوسن، روژیکیان بهکی له بهشمرگه گان هات وتی: «ههسومان توشی گهری بهین»

ورگ و ملی پشان دام کوشیکی زوری کرد بو نمینزانی له چیموه توش بون. زیاتر له ۲۰ پیشمرگه نمخوشیی پیستیان گرت بو. لهوانه بو پگانه تیشمش. پزیشک هات سمیری کردن. چارهی نمخوشیه کئی دوزیموه. نهمر همو روژی به ناوی شلعتین خویان بشون و، جوروی دهرمانی بو نوسین، خویانی پی بهشتون. فانیله و کراسی تازه له پهر بکهن. نویندگانیشان بگزون یا همو روژی له پهر خنور هلیی بخشن.. تا چاک تهنهوه. لهو هلموهرچندا کاریکی گران و، مسرهفیکی زور بو. هوالمان نارد بز ریکخرای هملیر دهرمان و جلوهبرگ بنهن.

ویستم هزی پلاو پونهوی پدوموه. دواي تزوینوه دهرکوت کوریکیان له گله له میوه نم نمخوشییه گرتوه و لی ی کون کرده قسمی نه کرده، به تهنقست همو روژی جلوهبرگی پیشمرگه کانی تری له پهر کرده و، به نویندگانی توان نوستوه. بهم شهویه هملیران گرتویانه. نهمه جهنايه (موظف صحی) هیزه کهبانه و، ناوی شهابه و، خیلکی خانهقینه.

روشتی نم کارایم به لاهو سمیر بو، پیشمرگه نهمی خزی له سمر هاوریکهی به کوشت پدا، کهمی نم نمخوشی تی دا پلاو کرده پونهوه، له کاتیک دا خزی له پواری تهندرسستی دا کاری نه کرد. پهرام دا له پیشمرگایهتی دهری بکهن، پلام پیش نوه نیوه گیانی بکهن بو نهوی جاریکی تر تاوانی وا دوباره نهکاتوه. بانگم کرد زورم لزمه کرد و، وتم: «له پهر نهوی تز نم تاوانت کرده، لهوانه به خیلکی تریش توش بکهن، پهرامان داوه پتسوتین» به تورهیموه به پیشمرگه کاتم وت: «بهین پیسوتین»

کارا تا مارههک واینزانی به راستی نه پیسوتین. شههاب له پیشمرگایهتی دهرکرا، پلام مانگی زیاتری پی چو تا پیشمرگه نمخوشهکان چاک پونهوه.

*

مهفرزه کانی چود، به تایهتی می حسیک، کموته هملوهرین: همدیکیان هاتنه ناو یه کیتیهوه، همدیکیان چونه پال رژیم و بون به چاش و، همدیکیشان له پهرانه تیهوه چون بز برادوست و بارزان. چه کداری چود له ناوچه کدا تما. دواي چمند حفته بهک منیش نهتر نهشم له سحاقولیهکان تمواو بو، گهراموه دؤلی پالنسان.

*

مهلاي خفتی

مارههک له قوتاپخانه کئی گوندی «خفتی» داپهزیم. خیلکی خفتی و، دانیشتوانی ناوچه که به گشتی له گله نهمه دوست و هاوکار بون. مهلاي خفتی خیلکی نم گونده بوه، له ناو میژیی کوردا تاوانی خیانهتی گموره له نهتوه و نهشتمان نهدرتیه پال دو مهلا: تیدریسی پتلیسی و مهلاي خفتی.

دواي شیری چالديران، پشی زوری سهرزمینی کوردستان و، مهراپه تیه کانی کورد کموته ژیر دهستی عوسانییهوه، همدی کس تاوانی نهمه نهخنه ملی مهلا تیدریس. به پی ی لیکولینه کانی من: مهلا تیدریس میژونریکی گموره و ناگادار و، دیپلوماتیکی زانا و زیرهک و، کوردیکی دلسوز بوه. نهوانی نم تاوانی به پال نهدن هیچ پهلگه بکی میژویان به دستمه نهه. نهوی توپالی داگیرکردنی کوردستانی له مل دایه دوهیره کئی ناو مهراکاتی کورد بوه، نهک تیدریسی پتلیسی.

به گویری پندوهای ناز خنلک و، گیراندوی هندی له میژونوسه‌گانی کورد، وه‌کو: حوزنی موگربانی له «میرانی سوزان» و عه‌لادین سجدادی له «شورشه‌گانی کورد» ا، م‌لا محمدی ختی، پدکی له م‌لا گ‌دوره‌گانی سردمسی خوی و، موغتی میراپدتی سوزان پره. که لشکری تورک هیرشی هیناوه‌ته سر میر محمدی میری سوزان، م‌لا محمد فتوی داوه: «په‌رنه‌گاریی لشکری خلیفنی تیسلام جاتیز نه و، هرکسی شهری له گ‌دل پکا ته‌لاکی نه‌کوی.» له نه‌جانی نهم فتوایدا لشکره‌کی میری سوزان بلاوه‌بان لی کرده، میری سوزان خوی داوه به دست لشکری تورک‌هوه. به گیرادی رهوانی نستمولیان کرد و، هرگیز نه‌گرایه‌وه و، هوالی نه‌و. میراپدتی سوزان کوتایی هات.

*

مدلیخا

حوزنی له کتیه‌کی دا: «میرانی سوزان» پاسی کتیه‌یک نه‌کا، وه‌کو سیرچاوهی سردکی یز گیراندوی روداوه‌گانی سردمسی میر محمد به ناوی «مدلیخا»، که میرزا محمدی وقایع نگار به شهر هلی هستوه. چلیلی جدلیلیش له پیشدکی کتیه‌کی دا دهرای «میراپدیه‌کی کوردیه‌گانی ناو نیمه‌راتوری عوسمانی» پاسی دهنوسیکی نهم کتیه‌یک نه‌کا، که لشکری روسای قیسری له شهره‌گانی پدکمین جنگی جیهانی دا له داگیرکردنی رهواندزا دستی کوتوه و، له پدکی له کتیه‌خانه‌گانی پدکیتی سؤفتی جاران دا پوه. له زیر م‌لا و خویندواری ناوچه‌کیم پرسی و، چندی سؤراخم کرد، نه له لای کس هبو و، نه هچیان لی نه‌زانی.

حوزنی وا پاس نه‌کا میری سوزان کانی ناسنی له روستی دوزیه‌هوه، ناسنی لوی دهره‌ناوه یز دارشتنی چه‌که‌گانی. ر‌نگه نهمه وایی، په‌لام دانه‌شتوانی ناوچه‌که، وه‌کو له زمانی باووپیرانیانوه نه‌بانگیراوه: هرچی پارچه ناسنی شکاو و نال و، هوجوش له ناوچه‌کدا هبوه کزبان کردوتوه، لولمی تزیه‌کانیان لهوه دروست کرده نه‌ک له کانه ناسنی روستی.

*

حسن مارگر

پدکی لهو پیشمرگانهی شاهز هلی یزارد بون، له دسته‌کی من بی، کوریکی گرمیانی وریا بو، ناوی حسن بو. پیشمرگه‌کان ناویان ناو: حسن مارگر، چونکه مار و دوشکی نه‌گرت و، ترسی پیشمرگه‌کانیشی له گرته‌بان نه‌شکانه. حسن شاره‌زاییه‌کی زوری په‌یدا کرد بو له مار و دوشک و جزیره‌کانیان دا.

نومندی من گ‌راوم له سرانسمری کوردستان دا مار و دوشک هبه. ماره‌کان، هندیکیان زهراوین و هندیکیان زهراوی نین، به گشتی گ‌وره نین، به ده‌گمین هبه له مه‌تریک دیزوتر بی. هیزدپها، که له هندی شون پی ی تهلین حمزا یا شاماره له فزک‌لوزدا پاسی تدری، ده‌پایه‌کی نفسانه‌یه، به راستی نه‌بوه، یا نه‌ماوه.

لهو همو سالاندا، نومندی من به‌ستومه، ته‌نیا دو چار ریکوتی کرده مار به پیشمرگه‌هوه داوه. نموش له تاریکایی شومدا نه‌بان دی بو په‌نیا پی دا ناو. مار، چند جزری هبه، وه‌کو: تیره مار، ره‌شمار، زه‌ده مار، سجه مار، سفره

مار، سپسه مار، شله مار، کوره مار، کوله و بهاب، کوله کوره... هندی له مانه له هندی شوین هن و له، هندی شوینی تر نین.
توله مار، پچکی مار.

مار له زستان دا سر نیی، له بهاردا کاژ فری نهدا، نهگزی یا پیوه نهدا، که ماندو یا تهنری نیی نهفتکینی، بز ویشاق نهگشی و، بز پشودان پهپکه نهخوا، نهگزی نازاری نهدری به زوری بی وهزن نیی.

دوپشکیش چنند جوړی گموره و ناوخی و پچوک و، زهره و روش و کالی همیه. جوړه کانی و ناوه کانی به گویوړی ناوچه کانی نهگزیوړی: چزه پساله، کلاشوم، سولسوله، جیرواحه، دهماره کوزل، دوپشکه رسته... هی هندی ناوچه کوشتندن، په هر کسبکوه بدن به دهگمن له مردن دویاز نیی.

حسین زور روژ ماره پدکی باش خوی ون نهگردد، به دوی مار و دوپشک دا نار کله کی پوره و چم و پوړین و کون و کله پور نهگرا.

که ماری نندوز پیوه بزقته می نهگرت و، پتیک یا گزوه پیوه کی پنی له دانی گیر نهگردد. دانی هیل نهگشا نموسا پاری پی نهگردد. زور جار پوری نهدان.

که دوپشکی نندوز پیوه چیلک پدکی نهخته سر پشتی. دوپشکه که کلکی کلاسه نهگردد به چیلک گموره پدا، گسری ی پیش چزه کدی نهگرت و، به شتپکی رون نوکی چزه کدی، که زور کویت و له مو پاریکتره، نهگکانه، نموسا نی خسته سر دستی پاری پی نهگردد.

تا چوپنه پوری سرکه حسین له گیلان بو، نیر پیوسته مان پی ی نغما، ریگم دا پگزی پیوه ناوچه کدی خویان، له چالاکیه کی پیشمرگه دا کوژا.

*
چنند کسی له کادره کانی ناوچه می هوبیر له نار خویان دا گوت پیوه قسه و تسلوک که گویا من سلیمان چیه می نهگم، هرچی خیلکی سلیمانی نیی ریگای نادام کاری پدیتی و پاور پی ناگم.

روژیک له پالسان کوپونه پدکم پی کردن بز نموی نم قسه پیمان له گیل پاس یکم، به ژماره نندامانی م س، ک س، مستولی ملبندکان، نندامانی ملبندکان، لهرسرای ریکه خراوه کانی کومله، سر پیه کانی پیشمرگم... بز پاس کردن و پدک به پدک شوینی له دایکه پون و گموره پونیم بز رون کرد پیوه. دهرکوت نم قسه به هیچ پناغیه کی نهبو. تینجا هم وتن: «نم پسر کرد نموه می پیوه سه پره. نیوه خوتان به نیتنر ناسیونالست دانین. هندی پکشان خوی به کز مونیست نزاری. نیو به لاتانوه گزنگ نیی مستول خیلکی کوی پد؟ پدکو چنند خزمی شورش و کومله و پدکیتی نهکا» زور جار مروف چنند نه پدای گموره پی. پدلام دنیا هر له کونی قازا نهگدانی خزیوه نه پیتی.

*
پاره گامی من که له قوتا پخانه کدی ختی دا بو زور قوربالخ بو. جنگی عراق - نیران له نار چدی حاجی نومبران زور گسرم بو. همسو روژی چنند جاری پزله فروکه و هالیکز پتری عراق به سر خوشاوهتی دا نیچون بز مبدانی شهر. ترسام روژیک نیتش

بوده و مان بکمن. گویز امانتو سر «کاتی پیرو». شونده کمی قایم و، بو خویاراستن پیچ و پنا و، تاشمردی زوری لی بو.

*

رقی تافروت

خولی یه کمسی شمیری جود توار بو. نعو کاته من تاوم کسوت پوه ناوان.

دوسته کانی جود به خراپ و، دوسته کانی یه کیتی به چاک تپیان نمروانیم.

روژکیان پوله فرو کمی عیراق وه کو شاره زمره والدی وروژاو نغیرن پرمو ناوچی

حاجی نومردان. نیمه له «کاتی پیرو» دانیشته بوین، وه کو روژه کانی تر خیریکی کاری

روژانمی پیشمیرگه بوم. عطلی پچکول له ختمی بو، ناسیه کی پز تاردم نوسی بوی، دو

کچی ناسیام له سلیمانیسوه هاتون تمیانوی بین پز سمر دانت، ته گسر صاوت هسی

بیانیمی. زورم پی خوش بو. حزم نه کرد نه ختی گمش کفزی دانیشته کاتم، که به زوری

له گدل پیشمیرگه و لادنی بو، بگورم. و دلام دایوه بیان نیری.

کچه کان گمشان به گمری پیشوازم کردن و به خیر هاتنم کردن. پیکوه

دانیشته. پیشمیرگه کان ناو و چایان پز هینان. پرسیم لی کردن: ناویان چه و،

خدیگی کورن و، تیشیان چه؟ همدوکیان نمرانیمر بون. یه کیکیان خدیگی لای

کمرکوک و، نموی تریان خدیگی لای سلیمانی بو. کمرکویه کیان جلومرگی ناسایی له

پردا بو، شوی کرد بو به لام له سر جیوازی بهرواوری سیاسی له گدل میرده کی ناکوک

بو، نم سر به جولا نغوی کوود و میرده کی سر به حکومت بو. سلیمانیه کیان

تافروتیکی بالاپرز و جلیگی کوردی رازاوی تنگی له پیر کرد بو، هیشتا شوی نه کرد

بو. به دم و دوانیان دا ویا و زیرک و تیگیشتر بون.

وتم: «هیچ کاریکی تاییه تپتان هیده به من بکری بوزان بکیم؟»

وتیان: «هیچ کاریکمان نیه. هاتون له نژیکوه تصاروف و ته گسر کانت هسی

هندی موناقتش له گدل بکیم؟»

وتم: «فهرموا به تاروژی خوتان موناقتشه بکمن»

سلیمانیه کیان پرس: «باوروت به خوا هیده؟»

به لاموه سیر بو موناقتشه کانی هم پرسیار دس پی کرد، به لام تیگیشتم خزی

به چه بیکي نازاد پتواز و سمریست و کسراوه نغزاتی. وتم: «نهوه شتیکی تاییه تپیه،

پیمروندی به وژدانی مرژ خویوه هیده»

وتی: «نه! تز سکرتری ریکتراویکی مارکسیست نیی رقی ناشکرات هسی!»

وتم: «نهوه شتیکی تاییه تپیه، کار له باورنی سیاسی ناکا. له ناو نیمدا زور کس

همن باورنی گولیان به خوا هیده و، له همنان کات دا خویشان به مارکسی نغزان»

وتی: «نهوه به یه کوه ناگوفچین، یه کی که مارکسی پی نیی مادی پی...» له سر

نیمه روشت و، به لگه و بهانوی مارکسیه کلاسیه که توندرو کانی دوباره نه کرده، زوری

له گدل خیریک بوم تا پاسه کیم پی گوری.

هاته سر کیشی ژن، پرس: «رغیت بهرامیر به ژن چه؟»

کردم به گالته له گلی، وتم: «ژن نیروی کومله و دایکی نیروه کی ترشه»

وتی: «میبستم نهوه: رغیت بهرامیر یه کسانی ژن و پیار چه؟»

وتم: «له گزنفاری کومه لدا و تاریکی درېو له سر کېشې نافرمت پلاو کړاوه توه من نویسمه، لموی دا پاسې پدکسانی ژن و پیارم کرده.»
وتی: «نهی بز رگه تان نداده به ژن، وه کړ پیار، له شور شده کدا به شدار بن. نتوانمیش که هاتون له پیر تموی ریگای کارگردنېان ندراوته وازیان هېناوه؟»
وتم: «نیمه به هزی چمنگی پارتیزانپوه خزاونته ناوچه شاخاویه سمخته کانهوه، تمو ناوچانه میش به هزی دایرانپانهوه له پیشکومتی شار و شارستانی له ریزی ناوچه هیره دواکوتوه کانی دنیادان، ناتوانین به پله و به زور پیروچون و نارمزه کانی خزمان بخمنه چپگی قانونه کانی توان.. ناچارین ریزی نمرته باوه کانیان پگین، نه گیتا داتهرین و درمان نه گمن.»

زور باهتی جوراوجوری فلسفی، کومه لایته، سیاسي، فرهنگي.. پاس کران، پاسه کان سهره تپان هیرو کز تاپیان نهو. له زوری دا پیروامان جیواواز بو، به لام بز هیرودکمان خوش بو، بز من چونکه ماویه ک پر مانندی شروشوریکې پیوهده بوم و، زور له میسو پر گسوم لهو جوړه پاسانه نهو بو. بز تمو، چونکه نمیتوانی به نازادی پیرواکانی خزی بز پدکی دهری که په چپدی گوی ی لی نه گری و، موناقشې له گدل نهکا.

نریک عسیر کومتپوینهوه. گفستوگوزکاتمان تومنده بان لق و پوپ لی پوهوه. ناسپاویه کدی تمو تمنا چند سمعته مانی ودها قول کرد بو، تهوت زور له میوه پدکتری نمانسین، پوه ودها په راشکاوې تدواین. وستم په نوتومویل روانه بان یکم بز ختی بز لای عتلی یا بز تمو شونې خویان نمانیوه. ناردم په شون شوفیره کدا و، وتم: «نه تانوی بز کوی برون؟»

له نار چند تاشه پردیکی قرچ دا له سر لبادیک داتشت برین، پشتمان دا بو په ریزه چپای دهره شیر - پاری ختی و، دولی بالهسان و ریزه چپای هیری - کلاو قاسم - زنده تیر برامبرمان بو. شونیکې هتا پلی خوش بز سیرانی خلیکی شار و، رومانسی بز دلدار و دلخواز و، قایم بز پیشمرگه..

کچی تابین پر به دل حمزی نه کرد پینتوه دویزه به پاسه کانی بدا، منیش پر به دل، حمزم نه کرد دلی راهگرم، به لام نمیتوانی چونکه له قسو پاسی نار پیشمرگه نمرسام، تمو قسه و پاساندی تمو نرخی فلسیکی بز دانمندان و، لای واپو نمی لی ی پاخی بین.

پیشمرگه که نوتومویل کدی هینا. داوام لی کردن سوار بن له گلی. کچه به روگژی و به دلشکاوې هستا روشت. ترمز له دلی خوی دا قینیکی قولی لی هلگرت بوم، تومنده دلگران بو بو: له پلینه کدی پشیمان بومه که داپوی له نمزشخانه ناومندی کار پکا. له ریگفتی وازی هینا و، له هر جیبیکې بزی پکرایه منی تاوانبار نه کرد به دوژنایته ژن و، نهوت: «باوهری به پدکسانی ژن و پیارو نه و، رقی له ژنه»

له کاتی راگرتی شری بهس - پدکیتی دا سالی ۸۴ هاسره کم له نمزشخانه بز عملیاتی له دایکپونی نما کومت بو. تم خافه له نمزشخانه چو بو بز لای، لی ی پرسی بو: «تو ژنی فلانی؟» وت پوی: «پلی» لی ی پرسی بو: «چون نمیتوانی له گلی هیل پکدی؟» وت پوی: «بزی؟» وت پوی: «رقی له ژنه» تم پندوپاوه تا چند سال به

دوامهوه پر، گډهشت هرهوه دم چنده ناسره تېکي ناسپاوم. چارېکیان له مېانې قسدا
 په کېکیان لی ی پرسیم: «بزی رقت له ژنده؟»
 وتم: «په کې لمر شتانهی له زیان دا حزم لی پتی ژنده کی نمدی پی وتوی؟»
 وتی: «وام بیستوه»

سپرنلوی چپروکه کم هاتوه پسر. پېگوسان من نم نغزانی نغهامه کدی وهما
 تشکېتوه و نو جوړه په ری گردنه په «نېهانه» دانمی، نه گننا په جوړېکی وهما رفتارم
 له گدل نه کړد په دلی خوش و خدپالی ناسودوه پگمرتوه.

*

ناژاوهی ناو نغپیان

سالی ۱۹۶۹ په بریارېکی م ق ث ریگدی دامفرانندی په کېتې نویسرانی کورد
 درا: کاکه مېم بزانې و تالسی له نویسرانی کورد داوای نېجازهان کړد و، نېجازهان پی
 دان. زوری نغپیانده بهانی ناژار خویندراپوه، نموش خراپه نار دسکوتدکانی ناژارهوه.
 تم په کېتې، نه گمرچی له چار تمسني دا پرمهسی نده پی زوری له دوی خوی په جی
 نه پشتهوه. پلام له روی سپاسپوه دوی ناشپه تالیش خوی نددورانده و، نه چوه ژر پاری
 زلر و گوشاری پدستوه.

پدس کوری زانپاری کورد که چاران دهزگاپه کې سرپه خو، بهانی ناژاریش
 سلانده پوی، کورد پر په پشی له «المجمع العلمی المراتی» په ناوی «الهیته الکریده» وه،
 نه پوشت «په کېتی نویسرانی کورد» پش هلمپوشینتوه و پیکا په پشی له «اتحاد الادباء
 والکتاب». نویسرانی کورد له نار خویان دا ناکوک پون له سر نموی پچنه نار په کېتې
 عیرا قیده کوه یا موقاطعه می پکمن. (عبدالامیر محله) چنده کزونه په کې له گدل کړد
 پون. عبدالولشمیر نوسا راویژکاری روژناموای صددام و نویسری چپروکی «الایام
 الطویل» پر. هندی له نویسرانی پمپونده پداری وشی نیمه پان پرسی. نیمش بزمان نویسن
 چون نویسرانی گله کسان له مېدانی پشمیرگی و سیاسی دا پاوریان په نیمه هیده،
 ناوه نیمش له مېدانی نویسن و نده پی دا پاوریان په نویسرانی گله کسان هیده،
 بریاران لمر پاره پوه پز خویان په جی تمیلین و، هر بریاری پدن، نیمه ریزی
 بریاره کپان نه گرن و، په هی خوامی نغزاین.

نیمان موقاطعه مېان پگرداپه، یا پشدار پونایه، پدس ریخراوه کدی هر
 هلمپوشانندهوه. پز نموی هندی دسکوتی قانونی په دس بهیان کوته گتروک له گدل
 (عبدالامیر محله) و دزیری نیملام (شفیق الکمالی)، شفیق کمالی پلمی هندی
 دسکوتی تاپه تی پی داپون. له سر نموه زوری نویسران رنپان وا پو پشداری ریخراوه
 عیرا قیده پون.

ناکوک دودریژی ناو جولانموی کورد و، ناکوک شخسی، له ناو نویسرانی
 دا رنگی داپوه، نویسران له نار خویان دا ناکوک پون، تنانیت تاوانی ناروپان نده پ
 پال په کتری. کاپرپه کې کونه شپوهی په ناوی حمه سعید حسن، که خوی په چه پیکي
 توندمو و، په نوسر و شاعیر و رخنه گر داننا، نامیلکپه کی نوسی پر داپوی په دزگای
 راگداننی په کېتی پزی چاپ پکمن. له نامیلکپه کدی دا په زمانی نویسری سرجاده دوا
 پر، چنوی پسی په نویسر و نده پدکانی کورد داپو، نیتپه می کړد پون په ترسوکی،

جاسوسی، جاشایه‌تی بمعنی.. نامیلکه‌که پلاو پوهو، بهلام دهنگی نارمزی له ههسو
تدبیه‌کانهوه پهرز پوهو. چمتدین نوینتر و نامدهان نارد و، نهروی توانی زود نارمعدت کرده
پو، نهوه پو: نامیلکه‌که، دمزگای راگه‌یاندنی په‌کیتی چاپ و پلاوی کرده پوهو.

له سندا ههله‌یه‌کی منی تی داپو، له کاتی چاپ کردنی دا نوسرسلان به بهیشت له
منی پرسی حمعه سعید نامیلکه‌یه‌کی هیناوه بوی چاپ بکهن، بیکهن یا نه؟ منیش بی
نهروی پزاتم یا پیرسم ناوهره‌که‌کی چی تی داپه، پا نوسرسلان بزم پاس بکا، به گویهری
دایه‌نگردنی سهره‌تای «نان و نازادی» بۆ نوسرانی کسورد وتم پلاوی بکهنه‌وه تومسز
نوسرسلان خزیشی نهو جۆره نویسانه‌ی پی خوش بو. له سهره‌تاوه نه‌گهر نوسرسلان نم
ههله‌یه‌ی به من نه‌کرداپه، نم پزمیش دروست نه‌هيو.

من کبوت پوهه ههله‌یستیکی دژوارپوه: له لایه‌ک هسو نوسره‌کان له من زیز پون
و گله‌یه‌یان لی نه‌کردم، چونکه به ناگاداری من پلاو کرا پوهو، له لایه‌کی تروه جنبو و
نه‌تیه‌یه‌ه‌کاتی حمعه‌سعید راست نه‌بون، نه‌گهر له دمزگای راگه‌یاندنی په‌کیتیه‌وه پلاوی
نه‌کرداپه‌توه هیچ ترخیکی نه‌هيو. له‌م بابه‌ته نوسرانه هه‌بون، که بمعنی پا‌ن حشع رایان
نوسپارون بۆ پلا‌ماردانی نوسرانی تر، بهلام کلس پایه‌خی به نوسینه‌کاتی توان نه‌هيدا،
هی نم چونکه له دمزگایه‌کی شورپوهه درچو پو، حسابیکی تری بۆ نه‌کرا.

نوسره‌کان خزیان نامیلکه‌یه‌کیان له وه‌لامی نامیلکه‌که‌کی حمعه سعید نوسی و،
داواپان له من کرد: هم پیشه‌کی بۆ بنوسم، هم له دمزگای راگه‌یاندنی په‌کیتی پزیان چاپ
بکهن. داواکه‌یاتم جیه‌یه‌ی کرد. حمعه سعید زیاتر خزی قوشکی کرد و، نه‌پوست خزی
به «قوشانی نازادی بهر» پیشان بدا. به درز وه خزی له هه‌موان گورگه کرد و کبوته
جیه‌ردانی «مغنی و موزون». به‌م کاسپه نومه له رگای حه‌مه‌وه خزی گه‌یانه‌ه سوید.

*

شیرکو بیکس

دوای ناشه‌تال شیرکو بیکس دور خرا پوهو بۆ خوازی عسراق، له ناوایه‌یه‌کی
دواکوتوی گهرم له سهر رویاری قورات دایان ناور. نم دووخته‌نوه‌یه شیرکوی له شه‌هر
نه‌فست بو، له‌م ماوه‌یدا چهند شه‌هریکی سیاسی دروی دانا بو. له‌وانی گه‌یشت پونه
نیه‌سه: «کۆچ» و «براه‌مۆک». له ناوه‌نگ به ریکوپیکی گۆل‌سار و رۆژ‌ناسه کوردی و
عه‌ره‌یه‌کان و، هه‌مو گتیه‌کاتی ده‌رنه‌بون پیمان نه‌گه‌یشت.

«کۆچ» شه‌هریکی سیاسی بو، به زمانیکی نه‌ده‌ی چه‌رۆکی ناشه‌تال و چونی به
«کۆمیللی بۆ ئه‌ران نه‌گه‌راپوه». پاش ماوه‌یه‌ک «سنوس» «داستانی هه‌لو سووه‌کاتی قه‌ندیل»
مان پی گه‌یشت. نه‌مه شه‌هریکی سیاسی بو چه‌رۆکی ده‌س پی کرده‌نوه‌ی شورو
نه‌گه‌راپوه. شه‌هره‌کاتی به لای منه‌وه زۆر پهرز و کار‌یگهر و، پر پون له ده‌یمنی جوان و،
ناوازی خوش. جا نازاتم هۆی نه‌مه نه‌گه‌راپوه بۆ نه‌وه‌ی که پاسی قوناغیکی خه‌باتی کوردی
نه‌کرد خۆمی تی دا به‌شدار پوم، پا‌ن ههر به راستی شه‌هره‌کان به لای ره‌خنه‌وانیکی
په‌لاینه‌شوه وه‌ها بو. له سهر نم شه‌هر پاوتی به‌راری کوشنی شیرکۆیان دا.

له سهر بۆ له گه‌له شیرکو دورپه‌دور ناسپارمان هه‌بو، نه‌گه‌رچی له به‌ره‌پاوه‌ری
سیاسی دا جیاواز نه‌بن، بهلام من هه‌میشه به ریزیکی زوره‌وه له شه‌هره‌کاتی شیرکوم

نمروانی، نموکاتی له «روانگه» دا پانگی نری کردنوی ندمهی کوردیهیان دا، ریزی له لای من زیاتر پمیدا کرد. تمسجاره نیتتر له هملوستی سیاسی دا له یه کسری نزیک کورتیهینهوه. نامیدمک یز ناره و، نموش وهلامی داسوه. نیتتر ئالوگیزی ناسمان بی پسانوه پمردوام بو. سهیم کرد شهرکز به تنیا شاعیر نیه، پلکو روشنبهریکی گهوهی کورده. خاوهی بهرزای سیاسی پیکهپشتو و کامله. نموندی تر له لای من خوشبویت بو. زو زو شیعری نمبارد له نیستگه پلار نهکراپوه. شهردکانی له ناوهروک و شهردا تازه بون و، باهتگی نوی و داهنراو بر له شیعری سیاسی کوردی دا. یز پشمرگه و بزوانندی گهانی شورشگهرانبش له همنای مرۆفی کوردا کاریکی بی وینه بو. تا له ناوژنگ بوم نموتوانی رویمرو بهینم. که چومه دولی پالسان چمند جاری له گیل رموف پیکرد، مستفلا صالح کیریم، تایر صالح سهید به نهینی هاتن و، پیکره دانمیشعین. قسه و باسی جوراوجوری سیاسی و ندمیهیان نهکرد.

*

حسز له جاسوسان

له دریموی شهردکانی حدکا - نیران دا هیزیکی پارتی له تهلوی زستان دا به سهرکردایندی حسز مهرخان ژاژوکی و، به پارمندی نیران له ئالوقانوه هملکشا بون یز چیاکانی پشتی دوله تر نزیک لوتکی جاسوسان، پیرامهر ناوژنگ، پفریکی نمستور سرتاپای شاخهکی لوس کرد بو. نموان یز نموی سهرمایان نهی چادهرکانیان له پفر گرت بو. یز نموی ون نهین له ریگاکانی بناری شاخهکوه تا چادهرکانیان پتبان راپهل کرد بو. به پتهکهدا ریگاکیهیان نهوژیموه و، به کۆل خواوردهمنی، سورتهمنی، نکهمنی و کلوهپلی تریان سهرنمست. چاروبار خانوهکانی ناوژنگیهیان نهداپه پهر هارون. ناوژنگ نیتتر له سهرسی کموین دا بو. نهر مشوری جیگایهکی تر بهخوین یز پارهگای دزگا سهرکردیهیان، بهیرمان له ناوچهی باوژی کرد بوهوه.

پیش راگیزان ناوچهکبه چمندین گوندی وهکو: باوژی، سهرشبو، رازان، نمشکنه، قندول، چهکوان، دهوژان، بهرکیشان، بالیلان، گهناری تی دا بو. شوینیکی شاخاوی خوش، پر دارو دهوین و، کاتی و ئاو، پشتی دابو به چهپای چاوناسکوه، که بهشی بو له زنجیرهی چهپای هزمل، زهرده، بولفت... نهی جوتیاران سهر لهنوی ناوچهکیان ئاوهدان کردهوه. نهرمانندی نهی جوتیاران: مههمه رازانی و، نهرمانندی کهردهکانی له کهرستانهکانی بۆزی، بهوهکه، قزوغان، سیوگان، ساتیه.. پارهگیان دانا بو، خانوبهرهیان لی دروست کرد بوهوه.

بهیرامان دا هندی له دزگاگان بهیرنه نموی. پشهکی هیزیکمان نارد هندی جیگای نمسین یز دزگای راگهپاندن دیاری پکن. دزگای رادیربان گواسستهوه و، نهستگاکیان له شونیک دامزواند له پشتی نمشکنه ناوی قزلهگی بو.

له دهوهری نوروزوه دهستان کرد به گوزانهوه. هندی له نهمامانی مهکتبی سیاسی و دزگای راگهپاندن.. چرنه نموی و، چمند جیگایهکیان ئاوهدان کردهوه. بهشی له کلوهپلی پارهگاکانی ناوژنگ گوزاپهوه یز نموی.

*

هاتنی مامجەلال بۆ خوشناوەتی

دوای ئەوی شەری قەندیل بە لاوا کەوت. هێزەکانی جەو دەکران بۆ نێران. بارەگاكان لە ناز زەنگ کەم بوونەوه و، زۆری ئێندامانی سەركردایەتی بە ناوچەگان دا پلاو بوونەوه نێتر کاتی ئەوه هات بو، هێزەکانی ناززەنگ تەنگ پکەین و ئێنجا چۆل پکری. سلازم عومەر و هێزەکی کەم مانەوه. مامجەلال پەرو خوشناوەتی هات. لە نزیک گوندی پالیسان پارگی خست و، کەپریان دروست کرد و خەوەتیان هەڵا. ئەوه جاری بەکەم بو مامجەلال لە شارەکان نزیک بیهێتەوه، بە هەزاران کەس لە تەوی جواروچوری خەلکی گوند و شارەکانی کوردستان ئەهاتن بۆ سەردانی.

*

جەمال تاپەر: مردنێکی ناوەخت

جەمال تاپەر لە سلیسانی لە دایک بو، خوێندنی سەرەتایی و ناوچیی لە سلیسانی و، خانەمی ماموستایانی ئەواو کرد. بو بە ماموستا. هیشتا هەرزەکار بو تیکەلای ژانی سیاسی بو. ئێندامی بەکیتی قوتابیانی کوردستان و پارتنی بو. ئێندامی شانه سەرەتایەکانی کۆمەڵە بو.

دو چار گێرا و، هەرو چار دوای ئەشکەفیدانی زۆر لە «ئەمن» ی سلیسانی بە ریکەوت پێش ئەواو بونی لیکۆلینەوه و درانی بە دادگا، پەر لیبوردنی گشتی کەوت و پەر بو. لە کاتی گەرتنی دا ئازایەتەکی بی وەندی نواند بو. سالاتی ۱۹۸۰ - ۱۹۸۳ لیبەرساوی ریکخستنه ئەمێدەکانی ناوشاری کۆمەڵە و، لیبەرساوی مەفرزەکانی ناو شار بو. کە هاتیشە شاخ بۆ بە پەرەرسی دەزگای ناوەندی ریکخستنه. بەکی بو لە سەركرده هەلکەوتەکانی کورد.

ڕۆژی ۱۷ ی تەمەزی ۸۳ ئەمەوی بڕوا بۆ گەران. جەباری حاجی عوسمان بانگ ئەکا بە ئۆتومبیلەکی من بیهات بۆ گەران. جەبار لیکۆلینەکی پاش ئەبو، چەند جاری پێم وت بو ئۆتومبیل لی ئەخوری. ماموستا جەمال زۆری لی کرد بو لە گەلی بڕوا. ئۆتومبیلەکی پێکایەکی دەپل کایەنه بو. خەزی لە پێشەوه سوار ئەبی و، جەبار لی ی ئەخوری و، خانەمی ناوەراست و پەشتی ژمارەکی زۆتر لە باری خەزی پێشەورگە سواوی ئەبی. لە کاتی رووشن دا پێشەکی سەوک و پێشەکی زۆر قورس ئەبی. لە سەر جادەیی پالیسان، کە جادەبەکی ئەخت و خەز بو، لە تاسەبەک دا هەلکەراپەوه و، دەستبەیی ماموستا جەمال مرد بو. چەند پێشەورگەبەکیش بێئێار بو بو.

کە هەوالە کەیان دا بە من بەکەسەر چۆم بۆ پالیسان تەرمە کەیان بەر بو بۆ مەزگەوتەکی ئەوی. پاش شەق بە خاکیان سپارد و لە سەر گۆزەکی هەندی قەسمان کرد. لە سەردەمی خوێندنی ناوچەپەوه، بە خەزی کاری سیاسەتەوه، هاور ی بەکەتری بوین. لە دایەزانانی کۆمەڵەدا لە گروپەکی ئەبه بو. مردنی ماموستا جەمال زیانیکی گەوره بو لە کۆمەڵە و بەکیتی و بۆشایەکی گەورهی دروست کرد. لە کاروباری ریکخراوەیی دا بەکەبار شارەزا و، لە پەر و لیکەدانەوی سیاسی دا زێرەک و ورد و، لە رۆیروونەوی کێشه و گێڕوگرفت دا ئازا و چاوەنەترس بو. دژی دەستەگەری و چەپبەیی توندرو بو. ئەم مەردنە ناوەختە بۆ من کۆستەکی راستەقینە بو، هاوربەکی دەسۆز و پەشتیوانیکی پەتەم لە دەس چو. جەبار هێچی لی ئەهات بو، پەلام لە ترس من خەزی شارد بۆوه و، تا ماوەبەکی درێژ

نمیرا خزی پیشانی من بدا، چونکه له ریزی پیشمرگایهتی دوم کرد بو. چهار له ۱۹۷۸ موه له گدا، خوم پیشمرگه بو. کوریکی ویا و نازا و مشووخور بو، به راستی دلسوزی من بو، منیش زودم خوش نویست و ریزم نهگرت. ماهیهکی دریژ کاروباری مال و باره گاکسی به روره نبرد. دای نموی نانومید بو سوری خزی هیلگرت یژ نللمانیا.

*
کزیونموی سرکردایهتی گرا. لم کزیونموبدا چند بریاریکی گزیگ درا. یژ یهکسمین چار یهکیستی دروشی: «پسزکراسی یژ هجراق و، سائی چارنوس یژ گلی کورد» ی یژر کردهوه و، ناری رادپوکسی له «دشکی شورشی هجراق» موه کرد به «دشکی گلی کوردستان».

*
کزیونموی کزمله
سرکردایهتی کزمله بریاری دا خزی ناماده یکا یژ سپهسین کونیونمویس. یژ نمو مهبسته دزگای ریکخستان که پیکهات بو له: نازاد هجرامی، قادری حاجی علی، ریکوتی هوسان یهگ، راسپارد سرپرستی کونیونمویس کمرتکانی ریکخستان یکن یژ هیلوارنموی نللمانانی کمرت و، نویترانی کونیونموی سپهسین. هوسپکیان به ری کمرت یژ بهیپیتانی نمرکهکیان.

*
شهری دوهمی جود
هوال هات هیزهکانی جود سر له نری هاتونده ناوچه سنورهکانی قهندیل، له قهلازکانوه تا دولی بالهیان بلار بونهتوره. هوی تهپهکانی بالهک، کاروخ، هویسی ۱۴ له دولی خانقا پرنهوه، چپاکانی مامه روت، کلهکی بالهیی، گرت و لیپان داسیزان. جنبش هیرشیکی کرد و، هندی شونی ناوچهکی گرت و هالیکزپشمر کمرت فرین و سورانونه. هیزهکانی یهکیستی له چپاکانی سوری دولی خانقا کشانوه چپاکانی خواروی دولهکه. جنبش کشاپوه. هیزهکانی جود شونهکانیان گرت و، هوسر چپاکانی سوری جادی خانقا کمرت دستیان و، رادپوی پارتی گرتی ناودشت و دولی خانقای وهکو سرکونلنکی گوروی جود پاس کرد.

هیر ۴ لایتهکی جود: پارتی، حشع، حسک، پاسزک، هوسر هیزهکانی خزیان یژ نم لمشکرکشیبه ناماده کرد بو. نیرایش کارناسانی یژ کرد بون، یارمندی داپون و، چند پاسداریکشی وهکو نفوسری پهنهندی له گیل نارد بون.

نوسا زلری نللمانانی سرکردایهتی یهکیستی یژ کزیونموی هات بون یژ دولی بالهیان. بریارمان دا هیزیک به سرکردایهتی علی پچکول و سید کرم بنیرین نهمیلن زیاتر پشروی یکن بو نهگمر بزبان بگری دهریان کن. علی و سید کرم له بهرمهانی ۸۳/۸/۱۳ دا هیرشیکیان یژ کرد بون یژ چپاکانی نویتر جاده، دستیان له چند شونیکسی گزیگ گیسر بویو، لوانه کلهکی بالهیان، پلام نمایترانی بو دریوه به هیرشهکیان بدن و، له تروای دهریان یکن.

زارگلی

له دولی بالهیانوه پیری کرم. ناظمی حمیدی سلیمان و، علی تبی یشم له گیل

هون. له پټاري کاروخپوه داپهزني هاليکزيښتر و شپوه تزيي هيزه کاني نيران و عيراق له «گرد مستديل» په چاكي نهيتران. عيراق گرد مستديلي ناو ناهو: «گرده مستند» و نيرانيش ناوي نا يو: «تپهي شهيدي صدور». هيرشه کي چود هاوزمان يو له گڼل هيرشي نيران يو سر ناوچي حاجي هوزميران و، په ناگاداري و يو هاوکاري نوان يو. پيشمرگه کاني پارتی له گرتني حاجي هوزميران دا، شان په شاني هيزه کاني نيران، پشدار بهيون. صددام تولي تم پشدار هوني له پارزانپه کاني نور دوکاي قوښته و پسرکه کرده.

پنکي لمرمانديم له زارگلي دانا. زارگلي گونديکي راگي زواو يو ناوداني تي دا نهو. له سر جزگاکه له نزيک جاده که و له ناو گليبه کدا چېگمان چاک کرد. نو زمانه من لشم ساغ و تن دوست يو. له جزگاکي پرده مان دا گومکي پچوک دوست کرد يو همو شوي پر لودي يو نوسان رابگشيم. خوم له ناو سارده کي هلته کپشا. چکه له پختياري پران که کاروباري پيوښي پستل و بروسکي راښهراند، عبدالرحيم عبدالللا، شورش حاجيم. له گڼل هون. هاورپه تي له گڼل عبدالرحيم دا زور خوش يو. پياويکي نازا و پمزات و قسه خوش و وريا يو. له شوني خوي دا «تمعليق» ي خوش نندا. لم سفره دا له گڼل حاجي خدر ناغاي نهي ناشناپتم پيدا کرد. همو روي له پدانيوه تا تيواره له لمان نهو. حاجي تاغا پياويکي په سالاچوي پريز و قسه خوش و په زات يو. کوره کاني پيشمرگه هون. کسانيان لم شراندا راني شکا و، ماوپه کي دوي له چېگادا کيوت.

لمرماندي قوله کاتم پتي و، هلمو مري ناوچه که و همدولام هلستنگاند. کونپنه خزانامه کردن يو دهره رانني هيزه کاني چود.

* هنگواني

له لاي سړومانوه نشتکوتپکي گوري دم کراوي لي يو. هنگيک هيلاني له قليشي پسيچه کي دا کرد يو. ديار يو هنگيکي قمره بالغ و کزن يو. هنگوني زوري تي داپو. هرکس نهات يو لمان و نهيپني تماعي تي نکرد. پلام شونه کي وا هلکوت پر همزي قيليکيان له گڼل پکار نهينا نيانتواني هنگي و بهون. هنگ. يو جياگرده لودي له مېشه ريش له هنگي شوين پي ي تلين: «مېش هنگون».

هنگ «نير» و «مي» و «شا» ي هپه.

نيرهي هنگ له مي گسوره ترو. رنکي پزوه، هنگون ناکسا. «چزه» ي نيه و ناتواني پوه پدا.

مي له نير پچوک ترو. پارکله په رنگي تپکه لاره له زوره و ريش. هنگون نکا. چزي هپه. پوه نندا له گڼل پيوښان دا چزه کي دودي و نيري.

هنگ له پهاران دا پوه («شنگه») نندا. «پوردهان» نوپه شاپهک له پوره تسليبه که جيا نهيپتوه، نيري يو دهره هنگه کانيش شوني نکون. شا له سر لقي درخت، يا گوسرانه يا هر شونپکي تر ننيشپتوه، هنگه کاني تر همويان تي ي نوروکين و له شپوي هېشودا لي ي کز نهپتوه.

يو گرتنودي نبي «خعليق» (پلور، شنگه، کمنو) پدکي تازه بهين ناوه کي

هنگون یا هر شیرینده کی تری تی هلمسون و، له ژیر پورهی هنگه کندا دائنری. به گورپی شیرینده پان به کوچک هنگه کاتی تی نه کمن، یا نیمه کینه ناو پوره کموه، که شاکهانی تی چو تروانش دیسان لی ی کوژمنهوه و تی ی نورو کمن. پشعی خلیله که نه گسری، تنبا کونی پوره می نه پلریموه یز هاتوچز. تا نیواری له هسان شوم دا دائنری، که تاریکی کرد نه گوریموه یز «هنگلان». هنگلان شیرینگی تایستیه ترخان کراوه یز دانی خلیلی هنگه کان له هارین دا له هتار نیمه پازی و له زستان دا له پفرر باران.

هنگه کان خلیان ناو خلیله کمان به «پوره میو» کونج نه کمن. پوره میو، ماده به کی شینی رفته. زستانیش دمی دهرگا کمان به هسان ماده دائمن.

هنگ له ناو خلیله کندا له «میو» «شان» هلمه پستی. شانه کان نه گمر له پاری دروی هلمه پسترا بن پی ی نطن: «تیره شان» و نه گمر له پاری پانی هلمه پسترا بن «پنکه شان». شانه کان پر نه کمن له هنگون. هندی چار فرها تا کون همر شانه کان پر بکن. نوی به پشعی مایه پستوه پی ی نطن: «کمره شان». نه گمر پوره ک چالاک و قریبالخ پی، «دوره» ی زیاده له پشعی پوره کی نیمه پست. دوره له نور و کو گونج، یا له تمغه و کو کلهی هلمه ک دروست نه کوی و، دوی پرکردنی لی ی نه گمریموه.

هنگ به دروایی بهار و هارین خسرکی دروست کردهی هنگونین. له پایزا نه پیرن، واته زوری شانه کاتی لی دهرنیمه پان و کیمیکی یز خوارونی زستانی هنگه که به چی نیمه پان. له کاتی پیرن دا به دوکلی نیمه پان «قانه» ی نمدن. دوکله که له ناو پوره کی دا کوژ نیمه پوره زوری هنگه کان پوره که به چی نیمه پان نوسا به چنق شانه کان له دیواری پوره که نه گتموه. برینی پنکه شان ناساتره له برینی تیره شان، چونکه تیره شان به تمیشت پدکوه هلمه پستراون وریا به کی زوری نوی یز نوی له کاتی برینی پدکیان دا توانی تر خراپ نیم.

دانه پستوانی نارچه شاخار به کان له بهاردا هنگه کاتیان نه گوریموه یز مهره کاتی کورستان تا پایز نوی داپان نمین، له پایزا نیمه پستوه یز هنگه لانی زستانه له ناو نارایی دا. میو هنگونین نم شیرانه سپی و هنگون کمان زوری کاله. سرچاوی مهره گولی گولی گوتی گوتیره و سرچاوی هنگون کمانش هلالی گوله پونه خورشه کانی کورستانه کیمه.

هنگ چنده دوزمنیکی همه: زوره واله، شوگره و سارمه لکه، هنگه خنوره و کتمه سه... نیمه پان.

مرو، که جزیره پهلیمه که، نیمه پان ناو پوره کیموه له ناو شانه کاتی دا گورا دائنی.

شانه کان ویران نیم و هنگه که نسری.

بیج که به شیرین کمان مهر بو نمیش پوره که نمشکینی و هنگون کیمه نمخوا و، هنگه کان سرگردان نیم.

هندی چار زوره می نه گری یز چاکر دیموه به دوکلی نیمه ک ماسی قانگی نمدن. هروپها توشی روانی نیم. هندی چاریش له برسان دا پلاماری پوره به کسری نمدن و، به هزاران دانه له هر دهرگای پوره کاتیان دا له پدکسری نه گونج. یز نوی نم شوره پکوژیموه نیم هنگون یا شیرینان یز دائنی.

جنوره هنگیکي کيوي هيله ورديره له هنگي ناسايي له ناو کونه پمدا هيلاته
 ټکا، له هندي شوين پي ي نلېن: «شمه تلېنکه» و له هندي شويني تر: «شه پتوکه».
 نمېش شان هلته بستي و هنگيوني تي ټکا. تامي هنگيونه کي خوشتره له هنگيوني
 ناسايي، پلام کيمه، هر پشي پاره کي. پيم وانيه له سر شمه تلېنکي کورستان هېچ
 ليکولېنډويه کي زانستي کړا يي.

دواي راگوزاني دېهاني سنور ژماره يکي زور هنگ پمدا پوړي، له کلوري دار
 و کوني پمدا و تشکوت دا جېگېر پوړي. هنگنوز نېمان دوزينه، له سر کاني
 چاودېري هنگه کيېان ټکړد که نجات پز تاو خواره نډوه، و، دواي هستاني پز نرين چاودېري
 هنگه کيېان ټکړد چنډ پمزا ټپسته و، پمرو کوي نمر، پمدا شريته کيېان دياي
 ټکړد و نچون پز دوزينه و گرتنه و پمني.

پشميرگه کاني دولي باله پيان و هندي له خلکي ناوچه کي هندي هنگيان گرت
 پمرو و، کره پرياته شمنه و، له هنگلاني پچوک و نېنراودا دايان نابو، لشکره کي
 پارتی که هات پون، دواي نموي زديان پري يو شمله کاني شيان له تاو هلکېشا پو، پز
 نموي هنگه کان پرن.

* کاروباري لوجستيکي

له تقميسي و خواره ميني و پخلف دا ناتوار پون، شورش حاجيم کرد به
 لېرېسراوي کاروباري لوجستيکي کړني نازوقه، تقميسي.. تقميسي مان له قاچاخي به
 نرخی کي گران ټکړي. چرمه يکي پاش نېشه کي گلشنکوف، پي کي سي، گوللي
 نارېجي، نارېزکسان.. کړي. نازوقه پي به زوري نان و هندي خواره نې لوتو پو.
 پشميرگه کان همرو روژي راه پوي پارتېيان ټکړدوه، چنپري زور ناشېرنيان به پدکتي
 ټندا و، پاسي لېشاري خواره ميني، تقميسي، کلويېلي ټکړد که عېراق به لوري له دولي
 خانقاهه پز پدکتي شمېري. ټم پروپاگانده درويي که همرو روژي راه پزکيېان دوياري
 ټکړدوه، له دو لاره پز نموان به زور پو:

- وړي هيزه کاني خوياني نموخاند، که ژاننيان له پمزا پي کاني قنديل دا به
 هزي سرما و پسي و دوريان له کسوکار و چولي ناوچه کوه زور ناخوش پو.
 - قيني پشميرگه کاني پدکتي هلته ساند و، رقپاني له جوده نمونده تستور
 ټکړد که به هېچ جوړي دستيان لي نپاريزن و، وده کو خاتيني دوزن و، به کړېگراي
 پيگانه رنقاريان له گل پکن. پشميرگه کان دانه جيره پان پو لېيان.

* شونېک له زېمېري پي به ناوي پرمه پدانوه به دس چه کناره کاني پارتېوه پو،
 نپرواني به سر جاده کدا و، به سر پشيکي هيزه کاني نېسدا، زورچار لويوه تقمېيان
 ټکړد و، خلکيان پرنار ټکړد. حسن کويستاني و علي نبي به تما پون پلاماري
 پدن نمو شونېيان لي پسيان. شو پو به تقمېي کي گېرم و، گوللي نارېجي له تاريکي
 شوه کدا وده پشکزي ناگر نجات و تشو. من له زاوگېلېوه چاودېري شمره کم ټکړد.
 وامزاني هيزه کي نېسدا پلامار نمدن، کچي هيزه کاني پارتی هسان شو پلاماريان داپو
 شونېکي نېسدا پگرن. لم شمره دا پراي کي نري حسن و پشميرگه کي تر کوژان، پلام

حسن شونده‌گی پرنده و دانه‌زی تا هیرشه‌گی پارتی تیک شکینا.

*

کز پرنده‌کم له گئل فرماتده‌گانی پیشمرگه کرد که چی بکمین؟ دو رشی جهاواز
بون؛ هندیکیان نمائوت لم شاخه سارده بکشیننوه چیاگانی خواروی جاده؛ دره بی و
توره و، لوی دانه‌زین. هندیکی که نمائوت نمی پلاماریان بدین و، بیانکمینوه به
دوی نیران دا، ناظم، که پگی له فرماتده‌ی به‌تالپونه تازا و هملکوتوه‌گانی شورشی
تعلول بو، لم رشی‌دا بو، وتی: «نموانی نملین لم شاخانه بکشیننوه بز شاخه‌گانی
نویمر، لم‌نیش که هاتنه سرمان نملین با پچینه کاروخ و بیرمکه دیقاع بکمین، لم‌نیش
که هاتنه سرمان نملین با پچینه هوری.. ناخیریه‌گی وای لی دی نمی له دهشتی
کمرکوک شیران له گئل بکمین.. چاکتر وایه شمرکه لیره بکمین و لیره بیانشکینان»

*

خز ناماده گردغان توار کرد. له گئل پیشمرگه‌گانی گورمیان دا به کله‌گی
باله‌میان دا سرکوتم بز نزدیک سنگیری پیشمرگه‌گان. چند کسیکی شاردزام همل‌ژارد
بچن بز نورینی شونده‌گانی جود. هاتنوه ناگاداری وردیان له سر شونده‌گانیان و تواروی
هیزه‌گانیان کز کرد بوموه.

هندی سرچاوهمان پیدا کرد بو دهنگریسه‌گانی نموانیان بز نشاردن. نموانیش
زانباری باش و به گئلکیان دس نه‌گوت. همواله‌گانی بزمان نعات وایان نه‌گماتند نیدرس
له دیدگی نزدیک نموان بو له دوی نیران ناگاداری کرد بون که دیت بز سرده‌انیان، من بم
همواله زور خزشحال بوم. چند سال بو بنمالمی بارزانی له واشیتون و کورج دانیش بون
و، خملکیان بز شمری نیمه نشارد، را تپستا خزی دیت بز مبهاتی شمر. ماوه‌په‌ک
هیرشه‌کم راگرت به هیوای گیشتنی نیدرس. هر دهر نه‌گوت. ژانیشمان به شاخه‌کوه
زور ناخوش بو، تاری کاتبه‌گانی شونده سارده بو به زحمت دس و دهموچاری پی
تفشورا. همومان پشتی دست و رومقان قلشا بو، رومخارمان تاریک هملگرا بو. شمر
زور سارده و خواردغان زور خراپ بو. هیله‌گانی رومرو پرنوسان له په‌کتری نزدیک بو، له
تعلی پرامهردا ۲۰ کس زیاتر پرندار بوو. بلام هیچ کسی له پیشمرگه‌گان خوی
ننمادزیموه.

*

شمره جنیو به هوکی توکی
روژکیان هوکی ترکیه‌کم کرد بوموه له گئل عملی پچکول قسم نه‌کرد. کارابه‌ک
هاته سر خنت. قسه‌گانی پی بریم. پرسی: «تو فلاتی؟»

وتم: «هلی»

جنیوکی به دایکم دا وتم: «دایکم نماره»

جنیوکی به ژنه‌کم دا وتم: «ژنه‌کم»

جنیوکی به خوشکم دا وتم: «همومان شویان کرده مهریان هیده»

وتم: «بچی له مسسوله‌گانتان ناپرسن له پانی نموی هممر سالیک جباریک
بتانه‌ین بز سر په‌کیتی و هندیگتان به گوشت بدن و به شکوی بتانگیرنوه بز نیران،
بچی له گئل په‌کیتی ریک ناگون به خزشی و به بی شمر ببنوه بز کوردستان»

وتی: «نیمه عینهک له چاوه‌کانی پشت‌ناشان نین - مهبستی شیوه‌ده‌کان هر که له شمری نایاردا تپشکا یون - نیمه شسر و پلنگه‌کانی پادپنانبین.. نیمه هاتوبن دایکت....»

کورد که به کرم‌ناچی تدوا، لام سیر هر پادپنانی که به تدهب و مدعریفت ناسراون، جنون‌روشی وه‌ایان تی دا بی. سیرم کرد قسه‌کانم کاری تی ناگا، وتم: «شیر و پلنگی پادپنان گوری بگره! هولیری قسه‌ده‌کیان همه نلین: مهبان مشکان نهبان‌خواردوه! له مهبانده‌کدا به‌کتری نهبین»
به همره هزکی تزکیه‌کانم راگه‌باند: نیت‌ر دایخنن و چاریکی تر قسه‌ی پی نده‌کن تا خزم به نامه تاگاداریان نده‌کمه‌وه.

*
مهبانی شمره‌کم کرد هر به ۳ شمره‌که:
شمرگی سهره‌کی زنجیره‌ چپای بجه هر که هیزه‌کانی پارتی و بارزانیه‌کانی لی دامسزرا بو.

شمرگی خوریک کردن، نصیب دو قوژل بو:
قوژلی یه‌کم، له سهر چپای بجه، نزیک پنکه‌کمی من که تهره‌ عیلی نهبی پلاماریان پدا و، همره‌یان لایان واپو تعهه ههرشی سهره‌کی لی نده‌کری.
قوژلی دوم، زنجیره‌ گردیکی نیوان چاده‌ی خانقا و گونده‌کانی نیندزی، لپوژی، سلن و بولی.. که هیزه‌کانی حسک و حشعی لی دامسزرا یون، تهره هیزه‌کمی عیلی پچکول پلاماری پدا.
له شمری مانگی مایس دا، حشع و حسک جهزیه‌یه‌یان پی گمبشت بو، نعمان‌بوست نهمجاره‌یه‌یان جهزیه‌ له پارتی بمره‌بوینن و، شرویه‌یان بشکنبین. له هر تهره تهره‌کیزمان کرده سهر نیوان.

چاریکی تر تاقسیک پشمرگی تیکه‌لاو له شارفا و نشارفام نارد بچن هر سهری شونه‌کانبان و، ریکاگانی پلامارده‌انبان. خزم ناوچه‌که شارفا بوم. چاری یه‌کم سالی ۱۹۷۱ و چاری دوم له کانی کارمسانی ده‌کاری دا سالی ۱۹۷۸ دی بوم و، تهره چهند روزه‌یش که به شاخه‌کوه بوم، بمره‌وام سهرم نده‌کرد و له شارفزاگام نده‌رسی و، بهرم لی نده‌کوده: رومرو پلاماریان بده‌ین، یان له لاره!

رومرو توشی زانی گیمانی زرد تهرین و، نواتیش وایان چاوه‌ری نده‌کرد لپووه پلامار بده‌ین. پلام به دروایی دولی خسلاپ بوشایی بو، نیوان پریان نده‌کرد بمره و هیزیان لی داننا بو. نمانتروانی لپووه به نه‌نی لنبان بمره‌بوین. دوله‌که درو بو نیوان به دروایی بمره‌بندان - کونده‌کوتر - بجه دامسزرا یون و، یه‌کی له پنکه‌کانی فرمانده‌یه‌یان له سهر کانی کونده‌کوتر دانا بو. له باتی تهره‌ی به ره‌چکه و له یه‌ک ریزدا پلاماری یه‌ک شوین بدن، من وه‌هام دانا که به پانایی شاخه‌که له شپوهی «گله‌ دروه» دا له ۸ جیگاهه پلاماریان بدن.

هیزه‌کانم گولبهر کرد، چالاک و تندرست و به زانه‌کانم جیا کوده‌وه، شارفا و نشارفا و، پشمرگی ناوچه‌که و پشمرگی دهره‌ی ناوچه‌کم تیکه‌لاو کرد و، ۸ تاقی ریکوپکم لی پیک هینان.

هر تاقسی نمرمانندی یه کم و دوهم و سههم و، شورنی هیرشه کمان و
تاماجه کمانم یز دیان، کردن و، داوام لی کردن سمعات ۹ ی شو خویان و پیشمرگه کان
بین یز دوا بین کزوتنوی پیش هیرشه که.

له کاتی دیار یکرادا تاماده بون. ههسویان ۲۳ کس بون. بهلام ههلبوارده ی
هیزه کدی یه کیتی و، له پیاده هیره نازا و دلسوزه کانی کورد بون. له قسه کاتم دا گرنگی
سیاسی هیرشه که و، شکاندنی جروم یز روڤ کوردنوه و ناگادارم کردن که:

- نابی له کاتی رویشان دا قسه و، دهنکه دهنک بکن و یه کتری پانگ بکن.

- نابی لایتی دس به کار بهین، پیله کانی ههلبگرنوه، نابی جگره بکیشن.

- نابی هوکی توکی یه کار بهین تا تهنه دس پی تدا.

- ههسو کس نابی پیشمرگه کدی یهردمی و، نوری دوا ی خوی بناسی و، نابی

نوریزه له هیچ حالتیک دا، جگه له کوژان و بریندار بون، تیک بنا.

- ههسو کس کوژا له شورنه کدی خزی به جی ی نههیلن تا شر به لادا نه کوی

و، ههسو کس بریندار یو یه کس له گلی نه گم بته.

- نه گم نمرمانندی یه کم کوژا، هی دوهم جیگی نه گم بته و، هی دوهم

کوژا، هی سههم جیگی نه گم بته له نهاماندنی نمر کاردا که پیلان سپهر داوه.

سمعات ۱۰ ی شو خواخافیزم له تاقسی یه کم، که ریگاکدی له ههسویان دورتر

بو، نهجا تاقسی دوهم و سههم تا ههشتم کرد و، به ری کتون.

*

عسلی نابی خزی ناگاداری جولانی هیزه که و، نمرگه کانی خزی بو، به نامیش

ناگاداری بولی عسلی یه کولم کرد؛ که گریبان له تهنه شر بو، له بهزایه کانی بهبه،

نوانیش هیرشه کمان دس پی بکن و، هوکی توکیه کانیان بکننوه.

سه سات ۶، ۲، دهقیقی بهیانی رللی ۱ ی نهیلول، هیشتا تاریک و روڤ بو

تهنه دامهزرا و، له ههسو شورنه کان وهکو دامان نابو شر دست پی کرد. دوا ۱۵

دهقیقه هوکی توکیه کانی: سید گریم، رحمان سیده، عفری داوه، برایی حاجی

کریخا، قادر خیات.. مژدهیان دا که نمرکی خزیان به جی هینا و، هیزه کانی پارتی

دستیان کرد به هلاتن. عسلی نابی یس سرکوت، من و حصین گویستانی و

عبدولرهمیش به دوا دا.

*

یه کی لمر دیمستانندی ههزگیز له بیرم ناچیه بته له کاتی سرکوتن دا

پیشمرگه کدی تهی سفین ناوی لاروق بو به سختی بریندار بوو، له بن یهردیک دا

دانیش بو خوی له برینه کدی سنگی نهچزا، دوا ی مردنی که گریفانی گمرا بون ۲۵.

فلس له گریفانی دا بو، که سرکوتم یز شرگه و لاشی کوژاویکی پارتیان پشان دم

.. ۲۰ قن له گریفانی دا بو، له دلی خوم دا به زهیم به خوم و به گپانه کانی گله کم دا

هاتنوه. لمر شاخه بهرزه له سرچی شر نه کمن؟

شری سره کی توار بو. دنیا روناک بووه. هیزیکیان له لوتکی بولی دانا بو

کشانوه کمان بهاریزی، چاومان لی بو به کومل به قندیل دا به ری کتون بهرو نهران.

لمر سهره دا به زیدی عبدولرهمیم به هزکی توکیه کدی من قسه نه کرد. وتم: دیزانه شر

و پلنگه‌گانی پادشاه نادور تنه هندی قسبان له گدل بکیم، عبدالرحیم چندی هاواری کرد قسبان وهلامی ندهایمه، نازانم خرمکی راکردن بو، یا کوژا بو.

*

حسز له گونه‌گوتو
پارتی، به تاییدی بارزانی‌هکان، زمره‌کی زوریان لی کتوت. دو له فرمانده ناسراوه‌گانیان: حسز میرخان ژاژکی و عبدالرحیم جسیم کوژان. همدوگیان له‌وانه بون له گدل مهلا مستحقا چو بون بز معاهد و، دواپتر بز پدگیتی سؤقت. له شورش نه‌پلور دا حسز فرماندهی هیزی کاوه بو له قتل‌دزه و، عبدالرحیم فرماندهی هیزی حمیرین بو له پادشاهان. حسز میرخان دوله‌سری به سختی پرندار بو بهلام دهره‌از بو. حسز ژاژکی سالیک بو به دواسانوه بو له کولان نته‌بووه. به زستان جاسوسانی لی گرتین و هیزی ئهرانی هینایه سهرمان و، به هارین قندیلی لی گرت بوین. له سهر کانیه‌کی گونه‌گوتو کوژا بو، هه‌گه‌په‌کی لی به جی مایو، پاداشته‌گانی خوی و هندی نامی تهریس و مسعود و، کسانانی تری تی دا بو. چهند پاسدارکی ئهرانی لی له گدل کوژا بو.

له پدگیتی پش دو له فرمانده نازاکانی کوژان: محمد مولود. فرماندهی نه‌پو کاروخ، به‌یانی زو له پهلما‌اردانی به‌به‌دا. ناظمی حسز سلیمان، فرماندهی نه‌پو خالخالان، له دوا یه‌یوره له راوانانی شکستی هیزه‌گدا له نزیک بولی. به دره‌یایی روز هالیکه‌پتری عسیرانی چاودیری مه‌یدانی شه‌وه‌گانی نه‌کرد و، چاروبار ریزی کی کورانی به سهردا نه‌تفاتین.

*

من هیشتا له به‌به بوم محمودی حه‌مه بوژ گه‌پشته سهر شاخ. محمود زو زو نه‌عات بز لام و نامی نیم و تروی بز نه‌هینام، بهلام نه‌سجاره پیم سهر بو له‌م کاتدا هات بو. دهمو نه‌واره همدو شت تهاو بو داهه‌ننه‌وه بز پنگه‌کی زارگه‌لی. محمود کورکی له سلیمانیه له گدل خوی هینا بو داوای پاره‌یان لی کرد بو، نه‌پوست به‌په‌شتن. من کورقه ناماده کردنی چهند وقاری بو رادیو، کادری راگه‌یاندنی مه‌په‌ندپشم له لا بو، پاسه‌گانی همدو چاپ کرد و، تاملکه‌په‌کی دره‌ی لی دهرچو چاپ و به‌لاو کرایه‌وه. ره‌پور تاجیکی دره‌ی له سهر شه‌وه‌کان و، پاداشته‌گانی حسز و، نامه‌گانی تهریس و مسعود و، ناوی کوژاوه‌کان تی دابه.

*

عرب و ئیسرائیل چهند جاری ترمی کوژاوه‌گانیان نه‌گزیه‌وه و، چهند جاری کوژاوی ئیسرائیلی که نه‌کوره لای عرب له گدل گسپاری زیندی عسرب دا نه‌په‌نگزیه‌وه. منیش وستم چاو له‌وان بکیم. له گدل پشمرگه‌کان قسم کرد، وتم: چهند جار تهاو له همدومان و له هه‌کاری پشمرگه‌کی نه‌سه‌یان کوشته‌وه و، نه‌په‌په‌شته‌وه کسورگاریان تهرمه‌گانیان وهرنگه‌وه. نه‌په‌ش لاشه‌گانی تهاو به‌شارنه‌وه به‌لکو «جه‌نازه به‌رامهر به جه‌نازه» به‌یان به‌گزیه‌وه. قندیل پناو پشیری زوره، پشمرگه‌کان نه‌ه‌نده ره‌بان له حسز و تاقه‌په‌کی بو، زود زو تهرمه‌گانیان له کورن و پناو پشیری شاخه‌که دا شاره‌وه. حسز تهر زمانه‌ی که فرماندهی هیزی کاوه بو له پشمر ژنیک له خلیکی تهر

نارچهمه هینا بو. خنزوره‌کمی و هندی له کسروگاریان هات بون تهرمه‌کمی بهینه‌وه. منیش
پهم ورتن: «خیزانه‌گانی، ععلی عسکمری و خالید سعید و شیخ حسین چهند ساله به
ناواتومین شومین گزوره‌گانیان بزانن. کمی شومین گزوره‌گانی نواتان بۆ دۆزینوه تهرمه‌پش
شومین تهرمه‌گانتان پیشان نه‌دین»

*

ععلی پچکۆل و چا

خواردغان خراپ بو، پارهمان کم بو، به‌گنووژ بو چامان لی برا بو. ععلی پچکۆل
چهند جاری داوای کرد: هیزه‌گان تیزن به‌دین، من جاری مانوه‌بانم به پیوست نغانی تا
دلنیا نهم له گشانه‌وی به‌گجاری هیزه‌گانی جود. ععلی روژیک نامه‌یکی بۆ نوس بوم.
تلی پیشمهرگه‌گان ۳ روژه چامان نه‌خواردوتوه، سهریان ژان ئه‌کا ناتوانن تهرمه‌گانیان به
جی به‌چان، ئه‌گهر چامان بۆ نه‌بهری، به‌لوی لی ئه‌که‌ین. منیش بۆم نوسی: من مسئولی
عسکمری جهمه‌کم نه‌ک مسئولی چا. نابی پیشمهرگه‌گان، له به‌ر نهمونی چایی، تیزن
بدا. له سهر نهمه توره بوو، خوی و مفرزه‌کمی لییان دا بو گه‌راپه‌نوه بۆ ناوچه‌ی چمی
ریزان.

*

مه‌کتبه‌ی سیاسی به بۆنی ئهم شه‌روه به‌یانیکی دهرکرد. له به‌یانه‌که‌دا لایهنه‌گانی
جودی بانگ کرد بو بۆ چارمه‌رکردنی سیاسی کیشه‌گان و بۆ ناشتیونوه. ئاگاداری
نوسره‌گانی راده‌یرمان کرد بو زنجیره‌یک و تار به‌م معنایه پترسن. راده‌یری پارتنی به جهر
وه‌لامی نه‌دایه‌وه و، ههرمه‌شی نه‌کرد. منیش به به‌شکل قسم له گه‌ل به‌کیکیان کرد و داوام
لی کرد ته‌لعیقکیان له سهر بنوسی به ناویشانی: «رینگۆ ته‌له‌فوم ئاگا» ئهم هه‌روانه له
هه‌سو وتاره‌گانی که زاتر وروژاندنی بۆ جهیودان.

*

هیزه‌گانی جود ئارا بون بۆ ئیران و، تا چهند سالی تیرتر وازیان له گه‌رانوه‌ی به
کۆمیل و له‌شکرکشی هینا.

*

که هیزه‌گانی جود له کورده‌ستانی عیراق دهرکران، دانیشتیوانی ده‌هات له به‌کیکی
زیاتریان پی خوژی بو، نه‌ک له به‌ر توهی به‌کیکیان له هه‌روان خۆشتر توهیست، به‌لکو
له به‌ر توهی تهرکی ۴ هیزه‌یان له کۆل به‌روه، ته‌نیا هی به‌کیکیانی له سهر ماو.

*

گه‌رانی بارزانیه‌گان

ئو کاتێی نارچمی حاجی هزمه‌ران بو بو به مه‌هدانی گهرمی جندگی عیراق -
ئیران. به‌نصه‌الی بارزانی و سه‌رانی پدک به ئاشکرا هاوکاره‌بان له گه‌ل هیزه‌گانی ئیران
نه‌کرد دۆی جهمیشی ههراتی. کۆکرده‌توهی ده‌نگوباسی عیراق و هیزه‌گانی و، چاوساگی و
ره‌به‌ری هیزه‌گانی ئیران و، و هینان و به‌رانی ده‌مه‌وانی تۆپخانه‌ی ئیرانی ئهمه به‌شیکی
کمی ئو هاوکاره‌به ئاشکرایه بو. له هه‌رشه‌گانیان دا نه‌وان وه‌کو هیزی پارمه‌تیدر و
خه‌ریککۆ و له‌دانی پشتوه به‌شدار نه‌بون.
به‌ر له هه‌رشه‌گانی ئیران بۆ حاجی هزمه‌ران، به‌عس وه‌کو له گه‌ل به‌کیکی ده‌ستی

به پیروندی و تالوگوری پیروا کرد بود، له گئل بنمعالی بارزانی پش دا همان کاری دس
 پی کرد بود. له پیر ثوی توان له ناو تهران دا دانیش پون و، تاشکرا کردنی پیروندی له
 گئل عیراق، تهر به هژی خیزمی تهران، نهمیان شارد پیرو. لور کفر پیرو پدا که له
 ناو زنگ له نیوان توینروانی یه کیتی و توینروانی حکومت دا کرا، تهر محمد (عقید
 رکن ظیل محمد شاکر) جهگری سرزکی نوسای دهزگای صوخابرات بارزان تکریتی، به
 راشکادی دانی پیروا نا که له گئل بنمعالی بارزانی همان پیروندی و تالوگوری پیروایان
 کرده.

پشدار بونی بنمعالی بارزانی و هیزه کانیان له هیرشه کانی ناوچی حاجی هوزمیران
 دا، له لای صددام چکه لوی به خیانتی پشتمانی دانغرا، بز خیزی به خیانت و
 دسیرین و قیل لی کردن نهمارد. بارزانی کانی له عیراق مایرونه له توردوگای بهمرکه و
 قوشته پدا کز کرا پیرو. زلنی پیرو کانیان بر بون به چه کهلگری «جهیشی شعیبی» و
 به دلسوزی تهرکه کانی خزان به جی نهمنا.

شیخ موسانی کوری شیخ محمد و عیباد و ندهمی کوری بون به پعیسی.
 عیباد سکرتری مجلسی تهرمی بو. عوبد و لوقمان و صابیر له بغداد دانیش پون.
 عوبد بز شکاندنی باوکی ماویهک له وفاروتی پعیسیه کان دا بو به وزیری دولت.
 داوود مزگانی پعیس له راپورت و نوسینه کانیان دا به بنمعالی بارزانیان توت: «سلیلی
 الخیانه».

صددام بز ثوی تزل له بنمعالی بارزانی پکاتوه، هیزکی حدرسی جمهوری له
 بغداد نارد دوری توردوگانی قوشته به و بهمرکه یان گرت. هر پیرویکی بارزانیان
 بهردس کتوت له گنج و پیر همویان گرتن. شیخ عوسمان و کوره کانی و، کوره کانی
 مدلا مستفا، عوبد و لوقمان و صابیران چته پیرو. سر و سوراخیان نهمنا. دوی گرتیان
 به ماویهکی کسوت صددام له یزکی له وتاره کانیان دا له تله فزون دا وتی؛ توانه
 خیانتیان کرده له پیر ثوه: «ارسلناهم الی الجحیم». وا باو بو که مسعود و تهریس،
 هاوزمان له گئل هیرشه کانی تهران دا بز حاجی هوزمیران، هوالیان بز بارزانیه کان نارهده
 خزان ناماده بکن بز چهک هیلگرتن و گفرانوه بز ناوچه کانی سنود.

لور کاتندا که پعیس نم تاوانه گوره پی پیروایان به بارزانیه کان کرد من له ختی
 بوم. روزه کبان کوریکی بارزانیان هینا بز لام ناوی عهدولیاقی بو. باسی کارساته کی
 بز گهراموه. له یه کیتی دنیا تهر، چونکه تازه شهروانی قندیل بوی وای نهمانی نیمه
 رقمان له همر بارزانیه که. دوی ثوی له گئل مامجدهلال قسم کرد عهدولیاقیم پیرو و
 له زمانی سرکرده ایتی به کیتی پیرو راگن باند: «نه گبر نه مانوی بون بز تهران نیمه همر
 کارناسانیه کبان بز تکهین بز روانه کردنیان. نه گبر له کوردستان و له شهروانی خزان
 تهمینوه هر پارمستیه کبان له نیمه بوی به پی ی توانا پیشکشیان تکهین. هر
 کسبکشیان تهری له گئل یه کیتی پی به پشمرکه به قهرهاتی تکهین». عهدولیاقی
 گنرایوه هویلر و له گئل هندی لوانی مایون قسمی کرد. دیسان هاتوه لامان و بریاری
 دایو پی به پشمرکه. ناردم بز لای مامجدهلال. مامجدهلال دنوایی زلنی کرد بو.
 عهدولیاقی بو به پشمرکه و کرا به فرماندی کتوت. کوریکی دلسوز و ریا بو.
 چاره کبان یهکی له بارزانیه کبان وتی کوشتنی توانه به تاپیتی شیخ عوسمان و

کوره‌گانی مدلا مستغلا وه‌گو بیتاقه واهو بز مسعود دهرچی. بدعسده‌کان بدم کاره سرزکاپشی عسیره‌نی بارزانهان به تنها بز مسعود هیشته‌وه به تاپیدتی که تپدریس مرد. له ناو کوره‌گانی مدلا مستغلا کس نمبا بو موناغسی بکا و، وه‌گو عسیره‌ته‌گانی تر نمانیش پارچه پارچه بین و، همر کوبنک چند تیره و تاپیده‌ک به لای خوی دا راپکشی. نمانی مابون همویان له داپکی خوی و، له خوی منالتر بون.

*

په‌رو ئاسوس

هه‌لومهرچی کوردستان زۆر ئالززا بو. نماننه‌توانی هه‌مو نمانمانی سرگردایه‌تی، یاخود مه‌کتبی سیاسی بپکوه له پە‌ک شوین کۆ به‌ینه‌وه، نه‌بو داهش بین. له لایه‌کوه بز سه‌لامه‌تی خزمان واهش بو، له لایه‌کی تروه بز ئهری له نزیکوه خزمان سهره‌رشی کاره‌کان بکه‌ین. من له میژ بو به‌یارم داهو بچم بز به‌ری مرگه، که ناومزنگیان به پە‌کجاری چۆل کرد، سلازم عومهر چو بو بز کانی کهنر له پشی کانی تو له به‌ری مرگه، ماوه‌یک بو هات بوه دولی بالسان، به‌یارمان دا بپکوه بگه‌یه‌ینه‌وه. تاوات قاره‌مانی یش پانگ کرا بو بز لیهرسینه‌وه و ریکای دراهو بگه‌یه‌ینه‌وه شارباژیر، ئه‌ویش تپه‌کلای کاروانه‌کی نه‌به بو.

هه‌زه‌که‌مان به ئوتومبیل په‌رو به‌اری هه‌وری به ری خست. چوینه سگستان. دی په‌کی گه‌وره بو به‌لام به هوی دوژناه‌تی ناوخه‌زانه‌وه گونده‌که‌مان ویران بو، چهند کسه‌یکه‌مان له پە‌گه‌تری کوشت بو، له رفی پە‌گه‌تری ههر لایه‌کیان چو بو له لای په‌کیکه‌ی ده‌سلاندار به‌و به جاش.

شو به لای مه‌عسکری هه‌زوپ دا رەت نه‌هه‌ین ئوتومبیلیک له سه‌ر جهاده‌که لایه‌گانی له ئه‌می ئه‌دا رچه‌که‌که‌مان له‌و شه‌وه تاریکه‌دا به‌رچاو نه‌کووت. هه‌مو خزمان دا به تهرزدا بز ئه‌وی نه‌هه‌رین، له گه‌یاری شوئیرمان خوری لایه‌که‌کی بکوژینه‌یه‌وه. شوهره‌که پشوکا بو نه‌هه‌زانی چی بکا. شتیکی پاوه‌ری نه‌کراو بو له‌م شوینه‌دا توشی پشمرگه‌هه‌. هه‌رچۆنی بو ئوتومبیلکه‌ رفیشت. نه‌به هیشتا خزمان دا بو به تهرز له ناو ئه‌سه‌وه بلیسه‌به‌کی گه‌وره به‌رز به‌وه و گرته‌به‌کی گه‌وره هات. له ریزه‌که‌دا عومهر له پش منوه بو. به دهم ریکاهه قسه‌مان نه‌کرد. ماوه‌یک بو تهرز بو. زۆر نه‌ترسام شتیکی لی هات بی. له ناو هه‌مویان دا خه‌می ئه‌وم بو په‌گه‌سر وتم: «کا‌ک عومهر سه‌لامه‌تی؟» وتی: «سه‌لامه‌تم» نه‌گه‌ر شتیکی به سه‌ر به‌هاتایه تاحه‌ز و دوژمن ته‌یانوت: به‌لاتی خه‌زان بو. سه‌ره‌تا واسانه‌زانی هاوه‌نی مه‌عسکیره‌که‌به. که‌وتینه‌وه ری چوینه داری قه‌مه‌ران. تا نه‌رسا کس خۆی نه‌کرد بو به‌ خاوه‌نی. ده‌رکوت پشمرگه‌به‌کی ده‌سته‌که‌ی تاوات ئاربه‌جسه‌که‌ی له سه‌ر بی بو، له شانه‌زای دا له ده‌ستی ده‌هه‌وه. که‌له‌ سه‌ری پشمرگه‌به‌کی به‌ینه‌ار کرد بو.

ناوه‌که به ربه‌به و مه‌عسکەر ته‌هرا بو نماننه‌توانی به‌ینه‌وه. شو چوینه گونده‌ میژه له به‌اری کۆسرت و، ره‌ژه‌که‌پشی ههر له‌وی ماينه‌وه، بز هه‌سه‌ره‌کی چوینه تالبه‌هه. پشستر چهند به‌له‌م‌یکه‌یان بز ئه‌ساده کرد به‌ین. له تاریکی شه‌وه‌دا به به‌لم له ناوی نه‌سته‌لی دوکان په‌ینه‌وه بز به‌ری مرگه. له که‌ناری ئاوه‌که و له که‌لکی مرگه پشمرگه

چاودریبان نەکردین. هەر ئەر شەوێ چوێنە ناوێ. جەیش بە پەڕینەوێ ئێسە زانی بو،
روژی دوازی هالەکوێ. پەلاماری پەلمی ماسیگرەکانی دا زوری سوتاند.

چەای ئاسۆس لەوێرگایەکی دەوڵەتمەندە بۆ بە خێرکردنی ئاژۆل و، گەیا و پەرش
زوری هەبە، بەلام ناوی کەسە، چینی پەردەکانی ئێستۆنە. لە پەرزایەکانی دا تەنیا
چالەبەری لی بە، هاوێنان دەری ئەهەن و ئەبەتۆنە. هەندی جیگا «ماقۆز» لی بە. لە
قەرەچۆخ بە ماقۆز ئەلین «هەرکۆ». ماقۆز ئەر ناوێ بە که لە چالایی سەر پەردا ئەبەتۆنە.
کەو و کەوی لە هاوین دا لی ی ئەمۆنە. «گادەر» و «کۆپەس» لە لۆکە پەرزەکانی.
بە مەری گۆی شۆز ئەلین: «کۆپەس»، بەلام ناوی «گادەر» لە چەند جیگای تەیش هەبە:
ناوێ بۆ شاخ و، ناوێ بۆ ئەر رەواری، کە لە سەر سنووی عێراق - ئێران هەڵبەتۆلی و پەرو
شۆز ئەکشی. تاک و تەرا بۆنە کەوی لی ما بو. وەکو ئەیانوت سەردەمی زو پەنگی لی
بەنراو.

پەری مەرگە

پەنگەر، ناوێندی ناوچەکە بو، پەنگی ناخەمی لی بو. ئوردوگایەکی گەورەشی لی کرا
بوو، نێزکی ۴ هەزار مالی تی دا بو.
ناخەمی پەنگەر پەیک هات بو:

گۆندەکانی پەناری ئاسۆس: وەسی، پەشەری، پەشەری، پەیانە، دولە گۆم، سەرئەنگ،
نێزۆکی، خانەلی، گانی هەبەر، سەرچیا.. راگۆزرا بۆن و، گەرمکان، ناوێشت، کەلەکان.
پەنایلی ئاودان بۆن.

گۆندەکانی پەری مەرگە: گانی تو، چەناری، ناوێزی، هەوارەپەرزە، خەورخۆرە،
پاخیان، گۆمەزێل راگۆزرا بۆن، لۆتەر، هەلۆنە، نۆلچەکە، سۆفیان، مەرگە، پاشکیش، مەلا
سەفی، پەوێکە، پەگسی، شەرستین، دولە بی، سەیدەر ئاودان بۆن.

هەرو دەوی ئاسۆس گۆندە ئاودان و راگۆزراوەکانی لە ژێر دەستی پەشەرگە دا
بو، بەلام گۆندەکانی: کۆمەرەکانی، هەبەرە، پەنگەر، خۆشاو، پەشوشە، پەردەشان، سەوگان،
سیناچیان، قەرەتەپە، دێپەزە، مەمەندارا، پەردەکۆز، سەرسیان کە هەندیکیان لە سەر جادە
و، هەندیکیان لە لیواری ئێستیلەکی دوکان دا بۆن، لە ژێر دەسلاتی پەس دا بۆن.
هەندی لە خەلکی شۆنە راگۆزراوەکان لە ناوچەکە دەرخوا بۆنە بۆ ئوردوگای
تەکی لە سەر وێگای چەمچەمال.

لە روی پەکیاتانی خەلەکییەو ناوچەکە تەکەلاو بۆ: شەپلە، جاف و ترکە
رەشە.

ترکە رەشە تەرەپەکی پەچۆک بۆن لە سەرسیان و پەردەکۆز دا ئەنیشتن.

شەپلە، ۳ تەرە بۆن:

پەرە، کە لە گۆندەکانی پەشوشە و هەلۆنە و، هەندیکیشیان دواي ژێرناوگۆنتی
گۆندەکانیان چوونە چوارقۆرنە، ژاراو، رانیە، ئەسکی کەلەک.
شوانە، لە گۆندەکانی پەنگەر، سۆفیان، سەرچیا، هەندیکیشیان دواي ژێرناوگۆنتی
گۆندەکانیان لە سولتانەدی و ژاراو دا ئەنیشتن.

رهجسب، یا تالی (تالی کسوی رهجسب بوه)، نمنانیش له پدروشان و. هندیکهشيان دوی ژیرناوگوتنی گوندهگانان له پازيان دائمنشقه. گوندهکانی: خورخوره، پاخان، گومزل، دولبی، شارسپین، سیدو، کوبه کانی و هلمپره بشی بون له ناوچدی جافهتی.

*

ناوچهکه چنند گوندیکی تی دایه نهمینی له ناستی دا راپوستی، لوانه: سرگه، پدروشان، کانی تو.

- سرگه، کانی و ناوی زور و، نعرزی فراوانی چاندنی دائموبله و، پاخی هلمپیری همیه. چوار مزگوتی تی داپو: مزگوتی کانی چاوان، کانی سردهشت، گومک و جافان. مزگوتهکان به ناوی کانیگانهوه نار نرا بون. چنند گوزستانیکی نریکه. هندیکیان گومرون و، کیلی گزوهگانان پمز و نستور و، هندیکیان نیگاری شمشیر و خلمپیر و مدلیان له سر بو. کیله گوندهکانی هیچ نویسپیکان له سر نیه. پی نیچی سرگه له گونده ناوهدان بوی. نهم گوزستانانه نهمینی لیکولیتووی میژوییان له سر پکری. دائمشوانی ناوچهکه هندلی رودای دهمادوم نهگسرنهوه که له سردهمی هاتنی لشکری نیسلام دا سرگه پایتمختی قهرالیکی گومره بوه و، دوی شهری قورس و خونای نینجا ناوچهکه گپراه و، به شمشیر نیسلامیان کردون. پشدریبهکان به سرگهپهکان نطن: «سرگهپی نسحابهکوژا». منزازی «پوزته سوری سرگهپی» که له ناوچهکدا به شویکی پیرلز دائنری کبوت بوه دامینی گومره قلا و پشتی سرگهوه. نوسا «رهپه» یهکی گومری جهمبی لی بو. گوايه پوزته سور له گنل هاتنی نیسلام دا موسولمان بوه و، له شویکی دینبی دا کوژاوه و لوی ناشتویانه. گپرانوهکان نغسانن، پشت نستور نهن به هیچ بدلگهپهکی میژوی.

نوسا ناوهندی قزاقهپان گواستوتوه یز قلاذره. سرگه سردهمیک پنکی نساوتی باهان بوه. به پی ی «پیتی گاکه شیخ و گاکه میر»، هندلی له میرهکانی باهان لوانه نهم دو میری پمتهکهپان به سردها هلمدراوه، له نهمی زوردرای و پدروشتی دا، به دهستی سرگهپیان به گومزل کوژاون. تا سالی ۱۸۹۳ سرگه ناوهندی قزای پشدر بوه.

وهکو نمانوت: سرگه و لوزمر و هندلی گوندی تری ناوچهکه دوشکی کوشندهپان همبو. تا من لوی بوم چنند جاری دوشک به پشمرگه و خلکی کوی دا، پلام کسی نهکوش.

کانی خزی سرگه ناوهندی پدرومپراهتی ناوچهکه بوه، هر بزی به همبو ناوچهکه نوتی: «پری سرگه».

*

- پدروشان گوندیکه کانی خزی سر به سرگه و دواپتر سر به پنگرد بوه. یهکی له به ناوانگترین پمتهپهوهکانی کوره: علی پدروشانی، لم دی پدا له داپک بوه. حاجی قادری کزی له پاسی شاعیرهکانی کوردستان دا پمجزره ستایشی کردوه: دو عیلم وهکو حسنجان حنری و پدروشانه مسکنهان

له دو عدلی، مېهېستی: عدلی حنبري و عدلی پېرودشاني و، له حېسسان مېهېستی: حسان کورې ټاټه. حېسسان شاعريکي عمرهې گڼورې سردمې جاهېلې پوه، دواي نېسلام په ستاېشې پېغه عمر ناوې دهرکړدوه.

ژماره يکې زېر بهيت، چېرېک، گزواني، گسېدې نېستې... په سمر زماني خېلکېدو، په، نېدوړته پالي، که عمرې نېشانې پايستې تون. کډې سمرگروشتې ژباني خړې روڼ نه و، پايته کاني گمېکې نهې، که لم سالانې دوايې دا توهار کړاون، نوې تړې نفوسراوېتوه، پلام پوردا که يکې له پېته کاني پز نورو حسان پاشاي پاهان وتوه، دپاره هاوچېرې نو پوه.

پېرودشان مرکزې عشرېتې شيلته يو.

رسول مامند له پېرودشان له دايک پوه. که من له ناوړې نېستېچې نوم، کوپخا پېرړتې پراي رسول، يه کيکې ناره لامان پز پېرېرېهان، پېگومان نېسې له پېاوېتې خړې يو، چونکه هېچ نېشېکې په نېسه نهې، چېکه لېوېش نېسه لور کاتېدا له گڼل حېک ناگړک پوين.

* - کاني تو کورنوته پناي شاخوه له گزتايي دولېک دايه لايکې ناسوس و، لايکې شايي چل پزنيه. هواي خړش و دېسني جوان و، چنډ کانيهکې ساره و سازگاري تې دايه، دوانيان له پېرزيي هلته تېولين و نوروڼه قولايي دوله کدوه. زستان پېرېکې زوړې لې نېاري.

زموږ زاري گشتو کال و دانو پلېان کمه، نورو کانيان په دېس پېرېرې و چاک کړوه. وړې تړې و باخي مېوه و ترشيان زوړه. پېاو تېيې پشاور پشتي خېلکې تم دي په چنډه رېلمېان له گڼل پاخه کانيان داوه. مېوه يکې لې يو، وکړ هلوړه رېشه پلام پېوگړت و تايېشې خړشتر، پېيان توت: «سېکېر».

ناوړېداري نه کڼ. هواي ناوچه که پز پېرورېدې کړدنې نازل، په تايېستې پز راگړتې پز نه مېرېز، له پاره.

دانېشتواني ناوچه که له کړنوه شارفزا يېکې زوړيان هېه له تونگري دا، ناغريت له نېشې رېان و پېرېمېناني دواي پاريک دا و، پېاو له چنېي پوز دا. شالي کاني تو و چاروني پز تېکې و سفتې و جواني په ناوړانگه.

کاني تو و کاني کوډکوړ نېشې پکړين په شونېکې نورېستې خړش. په هاوړن پز سېران و په زستان پز پاري سمرېر.

* تم ناوچه پېش وکړ خوشاوتې و، زوړ ناوچه تړې کوردستان پز رانگړن. پز له مېرې هېرزانتره، په خېو کړدنې ناسانتره، زوړتر پېرگي نه مخوشېي و سېختېه کاني سروشت نه گړي.

له کوردستان ۳ جز پز هېه: پزني رېش، پزني مېرېز، پزني کپوي.

پېچکې پزني: کار يا کاروړه (له پونوه تا تېمېنې نېسې په ۳ مانگ)، گېسک (له ۳ مانگېدوه تا نېسې په ۱ سال)، چېر (له ۱ سالېدوه تا نېسې په ۲ سال)، نېنجا په نېره کاني نورو تړي: نېرېس، ساپرين، تهگه و په مې يه کاني: پزني.

کار تا له خدم نمره‌خسی له «کوز» دا پمروده نگیری. کوز به «تیمان» چوار
دویری نگیری، بز له زستان دا نکرته «پشتیر» یا «هزل» وه.
نور سالی بز نری، شیرشی نای، بزنی بی شهر بی ی تلین: «تسر».
بزنی رمش و بزنی مروز له گل نیری به کتری جوت نکر، به چکه کده یان «دوره»
یا «دوره‌گی» «دورنمی».

سوی بزنی رمش، زیر و رقبه بز دوست‌کردنی جلومرگ به کملک نایمت، به لام
گورس، رمشمال، رهشکه، جمال، تن، خمار... ی، لی دوست نگیری.
سوی بزنی مروز، رنگی جزواو جزوی جوانی رمش، سپی، خورمای، شبنکی...
همه و، نرم و خاوه، بزو (کر، شال)، پرمال، پزپشمین، جاجم، گزوه‌وی، پوزوانه،
دسکیش، پلوز و، له هندی شوین به تانی... لی دوست نگیری.
بزنی رمش پمراگی سختی سروشت نگیری و، له شاخوانی دا وریا و سوکله‌یه،
به لام زهری گوره له چنگل و باخ ندا، چونکه چری تازه پیگه‌پشتوی درخت نموا
و، توپکلی قنده‌کی نکر نینمونه، داره‌که رشک نیی. له پم نمونه بی ی تلین: «کوللی
رمش».

هندی زرد له سر بز همه، وه‌کو: «بز بز شوی جی ی خوش نکا»، هروها؛
«بز نمجلی بی نانی شوران نمخوا»، هروها؛ «خرا هقی بزنی کول به سر بزنی
شاخداروه ناهلی»، هروها؛ «گیا نمویه به دمی بز خوش بی»، هروها؛ «نمخاروم
و نکردهم، گسکی جرینگانم».
بز پدکی که زو زو پکویه خوشیموه تلین: «وه‌کو بزنی دلیوه سالی دو بهار
نمخوا». بز پدکی پلینه‌کانی به جی نه‌هینی تلین: «وه‌کو بز وابه دسنی هه‌ناگری».
بز پدکی همو چاری له دوی خوشیمه‌ک ناخوشیمه‌کی به سر بی، تلین: «وه‌کو
گسکه‌کی همایی خاسی لی هاتوه»

*
پاره‌گای تپپی ناسوس له تاوژی و کمره‌کانی به درژیایی پتاری ناسوس پلاو
پرونهوه.

پاره‌گای تپپی ۶۸ ی مامنده له لوتر و، کمره‌کانی له پتاری ناسوس به دیوی
پشدرودا دابش پرون.
پاره‌گای تپپی ۴۴ ی چکوک له گمرکان و، پاره‌گای تپپی ۴۱ ی کوره‌کاژاو له
کله‌کان بو. تم دو تپه له چاو توانی کدا به ژماره کعتر بون.
هندی له کمره‌کانی تپپی ۶۱ ی جوتیارانش، به هزی شمره‌کانی عسراق -
نیرانوه، پری پرونه پری ناسوس هندیکیان له کانی تو پاره‌گایان دانا بو. تم هیزانه
همویان سر به ملبندی دو بون که پاره‌گای له سرگلو بو.
کاکمین قادر پمیری گرتی ریگختنی قه‌لازه له چناری بو.
که گه‌پشتینه ناوچه‌که، تازه خرمکی ناراکردنوهی گوتند ویرانکراوه‌کانی بون، له
پم نمونه شوینکی ثوتوی ناسادی لی نمو به‌کین به پاره‌گا، نمو خرمان خاتو دوست
به‌کین، پشمورگه‌کان له تاوژی و مرگه جیگی کاتیان پندا کرد و، نمش چند رژی
له مالی عیدولرحیم بوم له تاوژی.

ناوژی گوندیکی پچوک بو. پشتی دایر به ناسوسوه روی له قمرسرد بو. چمند کانی و کاریزکیان هبو، بهلام زمویرازی گشتوکالیان کم و لیو و، بهردوی بو. نژیکئی ۲. مالکیان له تدکبوه هات پوندوه پنپان دانا بو. وهزی تری و توش و باخهکاتیان وشک هبو، تازه خمریکی ژباندهوی بون. ژمارههکی کم بژنی سمرز و بژنی وهش و گاوگوتالیان پهنه کرد بو. دانپشتوانی ناوژی کم «هرامت و» ژبانیکی هژوانهپان هبو، بهلام تبیهمتیان دهرلممند و نطسیان بهرز و، له مهورانداری دا دل و دهرن فراوان بون. هر له ناوژی مالی کامراتی بهجهتی عمونی، زیری عهبدوللا روی، نهمندی حاجی محمدی قهرتپه، حمیدی حمهپاتی.. لی بو.

خفلیکی ناوچهکه به گشتی پیمان خوش بو، نیمه لوی چپگیر بهین، لایان وایر تیر هیزهکاتی جمدیش ناتوانی به تاسانی بهته سهریان و، جاریکی تر رایان بگویری.
مام محمد

مام محمد له سهرتای دمی پی کردنوهی شورشوه هبو به پیشمرگه. زورچار که له قسهکردن دا ناوی یهکیکی له بیر پچواپه «وانیک» ی به کار نهینا به پاسر عهرهفاتی ثوت؛ وانیک عهرهفات و، به قاسملوی ثوت؛ وانیکلو.. له بیر توه ناویان نا بو مام محمد وانیک، نهگهرچی له پنمهالهکی ناسراری خفلیکی ناوچهکه بو، بهلام پیشمرگه و خفلیک هر پم ناویره نهپانتاسی.

دوای توهی ریگای سمرگه - بهرگلو کرایوه تراکتور و توتوسیل هاتوچی پی دا بکن. رژیکیان دلیر به توتوسیل هات بو بژ ناوژی. مام محمد نهیست پروا بژ بهرگلو. به دلیری وت بو: «که رویشی منیش له گیل خوت به» دلیر وت بو: «باشه، بهلام من زو زو شتم له بیر نمچی بژ توهی له بیرم نمچی له سمعات نهوندوه له سر ریگاکه چاویری بکه که هاتم سوارت نهکم» مام محمد وای زانی بو نایوی سواری بکا. وت بو: «نهگهر نهونده زو زو شتم له بیر نمچی توه بژچی رژی له بیرت ناچی له باتی بهرگلو بچی بژ بنگره؟» بنگره توسا هیزهکاتی حکومندی لی بو.

خاله مین

خالمین، یکی له پیاده ریش سپیهکاتیان ناوژی، ژوریکی له دو ژورهکی مالی خویان بژ من ترخان کرد. به دروایی ۶ ساتگی رابوردو، به هزی گهران و سوزان و شورشوروه، له هاوسرهکم دایر اوم. تاردم به دوای دا نمیش هات لوی نهشتهچی بوین. تا خانوهکی خرم توار بو، چمند خفلیکهک مسپانی نمو بوین. نمو ماوه به تیکهلاوسمان زورتر و دوستانهپیمان به هیزتر بو. خالمین خزی غرنی پیاری جوامیر و، هاوسرهکی غرنی خانی خاندان و، منالهکاتی غرنی مرؤفی بهرز بون.

مام باپیر

مام باپیر، یهکیکی که له پیاده ریش سپیهکاتیان ناوژی، کانیهک و پارچههک نمری دامی مال و بارهگای له سر دروست بکم. شوینهکه ناری «کسوزان» بو نژیکی ناوژی بو. مام باپیر پیاریکی ژیر و بهرز، شارهزای کاروباری عشاتیر و قسه خوش بو. حمیدی کسورشی به دلسوزیهکی پی نهمنازوه کاروباری هینان و بردنی بهرد و پیوستیهکاتی تری نهپام نندا.

خاله مین و مام باپیر خاله و خوارزا بون و، همدوکیان یوکیان له شورشو شیخ

محمودا له سهره‌های سییه‌کان دا کوژا بو، خورشیدبان له شورشى نملول دا
پیشمرگه‌تیهان کردبو، پلام دانویان به پدکوه نشه‌کولا.

*

خانو دروست کردن لیره کاریکی زحمعت نهبو. جاده‌ی قبر بز ناوچه‌که راکیشرا
بو، نمانتوانی گهرستنی خانو دروستکردن؛ بلژک، چسفتو، گنج، دموگا و پندهمره... له
شار پکین، دیسان کویتنبوه خانو دروست کردن. پناغه‌که‌یهان دانا. خانویه‌کی ده ژوری
بز پیشمرگه‌کان و، چند خانویه‌کی دو ژوری بز خوم و سالدکانی تر. له هیسویان دا
توالیت، حمام، پشتخانوی تاییدی مان دروست کرد. گهوریکیشمان بز ناژله و نیستر
دروستکرد و، له دهوریشتی خانوکان چندن پالان بز خواراستن له هیرشی ناسمانی و
تزیاران هیلکمند. وستا و گریکاری هسو خانوکان پیشمرگه‌کان خویان بون.
خانویه‌کان تموار بون. کاتی خوی گلوپلی پاره‌گا و سالدکه‌یهان له ناوزه‌نگره
گوپزاهرموه هوزنه و، دوی نموش هیناپوانه ناوژی. پیشمرگه پاره‌کانیان گورمگ کرد
بو، نوری به گیلکیان هات بو بره بریان، تنیا شتی نیان بره بو کتیه‌کانم بو، وه‌کو
خوی مایو. سولنوی مشوری گلوپلی پاره‌گا و مالان خواره.

*

پرو

هندی شورینی پناری ناسوس دارستان بو. داری پورو، قنوزان، گویو، پدلاوک...
ی لی بو. پشتی چنارنی له هسوی چرتو بو. پاش دانانی پنکه‌کانی پیشمرگه، کموتنه
داربین؛ بز سوتاندن و بز دارموی خانو. چند کسبکی خیلکی چنارنی هاتن بز
دمبرنی پزاره و نارمزی. شارمراکاتیان نمانتوت؛ لیره‌واره‌کسی پشتی چنارنی
دانشتوانی ناوچه‌کسی چند جاری له قاتوقری و برستی و، ناژله‌کاتیان له مردن، رزگار
کردوه؛ خیلک پری دارمویان خواره و، ناژله‌کیش گه‌لاکسی. له پزارمی نموده بون
نم سامانه به نرخه له ناو پچی.

دارستان پیشیکه له سامانی نده‌ویه، له زلز جیگا داپش کراوه و، هیر
چوتیاریک «قدغه» ی خوی همیه، کسی که بزی نه بهیری، گه‌لاکسی نه‌کمن به «گله»
بز تالیکی زستانی بزن و، لق و پوپه‌کسی بز سوتاندنی خویان به کار نهمیان، نم جزوه
برشته کاری تی ناگا. پلام برنی بی پلان و خلوو. کردن، پیشیکی زوری سوتاندوه و،
زیاندنوی سر له نوری کاریکی پدکچار دژواره.

داری پورو، چند جزوه و، چند پری جیوازی همیه؛

۱. پورو، دانمی پورو دروگوله و رنگی قاپوهی تیره. هندیکیان گهورین پی ی
تیلین: «ولو». کلاویکی پراوری سرده‌کسی له سرده‌به پی ی تیلین؛ «جوت». پیشیان
وتوانه؛ «خوا گلاوی بز پورو کرده». جوت بز خوشکردنی کونده؛ مشکه، هیزه... به
کار نهمیری و، پوریش به زمستان له ناو ژلمسزدا برزاندویانه، یا پیشاندویانه و
خواردویانه. له قاتوقری دا هارویانه و بز خواردن «خپله» پان لی دروست کرده. به
زوری تامه‌کسی تفت و تاله. به زحمعت، به بی ناو، کورت ندری.

وه‌کو دمبرنی پزاروی له دوباره برنوی خواردنیکي ناخوش تیلین؛ «پورو به
کالی، پورو به کولوی، پورو به برزای...» و، پدکی که به پله و بی پسانوه قسه بکا

پزی ی تلپن: «تلی ی پموی له دم دا تفسیره» و. وه کو نیشانی پدک کپوتن و نمزوشی گران. تلپن: «پله بی و، پمروان نمخوا».

۲. مازو، پمکی خر و سخته. له پایزا تمپچن و له بازاردا په کیشانه نمپروشن. بز دهباخی پسته په کار نمپنری. پیشیان وتویاته: «په زور پمپی بز مازوچین په داره کی دا ناروانی».

کاروانچی و توانی زور په ریگادا نمرن، که پیمان «تلق» نکات و، پمستی نیوان پلمه کانیان تمسوتیموه، مازو نهارن و له گیل خفه دا نمپگرنهوه. له پیمانی نمدن، پستی پیمان «پنگر» نکاتیموه.

۳. گزگل.

۴. سپچکه، له هندی ناوچه پی ی تلپن: «گلوان»، پمکی تری پمروه خره له شپوی هیلوه رشدا. توپکله کی رفق و قاده پی تهر، ناوه کی جزوی له ناردی زمردی تی دایه. نرخیکی پایزگانی نوژی نسه. پیشیان وتویاته: «په مازوان تی شکاوه، نمپوی په سپچکان هلمستیموه».

هندي سال گزگ له سر گلاي دارپرو نپاری، گلا کی کز نکتموه و نمپکوتن له بازاردا په کیشانه نمپروشن، پاش کولاتنی «شزکه» و «گزل» ی لی دمر نمپنری. لیکولنموی زانستی دمری خستوه گزگ ناپاری، پلکو جانومریکی پچوکه په چاو ناپنری له سر گلاي داری پمرو زیاد نکا و، له نلمپامی هندی «تفاعل» ی کیمپایی دا دروست نسی.

داری پمرو سمخت و قورسه، په کملکی داره دای خانو نایت پرتکه نمونده قورسه دیوار پمگمی ناگری، په زلوی بز سوتاندن په کاری نمپن، پلام له نمروپا دپکزی قمشنگی لی دروست نکدن، نمخشی جوان له قندی داره کدایه.

*

ملمپندی پدک له ناو شعری عیراق - نیران دا

هیزه گانی نیران تا نعات له کوردستانی عیراق نزدیک نمونوه. زمانه شمر گمبشت پوه ناوچه سترپه گانی حاجی نزمیران، قهلازی، پنجین، عیراق و نیران، هیچ لاپه کیان دستیان له نیمه نهمپاواست. هندی چار «رصد» و گانی نیران که په چاوساخی پشمیرگه گانی پارتی و حیک نعاته پشمیره، شونه گانی نیمه پان بز نکردن په نیشانه. شعری حاجی نزمیران کاری له ملمپندی سی و، شعری قهلازه کاری له پاره گانی سرکردایمی کرد پ. ناوچی ناوژنگ - شینی مان چول کرد پوه، ناوچی پاوی پشان پی چول کرد پوه، داوودزگای راگیانندن و رادپور گراستپرانوه دولی جاقفتی.

شمر په گمرمی کپوته ناوچی پنجین، ملمپندی پدک کپوت پوه مفرسپیموه. هیمو رژی پورده ومان نکرا، نموسا پدگری حاجی سنفور، له چپگی مالا بدختیار، کرا پوه لپسرسرای ملمپندی پدک. نیمه ناگاداری پدگری حاجی سنفورمان کرد، فرمان په هیزه گانی پدکیتی بدا پلاماری جمیشی عیراق نمدن، بز نموی بتوانی هیرشه گانی نیران راپگری، چونکه هاتنی نیران بز ناوچه که نمپ په هزی چولکردنی ناوچه که و ویرانمونی و، له نلمپامی نمویش دا نمپ پاره گانی ملمپندی پدک و تپه گانی شاربازیر چول پکن.

ماهیپر عیدولر مشید تکریتی قانندی قلمپلی پدک پ. ماهیر بمصیبه کی

ره گزین پرست بر، له بهمانه گسانی دا چنپوی به «سورسی مجوس» و «نوعه گانی دارا و روستیم» نندا هند؛ پیشمرگه و، هندی له دانشترانی ناوچه که، گویان نه دابره لغرماتی ملبند، بز دره خیزی چهک و تقصصتی به دزی ملبندوده، هندی بزسیان بز هیزه گانی همیشه نابومو تازاریان دا بون. نموش چمند بهمانیکی پر هوش و چنپوی به سر ناسانی شاریازردا به قروکه پلاو کرده وه. چکه لمیش «تصمیم» یکی به بروسکه به سر کمره گانی فیلهقه که دا پلاو کرده بروه له پدکیکیان دا نویسی بوی: «تقرر ایاچه عرض و مال المخرین و ذویهم».

ملبندی پدک نموش کپرو گرتیکی گوره بوی. تارچه گمان پردوام له ژیر تزیپاران و بروه ماتی هیزه گانی صراق دا بو. ناچار بون بمر له گواستنوه بکن. لمو کاتدا بهمدین لمو تاره بو، که نم پشوانه نمینی، له سر ناوازی پدکی له سروده کان نم بالزوبی ریک خست بو:

نمی خاوریان من ره بدمرم

من ۴۰۰۰

قوری دنیا به سر سرم

چاش و عسکر هاتنه سرم

ملبندی پدک بز کوی بدم؟

*

شمر له ۳ مهیدان دا

نیمه له ۳ لاره له شمره کلا بون؛ شمر له گمل عراق، شمر له گمل تهران، شمر له گمل جود. زرد کس به شپهان نمرانین و، نامزگان بمان نه کردین بز ماوه پدکیش بی، شمر له پدکی لم مهیدان نندا سارد بکینوه.

هوله گانی خومان له گمل جود پری نه گرت.

هسر نمو وتارانی له رادپر به نیازی بانگکردنی لایمه گانی جود بز ناشتی، پری پری توندی و، به چنپوی ناشیرین، له رادپری پارتیوه ولامیان ننداینوه.

هسر توانندی تامده بمان پیشان دا بو بز ناوژی له نیوان پدکیتی و جودا، نیمه قوبلمان کرد بو، له ناو نواندا ملا، رش سهی، سروزکی عشیرت، نندپ، مامزستای زانستگایان تی دا بو. نه پارتی و نه حشع گویان نندایه قسسی هیچ کاسیکیان. پیره هندی له گمل سورانی جود بز کسانکی که له سلیمانی و پشدا نژایان کاریکی دژوار بو، چونکه نیوان له نهران بون و، کس به ناسانی دمستی نمان نه گهشتی.

مامجدال نامدی بز کارمدهستانی سوری و، بز خالید به گدایش سکرتری حیزی شیرمی سوری و، بز نایف حواله سکرتری جبهی دیسکراتی فیلمستین نویسی بو، دارای لی کرد بون له نیوان پدکیتی و حشع دا ناویزی بکن. حشع گویان نندانی و، تامادهی ناشیرنوه نمون.

توسیدیکمان نمانبو پو نزیکانه له گمل جود تاشت بهینوه، به تایبستی سورانی جود لمو کاتدا زیاتر کموترونه ژیر «تبیستراز» ی نمرانیه وه، نهران خزی تاماده نیمو له گمل پدکیتی پیک بی، له پرهوه ریگیشی به جود ننددا له گمل پدکیتی تاشت بهینوه.

نیمه له گمل دهرهوه پیره بمان زرد کز بو. زورجار به رادپر پیمای کورقان بز

نناردن. له پهمپه‌کان دا ناوی نه‌یې نیمه په کوردی: «ناسوده» و په عمری: «صایر» و،
هی هغلاتی دهموه که له شام وهریان نه‌گرت په کوردی: «ناواره» و په عمری: «صامد»
په پهمپه‌کسی خُزسان په راده‌پوکسی په‌کچتی دا ننارد و، پهمپه‌کسی تنواغان له رادپری
«صوت العراق» ودرنه‌گرت که په‌عسبه عیراقیه‌کانی سر په سوریا سپرپرشتیجان نه‌کرد.

پهمپه‌کمان نارد یز هغلاتی دهموه. کورته‌په‌کسی نیمه یو:
نیمه له ۳ لاره له شمروه گلاوین. هولی زورمان داوه له گیل جود پیک بهین.
سری نه‌گرتو. له گیل سوریا و لېپیا و فله‌ستېپیه‌کان همول بدن شری نیمه و جود
راپگړن و، نیران تېمان یز نه‌یې، نه‌گینا ناچارین خُزسان همول پدین شمر له گیل عراق
راپگړن.

لو کاتدا د. نواده معصوم، عهدولرمواق قهلی، داروی شیخ نوری، سرپست
پامونی، حسین ستجاری.. له شام یون.

*

نازاد‌کردنی بیتواته

بیتواته گوندیکه کورتونه پتاری چپای ساکوک و چپای شېشار په سوری دا
نروانی. جیگاپه‌کی خُوش و ناروه‌پوی سازگاره. پی نچی له زور کُژنوه ناوهدان پوی،
هندی شینواری دیرندی تی دا دوزراوه‌نوه. خلکی بیتواته له پخپوکردنی پزی مبرز
و، دروستکردنی کردا شارمزایه‌کی زُوریان هیر. زور مال ده‌زگای تونگری تی دا یو.
له سوره‌تای شُورشی تېلول دا عومر مستفا پنکی پېشمورگی تی دا دانا و، یو
په پنکی هیزی کاوه. پاشان ملا مستفا علی شمعیان پارزانی لی دانا، که په‌کی له
هارسفیره‌کانی سُولیت و پاوره‌پیکراوکی نزیکی یو. علی شمعیان کاپراپه‌کی زُردار یو.
ریزی دانیشتوانی ناوچه‌کسی نه‌گرت. پیکاری پی نه‌کردن و، خنریکی خُز دولسمن کردن
یو. په زور کچی په‌کی له پنمه‌اله ناسراوه‌کانی ناوچه‌کسی هینا.

ننور به‌گ، که له پنمه‌الی میرانی خُوشناو و، ژنبرای عباسی ماممد ناغا یو.
له پنمه‌اکان دا کس‌پکاری داتیرس غایات و، له سوره‌تای شُورشی تېلول دا پشنداری
خُزپشان‌دانی چدکداری هشتایر یو. هاته ریزی شُورشه‌کوه، له بیتواته داتنېشت، په
پیانوی گچچلی علی شمعیانوه هلات و، پتای یز حکومت یو. هیزی جاشی له
ناوچه‌کدا پیکوه نا. نم هیزه نا پدیانی تازاری ۷ مایوه. دوی نوه چو یز پنمه‌د
لری داتنېشت. یز داپنکردنی گوزرانی خېزانده‌کی چاخانه‌په‌کی دانا یو.

که پدیس کورتو جاش گرتن. ننور به‌گ سرلنوی په‌کی یز حکومت هلگرت
دژی شورشکه. دوی ناشه‌تال گوراپوه بیتواته و، یو یو په دسه‌لاترین کسی ناوچه‌ی
خُزشناوتی. له دوی دس پیکردنوی خیمانی چدکار ننور به‌گ سالی ۱۹۷۷ دیسان
مفرزه‌په‌کی جاشی دروست کرده. له لشکرکېشه‌کانی حکومت دا پشنداری نه‌کرد و،
هندی جار هیزه‌کسی ننارده راوی پېشمورگه. نه‌گرا جاران په‌هانی نوه یو له دژی پارزانی
یو په جاش تمجاره‌پان هیچ بیان‌په‌کی لو پابه‌تی نه‌یو، چونکه نم پېشمورگانه پارزانی
نهیون، بلکړ پېشمورگی په‌کیتی نېشتمانی و، هندی‌کېشان خُوشناو یون. ننور به‌گ
په هزی نم دسه‌لاتو ترس و لمرنکی زُوری خست یو ناو دلی دانیشتوانی ناوچه‌کوه،

هوکس گویا پهلوی نه کرده و، دلسوزی نمونانده، تازاری نهدا.
 مینک له ژ. تۆتۆمزیلیک دا تئقییهوه. پدکی له کۆره کانی ئهنور بهگ له ناو
 تۆتۆمزیلیکهدا کوژرا. له سهر ئههه ناردی کوپخا رسولی بهتوانه بگرن. کوپخا رسول له
 رانهه دانهبشت بو، هاورا لایهکی ئاسایی بو، تهنبا تارانی توبهر بارکی رهشبو بو که
 پهبهرگهی بهکبشی بو. کوپخا رسول به سهر زانی له دهستان ههلات و پهنای بز
 پاره گای حیزی بههس بره له رانهه. ئهنور بهگ ناردیه ناو پاره گای بههس کوپخا رسولیان
 دهرهنا. پاره گای بههس کوپخا رسولیان نهپاراست. ههر لهوی دا کوشتیان و، لاشهکیان
 به دوا تۆتۆمزیلیک دا تا بهتوانه راکبشا و، لهوی به بهر چاری خهلهکوه لاشهکی
 سوتاند. ئهم تارانه بی سزا ئی پهری.

ئهو کانی ههزه کانی ئههه هاته خورای بز دولی پالهبان، سنوری دهسلانی ئهنور
 بهگ له بهتوانه و رۆژهه لانی دا بو. بهلام که پاره گای ماسجهلال گویا بههه بز دولی
 پالهبان و دواتر بز بۆتی له دوله رهقه. ئهنور بهگ و بهستی دهر به سهر ناوچه کهدا
 بهگری، رهگای رانهه بز خهلهکیان بز ههزه کانی حکومهت بهکاتوه و، پارهگا و ههزه کانی
 مهلهندی چواری بهکبشی له دولی پالهبان دهرکا. کردیه سهر ههر گونده کانی ناوچه که
 که نهی بهکبشی جاش بهتی بز حکومهت ههلهگرن، دانهبشتوانی ناوچه که کورد پهرور بون
 نهیان ئهوهست بهن به جاش گوتیه گهف و ههرشه لیبان.

ئهنور بهگ به بهریک دو نهشانی نهشکانه. سهرکوتنیک جهنگی به سهر
 بهکبشی دا بز حکومهت به دهر تههنا و، جاده بهکی ستراتیجی بز هاتوچزی ههزه
 چهکداره کانی خهراک نه کردهوه. له ههمان کات دا تههر کرد به متهنیک گهوره به سهر جودا،
 بهکبشی جودی له خهشناوهی دهر کرد بو، ئهوهش بهکبشی دهر نهکا. بهشی له چهکداره کانی
 جود که تهسلیم بوونهوه لای ئهنور بهگ بوونه به جاش و، چهندین جاش - پهبهرگهی
 پارتی لای ئهنور بهگ ئامهر مفرهزه بون.

د. کمال خهشناور، لهپهرسرای مهلهندی چوار، ئهوهش بهگزادهی خهشناوه. به
 زمانی شهرین هوالی بو نارد که زۆر له دانهبشتوانی ناوچه که نهکا و، واز لهو پهلاه بهینی.
 ئهنور بهگ وهلامی دابهوه که ئهو گهورهی ناوچه که بههه و، ناوچه که هی خهیهتی، نهی
 ماسجهلال و مهلهند ناوچه که به جی بههین. له ههمان کات دا کردیه سهر سهرگهوره و رهش
 سهپه کانی ناوچه که، ههسوانی گل دابهوه و، به زۆر گونده کانی زهوه، ههرتیل، وهی،
 نهوه، سهردۆل، سههرگهسهر، چههره... ی چهکدار کرد و، به شهفل و بهلدوزهر سهنگهر و
 رهههی بی دروست کردن. کار وا بهریشهه ههر ناوچه کهی نهگرت.

له ناو بهتوانه کۆمهله رهکبهستنی پاش و بههیزی ههر. ئاگاداری وردیان له
 سهر هیز و شهینه کانی چهکداره کانی ئهنور بهگ و حکومهت ههر. ماسجهلال خزی له
 بۆتی بو، که نزیک بو له ناوچه کهوه. له سهر بهنچهی ئاگادار چهکانی شانه کانی کۆمهله و،
 به پهرس و رارهزی نهوان، نهخشه بهکی دانا بز گهرتنهوی ئهو گوندانهی گهیرا بون و، بز
 دهرگهردنی ئهنور بهگ له بهتوانه. ماسجهلال ههزه کانی مهلهندی ۳ و چواری ساز دا و، له
 مهلهنده کانی ۱ و ۲ ههندی ههزی تری داوا کرد.

*

نمخشدهی سمرگوت

مامچدلال نمخشده گئی به ناوی هیزهیی ماموستا چیمال تاهیر «سمرگوت» موه تاو
تا پر، که تازه به هژی ویرگوانی نوتومو پلموه له دولی پالسان کوچی درایی کرد پر.
هیزهکانی کرد پر به ۲ پیش یز نمویی له ۳ قزلموه پلامار بدن؛
قزلی بهکم، هیزهکانی ملبندی چوار به سیرپرشتی شوکتی حاجی موشر یز
شاخی هیری و گرتنوی چیره و سردول و میرگه سیر.
قزلی دوم، هیزهکانی ملبندی سی به سیرپرشتی حسن کویستانی یز شاخی
شیره و گرتنوی دهر زیه.

قزلی سیم، هیزهکانی ملبندی بهک و دو به سیرپرشتی مامچدلال خزی، له
دولی شاوروه پر سیر شاخی ماکوک و ئینجا دایزین یز تاو بیتوانه.
رژوی ۲۰ ی تشرینی بهکم قزلهکی ملبندی چوار هیرشهکی دس پی کرد.
گوندی نیرهان گرت و شکانی جاشهکان دستی پی کرد و، له هیمو قزلهکانوه پلامار
دران. پر رژوی درایی هیمو دولی پالسان و بیتوانش کموته دس پیشمرگهی بهکی
و، هیمو هیزهکان له بیتوانه بهکیان گرتوه.

نیمه شیریکی گموره بو، هیزیکی گموره بهطداری تی دا کرد و، له ناوچهیهکی
شاخاوی فرادان دا بو. توانای بهکی پی شیری گموره دهرخت. سمرگوتیکی گموره پر
یز پیشمرگه و یز دانیشترانی ناوچهکه، وری خلیکی زور پیرز کردوه. پلام تالان و
راووت، به تایستی له بیتوانه، رونقی نیم سمرگوتندی کم کردوه. مالی هاویرکانی
کزملمهش له بیتوانه که دوریکی کارگیران هیمو لمر سمرگوتندا پر تالان و سوتان
کوت. مامچدلال لمر تالانه زور نارهخت پر. فرماندهکانی کز کردوه و سیرپرشتی کردن
و، لیونیهکی لیکولینموی دانا یز ویرگوتنوی کلمو پالی تالانی. راستبهکی ئیالی نیم
کاره له پلای بهکم دا نهکموته سیر دیزگای راگمیاندن، به تایستی رادیو، نهک
پیشمرگهکان. چرنکه دیزگای رادیو، وهکو پیشی له راگمیاندن شمر یز پیرز کردنموی ووه
و، تاودانی هملتی شورشگیرانی پیشمرگهکان، هانی دابون؛ دستیان لی نهارین و،
مالیان تالان بهکن و، خانوهریان ناگر تی پر بدن.

*

مفاوضه له گیل بهعس

لور چهند مانگدا کۆنفرانسی ناوچهیی کیرتهکانی ریکخستنی کۆمەڵه تهاو بو.
نازاد ههرواسی، ریکموتی عوسمان بهگ، قادری حاجی عهلی بهگ، که سیرپرشتی
کۆنفرانسهکانیان کرد بو، هاتنه تاوهژی یز نمویی نهمجانی کارهکهمان یز من پاس بهکن.
ئهرکهکانی کۆنفرانس چهند شتی بو:

۱. هیلسنگانندی هیلومرجی ریکخراوهیی، پیشمرگهیی، دارایی.. کیرتهکه و،
هیلومرجی سیاس کوردستان و عیراق.
۲. هیلواردنوی نهمامانی کیرت.
۳. هیلواردنی نوینترانی کیرت یز کۆنفرانسی سیم.
۴. ویرگرتنی بهروای نهمامان له سیرگشتوگژ له گیل بهعس، ناخو زلرایستی له

جگه له مان، د. سید عزیز شمسزنی و صلاح‌الدینی موهتدی و چنند کسبکی تر پرمه‌وام نامیان له گڼل مامچلال تالوگور نه‌کړه.

*

کومله له تیران له ناو خویان دا پریاریان دابو خانې موعینې که پدکې له کادړه‌کاني سرگردایه‌تیبیان پر، تازه له زندان به سرب‌خوژی دمرچو پر، بنسرون پر کوردستانی هیراق پر لای نیمه. محمدتدی ملا عطفی هینا پوی پر ناوچدی تالان پرمو روی محمد لقبوللا، جېگری فرماتندی هیرمی ۳ ی، کړه پرمو پېگېدېته لای نیمه. لهو کاتدا شوینی نیمه تادپار پر.

چنند روژی خانه له گڼل محمد پر، جهش له ۲۱ ی حوزه‌یرانی ۷۸ دا هیرمی پر کړدن پر سر «کاني پشو» له تزیک گړندی «دری» له ناوچدی ماوت. لم هیرشدا ۶ کس کوژان، پدکیکان محمد و نومی تیران خانه پر.

خانه، وکو هاوریکاني ثباتوت گڼجېکی روشنېر و تیگېشتو و نازا پر. برای شهیدان: سولیمان و عبدالللا و، کوری محمد محمد ثمنی موعینې پر.

دوای کوژانی خانه دو کسې تر له هاوریکاني پریار نلادن پین پر کوردستانی هیراق، نودم نیمه له دمرای گورگان پین له قندیل، هردوکسان گمېشتن: د. جعفری شفیعې خلکې برکان و، ساعیدی وطفندوست (کاک پریم) خلکې سته پون. ساعید له گڼل خوی چنده‌پدک پاردی پر هینا پون پاشه‌کوتی کړه پر. د. جعفری‌رش لهو کاتدا پر نیمه زور به سود پر چونکه پزیشکمان نیمو. تنها پدک برنېچېمان هیر، نغوش هر تیرانی پر، نندامی «سازمانی نینقلابی» پر.

دو پیاوی روشنېر و تیگېشتو و په زات و وړه پرمو پون. حمزبان نه‌کړد کس بزانی که تیرانین و ناویان چه

*

روژیکان له پرمدمی چادړه‌کني خومان دا دانشت پین، حمه سعید له دوروه دو کسې به دی کړد، پدکیکان جلی کوردی و، نومی تیران پانتولیکې جینز و کراسیکې زردی له پیر دا پر، پرچی پیر دا پرمو. وتی: «وايزانم روژنامنوسه».

که تزیک کوتنوه پانتول له پیکه عومری حاجی عبدالللا پر. زردم پی خوش پر نغوش به سلامتی گمېشته‌وه لایمان. کاک عومر له گڼل کاروانده‌کدا روشت پر پچی پر سوریا و، له‌پوه به پدکجاری پروا پر توروپا. قم نامه‌پدکيان پی دا نارد پر پر سرگردایې کومله. په ناو تیران دا له مهابادپوه به نه‌پتی له گڼل پدکیکې شارزادا

گهرا بوموه. کردم به گالته له گملی، وتم: «سفیری دهرهوت کرد. دو ولاتی بیگانته به
بی پاسپورت و لیزا بیتی - معیستم تورکیا و نهران بو - نیتز هملی گلمیت نعاوه»
کاکای عومر لای نیمه گیر نهو نیزنی خواست بو سردانی کسوکاری بگنریتنوه
تزیک سلیمانی.

سمرانی قم، سامی سنجاری و هاوریکانی، چنند جاری له گمل تازاد هورامی و
عومر دانیش بون. پتو نیتتهپاروی هردو ریکخراو: «قم» و «کومله» مارکسین،
پاسی ریککوتنی دوقولی و هاوکاریان له گمل کرد بون. بو دهرینی نیازی باشی
خویان شم نامیدیان نوی بو و، داپریان به عومر بهیتی و، دروی قسه گانشمان بو
بگنریتنوه.

قم تاکتیکی زیرکانهی هلبوارد بو: نیتزیست پدکیتی له ناوه همل بوشینی.
پهوندی له گمل کومله و بزوتنوه، به جیا له پدکیتی پان ودر به جیا له مامجهدال،
دروست بکا. لهوی، له گمل تازاد و عومر له سرگرداپتی کومله دانیش بون و، شم
نامیدیان بو کومله نوی بو، هر پتو جوهر له گمل کاک تایر و سید کاکش له
سرگرداپتی بزوتنوه دانیش بون و، پهوندیان له گمل رسول مامند کرد بو.

تاکتیکی سامی به سر تومدا له کومله تی نپیری، نیمه سور بون له سر
نوی که نگیر بیانوی ریک بکون نمی له گمل پدکیتی نیشتمانی ریک بکون، نیک
له گمل پاله گانی و، داوامان لی کردن چاره نوی هملاله بزورکافان ناشکرا بکون و، له گمل
نمون گفتوگری ریککوتن داپنریان.

به راوی له گمل مامجهدال و د. محمود ولامی نامه کمان بو نویسنوه. هر نو
کاته نسلی نامه کدی قم و ونی ولامه کدی خوصاتم بو ناگاداری و هملگرتن نارد بو
هملالاتی دهرهوه. نمی له لاپان مایی.

پلام تاکتیکی سامی کاری له بزوتنوه کرد و، پشویه کی زوری خسته
ریزه گانیانوه. رسول و هندی له هاوریکانی شاری که ساوه یک بو نارازی بون له
پدکیتی، نو کارساتی به سر پدکیتی هات پتو داتفا به بملگی راستی بچونه گانی
خویان. به تنیا کوتته پهوندی و گورینوی نامه. شمیش پیچواندی نو ریککوتنانه
بو که له ناو خومان دا له سری پیک هات بون. پهوندی له نیوان هر ۳ پاله که دا:
کومله، بزوتنوه، ختی گشتی، له سر پنچینی جوی له فیدرالیزم ریک خرا بو. له
ناو پدکیتی دا هر پاله سرگرداپتی تایهتی و، سرینویس ناپهولوی و،
ریکخراوی خوی هبو، پلام له کاروباری پیشمرگیمی و، داوایی و، پهوندی سیاسی

پەلگە

۱. وتاریکی گۆناری «رۇننامى». شام، ژمارە ۱۷، سالى ۱، ۲، ۱۹۴۳
۲. شەجىرى پىنئالى پارزانى. دىۋى ئاشەتال «تەبرى» ئىمىن» ئامادى كوردە.
۳. لېدوانى «پرالدا» لە سىر شەرى كوردستان. رۇننامى «الاخىبار» بىروتىيە، رۇزى ۶۳/۷/۱۴
۴. لېدوانى رۇننامى «الجمهورية» ى پىغدادى، رۇزى ۶۵/۳/۱۴
۵. گەتوگىدىكى رۇننامى شەخ ئىمىد. رۇننامى «الهدى»، رۇزى ۱۹۶۵/۲/۲۴
۶. نامى حەبىب مەمەد كەرىم بۇ ئىمىر.
۷. غوندى موھانترانى سالى ۶۶ لە «خىيات» ى مەلایى و جەلالى دا.
۸. سىرژىمىرى چوار سالى شەرى پەكىتى - پەمى. «الشوارە» ى مايسى ۱۹۸.
۹. تەقەرىرى «ئەمىنى عام» بۇ سەددام حەسەن لە سىر خۇشەشاندانى شارەكان.
۱۰. پەرنامى كۆمەلە بۇ: پەشكەتتى كۆمەلەپەتى و، چارەسەركەردى كەشەدى نەتەۋاپەتى.
۱۱. ئونىپەك لە پەلازكراۋە ناۋخەپەكەنى كۆمەلە: «ژىانى رەكخراۋەپى».
۱۲. پەنىانى پەكىتى و پەلگە دەپارەدى شەرى پەكىسى جود.
۱۳. پەنىانى پەكىتى و پەلگە دەپارەدى شەرى دومى جود.
۱۴. راپۇرتىكى ئىستەپخەراتى عەسكەرى پاسى دەۋرى خۇيان نەكا لە خوشكەردى ئاگرى شەرى ناۋخەزى كوردە.

SAL 2
HEJMAR 17
—
YEKŞEMB
1 TEBAX 1943

RONAHÎ

ANNÉE 2
NUMERO 17
—
DIMANCHE
1 AOÛT 1943

SUPPLÉMENT ILLUSTRÉ DE LA REVUE KURDE HAWAR

PALEYIYA INGİLİSTANÊ

Di vî şerê xwînxwar de Ingilîstan ne bi tenê di qadên şer de, lê di her warî de xebateke zor xebitiye; guh daye cotkariyê ji. Resimê jorin gundikî ingilîzî şanî dide yê ko digel keça xwe şîxra xwe dikîşîne. Lê welê dixuye ko ingilîz şîxra xwe ne li ser ker û hêştiran, lê li ser ereban dikîşînin.

ÇAPXANA TEREQIYÊ
ŞAM — 1943

ŞÊXÊ BARZAN ÇAWAN FIRANDIN?!

Iro li nav kurdên nîvro gava şexê Barzan tete gotin, şex Ehmedê ko bi Xudanê Barzan hatiye nasîn tê bîra mirov. Ev şexê ko hatiye firandin ne Xudanê Barzan şex Ehmed; bavê wî şex Mihemed e. Der heqê Xudanê Barzan da jî, di hejmara pê vê da, ezê zanîna xwe binivîsim.

Ev çîroka ko dixwazime bêjim, ne tişteki xeyalî ye; lê tişteki qewimî û rast e. Berê, min ev çîrok ji devê şexê Garisî şex Evdirehman bihîst. Paşê min dûr û dirêj pirsî, dawiya ko min xwe gihandê, gotina şexê Garisî ê rehmetî bi tevayî rast bi derket.

Şex Mihemedê Barzan yek ji şexên terîqê bû. Ji wan şexên ko nizanin şexîlî û mîrdîlî çî ye; bi tenê ji nezaniya millet destkewî dibin

û xwe di bin navê şexîtiyê da li ser serê kur dên reben dikin mezin û riya debareke şahane ji xwe ra, riya mezinahiya cihê ko tê da jî ji kurên xwe ra pêk tînin. Lê bi ser vê yeka han da; şex Mihemed ne miroveki beradayî bû. Teqez ji gelek şexan qencîr û çaktir bû. Qe ne wek şexên mayî di riya bêemiriya Xwedê da pêş da ne diçû. Heke guneheki wî hebû, bê ko qeweleke manewî li cem hebe, xwe xwedî manewiyet da bû zanî û di qeza Zîbarê da gelek mirov bi mîrdî li serê xwe civandi bûn. Ji xwe ev guncê han bû ko bû bû sebeba firandina wî.

Di serê babilîska bîstan da li qeza Zîbarê şex Mihemedê Barzan di nav eşîrên Mizûrî, Şêrwan û Berojîyan da naveki baş biri bû. Xelkê wî, ewçend jê hez dikirin ko di riya şex da û ji bo daxwazên wî mîrin, bextiya-riyeke mezin dizanîn. Ji dilpaqîjiya xelkê wî pêva, dilçaki û rûnemiya şex jî ev hezkirina

BENDERA TÛNISÊ:

Roja ko genêral De Gol gihastiye Tûnisê halafrên fransîzî di şer benderê re firiyane û hatina serokê Fransa Şerevanî şahînet kirine.

han roj bi roj zêde
dikirin. Her roj piştî
nimêja êvarê, şex şîre-
tên dîni li mirîdên xwe
dikirin û diwariya roja
pişdawiye û agirê dûje-
hê ji diêxist bîra wan.
Şex, rojekê ji rojan
di nava van şîretan da,
çêla rabûna cenabê
Mehdî dike. Di vê navê
da, ji mirîdên sere yek
pirsa nav û rûçikên
Mehdî û tevî dema ra-
bûna wî ji şex dike. Şex
bersiva mirîdê sere, ho-
lê dide:

— Mehdî, piştî pê-
xember pêyayê Xwedê
ê qencir e. Navê wî
Mihemed, milên wî ji
ên hemî kesan dirêjtir
û hinarokên rûyê wî nûr jê dibarin. Çawan
ko gûr wî nabire tîfing jî pê da naçe. Dema
rabûna wî, wehareng e gelekî nîzik e. Heye
ko îro hati be dinê û rîya roja ko Xwedê jê
ra ferman kirî dipêye..
Hînga yek ji mirîdan radibe ser xwe û
dipirse:

— Qurbanî bi awayê ko me ji şex bihiştî,
Decal jî tevî Mehdî radibe û kerê wî gelekî
f beza ye; rojê rîya salekê dikare herê. Ma ge-
lo, cenabê Mehdî çilo li ber wî zalimê han
xilas dibe?!

Bê şik, dema şex ji mirîdên xwe ra çêla
Decal û kerê wî ê beza kiri bû, awayê li
pêş wî xelas bûna Mehdî ne hati bû bîrê. Lê
niha mirîdekî ev yeka han jê dipirşî û ji vê
pirsê ra jî bersivêk diviya bû. Nizanîn ne ji
rûçikên şexan e. Gava şex dît, çavên hemî
guhîdaran çûne ser wî û bersivêkê jê hevî dikin;
bê raman dibêje:

— Difire.. difire kurê min difire..
Di tu kitêban da çêla firina Mehdî tine;
ji bo ko şex xwe nezan rave neke holê goli
û û mirîdan jî bawer kiri bû. Lê nizam, Xwedê
ev derewa han jî şex qebûl dikir an na.. Vê
ekê emê di dongiya şex da bibînin. Piştî ko
x şîretên xwe dike, li mizgeftê bi derdikeve
diçe dîwanê.

Ûn ko mala şexê Barzan dîtine dizanîn ko
ê dîwana şex çiqas f bilind e. Tayê bîni
mizgeft û yê duduyan xaneqe (tekiye) û yê
yan dîwan e.

HOMBAYÊ Î BALAFIRVAN DI BALAFIRGEHEKE WELATÊN ROHELATÊ NÎZING DÎ

Gava şex ji mizgeftê diçe dîwanê, mirîd di
nav xwe da li ser şîreta şex a wê rojê (rûçikên
Mehdî) dipeyivin. Di xwazin bizanin, ka ev
rûçikên han bi kê dikevin. Ji ber ko rûçikên
şex gotî, hemî bi şex diketin, hinek ji mirîdan
dibêjin ko: hebe, tinebe şexê me Mehdî bi xwe
ye. Hinekên wan jî dibêjin: ma kînga şex rastî
ji me veqariye ko îro jî vegêre; heke ew Mehdî
bûya wê ji me ra bigota. Li ser vê gotinê bi-
rê pêşin dibêje:

— Ma nayê bîra we ko şex got: « dema ra-
bûna wî gelekî nîzik e. Heye ko îro hati be
dinê û rîya roja ko Xwedê jê ra ferman kiriye
dipê ». Erê şex, Mehdî bi xwe ye; lê rîya fer-
mana Xwedê dipê.

Birê duduyan dîsa bi gotina xwe digire ko
şex ne Mehdî ye. Li ser vê dikevin gewriya
hev. Ji her du seriyan yek nikare ê din bîne
ser gotina xwe. Hînga yekî risipî ji mirîdan
radibe û dibêje her du biran:

— Ma cilê ko e jî hebe, hewceye ko hûn
holê zikên hev diêşmin. Ma nayê bîra we ko
şex got: tîfing bi Mehdî da naçe. Werin emê
herin dîwanê û Bestek tîfing berdine şex, heke
Mehdî be, berik tê naçin.

Va eşilmendê Barzan nafikire ko heke
şex ne Mehdî, be dê bimire. Ev yeka han nayê
bîra mirîdên her du biran jî, Gotina hemiyan
li ser vê tevdrê dibe yek û şex peya tîfingên
xwe radikin û diçin dîwanê. Di nîşka va devê
her şex tîfingên didin pîsra şex û tiliyên xwe
davêjin lingên tîfingên.

Bi dengên tîfîngan û rabûna dû ra, şêx dizane ko evana bi bêbextî wî dikujin. Ew jî dide xwe û direve. Mirid wî di devê dêrî da digirin ko hemî berik li cilan ketine û bi cên ne ketine. Li ser vê tecriba han êdî şika wan namîne ko şêx Mehdi ye.

Lê hinekên miridan dîsa naxwazin bi vê yekê bawer bibin. Li ser vê, di navbera wan û ên mayî (anê piraniya ko bi Mehdîtiya şêx bawer bûne) da qirên dibe. Hinga ew eqilmendê ko riya tîfîng - berdana şêx bi ber

miridan xîstî bû, dikeve navbera wan û dibêje:

— Ma ev gotinên we hewceyî qirênê ne? Ma nayê bîra we ko şêx got: Mehdî dikare bîrê? Werin emê herin biceribînin..

Ev gotina han bi serê hemiyan dikeve û tev terin nik şêx û daxwaza xwe holê jê ra dibêjin:

— Qurban! piraniya me bawer in ko şêx Mehdî ye. Lê hinekên bêfîman di me da hene ko bi vê yekê bawer nabine. Me divê şêx vê şika han di dilê wan da bi derxîne.

— Ma ez çawan dikarim vê şikê di dilê wan da bi derxîm û kê jî we ra gotiye ko ez Mehdî me?

— Qurban, dilê me hemiyan dibêje tu Mehdî yî. Ma şêx negotîye ko dilê şel misilmanî li ser çi tiştî bibe yek, ew tişt rast e û nabe derew. Herçî şika di dilê hin miridan da heye tuê bi bîrîne jê biderxî.

— Kuro ma hûn ehmeqîn, ez çawan dikarim bîrîm?!

Hinga eqilmendê Barzan, ew miridê ko berê riya tecriba tîfîngê şanf hevalên xwe daye dibêje:

— Gellî miridan! Ji ber ko dema rabûna Mehdî hîn ne hatiye, şêx xwe eskere nakiye. Lê em dikarin biceribînin. Werin emê dest û lîngên şêx bigirin û li ser xaneqê bavêjin jêr. Hinga wê bi kotekî bîrîre.

Hin gotina eqilmendê Barzan neqediye ko mirid bi dest û lîngên şêx digirin û bê ko guh bidin qîr û zariyên wî rebenî, li ser xaneqê davêjin.

Şêx Mihemedê ko cendekê wî i zexim bû, bi selamê nagehê hewşê. Her du dest û lîngê, sto û pişt bi şêş cihan dişkên û şêx bi rastî dibe Mehdî. Piştî ko me got, piştî û stoyê şêx jî şikestî bûn, êdî ne hewce ye ko em bêjin roja dûtirê canê xwe si-parte ruhîstî û cendekê xwe jî si-parte gorê. Hingê ev şêx Ehmed, ê ko bi navê Xudane Barzan hatiye nasîn i şêş salî bû.

OSMAN SEBRÎ

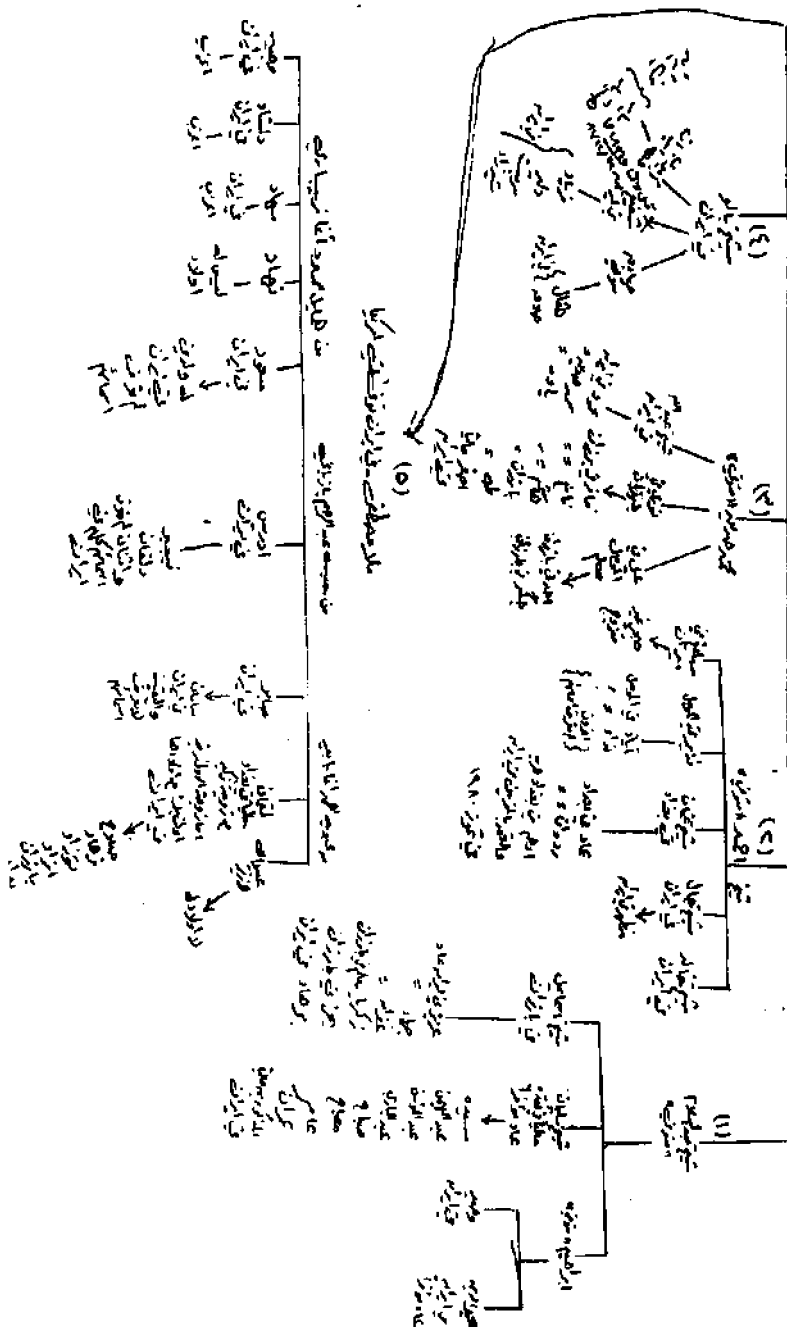

TANGEN BRITANÎ DI ENIYA BÎRMANYAYÊ DE

TOPEKE ÎNGILIZÎ YA 40Î DI ŞARGEHÊ DE

سلسلہ کنوینشن فیملی

جريدة الجمهورية - بغداد

١٩٦٥/٤/١٤

لقد التقيت بالكثير من زعماء الاكراد المخلصين والتقيت باللا اكثر من مرة واني اذ اسجل هذه الوقائع فرائدي الامانة والاخلاص وتعدد جزاءهم من تاريخ العراق وكذا ساكون دقيقا واميناً في ما اتقل واسرد ١١٠٠٠
لقد التقيت باللا وتظهر من ملامح وجهه انه في العقد السادس من عمره ، يسدو عصبى المزاج مترددا حائرا وقد دلت جميع حركاته وتصرفاته انه كمن وقع في مشكلة وشعر بخبطه ويريد لها حلا ولكنه من الناحية الاخرى لا يعترف بهذا الخطأ وواقعه الذي اربك المشكلة واذاها تعقيدا ..
لقد اثر في المرة الاولى الصمت وترك الكلام لغيره وكل ما اراده سواه ، فسمنا من الحكومة ١١٠٠٠ ، فالقومية الكردية مضمونة ، وحرثاتهم مصانة وحقوقهم مكفلة القانون والحكومة لا تفرق بين عبادالله ، بين احد وبين احد ... اني عاذا ١١ يريد - فسمنا لنفسه ..

وهنا يحار المرء في تلمس ذلك .. فاللا محاط بثلة منجحة بالسلاح تحصى حركات كل قادم فهو بهذا مضمون ايضا .. اني اي فسمنا يريد ؟
ان المتعقب للاحداث والمقربين عنه الملا ومن الاكراد بالذات اكثروا ان الفسمان الذي ينشده هو - الاثنا - على زعامته وسيطرته ونفوذه في المنطقة حتى ولو كانت على حساب الاكراد بالذات وعلى حساب مصلحة الشعب وكيانه ، ولم يتمالك نفسه في آخر هذه اللقيا ان يندد ويستعزأ بمن يطالب بالحكم الذاتي بأسلوب تهكمي كلاما وحرارة .
وفي المرة الثانية كان يقف في بعض القضايا بجانب الحكومة وقد اصر مرة على ان تكون الدراسة باللغة الكردية لحد الصف السادس بينما عارضه القانون .. وكان يحدثه يؤكد انه لايفسر سوما للبلد وانه لا يومن بالانفصال والحكم الذاتي ويسدو مناقشا عن نفسه سواه من جهة خصومه ام بموقفه تجاه الحكومة وقد ابد بها لايقبل الجدل والشك ما قاله .. وما يريد - فسمنا من الحكم القائم .. وسمنا فقط - ١١
المشكلة الكردية ليست فسمنا يريد الملا او غير الملا انها فهم الشعب السراقى كمجموع واخواننا الاكراد بالذات ، وقد استنكروا بشدة موقف المتطرفين واعتبروا افعالهم وتصرفاتهم وما يقومون به خروجاً على القانون وازادة الشعب .. وليس المهم هذا ايضا .. والمهم طعنا بما قسم من الاكراد يتوالدون الى بغداد ايضا واكدوا ان الملا لا يومن ولا يقر ما جد في المذكرة والذين توافلوا احياء يروكون منهم عكيد صديق وشوكت عقراوي .. حيث لالوا بالحرف الواحد ..

« ان الملا مصطفى قدم المذكرة وهو لا يومن بما جاء فيها ولم تكن الا لكي لا يقال انه فرط في حقوق الاكراد »
من هذا يظهر ان تقديمها كان للاستهلاك المحلي ، وان القضايا الصيرية المهمة لاحل بهذا الاسلوب .
وامامي مشروع لحل المشكلة وافق عليه الملا ووقعه وايدته متصرف لواء السليمانية السابق السيد الحاج محمود ووقعه ايضا .

وما انتي اعرف على الراي العام ويلاز تكونوا في يدي ما يريد الملا في هذا المشروع وما يريد في المذكرة انتي فسمنا والتي نشرتها سابقا .. وليفان ١١ وليحكم .. وليفسر ما يريد متعب لفضل للمشكلة ..
انه تتلفي وترصد .. وجيرة .. وشعور بالخطا ١٠٠ انه متاجرا باليدى والاصابع والقيم ١٠٠٠ انه مظرة بالشعب واعاني واماله ١١٠٠٠
انه لقا ، يفسد او يهدون ، بالاستعمار وبمشترحه . انه لفرط بطاوى الاكراد ان كانت لهم حقوق مضمونة .. وحقوق الشعب العراقي كمجموع ١١٠٠٠
انه تفريط بمصالح الشعب .. بوحدة الوطنية بتمامه .. وهذا ما لا يرشاه مخلص غير وما لارشاه الحكومت والتي بقى على سياستها في حل المشكلة حلا سلميا يضمن سلامة الوطن ويحفظ اراقة الشعب .
وفي حلقة اخرى ستكون على موعد مع خطوات سلمية اخرى خطاهها الحكم الوطني ١١٠٠

إنشاء الملا مصطفى عنه وعدم امكان تحقيق الانفصال شاهد عيان يتحدث عن السلام الذي يعم منطقة الشمال كثي الاستاذ احمد سميج محمد مندوب جريدة (الأنوار) البيرونية الى جريدته يقول

طرت رفقة المعيد عبدالعزيز
حميد الصبي الى برزان مفسر
الاسرة البرزانية في شمال
العراق ، وفاليت اهل احمد
البرزاني الشقيق الاكبر للملا
مصطفى البرزاني ، والمسيلا
سليمان البرزاني ابن شقيق الملا
مصطفى .
وعلمت هناك ان الخلاف
مستحكم بين البرزانيين انفسهم
بالاضافة الى الخلاف القائم في
حرب (البوئي) . فالاسرة
البرزانية التي يبلغ عددها
حوالي (100) ألف شخص في
المنطقة تسجن اجمعها مع
الملا احمد البرزاني وابن اخيه
الصبيح سليمان ، والقسم الاخر
مع الملا مصطفى .
وعلمت ايضا ان احدا من
انصار الملا مصطفى لا يجرد على
الدخول الى برزان خوفا من
انصار الملا احمد .
وحسبما فهمت في برزان ،
بان الصبيح احمد يعتبر كبير
الاسرة البرزانية ولكنه شبه
مندسة عند الاكراد لان زواجه
دبية وزمنية في نفس الوقت .
الملا مصطفى يريد الانفصال
وحدثني الملا احمد عن اخيه
الملا مصطفى بقوله : انه رجيل
حيث يقول بلسانه ما ليس في
قلبه . فهو قد اتفق معي مرات
عديدة على الكف عن القتال
ولكنه لم يكن يحقق ما يبتعد به
انامي وامام زعماء القبائل .
وسالت الصبيح احمد ان كان
الملا مصطفى يريد الانفصال عن
الجمهورية العراقية ، فاجاب
ان خلافه ليست فاضلة وهو
يقصد دائما **استئصال الفتنة** وبث
النفاق في كل ارض يتزل فيها .
وعليه فان قوله بان لا يريد
الانفصال قول كاذب .
وسألت **الصبيح احمد البرزاني**
ما دليل ذلك عندك **والناطق**

البلد ٤٤ / ٢٥ / ٢٥

اسم الملا مصطفى ، تسوقت
احمد المقراني ، قد صرح في
المنطقة بان البرزاني لا يوجد
القتال ولا الانفصال ؟
ورد الصبيح احمد على
سواء الى بقوله : ان عوده هذه
يقصد منها الوصول الى اراض
مهيئة . انه وجب لا يهتف .
هل تعرف انه على خلاف مع
ولديه حبيب الله وادريس الذين
هجروا وتركوا القرية التي يقيم
فيها (رائية) الى قرية اخرى ؟
فان الذي يكون من هذا النوع
يتحدد سلوكه من خلال تصرفه
مع الناس ومع اقرابه اليه
وسأله : لو فلتت دولة
كردية فهل تعتقد انها تادوا على
الاستمرار .
ان تقوم دولة كردية
واجاب بقوله : لا اعتقد ذلك ،
ولا اظن انها تضمن اكثر من
سالية ايام . اما كردي واعرف
الاكرد . ان زعماء الاكرد
يعزهم طمع الرئاسة وسوف
تقوم **الحرب بينهم** لو سارت لهم
دولة . وانا شخصيا : لو قامت
دولة من هذا النوع ، سوف امر
كل البرزانيين بالرحيل منها .
الملا مصطفى
يعتقد المختار
وطرقت بيد ذلك الى « رائية »
المنطقة كاتبة في الجالي التي
والبحري . فانه عرفان من
الجنود من كاتبة الاسلحة تسيطر
سيطرة كاملة على المنطقة . وقد
رايت الجنود العراقيين و
افاضي الشمال وعلى الحدود
الارمنية - العراقية المشتركة .
ومن جهة اخرى : فقد رايت
في « رائية » مع الملا مصطفى
البرزاني نفسه السلطة العراقية
كاملة . هناك معبر للشرطة
وادارة للتجنيد وغيرها من
ادارات الدولة .

الجمعية الكندية في الصحافة العالمية

الجمعية الكندية في الصحافة العالمية هي جمعية دولية تضم صحفيين من مختلف الجنسيات، تهدف إلى تعزيز التعاون بين الصحفيين في جميع أنحاء العالم، وتبادل الخبرات والمعلومات، وتحسين جودة الصحافة في كل مكان. الجمعية تأسست في عام 1924، وهي اليوم تضم أعضاء من أكثر من 100 دولة.

أهداف الجمعية تشمل:

- تعزيز التعاون بين الصحفيين من مختلف الجنسيات.
- تبادل الخبرات والمعلومات بين الصحفيين.
- تحسين جودة الصحافة في كل مكان.
- تنظيم مؤتمرات وندوات دولية.
- إصدار مجلة دولية للصحافة.

الجمعية الكندية في الصحافة العالمية هي منظمة غير ربحية، وتتمتع بحصانة دبلوماسية. مقرها الرئيسي في جنيف، سويسرا، ولها مكاتب في عدة دول أخرى.

الجمعية الكندية

الجمعية الكندية هي منظمة غير ربحية تهدف إلى تعزيز التعاون بين الصحفيين من مختلف الجنسيات، وتبادل الخبرات والمعلومات، وتحسين جودة الصحافة في كل مكان. الجمعية تأسست في عام 1924، وهي اليوم تضم أعضاء من أكثر من 100 دولة.

أهداف الجمعية تشمل:

- تعزيز التعاون بين الصحفيين من مختلف الجنسيات.
- تبادل الخبرات والمعلومات بين الصحفيين.
- تحسين جودة الصحافة في كل مكان.
- تنظيم مؤتمرات وندوات دولية.
- إصدار مجلة دولية للصحافة.

الجمعية الكندية هي منظمة غير ربحية، وتتمتع بحصانة دبلوماسية. مقرها الرئيسي في جنيف، سويسرا، ولها مكاتب في عدة دول أخرى.

أفانون انتخساب ام قانون تعيينين؟

عدد 100
العدد 100
العدد 100
العدد 100

الجمعية الكندية في الصحافة العالمية

الجمعية الكندية في الصحافة العالمية هي جمعية دولية تضم صحفيين من مختلف الجنسيات، تهدف إلى تعزيز التعاون بين الصحفيين في جميع أنحاء العالم، وتبادل الخبرات والمعلومات، وتحسين جودة الصحافة في كل مكان. الجمعية تأسست في عام 1924، وهي اليوم تضم أعضاء من أكثر من 100 دولة.

الجمعية الكندية في الصحافة العالمية هي جمعية دولية تضم صحفيين من مختلف الجنسيات، تهدف إلى تعزيز التعاون بين الصحفيين في جميع أنحاء العالم، وتبادل الخبرات والمعلومات، وتحسين جودة الصحافة في كل مكان. الجمعية تأسست في عام 1924، وهي اليوم تضم أعضاء من أكثر من 100 دولة.

الجمعية الكندية

الجمعية الكندية هي منظمة غير ربحية تهدف إلى تعزيز التعاون بين الصحفيين من مختلف الجنسيات، وتبادل الخبرات والمعلومات، وتحسين جودة الصحافة في كل مكان. الجمعية تأسست في عام 1924، وهي اليوم تضم أعضاء من أكثر من 100 دولة.

أهداف الجمعية تشمل:

- تعزيز التعاون بين الصحفيين من مختلف الجنسيات.
- تبادل الخبرات والمعلومات بين الصحفيين.
- تحسين جودة الصحافة في كل مكان.
- تنظيم مؤتمرات وندوات دولية.
- إصدار مجلة دولية للصحافة.

الجمعية الكندية هي منظمة غير ربحية، وتتمتع بحصانة دبلوماسية. مقرها الرئيسي في جنيف، سويسرا، ولها مكاتب في عدة دول أخرى.

كوكب نفيس حزينا الذي هو فراسي

يبدو وكأنه غلبت عليه الحزن والغم، فراسي الذي كان يبتسم دائماً، لم يبتسم اليوم. يبدو وكأنه غلبت عليه الحزن والغم، فراسي الذي كان يبتسم دائماً، لم يبتسم اليوم.

كوكب نفيس حزينا الذي هو فراسي، يبدو وكأنه غلبت عليه الحزن والغم، فراسي الذي كان يبتسم دائماً، لم يبتسم اليوم.

فراسي حزين

كوكب نفيس يشمن جهود الرئيس عارف

لا بد أن حرب أهلية لا تفرق بين الرئيس عارف وبين الشعب، بل تفرق بين الرئيس عارف وبين الشعب.

كوكب نفيس يشمن جهود الرئيس عارف، لا بد أن حرب أهلية لا تفرق بين الرئيس عارف وبين الشعب، بل تفرق بين الرئيس عارف وبين الشعب.

قوات وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس

قوات وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوات وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوات وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوات وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

في خمسة قلب

في خمسة قلب، في خمسة قلب، في خمسة قلب.

في خمسة قلب، في خمسة قلب، في خمسة قلب.

ألا فراسي قلب

ألا فراسي قلب، ألا فراسي قلب، ألا فراسي قلب.

ألا فراسي قلب، ألا فراسي قلب، ألا فراسي قلب.

الوحدة الوطنية

الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية.

الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية.

الوحدة الوطنية

الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية.

الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية، الوحدة الوطنية.

جبهة الاتحاد الوطني ضرورة تاريخية ونهجنا العملي لتحقيق الوحدة الوطنية

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

فرمان ملاني

فرمان ملاني، فرمان ملاني، فرمان ملاني.

فرمان ملاني، فرمان ملاني، فرمان ملاني.

اتحاد كوكب نفيس

اتحاد كوكب نفيس، اتحاد كوكب نفيس، اتحاد كوكب نفيس.

اتحاد كوكب نفيس، اتحاد كوكب نفيس، اتحاد كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس، قوة وحيدة ملية يتخطاها كوكب نفيس.

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible][illegible]

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

[illegible][illegible][illegible]

نا هکای به یانی ۲۹ حورین به راگ-ج-اوهی نهی ۱۹
گوزاگ-ره حورنی یانی به یانی کاره کل-هس-ت یو نه کاره

1988
CALGARY
WINTER OLYMPICS

سید محمد تقی میر، ۱۷۹۹ء

[illegible][illegible][illegible]

روزنامه وطنی - طبعه اسلامیه - طبعه المشرقیه

روزنامه وطنی - طبعه اسلامیه - طبعه المشرقیه

تأسیس: ۱۳۰۴ هـ

محل نشر: تهران

شماره: ۱۰۰

قیمت: ۱۰۰ ریال

الانسان والحيوان

الانسان والحيوان هما من المخلوقات العظيمة التي خلقها الله تعالى، وهما يختلفان في كثير من الصفات والخصائص. فالانسان يتميز بالذكاء والعقل والقدرة على التفكير والتعلم، بينما يتميز الحيوان بالقدرة على البقاء والحركة والصيد. ومع ذلك، فهما يتشابهان في بعض الصفات الأساسية مثل الحاجة إلى الغذاء والماء والمأوى.

من المثير للاهتمام أن نلاحظ أن الإنسان والحيوان يشتركان في العديد من الصفات الجسدية والبيولوجية. فكل من الإنسان والحيوان يحتاج إلى الأكسجين والغذاء والماء للبقاء على قيد الحياة. كما أن كلاهما يمتلك جهازاً هضمياً قادراً على معالجة الطعام وتحويله إلى طاقة يمكن استخدامها للحركة والنمو.

ومع ذلك، فإن الفروق بين الإنسان والحيوان واضحة جداً. فالإنسان يمتلك عقلاً متقدماً يمكنه من التفكير المجرد وحل المشكلات المعقدة. كما أن الإنسان لديه القدرة على التعلم من التجارب وتطوير نفسه باستمرار. هذه الصفات تجعل الإنسان كائناً فريداً ومتميزاً عن باقي المخلوقات.

في النهاية، فإن دراسة الإنسان والحيوان تساعدنا على فهم طبيعة الوجود وتطور الحياة. من خلال مقارنة الصفات والخصائص المختلفة، يمكننا اكتشاف المزيد عن قدراتنا الخاصة وعن مكاننا في هذا العالم الواسع.

والله اعلم بالصواب

الطبعة الأولى: ۱۳۰۴ هـ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي خلقنا من تراب وخلقنا من نوره، وخلقنا من كل شيء ما يشاء. والحمد لله الذي جعلنا من المخلوقات العظيمة التي خلقها الله تعالى، وهما يختلفان في كثير من الصفات والخصائص.

فإن الإنسان والحيوان هما من المخلوقات العظيمة التي خلقها الله تعالى، وهما يختلفان في كثير من الصفات والخصائص. فالإنسان يتميز بالذكاء والعقل والقدرة على التفكير والتعلم، بينما يتميز الحيوان بالقدرة على البقاء والحركة والصيد. ومع ذلك، فهما يتشابهان في بعض الصفات الأساسية مثل الحاجة إلى الغذاء والماء والمأوى.

من المثير للاهتمام أن نلاحظ أن الإنسان والحيوان يشتركان في العديد من الصفات الجسدية والبيولوجية. فكل من الإنسان والحيوان يحتاج إلى الأكسجين والغذاء والماء للبقاء على قيد الحياة. كما أن كلاهما يمتلك جهازاً هضمياً قادراً على معالجة الطعام وتحويله إلى طاقة يمكن استخدامها للحركة والنمو.

ومع ذلك، فإن الفروق بين الإنسان والحيوان واضحة جداً. فالإنسان يمتلك عقلاً متقدماً يمكنه من التفكير المجرد وحل المشكلات المعقدة. كما أن الإنسان لديه القدرة على التعلم من التجارب وتطوير نفسه باستمرار. هذه الصفات تجعل الإنسان كائناً فريداً ومتميزاً عن باقي المخلوقات.

في النهاية، فإن دراسة الإنسان والحيوان تساعدنا على فهم طبيعة الوجود وتطور الحياة. من خلال مقارنة الصفات والخصائص المختلفة، يمكننا اكتشاف المزيد عن قدراتنا الخاصة وعن مكاننا في هذا العالم الواسع.

والله اعلم بالصواب

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

١٥٨

انفاق السجود و عز و السجاء السجاءين

من اجله
بالتاريخ المذكور

وجوب اصدار طر عام في العراق

١٤٢٠
 ١٤٢١
 ١٤٢٢
 ١٤٢٣
 ١٤٢٤
 ١٤٢٥
 ١٤٢٦
 ١٤٢٧
 ١٤٢٨
 ١٤٢٩
 ١٤٣٠
 ١٤٣١
 ١٤٣٢
 ١٤٣٣
 ١٤٣٤
 ١٤٣٥
 ١٤٣٦
 ١٤٣٧
 ١٤٣٨
 ١٤٣٩
 ١٤٤٠
 ١٤٤١
 ١٤٤٢
 ١٤٤٣
 ١٤٤٤
 ١٤٤٥
 ١٤٤٦
 ١٤٤٧
 ١٤٤٨
 ١٤٤٩
 ١٤٥٠
 ١٤٥١
 ١٤٥٢
 ١٤٥٣
 ١٤٥٤
 ١٤٥٥
 ١٤٥٦
 ١٤٥٧
 ١٤٥٨
 ١٤٥٩
 ١٤٦٠
 ١٤٦١
 ١٤٦٢
 ١٤٦٣
 ١٤٦٤
 ١٤٦٥
 ١٤٦٦
 ١٤٦٧
 ١٤٦٨
 ١٤٦٩
 ١٤٧٠
 ١٤٧١
 ١٤٧٢
 ١٤٧٣
 ١٤٧٤
 ١٤٧٥
 ١٤٧٦
 ١٤٧٧
 ١٤٧٨
 ١٤٧٩
 ١٤٨٠
 ١٤٨١
 ١٤٨٢
 ١٤٨٣
 ١٤٨٤
 ١٤٨٥
 ١٤٨٦
 ١٤٨٧
 ١٤٨٨
 ١٤٨٩
 ١٤٩٠
 ١٤٩١
 ١٤٩٢
 ١٤٩٣
 ١٤٩٤
 ١٤٩٥
 ١٤٩٦
 ١٤٩٧
 ١٤٩٨
 ١٤٩٩
 ١٥٠٠
 ١٥٠١
 ١٥٠٢
 ١٥٠٣
 ١٥٠٤
 ١٥٠٥
 ١٥٠٦
 ١٥٠٧
 ١٥٠٨
 ١٥٠٩
 ١٥١٠
 ١٥١١
 ١٥١٢
 ١٥١٣
 ١٥١٤
 ١٥١٥
 ١٥١٦
 ١٥١٧
 ١٥١٨
 ١٥١٩
 ١٥٢٠
 ١٥٢١
 ١٥٢٢
 ١٥٢٣
 ١٥٢٤
 ١٥٢٥
 ١٥٢٦
 ١٥٢٧
 ١٥٢٨
 ١٥٢٩
 ١٥٣٠
 ١٥٣١
 ١٥٣٢
 ١٥٣٣
 ١٥٣٤
 ١٥٣٥
 ١٥٣٦
 ١٥٣٧
 ١٥٣٨
 ١٥٣٩
 ١٥٤٠
 ١٥٤١
 ١٥٤٢
 ١٥٤٣
 ١٥٤٤
 ١٥٤٥
 ١٥٤٦
 ١٥٤٧
 ١٥٤٨
 ١٥٤٩
 ١٥٥٠
 ١٥٥١
 ١٥٥٢
 ١٥٥٣
 ١٥٥٤
 ١٥٥٥
 ١٥٥٦
 ١٥٥٧
 ١٥٥٨
 ١٥٥٩
 ١٥٦٠
 ١٥٦١
 ١٥٦٢
 ١٥٦٣
 ١٥٦٤
 ١٥٦٥
 ١٥٦٦
 ١٥٦٧
 ١٥٦٨
 ١٥٦٩
 ١٥٧٠
 ١٥٧١
 ١٥٧٢
 ١٥٧٣
 ١٥٧٤
 ١٥٧٥
 ١٥٧٦
 ١٥٧٧
 ١٥٧٨
 ١٥٧٩
 ١٥٨٠
 ١٥٨١
 ١٥٨٢
 ١٥٨٣
 ١٥٨٤
 ١٥٨٥
 ١٥٨٦
 ١٥٨٧
 ١٥٨٨
 ١٥٨٩
 ١٥٩٠
 ١٥٩١
 ١٥٩٢
 ١٥٩٣
 ١٥٩٤
 ١٥٩٥
 ١٥٩٦
 ١٥٩٧
 ١٥٩٨
 ١٥٩٩
 ١٦٠٠
 ١٦٠١
 ١٦٠٢
 ١٦٠٣
 ١٦٠٤
 ١٦٠٥
 ١٦٠٦
 ١٦٠٧
 ١٦٠٨
 ١٦٠٩
 ١٦١٠
 ١٦١١
 ١٦١٢
 ١٦١٣
 ١٦١٤
 ١٦١٥
 ١٦١٦
 ١٦١٧
 ١٦١٨
 ١٦١٩
 ١٦٢٠
 ١٦٢١
 ١٦٢٢
 ١٦٢٣
 ١٦٢٤
 ١٦٢٥
 ١٦٢٦
 ١٦٢٧
 ١٦٢٨
 ١٦٢٩
 ١٦٣٠
 ١٦٣١
 ١٦٣٢
 ١٦٣٣
 ١٦٣٤
 ١٦٣٥
 ١٦٣٦
 ١٦٣٧
 ١٦٣٨
 ١٦٣٩
 ١٦٤٠
 ١٦٤١
 ١٦٤٢
 ١٦٤٣
 ١٦٤٤
 ١٦٤٥
 ١٦٤٦
 ١٦٤٧
 ١٦٤٨
 ١٦٤٩
 ١٦٥٠
 ١٦٥١
 ١٦٥٢
 ١٦٥٣
 ١٦٥٤
 ١٦٥٥
 ١٦٥٦
 ١٦٥٧
 ١٦٥٨
 ١٦٥٩
 ١٦٦٠
 ١٦٦١
 ١٦٦٢
 ١٦٦٣
 ١٦٦٤
 ١٦٦٥
 ١٦٦٦
 ١٦٦٧
 ١٦٦٨
 ١٦٦٩
 ١٦٧٠
 ١٦٧١
 ١٦٧٢
 ١٦٧٣
 ١٦٧٤
 ١٦٧٥
 ١٦٧٦
 ١٦٧٧
 ١٦٧٨
 ١٦٧٩
 ١٦٨٠
 ١٦٨١
 ١٦٨٢
 ١٦٨٣
 ١٦٨٤
 ١٦٨٥
 ١٦٨٦
 ١٦٨٧
 ١٦٨٨
 ١٦٨٩
 ١٦٩٠
 ١٦٩١
 ١٦٩٢
 ١٦٩٣
 ١٦٩٤
 ١٦٩٥
 ١٦٩٦
 ١٦٩٧
 ١٦٩٨
 ١٦٩٩
 ١٧٠٠
 ١٧٠١
 ١٧٠٢
 ١٧٠٣
 ١٧٠٤
 ١٧٠٥
 ١٧٠٦
 ١٧٠٧
 ١٧٠٨
 ١٧٠٩
 ١٧١٠
 ١٧١١
 ١٧١٢
 ١٧١٣
 ١٧١٤
 ١٧١٥
 ١٧١٦
 ١٧١٧
 ١٧١٨
 ١٧١٩
 ١٧٢٠
 ١٧٢١
 ١٧٢٢
 ١٧٢٣
 ١٧٢٤
 ١٧٢٥
 ١٧٢٦
 ١٧٢٧
 ١٧٢٨
 ١٧٢٩
 ١٧٣٠
 ١٧٣١
 ١٧٣٢
 ١٧٣٣
 ١٧٣٤

[illegible]

التقري والتشيرة التقري

[illegible][illegible]

احصاء موجز للفعاليات التي قامت بها فصائل الانصار الوطنية التابعة للاتحاد الوطني الكردستاني منذ تموز ١٩٧٦ الى نهاية ١٩٧٩ ضد قوات السلطة الفاشية

— سنة ١٩٧٦ وقعت — ٤٣ — عملية كانت خسائر العدو فيها ٥١٦ قتيلًا و ٢٢٤ جريحًا و ٢١ أسيرًا وخسائره المادية تدمير ٥ أليات، وكلفت غنائم قواتنا ١٥٩ كلاشينكوف ، ٦ رشاشة ، ٧ جهاز لاسلكي ، ٤ بندقية ، امدفج هاون أما خسائر انصارنا فكانت ٤٥ شهيدًا و ٢ جريحًا و ٩ اسرى .

— سنة ١٩٧٧ وقعت — ١٩١ — عملية وكانت خسائر العدو ١٦٨٤ قتيلًا و ٦٨٢ جريحًا و ٢٨ أسيرًا وخسائره المادية تدمير ١٢ سيارة عسكرية ، اسقاط ٥ طائرات عبودية ، هرق ١١ مائدة ، تدمير ٢ ناقلة جنسود وتدمير دبابة ، ولغم انصارنا ٢١٦ كلاشينكوف ، ٤ رشاشة ، ١٢ مدس ، ٤ جهاز لاسلكي مدفع هاون ٨٢ ملم ، ١ قناصة ، ٢ صندوق متد ، ١١٢ مخزن كلاشينكوف ، كاشفة الفام وخسائر قواتنا كانت ١٣٤ شهيدًا و ١٠ جريحًا و ٨ نصيرا وقموا في الاسر .

— سنة ١٩٧٨ وقعت ٢٩٤ عملية وكانت خسائر العدو ١٦٢٤ قتيلًا و ٧٦٤ جريحًا و ٤٣ أسيرًا وخسائره المادية اسقاط ٩ طائرات عبودية ، تدمير ٧٦ سيارة عسكرية ، تدمير و هرق ٢٨ مائدة ، تدمير ناقلة جنود وكانت غنائم قوات انصارنا ٢٢ كلاشينكوف ، ١ رشاشة ، ١٠ مدس ، ٤ جهاز لاسلكي ، ٢٢ بندقية برنو ، ٥ صناديق ذخيرة ، ١ ناقور ، ٢ بندقية سيمينوف ، ١ خيمة . وخسائرنا ٩٦ شهيدًا و ٢٥ جريح و ١٦ نصيرا وقموا في الاسر .

— سنة ١٩٧٩ وقعت ٤٠١ عملية ، خسائر العدو فيها كانت ١٤٤٨ قتيلًا و ٣٩٢ جريحًا و ٢٩ أسيرًا وخسائره المادية تدمير ١ مصفحة ، اسقاط ٢ طائرة عبودية ، تدمير ٤٦ سيارة عسكرية ، تدمير مدفع هاون ، هرق ٤ خيام تدمير ٣ مكائن و غنمت قواتنا ٦٤ كلاشينكوف ، ١ رشاشة ، ٢ مدس ، ٥ بندقية برنو ، ٢ مدفع هاون ، ١١ صندوق ذخيرة ، ١ قناصة ، ١٤ قنبلة . أما خسائر قواتنا فكانت ٤٦ شهيدًا و ٢٢ جريحًا و وقوع ٧ نصيرا في الاسر .

المسجد الروس الثالث المسمو

موسم وقدر

موسم

كانت من تلك ليلة حرق الحبال بأن ادم هيرن لسموكم
من الاحداث الاخير التي وقعت في المسقط الحبال ، ولا جرات
التي قضا بها لسانية الوقت هناك ، ولهم استحقاقا .
فما يلي الملاحة مع أسل التطير الذي اعدد

لربح الطول بالاطلح . . . وادرك مع التقدير جدي

ادرك - برضاة جدينا من الكرمية والكرم جيزين

الامر - م خبر ض

ما بنا - ما هي خطه ايزنبرين -

جنا - المبركة في حوزة السيف جدينا

منظمة - وكما اننا في طوره سا لوان الزينة . . .

نقوم - ابناء اسراء جدينا في تنظيم - . . .

لا تزل عددكم عن ما في - . . .

٩٨٢/١/١٤

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم
سنة في كرم كرم
سنة في كرم كرم
سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سنة في كرم كرم

سم الله الرحمن الرحيم

الجمهورية العربية السورية
وزارة التعليم
مديرية اللاذقية

سم الله الرحمن الرحيم

الجمهورية العربية السورية
وزارة التعليم
مديرية اللاذقية

|| شرح طبع للصفحة ٢٠ طوره ١٢ ||

يكون طالب ومالك الدين التي قد عرفت لدى اجتماع بالصفحة
تالي وليس المسموعه او بالمولفين في محافظة اللاذقية

مع استلامهم

المطابقين:

١- اعادة الهامه الى محافظة اللاذقية ٢٠ اعادة اعمال التجمعات

التيهه الى قوائم السابعة ٢٠ جعل الدين باللقه الكورديه

في الرباطين الاربعة والفرقة ٢٠ اعادة الزواجر التي

محافظة اللاذقية وتالي جافين وسيلوا ولم لقا- هو التي

محافظة الحكم الذاتي ٢٠ اعادة السهام الثانية ١٠ فتح

الطائرات مع المصنوع ٢٠ اصدار هوام من جميع المصنوعين

التيارين والمتعلقين من اللد- المستكشفة ورواقع الواقع

حدود في محافظة اللاذقية ٢٠ اعادة مقلد القسم الاساسي

لديها السابعة ١- اعادة الزواجر للزواجر في محافظة الحكم الذاتي

٢٠ عطل التو داخل المدن وطاقت سراج ذوق المصنوعين المصنوعين

اسماء على الدين في السابعة :

١٠ ممد سعد صالح (ملا ذوكي) امم وخطيب جامع بحدود- ابيه

مايوه الى جانب المصنوعين وهو لجنة اقدم الماثير لجامعة جستان

والطراحي

٢٠ مثال الدين سوى - اام وخطيب جامع رابسة ٢٠ جان سبيست
بنا ديع - اام وخطيب جامع ارجان ١ في مركز مدينة اللاذقية
٢٠ في حسن مزه - اام وخطيب جامع لاسمة مزه ٢٠ قدر طسه
قدر - اام وخطيب جامع لاسمة لك عزلا

هذه
في
اللاذقية
التي
بالتعليم
٢١

کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

لبن الصبر في يوم ٢٤/٢٤ نيسان ١٩٨٤ .

وقد تم بيع السموم وجرما بوضع عدلها في المخابر والمخابر
واحد من السلع في حقل قيسه بن مازك المدن والقصبات والسموم
كانت بعد من وقت قريب انه الى حد ٥ سموم من السموم
ومذا الامر طمحي من هذه فاجدة القصاصات السموم في المظفر .

وافست حالات السموم التي بليت في المخابر اهداء سموم

٢٤/٢٤ نيسان ومن بداية ديدا الاسود . طماح السموم . والطماح
والاصنام داخل المخابر والمخابر . والاصنام والسموم السموم
في مخابر السموم وسموم السموم وسموم السموم والسموم
منح القصاصات واذا في القصاصات المخابر . وانما كانت سموم مباح
الا في حالات مخابر وسموم جدا .

واللاحظ ان الدور في هذا السموم اعطى السموم الاكبر من التي
الطماح منها سموم السموم وسموم السموم وسموم السموم
في المخابر السموم السموم في سموم السموم . وسموم السموم
ان سموم السموم السموم وسموم السموم لدى المخابر سموم
الطماح عامه . من التي سموم من حالات السموم والسموم
السموم من السموم سموم السموم في هذا المخابر السموم . وسموم
السموم السموم في سموم سموم سموم السموم السموم السموم

(١٠) مباح طماح

کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بداهه المظفر في المخابر السموم في المخابر السموم

باعتد هذه السموم في المخابر سموم سموم السموم والسموم
سموم سموم سموم الى المخابر في المخابر سموم .

فالمخابر سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

في السموم السموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم سموم

(١١) مباح طماح

سم الله الرحمن الرحيم

(١)

بسم الله الرحمن الرحيم
مادة طبية
سيرة الان في الطب

ومدى الختام المتسامر التي تتصالح معكم كلما او ضمينا بهذا

الربوب الجديد والموافق المتسامر لربا

٥ - اذاما جريا الى جوارق المتسامرة تزداد فيها امطارا وكثير

فيها هذا حركاته غير حريسته ومطوية ، لكي يعمد الربوب طويلا

من كل سائر الناس وانما دام العمل كل الفرائض والى جوهر

ومسافر من كل المشربين ، وكانت قوى العنبر حطم ان يفسد

عاشي بالره الدلائل على الظاهرات والتجسيدات ، ليعمل صلبا

مطلق بين الناس القديمة التي خلفها الطوبى الساعدي المساه

وباشي جديده قد حطالنا امطارا ودم بصورتها

وك استقرنا جوارق النطق التي طوى بها الربوب النورسج

للكثيرين اجزالات الثيرة الاسما نه وجمدة صدر القناده ومختلجا

ازاه ابناء قديمنا القردى (كان المتدعين من وجهاء المظلمة

يعتقد عدم فتح النار بالمره - بالكرم من ظله - باعتار ان دولة

المتطامرين حوطين قبرا ولدى ثوبه بينك الاحال صعبة قد

المتبين ودم طمحين المتسامر لاجرم وانهم لا يخالق ابناءه النيرة

الضاري (

١ - جاءت هذه الاحداث متزامنة مع مجيئات الدنو الارسي فسي

الطالع الجاني

(يفتح لكنا)

سم الله الرحمن الرحيم

(٢)

بسم الله الرحمن الرحيم
مادة طبية
سيرة الان في الطب

فوس حوطين ، وذلك استعاض عاظم بعض النيرة بهذا الاحياء من

على طريقتين بحدسا : جيرة العنبر ، والباشي التي خلفها المظلمة

لحظي جديده من النسخ ، وقد طوى العنبرون ، وكذلك النيرة

والعنبر ان يوق الثيرة ستكون مضمضا احياء تلك الصلوات

ولن حالات النسخ هذه كانت متعديا بالاشان جليطة

كانت فاشي في القديسة جديا عاظمي :-

١ - حين بين المتسامرة ووجعنا جريا ازا على هذه المتسامرات

حاليا على السطح

٢ - على مر النيرة الداخلية في النيرة خاتمة وان حطلة الحكم

الاراني بعد حطلة جوية لسماوات العنبر والاحزاب ، وسنار

الوجه الزركني دو ما يترك بجاهه هذه بالدرية الاولى النسخام

السيف العمل قللة المتسامر الوجع د

٣ - روية عادات قوى العنبر في كرس ومبرقة جدي امطارا فوس

في المتطهر على الاربعا : النيرة في العنبر

٤ - الطالع لسانا دم ووجعنا فوس جوية فوس في (المتطهر

والعمل في العنبر) التي يفتح ومقدم لندن النسخام المتطهر

العمل والبيئات التي مقدم ، واذا ربا ابناء ادياك حطلة

(على المتصد المتطهر) جدي على المتطهرين لعل هذه الاحداث

کتابخانه ملی
وزارت فرهنگ و ارشاد
جمهوری اسلامی ایران

کتابها می آید من ظامه النصب جلد ١ ، او غیر محتاجین سها .
از اینم جدا بخورن باحد السورتن بمرکز مطالعات
و تحقیقات مستقله من طبع المصاحف و التوطیات و التارخ النسخی
صفت بها حاضر المصنف و النظام ذاتها ، ما بدال علی وجه
مطابق من بعد من ان لم یکن حاله صفت سفل فی ذلک .

انوارها :

- ١ . موزکا الی مدينة الشهبان بطبع ١٩٨٢/٥/٤ و دفتر الترمذی
الترکی لسانیه امان النصب و تقریبا کذا الاوجه (مکتوبه .
امنه ، زادیه ، جنس ١ فی السورتن .
و یکتا لجان امه فی کل مناطق و لقیه الحكم الانجسی
لسانیه المکات الی طبع بالمطبع . و السورتن المکتوبه .
مکتبا فی مکتبه من العیالیه المکتبه و الاوجه الاخریه
و لیس المصنف و المطارد الثانی و المرف فی المناطق الی یحصل
و فی حواشی خطی فيها کلا و یجاء .
٢ . ظامه صفت المصنف المرف و المرف المکتبه لسانیه
النصب و لیس خطیه و مطارد فتح التارخ فی طبع المصنف المکتبه
النظام من حسب امان المکتوب من مطوف غیر المکتوبین لسانیه .

١ . بوم المطالع

کتابخانه ملی
وزارت فرهنگ و ارشاد
جمهوری اسلامی ایران

٧ . کات ظامه مکات الجمع و النظام و صفت سفل المکتبه
١٠٠ - ٢٠٠ فیس ، و یکتا فی هذه النسخه کات صفت
کسین لکون و یکتا و یکتا از اسم ، و یکتا من ان مطوفین
فی مطوفین از اینم حواشی بدو طبع المکتوب فی المطبع او المکتب
و یکتا .

- ٨ . بالک من ان المکتوبات و فصل احوال کتبه فی النظام
و کات احوال بدو طبع التارخ و لیس من یکتا فی دواخیل
النظامین من بعد هدم و یکتا و یکتا از اسم ، و یکتا
المکتب فی کل المکتبات التاریخیه المکتبه ، و یکتا
من حواشی امه التارخ فی المکتبات . و یکتا
السلبیه الی امه . الا ان المکتبه من احوال کتبه
فی التجهیه کات لسانیه سفل ، و یکتا من ان المکتبه
لا یکتا احوال و یکتا و یکتا و یکتا من المکتبات
کات من مکتب لیس من حواشی من المکتبه
کات من امه احوال امه کات من التارخ و یکتا
الجهه التارخیه من مکتب المکتبه لسانیه .

١ . بوم المطالع

سمه ترين نوع

التي تروى في
روايات
مختلفة لا ينفك

(١٤)

الوجهات المتبادلة بهذا القدر .

٨ . انشأ الجهات المتبادلة بالاقبال بما فيها لتلك الوجهة

في حالة قبول ان يوقف لم يحدث اية حالة جديدة .

٩ . انما كانت اعملى الحالات يقع منهم وبها في الظروف

وعكس تحت الاجراءات بينهم ، اعادة الى طائفة كالتسعة

الرواقين المتضمنين في اعطائهم يد في شرط معين .

١٠ . العمل من جهة جمع الحالات المتبادلة والتي مستطسى

لشعاع النواقل بان الوضع غير اعتادي ، وبطبيعة الزمان طقس

العناصر المتبادلة .

١١ . جرتا بين النواقل بغير من ضمن جوارها تم منهم من

المتطابقات الرسل والجاهية ، وبغير احدى من الطرق .

١٢ . تم الوجهة بان في حالة المسمى انشأ الشطب وكل انشأتم

عيسى ابداع جهته في المستحق لوضع حاسب فيها ، وفي حالة

متابعتها لديه عن ملزم القوم المدركة التي لا تستعمل مثل مستند

المتبادلة سلفا ، وكذا فيها من خطية لمتطابق العناصر المتبادلة

لحازم وضع جوارها الا يمار من خلال الايداس في صفوفهم

تلقى المتطابقات المتبادلة ، وكذا بالنسبة للزواجر المتطابقين

من صفوف المتعلقين في النواقل لا تروى الشطب .

(مجموعه)

سمه ترين نوع

التي تروى في
روايات
مختلفة لا ينفك

(١٧)

لا ينفك طقس العناصر طرية الاغصان بين النواقل والظروف
لا ينفك السطح .

٩ . مع المتطابقين من دخول القوات المتبادلة والجاهية

وتلقى الدقة واستعداد كل الرسائل ليع ذلك وقع التمسار

فهم .

١٠ . المتطابقة دون استكمال متى انشأ الشطب في المتطابق

وخص من طائفة النواقل فيما وقع التمسار بها .

١١ . استعداد كافة الرسائل في طريق المتطابقين وفي حالة استعداد

الاعطى من قول متى الشطب عند القوم المتكافؤ بالواجب ، فكل

اخر فيها بالنظر واستعداد من امر القوم . بل ان لا يكون الترس

حقوقا .

١٢ . الاستعداد بالتصديق على وجهها المتطابقة والتوضيح لروايات الترس

والجهات المتبادلة ، ولتضمن ادم متروا فانهم الترس والشطب .

١٣ . عملا متى خفية جده في القوم الاغصان متطابقة الحكم الذاتي من

كل سطم الا جوارها المتبادلة والاغصان والمتطابق الرسائل

الاغصان . حيث تم تحقيق لطايات ظفيرة مع المتطابقات الا جهات

والدقة المتروية . كما تم نشر اعدادات ومطالعات في السطح والمتطابقين

(مجموعه)

الجمعية العامة
لوزارة الصحة
بمصر

المشاكل التي تنشأ في كل عام . الإجراء الذي يتخذ حالة طارئة

له ، وقد وجدنا بالتحقق من هذه القضايا الصحية وعدم
ربطها في التوجه بالترتيب . تتناول حالة الضرر الشامل لتدني
المواظبات في الصحة العامة بصفوف موظفيها ، مع عدم
على الوجه الصحيح ضرورة التمس بالوجه الجوهري جدا لها ولأن .

١٧ . الإجراءات التي اتخذتها كانت سليمة وتتطلب مع الاستعانة

الاستعانة التي أخذها الصحة . وكان للتوجه المذكور في كل عام

الاضرابات التي تسبب . دوماً عاجلاً في اهتمام اية طوائف
طوائف أو مناطق جديدة . وهذا ما أدى بنا إلى اتخاذ بعض

التوجه المركزي والصحة العامة هو التوجه النشط الذي ظهر الجهد

مختلف الحكم الذاتي ، والذي يتناسب مع ظروفنا الصحية . لهذا

يتمتع من الممثل ويوجد على قدره . يملك السلطة المركزية في التوجه

والقسم لشؤون الإجازات الصحية والتدبير لأن النواحي التي

يرجع إليها للإجراءات التي تتخذ بشأنها في الوقت والمركز . وانسبا

باعتبارنا تلك الإجراءات واحتساب هذه النتيجة ، فربما في المستقبل

سنعتمد في زيادة نسبة الصحة . وتلك هي من التوجه والواجبات

والتي يمكنها [باستثناء الإجازات في راحة بالذات] حيث كانت

الإجازات عامية نسبياً بسبب طوارئ هذه المشاكل الأولى بعدم ضرورة

(يرجى ملاحظة)

الجمعية العامة
لوزارة الصحة
بمصر

١٢ . التأخير على تحديد أنواع المهام والاحتياجات المناسبة

لتحديد المهام والمهام فيها ، وتشكل دويات صحية في
المرحلتين الأولى طبق على الممرضين وهم فتح المجال لهم
بالرجوع إلى القضايا ، حسب القدرات في الأقاليم الصحية
بلا رجوعاً إلى وزارة الصحة العامة .

١٣ . لمرورنا بالوقت سراح بعض الممرضين خدم من غير التوجه

وكذلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

وتلك النسبة والأحداث والممارسات من أوقات الممارسات

سم هـ لرس لرس

(112)

المجموعة الأولى
طوبى صدى
سيرة الأبرار كرامة

وكانت لها جادة، ويحيط بها حجاب من المصنوعين . كان سكان

مدين الوراء للشيء يصل إلى ربحان كثرها . أما إذا نزل

إسباب منه وشده . تمت ريشة المصنوعين وخصائصهم . طام

سكن منيراً ومطراً . لا يهابون ويهابون مع المصنوعين (مثل

الأشجار الجاهلي لإسباب المسلك في المصنوعين مع عدم

8/8 حيث كان مرفقاً . وأقيم بالكرب من ممتلكاتهم بالمطبخ

أجرات حايه من المنطق يفتح ممتلكاتهم حرة ، ليتكلموا من

أجزاء المصنوعين لهم في حايه ففهم لممتلكاتهم ثوبا . وللمصنوعين

الذين في الأسطوره والتأخير على هذا الوسط من خلال جهلهم

ممتلكات لا يزال الممتلكات والتأخير في الأديم للاهتمام بالشيء

المصنوعين أو لممتلكاتهم كممتلكات لهم المصنوعين حايه أرواحهم
ممتلكاتهم .
٢٠ أن المنطق المادي قبل في إيهاد حايه من المدين المصنوعين
بإيهاد واسع . ولكن كان قد نجح في الأكل السائر ١ من خسران
هذه الممتلكات ١ . من هو سعادته الخبز والتوبه في القدر .
٢٠ أن طعمه المصنوعين والمصنوعين ممتلكات ومصنوعات في الممتلكات
كل الممتلكات الإيهاد في المنطق طوبى وصنوع الممتلكات المصنوعين .
٢٠ يفتح لنا أن وصف الممتلكات والمصنوعين والمصنوعين وصف المصنوعين
(يفتح لممتلكاتهم)

سم هـ لرس لرس

(111)

المجموعة الأولى
طوبى صدى
سيرة الأبرار كرامة

هذه الممتلكات في حايه ، لا طعمه . كان ممتلكات المصنوعين بالمصنوع

المصنوعين المصنوعين من ممتلكاتهم بالمصنوعين .
أهم الممتلكات والممتلكات المصنوعين :

١٠ يمكن فهم المصنوعين الإيهاد من خلال ممتلكات المصنوعين

المصنوعين إلى ما يلي :-

١٠ المصنوعين الذين هم مع المصنوعين . ومرفقاً بمصنوعين

ممتلكات المصنوعين من ممتلكات المصنوعين . ولم يصنع المصنوعين

وأداة الله بالمصنوعين وممتلكاتهم بالمصنوعين ، والمصنوعين هم ممتلكات

ممتلكات .
٢٠ طعم المصنوعين أو المصنوعين التي ممتلكاتهم ممتلكاتهم ومرفقاً .

يمكنهم المصنوعين المصنوعين والمصنوعين . المصنوعين المصنوعين المصنوعين

بالمصنوعين والمصنوعين .
٣٠ الوسط الممتلكات والمصنوعين . هم المصنوعين الذين لمصنوعين

والمصنوعين يمكن الوقت لمصنوعين في المصنوعين . لهم ممتلكات المصنوعين
والمصنوعين والمصنوعين المصنوعين ، وهذا الوسط بعد من المصنوعين
في مع المنطق ومن المصنوعين ، وكان المصنوعين حسب كل الممتلكات
والمصنوعين كان هذا الوسط المصنوعين المصنوعين المصنوعين
(يفتح لممتلكاتهم)

م. هـ. ريس ربح

(17)

المدينة قريه
وادي قريه
مدينه الان قريه

كانت الميقات والمداريات جعلت دافعا على مقلد كثير

من الناس في المدارس والميقات والميقات بالمعنى
الناس من الميقات في حلقهم ، او كانت على مقلد
جميع داخل من الاماكن والمراكز المدرسه في انفسه
والميقات المنكبه ، وكانت قايه الميقات الاساسيه هسيه
على مقلد جميع مقلد جز كبير من الميقات في وسط ميقات
المنكبه لتصل سبه كبير من جميع الميقات الميقاته التي
مقلدها لهم اجوده المنكبه ، بقدم كتب حلق وقادر الغير
سبه من الميقات ، وكانوا يصفون في ذلك على المنكبه
الجميع والميقات الا في ميقات من امن المنكبه جميعه
الامان ، وكان المنكبه في جذب وسحب الاماكن المنكبه
الى الانكشاف في ميقات المنكبه ، وان كانوا قد استمرروا على
اعداد جميع بالصفه ما وقع في بعض الميقات .

من خلال المنكبه من الطالب الميقات في الميقات

ظهر لنا ان المنكبه المنكبه والميقاته كمنكبه منكبه
في ميقات الميقات المنكبه كان منكبه وقلا ، وكانوا -
يصفون اساسا على المنكبه المنكبه من الميقات

|| جميع المنكبه ||

م. هـ. ريس ربح

(101)

المدينة قريه
وادي قريه
مدينه الان قريه

ا. س. الميقات من لي ارمك ميقاته مقلد الميقات
او في المنكبه ، قد اساسي في اميقات اميقات المنكبه
والميقاته ، او من ارمك كانوا يصفون اميقات حلق
مقلد الميقات في اميقات وميقاته بخلاف ، ما كان على
من الميقات المنكبه الميقاته " وكان اميقات المنكبه
سبب الميقات المنكبه التي فاعلوا في المنكبه على منكبه
بالصفه المنكبه الى قوام المنكبه وان المنكبه المنكبه
التي حدثت في الميقاته التي من مقلد المنكبه .
ظاهر لنا ان اميقات المنكبه منكبه كانت محدوده .

بالرم من ميقات منكبه في ميقاته الميقاته ، وقد
لاحتنا ان المنكبه الميقاته المنكبه المنكبه كانت في ميقات
مقلد مقلد المنكبه قد لم منكبه الى اميقات ، ومنكبه
في المنكبه الميقاته كان منكبه لنا . ما كان في
مقلد مع حاله المنكبه ، وقد ذلك فاعلوا الميقاته
الى الانكشاف لم يصفوا لما دخول المنكبه والامان المنكبه
كبير ، والميقاته الميقاته من الميقاته منكبه ، منكبه
مقلد منكبه من اميقات المنكبه منكبه .

|| جميع المنكبه ||

الجمعية العلمية
بدرية
شعبة الآداب والفنون

الجمعية العلمية
بدرية
شعبة الآداب والفنون

فكرة بل رجال الدين من المؤمنين لأن المبادرات التي

١٤

بوت من خلال هؤلاء وقد بل وجه حركة سادى لسي
مؤلفهم . فمن خلال الكتاب والطبعات التي قدوسا
لديه نائب رئيس الجمعية والمؤلفين في صناعة الكتاب
الذاتي ، وخاصة المصلح من رجال الدين الذين يعتقدون من
البرائين للدور والاحكامه المتضمنين لبعض المؤلفين . وما
امدار الشيء التي حصل فوضع حركة علماء الدين الاكابر والتي
عقدت فوجينا بالمتضمن الدينية والقورده الا ياديه مسن
بواذر هذا التحرك المعادى في الحداثة انما ياديه مسن
ان يحقق التمسك بطريق ومن حزب الدعوة المصلح في بعض
الطوائف السنية ومن هذه الفوجيات .

ونابا بوجه مثاليه رجال الدين التي قدوسا لستمدى
اجتهادهم بالسيادة نائب رئيس الجمعية او بالمؤلفين لسي
صناعة الطباعة (المرفق في نهاية المطاف)

١٥

بالقيام من ان الوجود في الحداثة مثالي حاله من طرم
والصلاحيات أو المصلحون في علمها وكثيرا من استحداثها . فمن
غير المستبعد ان يظهر الموقف من اعلى اوجرات في الحداثة
رسمه صعد هذه المشاكل والاضرابات لامتدح خاتمة جديدة

|| معج لافس ||

بوجه الكلاسة الممر المبرهنة ، من مصنف نظام الفاعل

السياسي الواضح للبرهنة ، والاقدام المكلف وفكر المبدع في
الحداثة وخاصة الطباعة منها ، وهم قد غير تلك الاجزاء
المعاشي في استحقاق الحاضرات ، والطبعة المسمى في كسوف
المطبعين الزاوية في كل طائفة قد ذهبت ، الامر الذي يترك
ايجابا . وقد خصصا لدى المؤمنين بالتي حركة الطباعة
قلت من المبدع وشخصت من مبدعهم وفكرت تحت طاهر
سيادة البرهنة ، اعطت الى ان اجزاء الحركة والاقدام الدينية
والطائفة السنية التي يردوا الطوائف خلال الايمان الخاتمة
الطائفة . ساجد جمعيا في خلق طائعات الدين وانسرت
كلها في حركات انما لائق وخاصة الايمان مخرج .

من خلال شتيمة وهنك اجابات الدين والطائفة

١٢

وهذه انما حصل حدة بربا ساديه . طفي في هذين على
حالات من القوي والارباب الطاهر على اتجهه الداعية
أولا . ونحوها كونه زيادة الفاعل بشكل واسع صهيبة
مرد عامل في الحداثة علم . فله ياتى هذه التغيرات فوجيه
الجمعية صغر حاله جده لم يفع ساديه في المصالح
المتناهي . بله فوجت القوي والمصلح المعادى للحداثة فوجيه

|| معج لافس ||

باعتبارها ولا ريبا انباء بالمحاطة ولا زالت جامعي فيها القوي
مع السلطة ومما في التفكير والصور : واجراءات الاختصاص
اخذت المواقف القوي هذه المسألة .

ان حكمة الحكم الذاتي تعاني من ظروف معقدة ، وحداثة
ملازمي بمساعدة ان بعض النماذج التي تؤدي الاجراءات وتختلف
الاممالات التي قد تصبح علق حالات سلطة مستقلا : وان المسألة
لا تحصل في الطرف الزامن حولا ومعالجات جديدة .

١٦- ان القوة حمت قوتها لمناظر كونه ديمقراطية الديمقراطية
الادارة والتأخير وانددت لها خاصية ادارية جهة ، من مستمالات
التصور المستند بان فتح النافذة لتولاه جسم ولا يعم الحيثي للقوة .
في حين ان واقع السطاح غالبا ما يثبت كمن ذلك . لان الصنف يمكن
ان يقع تحت التظاهرات المتعددة أحيانا ، وبذلك قلنا منظر في
كثير من المواقف الادارية الى المناظر التي تصبح بقوة الديمقراطية
من وان كان المتبادل سببا فيه نوع من الصعوبة .

١٧- لا حظا ان الانسجام العام الذي يعود ابرزها في المنطقة
التحالفية يتم بمقابل الاطلاق الشريح المتزوج بصيحات لامل التي امدتها
المزكات المتعددة الاخرى في المنطقة ، وفي قدرتها ان تلك الاحداث
كان لابد لها من ان تقع فعلا في دور السلطة التنفيذية الدولة

(يجمع لسانا)

واجماعا علىه . لان المبتدئين والقي الموزع ادم وست
بمناظر مندم يحدون صمد المواقف ، بخلق الكرامات
وحاضر المداء للقوة في نفس المواقف .

فانما كانت الاجراءات السبغة والسبغة التي ميسرات
في السلطة التنفيذية ذروها لعل في لسمات الاستفاد ، فاصيا
في ههنا لا تصدى حاله الحكم والادبا ومالاة المدف بالانسيا ؟
وقد ظهر في راء لكمة او كرف مستقلا اذا لم تسطح رافدة
الاحداث ومعالجتها بحد والقسم في حلقاها الموزة .

وانما لا تصعد ادبا اذا صلت مستقلا حالات افسى
مناظره كالمؤثرات والتبعات ان يستند فيها السلاج حسب
المتابع التي يحدون قضاء ، ومن المبررات الموزة لادبا
ههنا الى ان المبتدئين اعموا ان من ادم اسباب لعل وحضر
منه التفاعلات من دم حلقا واستعدادا السلاج ، وانما
كانت تلك التفاعلات قد اعدت على تجربة المتابع من عسر
المستعد ان ععد التقييم لدا مستقلا ، الا ادبا وكس
مربوطا باكتافها في الحرك داخل التوسات التنفيذية التي
متصليح من علاما فاقص السبغة السبغة لدا ههنا .
ولكننا مستطيع ان نؤكد بعض الوقت ان المبادر لا زالت

(يجمع لسانا)

الجمهورية العربية السورية
وزارة التعليم
مديرية اللاذقية

الجمهورية العربية السورية
وزارة التعليم
مديرية اللاذقية

في جميع التواريخ من قبل الموات المحققة :

١- مصادرة البطاقة :

الوزن	
الجرس	
١٢٢ اطلق سراحهم	١١
١٩١ منهم لا زالوا	
في النوكس	

٢- مصادرة الواسل :

الوزن	
الجرس	
٢٨٤ اطلق سراحهم	٧
٢٦ منهم لا زالوا	
في النوكس	

٣- مصادرة اللامهم :

الوزن	
الجرس	
١٢٥ اطلق سراحهم	٦
١٥ منهم لا زالوا	
في النوكس	

((انتهى))

(٢٥)

٤- المصادرة الاخرى التي لا تهل اسمية من الملاحظات السابقة .

في جميع الموانئ في المنطقة الواقعة الى الشمال الغربي والشمالي لحدود اسباب كانت رائدة وسيطة ، اثناء التي استمر ظاهرة الموانئ من حادثة برامج التلفزيون والتمويل بها بالهجرة والذين التي اعلنت بعد الموانئ هربها من الامداد للطلبة .

٥- بعد ان من المدة في هذا البيت بالمدات بصفة اخرى في

المر في المنطقة دون استبعاد اربابا حرون الماشية ايضا وبعدها الزمان في بعض الموانئ الاستوائية في المنطقة كلها كان ذلك مكانا ولا سيما بحدوث الموانئ الموانئ فتح .

وفي هذا بين من المدة ايضا ان فهم الموانئ الاخرى في مناطقها في النقص بالان الذي حصة القارة ، في ذلك فتح الموانئ بالتميز ، من غزال حادها نجم وصوفيا للموانئ في المنطقة وانتم في بعض موانئهم وبنات الاجابات من زعم الموانئ .

بلغ حد الموانئ كلها او موانئها في احدات النقص الذي

(انتهى)

که خورشید از آن کوه تابان

چون یکی وسطا که از آن چینه چن گردید از گداز و جور تپت و
 له واقع و له ... از آن حلق با تپت ... در و صفا ایست
 زانستی و قول کرده و دیوار زانستی نه کینه نور سانی
 از دکان ای تری ... در چرم پیرا نه و بر آن کین له خرس
 از دکان ای تری ... در چرم پیرا نه و بر آن کین له خرس
 به پیر و میسالی

تا فرستاده بودی کوه را و در دکانی بنشیند له پیر و در
 کردنی و دکانی کوهستان را نه کوهستان و تا کوهستان له
 بر از چله و چله تا پیر و سانی و کوهستان کوهستان
 چنگی تا سانی خوی نه کوه ... کوهستان له و راز کوهستان
 که تا فرستاده بود و دور و کار و خدایا نه به پیکان
 نه صفا کوهستان

تا بهین کردنی تا زانستی نه کردنی له صمو کار یکی و در پیر و
 کوهستان و له صمو پیرا یکی زانستی کوهستان را پیر و
 چهار زان و پیر و چن تا فرستاده بودی کوهستان و کوهستان
 به کانی زن و بهار و له پیر و صمو خاکی تا دکانی
 تا زانستی پیکان و تا سانی خوی و خاکی تا دکانی
 نه سانی ۱۱ سال

مهلان پیر و چنگ کردنی له فرستاده بودی
 به کانی تا فرستاده بود و بهار و له صفا کوهستان و در پیر و
 مستمال تا

تا پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 پیر و له کار فرستاده بود و پیر و کوهستان ۱۱ صفا پیر و نه به
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو نه کم کردنی و به کانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و

تا بهین کردنی تا فرستاده بود و در پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 پیر و له کار فرستاده بود و پیر و کوهستان ۱۱ صفا پیر و نه به
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو نه کم کردنی و به کانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و

تا بهین کردنی تا فرستاده بود و در پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 پیر و له کار فرستاده بود و پیر و کوهستان ۱۱ صفا پیر و نه به
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو نه کم کردنی و به کانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و

تا بهین کردنی تا فرستاده بود و در پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 پیر و له کار فرستاده بود و پیر و کوهستان ۱۱ صفا پیر و نه به
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو نه کم کردنی و به کانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و
 صمو پیر و بهار سانی تا فرستاده بودی کوهستان و در پیر و

- [illegible]

- [illegible]

مارگه لیلینه کانی سراسری کوردستان بستمه و
 چمبا ندنی دهوری میزوی چینی کریکار له سهرکدا به ندنی
 کردنی خهباتی عورنگیرانه ی کوملانی خه لکی کوردستان دا
 له پیناوی رزگاری نوختانی کوردستان و گمه کردنی
 کوملانی ز بیرن ز گه پاندنی به سو . ۱۱-
 بهمیز کردنی ما و کاری و به کفتی تمکوان له گهل جولانده ی
 چینی کریکار و هیزه بهمکه رندهواز و دیمو کرا نه کانی
 عه رب و گهلانی تورکبا و تیران به کفتی و سیرای به
 تا به نی . و پرا به نی و ما و کاری له گهل نو هیزانه و کانه
 نده وایه تبه کانه ههروما بهمیز کردنی به پوه نده کانه
 له گهل هیزه کانی عورنی سوسا لیتی جیبا ن دا - له پیناوی
 رزگاری و دیمو کراتی و سوسا لیمز دا .

همه بزرگواران و درباریان که قوای کارهای گوناگون و گهواره‌های
قوای شایسته‌ای است سرزمین چنین بزرگواران را تا در روزگار بدو و بسوگرازی

و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای پیشه‌مندان

بزرگواران و درباریان که قوای کارهای گوناگون و گهواره‌های
قوای شایسته‌ای است سرزمین چنین بزرگواران را تا در روزگار بدو و بسوگرازی
و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای پیشه‌مندان

بزرگواران و درباریان که قوای کارهای گوناگون و گهواره‌های
قوای شایسته‌ای است سرزمین چنین بزرگواران را تا در روزگار بدو و بسوگرازی
و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای پیشه‌مندان

بزرگواران و درباریان که قوای کارهای گوناگون و گهواره‌های

بزرگواران و درباریان که قوای کارهای گوناگون و گهواره‌های
قوای شایسته‌ای است سرزمین چنین بزرگواران را تا در روزگار بدو و بسوگرازی
و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای پیشه‌مندان

نداشته‌اند و عیبانی نکردند و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای
قوای شایسته‌ای است سرزمین چنین بزرگواران را تا در روزگار بدو و بسوگرازی
و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای پیشه‌مندان

بزرگواران و درباریان که قوای کارهای گوناگون و گهواره‌های
قوای شایسته‌ای است سرزمین چنین بزرگواران را تا در روزگار بدو و بسوگرازی
و به ستمگر بندوبست پادشاه و کارهای پیشه‌مندان

الى الاحرار والرفاق الامراء

يتميز المكتب السياسي للاتحاد الوطني الكردستاني باهتمامكم بمسائله النضال الثوريه وبرى من الشعب والعموري من العلاقات الثابته عليكم :

اولاً عندما تأسس الاتحاد الوطني الكردستاني لقيادة الحركة الثوريه الكرديه على نسيج شعالي جديد ، بعد انهيار القيادة البازانية السيله للاستعمار والمسيحيه واللعاء نسيج النضال الثوري ضد الاستعمار والمسيحيه والدكتاتوريه الحاكمه في بغداد وحدها معارفاً الاساسي بالاستقلال الوطني للعراق والديمقراطيه لعبيده والحكم الشانسي العنصري لكرديستان العراق ، كان الحرب العمومي العراقي يشارك في الحكومه الفاسده العراقيه بوزمين وبغني عماره الاساسي على اعتبار الحكم البورجوازي اليهودي والاسرائيلي المعادي للشعب وللطبقة العاملة وسائر الكادحين عسوا ، حكماً توجهاً تقديمياً سائراً نحو بناء الامتراكيه في العراق ، فقد كان العمار الرئيسي لمؤمره القبر ، تقسيم السيره الثوريه للعراق نحو بناء الامتراكيه في البلاد ، - وبقائه حزب الطليان السله الفاسي طبعاً ١ - مع أن الحرب العمومي العراقي كان يتصل بسيله من السويه في الحكم بحكم مبدأ الضامن الوزاري وبحكم دفاعه عن النظام واعتراكه فيه ، الا أن الاحصاء الوطني الكردستاني قدم مذكرات ورسائل عديدة الى قيادته طالباً منها التعاضد والالتفات الى وضع الشعب الكردي المأساوي .

ثانياً عندما أعلن الاتحاد الوطني الكردستاني الكفاح المسلح في كركستان العراق عام ١٩٧٦ وباسم الممارشه الوطنيه والتقدميه العراقيه ، باعتبار هذا الكفاح المسلح بنائه للثوريه العراقيه الديمقراطيه المتكمله في كركستان ، كان الحزب العمومي العراقي يشارك في المؤسسات الكارنيه للحكم الثاني الممسخ الذي كانت الحكومه العراقيه تمارس تحت باطلته سياسة التعريب و « التبعيت » والتجهيز بمعدات الاكوف من الفلاحين الاكراد اذ اُخفيت وسعت من اليهود اكثر من (١٩٧٢) قرية كركيه في كركستان العراق وحبرت (٧٨) ألف مواطن كردي من هذا القرى - وكان قرار التجهيز وتدمير القرى قد مرر على ماسحه الحكومه الفاسده - بالبيعه الوطنيه والقوميه التقدميه - التي كان الحرب العمومي طرناً اساحاً فيها .

وعلى الرغم من السلايه الجيده التي تطلعتها قيادة الحرب العمومي العراقي من السباة العوضيه الرحيمه ضد الشعب الكردي ، فإن ضاقت الاساليب السابيه المعامله بقضاية الاتحاد الوطني الكردستاني قد مارست سياسة وديه مع الشعب الكردي وذلك في الوقت الذي كانت قياده الحرب العمومي قد اعمرت تطلعاتها اليهم بالاعتراف بالاعتراف والاعترافين وباعبار السلطات الفاسده بغير كادتهم ، ومن سله معارفيهم عند الثوريه العراقيه الديمقراطيه المتكمله في كركستان ، فقد رسفت طبقة السيره المركزيه وجريده الحرب العمومي المركزيه هذه الثوريه بقلده رجيمه تديرها الاوساط الاستعماريه والعمريه المعاربه للعراق ، ولقد بها حوريه

فان عندما سادت الحفلة بين الحكومة الفاضية والحزب الشيوعي العراقي وطردت
 اناسه من حكومتها الثورية وفساد السم الذاتي المسوخ ومن جبهتها اللاوطنية
 مع الوزراء والمندوبين الشيوعيين وهاجرت بشاردة كواكبه وامتثال اغنائهم بسافر
 الاتحاد الوطني الكردستاني الى امواء الشيوعيين وحمايتهم في المناقل المحررة بدماء
 جهاته الثوار . و بجهود الاتحاد الوطني الكردستاني ومنظماته وفي قواعد اسواق الدوار
 ام تخلص الثقات من الشيوعيين من الموت وحمايتهم - كما قدم الاتحاد الوطني الكردستاني
 ام المساعدات المالية والصكرية والمعدة - فقد قدمنا لهم عشرات القطع من الأسلحة
 انفي كنا في أسر العاجه اليها وقدمنا لهم ما يلزم لقضائهم شهورا عديدة .
 كما اقتربنا عليهم سجدات جبهة كفاية التي البسارية تكون اساس التحالف الوطني
 الثوري . ولكن قيادة الحزب الشيوعي رفضت هذا بسبب معارضتها لعمار اسقاط الحكم
 البديل الديمقراطي الثوري اذ كانت تطلب مستندة باكافية تحسين علاقاتها مع الحكومة
 الفاضية في بغداد .

برأيا لقد عاركت مع الاتحاد الوطني الثوري شيوعي قوى المعارضة التقدمية العراقية في
 يذل اليهود مع الحزب الشيوعي العراقي من اجل تأليف جبهة وطنية تقدمية عراقية الا ان
 قيادة الحزب الشيوعي العراقي ما طلت سنة الملة و رقت بعناء المشاركة في اليهود
 المبدولة لتأليف الجبهة الوطنية الثورية بقرينة عدم موافقتها على عمار اسقاط الحكم الفاضلي
 المعادي للشعب العراقي واللغة العربية .

وعندما رفضت الامم المتحدة التقدمية العراقية في عام ١٩٥٥ طلت تضاريس في اللجنة
 المتحضرة للجبهة الوطنية جميع العيارا : النظام الموروثي البهروخراطي وتعتز على
 تسخير طبعه وادراة بالاستعمار الجديد وعلى اذلة اتفاقية الجزائر ومدافعيها النقط
 دبر القواء الثوري انقلب وعلى جميع الممارات الثورية والبيارات التقدمية المعادية للنظام .
 وذلك بذلك اعلان الجبهة المتحدة لشهر بتملها .

وعندما تنفرت اليهود لتأليف الجبهة الوطنية العراقية اوردت الاطراف المشتركة في
 اللجنة التقدمية بالادماج تقويل الامم العام للاتحاد الوطني الكردستاني الاخ جلال
 الثاني في يذل اليهود لتفريق وجهات النظر باعتبارها وسطا مقبولا من الجميع بما فيه
 الحزب الشيوعي العراقي . وبطل الاخ الطائفي باللعن والوشع مع سطل الجبهة
 الديمقراطية لتحرير فلسطين جهونا متحدة - التي تستباحه العيارات والممارات المتفولة
 من الجميع . وبكنا بعد جهود اكثر من ثوران اخرين تم التخلي على السموات واعلان
 الجبهة الوطنية الثورية الديمقراطية في العراق . وثالثت جهود الاتحاد الوطني
 الكردستاني ودوره الفعال في تأليف الجبهة التي كان بيان تأليفها تحتية قد
 تمتعها غنما في مقر الاتحاد الوطني الكردستاني بالاراضي المحررة ابتداء تقويل نال الاتحاد
 ديمر وعكر واحترام الجميع دون استثناء .

واستفرت الجماهير التقدمية العراقية خيرا وارفعت المنهات وعرفت الحركة الوطنية
 التقدمية نبوا توربا ومذا جماهرا متسا بالامل وبالانصار .

خلصا ولكن سرعان ما تلاشت هذه الامل بسبب قيام الحرب العنيفة بين العراق والتركيا
 في الحركة الوطنية وبالقصد من الجبهة الوطنية الثورية الديمقراطية في العراق عشما
 أعلن من تأسيس جبهة جديدة أخرى من الحزب الشيوعي وطرف آخر من الدولة ومن القيادة
 البارزانية العربية في مخالفا الدماء الايراني والامبريالية الأمريكية والاسرائيل . هذه
 القيادة التي كانت وثيقة اوديس بايك العربية الصروقة من الكونغرس الأمريكي ومقالات
 الصحف الاسرائيلية وتبرعات مناهج بيكن نفسه انما كانت اذلت اربطاطات جاسوسية
 واستخباراتية بالمخابرات المركزية الأمريكية والمواد الايراني والبالاك العاهلية
 الايراني . هذه القيادة التي هاجرت بمخالفتها للامبريالية الأمريكية وللرجعية الفاضية
 والشيوعية الاسرائيلية والتي لم تعد حبايتها للحركة الثورية الكردية بغداد على
 أحد . وما زالت تلمس في كل مرة حيلة في الشعب الكردي في جميع انحاء كردستان .

لقد أدى قيام الحزب القومي بهذا العمل الانفصالي إلى جعل الجبهة الوطنية القومية الديمقراطية و منع توحيد القوى الوطنية المعارضة ضد النظام العراقي .

سادساً لقد دبه الاتحاد الوطني الكردستاني منذ الصروع بهذا العمل الانفصالي من خطوة قيام الحزب القومي به وأعلن بكل سرعة بأنه بغاية للاقتتال بين القوى التقدمية الكردية والحزب القومي . لأن الحزب القومي يتعاون مع القيادة البازرانية التي تقاوم بالسلح القوى التقدمية الكردية ومنها الاتحاد الوطني الكردستاني . لقد أثمر الاتحاد الوطني الكردستاني هذا العمل الانفصالي كلاً من المرافد الجوفد والاكرفات القوية الفلسطينية والحزب القومي السوري والعديد من الأحزاب والمنظمات الماركسية واليسارية والتقدمية في الشرق والعالم العربي . وعلى الرغم من الجهود المنيعة التي بذلت مع قيادة الحزب القومي لأعادتها إلى الجبهة فقد أصرت بمناذ على الموقف الانفصالي وحاولت تطعيم جبهتها الانفصالية ببعض الأحزاب والبول حتى عندما اتفقت مسئلو (١٩) حزباً و هيئة و جامعة وطنية وتقدمية مراقبة في طرابلس بليبيا على بيان لتأليف الجبهة الوطنية العراقية العاطلة ووقع ممثلان من الحزب القومي على البيان . تراجمت بعد أسابيع قيادة الحزب القومي من توليهم مسئوليتها وأعلنت انسحابها من الجبهة الوطنية العراقية وتسكبا بالجبهة الانفصالية التي كان من المفروض إعلان حلها مع طرابلس الجوفد والاكتفاء بالجبهة الوطنية العراقية العاطلة . إن انسحاب قيادة المجمع من هذه الجبهة الوطنية العراقية دون حجب مقبول وبمقد مراقبة مسئولها على قيامها بمكتب الموقف الطيفي لها من اتحاد قوى المعارضة الوطنية العراقية و يبرهن من جديد على موقفها الانفصالي والتسكك بجبهتها البزيرية مع القيادة البازرانية المصيلة للاستعمار والمسيونية ومبرهنة كرميتين بميلتين صيرت من دون كل الحركة الوطنية العراقية المعقلة بأحزابها وحزباتها وعصائرها الموقلة على بيسان طرابلس للجبهة الوطنية العراقية .

إن هذا النهج الانفصالي يتعارض مع صالح الطبقة العاملة العراقية والجماعات العسبية العراقية والحركة التقدمية المعارضة للطغامة الحاكمة . ويعرقل باستمرار وجود جميع القوى والأحزاب الوطنية والتقدمية والقوية العراقية . وهذا النهج هو الذي يسلو قيادة المجمع إلى معاداة الاتحاد الوطني الكردستاني : القوة التقدمية والعسبية الكردستانية الكبرى في ساحة القتال وفي الثورة الديمقراطية المتعلمة في كردستان والتي تحمل مالهأ راية الجبهة الوطنية العراقية وتعيد الثورة في كردستان . هذا يمكن من معاداة قيادة المجمع للاتحاد الوطني الكردستاني الذي بالجزء حثار من هذه القيادة المسؤلة عن مآسي الحزب القومي والحركة الوطنية العراقية لشهود من السنين ١

سابعاً لقد بذل الاتحاد الوطني الكردستاني جهوداً شنية وتمثل كثيراً من خبايايات واعتقالات قيادة الحزب القومي من أجل تجنب الانقسام المسلح معها وتجنب اقتتال الأموة . بينما سلكت قيادة الحزب القومي السبل المؤدية إلى الاقتتال منها ومايست الأتاليب الاستفزازية والاعتقالات السلعة ضد كوادرنا وأعضائنا وأهقات وقطعت من رفاقنا حتى الآن أكثر من (٢٧) مفاهلاً و كائراً ومقاتلاً في المراكز التي أفضلتها عدسا و تومستان سبرنا وتسلنا ناهمان من المجمع وليس من المصور العالي بالمؤلفة الوطنية أو من الحرس الممنوع على تجنب أراثة الدماء بين الأبناء الوطني الكردستاني والمجمع . لقد اعتزل الحزب القومي بمخالبه في حثتين للشقاء بالسلح على الاتحاد الوطني الأولي في عام ١٩٨١ والثانية في عام ١٩٨٣ . ولعلت العطلان وأندس الاتحاد الوطني الكردستاني على العدوان المسلح ولكنه ظل يهادي المجمع إلى نية الاقتتال والعداوى السلمية والتعاون العناني . ولها يلي ديزر الوقائع :

١- في عريف ١٩٨١ قامت قيادة العاطل للمجمع بالتآمر ضد الأوك بالتعاون مع القيادة البازرانية المعنلة و جامعة كرمية ميمنية صغيرة . إذ وكفد الوثائق السجودة لهما والمرفقة مع هذه الرمال أن قيادة العاطل للمجمع قد خلعت مع طيلقتها المذكورة من الهجوم على

١- رسالة أرميل الأول في قرية وريش واليهود على مقر قيادة الأوك حسن مطلقة رلي -
 تاريخه . و تعرف الوثائق المرفقة بأن رسالة الجمع قد رفضت طلب الأوك منها بأن تكون
 على حياء في التوافق الميود بيننا ومع القيادة البارزانية وأصرحت على تعاليف منها
 في الأوك - كما رفضت طلبنا بأعلان حدث في المنطقة يكون فيها الجمع وسطاً لأطربنا -
 إذ تقول في الرسالة المرفقة ٣٥٥ والمؤرخة في ١٩٤١/١١/١١ بالنص ما يلي : - لقد ارتسا
 نام جلال مرتين و طلب حيا الحياء ... تلبوا منا حدث مؤقفة حتى يتم الوصول إلى حل
 وسط - رفضنا ذلك ولذا لا يمكن ذلك من نفسنا مع اليهود .
 وجاءت في البرقية التي أرسلوها إلينا وثائقهم في منطقة الاصطدام بالنص ما يلي :
 - اصل هذا الخطأ الوطني الكردينا في مرتين طلبوا الحياء - أكدنا لهم بهذا وثنا
 مع الطرف جيد - طلبوا الهدوء - إذ في مثل هذه الميود التي حل وسط - بمحزون
 بعضهم - لا تفهموا ... الخ - - راجع نص الرسالة المرفقة .

٢- و عندما تصادوا في فهم وغدا هيوا قادراً على مقرات الاتحاد الوطني الكردينا في
 قرية وريش ، وفي وثائقنا الميودون مقابل الميودون ناستفها الميودون وانتموا
 منهم الأوك - وبعد اصطدام على مواضع القتال تمت لهم لواء من وحدات الأنصار
 الكردينا في المنطقة فاصرفهم جميعاً في ضيق وريش وأطبقت عليهم من جميع الجهات
 - وكان مع الميودون القتال من صابات القيادة البارزانية الميود - وكانت قريته
 دائرة للأفكاسي منها .
 وحقق ظهر موقفان متضاربان : ١- موقف للقيادة الفاعل للجمع استقرازي يمر على
 القتال - ٢- موقف للأوك ضم بالضرورة بالمسؤولية الوطنية وحسب تجنب إراقة
 الدماء رغم الانكسار المؤكد .

٣- رسالة للقيادة الفاعل للجمع المؤرخة في ١٩٤١/١١/١٧ والمرفقة ٣٦٠ يقولون أنهم أبرقوا
 للقيادة البارزاني الميود وللجنة التنسيق المرفقة على الميودات العسكرية في المنطقة
 لتغطية قواتهم وإقامة التنظيم ومن عبرهم جديد على الأوك وعدم إعطاء أية قرية للأنصار
 الأوك المسلمين .

أما قيادة الاتحاد الوطني الكردينا فقد استمرت وأمرها - بعد تنفيذ طلقة الحصار
 السليق على قرات الجرد وبعد فعل الهجمات المتتالية لها و قطع الاتصالات عنها - وعندما كان
 الاستفها عليها سحلاً ومكناً - انذاك استمرت وأمرها بفك الحصار عنها والسماح لها
 بالتراجع والميود من حيث انتو ذلك لسبب واحد وحيد هو تجنب إراقة دماء الميودون
 الميودون في الحصار - صحيح أن قيادة الحرب الميودي عكزتاً فيما بعد ففقت موقفنا
 الإنساني والمفهم بالضرورة العالي بالمسؤولية ولكنها سرعان ما تناسحت كما تناسحت و
 تنكزت لأننا ولكوالنا الودية تجاهها - وماتت إلى مادتنا في عام ١٩٤٣ بعدما رفضنا
 معها بياناً مضحكاً كان برنامجاً للسلم الوطني المشترك وبعداً رفضنا من حرجلة
 مشتركة في ١٩٤٣/٧/٢١ على سياسة مشتركة تجاه الحكم والقوة والقتال المشترك والحيبة
 الوطنية العاملة .

خطبة التضفاني على الاتحاد الوطني الكردينا

إن الوثائق الميود لدينا والتي ترقى بعضها مع هذه الرسالة تكشف حلة خفية اقترنا
 قيادة الداعل للجمع مع حيلاتها في الجبهة الاتفاقية الميودفة باليود للأفكاسي على
 مقرات الاتحاد الوطني الكردينا والقضاء على قيادتنا وقواتنا وبالتالي إغراقنا من
 ساعة القتال .

ولقد رفضت الفكة بعضاً قام الأنصار الميودون مع خلفائهم في يوم ١٩٤٣/٧/١٥ باقتال
 رفضنا الشهيد سعد حال قائد قوات كيرت و حاولوا الميود سرها زأعده بهننا
 كان مستغلان سحارة مع أربعة من الأنصار - وعندما مروا بقرية باداوا لأنصار الميودون
 فقتلوا للسلم عليهم فكان الجواب مليات الرصاص التي أدت بحياتهم - ومما هو جدير
 بالذكر أن الشهيد سعد حال كان قد قدم الحرب الميودي كثيراً عندما كان يفتل لها الألفة
 والأففة من بعد إلى ... إلى ...
 السورية المراقبة ويعرف نفسه

لنظام اوضاع الممرات الموصولة للبحر
و تبرهن الوثائق ان العلاقة بدأت بالهزيمة المرحلة ١٩٣٧/١٩٣٨ المرحلة من
قيادة جماعة رسول مائدة المحطة المصنوعة الي المكتب السياسي للمصنع وللقيادة
البارزانية المعيلة حيث ظهر المصنع المسمى في ايام الامام الوطني الكرديستاني
والتي اعلمنا بالمسلمات المصلحة هذه . ومن ثم ظهر الاتفاق بين الطرفين الثلاثة - كما
تكشف الوثائق - على مايلي :

١- الهجوم المسلح على مقر المركز الرابع للأول في قرية بالبيان وكان يتم قيادة فاطمة
أرميل للأول وفيها ضيوان للمكتب السياسي وهو في المكتب العسكري وقد تم هذا
الهجوم هجمة يوم ١٩٣٧/١٩٣٨ بقوة كبيرة من المصلحين الناعمين للمصنع وللقيادة
البارزانية وطلبتها الهجمة المصنوعة . و يسمى الوثائق اجماعا (٣) من
الأول وجرموا (٢٢) متأسلا وكامرا و مائة .

٢- الهجوم المسلح على مقر المركز الثالث للأول في قرية روي كما وردت في رسالة المكتب
العسكري للمصنع وللمكتب السياسي لجماعة رسول المصنوعة المرحلة ١٩٣٧/١٩٣٨ .
في الانتصار على مقر القيادة المرحلة للأول في قرية روي و رايين فارتدك . اذ ان المرحلة
المرحلة ١٩٣٧/١٩٣٨ والباخرة من سول المكتب العسكري للمصنع اجماعا (١٩) اسد
بانيصلي (التي تائه فيهم) و يسمى الوثائق اجماعا (١٩) بالانصار كالسود . على
الاتحاد الوطني الكرديستاني مع الكبار بان جماعا قيادة البارزاني مثل المنطقة خلال
يومين للذي الذين .

وجاءت في هزيمة المكتب السياسي للمصنع المصنوعة ١٩٣٧/١٩٣٨ انه تدور يقول قوات = البارزاني
- بقصد جماعة البارزاني . في القتال على ممرات هذه الأول : الأول ممر سكران
ثم يروي هذه المركز الثالث والممر الثاني من ممرات التي تارونك حيث مقر المكتب
السياسي للاتحاد الوطني الكرديستاني ومقرات البارزاني العسكرية والتنظيمية والخاصة .
اذ تقول الوثائق بالحق :

- زرعنا الهزيمة الغالبة من حرك : - الحزب الميمورياني الكرديستاني .
- برهنتكم - أي هزيمة المكتب السياسي للمصنع - المرحلة ٣ - المرحلة
١٩٣٧/١٩٣٨ - فاعلم قواتنا من ممرات الأول التي سكران و أهدري . والثاني
الذي دولة تم و تارونك - فمن على مثل مثلكم أيضا .

أنه يبدو أن المكتب السياسي للمصنع كان على مثل من الهجوم والانتقام على مقرات
قيادة الاتحاد الوطني الكرديستاني في تارونك قبل يوم ١٩٣٧/١٩٣٨ .
و هذا يكشف السطو المظهر للانتقام على مقرات قيادة الاتحاد الوطني الكرديستاني
و هنا المخطط تكسيف الوثائق و تصمد الوثائق أيضا .

أبها الوثائق والأشهر الأثر.

أن هذه الوثائق والوثائق الموقلة تبرهن أن قيادة الداخل للمصنع كانت تخطط مع
خليفاتها في الجبهة الانتقامية الموصولة بالجهود وخاصة مع القيادة البارزانية المصنوعة
للحزب والانتقام على مقرات قيادة الاتحاد الوطني الكرديستاني . و فعلت قوات الجهد
الهيئات العسكرية لتفصيل هذا المخطط ولكن استطاعت بالقيادة البطولية لقوات
الانصار الكرديستانية التي ممرها و أهدري هزيمة خنكر و حيث أن المناطق مخرابة
و مخرابة لقد واصلت قوات الاتحاد من المركز الثالث من فاطم للاسود كان جرمها بعد نصر
المصنعين و طغت التي أوكارم التي مقر قيادة جماعة رسول مائدة المصنوعة فصارها
واحتلها يوم ١٩٣٧/١٩٣٨ تم ووقلت أن قيادة الاتحاد الوطني الكرديستاني قد انصت لسي
بما مكتبها السياسي ثارا إلى المصنع طالعه بالكتاب من الهجوم على الأول
و بانها القتال و يسمى اتفاقية مع الانتقام مع الأول .

ولكن قيادة الداخل للمصنع رفضت فاعلمت قواتها حبات عديدة مستعدة للندم
والمرامات القليلة لأستاد خليفاتها و - للانتقام كالسود - على قوات الأول كما جاء في
أمر المكتب العسكري للمصنع . فكان من الطبيعي والمنطقي والمعروفي العددي لهذه الهيئات

أيضاً وصرحوا واستعمال لغة القتال الوحيدة بها - نعم في يومي ٥/٧ و ٥/٧ الانفصال على سفرات المستعدين في قرنا قار .
ولكن أذا كانت غالبية أعضاء المكتب السياسي للجمع قد فرت عارية من المسجد دون تهيئ الأمور وتنظيم المقاومة والأنساب ، وأنا كانت لا تعرف غير لغة الأوامر لمصلحةها - باللقاض كالأسود - والقتال حتى الموت وهي بعيدة عن المعركة وقد أكلت قرارها إلى الأراضي الأيرانية - فأذا بها وحدها تتحمل مسؤولية المصائر الفاجية من - الانفصالي كالأسود - و - الأسود حتى الموت - وهي وسطا المسؤول من أبناء السراقة عدواً ومهتداً والارواح التي فطمت إلى أنون المعركة فلعاً دون سبب أو مبرر مساوياً أكانت دماء قتلى الأنصار الوطنية الكردستانية أو غنائم الأنصار المبعوضين .

أبها الرفاق والأخوان

هذه هي الصورة الحقيقية للمعركة التي حصلت لمراتبها الكثيرة أعضاء المكتب السياسي الموجودين في الفاعل مع الأوك .
وكان طبعاً أن يتافع الأوك عن مفارقه وفرائده كما كان ضرورياً تأليب المستعدين وحرص وأعلمهم من المعركة . وبعد الانتصار المفرد للقتال الأنصار الوطنية الكردستانية وأسر حواشي الحسين من المبعوضين ، وأصلت قيادة الأوك سياست المبتدئية فأقررت على اقتحام مهالكهم أحمد الفاروق حتى المكتب السياسي للجمع أنصار بيان معتزك بأبطال القتال وعندما رأته عذر بيان يحمل توقيع الأخ جلال الطالباني والأخ مهالكهم أحمد الفاروق يدعو إلى إبقاء القتال ليرا بين الأوك والجمع . وهكذا كان ما يدل دلالة أكيدة وواضحة أن الانتصار الساحق لقوات الأوك لم يبدل من سياسته المبتدئية المطلقة سراراً والقاعدة التي تتماهى مع الجمع وحل العلاقات معه بالألمب السياسية والدينية والتي تعجب للقتال دوماً معه .

ولكن اللقطة المسؤولة من توريث الجمع في حرب لفرقة ضد الأوك في المكتب السياسي للجمع تسمى الآن بالتهريج والصهيل والصراخ التي تنفجر الحقائق وتبطل الرقائق فتتفجر الأوك كتيب والافتراءات ضد الأوك وقد طوك نتائجها السياسية تناسية أن الأمار الأبطال قد أحاطوا الأستاذ مهالكهم أحمد الفاروق بأنفسهم وأجانبهم كي يحرموا من زمام الرصاص وأبطل العفران عندما كانت المعركة على أعتاقها - وهنا ما عهد لهم به الأستاذ عبدالكريم أحمد بنفلس بعد وصوله يالماً إلى قيادة الأوك حيث حول هو وزملاءه أيسر يازو أبوهوان بكل احترام وتلقب لا كأسيهول كتموف ممززين ومكرمين ثم منح لهم بالذهاب إلى حيث أرادوا موطنهم بالاحترام والتكريم .

وعندما فأننا إذ منع هذه الحقائق أمام أنظاركم تدعوكم إلى إرسال مندوبكم أو مندوبكم إلى كردستان لتلقي الحقائق وتطبيق الوثائق وجمع الأدلة ثم أعمار الحكم العادل والصحيح وتصفية مسؤولية الجميع في الأحداث . ذلك لأننا نرى بالمنطقية والمنطقية والقيادة المسؤولين أن يصرخوا الأحكام والامتناعية دون ترويض وتطبيق وتعظيم وبذلك يرتكبون الخطأ الكبير الذي نرى اليههم كغواهم وحركاتهم فقط .
أدنا نتفكر بفارغ الصبر لعدم استقلالكم ومندوبكم إلى كردستان ليرأوا الحقائق والوقائع بأنهم ولهم ما من هو المسؤول عن أراقة الدماء واقتتال الأمراء ومن هو المصير على وجه الصف الوطني ضد الصهيونية والصهيونية والدكتا تورية وعلى الجبهة الوطنية العراقية المألمة .

و تفصلوا بقبول تعليماتنا الصادقة

المكتب السياسي
للانصار الوطني الكردستاني

عدد ١٠٠
تاريخ ١٤/١٠/٥١

تاريخ ١٨/١٠/٥١

الوثيقة رقم ٣

الى امير اسبانيا - مدريد
من امير اسبانيا - مدريد

الى امير اسبانيا - مدريد
من امير اسبانيا - مدريد

بعد ان أعلن حرب العصابات ضد مدريد وشكل
خاص ضد حركتيه وحرشها المطلوب التنسيق
وتنفيذ الاشتراك لتوجيه ضربات تأريخية لهم
وإبصاره الى (لن ١) بكون الاشتراك
في جنه ارسال قوته مع بدو غيمه اسبانيا كورون
في منطقة ليونيه وبيشيه لاهل قسطنطين
وحتى قواتنا الاشتراك في الجاهيل

عدد ١٠٠
تاريخ ١٤/١٠/٥١

الى م. م. اسبانيا - مدريد
من م. م. اسبانيا - مدريد

دلال أعلن حرب العصابات ضد مدريد وشكل خاص ضد حركتيه وحرشها - المطلوب التنسيق الفوري
المشترك لتوجيه ضربات تأريخية لهم - والاعمال الى (لن ١) كالحركه المتفرقة - يرعى ارسال لسيوا
مع الاعمال ضمن كورون الى منطقة ليونيه وبيشيه لاهل قسطنطين
ارسال

تاريخ ١٨/١٠/٥١

الى م. م. اسبانيا - مدريد
من م. م. اسبانيا - مدريد

وردتنا البرقية الثانية من هناك (برقيتك ٥٣ / ٤/٢٠) بتدخل قواتنا من سورين الاول الى
كران وبيشيه وهاضي الى قوله هو وشاوزه نكن على ميل متاكم ابشيه

عربي شيخي يولد
في ١٢٩١ هـ
توفي في ١٣٥١ هـ

١٢٩١ هـ
١٣٥١ هـ

بابان واصلت بوزار مني توفيتهم كلهم
في سنة ١٣٥١ هـ

وكانت في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

توفي في سنة ١٣٥١ هـ
توفي في سنة ١٣٥١ هـ

خاتمة وتعليق

الحزب الاشتراكي الكردستاني - العراق
المكتب السياسي

في الفريق احداه في ريش الصافل (١) ولجنة محلية بالدار المناغلة

تجسيدا عسارية

كما نعلمون ان المثلثاتيون بتحرير النظام الحرب على (جود) - بعد مقتل سرياز وشمال لاس
بد بتمركز قوة شاموس وتحطيم قواتهم في سرياز واصل واستلام بعض منهم في مناطق كوسينج .
اخذوا بالتحرك عدة مرات في منطقة باليسان شامسروا قوات (جود) يوم ٢٧/٤ كل قوى جود بمهمة
ان تحرسهم وتحطم مركزهم الرابع وتطويقهم باتجاه وارش وشنكدهم الكثيرين القتلى . اما نحن
(جود) نقبضنا اربعة شهيد . لم يبق ولا جلاي واحد في وادي باليسان ومنطقة قوشنار وسهل
ارسل ومنطقة كوسينج . كانت موالف جود موعدة جدا في معارك منطقة ارسل هذه .
ولاحظ ضامن طريق آمن ومنطقة آمنة لجود يجب ان نخرجهم من وارش وحاولهم ايضا . بعد ان
نتوجه كل قواتكم مع قوة الاغرة في الحزب الشيوعي في ليوه ريش دون تأخير .
لقد ارسلنا لكم رسالتين اخريتين بعدد مئة مئةكم . ويبدو عدم استلامكم لهما .
يرجى الاهتمام جدا بهذه الرسالة وان تتحركوا دون تأخير مع قواتكم . وفي حالة عدم مضي
الاغرة في الحزب الشيوعي او كونهم قد تحركوا فليكنكم . يجب عليكم المضي . ولعلكم هناك (٧)
مسلحين جلايين في الوادي الواقع خلف القرى (٧) . كونوا على حذر منهم . يجب ان تلتكوا طريقا
آمنا في المضي . ان تأخيركم سيولد علينا الخطر الممعد ليهذه المنطقة .
نتفكركم ان تملوا بمعنا بسرعة وعلامة انشاؤا الله .
ملاحظة / طريق مركزه له وانكناه فيها جلايين . العظم .

المكتب السياسي

١٩٨٢/٤/٢٨

- (١) - اسمعلي ريش : مقر اللجنة المركزية لحد وآثر القلاح ٧ لصلحهم .
(٢) - سرياز وشمال : اثباتي لحد القرى ٩٢ كورسات انتصار الاتحاد الوطني الكردستاني والاول معاونته .
انتقلوا على يد مسلحي جمع وحده في ١٩٨٢/٤/٢٥ .
١٢٢ سري : قرية واقعة في منطقة لحد جومان

ترجمه الويئة رقم (٧)

三

سید

برای تعیین

— 1 —

وہ کہ: ہمارے ساتھ

میں نے اس کو دیکھا تھا کہ وہ ایک بار اس کے ساتھ

به وینکله ده درلیمو نه سلسیم بره نوره کله ده سلسیمه نوره کله ده

[illegible]

وہی ہے جو ہمیں دیکھ کر کہتا ہے کہ یہ تو میری ہی طرح ہے۔

۴۷ | ۴۸

一、二、三、四、五、六、七、八、九、十、十一、十二、十三、十四、十五、十六、十七、十八、十九、二十、二十一、二十二、二十三、二十四、二十五、二十六、二十七、二十八、二十九、三十、三十一、三十二、三十三、三十四、三十五、三十六、三十七、三十八、三十九、四十、四十一、四十二、四十三、四十四、四十五、四十六、四十七、四十八、四十九、五十、五十一、五十二、五十三、五十四、五十五、五十六、五十七、五十八、五十九、六十、六十一、六十二、六十三、六十四、六十五、六十六、六十七、六十八、六十九、七十、七十一、七十二、七十三、七十四、七十五、七十六、七十七、七十八、七十九、八十、八十一、八十二、八十三、八十四、八十五、八十六、八十七、八十八、八十九、九十、九十一、九十二、九十三、九十四、九十五、九十六、九十七、九十八、九十九、一百。

وہ نہ سمجھتا کہ وہ کیا کر رہا ہے

مجلس شورای ملی

در ریاضی و فلسفه بهاری گویید

هاتفی

سراپاں سنیوٹھیں آھو دلاں

روزنامه کیهان، ۱۳۳۱

100

عبدالله بن محمد بن عبدالمطلب

...

بہارِ نبوی - ج ۱ - صفحہ ۱۵۵

موسم

٤٢٠

نشدند، نزد اهل مقام مدون جسم نامیده و در
نزدیک لنگر غور کرده اند و آن به آن مجهول
معرکه بود بر آبی که در سینه من نیز نهاده اند
مجهول چیست شیره هور و نه بین بود المهر
و چه که در هور و در لنگر سینه من
کی در دستان در آن به رفیع من
چون در آن دستان به هور به نام نامی که در
در دستان و در دستان و در دستان و در دستان

4.

مجلسی مدبرانہ و علمیہ

10

۷۲

1951/3/25

الى المكتبة العسكرية المحترمة

تحية الشرف والاحترام

خاضع ان تكونوا مؤلفين في القتال - اننا عندما خرجنا الى الداخل للقيام بعملية وفي الوقت الذي تلقينا فيه رسالتكم ، ولما كنا كغاية استنفاد كاهه شبركو ، باعنا من جانبنا الى ملاطمة الجالبيين بشدة ، وبنا من وادي هورتي وبالسبان بملاطحتهم ونزع السلاح عنهم ، ولما ان شرمنا لطة (٢٠) من الجالبيين كان احدهم قد سلم كاذبة ارمي بها مائدة للزب الشوري ومن ثم التحسب بالجالبيين وهما ان مننا رهن الاعتقال وواحد ابرميج ، وقتلنا بنا واحد آخر محلاسه ، ولما اطلقنا سراحهم بكافة الا الذي كان لندلم الا ، سي ، هي العائدة للحزب الشوري ، وتم ذلك بالتعاون بين قطاع ١٢ وقطاع ١٧ وفضل صين شان ، وهم ان مننا في ساقولي كرتك ...

وكذلك في منطقة القطاع (١٠) وقطاع (١٠) ، وقيل ان نزل اليهم ، وحيث كنا قد ابلغنا القطاعين سابقا ، فام رفاقتنا في نازدين و وادي ساقولي بغرب الجالبيين بشكل بطولي وقتل منهم سابعين (١٠) شخصا و امكن نزع سلاح (٦٢) شخصا افر منكم وملاطمة الآخرين ، واطلق سراح الذين نزع سلاحهم بكافة ... والآن انشينا كلفنا : لقطاع (١٢) و (١٧) و (١٠) و (١١) ونحن بعد ملاطحتهم ...

ولد وعل مننا سرباز ابراهيم ، ومحتويات اليهم مركه مائية جدا ، وبالسبان جميعا بالشوري على مقراتهم وافرأهم من هناك ايضا ، وانا في نفس الراي .

اما بعد اوضاع سهل ارسيل فقد اجبرنا تعليمات القطاع (٨) بغرب وملاطمة الجالبيين الموجودين هناك . ونحن بعورنا قد قطعنا الطريق عليهم ، طريق وادي ساقولي والآن ودمره عبر وادي بلسه ... وسوي ايمت سرباز في جهة كورسره الطريق عليهم من هناك ، ولما ادرنا قطاع (١٧) ايها في منطقة سهران ودمركه له ليمو الجالبيين
نشتر اوامركم ، اذ ان عبد القويور وبرهان ماهدوا على ان يحتلوا مائنة (١) بنار حاصات ...

اما من جانبكم فاعلموا فصل شاموس بان يقضوا عليهم جانب البحر ... (٢) ونفخر حورية ماموستا مدعي الى ملكان حيث فيه مقر للحزب الشوري فبدر اعمال الجبهة وان يتمكن على الجبل مع الحاضرين اي مائنتنا ايضا في ملكان وهذا شيء جيد ، اما قواهم فقد اصابها الاربك ومنقسمين على انفسهم . حيث ان في هذه الايام جرى شعار بين آزاد غوشنار وماموستا ابراهيم اذ ان آزاد اجتمع مع الجاني وقضاة بنفرون الى الجالبيين (٣) باستنفاد ، واليه شركه معادوننا بان الانتقام لهما القبيد شبركو ورفاله يتم بالكافة على الجالبيين
وان امكن ، وبشكل مرفعت ، جهة خوفكة و (٥٧) علم في الجانب الاخر للحزب قيادة الجالبيين . ان كان ذلك يحل بحدائقكم ...

واحترا جلال كويخا عبد الله واخيه الى منطقة سركه لو لانها يعرفان المنطقة ، وان يلعب احسد في رهي ايها الى منطقة سركه لو فيكون ذلك جدا جدا .

والى الامام

سيدنا كاه

(١) مائنة - اعلى قلا مشرفة على مقرات قيادة الاتحاد الوطني الكردستاني .

(٢) البحر - بقصدته بحيرة دوكان .

(٣) الجالبيين - انصار الاتحاد الوطني الكردستاني .

(٤) الجانب الاخر - بالمعنى الجانب الاخر من الحدود : اي ايران .

ترجمة الوثيقة رقم (١)

به یاتمامه‌ی بهکته‌ی سیاسی به کیتی بهتفانی کوردستان

بهترین سرگرمی فرزندان بهیچ بازی جانشناسی و پرورش با دانا نیستی

1. **Introduction**

ہا و لا تہای خوشیست * پیغمبرگہ قارصان مکان

لنگه‌نگاه بود می‌سرگرمی میزی پشتمرگی کرد شان بهر چکه ارگانی شرفی چواشد! به
 تیر، و مسر حیزب و پشکوا و لا به د و ستکانی چا نوری شرفیگرا نی گله‌کمان را انگه‌مین، سود می
 باگرد نوری دلی با لیمیان و دلی شعبه‌ان و نودشت و زنجیر جای فغد لی لور کورنه و کشته
 شرفانه را انگه‌مین که بون به پشتمری داکرکری نژان له بالا مارانی کرد شانه! به داخ چوازدی
 زنجیرده میانی شعبه بری دو نمرانه می‌هنگری میزی پشتمرگی کرد شان، عطری تند یاس
 سربر کاک نموده می‌فریاد می‌نوی ۷۸ ی کورخ و شاپازی گرومان کاک ناهم حمی سلطع
 نموده می‌نوی ۱۲ ی سوادش و ده مستحک پشتمرگی تارمانان می را انگه‌مین، که له پاراستی
 کبود شان و باگرد نوری نایده نازاه کواکبانی شرف لی کورنه، بهدستی چکه ارگانی جود له د
 شری داستان ناساد شعبه کوان.

هائو ولا تیانسی پھنر

هفته ششم فروردین و گراما که شش ماهه پنهان می کرد، به تدریج شکمگانی مانگی گاماری ۱۸۲۱ این
له ی ن ک و پشمرگه لارمانگانی کردستان پشمرگه و سوختنی اندی نهاری د پنهان که بریتی به له لساو
پشمرگه نی (ای ن ک) و (د ب له) و پشمرگه گلمکان و د پشمرگه نوجمان توستانه که ی ن له به هسری
گرم پونی خمتکی عیازی و نگران امکوختن دا و سرگردانی و بارنگانی له نوزمی ناچنگانی سسیر
گوتیاره بزوئی ی کردستانی عراق و بارنگ و هیزنگانی لعم ناچاندا ننگونه بحر هیزری و ملا ماردارو
بوردیان کردنی همد و دگرکردی کردستان و هیزنگانی شش ماهه که د پشمرگه بوخانی بزو هیزری
کردنه سحر نی که ساز دکرد له همدای هیزری توانای بهسری وادی و به پشمرگانی صواری نگران و
و پشمرگانی کردنی که یان بادار و به هیزری چنگ ارنگانی ناچنگانی یان پنهان پنهان کرد و زنجیره
جای تندیل و ناچنگانی دوشی بالیسان و دوشی شهیدان و نوازشت بزو دگرکردنی مطهندی ۲ و
باشان پلاماردار و دگرکردنی مطهندی ۳ و ده لکجا سرگردانی ی ن ک و پلام هیزری هیزمت
جوامیری پشمرگه ششماوانی کردستان امکوختن خانانی له پشمرگه پلاماردار مرگانی و پلام و پلام
پشمرگه د لارمانگانی بزرگای کردستان له ۱۲ لسم ۱۹ مانگی ۸ د هیزریان برده سرگولاسه و
سنگرمگانیان و پلامگسین نهمردا نوزمی ششماوانی نکرتمه و پشمرگانی نوزی سنگرمگانیان پت چقل
کردن و له نهمردا گمانی دویسین شهیدان پزوی ۱/۱/۸۲ بانی کردان و سنگرمگانیان پت چقل و پلام
باشان ناچانگانی د نگران هیزری پنهان و تا همدو بزو سیر مرگانیان و پنهان

لغو د پروژې د جوړولو د سخته پېژندنه کارونه او شمېر وکېچلېدا. شمېر د هېون که مېرنگاښي
شترېنې جېاچه په نېټې د الېکترېکې کورډستان وه په ټولنېکې جاشمېنې شترېنې ټولنېکې لادان و لخواږېدې

[illegible]

۱- شهید محمد مهرداد قربانی در ۲۸ کارخ و هفتی نمدل . که لکندی (سرکان) ی د وئی با الحیان له سالی ۱۹۵۲ له ختیرانیکی کورد پرمور لداک بوه . هشتا پتمن مثال بیه که له شوقی لاملولده هاته بزنی پشمرگایه بوه . وه پشدری چندین نهمدی تا سامانای تیا کوره . وکسو شمرکانی ناصبی باروان و شمری گوربی سامیتران وه له شوقی نوژی گیلکمانده همر له شمرکانی نامازوانی ی ی که وه هاته بزنگا بوه له سالی ۱۹۶۶ بوه یوه پشمرگه و پشدری یان سرکرده ایی دهان نهمدی گوربی کرد وه . لوانه شمرکانی و طریقه و مالان و لکلیکی با الحیان و گلاک و شمرکانی سالی ۱۹۸۰ ی ختیر و شمرکانی دهی کورد ستانی فزان و شمرکانی فزنان و پشت لاشان . هم هفتو

شعبد ۵ - دو کبر و دو کوچ و سروی همگی گزینی لغاش بهچن ماهه .

۲ - شعبد ناظم جمعی سلیمان ، فرماندهی تبی ۱۲ ی سودا ، شاهازی شوان و خنج بزعیس
یو . له گوندی (حمزه) لدا ایک یوه له سالی ۱۹۶۲ وه پوټه پشمیرگه . لمر تازای بی و لږ جاتیس هر
زور کرا بمسمل و پاشان سران و لصالی ۱۹۷۶ دا یو پشمیران دی پخالقینی ۵ ی ختوی پزگاری . وه
له د میان تمیر ی گزینی شقرش لعلیل و شقرش نوټی گلکساندا . پشداری یان سرگرد ایچی کړه یوه
شعبد ی نمر سرمرای لمری که فرماندهی همگی هلکوتور یو . پزلیکی خاوس هلکوتی گلکستی یوه
نمر یو لکوتور یوه شومکی ناسختالی ۷۵ ی خصالی بارزانی دا له پنجین له پوی لعدا همگی مکتبی
سایماندا . دنی دینه همرو فرماندهی همکین لمر پیاوټکی وکو تو ساسی بز سمرشمان بکبا
لمر چک نری نادین و د یکه به شقرش لعدمین . شعبد ی نمر یو لمر یوه دوت . تو پیاوټکی لمرکتی
لمری لمری له لمر خا نکانی لمری دا پری ، نمر یو نمر بیدان و لکگلان ورو و پیاوټکی لمر بیدکی
لمر کور ستاندا له خبات و پزگاری دا شعبد به . کچی سرگرد ایچی بارزانی لمر ناسختالی و پزلیکی
یو یوین . شعبد ی نمری ختوی و نمری هر لمر خبات و پزگاری دا شعبد یو .

۳ - شعبد لمر ازم شعبد لمر ازم ، ناسراو په (برای چی) . پشمیرگی گزینی ۲ ی تبی
۷۸ ی کارخ . تارمانیکی تازا و د لمر یو له چندین تمیر ی پزگاری نیتاندا . پشداری کړه یو .

۴ - شعبد عبدالرحمن حد تبی ، لصالی ۱۹۵۵ له گوندی (شوم چی) ای لای حاجی نورمان
لدا ایک یوه . بندالیک لغاش بهچن ماهه .

۵ - شعبد جوسر صالح ، خلیکی لمری سروان و پشمیرگی د لمر و چایرک یو له گزینی (۲) ی
تبی ۵۱ ی گرمیان .

۶ - تاروق حد تبی ، لصالی ۱۹۵۵ له (پزگله) ی کټه لدا ایک یوه . پزگاری فرماندهی گزینی
۳ ی تبی ۱۱ ی خنن . پشمیرگی فارمان یو . لصالی ۱۹۷۸ یو پشمیرگی یو .

۷ - حاجی مستفا بدلیکی گوندی (ملکان) . خزی شعبد و سمان بکی نمره . لمرکتی
پزلی پکندا کانی خزی پزور و کورستان پختی . پشمیرگی یو له گزینی ۱ ی تبی ۱۱ ی خزان .

۸ - حاجی کوبی لمری . خلیکی گلانده و برای شعبد حده رنده که لمری کارخ به دیش
تانه خنن پزگاری م شعبد کرا . برای هلال حسن کټستانی تیزگنده . شعبد ی نمر فرماندهی گزینی
۵ ی گلکله یو . پزلیکی تازا و پشمیرگی فارمان یو له چندین تمیر ی گوردا . پشداری کړه وه
د مشی ختوی چندین پازچه چکی گزینی .

۹ - شعبد مینه لمر حد خزی ، خوشکه زای رحمان سده و شعبد ی نمر محمود سید پزگاری
کورستان یو که لصالی ۱۹۷۶ یو پشمیرگی یو .

۱۰ - شعبد صام اندین سید ، ناسراو به شقرش ، خلیکی گوندی (پایله) و پشمیرگی تازا و په
جبرگی گزینی بکی تبی ۹۲ ی کټه یو .

۱۱ - شعبد شوان محد تبی ، فرماندهی پزور لمرکتی ۴ ی شعبد سرباز له تبی ۹۲ ی کټه
پزلیکی فارمان و تازای شازی کټه یو .

۱۲ - شعبد علی مستفا ، پشمیرگی جوامیری گزینی ۵ ی تبی ۹۲ ی کټه و خلیکی شازی سلطانی
یو .

۱۳ - شعبد عزیز فرمان حد ، خلیکی گوند ، (تیاروک) ی د مشی کټه به و پشمیرگی بکبا
هلیکی گزینی ۴ ی شعبد سربازی تبی ۹۲ ی کټه یو .

۱۴ - شعبد لمر ازم لمر ازم ، لمرکتی (سرکان) ی د لمری پاشمان له دایک یوه . لمره
۱۹۷۸ دا پوټه پشمیرگه . لمر تازای بی و پشداری یو له چندین تمیر و شورا یو به جبرگی فرماندهی
گزینی ۱ ی تبی ۷۴ ی پالند .

نمر شعبد ، نمرانه پختی گشتی خقان لمر را ستمیان د دیات کرد موه که هزیکانی شقرش چپاوشه
لمرانی لمرانی د دیاتانی کور و کورستان نمره شقرش لمره شقرش لمره کورستان ، توانسا و
و ارمان هر چند تک پټ . چکه و تقصیرمان چند زور و لمران پداو پټ ، پختو ارمان هزیکانی
چند ، زل به ، تکه لمرکتی و پسرینوی هلال و لمرکتی پداو پټ ، هزیکانی پشمیرگی
کورستانیش لمرانی جوامیری خلیکی پشمری کورستان د نوند تو به لمرکتی و لمر پداو پټ
پداو پټ لمرکتی سورت د مین ، د باره لمره نمران لا پسا ، یو که نمر حترش و لا د مرانه لمرکتی د لمرکتی

- ب -

شوروی کوملا پشی ونا پوری و سیاسی و نمرهنگی چین و نوپزه کوملا پشیمگانیش د یارتر و ویشتر ونا تکرار تیر
 یون و له طالبی حزب و ریگنرادا خویان ریک خستوه وله شوروی و پشیمون ونا یاز و پرمنا می جیوا یاز ۵۱
 خویان د برلینم که نوپنمرویی جیپا نپیش و نا بد ولوجی جیوا یزی چین و نوپزه کوملا پشیم جیوا ونا تکرار
 چین و نوپزه کوملا پشیم د مسلات د اوره کونیمروست و کونیمایزنگان و شمروخوایزنگان کیمایز پشی بهمر ریگهک و
 بهمر خیرمهک و بهمر سات و سورا و بهمر جوهر شمیک بی یاریزگاری تازانچی جیپا پشی خویان
 یاریزگاری د مسلاتی خویان بکمن - نهمیلن سرگردا پشی جولا نمری کورد یان لندس د مرچی *
 چین و نوپزه کوملا پشیم گمشکود و نوپخوایزنگانیش کیمایز پشی چتر بعد وی د مرهنگ پشی و پورجوا یزنگان
 کیمایز پشی لمرانگی جیپا نپیش خویانوه د ویت و د ویشی جولا نمری کورد - ریپازنگی، نا مانو و د ویشنگانی
 لوسلوسی کارکردن و شپوگانگی د یاری بکمن و سرگردا پشی جولا نمری کورد لندس د مرهنگ و سوروکی
 غمیشورت و پورجوا یزی د مرهچن و تسلیسی خاموشی راستغیندی خوی واته کورگاران و رنجد مرانی کورد ستانی
 بکمن و پورو تیرگی سرکوتنی پیکجاری بهمن *

شوری ناوخوای قونانی پستی کورد ستان لمبیتی هیز و حزب و ریگنرادا کورد یزنگان د ا، تواند نمری
 کور ناوکی و طلانی به به که له پشی چین و نوپزه کوملا پشیمگانیش پورجوا یزی لایک و کورگاران و رنجد مران
 لایک پشی تیره، دوه لمبیتی یا شاموی زویوی د مرهنگ پشی و خیمکی لایک و جیپا یزنگان و رنجد مرانی لای
 د ایه لایک تیره *
 هیز و حزب و ریگنرادا کانی سر لمری کورد ستانی میران لکار کوملی کورد ستانوه عمل قولون د هر
 پشیمان پشیم نمر پشی له چین یا له تیرگی کوملا پشی د یاریزگاره و دهاتونه میده انوره و سرجاودی سان و
 وانیپیش لمریوه عمل لمبیتی و هر کسکی تیره پشیمانی جیوا یزی لمبیتی پشیمگانیش ی ن له و پشیم
 کانی خیزگی و کورق م یا نیرد حش د ا لمر هر مسلطی لمری کورد ستان - میران ناوچک -
 جیپا یان ۱۰۰۰ لمبیتی *

هر پشیمونه - هلمگری نالای تازادی پورجوا و سمر پشی کاری سیاسی و پشیمانی هینا تیر
 د پورگانی پورجوا وری جیپا له سمر پشی د امیزانندی پشیمانی پشیمانی کسور حش
 و لمر پشی د سیمگردنی شوری خوزیرانوه له ۱۹۷۶ د ا هم پشیمانی به، چرنکه بریای پشیمانی چین
 و تیرنگانی کومل و له لنجایی لمریوه د ا بریای پشیمانی تازانو و د سیمگردنی جیوا یزی جیپا نپیش و
 لومین یان هروره - بریای به کورنمرویی چند - و نوپزی کوملا پشی ناوکی پشیمانی لمریوه لمریوه لمریوه
 جیپا پشیمانی پشیمانی حزب د ا - له ناوکی خیزگی و کور پشیمانی د امیزانندی بریای به
 تاته حزب و خوسماندن و پشیمانی و لمر پشی حزب و ریگنرادا کانی هر هیزو یای و یای که خیزگی
 هر چین و نوپزه کوملا پشیمانی کوملی کورد ستانوه د سمر د مسلاتی لمریوه لمریوه د سمر د سمر و
 جیپا یزی هیز کسور تاتیکنی تری ندادوه و هر یو لمر پشیمانی چند یی چار پشیمانی د سمر د سمر و
 هینانی زمر و زنگنه و ناوکی و کورگاران و لمر پشیمانی د سمر د سمر و لمر پشیمانی د سمر د سمر و
 پشیمانی د سیمگردنی شوری خوزیرانوه هر هیز و توانای خوی - پشیمانی و لمر پشیمانی د سمر د سمر و
 و کانی جیپا جادا لمر پشیمانی کورده یو پشیمانی و ناوکی د ا یی ن له و پشیمانی و ناوکی د ا یی ن له و پشیمانی
 بریای به تازادی پورجوا و سمر پشی کاری سیاسی لمریوه *

ی ن له هرگز له طلانی به نا بد ولوجی پشیمانی سلی له طلانی سیاسی و زویانایز پورجوا و
 پشیمانی و هر، چرنکه لای یازوه پشیمانی هر یو کورگاران و رنجد مران و پورجوا و پشیمانی و ناوکی
 هر له سایه یی ن له و جیپا یزی یی ن له د ا یی حش (لمبیتی پشیمانی پشیمانی و ناوکی پشیمانی پشیمانی)
 به هاندان و پشیمانی خویان پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی
 د هر لمر پشیمانی یی ن له د ا یی به ناوکی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی
 خوی به ناسین د ا ت *

د هر لمر پشیمانی یی ن له د ا یی به ناوکی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی
 د ا یی د هر و سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر د سمر
 خوی به ناوکی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی
 لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه لمریوه
 د هر لمر پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی

همه زندانیانی تری می ناکند بر تاجری شیری نادر خود هم نه تکیلی تری غایتیانی به کرد ایست به زانی بزم نگریسانند ز کاشی

سرمرای لمر همو تاوانی می م هر له ۱۹۷۵ توه تا ۱۹۸۱ بهرانهر په ی ن که کرد بوی لنگل لمرمید
 له کاتیکدا که له بازی ۱۹۸۱ دا لنگل لمرمیکمی سیاسی - چکداری چوارنولی جاشکانی جودی تیکشگانه
 شمری لنگل وستاندن و ناماد می خوی نشان دا بر پیکمورانی هیمانه لنگل می م لمرور ستانی هیراقد
 بهو مرجیدی بگمی توه کورد ستانی هیراقد و د می له شمری شورش کورد ستان مطهری شمیر و د جگار
 نویتمی خوی ناره د راوان (بارنگی سرکرد اپشی بازانی) بومیدی کات و شومنی چاویکوشی نیرنمادیس
 هر د لا لمر هر تاستیکی لمران لمرانوی و لمر شومنیکی لمران لمرانوی د باری بکمی د کچی هر د و
 جارنگه نیرنمادیس بهد شمی پتال گمرا بهو د تا له پر وستان به کنگلیکی له شاورنور و شاورنور خویان
 بکنمور به کورد ستانی هیراقد دا لنگل لمرمید هم لمرنوری سلیمانی دا و هم لمرنوری هر لمریدا دو
 ریکمونی بهد ستانی هیراقد لمران لمرانوی بین شمر وی تکره هیزگانی خویان لمر بوی لمرانمور
 بهیقتوه بهوان کورد ستانی هیراقد بهلام لمران لمره هر هیزی راستغینی خویان و سرکرد و لمرسراوانکی
 خویان بهیقتوه بهوان کورد ستانی هیراقد بهلام لمران لمره هر هیزی راستغینی خویان و سرکرد و لمرسراوانکی
 شمران تکره د و لمره هر د ستانی له هیری بر د نه سر شورش کورد ستانی لمران هیل تکره د بکسو
 وستان له بگمی لمر گمرا و لمرسراوانکی به ناره بهوانمور به شاورنور و شاورنور هم سرجاودی زیا د کردی
 بهشمری پمدا بکن به ناره نمان به جانشی بود بوی لمران دوه هم به شومنیکی نور نامردانه کورته شمر
 نویشتن به هیزگانی بکنی و لمره هر د ستانی به د وستان کوردی رودای لا بهلاوه د لمره سرمرای لمری به
 جومیکی بهیقتوه بهوان کورد ستانی هیراقد بهلام لمران لمره هر هیزی راستغینی خویان و سرکرد و لمرسراوانکی
 بهشمری پمدا بکن به ناره نمان به جانشی بود بوی لمران دوه هم به شومنیکی نور نامردانه کورته شمر
 گبری زمختیکشانی کورد ستانی لمران د تا کا و گمته لمری هیزگانی خویان له نالورجان و د وایی تر لکه
 کونستک له نزهت بارنگانی سرکرد اپشی می ن که لمر دا به نیازی بهلاماردانی نالورجانی نالورجانی
 شومنی که ماوی ۵ سال بیارنگ کونستکانی سرکرد اپشی می ن که لمر دا به نیازی بهلاماردانی نالورجانی نالورجانی
 چندین تاتی نازاد بخاوری هیراقد و کورد ستانی

می م ماوی چند مانگ بهشمری کونکی هیزگانی می ن که لمران بهشمری خوریک کرد - بهشمری پمدا
 کونکی خطه لمره می میزود - بهمارت به نیازی شمر نویشتانی می م - کونستی سرکرد - بکونی
 نهشتانی کورد ستانی لمران لمری کونکی لمره هیزگانی هیزی می م بهسرکرد اپشی سو
 میرخان بهسرکردی لمران له بناری جیانی جاسوسان بهرانهر بارنگانی سرکرد اپشی به سیکردنی تخت
 د مرکور

سرمرای لمرانه هیری می ن که هر لمری دا لنگل می م که ناگوری شمری نارخو بکات - لمری می د ستانی
 سوری و لمری و چند حیزب و لمرنوری بگانه بهو دوه لمری می حشع و چندین کس و لمری توه د هویان
 که شمر لمری دور بهخا توه د تاراد می لمری که راستغینی بهیقتوه لنگل لمری حشو میرخان و لمری کوا بهسو
 لمری بزانی نیاز له هانتیکمی چه لمر گمرا بکنی بهتوه کورد ستانی هیراقد لمری توه کس لمری لمری ناگوری
 لمر گمرا بکنی هیزچنگه لمران لمری کونکی لمران بهوانمور نازاد کانی کورد ستانی هیراقد و لمری کات لمری بکنی
 نادر - سرکرد اپشی می ن که هلال لمری د وستان لمران می تپین ۶۱ می کونکی که لمرسراوانکی بهیقتوه
 به لنگل هلال ملی و لمری که را بهی سیاسی تکیلی ناسی بهو را سپارد راستغینی بهیقتوه لنگل لمری
 بکن و لمری را زی به بهیقتوه و کات و لمری لنگل بکن و هلال به من لنگلی بکنه لمری هیزگانی

هلال لمری حشو نویسی

کورد ستانی لمران

بو/ برای بهیقتوه حشو میرخان

سلونکی شورشگوانی گمرا

هیرادارم - سرکرد اپشی بهیقتوه لمری که سالهای ساله لمری کورد لمران چا و لمران می

برای خرید و مصرف کارگاه مدرسه

یادش در مدرسه بود هفتاد و دو نفر برایت بشمار
از تو تا هفتاد و پنج . هفتاد و دو نفر از مدرسه
هفتاد و پنج تا برایت از مدرسه برانداخته و در آنجا
مدرسه است .

نکته : در این مدرسه ششانی نفره در هفتاد و دو نفر
لی بود . هفتاد و پنج تا برایت از مدرسه کارگاه مدرسه
از مدرسه مدرسه تا مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
در مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
نکته : در این مدرسه ششانی نفره در هفتاد و دو نفر
لی بود . هفتاد و پنج تا برایت از مدرسه کارگاه مدرسه
از مدرسه مدرسه تا مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
در مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه

صاحبی یار . مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
رجا در مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
نکته : هفتاد و دو نفر از مدرسه مدرسه مدرسه
مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه

صورت مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
از مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
نکته : مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
از مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه

نکته : مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
از مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه
نکته : مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه

از مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه مدرسه

سلاج همېه بوگشت لمربراد مراغی کلاتان موجود ن
 برای بهیز ویکو زانویان نه نه نیا زی گرانوستان همېه بو کورد ستانی د اگیرکرایان بلام د وینی هغه پک
 تندی د وینی د ویز ویزی د اوه له تیوان هیزگانان ... براگیان لنگر نیوه نیازی گرانوستان همېه پختواری
 و هتانهوی بهیموه بهیموه د اوه د وینی د اگیرکرا بوشتین وختوت نیازی ماری چند ساله لیمه
 د زی شعری کورد بگورد بگورشتند انین . وه نیستان همیشه ناماد مین بو هاوکاری وراپیشی لمرگی ی کورد اپش
 د ا . جا زویان بی خوشا لنگر مجال همایه نویتمیکی لیمه ونویتمیکی نیوه . جا ویا ن بهیک بکوی وگتوکوله
 گیل پیکری بکین وه روون کورد نومی زیاتری وینی همد رو لا مان . خوشان نگرانان که نیستان هیزگانی نیوه
 و نیوه له همد شوینگانی کورد ستان بهیمکوه هاوکاری بکتر لنگر لیمه لنگر د نچمکن د زی د وینی
 د اگیرکمر هیواد این لگرنش همد بم شیویه بیت و چونکه جماد ویر چا وروانی برای بی د مکت لیمه شعری
 کورد به کورد به گوشن دان وه به نوسرا و همد لیمه د لمرگی بلام لنگر بیت و همد و لا مان بکتر بهینن
 پلگو نچجاسی زیاتر روون بهیموه ویا شتر بیت .
 شعری ناوخوان لمربراد ی د اگیرکرای کورد ستانه لیمه لمربراد ی گلمکانه .
 همد سرکوتوبین

د لسوزتان محمد رشان
 ۱۹۸۳/۲/۱۰

- تی بی تی
- ۱) لیمه زویان بی خوشه لمر براندا که بهمار کاری لمرنگرگانی
 - کورد ستان د ا . مین و دزی د وین چمکن .
 - ۲) تگاه جویان بو روانه بگنوه په زوتوبین گات .
- حسودی ولامی نامیکی به هنگری نامدا د ا پرووه و روانه خشی کورد بو لمر د پتی نویتمیکی بهیموه .
 سرکورد اپش پکشی برناپیشی وای بهچاک زانی نویتمی حش پشان لنگل بی . بهیه هفال محمد لسه
 نامی درسد ا بو حسودی نویسه که لیمه د متکلیتی .

کورد ستان یا تمان

برای بهیز کاک حسو مریخان
 سلاویکی شورنگیرانه ... هیواد این سرکوتوبین
 برای بهیز نوسراوت گهشت د وروای چا ویکوتیکه ناگاداری سرکورد اپشیم کورد نوانیشی زویان بی گایکی
 باش ویرا پانیمه بلام لنگر بیتان باش بی لمر براد ویک حنزی تیوی لنگل خویان لیمین پروشموی
 همد لا مان پیکوه دانینهن و تبه بکین جا لنگر بیتان باش تبه نوانش لنگل بن ناگاداریان بگنوه
 همد خویان لنگل لیمه ا کو لیمهوه .
 وه شونیکه د یاری لنگرین بر دانینتیکه که بو همد و لا مان نیکه بیت . هیواد این توش رخت همد ویا بیت
 هاوکاری وراپیشی نیکه بگنوه . خویان د ویر خیموه لشمیری لا پلا لمربراد ویر چا وروای دزی شعری ناوخواه
 و بی خوشه لیمه همویان بهیمکوه دزی د وینی د اگیرکمر لیمه لنگر د این
 تگاه بهیمه ناگاداریان بگنوه پلگو بهمانی چا ورا ن بهیک بکوی لنگر هات و پک د ویر خیموه پرمو نیوه
 هاتن تگاه یگانان به به من
 همد سرکوتوبین

د لسوزتان محمد رشان
 ۱۹۸۳/۲/۱۲

حسو روانه خشی لمر د پتی نویتمی پکشی و حش کورد . هفالان محمد رشان وینی وینی به
 نویتمی پکشی و اووشوان (قاد و رشید ناله) و حسودی حاجی خد و به نویتمی حش چونه
 د متی ورتی و حسو مریخان (اژوگ) و حمید رنگانیان د پت .
 نویتمی پکشی لمر کویتوبید ا به شاید ی نویتمی حش به حسو یان راگماند لنگر کورتیازی
 هاتنوهی همېه بو ناوچمی پک بر باخود بو همد جی بک کورد ستانی میرای . لمر بهیت به شام گرین و
 نچمکن ناگ چونه هیزگانی پکشی له هیچ کوی پک رنگی بی ناگرن . بهتاپیشی لمرکاته له سلیمانی و
 همد و ویکوتوبی بهمانی لنگل نیمز کرا بو . دوه هیزگانی لمران به نازادی هاتوچیان لنگرد .

انشاء الله متابع دی مرتبه کا معین دینی
 معروفی من گوتی باشتین قوهیت خو لفظان دی لیخینه وی منطق لبر هندی بیوست ناکت زید متر
 پیوسته نائف تفصیلات

دجای خوشیا هنگوله خودی د خازم

برای هنگوله
 سمور بازانی
 ۸۲/۱/۱۸

برای عزیز صوبه ریضان

پاشی سر لاسه

کانه زان ته گه سته من . وهر چا ته نفس
 من زان . به هیچ سوره کی صق نه تیر هفت
 دگول ته وان رانشین قهری ته بد ابو سوانه تو گود
 ته ما سوت دی ته دم ورازو ته بدیم . دم پردکشی
 کمر بد که تایی دگول وان رانشین . لایا جه واهتی
 رانشینه بریم

نورین چانه ری کاژ ادریس دگول ته صد خور
 به خور دها هم بد وی منطق وکود خور کا به
 دگول خور کتای هر وی دت تینم دگول به هم
 قوه تا خور دت لیخینه منطقا قله دزه ورا بی . دگول
 هم که دت دت کایا ش هیت لغاه هیت حسن
 وید عمیلیتا هیت قهری ته ته خور دت قهری آت وانه
 گرتا ته نفقا سر دت چاوسا ته آت دوزخا
 شکانه وکود سورتا هیت دگول ته ته هیت
 کتای وافت وانه متابع دت مرتبه کا معین دینی
 هر دوی به گوتی باشتین قوهیت خو لفظان دی
 دت لیخینه وی منطق لبر هندی بیوست ناکت زید متر
 پیوسته نائف تفصیلات
 دجای خوشیا هنگوله خودی د خازم

۵ - نامی سمور بر خور وازوکی

برای صوبه ریضان
 سمور بازانی
 ۸۲/۱/۱۸

باشکونی جود : چون ده کتیه هیزه دانی بران دین ، برو ده کتیه دانی بران دین

په کتیه له هزرگرتنگانی مانعوی گلی کورد په داکرتویی و کوردستان په ویرانی ، نوښتی سترا تېجی کوردستان بوه که کورتیږه سحرمنی رنگای هاتوچوی لشکره گورنگانی روزهلات و روزه نا و پخته مه دانیسی شم و ملالان له لشکرگانی پوتان و فارس و عرب و مه غول و نورو کوردستانه رمت یون و هموچسار کوردستانیان کورته مه دانی چنگه لنگل هاتن و چوښ ختیاندا ، کوردستانیان ویران کورده ، سرویت و سامانیان تالان کورده کشتوکل روږ و باخ و تاویدانیان کورته کورده ، ستریزو پوتیسان قی کسورده و نهشتا نیکمان لکوتی خوښ دا توخ و له چم وکلدا رمتی کورده .

شم رودا وانه له هتوره ، نهموی کوردا چندیږن چار دواړه پوتوره ، له سعردسی د سلاتی عوسانی و د برلحه نیرانیکاندا لغړمه د یار و ناخوښی یون که هم هتو لوسی پایه بهزی کورد شریف خانی پخلیسی له (شرفخانه) دا وه هم نعلیسونی مغزی کورد له سعردی خانی له (دیباچی مومین) داپه چاکی و زور به کاروه روښان کورته .

کشتیک چار میرد مریمگانی کورد له پټاوی قازانجی تا پټی ختیاندا و پټیږی په یارمنی پټکانسه ختیان پستین پسر ختیکی دا ، مشهورت له دوی مشهورت وکړ له دوی باوک ، پرا لدی پراو فاموزا له دوی فاموزا پوتنه د سکتیسی سهای د اگورگرتی پټکانه و لشکر و ترانگرتی پټانیهان پټاو کورده ستانسه و مرکرو و پوتنه مایه نیتمی ختیانوی کورده پکورو پکوشندان و ویرانگرتی شار و فاما پټکانی کورده . هتو مریمگرتی پټکانی پاپان و سوزان و لغړلان و باد پټان و چنبرو پوتان و هتاری و ... هتد ، پټن له نهمی لغړتو د سکتیانه ، پټنکمن چاره له هتو کتیه کتیه کوردا که گلی کورده لساوی (۲) سانی راپرده پټانی خوی له شرف و کچیل و مالورانی جیگی کالنگرتی د د ورتی ناوچیکه (واتسه) لیران و میران) پټیږی ، وه لسا پټی شورشوه له سعرد و د پټی کورده ستان نعلیسی رولگانی پټه سوتی شرف و کتیک پټی به تیر د ستریزو د اگورگرتی و شار و فاما پټکانی ویران پټن ، که نهم خوی له خوی د سروس پټی منز به شورش .

پلام سحر لغړمه له نهمی دوسی چارمنی پستیدا پاش شرف همد و مری و پندانی له سستوری د ولسمن و پرا لکرتیږه نهمی کوردا هغه ، هشتا خونیوشا نهمی همد بو قازانجی شخصی و د سکتیسی مشهورتی خیران پټه لوگرتی رتیل و سرتی پټکانه و د سکتیسی د اگورگرتی پسر خاکی کورده ستان .
حمو میرخان قازوکی له یاد داشتگانی پنج شمه (۱۲۰۱) یورداد پرا پټی ۱۹۸۲ له کاتی سعردانکرتی دا بولای لید دوس پټانی له (هواری سیدان) و ریزی دواپس توله (سعرد پټان) ی پټی (کونلا جان) لیران نویسی .

... به خرم چرمه لای کاک لید دوس پټانی با برانین داخو اېجازی لید دامت پلام د پټی رای خوی بو کاک سعرد نویسی بو د میرامی لید د جواب نه هاتووه پټی اکاداری کاک سعرد ایشکی لیدمی جرېجی ند کورده . پلام تا لید لوی پټن چندی پروکته لک هاتن لیران پروکته پټه لوسو که د ورتی لیرانی هموسی چپای کورده پند تل کورده کورتیږی و د ورتی میرانی زیر شهرزه پټووه . لوی لنگل جلیعت هتد لک کترو لیران پکوره کورده دوی ما و پټه جلیعت هشتا هاتووه من لای کاک لید دوس پټانه کورده پټی لیم مریمگرتی خوارای کاک لید دوس کورتی .

همد شی من لغړمه د ورتی لیران ، پالنگتی وسید مکان وناوچمی پند مری باک پکوره وه شرف مالانمی له لیران (هتد ، هتو) پکوتیږه بو شرف ناوچانمی قازان کورن تیرجا مسن

د پورکرا توده با یش لمری لمر لمرکه ناخسرا نمان لمره یو نلجام دا ، نلجا کړتنه شمر نروشن به پکتنس
 لپستان کورستان و هیزوگان خوران له فالوچان وکونمشک پرانمر به باروگان کانی سرگردا پشی ی ن له
 لمانوزنگه زلی ، شلی ، ۰۰ ، کوکړه موه .
 د پسان لمره چمت مانگ همو هوی و تقلا ی خوران و همو های میان کانی تیران له جودا نروشان
 کړد و یو تابع کړش کا پید مستانی تیرانی که شمر بکونزموه یو کورستان به بهمانی لمری که کړا با همو
 خلطکی کورستان لمل لمل کوانه همو بکمشکلان همو خلطک به پیشوازی تیران و لمری د اگړ کمری
 تیرانمره کچی و چکمان یو هل لنگر ؟
 همو زاروکی له باد دا شنگانی خوی دا لمر کانی کاتوانی نارجمی منکر پشی لمراریموه بهر پوانی
 نوی پشی ۱

چوار شنبه ۱۷ مېر ۸۲

همانی نو همستاموه چینه سرگانی تما شوی نارجمی پند مری و سنگسگر کړد کورکو او پشی له پشی
 چاوان یو کورته تکر کړد لمری و پشی و اورد وی خوران که چون کانی خوی خلطکی تم ناجیمه کړوشی یو کچه
 د مړد وچورن دریمدور ایمان کورکړ کړد پوین لمانه ونا مکاری نروشی تم خلطک چون خو له نیمه دور
 د لمر لمل لمل کوانه یو موه یو موه داران پشی چلی قنبرل که براروی
 چینه روزن نارجمی چلی کون چاکر ده پشه چاکر شوی
 چهارشنبه ۵ د ۱۷ مېر
 Wed. 27 July

۷ - د مفسرین خبر رازوکی
 یادداشتګانې ۱۳۶۱ خورشیدی

د پورکرا توده با یش لمری لمر لمرکه ناخسرا نمان لمره یو نلجام دا ، نلجا کړتنه شمر نروشن به پکتنس
 لپستان کورستان و هیزوگان خوران له فالوچان وکونمشک پرانمر به باروگان کانی سرگردا پشی ی ن له
 لمانوزنگه زلی ، شلی ، ۰۰ ، کوکړه موه .
 د پسان لمره چمت مانگ همو هوی و تقلا ی خوران و همو های میان کانی تیران له جودا نروشان
 کړد و یو تابع کړش کا پید مستانی تیرانی که شمر بکونزموه یو کورستان به بهمانی لمری که کړا با همو
 خلطکی کورستان لمل لمل کوانه همو بکمشکلان همو خلطک به پیشوازی تیران و لمری د اگړ کمری
 تیرانمره کچی و چکمان یو هل لنگر ؟
 همو زاروکی له باد دا شنگانی خوی دا لمر کانی کاتوانی نارجمی منکر پشی لمراریموه بهر پوانی
 نوی پشی ۱

لید پس و مسعود له پنکی سیلوی لای خانه بوه له پاداشتی روزانی خوی دا گلیک راستی نوسوه
کوا هند یکی تان وگو خوی بر نوسونه *

پنجم ششمه ۱۲ ی تیر بهرانبر ۱۴ ی تصویز
نصرو له قمری بوم (بهمنی پنکی سیلوی به نیک خانه) - هارنعموار زور کمره - تنگبرج زستان
زور بخر باری بوز وه زویش سارد پو بلام نه لور بخر ماره و نه لور سربا به بنگو هتا له کهنستاننگان وه
شاهخیمزنگان بخر کفی کفی بوه و زور کم بومنهوه ۲
گوا مستعمری پیشمرگانی چوشتد مستی بی کرد وه - بهکم بومری میرای دوم بومری چکالینگان ۲

ششمه ۱۳ ی تیر بهرانبر ۱۵ تصویز
نصرو بهانی چومره پو له قعد می - پو نوسو هر لسانی بوم - و پاش نوسونه به نوسوبی مام موسر
له نه غند می گرا پنمه پو طهری له سیلوی *

حکومتی ایران هر پورد ماره له همکر کیشان پو ناوچی خانی ؟
ششمه ۱۵ ی تیر بهرانبر ۱۶ تصویز

نصرو له قمری لمسیلوی بوم - لید پس بارزانی پدای مام غزالی داتارد که بویه لای له کونه
لا جان - که پاش نوسو مام غزالی لنگل حسین احمد چورنه کونه لا جان بوی لید پس بارزانی *
نوسوبیلگانی شویش لوه چمد جاره دین به دای پیشمرگانی حیزب شوی و د سان بات لظیره *
پنجمه ۱۶ ی تیر بهرانبر ۱۷ تصویز

نصرو له قمری بوم - نصرو وظیکی رسته له میزوی میرای چونکه روس به عسی هاتونه سحر خرگم *
نوسو ملازم باهکر هات پو لیره وه تیهری پو بهنگان له پاشان د سیمت پو میرای پو ناوچی چوسان وه
بالگانی پو لیدانی حکومتی میرای *

دوشنبه ۲۷ ی تیر بهرانبر ۱۸ تصویز
نصرو لمقمری له سیلوی بوم ؟ - مام غزالی بهانی لنگل حسین احمد لکونلا جان هاتنوه پو قمری
له سیلوی - نوان گوتیان که لید پس بارزانی لنگل چمعه خوی له کونلا جان بهری کورن وه چورنوه
پو د بوی میرای به قندیل دا چورن - که پیشمرگمکی زور چورنه لمرای - له کونلاکه د سان چمعه
چپوه بوی میرای *

۱ - د مستعمری میرخان حاجی میرخان
پاد د اشکانی ۱۳۶۲ خورشیدی

تیر	شوال	KEY	تیر	شوال	KEY
۲۸	۱۹	Thurs 21	۲۸	۱۹	Thurs 21
۲۹	۲۰	۳۰	۲۹	۲۰	۳۰
۳۰	۲۱	۳۱	۳۰	۲۱	۳۱
۱	۲۲	۱	۱	۲۲	۱
۲	۲۳	۲	۲	۲۳	۲
۳	۲۴	۳	۳	۲۴	۳
۴	۲۵	۴	۴	۲۵	۴
۵	۲۶	۵	۵	۲۶	۵
۶	۲۷	۶	۶	۲۷	۶
۷	۲۸	۷	۷	۲۸	۷
۸	۲۹	۸	۸	۲۹	۸
۹	۳۰	۹	۹	۳۰	۹
۱۰	۳۱	۱۰	۱۰	۳۱	۱۰
۱۱	۱	۱۱	۱۱	۱	۱۱
۱۲	۲	۱۲	۱۲	۲	۱۲
۱۳	۳	۱۳	۱۳	۳	۱۳
۱۴	۴	۱۴	۱۴	۴	۱۴
۱۵	۵	۱۵	۱۵	۵	۱۵
۱۶	۶	۱۶	۱۶	۶	۱۶
۱۷	۷	۱۷	۱۷	۷	۱۷
۱۸	۸	۱۸	۱۸	۸	۱۸
۱۹	۹	۱۹	۱۹	۹	۱۹
۲۰	۱۰	۲۰	۲۰	۱۰	۲۰
۲۱	۱۱	۲۱	۲۱	۱۱	۲۱
۲۲	۱۲	۲۲	۲۲	۱۲	۲۲
۲۳	۱۳	۲۳	۲۳	۱۳	۲۳
۲۴	۱۴	۲۴	۲۴	۱۴	۲۴
۲۵	۱۵	۲۵	۲۵	۱۵	۲۵
۲۶	۱۶	۲۶	۲۶	۱۶	۲۶
۲۷	۱۷	۲۷	۲۷	۱۷	۲۷
۲۸	۱۸	۲۸	۲۸	۱۸	۲۸
۲۹	۱۹	۲۹	۲۹	۱۹	۲۹
۳۰	۲۰	۳۰	۳۰	۲۰	۳۰
۳۱	۲۱	۳۱	۳۱	۲۱	۳۱

در ششمه ۳ ی مورد اد بهرانهر ۲۵ تصویز
 کسری له سلهی له سلهی یوزم نیرنگانی عیرانی نیرمیر ماوی سی یوزم که د پنه ناوچی خانوه ناوچه
 یوزم یاران د نیکم پلام تا نیکم پلام که چند جاز له د نیرمیر شتی نیمه داوه خوشهشتانه زانی گوانی نیرمیر
 تخیا د و نیکم لهخالد ار برنده آر برنده .

سی ششمه ۴ ی مورد اد بهرانهر ۲۶ تصویز
 نیرمیر له سلهی له سلهی یوزم . شیری نیران ویرانی شعر د بهزی همه د پنی نیران د میرندی له دست
 میرانی د مرهیا مسمود باورانی له کوتلا جانوه ده لید ریس باورانی له لید پله که لیرمیر نو شیری
 د پای نیران ویرانی شیری خیران گواستونه ده هتا پشمرگی نیمه . نیم شمرده بر شمره زایس
 بهشت اریکان کرد یوزم .

چشمه ۷ ی مورد اد بهرانهر ۲۹ تصویز
 نیرمیر له سلهی یوزم بهمانی نیرمیر خطانی هاته لیره لنگل ملا عهد وللا که بهیته عیرانی یوزم نیرمیر
 و نیرمیر یکه بهیته جملاتی ملاز باهکر ده نیرمیر ملا عهد وللا ده عباسی و عینیز حیرمیر لنگلیان چیرمیر
 یوزم یوزم که چند ولای گوتنه یان یوزم له خطله ویرمیرن ده نو نیرمیر یان یان بر گواستونه بر میرانی .

پنجمه ۹ ی مورد اد بهرانهر ۳۱ تصویز
 نیرمیر بهمانی مسمود باورانی هاته سلهی که لیرمیر بهزی بهزی نیمه نیرمیر شیری له سلهی
 د دست بر کرد و نیرمیر دام بر که لنگل چند شعر له چند اریکانی سونیا لیرمیر شیری کرد و نیرمیر
 لیرمیر خوار . مسمود باورانی له سلهی گواستونه کوتلا جان ویرمیر شیری . نیران له میرمیران هیرمیر
 برده هیرمیرانی عیرانی که نیرمیر له نیرمیر شیری له میرانی ویرمیرن .

در ششمه ۱۰ ی مورد اد بهرانهر ۱ ثاب
 نیرمیر بهمانی که سیرمیر نیرمیرانی هاته بر سلهی ده دای د مکر که جادی له سلهی بهاتونه
 هیرمیرن یوزم بر و سالم ماری ی لنگل شیری برده . یادگانی خانی ده لیرمیران نیمه چیرمیر شیری ده له
 ویرمیر چیرمیر سلهی .
 ۱۱ - د دستوس میرخان حاجی میرخان
 یاد داشتگانی ۱۳۶۶ خورشیدی

میران	میران	میران
۱۳۶۷	۱۳۶۸	۱۳۶۹
۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲
۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵
۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰
۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳
۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶
۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹
۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴
۱۴۰۵	۱۴۰۶	۱۴۰۷
۱۴۰۸	۱۴۰۹	۱۴۱۰
۱۴۱۱	۱۴۱۲	۱۴۱۳
۱۴۱۴	۱۴۱۵	۱۴۱۶
۱۴۱۷	۱۴۱۸	۱۴۱۹
۱۴۲۰	۱۴۲۱	۱۴۲۲
۱۴۲۳	۱۴۲۴	۱۴۲۵
۱۴۲۶	۱۴۲۷	۱۴۲۸
۱۴۲۹	۱۴۳۰	۱۴۳۱
۱۴۳۲	۱۴۳۳	۱۴۳۴
۱۴۳۵	۱۴۳۶	۱۴۳۷
۱۴۳۸	۱۴۳۹	۱۴۴۰
۱۴۴۱	۱۴۴۲	۱۴۴۳
۱۴۴۴	۱۴۴۵	۱۴۴۶
۱۴۴۷	۱۴۴۸	۱۴۴۹
۱۴۵۰	۱۴۵۱	۱۴۵۲
۱۴۵۳	۱۴۵۴	۱۴۵۵
۱۴۵۶	۱۴۵۷	۱۴۵۸
۱۴۵۹	۱۴۶۰	۱۴۶۱
۱۴۶۲	۱۴۶۳	۱۴۶۴
۱۴۶۵	۱۴۶۶	۱۴۶۷
۱۴۶۸	۱۴۶۹	۱۴۷۰
۱۴۷۱	۱۴۷۲	۱۴۷۳
۱۴۷۴	۱۴۷۵	۱۴۷۶
۱۴۷۷	۱۴۷۸	۱۴۷۹
۱۴۸۰	۱۴۸۱	۱۴۸۲
۱۴۸۳	۱۴۸۴	۱۴۸۵
۱۴۸۶	۱۴۸۷	۱۴۸۸
۱۴۸۹	۱۴۹۰	۱۴۹۱
۱۴۹۲	۱۴۹۳	۱۴۹۴
۱۴۹۵	۱۴۹۶	۱۴۹۷
۱۴۹۸	۱۴۹۹	۱۵۰۰

میرخان لیره به داوه لیرمیر داشتگانی دا باسی نیرمیر لنگات که چیرمیر فالورمان یکه ی بهتری حیرمیر و
 لیرمیر لنگل چند کسبکی تر به گانی میرمیر و میرمیرانی خوار . کوتیرمیر . بهرنگ . بهرنگ . نانی ده .

کودلان و گویسوی، تندیا، بوگزندی، تاشقرنگه، قزناقا و ... به روزی درایس گیشتره لای هیزومگی ماسی
(واته محسو رانگی) له چای بیه و بهم جیره دریز، به یاد داشتگانی شد !
در ششمه ۳۱ مرداد بهزانیمر ۱۲ تاب
محسو بهانی لکشل خلیل فزایی و محسن فاحمد علی له قزناقا و چوپینه سر شاخی پشت لهنزی
و به بهزانیمر به چای یخندان نام محسو و جماعت لغری بیون که بهزانیمر به چنگه ارمانی جلا لیکه—
راوستایون که بهشمرنگی عبد الرزیم محسم و محسو بیرخان دایمری و سمنی شیری و سمنی سوشا لوست
جماعتی لقی بکیان آیین

سی ششم
نمبر لیسر شاخی شهری بی بی (پشت لپیزی وه لپیزی مامو وه شعر لنگل چمکه ارنگانی جلال لنگان
هیر دریزی هیه ده نمبر پشمرنگانی هیری نوشتانی لیسر جادی که له دلی شهیدان و هیری
فکان و یا شکستیان کرده وهلام لوجه بهیه هیر دریزی هیه وینقه جارجار له بکتری دکن بهلام
له حیزبی شیخی ۲ دکر و زوه حیزبی سوشالیست ۳ کوزلوانی هیه
چراشمه آی شهیری
نمبر لیسر شاخی شهری بی بی یوم لنگل جماعت وه نام حیر لنگان بیو میزان غزالی وه هطی
حیر له غزالی و هیری بر وه غدیه وه چونکه ناری میزان هاتیر وه بر وه مروه که بهیت بو خیرنه له
بهانی بروکبکی مکنی سیاسی یارتیان له دای هاتو که چته وه

[illegible]

پنجم شعبه ۲ شعبه پراکنده
 لغیر غیر لغیر شایع بودی لکلی جوامعت که نیروی زنا تر به دست پیشمرگان نبی دیرینه ده
 هند یکی تر بعد دست جلالهنگا نوبه که پراکنده پیکر جبهه ان بهشتی و ده روز پراکنده لیکر و یکین
 نه پیکر و کلون لغیر لغیر در می کشی کورده ان در میان ناکا بلکو پراکنده زنا تر و برنده اوتو و نکات
 ششم ۴ شعبه پراکنده
 لغیر غیر لغیر شایع بودی - شری لید و جلالهنگا نوبه دیرینه شعبه • پیش نیروی جبهه
 عسکری نیرانی هاتنه لا یه لید و به لیش هاتنن که دیانعت شامزای لمانچه پیدا پکن پوتازای
 تا پراکنده نیرانی و دغلی لیش پکن

دینیت ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱

۱۲ - د مستوفی میرخان حاجی میرخان لخواه لیکل شوی
 یادداشتګانې ۱۲۶۲ غوره شوي

۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱

مهرنگو لم یادداشتګانې د مرګون جاشګانې نهاده له هیرشګي حاجی نورماند! په جوړګي
 راستون شوې شته اړین . لمانو پشدارګان دا ځکه له ملازم علی (عمره خان بېګل) و ملازم بابېګر
 (سردار ابرګر علاف) چندين هرجي وهرجي وګر ټيم الدين ګروني و مستفا و حدي برای و نامندي
 مې غلې واحد خلای و له محمد کشنده و قاده سوري روستای و رسول احمدی ناوېده چی : بهر
 به چا و سافي هیرشګانې نړوان له ګوډو و ګوډو منديل و پایات و نازاد و ږوړ مړيد . و بهر به د لېلي دېد مېان
 (وید) ی ټپمانې نړوانی و بهر ټوړه هزاران خیزانی ګوډ له بالګا پشی ناوړه و د مړيد مړسون و
 چندين شار و شار و ځګي و ګوډ مړيد و پایات و چوټان و تهری لېوړ ټوړ . بارانی نړوانی چوټل ګران
 هاوزمان لنگل هیرشګي نړواند! يو سر ناوچه و بهر مړي حاجی لو . وړان . د جاشګانې جوړ پشی په
 نیازي د مرګون نړوانی له له مېدانی خیماتی شوې شته نه . و مرګون ټپمانوي . و لا نومي ګوډ به نه خښه و
 پلانی بېګانوه و ګوډه خوسازان و ګوډو نومي جاشګانې له مانګي حوز د پانوه خویان کاو د ګوډ پسر
 هاوزمانی لنگل ټيم هیرشګي که ټپمانې پلاماری چپای خنديل و بالګا پشی و ناګونې و منګونې پشی
 و پشدر به من به تا بهی چوټه نومي شوټانه لېوړ سختی و د ټوړی ناوچه و . و همونی کوسې شوټنې
 و ګوډ چپای سخت و دولی ټول و نومي و ګي هاوزمانی ټپمان و نومي جاد و مېان و ږوړ نړوانی (الیات)
 ی نړوانی و لېوړ هر به پشدر و ګوډ ګوډ .
 له دوی ټو ګوډ نومي لېوړی ټپمانی جاشګانې جوړ ګوډ مېان پکېک لېوړ پیاړمانی د الیات لسه
 ناوړدنی نړوانی ټو . و حصو و ټوړی له یادداشتګي د ا ترسوي
 چوار شنه ۱۸ ی خرواد
 بهرانی ټو هسټانوړه چوپه لای براد مړي هم ګوډ : ګوډه کی له نشه کی هاوزمانو : جوابی داسېوه
 د ټپمانی هم ګوډ : د منګاس چی هغه ا جوابی داسېوه ګوډ : بهانی ټوټه کی د مګانه چی د بهرمانېش
 ټوټه کی د ټپمانی ناوړه شته و ناوچه ی بالګیش هیرشګي ګوډو نومي ټوړش که رومانې مېراني پکې
 واک له محمود و ګوډه لېوړی خرواد مګوډن که بهر ټوړه . هم ګوډن : و ګوډ مړانې خښی
 خښ پان نه : جوابی داسېوه : ګوډه لېوان نومي ټپمان د ټپمان ګوډه لېوړی و ګوډه محمود عینی ټپمانی
 د پکې و رابان و په ټپمانی جلال لغا و نومي ټپمانی شوې پکې .

چهارشنبه ۱۸ خرداد
Wed. 8 June ۴۹

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

هر چه با حموراز یکی نه گزیندی بود او مکانی مانگی خورد ادا واته بهشتی مانگانی مایس و سوز میراند!

۱) قرضی شبه له جبهه‌ی طالبان زیاد کرد به نزاری حرکت کردن بر داخله عیراق وه لبنان و نه قرضی جلال ل'لنا و جهی

۱۷) همیشه يك له دولتانی خلیج فارس يك هات و كوته هاتوچركون له بهنی میرانی و دیوان سو
و زین میرانی یه یهك سو هاتوچركون نی گشتی تجارت له اوی خلیج فارس و هولهانی سو
راوستاندنی شهری میرانی و دیوان

[illegible]

۹) حمزه شیخی عیراقی و حمزه سوسالیستی کوردستان عیراق به جود آگاهی بهانیان لیسر تاقعی جلال (پکنشی نهشتان) ده زکړه وه خیمات و جاشعیدان به بالدا (له اذاعی پارتیسی خوند راپوه)

۱۰) جمعی تورکیه ۱۵ کیلومتر داخل خاکي عیراقی به له کوردستان عیراقی به سړو کړد نسی بزقنوره ی کورد له عیراقی لیسر و زاعدی د مریضی عیراقی

۱۱) د و بهیمرکه لیسری من خیماتیان کړد و التحاقیان به دوزمن

۱۲) کمپنهک لای تاقعی فاعلوی دانزواه به توتی نیمه له خانعی ۷ شمعه و ۸ پهنه دریان دان

۱۳) د مریضی نهړان به وړگای سړد شت و قلا د زمی خوړمکی کړد گشته سپوږم عیراقی و تاقعی تاسلوی شکاند

① قوه غده که در صومعه ای که در انتهای زیاد کسر به نازده غده های کوچک
بعد از این قرار دارد که نام این قوه در کمال له نام او هم که

۵) همیشه یک راه و یک روش برای یک کار و یک وقت و مکان مشخصه
 کردن اجزای این فرایند را در نظر بگیرید و یک بار آن را در یک
 گشت جدید اجرا کنید و آن را در یک گشت دیگر اجرا کنید و آن را در یک گشت دیگر اجرا کنید

[illegible]

(۱) کفر و شکیوک از مذهب نبوی است که در این کتاب بعد از آنکه
باین بیان آمده است که جلالت (یعنی نبوت) هرگز
و نه از این جهت که بتوان به او اکتفا کرد و از او یاد کرد

فصل اول

⑥ همیشه نو بوی که با کلاه بر خاکی خاک اوراق بر او کشیده
 عروق به سر که یک طرفه از نو به بعد که در اوراق به سر
 در تمام اوراق دو چشم که در قلوب و باطن که در
 در سر که در () که در تمام اوراق که در تمام اوراق
 در تمام اوراق که در تمام اوراق که در تمام اوراق
 ⑦ در تمام اوراق که در تمام اوراق که در تمام اوراق
 در تمام اوراق که در تمام اوراق که در تمام اوراق
 در تمام اوراق که در تمام اوراق که در تمام اوراق

بهرین نه نږدې سې وسمېدو که پورته نمرانده و سرگرمې جاشگانی چود و جاشگانی چود پش هارې
لعل لعل هیرشکمی نږاندا و برسر حاجی نمران کونته یې برسر ناچشگانی ستر مټه پس چنده پن نظر
په دار و نضر و درمجه او و سحرای لعل هیزی جاشگانی چود نارده د پوی کورد ستای عوای و

الغداد میں بارگاہی تاج محل ہاں داناہیں کہ گاہریکی باورانی بنواری ابو سعید سعید مرستی زانی -
تکونہ نہ جگہ لوانہ کی لٹیرسوی جیباری بیتل بون باخود لکمل تاقم واد مستغانی سرخشاخ
جسین ہو کٹانی نیشہی ناچکے

[illegible]

بروزنه بوجهای (باران) واته بینگمی جسم تیرجان دولتمیری نارد و له راستیری هانتی ۰ آپادار
نمیری ۰ جسم دولتمیری له ولاد ادا لیلی است هانن وه نمیش دنی برونگکبه :

مؤلف:

لے یا راں

کاکه راسته هاتون بسلام بو چند روزنه رصدي طوبی • بو ناکاه آری •

سوال: سفید

42612

لما كان سنة ١٢٠٤ هـ (١٨١٩ م) في ربيع الأول سنة ١٢٠٤ هـ

• ھەر ئىككىمىز بارمىمىز، ئېرىپ سەھىد بولۇپ ۱۲/۸/۲۹ دا ئاممىۋىكى بىر جەسەد بولۇپ تېرىپ تۇرۇپ كەتتۇمۇ دېگەن سۆزگە ئىشىنىمىز :

پرو مشائی جسو مہرخان

سلاویکی شورشگرانہ

[illegible]

همان ايوب سعيد ناممېکي يو حصو ترېږوه د دربارې گېڼتنې همو باسدارمگان يو لای شو که شه
د مې ناممېکې :

رای بهرگز حسو میرخان

ملانہ کی شورش گہرانہ

د اړه له خوندای گره شتون هم سرکړوتېن پسر د زین نیو بانی وتلی ناوړه نان بولا مان هېچمان لېسره نهښته دپار نهښه له دیني شعر دعادت ۱۰ دپار نهښه هستریان لېسره بهیچان لېره نهښه "عزمتان وطلاطه وحرار وپهر بوچان ورومان کرد وه دیونی روستم بو ناغفلت هند له شمشکری اړدو ورو وشکر "پسرام با سدا وگمان هېچمان هاتن بولا ی ښه حتی با سدا رگانی ملاسند نیواښه هاتن بولا ی ښه وقر بگان گردنوه و نغزواتی ی دان

مکتوبہ خواتین کا بنی مسہوم

[illegible]

تدريعا نابالو ٿيڻ جي ڳالهه ٿيڻ لڳي. انهيءَ زماني ۾ ٻارن جي پالڻ ۾ ڏاڏا ڏاڏي جو به وڏو ڪردار هوندو هو.

۱۶ ی ٹاپ

پروگرام

نیواران تا درنگ و مویه کسین وه بو خروشی د مکرآمرو بو بن پهر د مکی حرم زور د رنگیش د مغروم
بلام زور زویش هلد مستامره چونکه جسمه بر جسمهکنش له له حالاسی د پناح بو نک له حالاسی هجوم

بناپ نه بر هېو برغان

سېدرېکې بندېس گرانه

دانا له هېواي گډه نه کين هم سيمه کوون به وږونه

لږ باقی دېن تايدان بولمان هېچان نه پښتن

دېلمه فښه له دویو سيمه سات . د بارېينه هسوتان

نه دېه جویان لږه پښه . نوره نان دېلمه بېار وږون

چوتان سافه سات کړ . روږږي مړه غم بېر يا شظون صلاک

نستم کوېت آند وده ته رسکړ . برام باسدر کان همدان

د عانت بولای دېه هغه ساسه اگايي علامه نو اېښې همدان

لوله دېه سيمه بوليان کړده وه ، لږه غم بېرمان

چې د اشدان نغمه ~~سېدرېکې~~ برغان . اجماع

دېن سيمه بخاره وکړ

يو هډاک هسوتان

سېدرېکې بندېس گرانه

دانا له هېواي گډه نه کين که هم سيمه کوون به وږون

په هغه سې سېدرېکې بندېس گرانه

د بارېينه سېدرېکې بندېس گرانه

دانا له هېواي گډه نه کين که هم سيمه کوون به وږون

په هغه سې سېدرېکې بندېس گرانه

د بارېينه سېدرېکې بندېس گرانه

دانا له هېواي گډه نه کين که هم سيمه کوون به وږون

په هغه سې سېدرېکې بندېس گرانه

د بارېينه سېدرېکې بندېس گرانه

۱۹۸۲

برادر مران تا نیا ن عوار و چون خورتن خورش و مستم د ا به تلم باد د اشتکالی دژانوی و ا بر و ری خورم
باد داشت کردن د وای جهه سرخا خندگی مارو یکی تما شوی سنگر گانی د وین کرد لنگل برادر مران د وای
تما شتا کرد تکی زور کوته نگردد نوره و بهیوم گشت ا د پاره لمانه (جملاتی جلال) بهوکتان بهرمان من
جا تفکر و ا به حقه لیمه تفکر می و بو بگفته که لغات همین ... دلم فکر و خجلا لا نوره هاتمه و بهرمانه
و خشمی خیم لنگل برادر مرانی تارس گسرا یانک بو کوته تفکر ن د سؤللم من بشو بهیوم هاتنه لیمه ؟
جوابان د اعمه و گزینان بو لغت کجانی تی خانی بو لغی لعل د وین بد من بشو بهیوم گزینانک
چونکو لیمه راست د تکی لیمی لیدی بلام هاتنه بو گوگرد لغی معلومانگان لغی لیمه که لغت
اشتهایه لیمه د مکن بلام تا وراو انگاری کرد *

Sat 27 August

[illegible]

عمر لمبرمېاني روزي پکسې قزناڅې پکسې پاڅورډ نومي ناروځکډاله ۸/۱۲ دا له (کښې د روځ) له زنجيره چاي بيه له کاتڅکډا که جېبازي پېښي (کوډو) کښاي پېښي پوځپکسې حمد خالېدي لقي ۱ ياد د روښنه پوځپکسې د شخړي پوځکډا کډا کډا وچند ۷ ش کډو پوځکډا پوځکډا

گردد طریقی ندارد این تداوم به دوری ریشی عتراق و به عتراقین نعلای بحر مگانی صدام و دایود مستحکم می
جا پنجمانی حاوی حقان بهشی نوری خصلت نگین نواس و هر که گمشته کورد ستانی عتراقی حصو گلی
کورد به پیشواز زما حرم نهچن و شان پشانی کوان و هیزمگانی عتراق د صد لدم منه چه که بوزخاند نیسی
ریشی عتراقی *

(۱) نمایانوی هیزمگانی عتراق قانع بکس که شو شکست نررسی له جنوب و ناومراستی عتراقی خوار و پانه
و رومری کپانی و مالی نوقیان لن کونوه بنی لوموی هیچ سرکونیک به دست بهیشتن لچوند ا بونا و خاکلی
عتراق و پیشرومی برمو گریلا و نهجیف و به خدا ا بهارمستی ثمان لعتوانن لکورد ستاندا تولدی بگندوه و
نیزوه برمو چاله نرنگانی پیشرومی بکمن و د سی بگن برمو شاد ماری ناویری عتراقدا *

(۲) نمایانوی هیزمگانی عتراق قانع بکمن که نموانه نوکمر و نطفه له گوئی عتاقان و هرچی بهک نموان
بهیشتن و هرچی حوزره نرنگی نموان له عتراقدا بهانوی به نا بهیشتن (جمهوری نسلای عتراق به راهبسموی
ولا بهشی فقیه) ا نمایشی لومویا گریک و خوقانی بوز کونیت ندمن و به بهیشتن ای ن که که لای وایسه
نمیش گلی عتراقی خوقی برپاوی شو نیشه بدات که گریکیشی و (جمهوری اسلامی عتراقی برپا بری ولا بهشی
فقیه) ا ناوانن بهیشتن (تدوین) ا بدل (ی (ریشی موزجوزی بهیشتن نا بهیشتن و گریکیشی عتراقی به
را بری صدام حسین) ا بگور هر حوکمکی نیشیلائی د بهیشتن نیشانی بگندوه *

(۳) نمایانوی ن که لاصعد این خمیانی شورتنگیزانه د مریکمن و چونکه لایان وایه کره هفتای ن که له
ناو خمین نموان ناوانن و ریشی بکمن و به بهیشتن نرنگی نیشانی ن که لعاو بهیشتن بوز بروی لیسرا نیشانی
بارمگای بوزانی به حصو او و د مژگا د نرنگانی بارمگا و باراستن و زندانوه سر لعتوانن دایکوه و ختوان
بدمر و عیلا - اکی کورد ستان و به نازموی حقان شو - سیج رنگینیک گسه بهیشتن بهیشتن کورد و پساری
به حازوموسی نیشیلائی بگندوه *

۱ - موهینه - جزیری پاکهشتی ناوی حاشیانی خود له
لیستی (زندگان) ۱۵

پسته شانس

صورت نامی افراد رزنده گریه ۱۱۹۹ (پناهنده کرد مرئی) استقرار در منطقه

ردیف	نام	شهرت	نام پدر	تعداد کاردان	محل پناهگاه	محل سکونت	تعداد کاردان پناهده	تعداد کاردان پناهده	تعداد کاردان پناهده	ملاحظات
۱	خسرو	وزیرک	برقان	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۲	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۳	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۴	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۵	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۶	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۷	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۸	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۹	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۰	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۱	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۲	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۳	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۴	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۵	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۶	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۷	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۸	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۱۹	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	
۲۰	احمد	بکر	بکر	۶۲-۶۸	کونه مشی	نقده	۹	۷	۶	

تعداد کاردان پناهده

تعداد کاردان پناهده

چپای پریری خنریل : جی هینرانی قیل و داله کم، غوړی تیرا نابسته

چمند روزیکه راد پړی د منگی حاشکائی کورد ستانی عیزي لمان زجیرمک به مانگه شم ورسمن و گڼینی بن سر مړودا دزی یان ده و هیزی پشمیرک و سرگرد و نمراند ماس . کورتوته بلزکورد نسوی هند د ژود طمسی پر و پنج و غشو نیسالی جوداته و ویندی نیاده موعنانه به تابیش د مرمرای هاوکاری هیزگانی پکیتی و حکومتی فاشستی عیزي و لغاو نمر دوق تاخدا اراندا که د وړو لمریمک بلزوی کورد ونشوره نمریمه که گوا به هیزی پشمیرکمی کورد ستان له ۱۲ - ۱۰ ن مانگ چمند هیزنگی بر دژته سر حاشکائی جود لغاویمی نارد منت به پشترانی نوخانی عیزي و هیزی تاسدانی عیزي . مطبعت د منگی حاشکائی کورد ستانی عیزي . و پوری بن شمریمه نم د رقیانه نکا بڑا ساردانی شکستگانی د را حملهی لمارجوی حاشکائی جود بڑا سر سنوری مطبعتی ۳ رمی نارد نمر و پورگونی لغو رساره رودی لمان کور زاوه و پندار کزاده و هلاکوه بم برنیموه به پوستان : انی که حصاروی گلکلمان له چمند راستی منک ناگادار بکمن :

مارمی چمند مانگیکه له دوی د مرکزی حاشکائی شخړی جمرانه له کورد ستانی عیزي پوناو باوش ناغاگانان له دیری لیزان لیزنی بالای حاشکائی جود له ستانی . نیکه . مانگان . نیمی کوتلا جان . باد پاری . گرد سوره . خپاوی . کالوستان و میناروی واته ناچکائی لیزان شخړه پراشته هر ویرانشهره سرود مشتبان کورته مرگای کزکورد نمری هیزه شکار و پورت و بلزوه رانزد وکتابان . بڑا نمری سرلغوی به پاریش هیزه جند او دمانی لیزان (نمرتش و پاسدار و پسیج و جانی) عیزي تیار و تمامه بکمن پڑا پیلان و هیزشکی تر بڑا سر شخړی کورد ستانی عیزي و پامیرمکی یان ده .

نیم خاشته نیشنان فریضانه نمرود می توانی پاریش هیزگانی لیزان . د بو هیزش هیزان له قیل بند مریوه . دوی نمرش لکمل هیزشکمی لیزان بڑا سر مارچمی حاجی نمران نمانی بون به پشمیرک ستانی سلمان عیزي و لکمل هیزشکمی لیزان ددا کورتوتو وې مریوه بزی عیزي .

هر ویکر حاکمی ناوچکائی سوری ناگادار بڑا نمری هیزگانی نته نکوته پیتی مریو اشی چنگی عیزي - لیزان . هیزگانی پکیتی له دوی نیکدانی کولانی جاسوسی و پیلانگیزانی ناشوگره و قیانه . و پشت تاشان ناوچکائی سوری چول کرد .

حاشکائی جود پککله و مرکزی امر برنا بهی که له نمنجاس چولگرنی ناوچکدا پسیان هیزشوره لکمل هیزته پیرلومکی لیزاندا بڑا سر حاجی نمران و چپای کور و گردمند پیل . نمرانی هیزه شعور شریک عیزي خیر کور بده له کوتلا جانوه پری مریو نمان و کوی کومسوران و ناوچکائی نمد پیل و له کورته شکوه پری نارد منت کوننری .

حاشکائی جود کعب و گینگی نمان کرد که گوا با هاننمره بڑا نرئسمند نمر و داکورگونی مطبعتی ۳ کیم پلا ماردانی مطبعتی ۳ و دمرگونی پکیتی له کورد ستانی عیزي و گرش و کوشن و لغاو پور فیس هیزگانی .

جانشکائی جود بڑا نمر حملهی همر توانی سیاسی و مادی و اعلامی عیزي بکمی خست همو هیزگانی عیزي کزکورد .

نمانت نیاده می موفت هند د گیل و گورجه پشمیرکمانی باد بناننشان لمرمرای مانگی نا پلوه خشمه ری مریو لیزان . پیکرمرای محمد صالح و پیکرمرای و زگاری سر به لمان راخو و پیکرمرای مریو ری سر به لمان د هونک و پیکرمرای مریو . پوخی سر به بارمگای لقی پک و زیاریمک له پنا پور لیزان و مگان لیزان .

شخړش پیری نته خالویمک . باد بنان و هیزلیران کزکورد بوه .
حکمش نته مریو مگانیکه ۱۶ و ۱۵ و ۱۱ و ۱۰ و ۰۰۰ مند بان چپکرد بوه .
حاشکائی جود به پیری پیری لیزنی بالای جود له مانگی نسورمزه له پیکر و کوتلا جان و کونده

یواری پشیمان لمانوچرگی هیزگانی لماندا ۱۰ اکتوبر ۱۹۶۷ پشیمرگی دلیتر و فارسانی پشیمانی شمعید

لماوی چمند شعر و نژی را برودا. جاشگانی جود تخیل یکی زریان داوره بزرگتره می نمر شوقانه ی
له دسمان جود و بزرگتره می هیزگانی پشیمانی پشیمانی هیزش و پلا مارگاناندا پشیمانی و شکاری
گراو پشیمانی

جاشگانی جود لم حمله لمانوچرماندا که هیز و توانای سیاسی و عسکری جادی و پشیمانی
تیملاسی خویان به پشیمانی نژاد و جاشگانی ناوچمکه له میزانی بزرگتره می پشیمانی پشیمانی
پشیمانی پشیمانی و گورگانی نژاد داوره و پشیمانی جاش و پشیمانی لمانوچرماندا که له پشیمانی پشیمانی
تیمد بل دا گورگانی

له چمکه ارگانی حشع دمان چمکه ار و لمانوچرماندا عسکری و سیاسی پشیمانی گورگانی
له چمکه ارگانی ق م دمان چمکه ار و لمانوچرماندا گورگانی
له چمکه ارگانی حشع دمان چمکه ار و لمانوچرماندا گورگانی

شیردا به می مای و ژا پشیمانی گمان گورگانی دست خفان
پشیمانی حمله می جود توشی شکستگی ناوچرماندا پشیمانی گمان و به پشیمانی سیاسی زلی
خفان دا جاشگانی جود نگرانی پشیمانی و جاشگانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی
تیمد بل دا گورگانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی پشیمانی

الدخ المیز جوهری

عنه طبعه

أ- جوهری دوام المیز و المیز
صبا قره بود نظم الحظ المیز
و جیتی سلسله گورگانی گورگانی
وادی پشیمانی و جیتی المیز (جاده)

لورده و جیتی المیز و جیتی المیز
قریه گورگانی و جیتی المیز
و جیتی المیز و جیتی المیز

لورده و جیتی المیز و جیتی المیز
قریه گورگانی و جیتی المیز
و جیتی المیز و جیتی المیز

لورده و جیتی المیز و جیتی المیز
قریه گورگانی و جیتی المیز
و جیتی المیز و جیتی المیز

لورده و جیتی المیز و جیتی المیز
قریه گورگانی و جیتی المیز
و جیتی المیز و جیتی المیز

۱۲- نامی لمانوچرماندا جود پشیمانی (پلازم خدر- اوتواک)
پشیمانی پشیمانی
پشیمانی پشیمانی
پشیمانی پشیمانی

قندى كرم خندان ، خيوى
پشتا خندان ، خيوى
خندان ، خيوى

صید بنی صلیبی و شہزادگان

750

کتابخانه - ۱۰۲۸ / سید علی اکبر میرزا گلستان

سید الشہداءؑ کی خدمت میں حاضر ہو کر

[illegible]

بجولہ بنامہ و شمار جو، مستند و معلوم ہو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رأيت موصلي ما روي كذا

[illegible]

1

五、

وہی کہ جو ہماری صورت کا نام

11

عبدی شہنشاہ رضا شہسوار، حیدرآباد

using profile, supporting, and

2000

مسعودی (رحمۃ اللہ علیہ) نے

۲۰۲۱-۲۰۲۲

[illegible][illegible][illegible]

...and the ...

[illegible]

مناشیہ میں سید احمد علی خان کی طرف سے لکھی گئی اور ان کی طرف سے لکھی گئی۔

- کارگران و استادان در تهران به شدت از کمبود کتب متذکر شدند.

مستند ضرورت یعنی جو مرتبہ اس ائمہ سے ملے گا کہ وہ ان کے لئے

محمّد بن عبد اللّٰه بن عبد المطلب

0

١٠٠٠

بنیاد

ملاحظات

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

ملاحظات

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

مبلغ ۱۰۰ ۰۰ ۰۰

روزنامه ۱۳۰۴/۱۲/۲۵

آید علی ایاتیم و انقذت من دلا ایل

والله -
ایضا فی الجمله عینک به ستم ابراهیم سبینه

انواع ستمکاران یک دلا ایاتیم . چون ایضا

ترسد هم از عتلا و اکبر . عتلا و اکبریت

هو دستان همه ایاتیم سب نبوی . ایضا . ولایت

به ستمکار و طغیان همه ایضا و ایضا و ایضا

ستمکار . سب ایاتیم . ایضا . ستمکار

ایضا . ایضا . ایضا . ایضا . ایضا . ایضا

ایضا . ایضا . ایضا . ایضا . ایضا . ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا ایضا

برای عزیز و محترم سرمد خان نژاد وکی

با حسی زود رسد لعلها

له خدای هتکو دیرم و هتقی نکم له خدای کو هم تباستر موفیق لسم
رکب کا خیری و نه دویامه همیا خیر کیمت

لا خیرا نه کیمت نه ستمی من . ممکنه هریکی نه خونی و نه دیری خور
همیت خوکو لسم . استایه نه عیض . لسم به رأیان نکلده خان
همو نه رصه شیا کوهی لدمه سترکله خدای کیمین خوکو له خدای
لسم همو توشت بوی هم باسکه . لهقه هتده شیا بوم خایه
مکنه نو بقور کیمی علی عباسه یاره بی هدی له مالیر نه آیی سیری
ناکیمت لهقه زور دلمه . خوکو لهقه پیلک سانه مد چه عیزانه
لسمه - عالم همو نودا پاریشیا نو برسیه . لسم ستره رمی دکه نهقه
له عیالی هتکو همیا - ممکنه مکنه باسیاسی نوکه هزاران دینارا
قه زردارین باورنگم مه سانه لهر نه نه خایه مه به عا) هتتا
نوکه له دوی شیا نهقه زوری خراب بو . تانه لومیدا عدی خان
روژا عیلاجران پیته کمرن . و لهقه شطله پیته عدل کمرن
استقامه

به رأیانه لهقه هتده سلاو نه سانه هتکی همو زخمی دکیشتن
باستیره بیهینه سدر هتتا لاسطان ریت و هتتا خدای ره دیک
خیری بوم قه دکت و چاکنده هتکل مراتب خور عید سیر طانه
رو دوسری و سعیه اصهر به ردوام هار و کاریا خوکیمی باستیره
وه تی گاتی لدمه نهقه و مصلحت نهقه نه خور و نه جماعتی دلسار
کیمی و استقامه خدای خدای هار و کاره . ته دوسیه هدی زور
له سینه عیلاجران چپی

له دساتعتی خدی و یاره لسم مه هدی له گره هتتا بزلد کیمین
یاری و نه دای پیله نلکی مه له زوری عیلاجران بوکم و
خوجا نه کیمی رسته لعلها له جماعتی دکم
و شیکله له سانی خدای بیل

برای هتکو
دایه یاری
کیم

۲۸ - نامی ادیس بو خورانی

۱۹۸۲/۷/۱۱

بہارِ عزیز و محترمہ۔ عہدِ مہمضان ۱۳۲۵ء کی۔

[illegible][illegible]

دارت

۲۹ = نامی ادبیس یوحنا زایده کو ۱۸۱۸ x ۱۸۷۲

۳۰ - پروگرامی محمود بۆلجندی عسکری (جود) (خج) (م س) و (ادریس)

الى ان لا يخرج لي عبد جود / م بس ا ب
من ا م ب بر تيتكم ه الاضوان آ ب و البو حاتك ع د ك ل الف
الي طرقتكم ه لا يتن مع السجة الموضوعة بطهه التي تطلبون و يجب
ان تنفذ لي عبد جود هذا القرار ي ر جع لدي الموضع مع آ ب و
أبو حاتم و مع الجسر بعد ذلك

سید محمد رضا (الف - ام)		سید محمد رضا (الف - ام)		سید محمد رضا (الف - ام)	
بگن	میرل	طیلسون	کسید	طیلسون	کسید
سید محمد رضا	سید محمد رضا	کالکسید	۹۸۰	کالکسید	۹۸۰
سید محمد رضا	سید محمد رضا	راوانس	۹۸۱	راوانس	۹۸۱
سید محمد رضا	سید محمد رضا	شیکان	۹۸۲	شیکان	۹۸۲
سید محمد رضا	سید محمد رضا	ولاش	۹۸۳	ولاش	۹۸۳
سید محمد رضا	سید محمد رضا	ماراتسا	۹۸۴	ماراتسا	۹۸۴
سید محمد رضا	سید محمد رضا	ناو بردان	۹۸۵	ناو بردان	۹۸۵
سید محمد رضا	سید محمد رضا	بارزانسی	۹۸۶	بارزانسی	۹۸۶
سید محمد رضا	سید محمد رضا	قصر	۹۸۷	قصر	۹۸۷
سید محمد رضا	سید محمد رضا	هلسی کنت	۹۸۸	هلسی کنت	۹۸۸
سید محمد رضا	سید محمد رضا	دیسره	۹۸۹	دیسره	۹۸۹
سید محمد رضا	سید محمد رضا	ملزم سیکر	۹۹۰	ملزم سیکر	۹۹۰
سید محمد رضا	سید محمد رضا	ملزم طوسی	۹۹۱	ملزم طوسی	۹۹۱
سید محمد رضا	سید محمد رضا	برادر ادیس	۹۹۲	برادر ادیس	۹۹۲
سید محمد رضا	سید محمد رضا	برادر سمج	۹۹۳	برادر سمج	۹۹۳
سید محمد رضا	سید محمد رضا	هایگه صلیاتی	۹۹۴	هایگه صلیاتی	۹۹۴
سید محمد رضا	سید محمد رضا	هایگه عدارگانی	۹۹۵	هایگه عدارگانی	۹۹۵
سید محمد رضا	سید محمد رضا	نوانسدا	۹۹۶	نوانسدا	۹۹۶
سید محمد رضا	سید محمد رضا	زارآدا	۹۹۷	زارآدا	۹۹۷
سید محمد رضا	سید محمد رضا	قلمه دیزه	۹۹۸	قلمه دیزه	۹۹۸
سید محمد رضا	سید محمد رضا	رازگه	۹۹۹	رازگه	۹۹۹

سید محمد رضا (الف - ام)		سید محمد رضا (الف - ام)		سید محمد رضا (الف - ام)	
الف	ب	ت	ث	ج	ح
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴

سید محمد رضا (الف - ام)		سید محمد رضا (الف - ام)		سید محمد رضا (الف - ام)	
الف	ب	ت	ث	ج	ح
۱	۲	۳	۴	۵	۶
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸

وادی / سادات	۱۴۵	سولت	۱۵۰	زیدی	۱۵۰	وادی
م. ب. / شورش	۱۴۶	ازاد قردلی	۱۵۱	خه لانی	۱۵۱	فانی سمانق
م. ب. / هموا	۱۴۷	م. خدو	۱۵۲	را یات	۱۵۲	سمه تله سیه
م. ب. / زکار	۱۴۸	ابوعبد	۱۵۳	کودو	۱۵۳	سفی کیل
م. ب. / جبال	۱۴۹	مزال	۱۵۴	مکود مندی	۱۵۴	دار السلطان
م. ب. / چوهو	۱۵۰	سیدکاکه	۱۵۵	کوره بولک	۱۵۵	تلمه دزه
م. ب. / نورشید	۱۵۱	حاجی حاجی	۱۵۶	چنگورد	۱۵۶	تیشنی
م. ب. / حسن	۱۵۲	ابوعبد	۱۵۷	م. ب. د	۱۵۷	کوردو: عموانا
م. ب. / رشید	۱۵۳	م. ب. د	۱۵۸	چومان	۱۵۸	حسن بک
م. ب. / قاسم	۱۵۴	زومیه	۱۵۹	ناو بردان	۱۵۹	دوله تو
م. ب. / فیصله	۱۵۵	ازان	۱۶۰	گلانه	۱۶۰	سیدکان
م. ب. / مولود	۱۵۶	جاده	۱۶۱	سردری گلانه	۱۶۱	کلبه شین
م. ب. / ج. ب. د	۱۵۷	پویه	۱۶۲	پودی زید	۱۶۲	ریانا
م. ب. / د. ب. د	۱۵۸	ریکا	۱۶۳	ریانولک	۱۶۳	کوبه مشک
م. ب. / د. ب. د	۱۵۹	د. ب. د	۱۶۴	ره شمدود	۱۶۴	لولان
م. ب. / د. ب. د	۱۶۰	د. ب. د	۱۶۵	پودی خامیط	۱۶۵	جاسوسان
م. ب. / د. ب. د	۱۶۱	د. ب. د	۱۶۶	م. ب. د	۱۶۶	دیلان
م. ب. / د. ب. د	۱۶۲	خادریان	۱۶۷	دیلان	۱۶۷	ره واندور
م. ب. / د. ب. د	۱۶۳	م. ب. د	۱۶۸	م. ب. د	۱۶۸	کوره د
م. ب. / د. ب. د	۱۶۴	م. ب. د	۱۶۹	م. ب. د	۱۶۹	زوزک
م. ب. / د. ب. د	۱۶۵	م. ب. د	۱۷۰	م. ب. د	۱۷۰	هندری
م. ب. / د. ب. د	۱۶۶	م. ب. د	۱۷۱	م. ب. د	۱۷۱	الیان
م. ب. / د. ب. د	۱۶۷	م. ب. د	۱۷۲	م. ب. د	۱۷۲	آواناف
م. ب. / د. ب. د	۱۶۸	م. ب. د	۱۷۳	م. ب. د	۱۷۳	ایوان
م. ب. / د. ب. د	۱۶۹	م. ب. د	۱۷۴	م. ب. د	۱۷۴	م. ب. د
م. ب. / د. ب. د	۱۷۰	م. ب. د	۱۷۵	م. ب. د	۱۷۵	م. ب. د

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

۱۵۔ گیز خان رئیس بہ دواپہ فکے پر راضیہ ریان بودہ ستم
وہ ان خاصہ لکھنے خوم بہ درستیہ تریک نمبر میم کھوکا نیل
نہ نامت نمبر پر پیورک پلاو خرا یا نیسی بہ یہ بیخاندہ اہست
راشیانہ

دو چٹے پورے لکھوہ نامہ کم چونکہ وہ لکھوہ
نامہ کم ہم ثابتہ وہ سہ
وہ انتہا امیر نہ نامہ کم تراستند زور نمبر نویسنہ
وہ نمبر وہ دست کردہ بودا نامہ کم وہ نامہ کم ہم
کھر بہ بردہ بودا نامہ کم
وہ دور بارہ کم نیز عین خواتان نکایہ بہ دربرے نامہ کم ہم وہ
چونکہ ہمہ ماوہ لکھنے زور نامہ کم وہ زعمہ بودہ ہم
وہ دور بارہ کم عینہ لکھنے نامہ کم ہمہ ماف ہمہ موزان روستہ
پورے ہاجر لکھنے زور

نیر دایم زور ہواتان نہ پرست وہ ہر ماف لکھنے

خوشن نامہ
لکھنے

آکبر حسین

(۲۱) نامی لاکری جاش پور حسین

پور / حس / ۱۰ ہ ہولاداری
لکھنے / حکمان حسن
نکایہ ہمہ نطنانی بہ ہجو جہا زنگانی ۷۷ قواتگانی خواتان بد من نکایہ زور ہشمارین ۰ لکھنے
نہی کردن بہ ناری چنار ۷۵/۵۰ ۰ ۱ - مبین ۴۸/۵۰ ۲ - مبین ۴۷/۶۵
- مبین ۵۰/۱۰ ۵ - مبین ۴۷/۰۰ ۰ سپندار ۴۰/۴۵ ۰ لکھنے ۸
دست ہی لکھنے

سردار جنگی تره هژر شهید گردید جنگی تره جاسازی شورشیه

۱) باش لغوی جاشگانی شورشیه جهواته بهسرگرد ابی لئونی بالای جود له بری لئانیوه بهسه بارمشی و پشوانی د مولتی لئان گهرته خوشازدان و خوشاماد کردن و هومق نیم بهستمن جاشگانیسه قباد هیزگانی لقی ۱ و لقی ۲ و قاطعگانی هیزی سرگردا پشوان کزگرد موه
وه جاشگانی سرگردا بهسه انتهاییکی جویسی شویسی شمشهتا لئونگانی د هؤک و نهموا و هورقپان کلترگرد موه

و هورموا حکم ههرته شعل وشنگانی خزان خیرکرد موه سرلغوی خزان تهاوکرد بهجکی سوک و خورس بزرگویی لنگل هیزته بهرلگومکی لئاندا بز سر ستورمگانی لئان - عزانی له کورد ستانوه بهسه تا بهشی لئاوچی حاجی و هورموا بهشی هیزگانی خزان بهتیزوه ناوچگانی بالنگاچی و لاکتیچی و منگورچی و بعد موه له بزه پلاماری مظهرگانی بکیتی بدین
۱۲ به پزی لغو نمدهشمی لئونی بالای جاشگانی جود دایان نابو و هورموا هیزگانی لایلا بکسره هیزش بهتیزه سر مظهری ۲ و داگری بکا لئانجا هیزش بهاته سر مظهری ۳ و داگری بکا و پلاما بکی ترووه هیزش بهته سرم - ۱

۳) جاشگانی جود ملازم علی و ملازم بابکر و نهمید بن گوروش و مامندی میس علی و احمد گشته لغو جاشگانی لنگل هیزته بهرلگومکی لئاندا بز سر ستورمگانی لئان و بارمشی دایان بهی پشاندانی هیزش و لاماردانی هیزگانی قمارگای هیزه بز داگریگردنی حاجی نورمان و نازادی و زیادات

۴) هاورمان لنگل هیزشگانی لئاندا جاشگانی جود پشی بهشی بهرشی راستهخیزی نیدرس و مضمود کپوته نارد لغوی هیزگانی خزان بز ناوچگانی سنور له م - ۲ کپوته چن بهشی کردنی شلمگانی بهلانگانیان بز داگریگردنی ناوچکه و له راستهشدا بکینگ و مرکزین له چولا بی ناوچگانی سنور توانسان هیزه بک بکیری بکین بز دوشی بالهیمان و ناردشت و دوشی شهمیدان و گورموا بز کولا بکینی و بهشیان له پشت لاشان و نراقه و ناسفولکه و هورموا بز کوند مگانی کاسکان و لئید زنی و زولن و لئید لئاوشت و بز کوند مگانی خمرته و کوله و سرشگانی و تلات
۵) له پزانی ۱۸ - ۲۷/۱۹ لئونی هسکری جاشگانی شورشیه جهواته که پتک دایان لئونی لئانی ۲ لا پشی جود بهشی بهرشی جانی نیشتان خوروش نیدرس بهرانی له قعدیل کپوتنوه به ناماد هویس

۱ - نئونی لئانی قباد : حیدر صالح و حمید افندی و ملا محمد کپوته و حمید و نهمید بن
۲ - نئونی لئانی هیزه لئانی لئونی مرکزیه حشع ملازم خدر و ملازم احمد جهوری و ملازم احسان گانمی

۳ - نئونی حیدر حاجی و حاجی برایی شیرخیز
لغو کپوتنوه دایان و نئونی جی بهرگردنی نژانی بکینی نمدهشی گشتی و جوری دایانگردنی هیزگان و لغو مانگانیان و پزنی د سبگردنی هیزشگانیان دایان کوبه

دسانه پشمان له پزنی ۸/۲ دایان نژانی بکینی بهلانگانیان جی بهشی بکین و هیزگانی د پشمان له جیای ندد بهله تا سر جاد می گشتی خانیز - سنگسره دایان و نژان و هیزگانی پلامارد و بهشیان بهشی گشتی شامگانی بهرکه و دپچی و گاد موه که لئانی بهسرگلی بهدوان و زاوگلی و ورنی و ورنی
بهواتا بکی تر بگرشی هیزه لئانی جاد می گشتی خانیز - سنگسره

۶) لغو هیزشدا جگه له جاشگانی جود چندیان باسدار و سرپازی لئانیان لنگل خزان هتاو و هورموا هیزش هاورگاری و هاورگه هیزگانیان دایان لنگل جاشگانی لئانی له پشدر و لاکتیچی و بهشیان و بهشیان یاد دایانگانی حشع لئانیان و بهرمان حاجی بهرمان و بهشی نامی ایوب حمید بارمکا بکینی تا بهشیان بز باسدار و نهمی لئانی داناوه و لنگل خزان بردوان بز هیزه ی شوشی خزانچی بهشی گشتیانی نمدهشی ناوچکه

۱۷ هژرگانی م - ۲ همر نو به جرت و نرت و جرجولی جاشگانی جودی زانی و لیمیتی نوری سازده
 بز برهملشی پلا مارمکه و بز نیک شکاندن پلاننگانی دوزین ۰ له پشندا همدن ن هیزی ناره و ناوچگانی
 سوری پیرمکه و نوری نند زنی و لیزوی و دولی بالیمیان پلام همر نکوله روئگرد نوبکی پشودا باس کوا
 هژرگانی جیشی عیزانی لیم پلا ماری جاده می خانی د! و سوری مامعرت و پشنی کوجا و دویا نسی
 د مرگلمی و اگیر کرد و بزجوز ویشی لیمیتی هژرگانی پشکی پاندا که لمانچگانی نسیر و لیمیتی جاده مکدا
 خیمکی سوسکردن و جیگین و داسنزان بون ویشی هژرگان لیمله دایه و همر لیموزاندا بهسه
 توب و نروکی هالیکو پشمر بوزد وانی ناوچگانی کرد و دنیا لیمرگانی نیکمی ۱۷ کس له هارولانسان و
 خوزانی پشمرکه پشدار کرد ۰۰۰ همر پشه پشه هژرگانی پشکی لیمیتی جاده کیرانوه بزرگیمی لنگل
 سرجیمی هژرگانی تری مپلمدی ۲ د! بهک بگزیمه و لیم فرستدا جاشگانی جود پشمرکیان کرد و
 خوزان کمانده لیزوی و لیم زنی و دولی بالیمیان ۰ بتا پشنی دوی نوری هژرگانی جیشی عیزانی هار
 د و یوق ویشی پشمان برمان د!

۱۸ هژرگانی ی ن له سر لیمیتی کونیمه دانانی نیشی پاکرد نوری ناوچکه بهچند توفانسه ۰
 بز جین پشمن کردنی توفانی پشکم و نیمه هژرگانی پشکی لیم جیب پلوری که دوشی نندا داسنزان
 چمند پوانیکی پشودا بکوت و چمند شوکتکی کرک بگری بیه له نیواری ۸/۱۲ د! هژرگانی ی ن له
 له ۲ توفانه له جاده می گشتن حاشیر - سنگسیر پشمرکه

توفانی پشکم - بز پاکرد نوری دولی بالیمیان و کشان پشمر جی و تختیل ۰
توفانی دوم - له کلهکو بالیمیان نوره برهملگندنی سنگسیر جاشگانی جود له زنجیره جی و بیه که
 نیرانی بهسر ناید مشت و دولی بالیمیان و دولی خیلان د!

توفانی سیم - بز پاکرد نوری نوره و لیزوی و لیم زنی ۰۰۰
 لیم پشمانی ۸/۱۴ د! هژره قارما شگانی پشکی دوی نوری زمری گیانی زنیان له جاشگانی جود د!
 همر فولنگ پشمرکونیش نیرگانی خوزی لیمچام د! و جاشگانی شوزی چپاشی له دولی بالیمیان
 راون و له زنجیری جی و پشدا چمند شوکتی شراشیر گرت و لغارد مشقوه کونترولی جاده می
 لیزوی و پشند زنی کرد و له چمند جیگا جیگر بو و ۲ یوزی پشمر لمانو جیگر هژرگانی دوزین د! و اکتا
 و خوزی قام کرد و کونه بهانی شجایی ناگانی جین پشمن کردنی توفانگانی تری نیشی پاکرد نوری ناوچکه
 سر لیمیتی کونیمه عیزانی پلا ماری هژرگانی پشکی د! بتا پشنی له زنجیره جی و پشمان ۱۱
 پشمرکی پشدار کرد و که بز گری ستوری نوره همدن له هژرگان چمند جیگا پشمان پشدا ۰
 جاشگانی جود لیم پشمان سودیان له هژرشی لاسانی عیزانی و مرگرت و چمند جیگا پشکی گونگیان له
 زنجیره جی و بیه کونیمه و مگر کونیمه و سوری خوار و چاک کیر و پشمر ۰۰۰
 بز جین پشمن کردنی توفانی دیمی نیشی پاکرد نوری ناوچکه له جاشگانی جود لیم پشمانی ای
 لیم لولدا هژرگانی پشکی لیم و توفانه کونیمه جولان ۰

توفانی پشکم - به لیم سوزانگی نیرانه هژریان کونایه سر سنگسیرگانی دوزین له زنجیره جی و پشدا و
 له سه عات ۲۰۰ رگ و منیمه پشمان د! له همدنکی کت ویری هملاندا لمانویشکی سه عاتنگدا
 دوی نوری زمری گیانی کورمان لیموزین د! همر سنگسیرگانی زنجیری جی و پشمان کورت و دمان
 کلاکی لیم سوزا و پشدا ارمانگی قیاده به پاشه اریان پش پشمن هشتن و همر چمکه قورسنگان و پشمانی
 مگرکی که پشکیان پشاری (پاران) همن حصو دولیمیتی فرماندنی گشتن هژرگانی و جیگانکی سر
 پشاری (تیغان) همن خال وانی و چمند نارین جی و دمان پاره چکی سوزان کورت و پشمانی دست
 گیرا بهسر کونیمه جیگا کد!

توفانی دوم - هارومان لنگل همدن لیمزانی توفانی پشکم! به پانایی ناوچمی ناید مشت لیم لای
 نند زه و لیزوی لمانو نیرنه کیمه کونیمه هژرگی دلیزان و پشمان و هژرگانی جودی له کوند مگانی
 کونان و نند زه و لیمزوان و پشمان و کاسکان و پشمان تافان و شافلکه ۰۰۰ مرکز پشمانی نوری
 زمری گیانی زنیان لیمان پشمان پاشه و پانان و همر جاشگانی جود له همان نیواری د! بهسه
 پشمانی قورسنگان و پشمانی کونیمه سوزاندا کونیمه و پشمانی عیزانی و پشمانی ارمانگیان ۰
 پاشی نوری دمان کونیمه کونیمه پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی
 کونیمه پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی پشمانی
 بز نوری حاشیر نر سود له کولانگیان و مرنگین نیک و نیکه دران بز جارنگی شش پشمانی پشمانی

پاوتران به پيشروى بارمى و پيشواى نيزان ، باخود هاوگارى و بارمى جا شكانى عيزاى بان ها تنسى با سدار و تخمى نيزانى دادى جا شه خونى مكنى جود بدا ، چونكه نيزانى ساسى جود و خاينانمى گرتنصير و بن بيشن له پيشواى و بارمى و هاوگارى كوتلانى خيلكى كورد ستان له هردو د يو .

(۱) جنگى داخه لكاتيكدا كه نمور كورد ستانى نيزان بيهته لولاى ستراتيجى شورشى كورد ستانسى عيزاى همر له سرفاى د مسوگره نيمى شورشى خوربرانه له ۱۹۲۶ بژنه بلكى شورشى چمواشه و هم لى سرفه مى ساواكه و شاي كورمگى دا و هم لى سرفه مى ساواولو حوسى لاخوند مگاندا بژنه بلكى لى سرفه و شورشى خور كورد نمور و خور پيشروى شورشى چمواشه و بيلانگيان بزرگ شورشى كورد ستانسى عيزاى بيهته داوا له حيزب و پيگروانگانى كورد ستانى نيزان و نيزان وه همر وها داوا له چمواشه و پيگروانگانى كورد ستانسى نيزان كه چيكه نميشن نيشانى نيزان بيهته مزلگى كورنيمى جا شكانى شورشى چمواشه و شورشى خور پيشروى و بيلانگيان بزرگ شورشى كورد ستانى عيزاى .

(۲) ديه لكاتيكدا كه مودى شورشى كم سركوخته كورمى هتري پيشمرگه همر جا شكانى جود دا به چمواشه و پيگروانگانى و سرب و پيگروان و دوستگانى بزوتموى بزرگان خوارى گيلكمان را نيكه منين . لكه هيمان كاتدا لى سرفه مى كوتلانى خيلكى كورد ستان و همر هتريگانى ناورچمكدا ، تا ماد مير خومان چنند باره لى كمينه بزرگانى نيزان به شرمى كه جا شكانى جود به هتري پيشمرگه و پيگري نيشانى كوروشن به ميرجى .

۱ - هتريگانى جود سرفه شوى ساسى عيزاى بيلانگيان و هيمان بد من بيلانگيان .
 ۲ - راز بيشن له شرفوشن به شورشى كورد ستان له هردو د پوي عيزاى و نيزان .
 ۳ - لى كورد ستانى عيزاى پيگروانگانى لى كورمگى چمكاري پيگرو بيلانگيان .
 ۴ - نازاى كاري ساسى و حوسى له سرفه شوى كورد ستاندا بزوتموى لى كمينه منين پيگري .

۸- لى سرفه شوى پيشمرگه

۱ - له بزميانى ۸/۱۲/۸۲ كه هتريگانى پيگري له ۲ قوتلوه كورته پوي بزرگانى كوروا لى سرفه و چمواشه چمواشه پيگري عتريگانى بيدا هم شمعيدانمان دا .

قوتلى بىكم
 حاجى شىفا
 خيلكى كورمى له لكاتيكدا .
 پيشمرگه بوله كورمى ۱- ۱۱ تيس ۱۱- نيزان
 له بنعالي شمعيدان و ساسان بكي كورمواشه
 له نيمورمى ۸/۱۲/۸۲ له كاتيك ساسى هردو مى كورمى كورمواشه شمعيدان .

قوتلى دوم
 ميه احمد سركى
 له سالى ۱۹۵۵ لى كوردى (سكران) لى كاتيكدا .
 له ۸/۲۲/۲۹ بژنه پيشمرگه
 لى كورمى نازاى و بيشه اويش له چندين شرف و شمعيدان بيهته فرماد مى سرفه له كورمى اى لى سرفه ۲۴ ي باله
 له ۸/۱۲/۸۲ له شافى خوارى شمعيدان بويه
 كورمى لى كاتيكدا به پيگروان ماره و نازاى (ريكاس)
 خورشيدى نازاى كورمى شافى شمعيدان سرفه و هتريگانى نيكورمى و ساسان سرفه

قوتلى سيم
 ۱ - شوان محمد امين
 له سالى ۱۹۶۱ له شافى (كورمى) له دا پيگرو
 لى كورمى نازاى و بيشه اويش له چندين شرف و شمعيدان بويه فرماد مى سرفه له كورمى ۱۱ شمعيدان
 سرفه اويش ۱۲ ي كورمى
 لى كاتيكدا شمعيدان سرفه اويش و شمعيدان كورمى كاتيكدا
 له بزميانى ۸/۱۲/۸۲ له شافى پاورمان لى كورمى - بزرگان شمعيدان بويه

۲ - معتمد خرمجان

له گوندی (نیمارنگه) ی د منشی کټه لدا پاک بوه
پشمیرګه بر لکمرنی ۵ ی شمعه سیمازی تپس ۱۲ ی کټه
لیمبریمانی ۸۲/۸/۱۲ دا له شاخی پاورمان له نیوان لټورۍ - بزګر سګان شمعه بر

۳ - حلی مستفا

له سلیمانی لدا پاک بوه
له خرمجانی ۱۹۸۲ دا بویه پشمیرګه له کمرنی ۵ ی تپس ۱۲ ی کټه
لیمبریمانی ۸۲/۸/۱۲ دا له شاخی پاورمان له نیوان لټورۍ - بزګر سګان شمعه بر

۴ - عصام الدین عید - نا-راو به شخړش

له گوندی (ماله) ی ۷ ی سالتس لدا پاک بوه

پشمیرګه بر لکمرنی ۱ ی تپس ۱۲ ی کټه

لیمبریمانی ۸۲/۸/۱۲ دا له شاخی پاورمان له نیوان لټورۍ - بزګر سګان شمعه بر
پ - له دواړو لور چنده پکړدا که مټلټ جا شګانې چې له هندو ټا شخړش چای بیه وناوږد شته دابین
چندین هنرپیر لادونه انبان کړه پر هکله دنی لمر پواړنې هنرپیر پشمیرګه لداو چمپه پکړی
نیواندای کټه بیه پکړه لمر هنرپیر لدا شګانې چې له لیمبریمانی ۸۲/۸/۱۲ کټه باده سوه
زینګی خور و ککړی و سګانې له دواړو شګانې هنرپیر لدا شګانې پکړی لکاسی
پاورمان و بد و کړی هنرپیر لدا شګانې دوه شمعه ی دا :

۱ - حاجی کړی گانه احمدی سول

له خاړی (گلا) لدا پاک بوه

له ۱۹۷۶ پکټ پشمیرګه

لیمبر تازیانی و پنده اړین و سرکرده ایمن د میان شعر د لیمبر ی قارمانه بویه لمر لدا دی کمرنی
گلا له هنرپس ۷ پاورمان بویه لمر لدا دی کمرنی ۵ له تپس ۱۲ ی سول
برای شمعه حیدر پکټ شګانې ککړی چولټکی جا شګانې چېدا له پایزی ۱۹۸۱ دا
له خاړی چای کاوږخ شمعه بر برای حشالی تکریم حسن کټه سانی به
له ۸۲/۸/۱۲ له وایه پکټ له شګانې هنرپس جا شګانې چېدا شمعه بر

۱ - ابراهیم احمد رسول

له گوندی لیمبرګان (له دوتلی پالیمیان لدا پاک بوه

له ۱۹۷۸ دا پکټ پشمیرګه

لیمبر تازیانی و پنده ایمن لیمبر د لیمبر و لیمبر بویه پکړی لمر لدا دی کمرنی ۱ ی تپس
۲۴ ی پالک

له ۸۲/۸/۱۲ له وایه پکټ له شګانې هنرپس جا شګانې چېدا شمعه بر

۳ - له دواړو لور لمر لدا دی کمرنی ۷ پاورمان بویه لمر لدا دی کمرنی ۵ له تپس ۱۲ ی سول
له دوتلی ۱ ی پالک د حشالی پکټ لمر شمعه لدا دی
دوتلی پکټ

۱ - احمد پلوه حید

لسانی ۱۹۵۲ له گوندی سکران له دوتلی پالیمیان لدا پاک بوه

لیمبر پلوه پکټ له تکریم لمر لدا دی بویه پشمیرګه له پالک پکټ وچنده سالتک لمر د پکټ پکټ
و پنده ایمن چنده پکټ لمر لدا دی کمرنی ۷ پاورمان بویه لمر لدا دی کمرنی ۵ له تپس ۱۲ ی سول
لکټ د سکران لمر لدا دی کمرنی ۷ پاورمان بویه لمر لدا دی کمرنی ۵ له تپس ۱۲ ی سول
تازیانی و لیمبر بویه لمر لدا دی کمرنی ۷ پاورمان بویه لمر لدا دی کمرنی ۵ له تپس ۱۲ ی سول
پنده ایمن د میان شعر و لیمبر ی کمرنی ۷ پاورمان بویه لمر لدا دی کمرنی ۵ له تپس ۱۲ ی سول
شخړش خور و ککړی و سګانې له دواړو شګانې هنرپس جا شګانې چېدا شمعه بر

له ۸۲/۸/۱۲ له وایه پکټ له شګانې هنرپس جا شګانې چېدا شمعه بر

له ۸۲/۸/۱۲ له وایه پکټ له شګانې هنرپس جا شګانې چېدا شمعه بر

د وکړ و د کړی له پالی پکټ پکټ

۲ - ابراهیم احمد ابراهیم دنا سراره (برای سؤی)
 له سالن ۱۹۶۲ له گوندی (نیکوکاری) ی دؤلی بالعمیران له دایک بوه
 پشتمرگه بر لکمتری ۲ ټپس ۷۸ ی کاروخ
 له چنده بن شم ونمیرد ا پشداري کړده
 له برصمېانی ۸۲/۹/۱ دا له گونډکوتر شمید بر
 ۳ کړو ۱ کړی له پاش پېسې ماون
 ۴ - عید الرحمن حدت امین
 له سالن ۱۹۵۵ له گوندی (شورمېش) ی لای ساجی نورمان له دایک بوه
 له سالن ۱۹۸۲ ټوټه پشتمرگه پشداري چنده بن شم ونمیرد ی کړده
 پشتمرگه بر لکمتری ۱ ټپس ۷۸ ی کاروخ
 له برصمېانی ۸۲/۹/۱ دا له گونډکوتر شمید بر
 ۱ کړی له پاش پېسې ماون
 ۴ - احمد جور صالح

له سالن ۱۹۵۶ له پېری سروان له دایک بوه
 له سالن ۱۹۸۲ ټوټه پشتمرگه لکمتری ۲ ټپس ۵۱ ی گرمېان
 له برصمېانی ۸۲/۹/۱ دا له گونډکوتر شمید بر

۵ - فاروق حدت

له سالن ۱۹۵۵ له (د ځنگل) ی لای کټبه له دایک بوه
 له سالن ۱۹۷۸ ټوټه پشتمرگه و پشداري چنده بن شم ونمیرد ی کړده و پشتمرگه و پشداري
 له چنگرې لمراندې کمری ۲ ټپس ۹۱ ی سټین
 له برصمېانی ۸۲/۹/۱ دا له کلکې د مرئ پېندار بولاش چنده سه عاتیکه گیانی سبارد

ټولې دوم

۱ - ناظم محمد سلمان

له تاو و پاشی سره مگاندا له گوندی همزای ناچې شوان له دایک بوه
 له سالن ۱۹۶۲ له شورش لملولدا بر پشتمرگه و پشتمنې له سره پلوه بر پسرلی و له چا
 لمراندې پخالین
 پخالینکې شمید ناشم پکک بر له پخالین کوره و همزه چالا کنگانی شورش لملول پخالینکې
 له تړک کمرک
 پشداري د میان له پېری کوره و سرگرد پاشی د میان شمېری کوره و سرگرد پاشی کړده و پشتمنک
 که رنځکی تابېش هم لخوا همو پشتمرگه شورش لملولدا
 ده لنگانی کټونو شمېر لږ سراره همکمرې مگانې سنوری کمرک و سلیمانی له پشتمن له پخالین
 کا شخړا دا د پخالین جوړ پاشی لمراندې همو نا هتاپه له سګری کلک مگاندا پشتمن پخالین
 لکمتری

له د سرگرد شمېر شورش حوز میرانوه هاوکاری پککې و شورش لکمرد و چنده بن کسر له خیزو و
 د وشتگانې خزی هان دا بو پېزی پشتمرگه پاشی
 بلال جلال (د لږ) که ناخوای بوله شمېر مام د پاش دا شمید بر
 له سالن ۱۹۸۲ دا سرگرد پاشی هاتوه پېزی پشتمرگه پاشی و له ټپس ۲۱ ی کمرک بر په لمراندې کمری و
 لمراندې پاشی و لږ و پشتمنې بر پشتمرگه لمراندې ټپس ۲۱ ی کمرک و پاشان بر پشتمرگه لمراندې
 ټپس ۲۲ ی سروراشی
 همو لمراندې لملولدا پشداري یا سرگرد پاشی د میان شمېر سرگرد پاشی کړده و له شورش
 حوز میرانوه پشداري چنده بن شمید و پشتمن سرگرد پاشی و سرگرد پاشی چنده بن شمېر کړده و
 پشداري شمېر مگانې کړده ستانې لمراندې
 له پاش نیوږی ۸۲/۹/۱ دا لمراندې شمېر لمراندې و پخالین دا شمید بر
 ۱۲ پخالین لمراندې پشتمن ماون

د کابل ګاونډي پېښور

- ۱ - چکي نورس وناوړنځي
- ۱ - د ژبکای ۱۲۲ ی روس
- ۲ - کالېمر ۵۰
- ۳ - هاوښی ۸۱ لم
- ۴ - هاوښی ۶۰ لم
- ۵ - تڼی ۵۲ لم
- ۶ - فارښی چي ۲
- ب - چکي ښه
- زياتره ۵۰ پارچه کلشېنگونه پېښور ۲ -
- ج - ۲ د مرزاي پښتني بي فارسي ۲۲ لنگل دميان باتري
- د - دميان پنگه و باد داشت و نامه
- ه - تازو وکيلې تر

زبانه ګاونډي در شمن

- ۱ - له جاشکاني ق م
- پکې پښي راګېاندې ياد پوکي خزان لېږنډمي ۱/۲ و پېښي ۹/۸ . نوي ۱ ۴۶
- کولواوي خزانې خوښد مړه که لغا له جاشکاني چندين فرمانده وسوگرده مو ۱ برسرايان تڼدا پر
- ب - له جاشکاني حشع
- ۱۸ کولواو که چندين کادرو فرمانده يان تڼدا په
- ج - له جاشکاني حشع
- ۶ کولواو که چند کادرو لږسرايان تڼدا په
- د - دميان برېنداري سوک وپورسي همولا پښکان که پکېکيان حمسو د ولسمري فرمانده مي گشتي يان پر
- ه - پکې پښي ۲ باسدار
- و - سگړانوي ۲ ق م و ۱ حشع و ۱ حشع پکې پښي مډري پېښور
- ز - چکي لښ دميان جاشي جود و تملو پوښويمان په جاشکاني پښي عتراق

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة
مديرية الادارة العامة

الاتحاد ما بين الحركات الثورية

١٠ اسباب المضادات

- ٢٠ قرر الاتحاد الوطني الكردستاني في آذار العاشر جعل قاطع السليمانية مقفلا ليم واحدوا يرافعا طلبوه من مخربي الاطراف الاخرى الاتحادي
- ب. بتاريخ ١ نيسان ٨٢ اتفقت عليه المنسوبة جوارتي كاتبة مسؤول لجنة محلية السليمانية مع مجموعة من مخربي السليمانية جنكيدان في قاطع جوارتي اطلق عليهم ماريخ اريجي ٧٠ من قبل كمين دمه منسوبة الاتحاد الوطني الذين اجهتوا وانهم من مخربي الحزب الاشتراكي فقتل العوا اليه مع (١٢) منسوبة وطني اشركت مجموعة من مخربي (رسالة البارزاني) بامرة جلال علي وكنه بنصب كمين لمخربي الاتحاد الوطني وقطعوا (١١) منسوبة منهم
- ج. وفق نهج مخطط من قبل مدينتها واخرى زيادة شقة الخلاق بين الاطراف المتنازعة وظهرت مضاداتها فقد نفذت مضادات منها استخبارات خاصة من قبل مدينتها وقد حكمت التنازع المرجوة حيا

٢٠ دور مدينتها في المضادات

- ٢٠ كان لمدينتها دورا كبيرا في اثاره واستثمار المضادات بين الاطراف

التي كانت لها اليد الطولى في اثاره واستثمار المضادات بين الاطراف

سور للذاهبه

ب . يوم ١٢٩ ١٢٩٩ هـ توجهت من مدينة ساء بشهد أحد جادرسا
 طبقة قبل المغرب ايمان كان ثاب الكوادر المواء
 للاتحاد الوطني الكردستاني في قاطع ججمسال
 وقد رويانا اثناء بان منىوا الحزب الاشتراكي مع
 الذين نقروا ذلك .

ج . في بداية نيسان ٨٢ وجهنا أحد جادرسا المجهز
 من تهاديسي ومرة الطالبا في قاطع الملبطاس
 للتصوير في منى ومرة الباراسي في قاطع باى صور
 ثم العمل على زيادة حدة الصادسات .

د . نفذت منظرها الفطاه مطية خاصه ضد طرالمغرب حاجي
 حاجي ابراهيم مشكو (م . م) الحزب الاشتراكي في قرية
 صوصه - قاطع كوسلجق وذلك بالساعة ٢١٠٠ يوم ١٦ نيسان ٨٢
 ادت الى جرح المغرب المذكور (٤) آخرين . وتم الترحيل
 في حينه بان المطية طبره من قبل منىوا الحزب الرابع للاتحاد
 الوطني الكردستاني لتجدد الصدام بين الطرفين .

هـ . رويانا أحد المتعاونين برمانين بدويعين وكلفناه بحرب مجموع
 من المغربين الشيوعيين في قرية طكان - قاطع طليقان بندهم
 اثر الفوج يوم الاثنين ٢٠٠ يوم ٢٦ نيسان ٨٢ كان الحاصل
 في القرية بانتمتلك القرية في الوقت الذي ثابت فيه مجموع من
 الشيوعيين تحارب معب كمن لمغربي الاتحاد الوطني الكردستاني .
 نتائج الحصار : قتل واحد منهم قتل خمسة جهم
 وجرح خمسة من الجرحى طعموا النار على مغربي الاتحاد
 الوطني وقد تم حرق بين الطرفين .

او امرنا بمصادرها المتواجدين في صفوف الحركات الضمنية
(بخاصة امري هيات او كوثات) بهذا كل النجس سرود
للحيلة دون توقف هذه العبادات وقد رموا بثقلهم
فيها وعذبناهم بالاعتاد سريا " لهذا الغرض .

٠٢ يوم ٢ ايار ٨٢ فتحت مجموعته خاصة تربط بدين عسسا
التاريخي عدد من معلمي الحروب الاشراقي في اطراف ناحية
حبر وتم قتل اقدمهم ولا سيما على سلاحه وجرح ثلاثة
اخرين وقد سلحت جثة القوم التي بلدية حبر وروجنا اناسه
لوضع مسؤولية ذلك على معلمي الاتحاد الوطني .

سرى الاتحادات

٠٢ بعد جاهدة الحدود الايراني بنا عن عمليات التتريب في
کردستان ايران اعلمنا " من اذار الماضي وقام من معلمي
زيرة النازاني بمحاصرة مقر الاتحاد الوطني في نازين
انسحب معظم معلمي الاتحاد الوطني الكردي الى داخل
الاراضي العراقية وحذروا معلمي (ح . د . ك) العراقي
من دخول كلج شعاعهم في السليمانية وقد تحشد
معلمي الطائي في هذه المنطقة الحدودية .

٠٢ في بداية كانون الثاني وكنت قد اذنت عتيد بن معلمي
الاتحاد الوطني الكردي في جهة بين اطراف جهة
(الحزب الديمقراطي) الحزب الديمقراطي (الحزب الديمقراطي)
الحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي
والحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي

٠٢ في بداية كانون الثاني وكنت قد اذنت عتيد بن معلمي
الاتحاد الوطني الكردي في جهة بين اطراف جهة
(الحزب الديمقراطي) الحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي
الحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي الحزب الديمقراطي

- د . هـ اثر الحوادث اعله وصل الى قاطع دهر ازاره اثنى ثمان
٨٢ محدود (١٠٠) مغرب من زمره الباراني وجرس شعبي
لتعزير موقفهم في الناطق
- د . ح بطرخ ١٩ ، ٢٠ و ٢١ ليمان ٨٢ قامت زمره الامداد
الوطني الكردستاني بكن هجوم مكثف في عقرات زمرة
الباراني وكنيا من السيطرة في مزارعهم في تسمى
(ماهدو ، چاره ، درياهه وبادانه) وفي اثر ذلك
انسحب مغربوا (ج . د . هـ) العراقي باتجاه الاراضي
الارمنية بعد استلامهم للاوامر من النظام الارمني خوفاً
من قيام مغربي الاتحاد الوطني بملاحقتهم .
- و . خ شكر المصنفين في الحوادث اعله (٢٩) فصل ، (١٩)
جرح وقاتل القتي على (٨) الخ
- ز . ب يوم ١٧ ليمان ٨٢ حدثت صدامه بين مغربي الاتحاد الوطني
من جهة واطرافهميه (جرد) من جهة ثانية في قرية
سكن من قاطع باوندوز وقد تكن مغربو الاتحاد الوطني
من القتي على (١٢) مغرب من (ج . د . هـ) العراقي
والحزب الاشعراقي الكردستاني .
- ح . ج بطرخ ١٩ ليمان حدثت صدامه بين الاتحاد الوطني من جهة
وجبه (جرد) من جهة ثانية في قرية سوره ، ولوسا و
وسوسا من جهة (٢) من الاتحاد الوطني و (١٢) من
الطرف الاخر من جهة (٢) من الاتحاد الوطني و (١٢) من
الوطني الاشعراقي الكردستاني .
- ط . ب يوم ١٥ ليمان ٨٢ حدثت صدامه بين الاتحاد الوطني و
الوطني الاشعراقي الكردستاني في قرية سوره ، ولوسا و
وسوسا من جهة (٢) من الاتحاد الوطني و (١٢) من
الطرف الاخر من جهة (٢) من الاتحاد الوطني و (١٢) من
الوطني الاشعراقي الكردستاني .

يوم ٢ أيار حدثت مصادمة في قرية ديوانة في إقليم طبرستان بين مخربي الاتحاد الوطني من جهة والحزب الشيوعي من جهة ثانية . خلعت الشيوعيين قهقرا وجرى إخراجهم من المنطقة . أحد هم المسؤول السياسي لقطاع قسرة داغ ٥٥ خلعت الاتحاد الوطني جرح إثنين من مخربيه .

يوم ٢٠ نيسان وصل المغرب توشرويان معطى (مكره) للاتحاد الوطني (الكردستاني) وأمره عدد كبير من الشيوعيين المخربين إلى منطقة قزاقو هشة خان وبمهم عدد من مسلحي (ج . د . ك) الإيراني للهجوم على قسرة داغ من جهة (جود) هناك وفي يوم ١ أيار ٨٢ سطر مشرويع الاتحاد الوطني عنها بعد مصادمات فيه واستلوا أسلحة أسرى (٢٠٠) مخرب من الحزب الشيوعي بضموم عدد من النشطاء المكونة كرم أحمد وأحمد باي غياشي ومحمد علي النصار والمغربين العرب وأسفلوا على أوجه زاداته في دوشكا وجهاز لا سلكي كما دمر الشيوعيين أذاعتهم ودمروا أسلحتهم قبل الانسحاب من قرااتهم .

في يوم ١ أيار وصل إلى مقر الاتحاد الوطني في قرية (دوشكا) أسرى من مخربي الحزب الشيوعي مع أسلحتهم بعد مصادمات في إقليم طبرستان وفيه سفور الاتحاد الوطني (٨) قتلى من وأعضاء هذه المصادمة هربوا إلى إقليم قزاقو هشة خان (٢٠٠) مخرب من الحزب الشيوعي للانضمام للاتحاد الوطني بالقرية المغرب حسن جويشاني في يوم ٢١ وأولوا خابرسات أسرى به ٢٨ أسرى من الحزب الشيوعي بضموم جويشاني .

وصل إلى قرية أيب في إقليم قزاقو هشة خان إيران يوم الاثنين كوردي (٢٠٠) من الحزب الشيوعي في يوم ٢٠٠ مخرب وفيه مصادمات بين الحزب الشيوعي والاتحاد الوطني في إقليم طبرستان .

- ١٠ يوم ١ أيار أديعت كلمة المشرب نوازير
فجها سطره مكني الاتحاد الوطني في العراق
الشيوعي والحزب الاشتراكي في بقعة شان وقراقرز
الكمين السياسي والعسكري مع محتوياتها وكان
الشيوعي والأسلحه الثقيله والأمدد •
- ١١ حاول بعض القادسي للاتحاد الوطني تجنب التنازل
الشيوعيين في قاطبي فقه داغ وتجهيز لاحتكام الشعب
مع الشيوعيين وطهم ملا بهمار مسؤول المركز الأول السياسي
قال (لبي سامك أمر القاده بضرب الشيوعيين بالعسكري
معذب وسأكون كردستان بعد ذلك) •
- ١٢ رد فيه نوشيروان مصطفى بشيرة لهادة الشيوعيين مجمل
كسلف الامم •
- ١٣ وجه كريم أحمد عضو اللجنة المركزية للحزب الشيوعي (بعد
القبض عليه) تداء بواسطة اذاعة الاتحاد الوطني السياسي
(ج ٥ د ٥) العراقي والشيوعيين دعاهم فيه ان ياتوا
لنيل الدم والحرث إلى المطالبات التي ابدى الاتحاد الوطني
استعدادا لتدخله فيها •
- ١٤ طرح نوشيروان في كريم أحمد فكرة توحيد قوات الاتحاد الوطني
والشيوعيين مع الاحتفاظ بعدة كل جهة فوافق الاخير على
الفكرة وشكره على ذلك ثم انسحابوا في الحال لمدة ثلاثة
ايام ومن ثم انسحبوا من بغداد مع الاحتفاظ
الوطني في بغداد والشيوعيين في كركوك فتم اطلاق سراح
جميع المعتقلين •
- ١٥ يوم ١٠ أيار ١٩٦٢ في بغداد الاتحاد الوطني مرفق
بمرفق كريم أحمد من
•

التحفظ مع بعض عناصر مخبري (ج د هـ ز) العراقيين
 لتتخذ خطوات ضد الرصد الايراني والاراد حرس جديديسي
 لزعزعة ثقة النظام الايراني بقيادة محمود انبارزاني *
 اتحاد الاجراءات التي من شأنها تعزيز موقف (ج د هـ ز) ك
 الايراني لعدم اعطاء زهرة البارزاني فرصة لاجاد وطنيين
 قدم في القاطع الطاقيل لسوقنا - الاله عشية النظام
 على موقفه سلبا " في المستقبل *
 التحرك على بعض العناصر القاديه التمهيد لانتفاضة
 في العودة الى التحالف الوطني *
 الاتصال استخبارات " بقيادة الاتحاد الوطني الكردستاني
 وتبديد التنازلات لهم من ثواب العدو الايراني وزميرة
 (جو د) اتجاؤهم ودعمهم بالمساعدات المادية وقوات
 دقيق وسيدروس *
 القيام بعملية تدريبية وسقطت لها جيدا " لتدريب مقر البعث
 الاول (ج د هـ ز) العراقي في حركة (قاطع زاحسو)
 باستقدام طائرها الخاصة وبعث سرايا المظفر والظنرات
 السيرة المسلحة وتفضل التنسيق مع الجانب التركي
 في ذلك *